

DICCIONARI D'ESCENOGRAFIA I ESCENOTÈCNIA

TESI DOCTORAL DE

JORDI SALVADOR GRÀCIA

DIRECTORS DE TESI

DR. FRANCESC MASSIP BONET

DR. RICARD PEDREIRA FONT

Programa de Doctorat en Llengua, Literatura i Cultura

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

DICCIONARI D'ESCENOGRAFIA I ESCENOTÈCNIA

del Dr. Jordi Salvador Gràcia

PUBLICACIÓ DE LA TESI DOCTORAL

dirigida per
Dr. Francesc Massip Bonet I Dr. Ricard Pedreira Font

Programa de Doctorat en Llengua, Literatura i Cultura

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona 2013

Agraïments:

termcat
centre de terminologia

oistat
Organisation Internationale des Scénographes, Techniciens et Architectes de Théâtre

RESUM

El Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia, és la primera investigació en llengua catalana que recull la terminologia referent al món del teatre en aquests àmbits. Els termes estan directament relacionats amb tots dos àmbits: escenografia i escenotècnia, i amb l'ús que els seus professionals i afeccionats fan del lèxic teatral més general.

El treball és una obra terminològica multilingüe amb 2.573 entrades amb les seves equivalències en castellà, francès, italià, anglès i alemany. En 385 d'elles hi ha notes tècniques que amplien la informació útil de l'entrada. Un total de 16.377 termes en els sis idiomes. Incorpora 1.037 il·lustracions i imatges que complementen els termes.

Incorpora un annex de 20 termes en català que fa referència a escenografia i maquinària escènica que han estat usats, i sovint encara són usats, als tallers d'escenografia i escenaris. La majoria d'ells han estat recollits per l'autor a través de la tradició oral i molts d'ells mai no havien aparegut en cap glossari o llibre imprès.

Aquesta tesi té com a destinatari principal el jurat que l'ha de valorar. Però també aquelles persones, professionals i aficionats del món de l'espectacle, en contacte directe amb l'escenari, escenografia, maquinària, luminotècnia, attrezzo, àudio, caracterització, sastreria, perruqueria, regidoria, producció, direcció tècnica, direcció escènica i artistes en general de les arts de l'espectacle. La utilitat d'un treball d'aquesta mena es farà evident durant les gires d'espectacles per l'estranger, o com a eina bibliogràfica.

SUMMARY

Dictionary of Scenography and Stagecraft is the first investigation that collects in Catalan terminology referring to the theatre in these areas. The terms are directly related to two areas: scenography and Stagecraft and use of the most common lexicon of their professionals and amateurs.

The thesis is a multilingual terminological work with 2,573 entries with their Spanish, French, Italian, English and German equivalents. In 385 of them there are technical notes that extend the useful information from the input. A total of 16,377 words in six languages. Includes 1,037 illustrations and pictures that complement terms.

Includes an appendix of 20 Catalan terms related to scenography and stage machinery which have been used, and still currently used, in scenery workshops and stage. Most of them have been collected by the author through the oral tradition and many of them have never

appeared in any printed book or glossary.

This thesis has as main target the jury that will evaluate it. Also to those people, professionals and amateurs from the world of show biz, come into contact whit the stage, scenography, machinery, lighting, props, sound, characterization, costume, stage management, production, technical direction, stage direction and performing arts artists in general. The usefulness of this kind of essay will become evident during the tours performances abroad, or as a bibliographic tool.

Índex

Resum	*5*
Introducció	*8*
Diccionari d'escenografia i escenotècnia	*35*
Annex de terminologia catalana no traduïda	*569*
Índex idiomàtic:	
Castellà	*573*
Francès	*596*
Italià	*617*
Anglès	*636*
Alemany	*660*
Terminologia pendent Consell superior del TERMCAT	*781*
Conclusions	*782*

Entre bambolines...?

INTRODUCCIÓ

Segurament sobtarà al lector d'aquest diccionari que el seu pròleg estigui precedit per una expressió sovint llegida i escoltada en els mitjans de comunicació. Sorprendrà encara més al mateix lector que cerqui l'expressió a l'interior del diccionari no trobar-la. Evidentment, no es tracta d'un oblit al qual es vol posar remei en aquesta presentació, sinó d'una provocació per mostrar el mal ús de la llengua catalana en els medis que són, en bona mesura, els educadors lingüístics del temps que ens ha tocat viure. Aquesta expressió sempre ha xerricat a oïdes de l'autor, degut, possiblement, a una de les característiques del seu ofici: escenògraf.

L'experiència i la vocació formadora de l'autor d'aquest diccionari és el motor d'un estudi sobre la terminologia d'Escenografia i Escenotècnia. Des del seu debut com a professional de l'espectacle amb la incorporació al taller d'escenografia d'Amadeu Asensi a principis de 1977 com a aprenent, s'incorpora a l'Institut del Teatre, Escola Superior d'Art Dramàtic de Barcelona en l'especialitat d'Escenografia. Professors com Joan Josep Guillen, Andreu i Joan Andreu Vallbé, Iago Pericot, Joan Enric Lahosa, però molt particularment Fabià Puigserver, li permeten conèixer una nova visió del món escenogràfic, adaptada a la realitat del temps i molt llunyana a la tradicional que havia viscut en el seu entorn familiar i laboral. Durant els 15 anys de col·laboració amb el seu germà Joan, treballen en centenars d'escenografies, tant per a drama, com per a music-hall, com per a sarsuela, òpera i dansa, aportant visions obertes i actuals, i incorporant les noves apreses a França, Itàlia i la Gran Bretanya.

La col·laboració com a expert docent en la formació de tècnics de maquinària[1] l'obligà a dissenyar un currículum formatiu per l'ensenyament de l'escenotècnia, concretament de la maquinària escènica[2]. La inexistència de bibliografia en català o castellà en aquesta labor com

1 Cursos organitzats per la Universitat Politècnica de Catalunya, en el que fou curs pilot del Taller de Tecnologia de l'Espectacle (TTE) l'any 1986

2 Era el primer cop a l'estat que s'ensenyaven les tècniques escèniques i no existia cap mena de model anterior en el camp de la maquinària escènica. Fins aquell moment l'accés professional sempre havia estat l'aprenentatge tradicional. Els

a formador requeria la necessitat de disposar d'un vocabulari tècnic en diferents idiomes. La consulta bibliogràfica implicava un domini mínim del francès, l'italià o l'anglès, situació que, malauradament, no ha variat gaire en l'actualitat. Un primer vocabulari, redactat i cedit als alumnes pel propi autor fa vint-i-cinc anys, fou el germen d'aquesta diccionari. Posteriorment, publicà dues monografies tècniques: *Els Equipaments Aeris* i *Decorats Escenogràfics de Paper, tècniques de manipulació i restauració*.

El Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia és un fruit extret tant d'una investigació sobre una bibliografia, com de l'experiència i del treball constant durant vàries desenes d'anys en el món fosc entre bastidors, trepitjant les taules, circulant pels ponts i fosses, tibant de tirs, amagant bambolines, pujant el teló, escalfant el tremp, netejant pinzells, picant estergits, sucant la llinyola, aixecant trapes, fent moure escotillons, pintant fermes i rompiments. Tota aquesta mena de paraules que formen un lèxic característic: el d'escenògraf i el de maquinista escènic.

Un buit terminològic en català

La recerca i consulta de tota bibliografia sobre escenografia i escenotècnia d'arreu que ha pogut passar per mans de l'autor en els darrers vint-i-cinc anys no han fet més que constatar el buit terminològic que existia en català. Des del moment de la transició espanyola a finals de la dècada dels anys 70 del segle passat, han anat apareixent la poca bibliografia relacionada amb el tema de la qual es disposa en la nostra llengua, són un seguit de textos editats per:

- Diputació Provincial de Barcelona:
  L'Escenografia Catalana (1986), d'Isidre Bravo
  Fabià Puigserver (1996), de Guillem Jordi Graells i Antoni Bueso

- Gran Teatre del Liceu:
  Josep Mestres Cabanes(1989), d'Isidre Bravo
  Gran Teatre del Liceu (1990), de Marta Muntada, Adela Rocha, Anna Torrens
  Liceu un espai per a l'art (1999), de Ramon Pla (Coord.)

- Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya:
  Les instal·lacions del Gran Teatre del Liceu (2005), de Carles Domingo (Coord.)

- Edicions La Galera (Col·lecció taller de teatre)
  El vestuari (1991), de Jordi Voltas
  L'escenografia (1991), de Jaume Batiste
  Els efectes especials (1994), de Jordi Voltas

- Autoedició:
  Caracterització del rostre (1976), de Josep Marqués Damaret

cursos del TTE encara es mantenen a l'actualitat.

Tots ells tenen en comú per una banda estar escrits i editats en català, i per l'altra una relació directa amb l'escenografia o amb l'escenotècnia. De tots ells la referència terminològica més important correspon a *L'Escenografia Catalana,* d'Isidre Bravo [3]. Allà l'autor usa els esquemes d'un treball de Josep Mestres Cabanes de 1958, escrit en castellà[4], traduint des del castellà molts dels termes que apareixen en aquell recull. Usant, val a dir-ho, aquell primer vocabulari que l'autor havia preparat per als seus alumnes del Taller de Tecnologia de l'Espectacle. Aquesta simbiosi entre els autors es produí durant el treball de camp que Isidre Bravo va fer al Taller d'Escenografia dels Germans Salvador a Barcelona, del qual n'extragué bona part de la informació sobre tècniques de taller que posteriorment formarien part de la seva obra.

Amb tot, aquest capítol està farcit de termes entre cometes desconeguts en llengua catalana com: *trampilles* (trampillons) *, forillo* (telonet), etc... O bé amb un significat totalment diferent a l'actual com: *desembarcadors* (costats) que fa referència a un element de la maquinària escènica.

En l'escassa bibliografia publicada en el nostre idioma trobem pocs glossaris que facin referència a aquesta terminologia. Només el llibre *L'Escenografia,* de Jaume Batiste incorpora un capítol[4] amb 19 termes bàsics sobre equipament escènic.

Altrament s'han publicat alguns treballs terminològics en forma de cartell

Un altre exemple és la pàgina dedicada al teatre del *Diccionari Visual de la Construcció* editat per la Generalitat de Catalunya[5] que incorpora una trentena de termes.

Per tant, fora de la terminologia inclosa en el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans en la seva segona edició (2007) que abasta 542 paraules considerades d'ús general de la llengua[6], la resta de termes que completen el diccionari són fruit d'aquesta investigació.

Un diccionari terminològic com aquest podia esdevenir una ajuda incomparable per a desxifrar paraules i termes d'un àmbit teatral, i la fixació de denominacions i conceptes. L'elecció d'aquest tipus de diccionari front al lexicogràfic o l'enciclopèdic es deu bàsicament a:

- Aquest està delimitat temàticament en referir-se a un sol àmbit del coneixement.

---

3 Pàgines 66 a 71.

4 Pàgines 23 a 29.

5 http://www20.gencat.cat/docs/ptop/Home/Serveis%20i%20tramits/Biblioteca%20i%20documentacio/General/Publicacions/Terminologia%20tecnica/Diccionari%20visual%20de%20la%20construccio/pdf/Dicc_cap2_tcm32-12285.pdf (8/12/2012)

6 Dins els quals estan incorporats la major part dels apareguts en els diferents glossaris i cartells.

- En ell cada significat o accepció genera un nou terme independent, amb definicions tècniques i breus.

- Que és bàsicament prescriptiu, per tant proposa com a més adequada una determinada denominació encara que en reculli diverses. Usant en primera opció la denominació comunament acceptada o proposant l'ús d'un neologisme fruit, o no, del manlleu d'un altre idioma.

- Permet incorporar-hi il·lustracions que faciliten una definició ostensiva a més de la textual que millora la comprensió del terme i ajuda a identificar-lo en molts casos.

- Té una voluntat d'intercanvi de coneixement pel seu plurilingüisme.

- És de caràcter sincrònic, per tant reflexa la situació actual de la llengua catalana amb la incorporació de molts termes nascuts de les recents incorporacions tecnològiques als escenaris del nostre país.

La inexistència contrastada de diccionari o vocabulari sobre la mateixa matèria amb el Centre de terminologia TERMCAT[7] que dóna suport tècnic al projecte, i la necessitat viscuda en primera persona per l'autor d'una eina que servís tant a les persones vinculades al món de l'espectacle com a lingüistes i traductors en general a través de la incorporació de les equivalències en altres llengües, foren claus en l'inici del projecte. De la mateixa manera com les recomanacions dels membres del tribunal del treball de recerca que tancà el cicle de l'Escola de postgrau a la Universitat Autònoma de Barcelona presentat l'any 2007 sota la direcció del Dr. Ricard Pedreira que portava per títol *Vocabulari d'escenografia i maquinària escènica*[8]. Aquest vocabulari ordenat alfabèticament en català abasta la terminologia tècnica de les professions d'escenògraf i maquinista d'escena amb les correspondències en català, castellà, francès, anglès, italià i alemany amb un total de 543 termes.

En el transcurs de la investigació, i com s'explica més endavant, la participació de l'autor en el projecte del *Digital Theatre Words* de la OISTAT[9] significarà una aportació en ubicar de la llengua catalana dins el panorama lingüístic internacional vinculat amb l'àmbit teatral. Alhora, va obrir les portes a una col·laboració més fluïda amb experts d'altres països que va servir per corroborar molts dels termes equivalents en les seves llengües; a més exigí la creació d'un equip català de tècnics de diferents especialitats escenotècniques que validaven l'ús, en els

7 El Centre de terminologia Termcat és un consorci integrat per la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consorci per la normalització lingüística que té com a finalitat promoure, coordinar i desenvolupar activitats terminològiques en llengua catalana.

8 http://www.recercat.net/bitstream/handle/2072/4354/Treball+de+recerca.pdf;jsessionid=E347E47D9144C1AB02567384A2F9F1F7.recercat2?sequence=1

9 OISTAT: International Organization of Scenographers, Theatre Architects and Technicians.

escenaris, tallers i espais escènics d'arreu del país, de bona part[10] dels termes inclosos en la investigació.

La llarga nit a què ha estat sotmès el català durant gairebé cinquanta anys en el segle XX, ha provocat una castellanització punyent dins del lèxic de molts oficis. Potser el treball dins dels tallers d'escenografia catalans va saber mantenir millor el llenguatge que en altres especialitats professionals. Treballar en espais tancats, sovint familiars, va permetre que l'idioma no es malmetés excessivament. Per contra, en els escenaris, un cop finalitzada la guerra civil, la imposició de companyies amb origen a la capital de l'estat, sumada a la pressió de les autoritats, sense oblidar l'origen humil, tradicional dels tècnics de l'espectacle, ompliren els escenaris, sobretot els barcelonins, de treballadors immigrants que no veien la necessitat d'utilitzar una llengua, el català, que els hi era aliena. D'aquesta forma, el llenguatge s'anà malmetent fins a quedar totalment farcit de barbarismes. Altrament, en els darrers 30 anys, una altra invasió lingüística ha arribat als escenaris: l'anglès. La modernització de les tècniques escèniques, a partir d'inicis dels anys 80 del segle passat, provocaren que per a molts dels nous elements i aparells no existissin equivalències ni en català ni en castellà. Ha calgut, doncs, una tasca de normalització lingüística al respecte.

Aquest diccionari té com a destinatari principal el tribunal que l'ha de valorar. Però també va dirigida a aquelles persones, professionals i aficionats de món de l'espectacle, en contacte directe amb l'escenari, escenografia, maquinària, luminotècnia, attrezzo, caracterització, sastreria, perruqueria, regidoria, producció, direcció tècnica, direcció escènica i artistes en general de les arts de l'espectacle. La utilitat d'un treball d'aquesta mena es farà evident durant les gires d'espectacles per l'estranger, o com a eina bibliogràfica.

Metodologia de treball

Àmbit del coneixement

El Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia, és un estudi en llengua catalana que recull la terminologia pròpia del món del teatre i particularment en allò que toca als oficis referents a: escenografia, maquinària escènica, luminotècnia, àudio i so, vestuari, maquillatge i caracterització, i regidoria. També inclou les equivalències en llengua espanyola, francesa, anglesa, italiana i alemanya dels termes inclosos. Els termes estan directament relacionats amb tots dos àmbits: escenografia i escenotècnia, i amb l'ús que els seus professionals i afeccionats fan del lèxic teatral més general. El fet que aquesta investigació sigui redactada per un escenògraf amb molts anys d'activitat professional[11], que ha treballat com a realitzador en tallers d'escenografia, interpretant idees, projectes i formes de treball d'altres escenògrafs

10 Més de 2200 termes inclosos en el *Digital Theatre Words*.

11 1977-2008

nacionals i estrangers, compaginant aquesta tasca amb el món de la maquinària escènica[12], com a consultor teatral i amb una activitat com a expert docent, fa que hi apareguin molts termes que abans mai s'havien traspassat al medi escrit, tot i haver perdurat per tradició oral en l'activitat diària de tallers i escenaris.

Característiques bàsiques del diccionari

Els articles del Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia contenen les informacions següents: número d'ordre, terme, categoria gramatical i equivalències en castellà (es), francès (fr), italià (it), anglès (en) i alemany (de). Tots els termes incorporen com a mínim una equivalència en cadascun dels sis idiomes, exceptuant aquells casos on s'ha pogut comprovar la inexistència del terme en aquell idioma i que s'expliquen en nota adjunta. Els termes dels que no ha estat possible trobar totes les equivalències han estat exclosos del cos principal del treball.

El treball és una obra terminològica multilingüe amb 2.573 entrades, que signifiquen un total de 16377 TERMES entre totes les llengües. Totes les entrades incorporen la seva definició en català. S'inclouen també un total de 385 notes tècniques i està il·lustrat amb 1.037 imatges. Moltes d'elles dibuixos originals i d'altres composicions fotogràfiques que han d'ajudar al lector a reconèixer visualment la correspondència entre terme i imatge. La il·lustració en aquesta mena de treballs lèxics internacionals sol ser de gran ajuda per a la recerca d'un terme concret, del qual, sovint, se'n desconeix el nom en la pròpia llengua.

Tots el termes estan vinculats a una àrea temàtica concreta. En el cas de pertànyer a més d'una s'ha prioritzat aquella on és més habitual. Tenint en compte que el treball escenotècnic sempre és transversal bona part de la terminologia usada dins els escenaris és comú a diferents branques tècniques. Els termes estan disposats alfabèticament en català per facilitar-ne la seva consulta. La resta de llengües disposen del seu corresponent índex al final del cos del diccionari.

Tant els termes com les definicions tenen justificada la seva font. Quan en diferents fonts apareixien termes diferents en altres idiomes, tots ells eren incorporats. En les llengües estrangeres aquesta font sovint ha estat redundant, en aquest cas es fa constar la font més directa. Hi ha un bon nombre de paraules en català que porten com a font el DTW[13] obra del mateix autor. Aquests termes han estat inclosos sota aquesta justificació a diferència dels de JSALV[14], en la mesura que els primers han estat validats per l'equip de professionals del DTW esmentat més avall. Els termes que incorporen JSALV procedeixen majoritàriament de la transmissió oral de tallers i escenaris.

12 De 1977 a 1980 compaginà la seva activitat al taller d'escenografia amb el treball com a maquinista en companyies de sarsuela i dansa. De 1992 a 1994 treballà com a Cap de Maquinària del Teatre Poliorama de Barcelona i del 2000 al 2007 com a Sots cap de maquinària del Gran Teatre del Liceu.

13 Digital Theatre Words.

14 Jordi Salvador Gràcia

L'entrada en català va precedida d'un número d'ordre. Aquesta numeració és única i correlativa en tot el treball. L'ordenació és alfabètica, a diferència d'altres vocabularis que podem trobar dins de la Bibliografia, fet que facilita la cerca del terme en català. Per la recerca de termes en els altres idiomes, al final del vocabulari hi ha uns índexs alfabètics acompanyats del número d'ordre on es troba el terme en català en el cos del vocabulari.

A la part final del cos del diccionari s'hi ha incorporat un annex de terminologia catalana de termes que no tenen una equivalència clara en altres idiomes (o en la major part d'ells) i que es corresponen bàsicament a la tradició oral dels tallers d'escenografia i escenaris del nostre país. La incorporació d'aquest annex pretén salvar de l'oblit i incorporar al medi escrit un bagatge cultural, el qual, de no haver-ho fet així, segurament s'hauria perdut.

Selecció de la nomenclatura: treball de buidatge, consultes externes i bibliografia

El treball de buidatge s'ha desenvolupat en tres fases:

- Recull del lèxic oral: en la fase inicial i a través de fitxes, l'autor recollí tots els termes relacionats directament amb el seu treball, primer als tallers d'escenografia i després als escenaris teatrals. Aquest conjunt de mots i expressions signifiquen la translació de la transmissió oral a l'escrita d'un conjunt de termes que no apareixien en diccionaris o vocabularis. Del taller d'escenografia es poden esmentar termes com: brotxa de campir, cantonera, compàs d'escenògraf, enganxada, escala de desembarcament, escenògraf realitzador, espolsador, esponjat, ferma, guardamalles, llapisser, marxapeu, onades de columna, portacossis, pota de gall, practicable, reguladors, teló calat, tira, tortuga; i del seu pas pels escenaris: aleta, alerós, baioneta, banyera, carrera, catre de neu, contrafossa, costat, decorat succedani, descoberta, engalotxar, equip aeri, fals bastidor, forquilla, guindaleta, hers, línia 0 (zero), paella, paleta, passada, perxa, pinta, plantació, planxa de trons, pont de càrrega, rem, sabata, sota!, tir, topar, truss... Molts d'ells són termes recollits amb altres definicions al Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans , però que en l'àmbit teatral adquireixen nous significats. Inclou també paraules i expressions escoltades d'altres escenògrafs i tècnics de teatre.

- Bibliografia: relacionada i aconseguida durant més de vint-i-cinc anys en viatges, fires i jornades professionals. Sovint a partir de referències d'altres publicacions com revistes o catàlegs. Des d'un diccionari teatral alemany de 1950 fins la darrera adquisició a inicis del 2012, un manual de disseny escenogràfic, han servit de font directa per a la recerca de termes en cadascun dels cinc idiomes a més del català. De fet, com s'ha explicat més amunt, en aquesta llengua només s'han pogut utilitzar obres generals i algun petit vocabulari inclòs com annex, donada la inexistència de material específic. D'una banda, el *An international vocabulary of technical theatre terms* (1964), de Kennerth Rae i Richard Souhern, avalat per l´ *International Theatre Institute;* i de l'altra, el *New theatre words* (1995), en la seva cinquena edició, de la OISTAT, han servit de base per completar una primera fase del buidatge amb la incorporació

de nous termes de les diferents àrees de l'arbre de camp on l'autor no tenia experiència directa. Amb tot, com s'ha explicat més amunt, el criteri d'assignació terminològica no era sempre exacte a causa del desconeixement dels autors de les traduccions de l'àmbit teatral. Per aquest motiu, l'àmplia bibliografia de referència ha servit per comprovar els termes en els diferents idiomes.

- TIC (tecnologies de la informació i la comunicació): a través d'Internet, l'autor s'ha pogut relacionar directament amb persones amigues i col·laboradores de diferents països que han servit per consultar d'una forma directa alguns termes conflictius o de difícil recerca. Així ha estat el cas de bona part dels referits a eines i tècniques del taller d'escenografia, on ha estat necessari establir contacte directament amb altres tallers per aconseguir, a través de les imatges, les traduccions exactes. També Internet ha estat el medi a través del qual l'autor ha treballat en la versió catalana del DTW[15], que ha format part de la darrera revisió d'aquest diccionari. Els grans cercadors també han servit per esclarir dubtes concrets. Comprovant i validant en molts casos la correcta equivalència d'un terme amb la recerca de les imatges referides a ell en la seva llengua. Finalment, s'han usat referències com a referències bibliogràfiques algunes pàgines web de solvència contrastada pertanyents a Universitats, empreses tecnològiques, comercials internacionals (que disposaven de catàlegs amb referències idèntiques en diferents idiomes com *www.directindustry.com*) i catàlegs en línia on era possible identificar a través de les imatges els objectes cercats.

Assessorament nacional i internacional

Aquesta investigació ha comptat amb l'assessorament des del seu inici del TERMCAT Centre de terminologia, que s'interessà en el projecte, oferint els programaris de suport i la revisió terminològica.

A nivell internacional ha comptat amb els editors de castellà, anglès, italià i alemany del DTW[8,] i seus equips corresponents:

- Espanyol: José Luís Ferrera. Escenògraf. (Madrid)
- Anglès: Michael Ramsaur. Director de producció, professor de disseny luminotècnic de la Standford University (California - EEUU).
- Italià: Augusto Andraghetti. Il·luminador i director de Spotliht i president de APIAS (Associazione dei Produttori e Importatori Attrezzature per lo Spettacolo).
- Alemany: Johannes Musch. Enginyer i consultor escènic de BlueNode GmbH (B e r l i n) i Montserrat Navalpotro, ex-alumna i escenògrafa d'origen català que viu des de fa molts anys a Dresden.

Per allò referent a la llengua francesa, exclosa actualment del DTW, la col·laboració s'estableix

amb:

- Emmanuelle Stäuble durant la traducció de l'autor del francès al castellà del *Vocabulario bilingüe del regidor en gira TEC* (2010) de *Editions AS* (París).

- Pierre, Jean-Luc i Tristan Simonini, nissaga d'escenògrafs dels Ateliers Simonini de París dins l'àmbit terminològic dels tallers d'escenografia.

Procediment de treball

L'elaboració d'aquest estudi parteix d'un treball[16] molt reduït i avui desaparegut (98 termes en cinc idiomes incomplets) presentat pel seu autor als alumnes del Taller de Tecnologia de l'Espectacle l'any 1986. La terminologia tècnica és obviada dels diccionaris generals, per tant aquesta fou una eina necessària per a la interpretació de llibres i catàlegs de materials escènics durant un cert temps. En aquest període 1987-2012, han aparegut diferents diccionaris multilingües tècnics editats a Suècia, Holanda o França, però no ha estat fins la incorporació de les ressenyes bibliogràfiques, en apunts formatius lliurats per professors dels centres de formació de tècnics, que aquests han estat poc a poc introduïts en el nostres país. Entitats com la *International Organization of Scenographers, Theatre Arquitects and Technicians* (OISTAT) havien publicat interessants treballs des de 1975, que incorporaven la llengua castellana. Amb la problemàtica que, en les diferents edicions, la traducció al castellà dels termes originàriament en anglès havia estat sol·licitada a persones més vinculades al món de la lingüística que al de l'escenari. Malauradament, això significà un important nombre d'errors en les traduccions i equivalències. En cap d'aquests estudis publicats hi apareixia la llengua catalana, que no hi figura fins la darrera edició: el Digital Theatre Words (DTW), de la qual se'n parlarà més endavant, amb la incorporació de persones vinculades directament amb el món del teatre com a responsables editors de les diferents llengües.

Una de les majors dificultats ha estat trobar les equivalències en italià. Aquest país, com Espanya fins fa pocs anys, té poca tradició en la formació reglada de tècnics, motiu pel qual no existeix una bona bibliografia especialitzada. Ha estat doncs necessari confiar en les traduccions de les obres més generals i utilitzar un llibre que ha estat durant anys una mena de "*Bíblia"* pels treballadors de la maquinària escènica del nostre país, el "*Tratatto di Scenotecnica"*, de Bruno Mello, que en diferents edicions es ve publicant des de 1962. La recerca de molts dels termes en alemany ha estat necessari fer-la a partir de l'anglès o el francès, en petites joies del pragmatisme que sol envoltar el món dels tècnics, com el petit diccionari editat per Editions AS: *"TEC Français/ Allemand"*, *"TEC Français/ Anglais", TEC Français/ Español"*[17], creat i editat amb la finalitat de facilitar aquell mot precís sobre l'escenari, durant els muntatges, tan necessari per

16 Esmentat a la justificació.

17 La edició del vocabulari "TEC Français-Español/español-Français" ha estat traduïda per Jordi Salvador al castellà el 2010.

a una correcta comunicació. En ell, ha estat possible trobar expressions i paraules com: *canvi a vistes* o *barrina*. Dins de la terminologia en anglès, s'han incorporat indistintament els termes diferencials usats en aquesta llengua als Estats Units. En general, el Diccionari incorpora els termes que són usats habitualment sobre l'escenari tant pels tècnics com pels artistes.

Al final del diccionari s'incorporen alguns termes en català que no tenen traducció en altres llengües per ser usats bàsicament en els tallers d'escenografia barcelonins. Tots ells fan referència a decorats de repertori com: sala blanca, sala mitjana, sala moderna, sala rica i saló; mena de decorat que representa una cambra d'una casa o d'un palau. Els adjectius que acompanyen al terme principal estereotipava la decoració d'aquest espai. De la mateixa forma com es feia, segons ens documenta Sebastiano Serlio (1475-1555?), a la Itàlia del Renaixement, amb els coneguts decorats de tragèdia, escena rústica i comèdia. Aquests presentaven una estructura escènica bàsica sobre la qual eren canviades les decoracions que anaven de grans temples i palaus per a la tragèdia, a cases humils i mercats en la comèdia. De la mateixa forma, quatre segles més tard a Catalunya, i sempre fent referència a espais tancats, la sala blanca presentava parets de tons llisos amb aspecte modest. La sala mitjana presentava interiors amb parets pintades llistades, arrambadors i portes amb llinda, en un estil corresponent a la primera meitat del segle XX. Aquesta mena de decorats foren molt emprats durant més de mig segle per companyies professionals i amateurs, sovint eren pintats sobre paper i arrendats als tallers d'escenografia.

Arbre de camp

El lèxic que incorpora el Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia s'obté a partir del buidatge de les següents àrees:

- Escenografia: - Elements escenogràfics
- Tècniques de taller
- Cortinatges
- Maquinària
- Elements escènics
- Tècniques
- Equips aeris
- Attrezzo i efectes especials
- Regidoria
- Sastreria i caracterització
- Il·luminació escènica
- Electricitat
- Àudio, vídeo i control informàtic
- Seguretat i riscos laborals
- Producció i administració
- Dansa

- Representació
- Eines
- Materials
- Ferreteria escènica
- General:- Veus i ordres
  - Parts del teatre.
- Oficis

Treball de camp

Donada la gran quantitat de manlleus de l'anglès que apareixien sobretot en la terminologia de luminotècnia i d'acord amb el TERMCAT, l'autor preparà una enquesta el novembre de 2009 que fou enviada a diferents teatres del nostre país: Teatre Nacional de Catalunya, Gran Teatre del Liceu, Teatre Lliure de Barcelona, Teatre Metropol de Tarragona, Auditori de Girona i a una empresa especialitzada Spai GMP, aproximadament un centenar de luminotècnics potencials participants.

Del centenar d'enquestes enviades només foren retornades una dotzena de les quals un cop descartades les de persones castellanoparlants en quedaren 10 de vàlides. El baix nombre d'enquestes vàlides rebudes no es pot considerar una mostra prou vàlida, però potser si representativa, donat que les persones que han respost a ella han manifestat un interès real per la nostra llengua. Això i la incorporació de col·laboradors externs a la tesi a través del DTW[18] significà un canvi de direcció en aquesta mena de treball de camp.

Treballs relacionats: TEC i DTW

Dos projectes internacionals amb la participació de l'autor han contribuït a una documentació més exhaustiva de la present tesi.

El primer, ha estat la traducció encomanada per l'editorial francesa Éditions AS del llibre original d´Emmanuelle Stäuble "*TEC français/anglais. Guide bilingue du régisseur en tournée*» en la seva nova versió «*TEC français/español*». Treball que fou publicat l'any 2010.

El segon treball, fou el Digital Theatre Words (en endavant DTW). L´Organització Internacional d'Escenògrafs, Arquitectes i Tècnics de Teatre (en endavant OISTAT) encomana a l'autor l'any 2009 el treball com a Editor per a les llengües català i castellà en el nou diccionari internacional que està elaborant aquest organisme. El treball previ fet en aquesta tesi fou usat per complementar els llistats en anglès que anaven arribant dels *Màsters Editors*: Michael Ramsaur, professor de la Universitat de Standford; i Jêrome Maeckelbergh, escenògraf i il·luminador belga. Després

18 *Digital Theatre Words.*

de reunions presencials a la ciutat de Bèrgamo i Milano, l'autor inicià la fase de recerca de col·laboradors dels diferents camps en què es trobava dividit el treball. En el següent llistat, hi figuren els col·laboradors inicials del projecte en ambdues llengües:

Català

Editor principal: Jordi Salvador. Editor assistent: Dino Ibañez - Escenògraf i consultor teatral. 02 Representació (Performance): Jordi Salvador. 03 Il·luminació (Lighting): Jordi Planas - Luminotècnic i director de la Escola Superior de Tècnics en Arts Escèniques de l'Institut del Teatre de Barcelona; i Agustí Garcia, luminotècnic de Spai gmb. 04 Àudio (Sound): Xavier Rodríguez, Tècnic de so, expert docent al Taller de Tecnologia de l'Espectacle i cap d'àudio del Teatre Nacional de Catalunya. 05 Efectes especials (Special Effects): Antoni Lebrón - Cap d'attrezzo del Gran Teatre del Liceu de Barcelona. 06 Edifici (Building): Jordi Salvador. 07 Equips aeris i maquinària (Rigging and Machinery): Jordi Salvador. 08 Electricitat (Electricity): Vicens Sampera - Enginyer elèctric especialitzat en equipament teatral. 09 Comunicació i protocols (Media and Protocols): Vicens Sampera - Enginyer elèctric especialitzat en equipament teatral. 10 Vestuari (Costume): Josep Massagué - Escenògraf. 11 Decorat (Scenery): Jordi Salvador. 12 Administració i producció (Adm & Management): Jordi Tarrida - Cap tècnic de l'Auditori de Girona, expert docent al Taller de Tecnologia de l'Espectacle.

Castellà

Editor principal: Jordi Salvador (posteriorment fou cedit a Jose Luis Ferrera, escenògraf). Editor assistent: Tano Astiaso - Consultor teatral. 02 Representació (Performance): Freddy Gerlache - Escenògraf. 03 Il·luminació (Lighting): Jordi Planas, Luminotècnic i director de l´Escola Superior de Tècnics en Arts Escèniques de l'Institut del Teatre de Barcelona. 04 Àudio (Sound): Xavier Rodríguez, Tècnic de so, expert docent al Taller de Tecnologia de l'Espectacle i cap d'àudio del Teatre Nacional de Catalunya. 05 Efectes especials (Special Effects): Antoni Lebrón, Cap d'attrezzo del Gran Teatre del Liceu de Barcelona. 06 Edifici (Building): Jordi Salvador. 07 Equips aeris i maquinària (Rigging and Machinery): F.Javier Gómez de Guereñu - Maquinista i expert docent del Centro de Tecnologia del Espectàculo de Madrid. 08 Electricitat (Electricity): Vicens Sampera, Enginyer elèctric especialitzat en equipament teatral. 09 Comunicació i protocols (Media and Protocols): Vicens Sampera - Enginyer elèctric especialitzat en equipament teatral. 10 Vestuari (Costume): Marisa Etxarri, Figurinista i experta docent del Centro de Tecnologia del Espectàculo. 11 Decorat (Scenery): Jordi Salvador. 12 Administració i producció (Adm & Management): Glòria Casanova, Productora teatral i cinematogràfica.

L'autor de la tesi abasta directament els diferents camps que fins aquell moment formaven part

del seu treball: representació, edifici, decorat, maquinària i equips aeris. Tots ells vinculats a la seva àmplia experiència laboral en el món teatral. També cal destacar en aquest cas la participació i col·laboració de Terminologia de Catalunya en la resolució de qüestions terminològiques. Tots els col·laboradors dels equips català i castellà esdevenen un instrument de consulta directa a partir d'aquell moment en la terminologia específica de la seva àrea de coneixement durant la investigació d'aquesta tesi. Es crea un bucle de transmissió d'informació entre José Luís Ferrera, editor en castellà; Tano Astiaso, assistent castellà; Dino Ibáñez, assistent català i Jordi Salvador, editor català. Aquest serveix per validar les propostes de traducció que feien arribar els col·laboradors, i que, amb poques excepcions, eren donades per correctes. En el cas de la llengua catalana, amb l'excepció del vocabulari de vestuari i comunicació i protocols, el procediment de treball fou diferent al castellà. En una primera fase, l'autor completà tots i cadascun dels termes que calia traduir de la base en anglès. Posteriorment, els llistats temàtics foren enviats als col·laboradors que validaven o rectificaven els termes proposats. Després d'una nova reunió de coordinació, es definiren nous elements que contindrà el DTW. També foren lliurades als presents les definicions dels termes en anglès que incloïen en aquell moment el projecte. Iniciant-se la segona part del treball, que havia d'incloure les definicions en cadascuna de les llengües a partir de la original anglesa. Cosa que no havia de significar la traducció d'aquesta, sinó l'adaptació de la definició en tots els idiomes, de manera que aquestes no es contradiguessin mai amb la primera.

El DTW fou presentat a la *Prague Quadrennial of Performance Design and Space scenographic event* el 17 de juny de 2011. Amb un total de 9 idiomes complets: anglès, búlgar, català, espanyol, polonès serbi, suec, xinès (cantonès) i xinès (simplificat). D'altres com l'alemany, el txec, el danès, l'hebreu, el grec, l'italià, l'holandès/flamenc i el lituà només en algun dels àmbits. Amb tot aquest material, es posà en funcionament la pàgina web[19] de forma provisional. Pàgina web que ha servit per a fer la darrera revisió del Diccionari d'Escenografia i Escenotècnia.

Novetat i utilitat: Un diccionari al segle XXI

Un diccionari terminològic té per definició una naturalesa a mig camí entre la lingüística i l'especialitat. Generalment els treballs d'aquesta mena són elaborats per lingüistes que cerquen l'assistència de professionals experts de l'àmbit principal de treball que els guien bàsicament en l'elaboració de l'arbre de camp principal. En el cas concret del Diccionari d'escenografia i escenotècnia, ambdues tasques: lingüista i especialista, són assumides per la mateixa persona. Es considera, doncs, important en aquest cas el cobrir un àmbit poc estudiat, investigant la possible incorporació a la llengua d'un bon nombre de manlleus en forma de neologismes que modernitzaran el català com una llengua viva, incorporant termes relacionats amb els darrers avenços tecnològics emprats dins els escenaris, i incorporant per no deixar-los perdre aquells que per tradició oral mai havien estats incorporats als estudis acadèmics.

19 http://theatermacker.web.shphosting.com/fmi/iwp/res/iwp_auth.html

Un diccionari com aquest no té perquè presentar-se en un format concret i que el coneixement que transmet i difon és intangible. Donades les noves tecnologies de la informació i el coneixement aquesta tesi podrà tenir forma de llibre sobre paper, però de ben segur serà molt més útil la seva versió virtual de consulta a través de la xarxa Internet. Per tant, el format definitiu d'aquesta investigació tindrà merament una funció vehicular de transferència de coneixement. És impossible acotar de manera precisa a qui arribarà el diccionari. De tota manera podem discernir tres grans sectors professionals on podrà resultar ser útil:

- Professionals i afeccionats de les arts escèniques en general. Sobretot aquells que tinguin més relació amb intercanvis i gires internacionals, donat que la precisió de molts dels termes incorporats al diccionari facilitarà la seva comunicació en altres llengües.

- Professionals lingüístics - filòlegs, traductors...- i de la comunicació - periodistes, locutors, redactors...-, amb un interès especial en la consulta, definició, relació amb altres termes, etc...

- Especialistes en continguts Web, programadors. Per la possibilitat de la manipulació directa de les dades com a material per a crear nous continguts web i noves eines de base lingüística. Aquesta possibilitat ve lligada a una edició en línia que a més permetrà una actualització permanent i desitjada de les dades.

Futures recerques

Un cop acabada aquesta tesi que incorpora les principals llengües occidentals europees, s'imposarà aconseguir els mitjans per desenvolupar la investigació per ampliar tota aquesta terminologia a la resta de les llengües oficials de l'estat espanyol: èuscar i gallec. Una difícil tasca donada la manca gairebé absoluta de bibliografia terminològica d'àmbit teatral en els idiomes de Galícia i Euskalerria, a la qual serà necessari sumar-hi la gran contaminació causada per la llengua espanyola en aquells territoris.

Abreviacions

Les abreviacions usades són les que recomana per tots els seus treballs d'investigació el Centre de terminologia TERMCAT.

Indicadors de llengua

ca	català
es	castellà
fr	francès
it	italià
en	anglès
de	alemany

Categoria lèxica

n m	nom masculí
n m pl	nom masculí plural
n f	nom femení
n f pl	nom femení plural
n n	nom neutre
n n pl	nom neutre plural
n m, f	nom masculí i femení
n m/f	nom masculí o femení
adj	adjectiu
v tr	verb transitiu
v tr	verb transitiu pronominal
v prep	verb preposicional
v prep pron	verb preposicional pronominal
v tr/prep	verb transitiu o preposicional
adv	adverbi
interj	interjecció
loc llat	locució llatina

Remissions

sin.	sinònim absolut
sin. compl.	sinònim complementari
abrev.	abreviatura
den. com.	denominació comercial
den. desest.	denominació desestimada
veg.	vegeu
sbl.	símbol

Notes	TC	terme consultat + nom d'expert internacional

BIBLIOGRAFIA

Català

Basart, P.; Pujolàs, P. *Diccionari de fusteria*. Barcelona. TERMCAT. 2005

Bravo, I. *L'Escenografia Catalana*. Barcelona. Diputació de Barcelona. 1986.

Diccionari de la Llengua Catalana. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 2ª Edició. Ed. Enciclopèdia Catalana. 2007

Diccionari de les ocupacions. Barcelona. TERMCAT. 2004

Domingo, C i altres. *Les instal·lacions del nou Liceu*. Barcelona. Col·legi d'enginyers industrials de Catalunya. 2005

Fargas, X i altres. *El diccionari terminològic*. Vic. Eumo Editorial i TERMCAT. 2010

Garcia, J; Rius, L; Soler, E. *Diccionari de l'empresa elèctrica*. Barcelona. TERMCAT. 1989

Gran Enciclopèdia Catalana. Barcelona. 2ª edició. Ed. Enciclopèdia Catalana. 1986-1989.

Giner, M. *Vocabulari dels oficis d'art***.** Barcelona. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. 1988

Gumi, J. *Diccionari de tècniques pictòriques*. Barcelona. Edicions 62. 1988.

Inglada,E i altres. *Eines de l'aula de tecnologia de l'ESO*. Sèrie Aula de tecnologia.Departament d'ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Marquet, L. *Vocabulari de luminotècnia*. Barcelona. IEC. 1979

Pla, R. (coord). *Liceu un espai per a l'art*. Barcelona. Fundació Gran Teatre del Liceu. 1999

Rebagliato, J. *La definició terminològica*. Vic. Eumo editorial. 2009

Salas, A. *Gran teatre del Liceu***.** Barcelona. L'avenç. 1990

Salvador, J. *Els equipaments aeris*. Barcelona. Textos tècnics del TTE. 2003.

Salvador, J**.** ***Decorats*** *escenogràfics de paper. Tècniques de construcció i restauració*. Barcelona. Textos tècnics del TTE. 2004.

Solà-Morales, I i altres. *L'arquitectura del Liceu*. Barcelona. Edicions UPC. 2000

Vocabulari de les Ocupacions. Barcelona. Termcat. 2004.

TERMCAT. *Difusió i ús dels termes. Espais terminològics 2012***.** Barcelona. Eumo Editorial/ Termcat, Centre de terminologia.2012

Castellà

Diccionario de la decoración. Barcelona. Ed. Ceac. 1979.

Diccionario de la lengua española. Real Académia Española.. Madrid. 20 edició. Ed. Espasa-Calpe. 1984

Diccionario de la lengua española. Barcelona. Bibliograf. 1990

Echarri, M; San Miquel, E. *Vestuario teatral*. Madrid. Ñaque Editora. 1998

Heffner, H – Selden, S – Sellman, H. *Tècnica Teatral Moderna*. Buenos Aires. 1980

Gómez, J.A. *Historia visual del escenario*. Madrid. La Avispa. 1997

Larriba, M.A. *Sonorización*. Ñaque Editora. 1998

Lopez de Guereñu, J. *Decorado y tramoya*. Madrid. Ñaque Editora. 1998

Mackenzie, G.W. *Acústica moderna*. Traducció de Pascual López. Barcelona. Ediciones técnicas Teide. 1968

Mestres Cabanes, J. *Tratado de Perspectiva*. Barcelona. Ed. Raisan. 1964

Milerson, G. *Escenografia Bàsica*. Madrid. Instituto Oficial RTVE. 1987

Pi-Suñer, P. *Los nudos sin enredos*. Barcelona. Editorial Noray. 2000

Portillo, R – Casado, J. *Diccionario inglés-español, español-inglés de terminologia teatral*. Madrid. Ed. Fundamentos. 1986.

Portillo, R – Casado, J. *Abecedario del teatro*. Madrid. Centro de documentación teatral del INAEM. 1988.

Slaby, R. J.- Grossman, R. *Diccionario de las lenguas española y alemana*. Barcelona. 5ª edició. Ed. Herder. 1984.

Wagner, F. *Técnica teatral*. Barcelona. Ec. Labor. 1959.

Francès

A.F.E. *Vocabulaire de l'éclairage***.** París. Société d'Editions Lux. 1995

Bataille, André. *Lexique de la Machinerie Théâtrale*. Paris. 1989. Librairie Théâtrale.

Biojout, J. Ph. *Les insolites Opéra Bastille*. París. Bleu nuit editeur. 2000

Boll, A. *La décoration théatrale*. París. Librairie théatrale. 1987

Freydefont, M (coord). *Petit traité de scénographie*. Nantes. Le grand T. 2007

Gelin, F. *A.B.C. de la machinerie*. Sélestat Cedex. Agence culturelle d'Alsace. 2005

Giteau, C. *Dictionaire des arts du spectacle: français, anglais, allemand*. Paris. Ed. Dounod. 1970.

Helleu, L. *Les métiers de l'opéra*. Arles. Actes sud. 2005

Ladj, M. *Le Lexique de la Scène*. Paris. Editions AS. 1998

MacLachman, G. *Les noeuds*. París. Éditions First. 2009

Moynet, G. *La machinerie théâtrale: trucs et décors*. Paris. La librairie Illustré.

Metayer, Y; Rocher, G. *Le levage et ses moyens*. París. Editions AS. 1998

Pierron, A. *Le théâtre, ses métiers, son langage*. París. Hachette livre. 1994

Robert, P. *Le Petit Robert: diccionaire alphabetique et analogique de la langue française*. Paris. Ed. Le Robert. 1986.

Roy, A. *Dictionnaire raisonné et illustré du théâtre a l'italienne*. Arles. Actes Sud -Papiers. 2001

Staüble, E. *Guide bilingue du régisseur en tournée français/allemand*. París. Editons AS. 2002

Staüble, E. *Guide bilingue du régisseur en tournée français/anglais*. París. Editons AS. 2007

Staüble, E. *Guide bilingue du régisseur en tournée français/espagnol*. Trad. Jordi Salvador. París. Editons AS. 2010

Valentin, F.E. *Lumière pour l'spectacle*. Paris. Ed. Philip Olivier. 1982.

Anglès

AAVV. *Drottningholm Court Theatre*. Stockholm. Byggförlaget. 1993

A.B.T.T. *Flying*. London. ABTT. 1993

Burris –Meyes, H – Cole E.C. *Scenery for the Theatre*. Little. 4ª Edició. Ed. Brown & Company. 1972.

Carter, P. *Backstage handbook*. Louisville, Kentucky. Broadway press. 1994

Collins Dictionary of the English Language. London.- Glasgow. Ed. Collins. 1989

Davies, G. *Create your own stage effects***.** London. A& C Black. 1999

Glerum, J.O. *Stage rigging*. Carbondale, Illinois. Southern Illinois University Press. 1987

Gobier, J. *Create your own stage props***.** London. A& C Black. 1988

Gobier, J; Davies, G**.** *Create your own stage costumes***.** London. A& C Black. 1996

Green, M. *Stage noises and effects*. London. Herbert Jenkins Ltd. 1958

Ham, R. *Theatres*. Cambridge. University Press. 1972

Hoggett, Ch. *Stage crafts*. London. A & C Black. 1991

Holt, M. *Stage design and properties*. Oxford. Phaidon press Ltd. 1988

Nelms, H. *Scene design a guide to the stage*. New York. Dover publications, Inc. 1970

NTU & OISTT. *New Theatre Words*. Suecia. Oistat. 1995.

Ogawa, T. *Theatre engineering & stage machinery*. 1ª edició Ohm-sha (Japan). Herfordshire. Entertaiment Technology Press. 2001

Rae, K – Southern, R. *Lexique international de termes techniques de théâtre en huit langues*. Bruxelles. Ed. Medens. 1964.

Raoul, B. *Stock Scenery Construction Handbook*. New York. Broadway Press. 1995.

Reid, F. *The ABC of Stage Technology*. London. A&C Black. 1995.

Reid, R. *World building theatres and stadiums*. London. Mills & Boon Ltd. 1977

Sonrel, P. *Traité de scénographie*. París. Librairie Theatrale. 1984

Terry, T. *Create your own stage sets*. London. A& C Black. 1985

Warren C. Lounsbury - Norman Boulanger **.** *Theatre Basckstage from A to Z*. 3d Edition. University of Washington Press.1967

Webster's tird new international dictionary on the English language, unabriged. Sprinfield. Ed. Merrian-Webster. 1986

Winslow, C. *The handbook of Model-making for set designers*. Ramsbury, Marlborough. The Crowood Press Ltd. 2008

Winslow, C. *The handbook of techniques for theatre designers*. Ramsbury, Marlborough. The

Crowood Press Ltd. 2010

Italià

AAVV. *Lo spazio, il luogo, l'ambito. Scenografiu del Teatro alla Scala 1947-1983*. Milano. Silvana Editoriale. 1983

Copelli, G. *Manuale pratico di scenotecnica. Le macchine teatrali***.** Bologna. Pàtron editore. 2006

Dalai, B. *ABC della scenotecnica*. Roma. Dino Audino editore. 2006

Dalai, B. *Manuale pratico di scenografia*. Volums I i II. Roma. Dino Audiono editore. 2009

Devoto, G. Oli, G.C. *Dizionario della lingua italiana*. Firenze. 19 edició. Ed. Le Monnier. 1986.

Grande dizionario Garzanti della lingua italiana, Il. Milano. Ed. Garzanti. 1987

Mello, Bruno. *Tratatto di scenotecnica*. Milano. G.G. Görlich Editore. 1962.

Peccianti, M C. *Grammatica italiana per stranieri*. Milano. Giunti editore. 2007

Zingarelli, N. *Il nuovo Zingarelli: vocabolario della lingua italiana*. Bologna. Ed. Zanichelli. 1985.

Alemany

Müller, H – Haensch, G – Àlvarez Prada, E. *Langenscheidts handwörterbuch Spanish-Deutsch, Deutsch-Spanish*. Berlin. Ed. Langenscheidt. 1987

Speltz, A. *Der ornamentstil*. Leipzig. K.F. Koelers Antiquarium.

Unruh, W. *ABC der Theatertechnik*. Berlin. Ed. Carl Marhold. 1950.

Principals pàgines web consultades

http://www.theatron.co.uk/
Eina de realitat virtual per a l'ensenyament i la investigació de la matèria d'Història del Teatre. Finançat per la Comissió Europea.

http://perso.numericable.fr/~fborzeix/fred.borzeix/spec/technic/info3glo/s_theatr.htm
Vocabulari tècnic teatral en francès.

http://www.cilf.org/bt.fr.html
Pàgina del Consell internacional de la llengua francesa.

http://www.cf3l.eu/lexicon/
The theater lexicon és una pàgina que conté vocabulari escènic en alemany, anglès i francès.

http://www.woxikon.es/
Potent diccionari internacional en vuit llengües.

http://www.dizionario-italiano.it/
Diccionari en llengua italiana.

http://www.gweep.net/~prefect/pubs/iqp/technical_theatre_handbook.pdf
Manual tècnic de teatre en anglès en versió pdf.

http://www.eudict.com/
EUdict és una col·lecció de diccionaris en línia pels idiomes que es parlen majoritàriament a la Comunitat Europea. Permet la traducció entre ells.

http://www.ikonet.com/fr/ledictionnairevisuel/arts-et-architecture/arts-de-la-scene/salle-de-spectacle.php
Diccionari visual en francès.

http://www.linguee.fr
Diccionari en línia que combina un diccionari clàssic amb conversió entre dues llengües i un potent cercador del terme en diferents contextos.

http://www.termcat.cat/ca/
Cercaterm és una potent eina de consulta terminològica en línia del TERMCAT.

http://technical-translation-dictionary.blogspot.com.es/2009/08/chisel-cinzel-beitel-ciseau-bois-meiel.html
Diccionari visual en anglès, portuguès, holandès, francès i alemany.

http://www.wordreference.com/esfr
Wordreference és un diccionari internacional en línia.

http://shoupin.pagesperso-orange.fr/danse/dossier/theatre.htm
Pàgina amb una important col·lecció d'imatges de l'edifici teatral i la seva terminologia en francès.

http://www.machinerie-spectacle.org/pratique/securite-plateau.html
E-book de la machinerie és una pàgina de l'Agence Culturelle d'Alsace que incorpora enllaços a un bon nombre de manuals tècnics de l'espectacle.

http://www.lexilogos.com/
Diccionari internacional que incorpora gran nombre de neologismes i permet recerca textual.

http://www.theaterverzeichnis.de/lexikon.php
Glossari teatral en alemany.

http://pourkoipas.fr/
Pàgina que incorpora un vocabulari d'argot teatral en francès.

http://www.diccionari.info/index.php
Diccionari alemany-català.

http://www.kremer-pigmente.com
Pigments en pols per pintura.

http://www.dictindustry.de/
Pàgines comercials amb catàlegs en cinc idiomes.

http://luxout.com/The_Art_Of_Stage_Curtains/?cat=33
Guia dels diferents sistemes de cortinatges escènics en anglès.

http://www.ahlersundlambrecht.de
Pàgina comercial de materials escènics en alemany i anglès.

http://www.designersfortheatre.com/TAT/391/Electrics2.htm
Designerfortheatre és una pàgina que incorpora un diccionari visual de materials elèctrics escènics.

http://mymemory.translated.net/

Diccionari internacional en línia.

http://www.the-media-zone.com/main.html?src=%2F11722%2F30275.html
Pàgina comercial amb una important col·lecció d'imatges d'equipaments aeris en anglès.

http://www.rosebrand.com/
Cortinatges escènics EEUU

http://www.sktheatricaldraperies.com
Cortinatges escènics EEUU

http://www.sbs-buehnentechnik.de/
Equipament escènic Alemanya

http://www.schnakenberg.de/
Equipament escènic Alemanya

http://www.mutualhardware.com/
Equipament escènica EEUU

http://www.gastage.com
Cortinatges escènics EEUU

http://theatreface.ning.com/
Fòrum internacional de tècnics que ha servit per consultes lèxiques.

http://sicurezzateatro.blogspot.com.es/
Blog italià sobre seguretat a l'espectacle.

http://www.slideshare.net/arteinscena/lezioni-di-scenotecnica1
Lliçons d'escenotècnia de la professora italiana Maria Adele Cipolla.

Agraïments

En tancar l'elaboració d'aquest treball de recerca, l'autor voldria esmentar totes aquelles persones que desinteressadament i de vegades involuntàriament han col·laborat en la seva redacció.

Als escenògrafs Amadeu Asensi, Rafael Mora, Isidor Bea, Frederic Talens, Jose Villanueva, Antoni Coromines i Artur Farré -molts d'ells ja lamentablement desapareguts- que conjuntament amb el seu pare Joan Salvador, el seu oncle Josep Salvador i el seu germà Joan Salvador (Germans Salvador), saberen mantenir viva la flama de l'escenografia a Catalunya en els pitjors moments de la postguerra i en condicions gens fàcils. Per tot el que cadascun d'ells li va ensenyar en els seus inicis professionals. A l'Angelo Sala, escenògraf dels tallers de l'Scala de Milà; a Pierre, Jean-Luc i Tristan Simonini, dels tallers del mateix nom a París; a l'escenògrafa alemanya Katrin Kegler; al dissenyador escènic Robert Griffit de Hall Stage de la Gran Bretanya, per facilitar-me bibliografia especialitzada de cadascun dels seus països. A la Montserrat Navalpotro, que fou alumna i després companya de professió de l'autor, actualment resident a Alemanya. A tots els col·laboradors ja esmentats del DTW i als seus editors principals Michael Ramsaur i Jerome Maeckelberg.

Als maquinistes Lluís Alba, Jaume Pedrola, Enric Solà, August Llorenç, Alejandro Jordà i molts d'altres companys que en el dia a dia, durant els muntatges i la construcció de decorats, li van anar transmetent la seva saviesa i molts coneixements mai escrits.

A la Isabel Giménez, que ha fet la darrera revisió lingüística de tot el cos d'aquesta tesi. A Joan Salvador i Aleix Serra per la seva col·laboració inicial en el disseny de les il·lustracions.

Al TERMCAT, per l'assessorament metodològic i suport informàtic que he rebut des de l'inici del treball, i més concretament a en Jordi Bover, la Montserrat Serra i la Rosa Colomer, pels seus consells i orientacions lingüístics i l'amistat demostrada que espera mantenir en futurs projectes.

Als professors del màster de postgrau d'Arts Escèniques de la UAB que marcaren la seva reincorporació estudiantil com Carles Batlle, Antoni Ramon, Francesc Massip i Jaume Mascaró. Destacant al recentment desaparegut Ricard Salvat, amb qui havia compartit escenari més d'un cop.

Al Dr. Ricard Pedreira, de la Universitat Autònoma de Barcelona, que va acceptar de ser el seu tutor en el treball de recerca i en la fase d'investigació d'aquesta tesi doctoral. Home de teatre, tant des de les taules o direcció escènica, com des d'un lloc tan poc atractiu com ho poden ser els despatxos de producció, on es parla sobretot de diners i, de tant en tant, d'art i creació.

Al Dr. Francesc Massip, de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona que, a més de professor durant el Màster d'Arts Escèniques, ha estat la persona que m'ha guiat en la darrera i definitiva fase prèvia a la defensa d'aquesta tesi davant el tribunal.

Un dels objectius d'aquest diccionari és ajudar a normalitzar la llengua catalana per allò què fa al lèxic teatral. És per això, que aquestes pàgines han començat amb una expressió popular: ***entre bambolines***. Una expressió errònia. A la ràdio i a la televisió, sovint als periodistes els hi agrada d'entrevistar als artistes "*entre bambolines*". Una bambolina, com podeu comprovar més endavant, és un element que vola suspès al teler i paral·lel al paviment de l'escena. Per tant, entrevistar a algú entre les bambolines és força difícil. Només es pot fer en dues ocasions:
- Primera. En un moment molt concret a l'inici d'un muntatge de decorats quan les bambolines es troben a nivell de les taules d'escena abans d'ubicar-les al seu lloc durant la representació. Per tant, és gairebé del tot impossible que cap artista hi hagi estat entrevistat sinó és durant el muntatge escènic.
- Segona. Els únics artistes que es poden entrevistar "entre bambolines" són els que fan el paper d'àngel a les representacions de Els Pastorets o a algun dels tres vailets que volen en un núvol a *La Flauta Màgica*, de W. A. Mozart, o algun d'altre que pateix l'actuació en simulada ingravidesa. Per la qual cosa, el periodista hauria d'ocupar un lloc força elevat sobre les taules de l'escena.

Els bastidors estan definits en aquest treball com una tela pintada fixada en un bastigi armat de fusta, que es col·loca als costats de l'escena formant part d'una decoració teatral. I l'expressió entre bastidors defineix totes les parts de l'escenari (laterals i al fons) que el públic no pot veure habitualment. És aquest, doncs, el lloc més adient per entrevistar a un artista sobre les taules de l'escenari.

De tot plegat se'n desprèn una expressió teatral que, ara sí, és la correcta...

...Entre bastidors.

DICCIONARI D'ESCENOGRAFIA I ESCENOTÈCNIA

Aa

1 **@** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **tecla de @** n f

2 **A** n m
<Electricitat>

veg. **ampere** n m

3 **a baix** adv
<General. Veus, ordres>

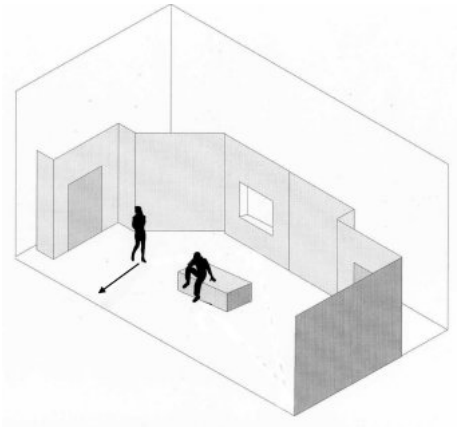
sin. **baix** adv

es abajo
fr en bas
it giù
en down
de herunter
de hinunter

A la part baixa.

4 **a boca** adv
<General. Veus, ordres>

es a boca
es abajo
es adelante del escenario
es hacia delante del escenario
es hacia el proscenio
es primer término
fr à la face
fr sur de devant de scène
fr vers de devant de scène
fr vers le bas
it davanti
it in fronte
en downstage
de nach unten
de nach vorn

a boca JSG

Dit d'un moviment que expressa la direcció sobre l'escena que va cap a la zona on es troba el públic.

NOTA: En els diferents idiomes, és fa referència tant a la zona d'escenari - la boca - com al fet que les taules dels escenaris, en la major part dels teatres a la italiana construïts a partir del segle XIX fins bona part del XX, no eren planes, sinó que tenien un desnivell, trobant-se la part més baixa del costat del públic i la més alta a fòrum.

5 **a escena!** adv
<Regidoria>

es ¡a escena!
es ¡a sus puestos!
fr en place, svp!
fr en scène!
it ognuno al suo posto!
it principianti, per favore
en beginners, please!
en places please!
de Achtung Anfangen!
de Auf sie Plätze!

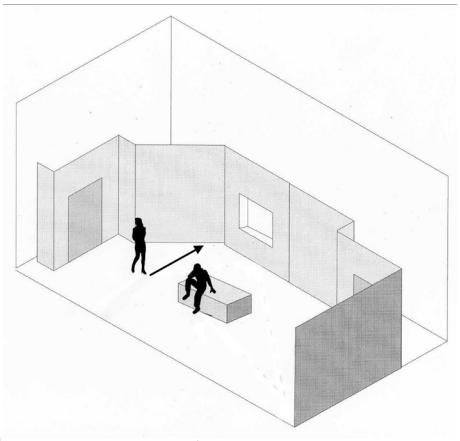
Veu d'avís que dóna el regidor d'escena abans de començar la representació.

6 **a fòrum** adv
<General. Veus, ordres>

es arriba
es hacia el fondo del escenario
es hacia el foro
fr vers les fond de la scène
it fondo palcoscenico
en upstage
de in der Tiefe der Bühne

Expressa la direcció d'un moviment sobre l'escena que va cap a la zona contrària on es troba el públic.

NOTA: En els diferents idiomes, es fa referència tant a la zona d'escenari - el fòrum - com al fet que les taules dels escenaris, en la major part dels teatres a la italiana construïts a partir del segle XIX fins bona part del segle XX, no eren planes, sinó que tenien un desnivell, trobant-se la part més alta a fòrum i la més baixa del costat del públic.

a fòrum JSG

7 **a poc a poc** adv
<General>

veg. **lentament** adv

8 **AAC** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **codificació avançada d'àudio** n f

9 **abaixar** v tr
<General. Veus, ordres>

es bajar
es disminuir
fr baisser
it abbassare
en dim, to
en fade down, to
de absenken

Fer descendir a un nivell més baix.

10 **abaixar (àudio)** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es apagar
es bajar el volúmen
fr baisser le volume
fr diminuer (son)
it abbassare il volume
en fade down, to (sound)
de herunterzichen (Ton)

Fer que el volum de l'àudio sigui més baix.

11 **abaixar el teló** v tr
<Maquinària>

veg. **tancar el teló** v tr

12 **abaixar totalment** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es apagar el volumen
es desvanecer
fr fondu
it sfumare
en fade out, to (sound)
en turn off, to (sound)
de Ausblenden

Disminuir el nivell d'un so fins a fer-lo desaparèixer.

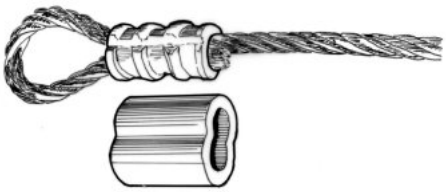
13 **abonament de temporada** n m
<Producció i administració>

es abono de temporada
fr abonnement
it abbonamento
en season ticket
de Anrechtskarte

Passi que es compra d'un cop i que permet l'assistència a tots o part dels espectacles d'una temporada, cicle, festival, etc. resultant així més econòmic que les entrades pels mateixos espectacles comprades per separat.

14 **abraçador** n m
<Materials>

es abrazadera de presión
es abrazadera Nicopress
es manguito oval
fr épissure
fr manchon
it guaina (laccio fermaglio)
en compression sleeve
en nicopress sleeve
de Klemmbuchse

abraçador JSG

Peça, en forma de cèrcol o anella, que serveix per a fermar un cable contra l'altre cenyint-los per formar una gassa.

15 **abraçadora** n f
<Materials>

es abrazadera de manguera
fr collier de serrage
it fascetta
en hose clamp
de Schlauchbinder
de Schlauchklemme

Peça, en forma de cèrcol o anella, que serveix per a fermar una cosa a una altra cenyint-la.

abraçadora JSG

16 **acabar** v tr
<General. Veus, ordres>

es acabar
es terminar
fr finir
it terminare
en finish, to
de beenden
de schliessen

Portar a fi, donar fi a una acció, escena, representació, muntatge, etc.

17 **accent (il·luminació)** n m
<Il·luminació escènica>

es acento (iluminación)
fr accent lumineux
it intonazione (luce)
en accent (light.)
de akzentuiert (Bel.)

Augment o reforç de llum en una zona de l'escenari enfront les altres.

18 **acer** n m
<Materials>

es acero
fr acier
it acciaio
en iron
de Sthal

Aliatge de ferro i carboni que conté aquest darrer element en proporció inferior al 2% i que és capaç d'adquirir pel tremp una gran duresa i elasticitat, que és usat per a la construcció dels equipaments escènics i les estructures dels decorats.

19 **acoblament** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **realimentació acústica** n f

20 **acoblar** v tr
<Maquinària>

veg. **anivellar** v tr

21 **acomodador -a** n m, f
<General. Oficis>

es acomodador -a
es guía
es personal de sala
fr contrôleur -euse de billets
fr ouvreur ouvreuse
fr placeur placier
it maschera
en auditorium attendant
en usher usherette
de Platzanweiser

Persona que en un espectacle acompanya els assistents fins els seients que els corresponen, i sovint resta asseguda a l'auditori durant la representació per actuar en cas d'emergència.

22 **acord** n m
<Producció i administració>

veg. **conveni** n m

23 **acord de cooperació** n m
<Producció i administració>

es acuerdo de cooperación
fr accord de coopération

it accordo di cooperazione
en exchange courtesy
de Kooperationsvereinbarung

Acord entre diferents teatres i companyies teatrals que permet l'intercanvi d'entrades de cortesia, de decorats, vestuari, attrezzo,...

24 **acotació** n f
<Representació>

sin. compl. **didascàlia** n f
sin. compl. **guió artístic** n m

es acotaciones
fr didascalie
it didascalìa
en stage directions
de Regieanweisungen

En una peça teatral, nota explicativa referent a la disposició de l'escena, al moviment dels personatges, etc.

25 **acte** n m
<Producció i administració>

es acto
fr acte
it atto
en act
de Akt

Part d'una obra escènica separada de les altres per un interval.

26 **actor actriu** n m, f
<General. Oficis>

es actor actriz
es interprete
fr acteur actrice
fr comédien
it attore attrice
en actor
en player
de Darsteller
de Schauspieler

Persona que representa personatges en produccions teatrals, cinematogràfiques, radiofòniques o televisives.

27 **actuació** n f
<Representació>

es actuación
fr jeu
it recita
en acting
de aufführen
de darstellen

Acció de representar una obra escènica, una composició musical.

28 **actuació especial** n f
<Representació>

veg. **artista convidat** n m, f

29 **actuar** v intr
<Representació>

es actuar
es componer (un papel)
es crear (un papel)
es interpretar (un papel)
es representar
fr interpréter (un rôle)
fr jouer
fr représenter
it interpretare
it recitare
en act, to
en play a part or a role, to
en play, to [a role]
en portray, to
de darstellen
de gestalten
de spielen (eine Rolle)

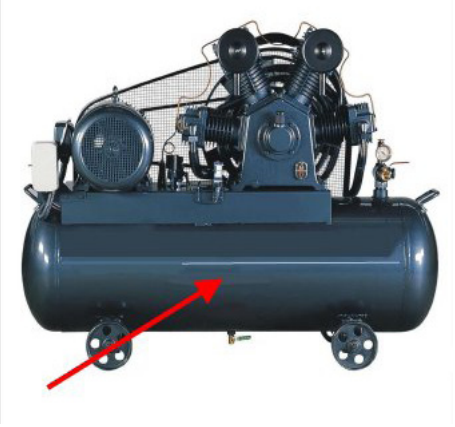
Representar un personatge en una obra escènica, executar una composició musical.

30 **acumulador d'aire comprimit** n m
<Eines>

es tanque de presión
fr réservoir pression
it serbatóio
en pressure tank
de Druckgasbehälter
de Drucklufttank

Dipòsit que és carregat d'aire a pressió per un compressor que treballa en règim quasi continu; serveix per alimentar una xarxa de distribució d'aire comprimit d'utilització intermitent.

NOTA: L'acumulador amorteix l'efecte de les pulsacions del compressor sobre la línia, assegura un subministrament a una pressió relativament estable a la que seria necessària per satisfer un consum puntual.

acumulador d'aire comprimit JSG

31 **acústic, a** adj
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es acústico, ca
es sonido acústico
fr acoustique
it acùstico
en acoustic
de akustichem

Que sona de manera natural, sense necessitat d'amplificació.

32 **acústica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es acústica
fr acoustique
it acustica
en acoustics
de Akustik

Ciència del so, incloent-hi la producció, la transmissió i els efectes.

33 **acústica variable** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es acústica variable
fr acoustique variable
it acustica variabile
en ACS
en SIAP
en variable acoustics
de Variable Akustik

Sistemes de control que, d'una manera electrònica, permeten variar l'acústica d'una sala.

34 **adaptador** n m
<Electricitat>

es adaptador
es cable adaptador
fr adapteur
it adattatore
it presa di collegamento
en adapter
en adaptor (electic)
de Adapter

Peça que, aplicada a un aparell, un dispositiu, etc., permet d'acoblar-hi altres peces.

35 **adaptar** v tr
<Representació>

es adaptar
fr accomoder
fr adapter
it adattare
en adapt, to
de anpassen

Ajustar o acomodar una obra teatral, una peça musical, fent-la idònia per a una execució diferent de l'original.

36 **ADB 65.2** n m
<Il·luminació escènica>

es ADB 65.2
fr ADB 65.2
it ADB 65.2
en ADB 65.2
de ADB 65.2

Protocol de control de la il·luminació escènica actualment en desús.

37 **addició cromàtica** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **síntesi additiva** n f

38 **adhesiu** n m
<Materials>

es adhesivo
es cola
fr adhésif
it colla

en adhesive
en glue
de Bindemittel
de Klebstoff

Substància capaç de mantenir unides les superfícies de dos sòlids en contacte.

39 **adjectiu** n m
<General>

es adjetivo
fr adjectif
it aggettivo
en adjective
de Adjektive

Categoria lèxica constituïda per mots que, en funció d'atribut, d'aposició o de predicat, es relacionen amb els substantius i hi concorden.

40 **adjuntar** v tr
<Maquinària>

es adjuntar
fr adjoindre
it accludere
en attach. to
de beilegen

Fer anar o estar adjunt.

41 **administració** n f
<Producció i administració>

es administración
fr administration
it amministrazione
en administration
de Administration

Conjunt de persones encarregades de gestionar béns o negocis d'una altra persona, d'una societat, etc.

42 **administrador -a** n m, f
<General. Oficis>

es administrador
es director administrativo
fr administrateur
fr directeur adminitratif
it amministratore
en administrator
en business manager
de Direktor
de Geschäftsführer
de Intendant
de Theatrermanager
de Verwaltungsdirektor

Persona encarregada, sola o conjuntament amb altres, d'administrar béns o negocis d'una altra persona, d'una societat, etc.

NOTA: És el responsable econòmic d'un teatre o centre de producció. Té cura d'evitar desviacions del pressupost general sense entrar en consideracions artístiques.

43 **adreça de base** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es dirección de base
es dirección inicial
fr adresse de base
it indirizzo di base
en base address
en start
de Basisadresse

Adreça que serveix com a punt de referència per a calcular altres adreces.

44 **adreça DMX** n f
<Il·luminació escènica>

es dirección
fr adresse DMX
it indirizzi DMX
en addresses
de DMX-Adresse

Referència que designa una posició de memòria d'un ordinador o, en general, qualsevol lloc d'origen o de destinació de dades informàtiques.

NOTA: Les 512 adreces en codi DMX són de 9 bits de longitud i cadascuna pot tenir un valor entre 0 i 255.

45 **afinador -a** n m, f
<General. Oficis>

es afinador -a
fr accordeur de piano
it accordatóre
en piano tuner
de Klaviertimmer

Persona que té per ofici afinar pianos i altres instruments musicals.

46 **afinar** v tr
<Representació>

es afinar
fr accorder
it accordare
en tune, to
de Melodie

Procés durant el qual els músics d'una orquestra, banda, etc., ajusten els seus instruments per tocar en el to just conjunt.

47 **aforada** n f
<Maquinària>

veg. **descoberta** n f

48 **aforar** v tr
<Maquinària>

es aforar
es cubrir visual
fr cacher le découverte
fr masquer
it coprire lo sforamento
it mascherare
it traguardare
en mask, to
de abdecken

Cobrir les parts de l'escenari que cal amagar al públic durant la representació mitjançant un telonet, una bambolina, una cameta, una aleta, etc.

NOTA: El seu contrari és tenir una descoberta.

49 **agència de transports** n f
<Producció i administració>

es agencia de transportes
fr agence de transport
it spedizionere
en freight forwarder
en shipping agency
de Spediteur
de Transportunternehmen

Empresa de serveis dedicada al trasllat de mercaderies.

50 **agència de venda d'entrades** n f
<Producció i administració>

es agencia de venta de entradas
es agencia de venta de localidades
fr agence de billeterie
it agenzie vendita di biglietti
en ticket agency
de Ticket-Agentur

Empresa especialitzada en la venda a l'engròs d'entrades teatrals.

51 **agent de transport** n m
<Producció i administració>

sin. **transitari -ària** n m, f

es agente de transportes
fr transitaire
fr transporteur
it spedizionere
en forwarding agent
en freight forwarding agency
en shipping agent
de Spediteur

Dit de la persona física o jurídica que s'ocupa de gestionar el transport de béns i mercaderies que s'exporten o s'importen, d'acord amb les necessitats dels seus clients.

52 **aglomerat** n m
<Materials>

sin. compl. **tauler aglomerat** n m

es panel aglomerado
es panel de madera aglomerada
es tablero aglomerado
fr aggloméré
fr paneau dur
fr paneau stratifié
fr panneau d'agglomeré
fr panneau de particules
it truciolato
en chipboard
en hardboard
en mansonite
en particle board
de Hartfaserplatte
de Spanplatte

aglomerat (www.mueblesiani.com)

Tauler prefabricat amb partícules de fusta triturada en forma de petites estelles, mesclades amb coles de resines sintètiques i premsades a gran pressió.

NOTA: Pel seu baix cost, és molt emprat per a escenografies efímeres, exposicions, etc. No és usat habitualment per a la construcció d'escenografies que han de ser molts cops muntades i desmuntades, tant pel seu pes, com per ser un material poc noble que es desfà amb facilitat en contacte amb la humitat.

53 **agulla (de cosir)** n f
<Eines>

es aguja (de coser)
fr aiguille
it ago
en needle
de Nadel

Barreta de metall o d'una altra matèria, que té un extrem terminat en punta i l'altre proveït d'un forat per a passar-hi un fil, un cordill, una veta,etc., que serveix per a cosir, brodar, teixir.

agulla de cosir JSG

54 **agulla de cap** n f
<Sastreria i caracterització>

es alfiler
fr épingle
it spillo
en pin
en straight pin
de Stecknadel

Agulla amb el cap del mateix metall.

agulles de cap JSG

55 **agulla de ganxo** n f
<Eines>

sin. compl. **agulla de monyo** n f

es horquilla
fr épingle à cheveux
it forcine
en hair pins
de Haarnadel

Barreta de ferro doblegada pel mig en forma de U que serveix per aguantar el pentinat.

56 **agulla de màquina de cosir** n f
<Eines>

es aguja de máquina de coser
fr aiguille de machine à coudre
it ago
en needle (machine)
de Nadel

Barreta de metall amb un ull a la part inferior i afuada, i amb la seva part superior adaptada per a que encaixi en la màquina de cosir. Es classifiquen pel seu gruix i per la mesura del seu ull. També n'hi ha per a usos especials.

57 **agulla de monyo** n f
<Eines>

veg. **agulla de ganxo** n f

58 **agulla de pit** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **agulla de solapa** n f

es insignia de solapa
fr épinglette
it spilla
en lapel pin
de Revers-nadel

Guarniment de bijuteria subjectat amb una agulla a la solapa o al pit d'un vestit.

59 **agulla de solapa** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **agulla de pit** n f

60 **agulla imperdible** n f
<Eines>

sin. compl. **imperdible** n m

es imperdible
fr épingle de sûreté
it spilla da balia
it spillo di sicurezza
en safety pin
de Sicherheitsnadel

Agulla en forma de U en què, després de clavada, la punta es fica en una cavitat que hi ha a l'altre extrem.

agulles imperdibles JSG

61 **agulla per subjectar perruques** n f
<Eines>

veg. **clip de perruca** n m

62 **aïllant** n m
<Electricitat>

es aislante
fr isolant
it isolante
en insulation
de Isolierung

Substància que no permet el pas del corrent elèctric, de la calor, del so, etc.

63 **aire condicionat** n m
<General. Parts del teatre>

es aire acondicionado
fr climatisation
fr conditionnement d'air

it aria condicionata
en air conditioning
de Klimatiserung

Aire tractat per un condicionador.

64 **aixecar** v tr
<Maquinària>

es levantar
es subir
fr lever
it alzare
en lift, to
de anheben
de hochziehen

Separar una cosa d'una altra sobre la qual descansa.

65 **ajudant -a de vestuari** n m, f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **vestidor -a** n m, f

es asistente de vestuario
es ayuda de cámara
es ayudante de vestuario
es vestidor -a
fr habilleur habilleusse
it assistente di camerino
en dresser
de Ankleider -in

Persona que ajuda a l'artista en els canvis de vestuari. Organitza, manté i repara el vestuari durant el temps que una producció es representada.

66 **ajudant -a de direcció** n m, f
<General. Oficis>

es assistente de dirección
fr assistant du metteur en scène
it assistente alla regia
en assitant director
de Regieassistent

Persona que ajuda al director escènic.

67 **ajudant -a de direcció tècnica** n m, f
<General. Oficis>

es asistente del director técnico
fr directeur technique adjoint
it assistente del direttore dell'allestimento
en assistant technical director
en deputy technical director
de Stellvertretender Technischer Direktor

Persona que ajuda al director tècnic.

68 **ajudant -a del regidor -a** n m, f
<General. Oficis>

es asistente -a del regidor
fr assistant du régisseur
it assistente degli direttore di scena

en assistant stage manager
de Assistent des Inspizienten

Persona que ajuda al regidor.

69 **ajustament fi del panoràmic** n m
<Il·luminació escènica>

es paneo fino
es panoramica fina
it regolazione fine del puntamento orizzontale (secondo canale)
en pan
en pan fine
de Drehbewegung
de Pan

Peça rígida capaç de voltar al voltant del punt de suport o desplaçar-se horitzontalment, que serveix de comandament pel moviment horitzontal amb un alt grau de precisió d'un projector motoritzat.

70 **ajustar** v tr
<Maquinària>

es ajustar
es regular
fr ajuster
fr régler
it aggiustare
en adjust, to
de einstellen
de regulieren

Moure un objecte de la seva ubicació a la posició correcta.

71 **al davant** adv
<General. Veus, ordres>

sin. **davant** adv

es delante
fr devant
it di fronte
en ahead
en before
en in front of
de davor
de vorn

En o a prop de la part davantera d'una persona o objecte.

72 **alarma** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es campana d'alarma
fr sonnerie d'alarme
fr sonnette d'alarme
it campanello
en alarm bell
de Alarmglocke

Aparell emprat per donar avís o senyal en cas de perill.

alarma incendi (www.dimexagroup.com)

73 **alarma d'incendi** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es alarma de incendio
es sistema de alarma de incendio

fr alerte au feu
it allarme antincendio
en fire alarm
en fire alarm system
de Brandmeldeanlagen
de Feueralarm
de Feuermelder

Alarma que sona per donar un avís d'incendi en un teatre, sala d'espectacle, etc.

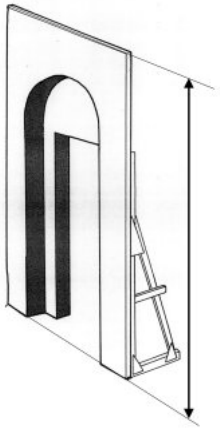
NOTA: Actualment, en la major part dels teatres l'alarma d'incendi es donada a través d'un sistema de megafonia autònom de l'edifici, i sol anar acompanyada d'instruccions d'evacuació de les persones.

74 **alçada** n f
<General>

sin. compl. **alçària** n f

es altura
fr hauteur
it altezza
en height
de Höhe

Dimensió d'un cos en direcció vertical.

alçada JSG

75 **alçaprem** n m
<Eines>

es palanca
es parpalina
fr levier
fr pince-monseigneur
it palanchino
en jimmy
en lever
de Brecheisen

Barra inflexible mòbil al voltant d'un punt de suport o fulcre, que serveix per aixecar coses pesants.

alçaprem

76 **alçària** n f
<General>

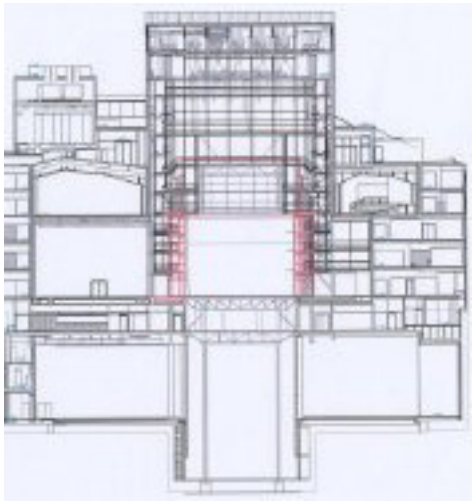
veg. **alçada** n f

77 **alçat frontal** n m
<Escenografia>

es alzado frontal
es elevación frontal
fr vue de face
it prospetto frontale
en elevation front
de Vorderansicht
de Zeichnung (Ansicht)

Projecció ortogonal d'una figura o un cos damunt el pla vertical d'un sistema de dos plans on l'altre pla és horitzontal.

78 **alçat posterior** n m
<Escenografia>

alçat posterior del Gran Teatre del Liceu JSG

es alzado posterior
fr façade arrière
it elevazione posteriore
en elevacion posterior
en elevation, rear
en rear elevation
de Rückansicht
de Zeichnung (Ansicht)

Projecció ortogonal de la part del darrera d'una figura o un cos damunt el pla vertical a escala i sense perspectiva.

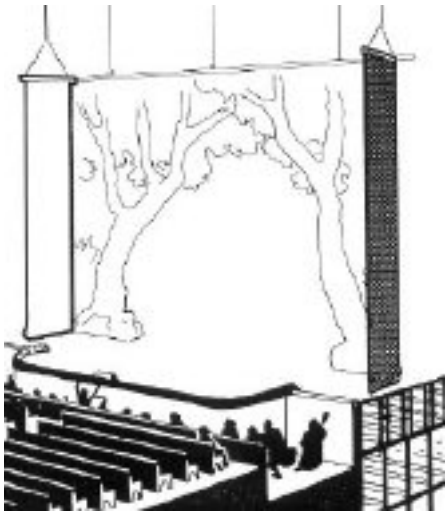
79 **alerós** n m
<Elements escènics>

veg. **bastidor amb porta** n m

80 **aleta** n f
<Elements escènics>

sin. compl. **aletilla** n f

es aletilla
fr aileron
fr drapètte
it telette
it telletta di traguardo
en flipper
de Hängestück

aleta JSG

Tela pintada o cortina, penjada o armada, que s'acobla a altres elements penjats per tal d'evitar les descobertes laterals.

81 **aletilla** n f
<Elements escènics>

veg. **aleta** n f

82 **alicates** n f pl
<Eines>

es alicate
es tenazillas
fr pince
it pinza
en pliers
de Flachzange

alicates (www.fereteriajavier.com)

Petites tenalles d'acer amb puntes quadrangulars o còniques que serveixen per torçar, tallar o subjectar filferro o coses semblants.

83 **alicates pelacables** n f pl
<Eines>

es alicates de corte
fr pince à dénuder
fr pince coupante
it pinza tronchese
it sguainacavi
en wire cutter (tool)
en wire stripper
de Seitenschneider

Mena d'alicates de tall que s'utilitza especialment en instal·lacions elèctriques per

alicates pelacables (www.webelectronicos.com ; www.electrobox.es)

tallar els fils individuals d'un cable.

84 **alimentació (elèctrica)** n f
<Electricitat>

es alimentación principal (electricidad)
fr puissance (électrique)
it elettrica
en power (electric)
de Leistung
de W (elektrischer)

Subministrament elèctric principal de la il·luminació o d'altres equips.

85 **allargador curt (elèctric)** n m
<Electricitat>

es alargador eléctrico corto
es latiguillo de cable
fr connecteur d'alimentation
it connettore di potenza
en tails
de Starkstromverteilung
de Tails

Allargadors elèctrics de poca longitud per a connexions temporals.

86 **allargador de corrent** n m
<Electricitat>

es cable de extensión
fr prolong
fr rallongue
it cavo di prolunga
en extension cord
de Verlängerungskabel
de Zusatz

Cable elèctric de potència relativament lleugera amb un connector mascle en un extrem i un connector femella en l'altre.

allargador de corrent (www.arteherramienta.es)

NOTA: Durant les tasques de muntatge, cal muntar-ne el mínim imprescindible, ja que en general entorpeixen el pas d'actors i decorats per l'escena.

87 **allotjament** n m
<Producció i administració>

es alojamiento
fr logement
it alloggio
en accomodation
en hotel
en lodging
de Hotel
de Unterkunft

Lloc on una persona o un grup de persones s'allotja.

88 **alta definició** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es alta definición
fr haute définition

it alta definizione
en high definition
en HD
de HD-Format

Sistema de vídeo amb una resolució de 1280 × 720 i 1920 × 1080 píxels.

89 **altaveu** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es altavoz
es altoparlante
es corneta
fr enceinte acoustique
fr haut-parleur
fr HP
it altoparlante
en baffle (sound)
en loudspeaker
en speaker (loud-speaker)
de Lautsprecher

Aparell electroacústic que transforma un senyal elèctric en vibracions sonores.

altaveu(www.finesound.nl)

90 **altaveu d'embocadura** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **altaveu de sala** n m

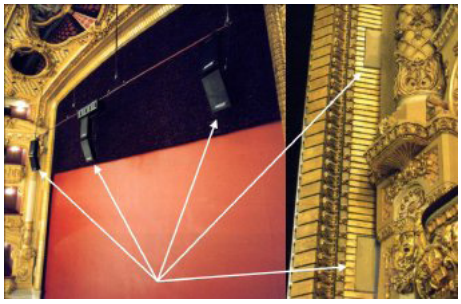
91 **altaveu d'escenari** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **monitor d'escenari** n m

92 **altaveu de sala** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **altaveu d'embocadura** n m

es altavoz de sala
es grupo de altavoces
es moño de cornetas
fr haut-parleur de salle
it altoparlante in sala
en front of house loudspeaker
en speaker cluster
de Saallautsprecher

altaveus de sala del Gran Teatre del Liceu JSG

Altaveu o conjunt d'altaveus principals situats al costat o sobre la boca de l'escenari.

93 **altaveu de seguiment** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es altavoz de escenario
fr écoute de scène
fr son témoin
it ascolto (impianto audio palcoscenico)
en paging
en program sound
en tannoy
de Mithöranlage

Altaveu que es troba en els camerinos, corredors i altres espais de l'escenari per a que artistes i tècnics puguin

seguir la representació i per rebre els avisos de regidoria.

94 **alumini negre** n m
<Il·luminació escènica>

den. com. **black foil** n m

es papel de aluminio negro
fr blackwrap
it foglio di alluminio nero per mascherature
en black foil
en blackwrap
de Blackwrap

Làmina fina d'alumini negre que s'utilitza temporalment per tapar les fugues de llum que surten d'un projector.

alumini negre JSG

95 **amagar (al teler)** v tr
<Maquinària>

es esconder
es levantar
es subir
es subir (una vara)
es subir a esconder
es subir a perder
fr appuyer
fr monter
it alzare
en fly , to
en fly out, to
de heben (hochfahren)
de wegziehen
de Zugstange hochfahren

Fer pujar una barra o un decorat cap el teler.

96 **amagar (entre caixes)** v tr
<Maquinària>

es sacar
fr enlever
it portar via
en remove, to
de abräumen

Retirar horitzontalment elements escenogràfics d'escena.

97 **ambre** n m
<Materials>

sin. compl. **electre** n m
sin. compl. **succí** n m

es ámbar
fr ambre
it ambrato
en amber
de bernsteingelb

Color entre el groc i el taronja, predominant en el rang dels 585-595 nanòmetres dins l'espectre visual.

98 **americana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina americana** n f

99 **amfiteatre** n m
<General. Parts del teatre>

es anfiteatro
es asbesto
es balcon
es platea alta
fr balcon
fr balconata
fr mezzanine
it gallerie
it loggione
it palchi
en balcony
en dress circle
de Balkon (erster Rang; zweiter Rang; dritter Rang; Galerie)

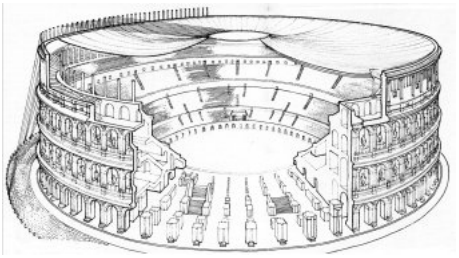
amfiteatre del teatre d'òpera La Bastille a París (Les insolites de l'Opéra-Bastille.2000. Bleu nit editeur. París)

Grada de forma semicircular situada en els pisos de la sala d'un teatre.

100 **amfiteatre** n m
<General. Parts del teatre>

es anfiteatro
fr amphithéâtre
it anfiteàtro
en amphitheatre
de Amphitheater

Edifici de forma circular o ovalada amb grades superposades voltant l'arena, on es celebraven diferents espectacles.

amfiteatre romà (Reid Richard. Pictura Panorama of World buildind- Theatres and stadiums.1977. Mills & Bonn Limited. London)

101 **amiant** n m
<Materials>

es amianto
fr amiante
it amianto
en asbestos
de Asbest

Varietat d'alguns amfíbols i serpentines que forma agregats fibrosos que es poden desfer en fils flexibles, incombustibles i resistents als àcids.

NOTA: Material d'ús comú durant el segle XX com a aïllant contra el foc i que fou prohibit a finals d'aquest quan es comprovà que era cancerigen.

102 **amollar** v tr
<Maquinària>

es amollar
fr détendre
fr donner du mou à
fr laisser filer
fr relâcher
it allentare
en slacken
de locker machen
de lockern

Deixar anar poc a poc un tir, mantenint-lo en tensió, per fer baixar a escena un decorat.

103 **ampere** n m
<Electricitat>

sigla **A** n m

es amperio
es ampere
fr ampère
it ampère
en ampere
en Amp
de Ampere

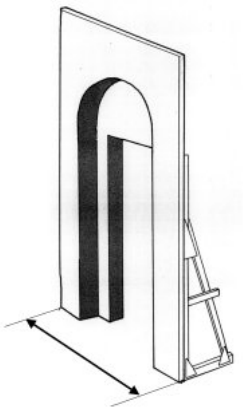
La unitat utilitzada per mesurar el flux del corrent elèctric. Un Ampere circularà per una resistència d'un Ohm quan se li apliqui un Volt de corrent contínua.

NOTA: En corrent monofàsica és el resultat de la divisió dels Watts entre el Voltatge. A=W/V. En corrent trifàsica és el resultat de la divisió dels Watts entre 643. A=W/643.

104 **amplada** n f
<General>

es ancho
es anchura
fr largeur
it larghezza
en width
de Breite
de Weite

Distància de costat a costat.

amplada JSG

105 **amplificador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es amplificador
fr ampli
fr amplificateur
it amplificatore
en amplifier
de Verstärker

Aparell destinat a augmentar el nivell d'energia dels senyals d'àudio per tal que puguin atacar un altaveu i que aquest produeixi el nivell de sonoritat desitjat.

amplificador. (www.masqueaudio.com/)

106 **amplificar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es amplificar (sonido)
fr amplifier
it amplificare
en amplify, to (sound)
de verstärken (Ton)

Engrandir, augmentar el nivell sonor.

107 **amunt el teló!** loc
<Regidoria>

sin. **ja!** adv

es ahora!
es arriba el telón!
es cortina!
es ¡ya!
fr allez-y!
fr top!
it azione!
it via!
en curtain up!
en go!
de Los!

Ordre que dóna el regidor que indica el començament de la representació, d'un acte, d'un quadre, d'una escena o un moviment.

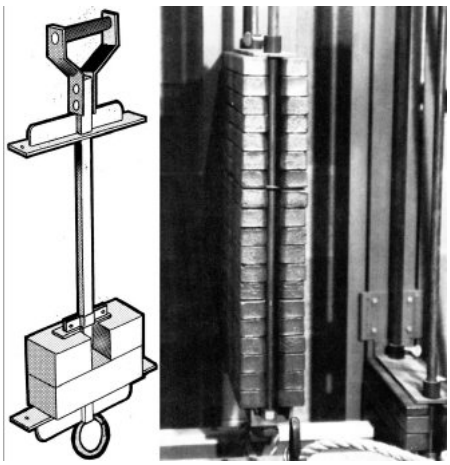
108 **anar de gira** v intr
<Producció i administració>

veg. **estar de gira** v intr

109 **àncora** n f
<Elements escènics>

sin. **calaix de contrapesos** n m

es áncora
es caja de contrapesos
es chasis de contrapeso
fr berceau (de contrepoids)
fr palette (de contrepoids)
fr tige
it gabbie
it porta pesi
it sostegno dei contrappesi
en arbor
en counterweight arbor
en cradle
de Gegengewichtsrahmen
de Gegengewichtsschlitten

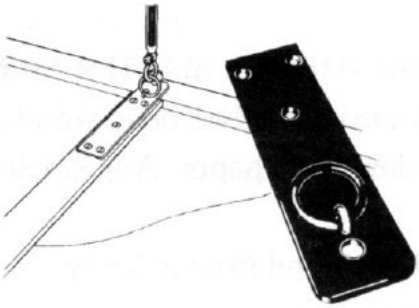

àncora JSG

Peça de ferro que serveix per posar-hi els contrapesos d'un equip contrapesat.

110 **anella de sostre** n f
<Materials>

es argolla de plafón
fr anneau de plafond
it anello di plafone
en ceiling plate
en O ring
en ring plate
de Ösenring

anella de sostre (Flint Hir-Supply. Theatrical supplies . The Calalogue 1997)

Anella articulada sobre una placa de metall amb forma que permet agafar el llistó per la part inferior.

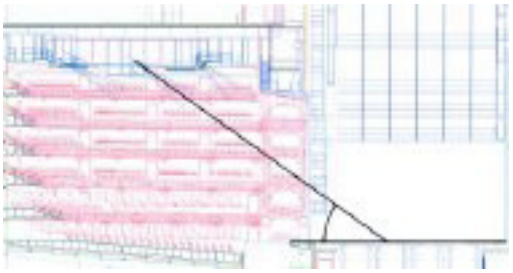
111 **angle d'inclinació** n m
<Il·luminació escènica>

den. desest. **angle de tilt** n m

es ángulo de inclinación
fr angle de déplacement tilt
it angolo di rotazione verticale
en tilt angle
de Schwenkbereich für Kippbewegungen

Grau de moviment vertical màxim de l'eix del feix de llum d'un projector motoritzat.

112 **angle de projecció** n m
<Il·luminació escènica>

angle de projecció JSG

es ángulo de proyección
fr angle de faisceau
it angolo di raggio
en projection angle
de Breite des Strahlenbündels

Angle que formen les taules de l'escena, un artista o un objecte respecte a la posició d'un projector i el seu feix lluminós.

NOTA: El angle considerat correcte per a una il·luminació frontal d'actors està situat entre els 35º i els 45º respecte a l'alçada de la cara d'aquest.
Angle d'obertura del raig es mesura al 50 % de la màxima intensitat.

113 **angle del camp** n m
<Il·luminació escènica>

es ángulo de campo
fr angle de champ
it angolo di luce che raggiunge il 10% del valore di picco
en field angle
de Feldwinkel

Zona exterior d'un feix de llum d'un projector Fresnel que equival al 10% de la seva intensitat al centre.

114 **angle del feix** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **obertura del feix** n f

es ángulo de apertura
es ángulo del haz luminoso
fr angle d'ouverture de faisceau
it angolo di apertura del fascio di luce al 50% del valore del picco
en beam angle
de Strahlungswinkel

Angle d'obertura del raig al 50 % de la màxima intensitat.

115 **angle panoràmic** n m
<Il·luminació escènica>

den. desest. **angle de pan** n m

es ángulo de paneo
es ángulo de panorámica

fr angle de déplacement pan
it angolo di rotazione orizzontale
en pan angle
de Schwenkbereich für Drehbewegungen

Grau de moviment horitzontal màxim de l'eix del feix de llum d'un projector motoritzat.

116 **anilina** n f
<Materials>

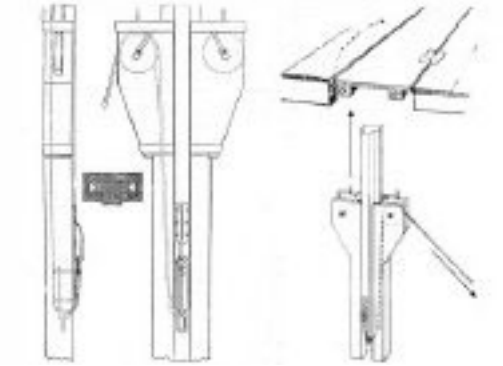
es anilina
es tinte a la anilina
es tintura a la anilina
fr peinture d'aniline
it colore a base anilinica
en aniline dye
de Anilinfarbe

Colorant sintètic derivat del quitrà d'hulla

117 **ànima** n f
<Elements escènics>

es alma
fr âme
it anime
en core
de Kassette-Stempel

Element escènic de fusta on es recolza una ferma equipada en el fossar que, mitjançant un sistema mecànic, la fa aparèixer o desaparèixer d'escena.

ànima de funcionament mecànic manual JSG

118 **anivellar** v tr
<Maquinària>

sin. compl. **acoblar** v tr

es acoblar las varas
es acoplar
es afirmar las varas
es fijar en cota de escena
fr ajuster
fr assambler
fr équilibrer
fr orienter
it aggiustare
en dead, to
en trim, to
de trimmen

Posar a nivell els decorats penjats, ajustar bastidors, sostres, etc. en la darrera part del muntatge.

NOTA: La tasca d'acoblar els decorats penjats d'equips manuals requereix una gran perícia tant per part del o dels maquinistes que es troben al pont de maniobra com d'aquell que està donant les ordres des de la platea. Per acoblar un equip manual, primer cal deslligar els tirs de la sabata, mentre se subjecten amb la mà esquerra (dreta pels esquerrans) els que vénen del desembarcador i amb la mà dreta es mantindrà simplement la tensió d'ells per sota de la barana del pont de maniobra o del claviller. Sota les ordres del cap de maquinària o d'un altre company, al tibar dels tirs individualment -prèvia identificació de cadascun- per aconseguir l'equilibri de la barra i del decorat o cortina que d'ella hi penja, de forma que la part inferior d'aquests elements restin perfectament paral•lels a les taules de l'escena. Finalitzada la maniobra, cal tornar a lligar els tirs a la sabata.

119 **anivellat, -ada** adj
<Maquinària>

es nivelado, -a

fr nivelé
it livellato
en leveled
de nivelliert

Que s'ha posat en posició horitzontal perfecta.

120 **ant** n m
<Sastreria i caracterització>

es ante
fr cuir suédé
it pelle scamosciata
en suede
de Wildleder

Pell adobada d'un mamífer remugant de la família dels cèrvids, corpulent, de dors una mica geperut i amb un coll curt i amb cresta, que té unes defenses enormes espatulades i habita al nord d'Euràsia i d'Amèrica

121 **ant sintètic** n m
<Sastreria i caracterització>

es imitación de ante
fr faux suede
it similpelle scamosciata
en fake suede
en imitation suede
en simulated suede
de Wildlederimitat

Teixit sintètic que imita el cuir d'ant.

122 **apagar** v tr
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **fer black out** v tr
sin. compl. **fer fosc** v tr

es hacer oscuro
es oscurecer totalmente
fr faire le noir
fr faire un blackout
it buio
it oscurare
en black-out, to
en blackout, to
de black-out-schalten
de völling verdunkeln

Fosc total que es fa voluntàriament de forma sobtada durant la representació.

NOTA: Sol emprar-se modernament com a substitut del teló de boca per indicar el final d'una representació, d'un acte, d'una escena.

123 **apagar** v tr
<Electricitat>

es apagar
es cortar
fr couper
fr déclencher
fr éteindre
it spegnere
en turn off, to
de ausschalten

Fer cessar de cremar, de donar llum.

124 **apagar (àudio)** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **atenuar (àudio)** v tr

es amortiguar
es atenuar
fr atténuer
it suono off
en muffle (to)
de dämpfen (Sie den Klang)

Fer disminuir la sonoritat d'una font sonora mitjançant un aparell.

125 **aparcar un canal** v tr
<Il·luminació escènica>

es aparcar un canal
it bloccare un canale
en park a channel
de Eine Kreis parken

Fixar un canal de la taula de llums a un nivell independent de tots els altres.

126 **aparell** n m
<Maquinària>

veg. **palanqui** n m

127 **aparició** n f
<Il·luminació escènica>

es aparición
fr apparition
it dissolvenza
en apparition
de Erscheinungseffeckt

Efecte escènic que consisteix a deixar veure o no una persona o un objecte mitjançant un canvi de la situació de la llum davant o darrere una cortina o un aplic de tul.

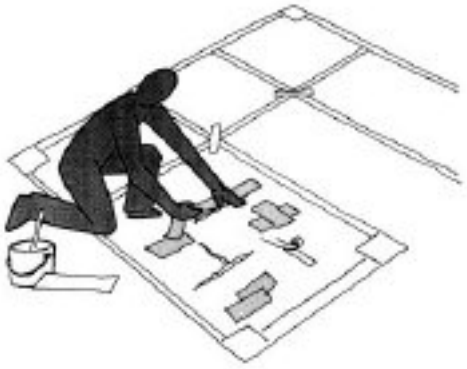

aparició en un teló de tul pintat (www.peroni.com)

128 **apedaçar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es parchear
es remendar
fr réparer
it rammendare
it rattoppare
en mend, to
en serve a scurvy trick, to
de flicken
de stopfen

Restaurar una peça de vestir o un decorat de roba o paper, trencat o tallat, al seu estat original per mitjà de sargits, pegats o puntades.

apedeçant un antic decorat de paper amb pegats JSG

NOTA: Si el desperfecte és un tall, s'estén el decorat al revés i es cobreix l'estrip amb un tros de paper de la mateixa qualitat que el de la base del decorat o bé amb paper kraft engomat, sucat amb cola vegetal o pastes, procurant que quedi ajustat de tal manera que per la banda del davant no calgui retocar la pintura.

Si el desperfecte és un forat, s'aplica la cola directament al paper de base del decorat, el més arran possible de les vores del forat, es talla un tros de paper del mateix tipus amb la forma del forat, però que el sobrepassi uns 4 cm per les vores i s'enganxa al decorat procurant evitar que es formin arrugues. Quan és sec, es torna el decorat i es repinta la part reparada.

129 **aplaudiment** n m
<Representació>

es aplauso
fr applaudissements
it applauso
en applause
de Applaus
de Beifall

Acció d'aplaudir en un espectacle per demostrar als artistes la nostra aprovació, l'entusiasme.

NOTA: El moment més apropiat per l'aplaudiment és el final de la representació, que ve marcat per la baixada del teló o per una apagada de la il·luminació. És normal que, un cop acabada la funció, el públic segueixi aplaudint mentre els intèrprets saluden una o vàries vegades des de l'escenari (glòries). També se solen aplaudir els mutis en que els actors han estat sublims, els finals de números en revistes i music-hall, i els finals d'intervencions musicals en òpera, musicals i sarsueles.

130 **aplic** n m
<Elements escenogràfics>

es trasto
fr châssis
fr élément de décor
fr ferme
it pezzo
it rigido
it spezzato
en flat
en set piece
en Wand
de Dekorationsteil
de Versatzstück

Peça d'un decorat pintada, corpòria o real, normalment petita, que té entitat per ella mateixa o complementa l'escenografia.

aplic d'un decorat per La Farsa de Mr. Pattelin (1979) construït al taller dels Germans Salvador JSG

131 **aplic retallat** n m
<Elements escenogràfics>

es trasto recortado
fr accesoire dècor
it impianto relativo
en cut-out
de Versatzstück

Aplic de fusta, fet en contraplacat i generalment pintat, vogit de tal manera que perfila un dibuix de contorns irregulars en forma de fulles, figures, etc.

aplic retallat d'un decorat de repertori pintat per l'escenògraf Joan Salvador Collado

132 **apujar (àudio)** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es aumentar (sonido)
fr augmenter le volume
fr monter le volume
it alzare el volume
en turn up (sound)
de aufziehen (Ton)
de verstärken (Ton)

Fer que el volum de l'àudio sigui més alt.

133 **apujar (il·luminació)** v tr
<Il·luminació escènica>

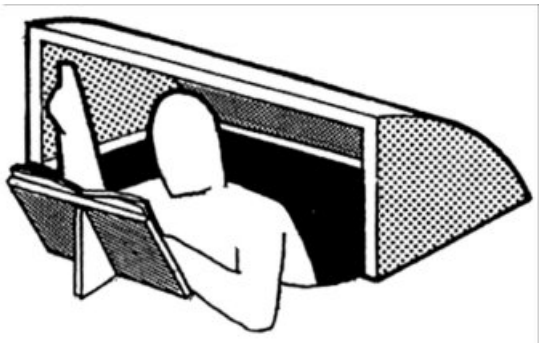
es subir gradualmente las luces
fr monter
it graduare aumentando
en fade in (to) (lighting)
en fade up (to) (lighting)
de aufblende
de einblenden
de verstärken

Augmentar gradualment la intensitat de la llum.

134 **apuntador -a** n m, f
<General. Oficis>

es apuntador -a
es apunte
es consueta
fr souffleur soufleuse
it suggeritore
en prompter
de Souffleur -euse

Persona que dicta als actors els seus papers en les representacions teatrals.

apuntador dins el coverol JSG

NOTA: Tradicionalment, l'apuntador treballava en el coverol situat al centre del prosceni. Actualment, gairebé ha desaparegut, amb excepció dels teatres d'òpera.

135 **apuntar** v tr
<Representació>

es apuntar
es dar letra
es dar pie
fr souffler
it suggerire
en prompt, to
de soufflieren

L'apuntador, dictar el text de la peça en veu baixa, als actors.

136 **aranya** n f
<Il·luminació escènica>

es araña
fr lustre
it lampadario
en chandelier
de Kronleuchter

Gran làmpada que fins a la fi del S. XIX il·luminava la sala d'un teatre durant la representació sospesa sobre el centre de la platea.

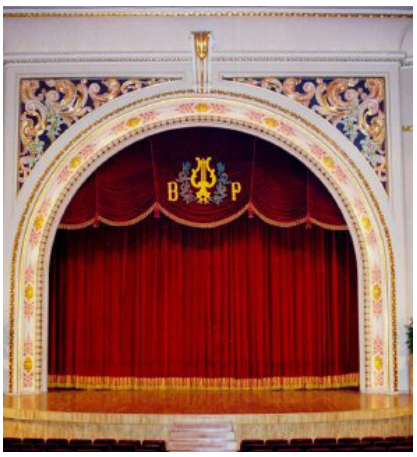
aranya del Teatro Verdi de San Severo (Italia) (CC)

137 **arc d'embocadura** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **arc de prosceni** n m

es arco de proscenio
fr arche de proscenium
it arco scenico
en proscenium arch
de Proszeniumbogen (-rahmen)

Part superior de l'embocadura d'un escenari a la italiana, que sol prendre forma rodona.

arc d'embocadura de l'Ateneu Musical i d'Ensenyament de Líria(www.bandaprimitiva.org)

138 **arc de proscenis** n m
<General. Parts del teatre>

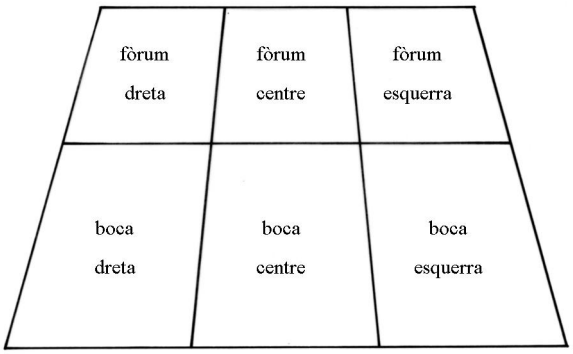
veg. **arc d'embocadura** n m

139 **àrea públic dempeus** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **entrada dempeus** n f

es área de público de pie
es ubicación sin asiento
fr places debout
it posti in piedi
en standing room
de Stehplätze

Espai dins una sala d'espectacle on l'espectador roman descansant solament sobre els dos peus, sense seient.

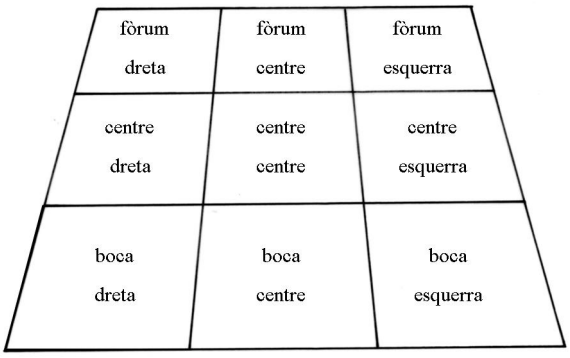
Divisió de l'escena en 6 àrees.

140 **àrees de l'escenari** n f pl
<General. Parts del teatre>

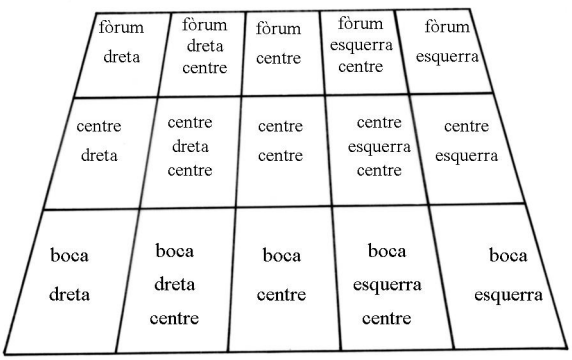
es áreas del piso del escenario
it area del palcoscenico
en stage floor areas

Divisió que es fa de les taules de l'escenari per definir zones per la il·luminació, per posicionar els artistes o la escenografia.

NOTA: Tradicionalment a Catalunya s'ha parlat sempre de les quatre direccions bàsiques a l'escena que alhora creaven quatre àrees d'actuació: boca, fòrum, costat dret, costat esquerra. Les fondàries eren determinades per les caixes (1a caixa, 2a caixa, etc. sempre a partir de la línia 0). La cultura anglosaxona ha anat introduint noves formes de denominar les diferents parts en què es pot dividir una escena. Des de la més senzilla que ho fa en sis àrees: boca dreta, boca centre, boca esquerra, fòrum dreta, fòrum centre, fòrum esquerra. La més habitual que ho fa en nou àrees: boca dreta, boca centre, boca esquerra, centre dreta, centre centre, centre esquerra, fòrum dreta, fòrum centre, fòrum esquerra. I la més complexa usualment usada només en grans escenaris de 15 àrees: boca dreta, boca dreta centre, boca centre, boca esquerra centre, boca esquerra, centre dreta, centre dreta centre, centre centre, centre esquerra centre, centre esquerra, fòrum dreta, fòrum dreta centre, fòrum centre, fòrum esquerra centre i fòrum esquerra.

Divisió de l'escena en 9 àrees.

Divisió de l'escena en 15 àrees.

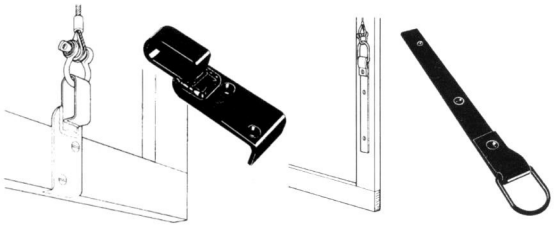
àrees de l'escenari en 6, 9 i 15 parts JSG

141 **arena** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **escenari central** n m

142 **argolla de suspensió** n f
<Ferreteria escènica>

es gancho de colgar
es gancho de elevación
es herraje de colgar
fr crochet
fr point de charge
it gancio per elemento sospeso
it staffa
en flying iron
en hanger iron
en hanging iron
de Hängeeisen

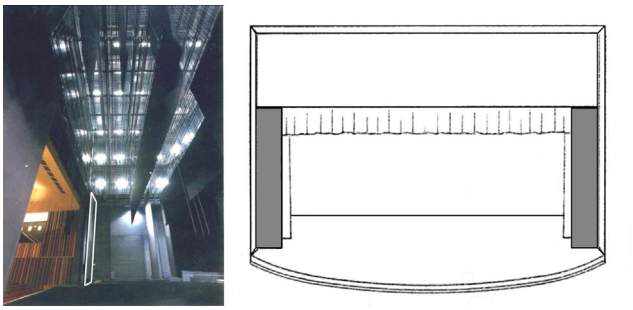
argolla de suspensio.jpg (Flint Hire ¬Supply. Theatrical supplies. The Catalogue 1997)

Anella grossa de ferro o altre metall que unida i articulada a un passamà i fixada a la part superior o inferior d'un bastidor, serveix per a suspendre'l.

143 **arlequí** n m
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **bastidor de boca** n m
sin. compl. **prevista** n f

es arlequín
es panel lateral de embocadura
es pata de la embocadura
fr draperie
fr manteau d'arlequin
fr montants du faux manteau
it quinta di proscenio
it quinta mobile del boccascena mobile
it quinte di boccascena
en tormentor
de Portalseiten
de Proszeniumblende

arlequí: esquerra, arlequins del teatre Atlàntida de Vic. Dreta, posició dels arlequins a l'embocadura mòbil.

Element de les draperies que serveix per delimitar l'amplada del marc escènic, formant, conjuntament amb el bambolinó, l´embocadura mòbil.

144 **armar** v tr
<Maquinària>

es envarillar
fr construire un armaçon
it allestire una quinta
en build, to
de etwas aufstellen

Construir un bastigi armat.

alumnes del Taller de Tecnologia de l'Espectacle armant un bastigi armat. JSG

145 **armari de dímers** n m
<Electricitat>

sin. compl. **bloc de regulació** n m

es bastidor de dimers
es gabinete de dimers
fr gradateur en rack
it gruppo di dimmer montati a rack
en dimmer rack

de Dimmer Koffer
de Dimmer Schrank

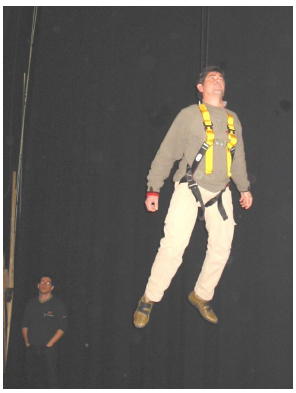
Armari metàl·lic que conté diversos dímers.

146 **armer -a** n m, f
<General. Oficis>

es armero
fr armurier
it armaiòlo
en armorer
de Rüstmeister

Persona que guarda les armes i té cura de netejar-les.

NOTA: Persona vinculada habitualment al departament d'atretzo. Al nostre país, té una responsabilitat molt gran quan són usades armes de foc a escena, ja que és el responsable davant l'autoritat del bon ús d'aquestes.

alumne del Taller de Tecnologia de l'Espectacle usant un arnès en una pràctica de vol. JSG

147 **arnès** n m
<Materials>

es arnés para vuelos
fr harnais (pour machine à voler)
it carrello
en flying harness
de Flugkorsett

Dispositiu format per unes corretges, mosquetons, amb el qual l'artista se suspèn dels cables per efectuar vols escènics.

148 **arnès de seguretat** n m
<Seguretat i riscos laborals>

sin. compl. **cinturó de seguretat** n m

es arnés de seguridad
es arnés de trabajo
es cinturón de seguridad
fr ceinture de sécurité
fr harnais
it cintùra di arresto
en fall arrest
de Fall-Stop-Seil

Equip de protecció individual format per unes corretges i un cap proveït de mosquetons, amb el qual el tècnic s'aferma per seguretat en els treball en alçada.

NOTA: D'ús obligatori al nostre país en treballs en alçada a partir dels 2 metres sobre el nivell del paviment.

arnès de seguretat (www.peltz.com)

149 **arpillera** n f
<Materials>

sin. compl. **tela de sac** n f
sin. compl. **xarpellera** n f

es arpillera
es yute
fr jute
fr toile de sac
it iuta

arpillera (www.juanmoragas.com)

it tela di sacco
en burlap
en sackloth
de Jute
de Sackleinen

Teixit groller de cànem o de jute, fet amb lligat de plana, que és usat escènicament com a estora, per texturació de decorat i per reforç de bastigis armats.

150 **arranjament** n m
<Producció i administració>

es arreglo musical
fr arrangement
it arrangiamento musicale
en arrangement (music)
de Arrangement (Musik)

Composició musical adaptada a una veu o instrument diferent de l'original que l'ha d'interpretar.

151 **arranjar (música)** v tr
<Producció i administració>

es arreglar (música)
fr arranger (musique)
it fare un arrangiamento musicale
en arrange, to (music)
de arrangieren (Musik)

Adaptar una composició musical a veus o instruments per als quals no havia estat originalment escrita.

152 **artista** n m, f
<General. Oficis>

es artista
fr artiste
it artista
en artist
de Artist

Persona que té per professió de cantar, tocar, dansar o representar obres de teatre, etc.

153 **artista convidat** n m, f
<Representació>

sin. compl. **actuació especial** n f

es actuación especial
es artista invitado
fr invité
it recita straordinaria
en guest appearance
en guest performer
de Gast-Auftritt

Artista que participa en un espectacle, una representació, que no pertany habitualment a l'elenc.

154 **ARTnet** n m
<Electricitat>

es ArtNet
fr ArtNet
it art net
it protocollo eternet di comando

en ArtNet
de ArtNet

Protocol de control d'il·luminació escènica basat en Ethernet que permet transportar fins a 256 universos de DMX512.

155 **arxiu gràfic d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

es libreto de iluminación de archivo
it listato delle memorie registrate
en lighting archive plot
de Lichtplan für das Archiv

Conjunt documental dels plànols d'un projecte d'il·luminació escènica.

NOTA: Aquesta documentació sol contenir tant el llistat de memòries de taula de control com els plànols d'enfocament.

156 **ascensor** n m
<General. Parts del teatre>

es ascensor
fr ascenseur
fr élévateur
it ascensore
en elevator
de Fahrstuhl

Aparell per transportar persones o coses d'un pla inferior a un de superior, especialment per a pujar o baixar el públic a les diferents plantes de l'auditori del teatre.

NOTA: En català, la diferència entre ascensor i muntacàrregues és que el primer està dedicat exclusivament al transport vertical de persones i el segon al de materials i estris.

157 **ascensor d'escenari** n m
<General. Parts del teatre>

es ascensol del personal
fr ascenseur de scène
it ascensore
en elevator (stage)
en Macbeth trap
en winch personal lift
de Aufzug
de Fahrstuhl

Ascensor situat a l'escenari per ús d'artistes i tècnics.

NOTA: Donada la gran alçaria que tenen actualment les torres escèniques dels grans teatres, s'instal·len ascensors escènics dins d'elles mateixes o a la seva proximitat, per facilitar un accés ràpid als tècnics. Aquests ascensors solen tenir accés a la fossa, a escena, als ponts i a la pinta.

158 **aspiradora** n f
<Eines>

es aspiradora
fr aspirateur
it aspirapolvere
en vacuum cleaner
de Staubsauger

Màquina elèctrica de neteja que treu la pols per aspiració.

aspiradora (www.sauber.cl)

159 **assaig** n m
<Representació>

es ensayo
fr répétition
it prova
en rehearsal
de Probe

Representació d'una obra, execució d'un concert, etc., abans de la seva presentació pública.

NOTA: Sessió de treball on els artistes, el director i el personal tècnic es plantegen, proven i s'aprenen la dramatúrgia de l'obra teatral a representar i es munta l'espectacle.

160 **assaig a l'italiana** n m
<Representació>

sin. compl. **assaig marcat** n m

es ensayo a la italiana
es ensayo marcado
fr répétition marquée
it ripasso veloce
en mark (rehearsal)
en rehearsal mark
de Markierte Probe (für Künstler)

Assaig, generalment musical, que es fa sense moviment escènic, ni canvis de decorat o il·luminació.

161 **assaig amb decorat succedani** n m
<Representació>

es ensayo con escenografía provisoria
fr répétition avec un substitut de decor
it prova con scenario sostituto
en mock up rehearsal
de Probe in markierter Dekoration

Assaig que es fa amb elements escenogràfics que simulen el decorat de la producció.

162 **assaig amb vestuari** n m
<Representació>

es ensayo con vestuario
fr couturière
fr répétition principale
it prova principale
en dress rehearsal
de Hauptprobe

Assaig on els artistes usen el vestuari de la representació, gairebé sempre amb la il·luminació, el decorat i suport tècnic.

163 **assaig de llum** n m
<Representació>

es ensayo de iluminación
es ensayo de luces
fr répétition d'éclairage
it prova luci
en lighting rehearsal
de Beleuhstungsprobe

Assaig dedicat a la preparació de la il·luminació escènica i a la seva incorporació a la representació.

NOTA: Assaig on participen els tècnics d'il·luminació, sota la direcció del il·luminador i el director d'escena, en ell tots els projectors estan muntats i disposats, tanmateix com la escenografia. Consisteix en revisar totes les indicacions del disseny d'il·luminació, fixar-hi els peus d'entrada, ajustar els temps d'entrada i sortida dels efectes i assegurar que tots els efectes es produeixen en el seu moment precís.
Per fer els assajos de llum, se sol usar la figuració de llum, que consisteix en un nombre determinat de figurants que moguts

habitualment per l'ajudant de direcció, ocupen les posicions dels artistes que duran a terme la representació. D'aquesta forma, l'il·luminador pot treballar el seu disseny i ordenar les modificacions oportunes, mentre els actors i actrius protagonistes poden seguir treballant en el muntatge de la producció.

164 **assaig de moviments** n m
<Representació>

es ensayo de los actores en el escenario
es ensayo de movimientos
en walk through
de Durchstellprobe

Assaig on els artistes es mouen per l'escena sense repetir el text.

165 **assaig general** n m
<Representació>

es ensayo general
fr répétition générale
fr générale
it prova generale
en dress rehearsal (final)
en final dress rehearsal
de Generalprobe

Assaig que es fa just abans de l'estrena d'una obra o d'un espectacle, en el qual es reprodueixen al màxim les condicions de la representació en públic.

NOTA: L'assaig general se sol fer sense interrupcions i les correccions es fan un cop s'ha acabat; normalment té lloc de 48 a 24 hores abans de l'estrena.

166 **assaig marcat** n m
<Representació>

veg. **assaig a l'italiana** n m

167 **assaig musical** n m
<Representació>

es ensayo musical
fr répétition d'orchestre
it prova con orchestra
en music rehearsal
de Musikalische Probe

Assaig que fa l'orquestra en el teatre, sola o acompanyada pels cantants i actors i la resta dels elements escènics.

NOTA: Es diferencia de l'assaig a l'italiana en què aquest es fa a la sala d'assaig o a la sala d'assaig de l'orquestra.

168 **assaig tècnic** n m
<Representació>

es ensayo técnico
fr répétition technique
it prova tecnica
en technical rehearsal
de Technische Probe

Assaig que es realitza habitualment sense passar el text per tal de comprovar canvis de decorat, llums, attrezzo i tots aquells aspectes que durant la representació depenen del personal tècnic.

NOTA: Són els assajos per a la preparació dels diferents aspectes tècnics d'una producció: llums, so, canvis de decorat, attrezzo. Solen ser supervisats pel director d'escena i pel director tècnic. Permeten que els diferents equips tècnics de l'escenari (maquinària, luminotècnia, attrezzo, àudio, caracterització, vestuari,...) s'aprenguin la seva actuació en la representació. Són l'equivalent pels tècnics als assajos que fan els artistes, tot i que, sovint, amb un nombre inferior de sessions.

169 **assajar** v tr
<Representació>

es ensayar
fr répéter
it provare
en rehearse, to
de proben
de probieren

Fer l'assaig d'una obra teatral, d'un concert, etc.

170 **assecadora** n f
<Sastreria i caracterització>

es secadora de ropa
fr sèche-linge
it essiccatore
en clothes dryer
en dryer
de Wäschetrockner

Aparell elèctric per assecar la roba.

assecadora dins la bugaderia
(www.lagoonelectrolux.es)

171 **assecar** v tr
<Sastreria i caracterització>

es secar
fr sécher
it asciugare
en dry, to
de trocken

Evaporar la humitat de les fibres o teixit d'un vestit o d´una roba.

172 **assegurança** n f
<Producció i administració>

es seguro
fr assurance
it assicurazione
en insurance
de Versicherung

Compromís de reembossament, en cas d'anulació d'una o diverses funcions de teatre.

173 **assistència** n m, f
<General. Oficis>

es asistencia
es operario eventual
fr homme en service de jour
fr intermittent
it operaio del turno di giorno
en dayman
en stage-hand [full time]
de Tagesarbeiter

Tècnic de maquinària, luminotècnia, so, attrezzo, vestuari, caracterització que participa en una representació sense formar part de la plantilla de la companyia o del teatre

174 **assistent -a de direcció** n m, f

<General. Oficis>

es asistente del director
es ayudante del director de escena
fr régisseur
it aiuto del direttore delle scene
en assistant director
de Assistent (Direktor)
de Regieassistent

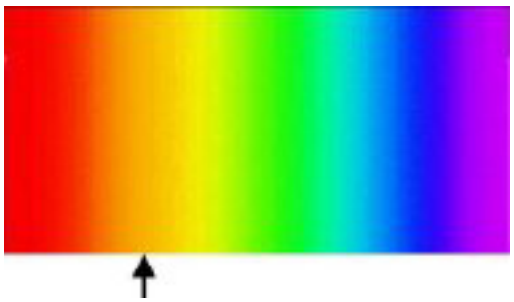
Meritori de direcció escènica que es troba situat jeràrquicament per sota de l'ajudant de direcció.

175 **ataronjat** n m
<Materials>

sin. **taronja** n m

es anaranjado
es naranja
fr orange
it arancio
en orange
de orange

Color que es troba entre el vermell i el groc, predominant visual.

ataronjat JSG

176 **atenció!** interj
<Regidoria>

es prevenido!
fr attention!
fr prêt!
it pronto!
en stand-by!
de Achtung (für einen bestimmten Einsatz)

Expressió usada per induir algú a prestar la seva atenció, per advertir-lo.

177 **atenuar (àudio)** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **apagar (àudio)** v tr

178 **attrezzista** n m, f
<General. Oficis>

es atrecista
es utilero -a
fr accessoiriste
it attrezzista
en prop man woman
en property man girl
de Requisiteur -euse

Tècnic responsable del conjunt d'accessoris de decoració, mobiliari, armes, complements, que s'utilitzen durant una representació.

179 **attrezzo** n m
<Attrezzo i efectes especials>

sin. **utilleria** n f

es accesorios
es atrezzo

es utileria
fr accessoires
it attrezzi
en properties
en props
de Requisiten

Conjunt d'accessoris de decoració, de mobiliari, etc., que s'utilitzen en el muntatge d'una escenografia o que són usats pels artistes durant la representació..

180 **attrezzo d'assaig** n m
<Elements escènics>

es utilería de ensayo
fr accessoire de répétition
it attrezzo per probe
en rehearsal prop
de Probenrequisit

Conjunt d'elements d'attrezzo que són usats durant els assajos, siguin o no els mateixos de la representació.

181 **attrezzo de mà** n m
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **utilleria de mà** n f

es utilería de mano
es utilería de personaje
fr accessoire (individuel)
it attrezzo
en hand prop
de Handrequisit

Cadascun dels objectes que utilitzen els artistes durant la representació.

182 **aturar** v tr
<Maquinària>

es parar
it spegnere
en kill (to)
de abschließen
de ausschalten
de beenden

Impedir de continuar un moviment, una acció a l'escenari.

183 **audició** n f
<Representació>

es audición
fr audition
it audizione
en audition
de Audition
de Vorsingen
de Vorsprechen
de Vortanzen

Execució pública d'un recital, d'un concert, etc.

184 **audició** n f
<Representació>

veg. **càsting** n m

185 **audiència** n f
<General. Oficis>

veg. **públic** n m

186 **àudio** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **so** n m

es audio
es sonido
fr son
it suono
en audio
en sound
de Ton

Tècnica relacionada amb la reproducció, gravació i transmissió del so.

NOTA: El terme és usat a vegades com a sinònim de so.

187 **àudio analògic** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **so analògic** n m

es sonido analógico
fr son analogique
it segnale acustico analogico
en analog sound
de Analogton

Banda de freqüències que es basen en ones físiques a l'aire, que es transformen en la representació elèctrica de l'ona, mitjançant un transductor (per exemple, un micròfon), i es desen o es transmeten.

188 **àudio digital** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **so digital** n m

es sonido digital
fr son digital
it segnale acustico digitale
en digital sound
de Digitalton

Banda de freqüències que utilitza els senyals digitals per la reproducció de so

189 **augmentar** v tr
<General. Veus, ordres>

es aumentar
es subir
fr augmenter
it aumentare
en increase, to
de erhöhen
de zunehmen

Fer més gran el nombre, mesura, força o qualitat d'una cosa.

190 **auriculars** n m pl
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es audífonos
es auriculares
fr casque
fr écouteur
it cuffia
en earphones
de Kopfhörer

Transductor electroacústic que transforma senyals elèctrics en ones sonores i que s'acobla a l'orella.

191 **autor -a dramàtic** n m, f
<Representació>

sin. **dramaturg -a** n m, f

es autor - a teatral
fr dramaturge
it autore di commedie
it commediografo
en playwright
de Dramatiker

Escriptor especialitzat en el gènere teatral.

192 **autoritat** n f
<Producció i administració>

es autoridad
fr autorité
it autorità
en authority
de Behörde

Atribució i exercici del dret o poder de manar, de regir, de governar, de dictar lleis, de fer-les observar, etc.

193 **autorització** n f
<Producció i administració>

veg. **permís** n m

194 **autorització** n f
<Producció i administració>

veg. **llicència** n f

195 **avís** n m
<Regidoria>

sin. compl. **senyal** n m

es aviso
es señal
fr avertissement
fr signal
it avvertimento
it segnale
en cue
en warning
de Stichwort
de Warnung
de Zeichen

Veu, ordre que serveix de detonant d'una acció, moviment, canvi, etc., que es durà a terme en un moment específic durant l'espectacle.

NOTA: El peu va sempre precedit per un avís de prevenció per part del regidor, que ha de ser confirmat pel tècnic o artista, abans de procedir a l'execució de l'acció, moviment, canvi.

196 **avís al tauler** n m
<Regidoria>

es aviso de ensayo
es aviso en tablilla
en call
de Aushang
de Einruf
de Termin (Proben)

Nota escrita que es posa en el tauler d'anuncis on s'especifica l'hora d'assaig dels actors.

197 **avís al teler** n m
<Regidoria>

es aviso al telar
es cue de maquinaria
es cue de tramoya
fr appel à cintre
it avviso alla soffitta
en fly cue
de Einsatzzeichen (für das Fliegen von Bühnenbildteilen oder Menschen)

Notificació, avís que fa el regidor als maquinistes del teler davant un canvi pròxim.

198 **avís d'obrir sala** n f
<Regidoria>

es aviso de sala abierta
fr avis d'ouverture de salle
it avviso di sala aperta
en house open
de Der Saal ist geöffnet
de Saalöffnung

Avís que dóna regidoria al personal de sala que permet obrir les portes de la sala.

199 **avís del teló** n m
<Regidoria>

es señal para el telón
fr signal de rideau
it segnale per sipario
en curtain cue
de Vorhangzeichen

Avís que fa el regidor al maquinista per amagar (pujar) o baixar el teló de boca.

200 **avisos** n m pl
<Regidoria>

es aviso
fr appel
it segnale
en call
de Einruf

Senyals sonors, òptics o parlats (primer, segon i tercer) que fa el regidor als membres d'una companyia d'espectacle abans que comenci la representació.

Bb

201 **back up** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **còpia de seguretat** n f

202 **baga oberta** n f
<Materials>

es armella abierta
es càncamo abierto
es tornillo con pitón abierto
fr piton ouvert
it vite a gancio
en screw-hook
de Schraubshaken

Baga que té l'anella sense tancar.

baga oberta JSG

203 **baga tancada** n f
<Materials>

sin. **cargol d'escenari** n m

es armella cerrada
es cáncamo
es cáncamo cerrado
es tornillo con pitón cerrado
fr piton fermé
fr piton rond fermé
it vite ad ochiello
en screw eye
de Schrauböse

Baga que té l'anella completament closa, formant circumferència.

baga tancada JSG

204 **bagul** n m
<Sastreria i caracterització>

es baúl
es riel de vestuario
fr panier à costumes
it baule per costumi
en costume rack
en trunk
en wardrobe rack
de Abstecherkiste (Kostüm)

Caixa de fusta, recoberta sovint de pell, de llauna, etc., de tapa ordinàriament de volta, amb pany per tancar-la, destinada a aconduir-hi roba i altres efectes per guardar-los o transportar-los.

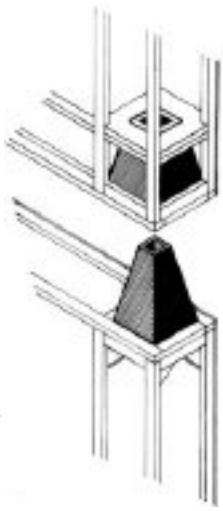

bagul JSG

205 **baioneta** n f
<Maquinària>

es bayoneta
fr baionnette
it baionetta
it cuneo piramidale
en bayonet
de Bajonett

Mena de calaix de forma troncocònica que serveix per facilitar l'encaix de dos elements escenogràfics verticalment.

baioneta JSG

206 **baix** adv
<General. Veus, ordres>

sin. **a baix** adv

207 **baixar** v tr
<Maquinària>

es bajar
es bajar a escena
es poner en cota de escena
fr déscendre
it abbassare
en fly in, to
en lower, to
de Zug nach unten bewegen

Portar de dalt a baix, d'un punt a un altre situat en un nivell inferior, per exemple, una barra d'un equipament aeri de l'escenari.

208 **balcó [1er pis]** n m
<General. Parts del teatre>

es platea alta
fr premier balcon
it prima balconata
en dress circle
en first balcony
de Erster Rang

Nom alternatiu que rep l'amfiteatre al primer pis de l'auditori.

balcó del Teatre Victòria de Barcelona. JSG

209 **balcó lateral** n m
<General. Parts del teatre>

es balcón lateral
es palco lateral
fr galerie latérale
it palco laterale
en side balcony
en side boxes
de Seitenrang

Part de la galeria del amfiteatre que en alguns teatres a la italiana ocupa els laterals de la sala.

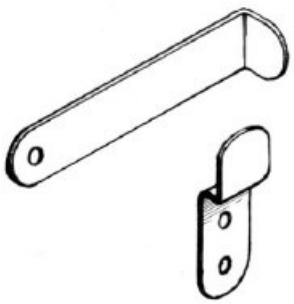

balcó lateral de la Salle Pleyel de París
(www.intermezzo.tYpepad.com)

210 **balda** n f
<Ferreteria escènica>

sin. **pestell** n m
sin. compl. **baldó** n m
sin. compl. **bauló** n m
sin. compl. **picaporta** n f

es pestillo
fr loquet
fr verrou à bascule
it chiavistello
en hasp
de Haspe

balda JSG

Peça plana i llarga fixada al batent d'una porta, d'una finestra, etc., que, fent-la encaixar en un rasclavat al

bastiment, serveix per assegurar-la després de tancada.

211 **balda** n f
<Materials>

veg. **picaporta** n f

212 **baldó** n m
<Ferreteria escènica>

veg. **balda** n f

213 **ballarí -ina** n m, f
<General. Oficis>

es bailarín -ina
fr danseur
it ballerino
en dancer
de Ballettänzer Balletttänzin

Persona que es dedica a la dansa o al ball.

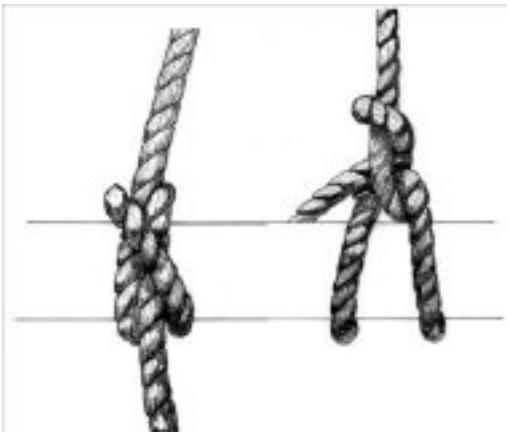
214 **ballestrinca** n f
<Maquinària>

sin. compl. **nus de pardal** n m

es ballestrinque
es nudo ballestrinque
es nudo fijo
fr noeud de cabestan
it nodo del barcaiolo
it nodo parlato
en clove hitch
de Webeleinstek

Nus que s'utilitza per fermar una corda a un pal, un tir a una barra, etc.

NOTA: La ballestrinca és el nus usat habitualment per fermar les barres dels equips manuals als seus tirs. També és usat per lligar els quinqués. En el seu ús escènic, l'extrem de la corda sol assegurar-se amb mig nus sobre la part que està treballant, com es pot veure a la dreta de la il•lustració.

esquerra: ballestrinca; dreta: ballestrinca assegurada (nus usat habitualment per lligar les barres d'un equip manual)
JSG

215 **ballet** n m
<Dansa>

es ballet
fr ballet
it balletto
en ballet
de Ballett

Dansa escènica.

216 **ballet clàssic** n m
<Dansa>

es ballet clásico
fr ballet
fr ballet classique

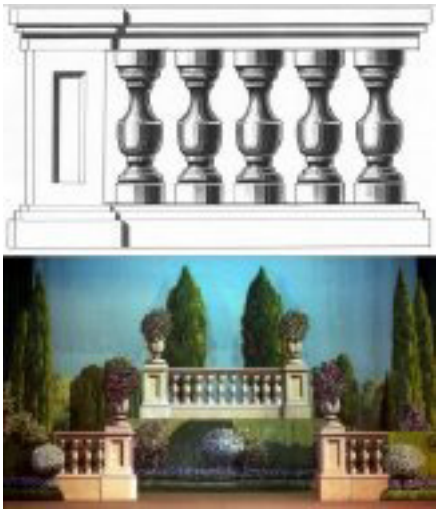
it balleto
en classic ballet
de Ballett

Estil de ballet basat en passos i posicions convencionals i precisos, executats amb moviments gràcils i fluids.

217 **ballet contemporani** n f
<Dansa>

es ballet contemporàneo
fr ballet contemporain
it contemporanea balletto
en contemporany ballet
de Contemporany Ballet
de zeitgenössiches Ballet

Estil de ballet que es basa en les modernes tècniques de la dansa i amb les noves filosofies del moviment que sorgeixen de les tècniques del ballet clàssic, ometent la seva forma estructurada i els seus moviments.

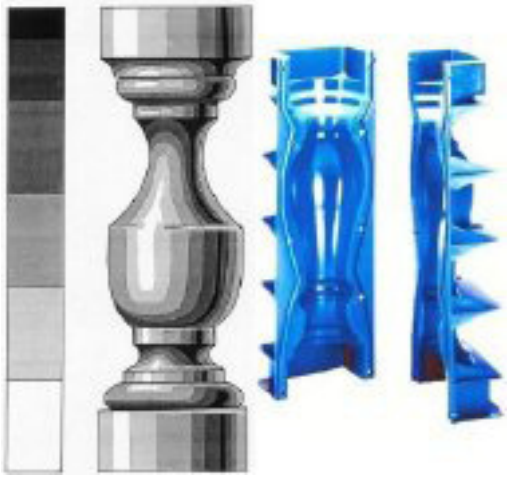
balustrades d'un decorat de repertori del taller d'escenografia dels Germans Salvador JSG

218 **balustrada** n f
<Elements escenogràfics>

es balaustrada
fr balustrade
it balaustra
en balustrade
de Balustrade
de Brüstung

Barana de poca alçària formada amb balustres.

NOTA: Nota: Com a element arquitectònic, és usat habitualment en escenografies figuratives de jardins, balcons, escales, terrasses., etc. En la imatge superior es poden apreciar les diferents tintes que composen un balustre pintat en trompe-d'oeil, i en l'inferior una escenografia pintada sobre aplics d'un jardí romàntic de repertori d'en Joan Salvador Collado (Germans Salvador).

detall de les diferents tintes que composen un balustre pintat en trompe-d'oeil JSG; i motlle per a fabricar balustres en volum (www.shopix)

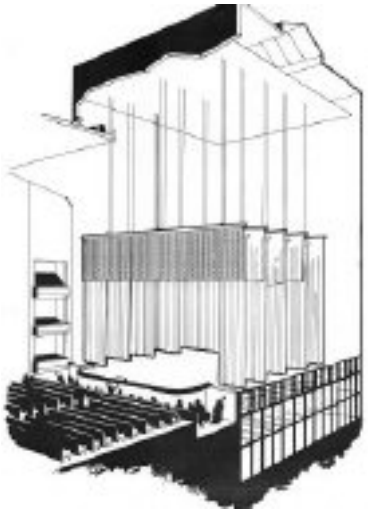
219 **balustre** n m
<Elements escenogràfics>

es balustre
fr balustre
it balaustro
en baluster
de Geländersaule

Columneta tornejada adornada amb motllures, que pot ser feta en volum o pintada sobre paper, roba, fusta, plàstic, fibra de vidre, etc.

220 **bambolina** n f
<Elements escènics>

es bambalina
fr frise
it cervello (principale)
it cieletto
it mantovana
it soffitto
en border (curtain)

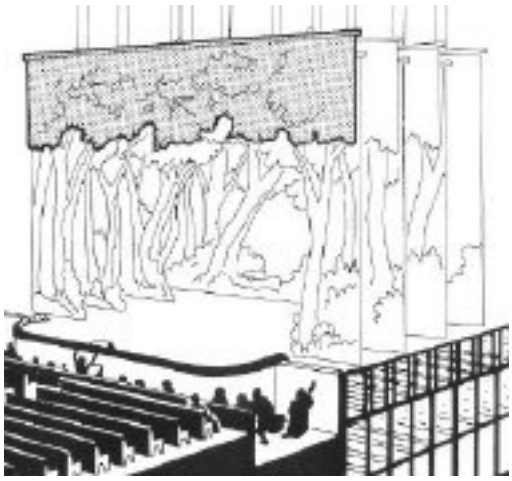

bambolina JSG

en curtain border
de Soffitte

Element escènic de roba, paper, fusta, etc., suspès al teler i paral·lel al paviment de l'escena i a la boca de l'escenari a la italiana, utilitzat per a cobrir les descobertes de la part superior d'una escenografia.

NOTA: Les bambolines poden ser decoratives o neutres. Les decoratives solen ser pintades sobre teixit de cotó, fusta o altres materials, rectes o retallades d'acord amb el disseny de l'escenògraf. Les neutres són en teixit de color negre, vellut o cotó perxat, de forma que desapareguin de la vista de l'espectador, restant a l'escenari amb la senzilla funció de cobrir les descobertes del teler.
En italià el mot "cervello" fa referència exclusivament a la part superior del rompiment o del mig rompiment. Anomenant-se "soffitto" sempre que es tracta d'un element escènic o escenogràfic independent.

bambolina de bosc JSG

221 **bambolina de bosc** n f
<Elements escenogràfics>

sin. compl. **bambolina de selva** n f

es bambalina de follaje
fr frise de feuillage
fr frise verdure
it aria
it bordo a fogliame
en foliage border
de Laubsoffitte

Bambolina pintada principalment amb fullatge i branques corresponents als arbres representats en les cametes, utilitzada sobretot als decorats de bosc i jardí.

bambolina de cel JSG; i decorat del Drottningholm Theatre de Stockolm amb bambolines de cel en un decorat del S. XVIII (Foto Max Plunger)

222 **bambolina de cel** n f
<Elements escenogràfics>

es bambalina de aire
fr frise de ciel
it aria
it cielo
en sky border
de Luftsoffitte

Bambolina pintada de color blau cel que s'utilitza per a representar un espai obert, avui substituïda pel ciclorama o per la part superior del teló de fons i per elements decoratius com lones, xarxes, fullatge, etc.

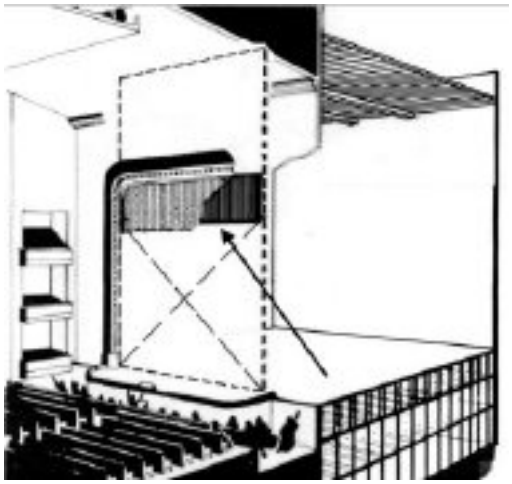
223 **bambolina de selva** n f
<Elements escenogràfics>

veg. **bambolina de bosc** n f

224 **bambolina tallafoc** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es bambalina cortafuegos
fr frise de amiante
it velo di amianto
en asbestos border
de Asbeststreffen

Bambolina feta de materials ignífugs i folrada d'acer que cobreix en determinats casos la part superior del teló de

bambolina tallafocs JSG

ferro.

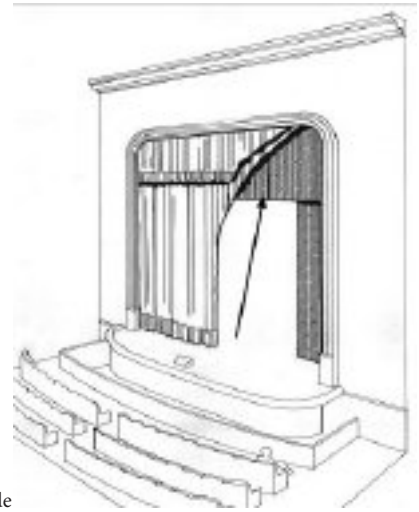
NOTA: La bambolina tallafocs serveix per compensar la manca d'alçària d'una pinta que impedeix amagar completament un teló tallafocs. Sol estar amagada pel guardamalles.

225 **bambolinó** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es bambalina de la embocadura
es bambalinón
fr frise du manteau d'Arlequin
fr manteau d'arlequin
it arlecchino mobile
it mantovane mobile
en proscenium border balance
en teaser
de Prosceniumsrahmen
de Soffite+Soffitte
de Vorhangschürze

Bambolina situada darrera del teló de boca, que forma part de les draperies i delimita l'alçada del marc escènic.

NOTA: Sovint és confós amb el guardamalles. La diferència és que aquest forma part de l'embocadura mòbil, per tant pot ser pujat i baixat en funció de les necessitats, mentre que el guardamalles és un element escènic fix.

bambolinó JSG

226 **banc de fuster** n m
<Eines>

es banco de carpintero
fr établi
it banco de falegname
en workbrench
de Werkbank

Taula sòlida de fusta, horitzontal, proveïda dels dispositius necessaris per a efectuar-hi diversos treballs de fuster.

227 **banc de llums** n m
<Il·luminació escènica>

es banco de luces
fr banc d'éclairage
it gruppo di luci
en bank of lights
de Lichtbank
de Lichtblock

Conjunt de llums utilitzades sovint a l'aire lliure per il·luminar grans àrees obertes, com un parc, monuments, o estadi de futbol.

NOTA: fr. banc d'éclairage. Consulta telefònica amb TERMCAT.

228 **banc de treball** n m
<Eines>

es banco de trabajo
fr table à travail
it banco da lavoro
en workbench
de Werkbank

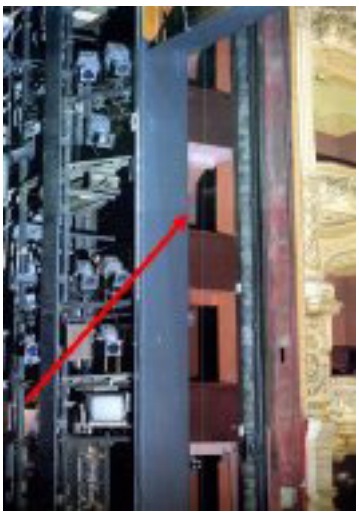
Taula molt resistent i pesant sobre la qual es fan diferents treballs al taller.

229 **banyera** n f
<General. Parts del teatre>

es bañera
es palco de viudas

Llotja petita que en tancar-se el teló de boca resta a l'interior de l'escenari.

NOTA: Aquesta mena de llotges són característiques de l'estat espanyol de finals del segle XIX i principis del XX, no presentant-se en altres països.

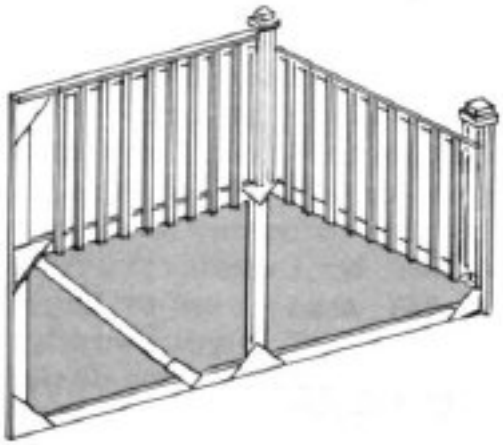

banyera de l'antic Gran Teatre del Liceu
(Foto: Jordi Cuxart)

230 **barana** n f
<Elements escenogràfics>

es barandilla
es pasamanos
es baranda
fr garde-corps
fr lise
fr rampe
it ringhiera
en balustrade
en guard rail
en safety rail
de Geländer

Construcció que voreja un balcó, un terrat, una plataforma qualsevol, un pont,... la qual s'eleva del sòl fins a una alçària tal que la seva vora superior pot servir de passamà o ampit.

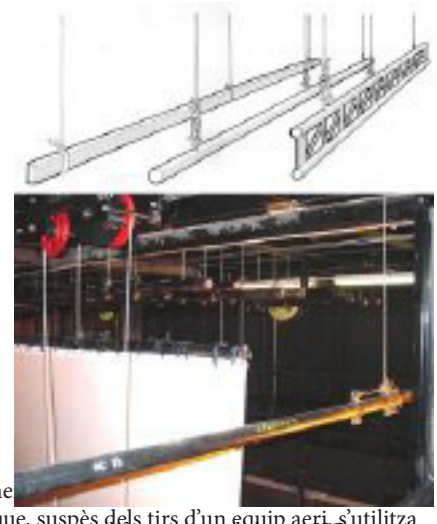

barana d'un aplic d'escala JSG

231 **barra** n f
<Equipament aeri>

es vara (madera o metal)
es vara de colgar
fr équipe
fr latte
fr perche
fr porteuse
fr retrousse
fr tuyau
it pertica
it stanga
it stangone
en bar
en batten (metal or wood)
en flybar
en pipe
en pipe batten
de Lastsange
de Prospeckstange, -ohr
de Prospecktlatte (-rohr)
de Zugstange

Element escènic metàl·lic, de fusta o d'un altra material, generalmente longitudinal notablement superior a les dimensions transversals que, suspès dels tirs d'un equip aeri, s'utilitza per penjar-hi elements escenogràfics o d'il·luminació.

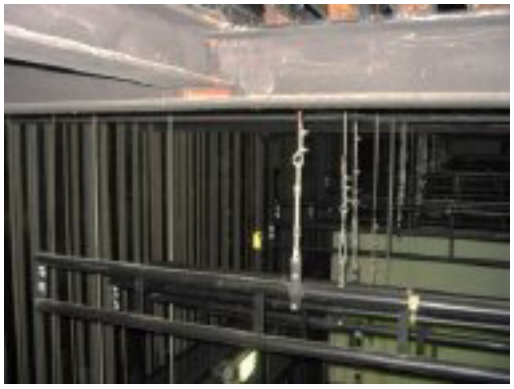

diferents tipus de barres JSG

232 **barra contrapesada** n f
<Equipament aeri>

es vara de contrapesada
fr porteuse
it barra di contrappeso
en counterweight bar
de Gegengewichtsstange

Barra sospesa dels tirs d'un equip contrapesat.

barres contrapesades del Teatre Auditori de Sant Cugat del Vallés JSG

233 **barra d'amfiteatre** n f
<Il·luminació escènica>

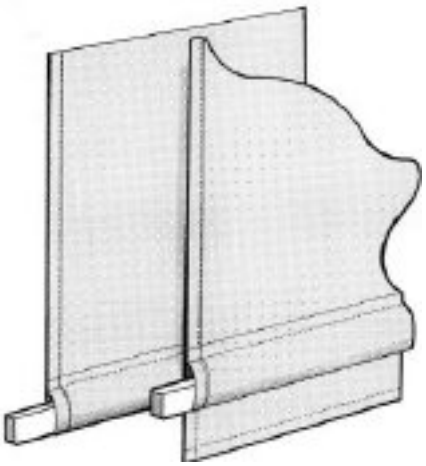
es barra de balcón para reflectores
it luci di sala (per illuminazione palcoscenico)
en balcony front
en balcony rail
de Balkon-Geländer
de Rang-Geländer

Posició d'il·luminació situada a la part frontal de la barana de l'amfiteatre.

234 **barra de baix** n f
<Elements escènics>

es vara de abajo
es vara inferior
es vara tambor
fr perche de pied
it stangone
en roller
en tumbler
de Unterlatte
de Wickellatte

Barra, habitualment de fusta, que es munta dins de la bossa del decorat per mantenir la tensió dels telons, bambolines i les cametes.

barres de baix JSG

235 **barra de cortina** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es barra para cortina
fr tringle à rideaux
it bastone per tende
en curtain rod
de Gardinenstange

Barra, generalment rodona, d'on es penja una cortina de petites dimensions.

236 **barra de dansa** n f
<Elements escènics>

es barra (ballet)
fr barre
it barra
en barre (ballet)
de Balletstange

Tros de fusta, rígid, de forma cilíndrica o prismàtica, d'uns cinc centímetres de diàmetre que fixada a la paret o sobre suports, aproximadament a l'alçada de la cintura d'una persona, es usada pels ballarins per realitzar alguns dels seus exercicis..

barra de dansa (www.dinamicacomplements.es)

237 **barra de l'estora** n f
<Equipament aeri>

es vara para colgar el tapete
fr battant pour tapis (de scène)
it cantinella per tappeto
en carpet batten
en ground cloth batten
en stage cloth batten
de Teppichlatte

Equip aeri preparat i reservat per a suspendre l'estora verticalment quan no s'usa a escena.

238 **barra de llums** n f
<Equipament aeri>

sin. **barra elèctrica** n f

es vara de iluminación
fr équipe (porteuse) électrique
it tiro meccanico
it traliccio
en electric
en electric bar
en electric pipe
en lighting bar
en lighting batten
en lighting pipe
en stage electric
de Beleuchtungszug

Barra d'un equip aeri on es munten els projectors i altres aparells elèctrics per a la il·luminació escènica.

barres de llums de la Sala Ovidi Montllor del Institut del Teatre de Barcelona JSG

NOTA: La barra elèctrica sol estar equipada amb presses de corrent i de senyal per facilitar el treball dels tècnics de lumino-tècnia.

239 **barra de protecció** n f
<Elements escènics>

sin. **cèrcol de protecció** n m

es barra de protección
fr perche pare-chocs
it protezione
en bumper bar
de Abweiser

Barra o cèrcol que es munta a una barra mitjançant grapes per protegir el decorat o els projectors en ella muntats del moviment dels elements sospesos en equipaments aeris adjacents.

240 **barra elèctrica** n f
<Equipament aeri>

sin. **barra de llums** n f

241 **barra frontal** n f
<Il·luminació escènica>

es vara de iluminación auditorio
it americana di sala
en house pipe
de Vorbühnenzug

Posició d'il·luminació situada a la part frontal de l'embocadura sobre la platea o la fosa d'orquestra.

242 **barretaire** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **barreter -a** n m, f

es sombrerero -a
fr chapelier chapelière
it cappellàio
it modista
en hat maker
en hatter
en milliner
de Modistin

Persona que fa barrets.

243 **barreter -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **barretaire** n m, f

244 **barrina** n f
<Eines>

es barrena
es tirabuzón
fr queue de cochon
fr vrille foret
it chiavarda
en boss plate
en stage screw
de Bühnenbohrer
de Sauschwanz

barrines. Les dues de l'esquerra serveixen per fer forats i la de la dreta és una barrina d'escanri per a fixar diferents elements sobre les taules (Catàleg de Flint Hire ¬ Supply 1997)

Eina proveïda d'un mànec que en permet la utilització manual, que serveix per a fixar rems, aplics, etc., a les taules de l'escenari sense fer soroll i també, eina de ferro acerat amb caragol en la part inferior o punta i un mànec encreuat a l'altre cap, que serveix per a foradar fusta, metall, pedra i altres materials.

245 **base** n f
<Electricitat>

veg. **endoll** n m

246 **base múltiple** n f
<Electricitat>

es enchufe múltiple
es zapatilla
fr boitier de raccordement
fr multiprise
it scatola con prese multipla
en electric plugging box
de Mehrfachsteckdose

base múltiple (www.cablesetcompagnie.fr)

Caixa que incorpora diferents preses de corrent.

247 **bastaix** n m
<General. Oficis>

veg. **carregador -a** n m, f

248 **basta** n f
<Sastreria i caracterització>

es hilván

basta JSG

fr point de bâti
it imbasto
en basting stitch
de Heftstich

Punt llarg de la costura amb què s'ajunten provisionalment les diferents peces d'un vestit, que després s'han de cosir.

bastida (www.coffralu.com)

249 **bastida** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es andamio
fr échafaudage
it trabattello
en scaffold
de Gerüst
de Klappgerüst

Construcció provisional que serveix per a que els tècnics, els artistes, enfilant-s'hi, puguin treballar en alçada amb seguretat.

bastidor armat pintat JSG

250 **bastidor** n m
<Elements escenogràfics>

es bastidor
fr châssis
fr châssis de coulisse
it quinta armata
it quinte en flat
de Blende (Dekor.)
de Wand

Tela pintada fixada en un bastigi armat de fusta, que es col·loca als costats de l'escena formant part d'una decoració teatral.

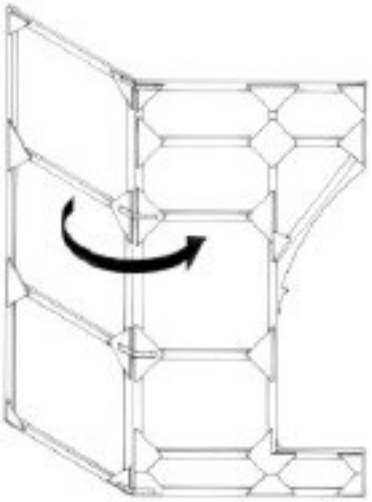

bastidor amb aleta JSG

251 **bastidor amb aleta** n m
<Elements escènics>

es bastidor con aletilla
fr silhouette
it spezzato mobile a cerniera
en flipper
de Flügel
de Silhouette
de Umriss

Bastidor que incorpora una part que forma angle per evitar descobertes.

bastidor amb frontissa JSG

252 **bastidor amb frontissa** n m
<Elements escènics>

es bastidor abisagrado
es bastidor de libro
es bastidor plegable
fr retour de châssis
it spezzato a cerniera
en book flat
en return [scenic]
en two fold
de abgestüzte Dekoration
de Zurückspringende Wand

Bastidor format per dos bastigis units mitjançant frontisses.

253 **bastidor amb porta** n m
<Elements escènics>

sin. compl. **alerós** n m

es marco de puerta
fr chambranle
fr châssis de porte
it telaio
en door-frame
de Türrahmen

Bastidor que incorpora una porta practicable.

NOTA: El terme "alerós" en català fa referència al bastidor armat de suport d'una porta que s'acobla per`darrera d'un rompiment o d'un teló pintat.

alerós per una porta darrera un teló JSG

bastidor amb porta JSG

254 **bastidor d'assaig** n m
<Elements escènics>

es bastidor de ensayo
es trasto de ensayo
fr chassis de répétition
it quinta (armata) per prove
en rehearsal flat
de Probenblende

Bastidor de mesures estandaritzades i de color neutre que és usat per construir el decorat succedani a la sala d'assajos o a l'escenari.

255 **bastidor de boca** n m
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **arlequí** n m

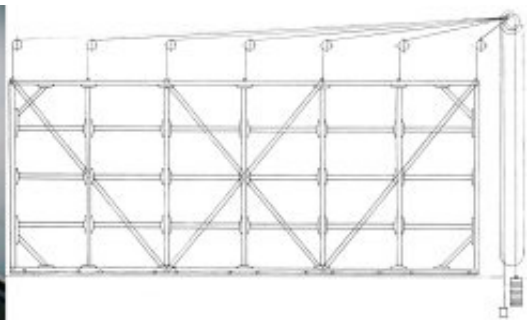
256 **bastidor de pintura** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es chasis de pintura
fr chassis de peintre
it quinta (armata) per pitturare
en paint frame
de Malfläche
de Malrahmen

Estructura, generalment de fusta, usada per mantenir tesa la tela d'un decorat (teló, rompiment, etc…) mentre es pinta.

NOTA: Gran bastidor que se sol usar en els països anglosaxons per apintar verticalment els decorats (teló, rompiment, etc…).

fotografia d'un bastidor de pintura del taller del teatre Royal Drury Lane de Londres; i esquema d'un bastidor de pintura (Scenery for the theatre. Harold Burris-Meyer i Edward C. Cole.4a edició. 1971.Litle, Brown & Company. Toronto (Canada))

257 **bastidor folrat amb tauler** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es bastidor de contrachapado
fr châssis de contre-plaqué
it telaio compensato
en hard flat

de Holzwand

Bastidor folrat frontalment amb tauler de contraplacat.

258 **bastidor lleuger** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

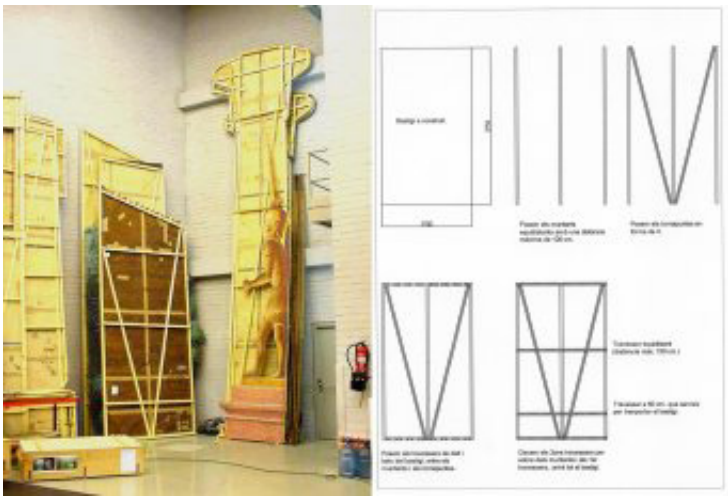
es bastidor de lienzo
fr châssis de toile
it telaio
en soft flat
de Textilwand

Bastidor folrat frontalment amb tela.

259 **bastidor metàl·lic** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es bastidor metálico
fr châssis métalliques
it telaio in metallo
en metal frame flat
de Metallrahmenwand

Bastidor construït amb estructura metàl·lica.

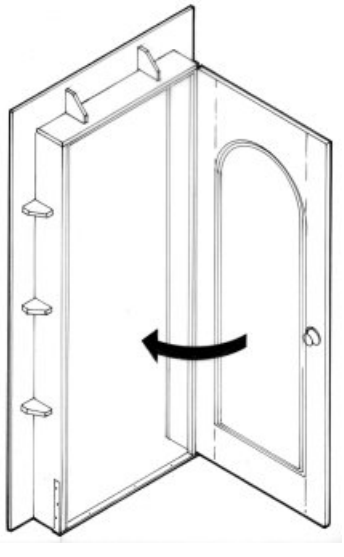
bastigis armats de l'escenografia de Josep Mestres Cabanes per l'òpera "Aida" de Verdi, al Gran Teatre del Liceu. Dreta: esquema de construcció d'un bastigi armat rectangular de 200 x 350 cm. JSG

260 **bastigi armat** n m
<Elements escènics>

es envarillado
fr encadré
fr renforcé
it armatura
it spezzato armato
it telaio
it telaio alla macchinista
en framed (scenery)
de Kulissenrahmen
de Rahmenprospekt

Element escènic de fusta en forma d'armadura reticular plana usada per estirar-hi i servir de suport de bastidors, aplics i altres elements escenogràfics.

NOTA: La construcció de bastigis armats és una tècnica bàsica de la maquinària escènica. Usada durant segles per sostenir els elements escenogràfics pintats sobre roba o paper. Avui encara és usada en la construcció de bastigis per ser folrats amb teixit, habitualment negre, que són usats com a telonets o en estructures escenogràfiques efímeres. La tècnica constructiva no ha variat en essència. Se segueixen usant les llates de fusta de pi de flandès unides mitjançant puntes, sota la norma bàsica de no superar en cap cas els dos gruixos i de mantenir l'estructura bàsica fixant els muntants i els travessers amb els tornapuntes. D'acord amb les tècniques habituals de treball per construir un bastigi armat, s'han de complir algunes regles bàsiques:
a. Mai s'han de superar els dos nivells de llates.
b. Els muntants sempre toquen a terra.
c. Els tornapuntes han de ser el màxim de llargs possibles mantenint una angulació mínima perquè treballin.
d. La distància màxima entre dos muntants mai superarà els 2 m.
e. La distància màxima entre dos travessers mai superarà el 1,5 m.
f. Els afegits de llistó en els muntants i tornapuntes sempre es munten capiculats.
g. Els tornapuntes principals d'un bastidor presenten una forma de V baixa vistos per darrera.

bastiment JSG

261 **bastiment** n m
<Elements escenogràfics>

es marco de puerta
fr chambranle

fr châssis de porte
it telaio
en door frame
de Türrahmen

Conjunt de dos muntants, un travesser superior i un marxapeu fixat al decorat, amb el qual encaixa una porta.

262 **bata** n f
<Sastreria i caracterització>

es bata
fr sarrau
it abito
en gown
de Gewand

Peça de vestir folgada, d'ús extern, per home i per dona usada des de l´edat mitjana fins el segle XVII. Actualment, és una peça de vestir originàriament llarga i amb mànigues, usada per acadèmics, jutges, clergues, i per estar per casa o per treballar.

263 **bateria** n f
<Il·luminació escènica>

es candilejas
fr feux de la rampe
fr rampe
fr rampe cloisonnée
it ribalta
it ribalta di boccascena
en floats
en foot light
en ground row (lights)
de Fußrampe
de Rampe

Aparell d'il•luminació muntat en sèrie i situat a la vora del prosceni. Actualment, en desús, antigament estava format per un reflector que cobria tot el prosceni amb diferents sèries de làmpades de colors, o bé amb filtres. Orientades de baix cap a dalt, donaven als actors una llum a la cara que suprimia les ombres produïdes pels hersos, tot i que també projectaven les ombres d'aquests en els decorats. Actualment, han estat substituïts pels projectors frontals de sala.

bateria JSG

264 **bauló** n m
<Ferreteria escènica>

veg. **balda** n f

265 **belaberquí** n m
<Eines>

veg. **filaberquí** n m

266 **benefici brut** n m
<Producció i administració>

es beneficio bruto
fr bénéfice brut
fr profit brut
fr revenu brut
it reddito lordo
en gross income
en gross profit
de Brutto Verdienst
de Bruttoerträge

Diferència entre els ingressos i les despeses d'un exercici, abans de deduir-ne les amortitzacions i els impostos.

267 **benefici net** n m
<Producció i administració>

es beneficio neto
fr bénéfice net
fr profit net
fr revenu net
it reddito netto
en net income
en net profit
de Netto Verdienst

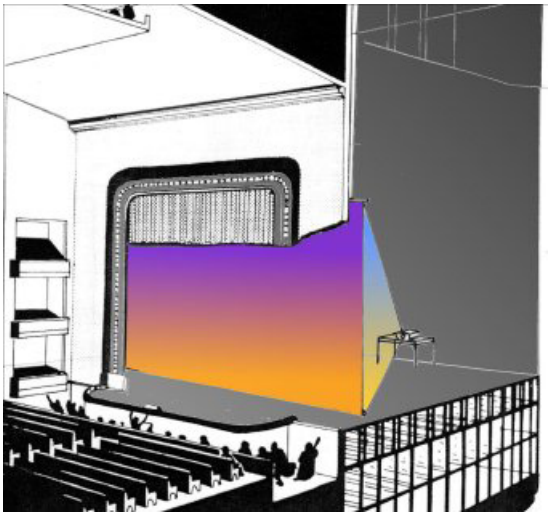
Diferència entre els ingressos i les despeses d'un exercici, després de deduir-ne les amortitzacions i els impostos.

268 **besllum** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **contraclaror** n f
sin. compl. **retroprojecció** n f

es retroproyección
fr projection par transparence
fr rétroprojection
it proiezione da dietro
it retroproiezioni
en back-projection
en rear projection
de Rückprojektion

Projecció que es realitza contra una pantalla, un ciclorama, un tul, etc., des de la part de fòrum de l'escenari.

besllum JSG

269 **beta** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **betamax** n f

270 **BETA SP** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **betacam SP** n m

271 **betacam** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es Betacam (cinta, grabador, formato)
fr Bétacam
it betacam
en Betacam
de Betacam (Camcorder, Video-Format,...)

Terme que pot fer referència a una càmera de vídeo Betacam, una cinta Betacam , una gravadora de vídeo Betacam o el format en si mateix.

272 **betacam SP** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **BETA SP** n m

es Beta SP
fr Beta SP vidéo
it Beta SP
en BETA SP
de Beta SP Video-Format

Sistema de vídeo professional en format de cinta magnètica desenvolupat per Sony.

273 **betamax** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **beta** n f

es Betamax
fr Betamax
it Betamax
en Betamax
de Betamax

Cinta de vídeo domèstic desenvolupada per Sony (1975).

274 **bífid** n m
<Electricitat>

sin. compl. **connexió en forma de y-grega** n f

es bífido
es conector doble de clavijas
fr multiprise
it sdoppino
en cube tap
en spider
en twofer
de Mehrfachsteckdose
de Steckbrett

Un dispositiu que permet connectar dos instruments d'il·luminació o cables per ser connectats a una sortida d'un circuit de regulació, està cablejat en paral·lel per a què la tensió sigui la mateixa en els dos circuits.

275 **biga** n m
<General. Parts del teatre>

es viga
fr poutre
fr solive
it trave
en beam
en joist
de Träger
de Unterzug

Peça, generalment prismàtica, molt més llarga que alta i ampla que, disposada horitzontalment, serveix per suportar les càrregues que no graviten directament sobre una paret o un pilar.

276 **biga de gelosia** n f
<Materials>

veg. **truss** n m

277 **biga de sostre** n f
<Escenografia>

es cercha de techo
es viga de techo

fr poutre de plafond
it travi
en ceiling beam
en ceiling joist
en ceiling truss
de Deckenbalken

Biga que suporta la part superior de l'auditori.

278 **birdie** n m
<Il·luminació escènica>

es birdie
es mini foco PAR
fr projecteur PAR 16
it faretto com Par 16
en birdie
de Birdie

Projector de petita mesura, que incorpora una làmpada de baix voltatge PAR 16 o leds RGBW.

NOTA: Barbarisme usat per la major part dels luminotècnics per denominar aquest tipus de projector.

birdies PAR 16 (Catàleg La Boutique du Spectacle 08)

279 **bis** n m
<Representació>

es bis
fr bis
it bis
en encore!
de Zugabe

En un concert, en una representació, etc., repetició d'una peça o d'un fragment a demanda del públic.

280 **black box teatre** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **escenari black box** n m

281 **black foil** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **alumini negre** n m

282 **blanc** n m
<General>

sin. **blanc, -a** adj

es blanco, -a
fr blanc
it bianco
en white
de weiß

Impressió que dóna a la retina una superfície que reflecteix totes les ones electromagnètiques visibles; en teoria, és la suma de tots els colors quan els entenem com a rajos lluminosos.

NOTA: El concepte de blanc és molt important en dibuix i pintura perquè és la idea de la llum, claror o visió enfront del negre o qualsevol impressió de color. En la pràctica de qualsevol tècnica pictòrica, s'aconsegueix el blanc per dos camins diferents: per la propietat de blancor del suport emprat (per exemple en l'aquarel•la o en la pintura de decorats que hauran d'ésser retro-il•luminats) o per aportació blanca que ens donen uns pigments determinats (per exemple en les tècniques de gouache, en la pintura vinílica o amb tremp en la pintura de decorats).

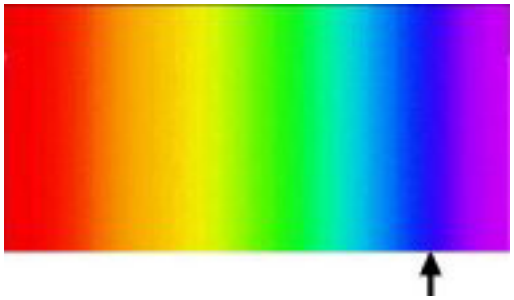
283 **blanc, -a** adj
<General>

sin. **blanc** n m

284 **blau** n m
<General>

es azul
fr blue
it azzurro
it blu
en blue
de blau

Del color del cel sense núvols, predominant en el rang dels 450-490 nanòmetres dins l'espectre visual.

blau JSG

285 **bloc de connexió** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **dímer tot o res** n m

286 **bloc de regulació** n m
<Electricitat>

veg. **armari de dímers** n m

287 **blonda** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **punta** n f

288 **BNC** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **connector BNC** n m

289 **bobina** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **rodet buit** n m

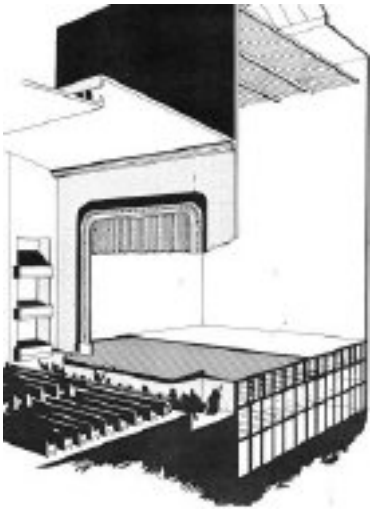
bobina buida de cinema per film de 35 mm JSG

es bobina vacia
fr bobine vide
it bobina vuota
en reel
de Leerspule

Dispositiu cilíndric amb un forat al centre i dues peces laterals de diàmetre molt superior que serveix per emmagatzemar una cinta magnètica, un film, etc...

290 **boca** n f
<General. Parts del teatre>

es adelante del escenario
es boca
es hacia el proscenio
es primer término
fr avant-scène

boca JSG

it boccascena
en downstage
en forestage
de Nach vorne
de Vorbühne
de Vorne

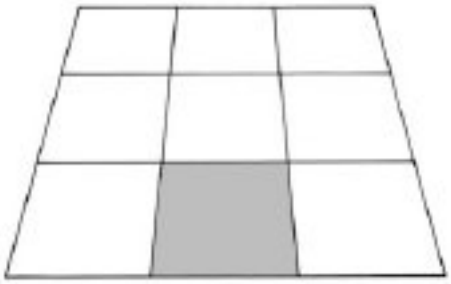
Part anterior de l'escenari, la més pròxima a l'espectador.

291 **boca centre** n f
<General. Parts del teatre>

es abajo centro
es downstage center
fr face centre
it avanscena centrale
en down center
de Vom mitte

Part central de l'escena més propera al públic.

NOTA: veg. boca dreta.

boca centre JSG

292 **boca de guix** n f
<General. Parts del teatre>

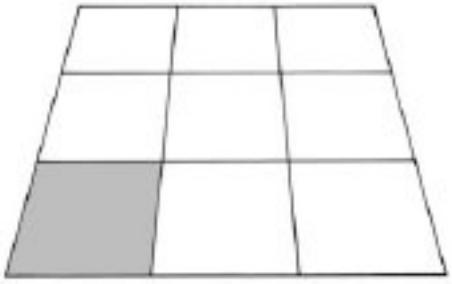
veg. **embocadura** n f

293 **boca dreta** n f
<General. Parts del teatre>

es a la derecha de embocadura
es abajo derecha
fr face jardin
it avanscena destro
en downstage right
de Vorn links

Àrea situada a la vora de l´embocadura en el costat dret d'actor.

NOTA: A Alemanya i Itàlia, es té en compte el punt de vista de l'espectador, enlloc del de l'actor com a Catalunya.

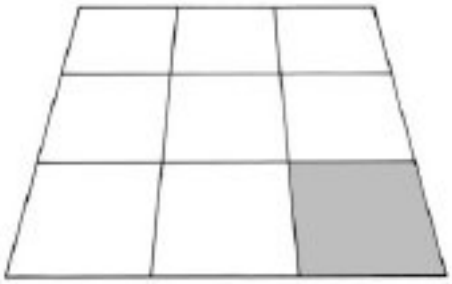
boca dreta JSG

294 **boca esquerra** n f
<General. Parts del teatre>

es izquierda abajo
es primer término izquierda de la escena
fr face cour
it avanscena sinistro
en downstage left
de Vorn rechts

Espai de l'escena que ocupa la novena part d'aquesta més pròxima al costat esquerra i a la boca.

NOTA: A Alemanya i Itàlia, es té en compte el punt de vista de l'espectador, enlloc del de l'actor com a Catalunya.

boca esquerra JSG

295 **boira baixa** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es humo bajo
fr fumée bas

it fumo basso
en low smoke
de Bodennebel

Efecte de fum on el qual aquest es manté creant un núvol horitzontal prop del paviment.

296 **bola de miralls** n f
<Il·luminació escènica>

es bola de espejos
fr sphère à miroir
it sfera poliedrica a specchi
en mirror ball
de Spiegelkugel

Esfera giratòria coberta amb miralls plans petits, que en ser il·luminada per un o més projectors reflecteix centenars de petits punts de llum en moviment.

bola de miralls JSG

297 **bolcat** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **reenregistrar** v tr

298 **bolo** n m
<Representació>

es bolo
fr tournée
it debutto
en bus and truck
en touring show
de Gastspiel

Representació aïllada en una població diferent de la seu de la companyia o del grup de teatre.

NOTA: Terme d'argot. L'escenògraf a l'hora de realitzar un decorat ha de tenir en compte si aquest haurà de fer bolos o no.

OBSERVACIONS: it. El mot "debutto" fa referència més a un canvi de localitat de la companyia, com a inici d'una temporada de representacions, encara que sigui curta.

299 **bomber -a** n m, f
<General. Oficis>

es bombero
fr pompier
it pompiere
en fireman
de Feuerwehrmann

Persona que forma part d'un cos professional organitzat que s'ocupa de prevenir i extingir incendis i de dur a terme diverses tasques de salvament.

300 **bombeta** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **làmpada** n f

301 **bombeta de baix voltatge** n f
<Electricitat>

veg. **làmpada de baix voltatge** n f

302 **bossa de cadena** n f

<Materials>

es bolsa para cadena
es jareta para cadena
fr sac à chaine
it sacca per catena
en below pocket
en chain bag
de Kattentasche

Bossa, habitualment de lona forta, que muntada al costat d'un motor de cadena, recull la part d'aquesta que no està treballant.

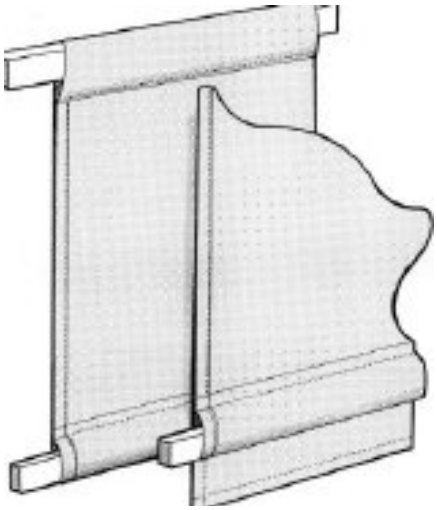

bossa de cadena (www.strongstage.es)

303 **bossa de decorat** n f
<Elements escènics>

es bolsillo del faldetón
es jareta del telón
es vaina
fr fourreau
it sacca
it sacca finta
en chain pocket
en hem pocket
en pipe pocket
de Tasche

Vora ampla que es fa a la part superior i inferior dels decorats pintats sobre roba per passar-hi la barra a la part superior i la barra de baix a la inferior, per tal que, un cop penjat, amb el seu pes el decorat quedi ben llis.

bossa de decorat JSG

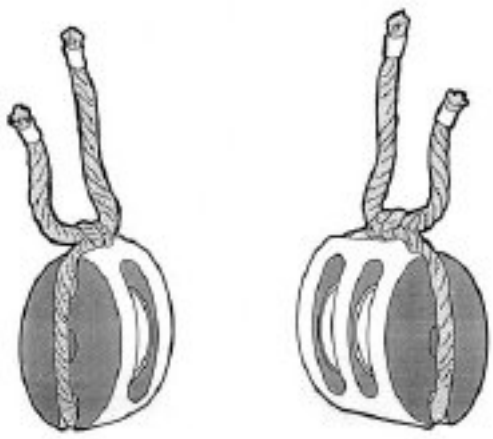
304 **bossa de maquinista** n f
<Eines>

veg. **cinturó d'eines** n m

305 **bossell** n m
<Ferreteria escènica>

es garrucha simple
es motón
fr caïorne
fr poulie
fr poupée
it bozzello
en pulley block
de Flaschenzug
de Kloben
de Rolle
de Spannrolle

Aparell de manutenció consistent en una o diverses politges muntades dins un bloc de ferro o de fusta.

bosells d'un i de dos ulls JSG

306 **botó d'emergència** n m
<Electricitat>

sin. compl. **polsador d'emergència** n m

es botón de emergencia
es interruptor de emergencia
es pulsador de emergencia
fr commutateur antipanique

it interruttore di panico
en panic switch
de Panik-Schalter

Polsador, usat en cas d'emergència, que desactiva tot un sistema elèctric.

307 **botó de pressió** n m
<Sastreria i caracterització>

botó de pressió JSG

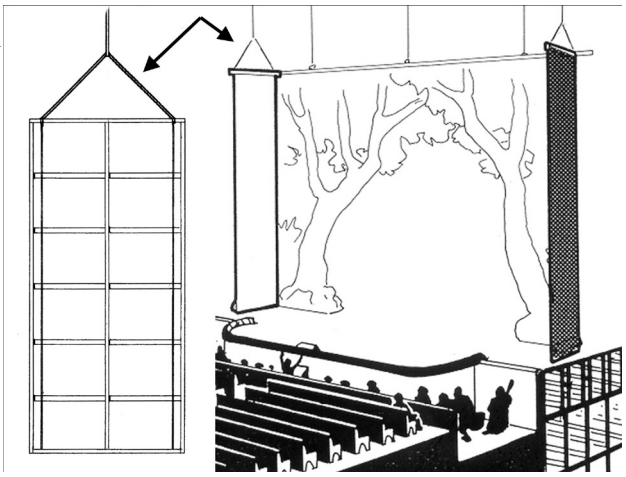
es automàtico
es broche de presión
fr bouton-pression
fr pression
it bottone automatico
en snap
de Druckknopf (Nähzeug)

Dispositiu constituït per dues peces metàl·liques circulars, l'una amb una espiga central i l'altra amb un encaix, les quals, cosides cadascuna en un dels costats d'una peça de vestir, hom fa encaixar a pressió per tal de cordar-la.

308 **braga** n f
<Eines>

veg. **estrop** n m

309 **brida** n f
<Equipament aeri>

brida.jpg JSG

sin. compl. **quinqué** n m

es brida
fr patte d'attache
fr patte d'oie
it bilancia
it catena
en bridle
de Azufhänge-Verdopplung

Sistema de fixació en dos punts, sobre una part fixa, suspès per un sol tir.

NOTA: L'angle que formen entre els diferents ramals mai ha de superar els 90º.

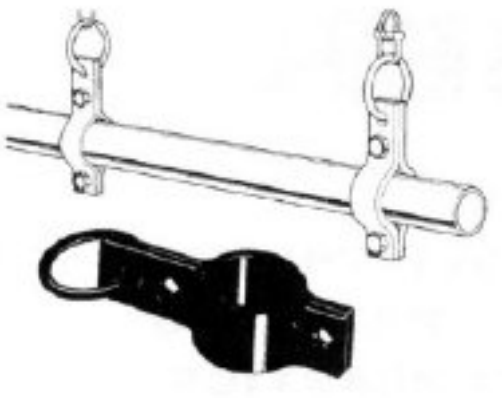
brida de plàstic (www.directindustry.com)

310 **brida de plàstic** n f
<Materials>

es brida de amarre
es brida de plástico
fr attache de câble
it cravatta serracavi
it fascetta di fissaggio
en cable tie
de Kabelbinder

Dispositiu de plàstic que s'utilitza per lligar un feix de cables entre si, entre moltes altres coses.

311 **brida per barra** n f
<Ferreteria escènica>

brida per barra (Catàleg Flynt Hire ¬ Supply 1997)

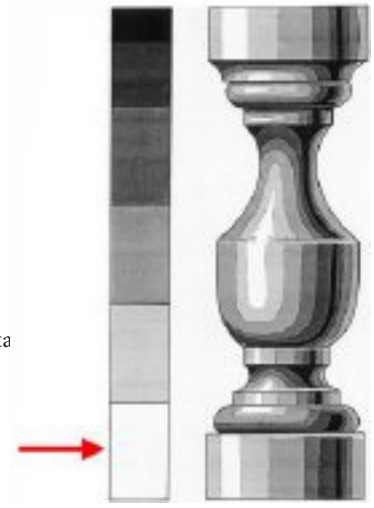
es abrazadera de vara
es argolla
es grapa
fr collier
fr collier d'accroche
it molla del supporto
it morssetto
en barrel clamp
en pipe clamp
de Klammer
de Ring
de Rohrschelle

Peça metàl·lica que fixada a la barra serveix d'unió d'aquesta amb el tir.

312 **brillant** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es brillante
fr brillant
fr éclat
fr luisant
it lucido
it lumetto
en gloss
en glossy (texture)
de glänzend

Part més lluminosa d'un objecte pintat tocat de clarobscur que representa

brillant JSG

313 **brillantor** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es brillo
fr luminosité
it luminosità
en brightness
de Helligkeit

Qualitat que expressa la vivesa de la gamma cromàtica, assolida per contrast de tons o de color.

314 **broca** n f
<Eines>

es broca
es mechamecha
fr foret
fr mèche
it punta per trapano
en bit
en drill
en drill bit
de Bohrer

Eina metàl·lica cilíndrica, tallant d'un cap, que s'aplica a diferents màquines o eines que foraden fusta o altres materials.

diferents tipus de broques (www.directindustry.com)

315 **brodador -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cosidor -a** n m, f

316 **brotxa** n f
<Eines>

es brocha
fr brosse
it penello
en brush
de Malbürste

Estri format per un manat de pèls, generalment cerres de porc, cavall, etc., igualats de les puntes i subjectats a l'entorn d'un nucli cilíndric acabat en un mànec, mitjançant una lligada de filferro o per una anella metàl·lica, que s'utilitza per a pintar els decorats.

Pinzell gros usat per donar capes de color.

brotxa JSG

317 **brotxa de campir** n f
<Eines>

es cepillo
fr balai
it pennelléssa
en bristle brush
en broom-like brush
en corn push broom
en primming brush
de Besen Pinsel

Tipus de brotxa grossa amb mànec llarg o escombra utilitzada pels pintors escenògrafs.

NOTA: El mànec té en l'extrem inferior una rosca que es correspon amb el bloc de fusta que forma la brotxa. El pèl és agrupat en blocs que són introduïts dins de la fusta. Abans d'utilitzar-la, cal deixar-la en remull per a què la fusta es dilati i faci una forta pressió sobre el pèl, cosa que evita que deixi pèls sobre el decorat que es pinta.

brotxa de campir, pintor escenògraf campint un teló a l'antic tallet del Treatro alla'Scala de Milà. JSG (Fotografia de Lelli i Massotti i Raimondo Santucci)

318 **brunzit** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es zumbido
fr bourdonnement
it ronzio
en hum
de Summen

Soroll de molt baixa freqüència en els aparells electrònics, a causa generalment de la xarxa de distribució d'energia elèctrica.

319 **bugaderia** n f
<Sastreria i caracterització>

es lavadero
es lavandería
fr blanchisserie (linge)
it lavanderia
en laundry
en laundry room
de Wäscherei

Lloc on es fa l'acció de netejar la roba.

320 **burlesc** n m
<Representació>

es burlesco
fr burlesque
it burlesco

en burlesque
de Burleske

Peça musical de caràcter humorístic.

321 **burro** n f
<Sastreria i caracterització>

es perchero
fr porte cintres
fr porte-habit
it appendiabiti
it carrello per costumi
en clother hanger
en wardrobe rack
de Garderobenständer

Estructura per al vestuari teatral formada per una barra horitzontal a l'alçada d'una persona, suportada pels seus extrems sobre una base amb rodes que permet el seu desplaçament.

burro JSG

322 **bus del sistema** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

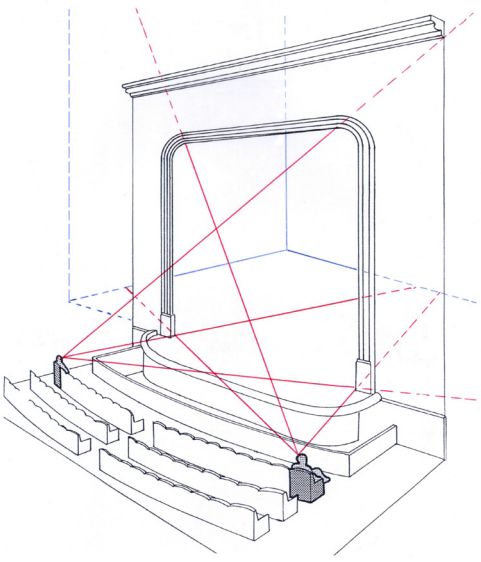
es bus del sistema
fr bus systeme
it bus di sistema
en system bus
de Systembus

Connexió elèctrica física que permet l'accés a les dades de la memòria viva d'un ordinador.

323 **butaca de descoberta** n f
<General. Parts del teatre>

es butaca de aforar
fr fauteil de réference
it poltrona laterale di traguardo
en end seat of front row
de Eckplatz

Butaca lateral extrema de la primera fila de platea, des d'on l'escenògraf calcula les visuals descobertes laterals i superiors d'un decorat per fer la corresponent provisió de telonets, aletes, bambolines, etc.

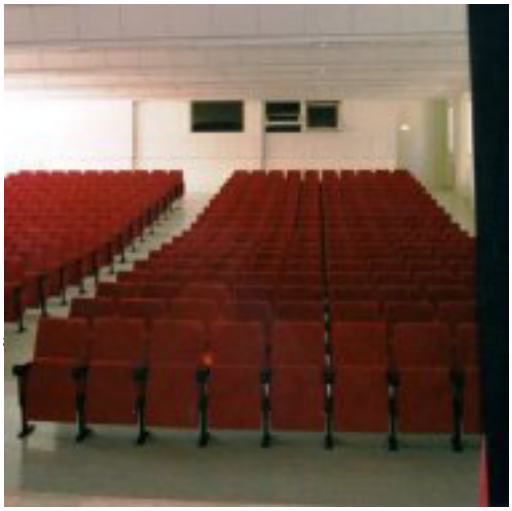

butaques de descoberta i visuals JSG

324 **butaca de platea** n f
<General. Parts del teatre>

es butaca de platea
fr fauteuil d'orchestre
it Auditorium sedia
en orchestra seating
en Parkett
de Parterrevordersitze

Seient de les sales d'espectacles situat a la platea i disposat

butaques de platea JSG

325 **butaques no numerades** n f pl
<Producció i administració>

veg. **sessió no numerada** n f

Cc

326 **C.C.T.V.** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **circuit intern de televisió** n m

327 **cabina d'àudio** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **cabina de so** n f

es cabina de sonido
fr cabine son
fr régie son
it cabina di suono
en sound control booth
de Tonkabine

Petita cambra o espai aïllat des d'on es controla l'àudio escènic.

328 **cabina de pintura** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es cabina de pintura
fr chambre de pulverisation
it cabina per lavori a spruzzo
en paint spray booth
de Spritzraum

Espai del taller de pintura, degudament pressuritzat i aïllat de la resta, preparat per treballar amb aerògraf.

cabina de pintura (www.acatec.net)

329 **cabina de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **cabina d'àudio** n f

330 **cabina del regidor -a** n f
<General. Parts del teatre>

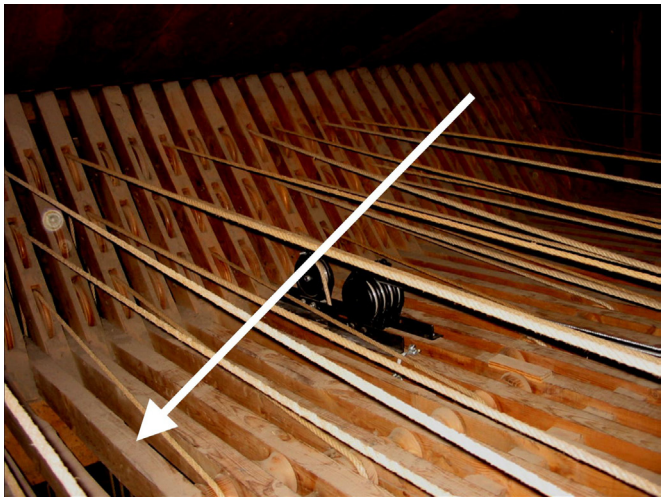
es área del regidor
fr cabine de régisseur
en stage manager's booth
de Abendregie
de Inspizientenplatz

Petita cambra o espai aïllat des d'on treballa el regidor d'escena.

331 **cabiró** n m
<General. Parts del teatre>

es viga de carrera
fr chevron
fr frise
it listello della graticcia
en scantling
de Fensterkantel

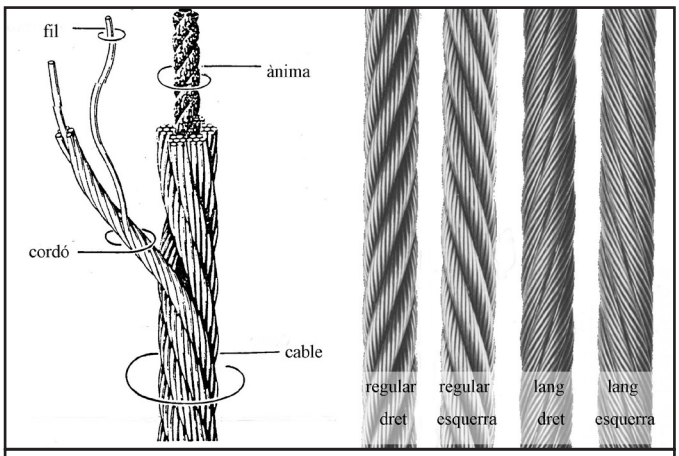
Cadascuna de les bigues de fusta, que formaven antigament les pintes, situades a banda i banda de la carrera.

cabiró JSG

332 **cable** n m
<Materials>

es cable de acero
fr câble
fr câble acier
it cavo
it filo d'accaio
en steel (rigging)
en wire rope
de Drahtseil
de Stahtseil

Conjunt de fils metàl·lics, o de cordons formats per aquests fils, enrotllats de forma helicoïdal.

cable.jpg

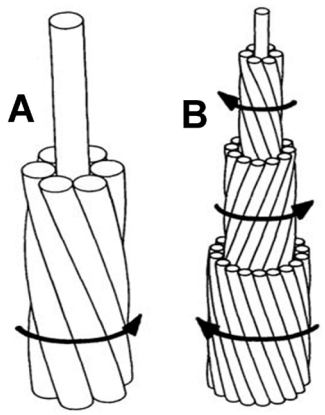
NOTA: Nota: Els cables d'acer han substituït en les darreres dècades els tradicionals tirs de corda de cànem en els escenaris. La transformació de l'operació manual dels equips aeris primer en equips contrapesats i posteriorment en equip motoritzats els ha fet imprescindibles per la seva estabilitat dimensional (ja que no es veuen afectats pels canvis d'humitat, per exemple), la seva capacitat de càrrega i la seva flexibilitat. En els equipaments aeris s'usen diferents tipus de cables que són diferenciats per la direcció i forma de la torsió dels seus fils i cordons. Així podem trobar els regulars dret i esquerra o el land dret i esquerra. També són cada cop més usats els cables antigir, formats bàsicament per dues capes de cordons que giren en sentit contrari, evitant d'aquesta forma que el cable prengui voltes en passar per les diferents politges necessàries que formen un equip aeri. Els cables són anomenats per la seva composició. Així un cable de 19x7+1 significa que té 19 fils en cadascun dels seus 7 cordons a més de tenir una ànima (tèxtil o metàl•lica).

333 **cable antigir** n m
<Materials>

sin. compl. **cable d'aviació** n m

es cable antigiratorio
es cable de aviación
fr câble antigiratoire
it cavo antigiro
en aircraft cable
de hochfestes Drahtseil

Conjunt de fils metàl·lics doble, o de cordons formats per aquests fils, enrotllats de forma helicoïdal en diferent direcció, generalment de petit diàmetre .

A. cable d'acer normal. B. cable d'acer antigir JSG

334 **cable coaxial** n m
<Electricitat>

es coaxial
fr câble coaxial
it cavo coassiale
en coaxial
de Koaxialkabel

Dispositiu destinat a establir les connexions elèctriques entre dues sèries de contactes, disposades respectivament en dues peces acoblables.

335 **cable d'alimentació** n m
<Electricitat>

es cable de alimentación
fr câble d'alimentation
it cavo principale di alimentazione
en feeder cable
de Hauptanschlußkabel

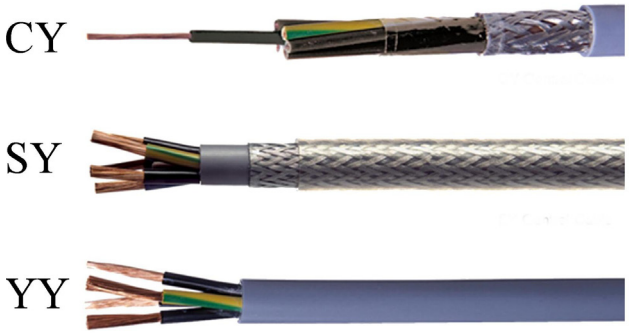
Cable que proveït d›una clavilla fa arribar el corrent elèctric des de la presa de corrent fins a l›aparell o màquina.

336 **cable d'aviació** n m
<Materials>

veg. **cable antigir** n m

337 **cable de control** n m
<Electricitat>

es cable de control
fr câble de contrôle
it sguainacavi
en control cable
de Steuerleitung

cable de control (ww.eland.co.uk) Veg. NOTA

Cable flexible dels instruments dissenyats per a la mesura, control o regulació en l'àmbit de l'automatització de processos . Es tracta d'un cable flexible, molt flexible, amb conductors de coure i una trena de filferro d'acer galvanitzat per a la protecció mecànica.

NOTA: El cable de control SY és un cable flexible dissenyat per a la mesura, control o regulació en l'àmbit de l'automatització de processos. Es tracta d'un cable multipolar altament flexible, amb conductors de coure i una malla d'acer galvanitzat de filferro per a la protecció mecànica. El cable sol ser fabricat amb PVC aïllant, cobertura i una funda de PVC transparent. El revestiment transparent permet reconèixer els signes de deteriorament, dany o corrosió. Té una tensió nominal 300/500V i ha de complir les normes BS6500 i VDE0250. Si bé hi ha una gran varietat de cables de control en el mercat, en l'àmbit de l'automatització de processos i el control, els més habituals són de tres tipus: CY, SY i YY que són els cables d'instrumentació flexible. Cada un està dissenyat per ser utilitzat com un cable d'interconnexió del senyal i equips de control - de mesura, control o regulació. El cable de control YY funciona bé en situacions de tensió mecànica lleugera i s'adapta a la majoria d'entorns i pot ser utilitzat a l'exterior, cosa habitual en l'àmbit de l'espectacle.

338 **cable de terra** n m
<Electricitat>

veg. **terra** n f

339 **cable DMX de 5 pins** n m
<Electricitat>

es cable DMX de 5 clavijas
fr 5 broches câble DMX
it connettore XLR a 5 poli x DMX
en DMX 5pin cable
de 5 polige DMX Leitung

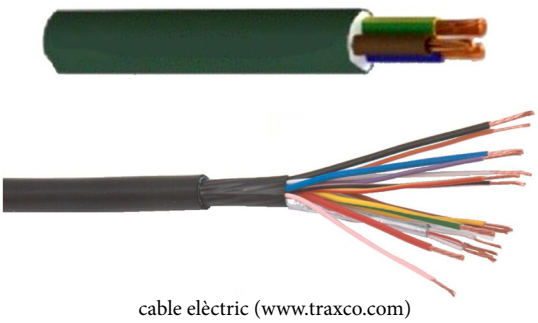

cable DMX de 5 pins JSG

Cable protegit per una pantalla de dades estàndard RS485, utilitzat per a la transmissió DMX512 entre la consola de control i els dispositius DMX.

340 **cable elèctric** n m
<Electricitat>

sin. compl. **conductor** n m
sin. compl. **mànega elèctrica** n f

es cable eléctrico
es manguera eléctrica
fr câble électrique
fr cordon
fr fil
it cavo elettrico
en cable
en cord
en lead
en pig tail

cable elèctric (www.traxco.com)

en wire
de Anschlusskabel
de elektrischer Kabel

Conjunt de fils conductors, sovint recoberts d'aïllant i protegits per una coberta comuna, que serveixen per transmetre un corrent o senyal elèctric.

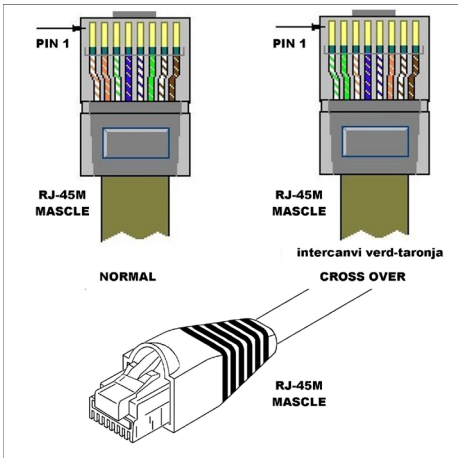
NOTA: Els conductors elèctrics són els cables que tenen com a finalitat el transport d'electricitat, es poden classificar en dos tipus: cables unifilars, formats per un sol conductor, i cables multifilars, si estan formats per un conjunt de conductors paral•lels o entrellaçats. Es fabriquen de materials com el coure o l'alumini, i estan revestits per un material aïllant, que pot ser plàstic, cautxú, etc., per tal de protegir el material conductor i per evitar l'acció del conductor sobre qualsevol ésser o objecte. Les línies aèries d'alta tensió usen els cables sense cap mena de protecció externa. Segons el Reglament Electrotècnic de Baixa Tensió, les instal•lacions elèctriques han de seguir una normativa pel que fa els colors dels revestiments dels cables que utilitzen. El cable de fase serà sempre negre, marró o gris, el cable del neutre serà de color blau i el cable de terra serà verd-i-groc. Els elements de també poden utilitzar cable de color vermell.

341 **cable Ethernet** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **CAT 5** n m

es cable Categoría 5
es CAT 5
fr câble Ethernet
it cavo ethernet
en Ethernet cable
en CAT 5
de Ethernet-Kabel
de CAT 5

Cable de categoria 5, està format per quatre parells trenats sense malla, normalment amb un connector RJ-45.

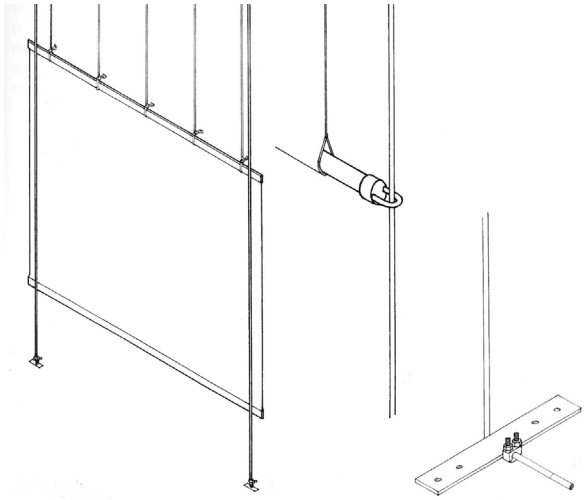

cable Ethernet
(www.datacenterdepot.com i www.callicrate.com.)

342 **cable guia** n m
<Maquinària>

es cable guia
fr câble de direction
fr câble-guide
it fune supplementare da guida
en breast line
de Führungsleine
de Führungsseil
de Seilführung

Cadascun dels cables muntats entre la pinta i les taules als costats d'un element sospès dels equips aeris pels quals aquest llisca, evitant possibles moviments laterals, frontals i posteriors durant el seu desplaçament vertical.

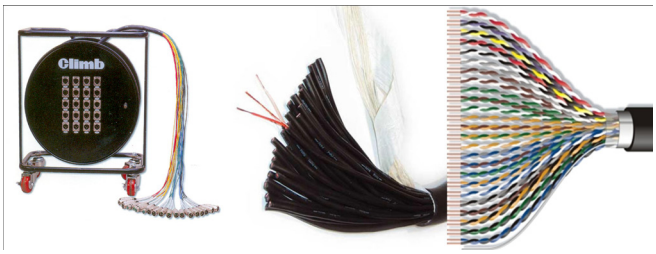

cable guia

343 **cable multifilar** n m
<Electricitat>

es cable multipar
es multi-cable (electricidad)
fr câble multiple
it cavo multiplo
en multi-cable
en multi-cord
de Mehrleiterkabel

Cable elèctric constituït per diversos fils aïllats.

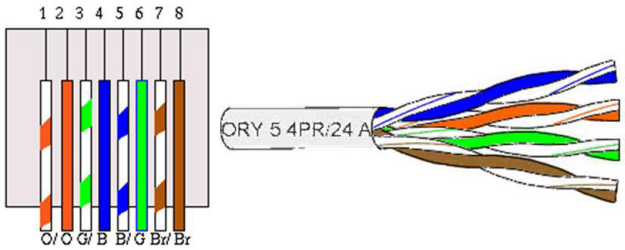

cable multifilar
(www.sonimax-bcn.com , www.amprofmusic.cl i www.emelec.es)

344 **cable parell trenat amb malla** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cable par trenzado apantallado
fr câble à paire torsadée
it cavo schermato a doppino intrecciato
en shielded twisted pair
en STP
de Twisted-Pair-Kabel

Cable de control amb una gran resistència a les interferències externes, amb el parell cables de senyal trenats a dins d'una malla connectada a massa.

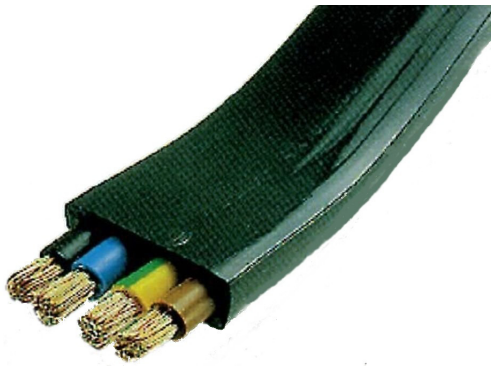

cable parell trenat amb malla usat en la connexió Ethernet amb el seu esquema JSG

345 **cable pla** n m
<Electricitat>

es cable de cinta
es conductor plano (electricidad)
fr câbles plat
fr câbles ruban
it cavo piatto multipolare
en ribbon cable
en ribbon conductor
de Bandkabel
de Flachbandleitung

Cable elèctric que presenta una forma plana, de cinta.

cable pla (www.normaf.com)

346 **cable XLR de tres pins** n m
<Il·luminació escènica>

es cable DMX de 3 clavijas
fr câble DMX XLR 3
it connettore XLR a 3 poli x DMX
en DMX 3pin cable
de 3 polige DMX Leitung

Un cable no estàndard per al control DMX, sovint cable del micròfon mal utilitzat.

347 **CAD** n m
<Escenografia>

veg. **disseny assistit per ordinador** n m

348 **cadena** n f
<Materials>

es cadena
fr chaîne
it catena
en chain
de Kette

Sèrie d'anelles, de peces en forma de S, de tiges, de barretes, etc., enllaçades o articulades cada una amb les dues immediates formant una tira contínua que serveix per subjectar, per transmetre moviment, etc.

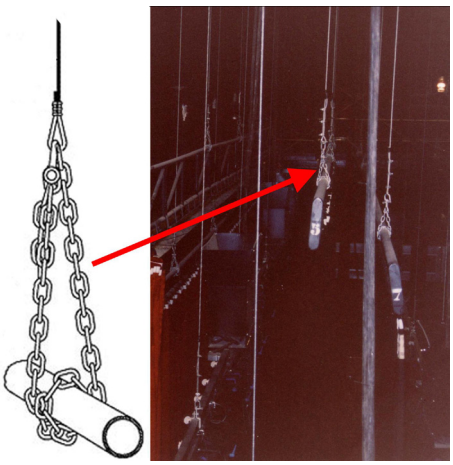
diferetns tipus de cadenes: suspensió, tracció i elevació
(www.elportldelosbarcos.com , www.dibao.com.ar i www.serapid.com)

349 **cadena d'ajust** n f

<Eines>

es cadena de ajuste
fr chaîne de réglage
it catena di assetto
en trim chain
de Kettenkürzer

Segment curt de cadena d'acer usat per ajustar el nivell de les barres, o bé per ajustar el nivell d'un element sospès d'aquestes.

cadena d'ajust JSG

350 **cadena de cortina** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. **ploms [confecció]** n m pl

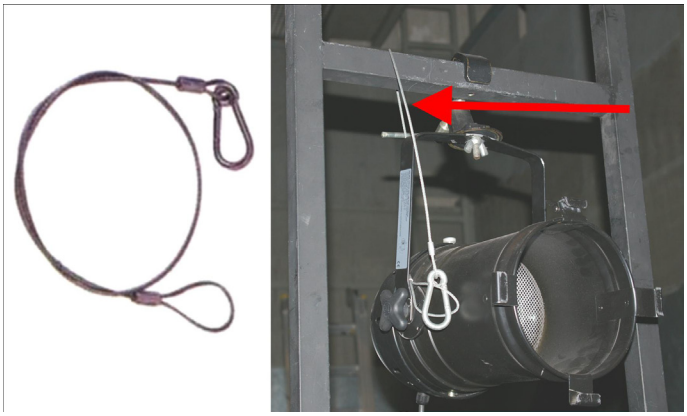
es cadena del telón
es lastre de telón
fr chaîne de plomb
it nastro di piombi per tenda
en curtain chain
de Beschwerungskette
de Bleiband

Cadena d'acer o tira de plom que es munta a la vora inferior dels cortinatges teatrals.

351 **cadena de seguretat** n f
<Il·luminació escènica>

es cadena de seguridad
fr chaîne de sécurité
fr chaîne de sûrete
it catena di sicurezza
en safety cable
en safety chain
en safety line
de Sicherheitskette

Petita cadena o cable que s'empra per evitar que caiguin el projectors o els seus accessoris en cas de fallar el sistema principal de suport.

cadena de seguretat d'un projector JSG

352 **cadireta per enfocar** n f
<Il·luminació escènica>

es sillín de enfoque
fr sellette
it carrello (con strada) per lavoro
en bosun's chair
de Arbeitssitz

Petita cadira, proveïda de sistema anticaigudes, que sospesa o fixada a una estructura serveix per enfocar els projectors o seguir els artistes amb el canó.

cadiretes per enfocar i per canó de seguiment
(www.series70.com i www.prolyte.com)

353 **caiguda (maquinari)** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es caida
es falla del soporte físico
fr arrêt
it arresto
en crash (hardware)
de Abschaltung (der Hardware)

Situació anormal, sobtada i transitòria, produïda per una alteració de les funcions d'un ordinador que produeix una pèrdua total de dades informàtiques.

354 **caiguda (programari)** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es caida
es falla del programa
fr arrêt (logiciel)
it arresto
en crash (software)
de Stillstand (Software)

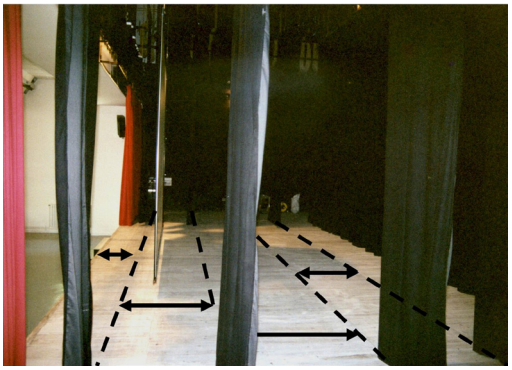
Situació anormal, sobtada i transitòria, produïda per una alteració de les funcions d'un ordinador que produeix una pèrdua parcial de dades informàtiques.

355 **caixa** n f
<General. Parts del teatre>

es caja
fr plan
it settore
en stage section
de Bühnensektion

En l'escenari d'un teatre, espai entre bastidors.

NOTA: Antigament, espai format per un carrer gran més un de petit.

caixes JSG

356 **caixa d'aigües** n f
<Il·luminació escènica>

es artefacto para efecto de olas
fr projecteur de vagues
it macchina per effetto onde
en tubular ripple machine
en tubular wave ripple
de Welleneffektgerät

Làmpada lineal horitzontal al voltant de la qual gira un cilindre amb ranures proporcionant una projecció semblant al reflex de la llum sobre l'aigua.

caixa d'aigües (www.usedlighting.co.uk)

357 **caixa de concerts** n f
<Elements escènics>

sin. compl. **petxina acústica** n f

es concha acústica
es concha de orquesta
fr coquille d'orchestre
it conchiglia acustica per orchestra
en acoustic shell
en concert shell
en orchestra shell
de Konzertmuschel

Estructura de fusta que es munta a escena i que ocupa els laterals, fons i sostre d'aquesta per facilitar les reflexions acústiques i poder utilitzar un teatre a la italiana com a sala de concerts.

vista lateral d'un acaixa de conserts a la que falta el costat dret (www.strongstage.es)

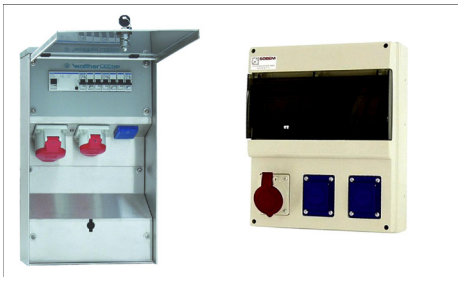
358 **caixa de connexió a peu d'escenari** n f
<Electricitat>

veg. **endoll d'escenari** n m

359 **caixa de connexió mural** n f
<Electricitat>

es caja de registro en pared
fr boitier mural
it scatola con prese incassate a muro
en pocket
en wall box
de Unterputzt-Schaltkasten oder -Gerät.

Caixa de connexió elèctrica que es munta sobre una paret.

caixa de connexió mural
(www.hellopro.fr www.directindustry.fr)

360 **caixa de connexions** n f
<Electricitat>

es caja de conexiones
fr boîte de raccordement
it scatola di raccordo
en connector box
en plugging box
de Steckdose

Caixa on s'hi munten diferents presses de corrent on s'hi endollen els aparells elèctrics.

caixa de connexions (www.cablesetcompagnie.fr)

361 **caixa de fusibles** n f
<Electricitat>

es caja de disyuntores
es caja de fusibles
es caja de interruptores automáticos
fr boîte du disjoncteur
it porta fusibili
en breaker box
en breaker panel
en fuse box
de Sicherungskasten

Caixa de distribució de circuits amb fusible.

362 **caixa de la lluna** n f
<Il·luminació escènica>

es caja de la luna
fr boîte de lune
it scatola per creazione della luna in scena
en moon box
de Bühnenmond
de Mondkasten

Efecte d'il·luminació consistent en una gran caixa poc profunda folrada amb una tela circular a la cara anterior i làmpades de baixa potència disposades a la part posterior, que es fa volar darrere d'una gasa, ciclorama o pantalla de retroprojecció per crear l'efecte de la lluna en moviment.

NOTA: El vol de la lluna pot ser vertical, de baix a dalt o a l'inrevés, usant un equip aeri. També pot descriure vols inclinats o corbats usant un equip de vol. El moviment d'aquests equips ha de ser habitualment molt lent, gairebé imperceptible per l'espectador, per crear la màgia de l'efecte. Les caixes de lluna són actualment substituïdes per la projecció de gobos en projectors motoritzats que permeten aquest moviment lent i definit prèviament en la programació informatitzada.

363 **caixa de resina** n f
<Dansa>

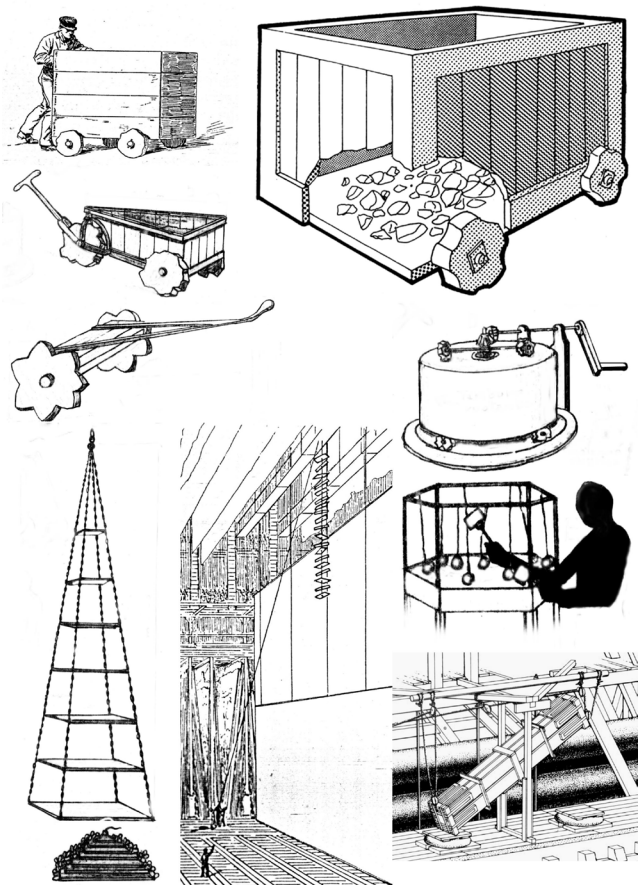
es caja de resina
fr boïte à colophane
fr boîte à résine
it scatola per resina
en resin box
de Harzkiste
de Kollophoniumkiste

Caixa de fusta plena de resina natural, que situada entre bastidors, permet als ballarins i ballarines que hi introdueixen els peus o les sabatilles, de no lliscar sobre les taules de l'escena.

364 **caixa de trons** n f
<Elements escènics>

es caja de truenos
fr boîte à tonnerre
it macchina per imitare il rumore del truono
en thunder box
en rabbit hutch
en rumble box
en thunder roller
en thunder run
de Donnerkasten

Element escènic utilitzat des de l'antiguitat per imitar des de dins de l'escenari el soroll dels trons.

diferents tipus de caixes de trons mecàniques
(Trattato di Scenotecnica de Bruno Mello (1962), Trucs et Decors de Georges Moinet, Drottningholm Court TheatreOve Hidemark i d'altres(1993)

NOTA: El so dels trons ha estat un dels efectes especials escènics més reixits en la seva història. Des de l'antiga Grècia que són usats. Adaptats i millorats durant el renaixement i posteriorment en el barroc, sempre han format part de les grans produccions escèniques. Durant segles, la construcció en fusta dels escenaris ha facilitat l'ús d'ella mateixa com a gran caixa de ressonància d'uns efectes produïts mecànicament amb diferents aparells. El carro de trons no era més que una caixa de fusta amb unes quantes pedres al seu interior que rodava sobre unes rodes de formes irregulars. En ser empesa per un maquinista sobre les taules de l'escena produïa un estrèpit semblant a la remor del tro. El seu so era amplificat pel buit de la fossa. Més modernament, s'ha transformat en un gran cilindre que es fa girar mecànicament també sobre rodes irregulars i amb les mateixes pedres al seu interior. Altres sistemes són les planxes metàl•liques que es deixen caure a fòrum sobre l'escena causant un gran estrèpit sec i curt, o bé picant un bombo amb boles sospeses en contacte amb ell que reprodueixen els ecos del tro natural. En el Drottningholm Court Theatre de Stockholm, encara es conserva una caixa de trons en forma de balancí que fent passar les pedres pel seu interior irregular aconsegueix l'efecte sonor. (Veure també planxa de trons)

365 **caixa de vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

es caja de vestuario
fr cageot
fr caisse des costumes
it cassa
en crate
de Kiste
de Verschlag

caixes de vestuari (www.r-sons.com)

Receptacle d'una certa grandària, de forma rectangular, generalment de fusta, de forma semblant a un armari, amb una barra per a penja-robes que s'usa per guardar el vestuari.

366 **caixa de vidres** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es caja de efectos especiales
es caja de estallidos
fr boîte à effet
it scatola per effetti speciali
en crashbox
de Trickkiste

Una caixa plena d'objectes fràgils diversos, que en deixar-los caure a una altra caixa entre bastidors, simula el so de trencament d'elements, com una finestra, un gerro, etc.

NOTA: La caixa de vidres serveix bàsicament per trencar objectes amb la seguretat que la seva possible dispersió no pugui fer mal a ningú. Sobre la caixa, es diposita l'objecte a trencar o bocins ja trencats d'aquest. En el moment precís, un cop o la caiguda dels bocins entre les diferents barres de fusta que hi ha al seu recorregut reforcen l'efecte sonor. És un efecte especial molt antic. Actualment, sol ser suplert per gravacions sonores digitals.

367 **caixer caixera** n m, f
<General. Oficis>

es cajero -a
fr caissier caissière
it cassière
en cashier
de Kassierer -in

Encarregat de la caixa d'una empresa, d'una entitat financera o de l'Administració pública.

368 **calaix de contrapesos** n m
<Elements escènics>

sin. **àncora** n f

369 **calat** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **gobo** n m

es gobo
es silueta de proyección
fr découpe
fr gobo
it gobo
it maschera profilata
en break-up
en gobo
en pattern
en template
de Maske (Bel.)
de Schablone (Bel.)

Placa metàl•lica amb una figura retallada a l'interior que es col•loca davant d'una font de llum per projectar la imatge lluminosa de la figura representada.

calats (www.rosco.com ; www.gamonline.com)

NOTA: Els gobos són utilitzats generalment amb projectors de retall i motoritzats, per crear efectes d'il luminació a l'escenari. Els gobos senzills incorporats en els sistemes d'il luminació automatitzada, s'han fet populars en les discoteques i concerts musicals per crear formes de moviment. Els gobos també són utilitzats per a la il luminació arquitectònica, en el disseny d'interiors, o en la projecció d'un logotip d'una empresa en una paret, estand o superfície. Els gobos usats al teatre solen ser fabricats sobre un full de metall o de vidre borosilicat, depenent de la complexitat del disseny. Els gobos de vidre poden incloure àrees de color (com les finestres de vitralls), fets de diverses capes de vidre dicroic, un per a cada color, enganxades sobre una capa d'alumini o crom, recoberts amb pel•lícula

en blanc i negre. Les noves tecnologies fan possible convertir una foto en color en un gobo de vidre. L'última tecnologia també permet el tramat de dibuixos que donen la il•lusió d'ombres. Una sèrie de dibuixos i formes tan simples com complexes són fabricats i venuts per diverses empreses de subministrament de teatre i fotografia, que també fabriquen sota comanda gobos personalitzats dels clients. A causa de la gran quantitat de gobos disponibles, generalment es fa referència pel seu número, no pel nom.

OBSERVACIONS: Atenció manlleu totalment implantat a la professió des de fa més de 20 anys. JSALV: 23/04/12: Ens trobem altra cop amb un terme artificial: calat. De fet calat dins un escenari fa referència als forats que hi ha en un decorat pintat que deixen veure allò que hi ha al darrere. El terme gobo és absolutament internacional i concret. Per tant l'afegiria als termes a normalitzar.

370 **calces** n f pl
<Sastreria i caracterització>

es bragas
fr culotte
it culottes
en woman briefs
de Damenslip
de Höschen
de Schlüpfer

Peça de roba interior femenina que cobreix aproximadament des de la cintura fins als engonals.

diferents tipus de calces usades actualment JSG

371 **calçotets** n m pl
<Sastreria i caracterització>

es calzoncillos
fr slip
it calzóni
en briefs
de Slip
de Unterhose

Calces de tela, de cotó o de llana que porten els homes dessota els pantalons.

diferents tipus de calçotets usats actualment JSG

372 **calendari de producció** n m
<Producció i administració>

es calendario de producción
es programa de producción
fr plan de production
it itinerario
en production calendar
en production schedule
de Produktionsplan

Planificació en anys, mesos i dies de la producció d'un espectacle, els assajos, les representacions, els desplaçaments, les gires, etc.

373 **cambra a la alemanya** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cambra tancada** n f

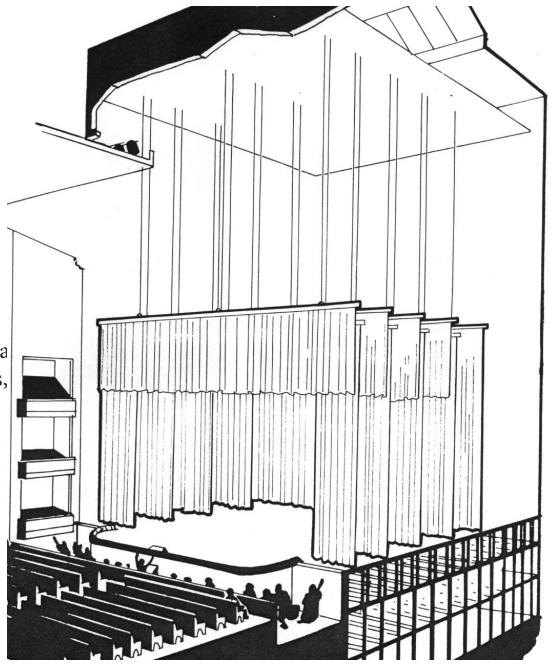
374 **cambra d'eines** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **sala d'eines** n f

375 **cambra de cortines** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cámara de cortinas
fr draperie
fr taps
it inquadratura
en curtain set [setting]
de Draperie

Conjunt de cortinatges usat en un escenari per oculta
format per teló de fons, bambolines, cametes, visuals,

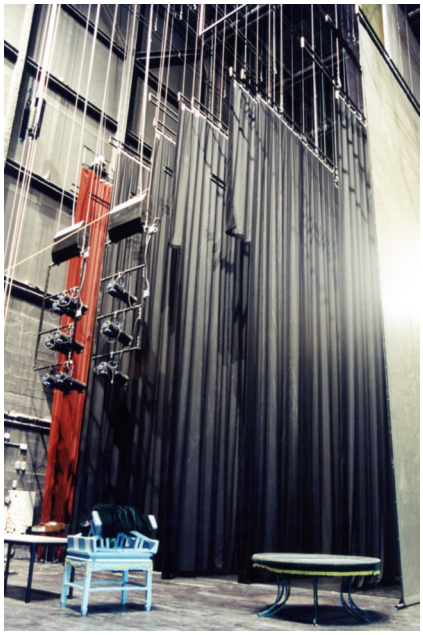

cambra de cortines JSG

376 **cambra negra** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cámara negra
fr couverture
fr draperies
fr taps noir
fr tentures
it inquadratura nera
it inquadratura neutra
it scatola nera
en black masking
en blacks
de schwarzer Aushang

Cambra de cortines de color negre utilitzada principalment per fer neutre un espai escènic i poder treballar correctament amb la il·luminació sense cap tipus de reflex.

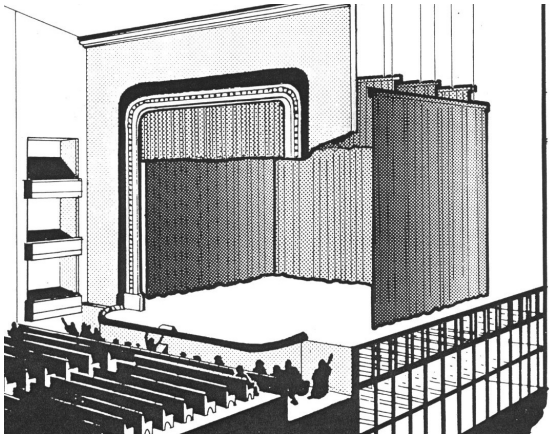
cambra negra vista des de fòrum esquerra JSG

377 **cambra tancada** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **cambra a la alemanya** n f

es cámara cerrada
fr taps noir
it camera alla tedesca
en black box
en blacks
en Cyc set
de Abdeckung

Cambra de cortines formada per un teló de fons, dues laterals i bambolines.

cambra tancada JSG

378 **camerino** n m
<General. Parts del teatre>

es camerino
fr loge (d'acteur, d'artiste)
fr loge d'artiste
it camerino
en dressing room
de Ankleidaraum
de Künstlergarderobe

Cambra destinada als actors per a vestir-s'hi, reposar-hi, etc.

379 **camerino de canvi ràpid** n m
<General. Parts del teatre>

es camerino de cambio rápido
fr cabine vestiaire
fr loge rapide
it angolo per rapido cambiamento di costume
en quick change booth
de Garderobe für schnelles Umkleiden
de Umkeidekabine für schnelle Umzüge

Camerino provisional que es munta dins de l'escenari per facilitar als artistes els canvis ràpids de vestuari.

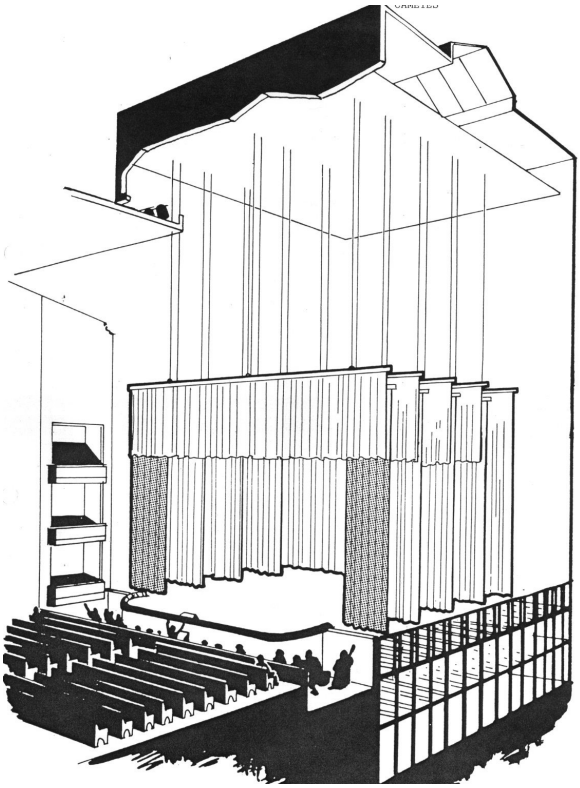
camerino principal del Teatre Poliorama de Barcelona (www.3xtr3s.com)

380 **cameta** n f
<Elements escenogràfics>

es pata
fr aile laterale
fr pendrillon
it ali (principale)
it coda
it quinta
it teletta
it telette
en curtains
en leg
en leg drop
en wings
de Schal
de Schieber
de Seitenhänger
de Seitenschals

Element escenogràfic suspès del teler i paral·lel a la boca de l'escenari, que cobreix les visuals descobertes a dreta i esquerra de l'escena.

NOTA: El terme "ali" en italià fa referència a la cameta quan aquesta forma part d'un rompiment.

cametes JSG

381 **cametes a l'alemanya** n f pl
<Escenografia. Cortinatges>

es patas a la alemana
fr pendrillonnage à l'allemande
it camera alla tedesca
en side panels (surrounding with taps)
de Gassenaushang, detsch

Cametes muntades perpendicularment a la línia 0, per crear una cambra tancada.

382 **cametes a la italiana** n f pl
<Elements escènics>

es patas a la italiana
fr pendrillonnage à l'italienne
it impianto generico
en black leg and border settint
en sets of legs
de Gassenausang, italienisch

Cametes muntades de la forma tradicional, paral·leles a la línia 0.

383 **cametes laterals** n f pl
<Escenografia. Cortinatges>

es bastidores laterales
es patas laterales
fr cache latérale
it teletta traguardo
en side masking
de Seitenabdeckung

Conjunt de cortinatges, generalment de color negre, que cobreixen les descobertes d'ambdós costats de l'escena.

384 **camió** n m
<Representació>

es camión
fr camion
it autocarro
it camion
en truck
de Lastwagen
de LKW

Automòbil apte pel al transport de càrrega.

385 **camlock** n m
<Electricitat>

veg. **connector unipolar** n m

386 **camp electromagnètic** n m
<Electricitat>

es campo elèctromagnètico
fr champ électromagnétique
it campo elettrico
en electromagnetic field
en field (electromagnetic)
de Feld (elektrisches)

Camp creat per un sistema de càrregues elèctriques en moviment.

387 **campana extractora** n m
<Eines>

es campana de extracción
fr hotte d'aspiration
it cappa aspirante
en exhaust hood
de Absaugvorrichtung

Estructura que té la funció de canalitzar gasos d'escapament i de pintura en aerosol.

388 **campida** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es apresto
fr peinture à la détrempe
it fondo (preparazione tela)
en paint size
en sizing

de Grundfarbe
de Grundierung

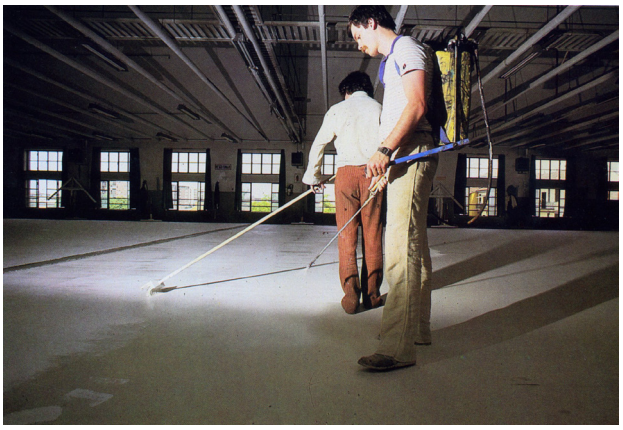
Pintar un fons llis com a capa de fons en el treball sobre un teló, un rompiment de tela.

NOTA: Aquesta operació serveix per tibar i donar un suport menys porós als decorats (telons, rompiments,…) pintats sobre tela.

389 **campir** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es dar la capa de fondo
es dar la capa de pintura
es fondear
fr apprêter la couche du fond
fr donner la couche de fond
it messa in tinta
it preparare la tela
en base, to
en paint, to
de grundieren

Pintar una gran superfície de decorat del mateix color, com ara un cel, o preparar el teixit de cotó cru per pintar-hi al damunt.

pintors escenògrafs campint un teló als antics tallers del Teatro alla'Scala de Milà ((Fotografies de Lelli i Masotti iRaimondo Santucci)

NOTA: Existeixen diferents tècniques per campir.
La més usada és la que es pot veure a la imatge. Treballada entre dues o més persones, la primera, amb l'ajuda de una sulfatadora manual escampa la pintura al tremp sobre el teixit clavat i tens, mentre els altres escampen i unifiquen aquesta pintura amb l'ajuda de les brotxes de campir. La segona tècnica, usada en elements escenogràfics de menor mesura, és aplicada habitualment per un sol pintor amb la brotxa de campir. És molt important, per fer una bona campida, treballar sempre amb la pintura humida, això permet campides uniformes on desapareixen les pinzellades creant superfícies totalment diàfanes, molt importants quan cal reproduir cels, per exemple. En aquest cas, la campida es treballa de dalt a baix, paral•lelament a la part superior del decorat. A la resta de casos, es fa de costat a costat del teló.

390 **canal** n m
<Il·luminació escènica>

es canal
fr canal
it canale
en channel (lighting)
de Kanal

Conjunt de dispositius o elements que intervenen en la transmissió de dades de la taula de llums a un dímer o aparell d'il·luminació.

391 **canaleta** n f
<Electricitat>

sin. compl. **safata** n f

es canal para cables
es canalización para cables
fr canal des câbles
it canale via cavo
en cable channel
en cable duct
en wiring duct
de Kabelkanal

Canal de poca amplada per passar cables pel terra de l'escenari.

392 **candela** n f
<Il·luminació escènica>

es candela

fr candela
it Candela
en candela
de Candela

Unitat d'intensitat lluminosa del sistema internacional, equivalent a la intensitat lluminosa en una direcció donada d'una font que emet una radiació monocromàtica de 540 Terahertzs de freqüència i d'una intensitat energètica en aquesta direcció d'1/683 watts per estereoradiant (símbol, cd).

393 **candeles-peu** n f
<Il·luminació escènica>

abrev. **lm/ft²** n f

es pie-bujía
fr candela par pied
it foot candle
en footcandle
de Nichtmetrische Maßeinheit für die Beleuchtungsstärke

Unitat de luminància del sistema internacional igual a la luminància d'una font d'un peu quadrat de superfície emissiva d'una intensitat lluminosa d'una candela.

NOTA: En il•luminació escènica, hom considera principalment la luminància d'una font principal (làmpada o projector) expressada en candeles per centímetre quadrat elevat a menys dos (cd.cm-2), o d'una font secundària (llum reflex en un decorat, per exemple) en candeles per metre quadrat elevat a menys dos (cd.m-2).

394 **canelobre** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es candelabro
fr candélabre
it candelabro
en candelabrum
de Kandelaber

Estri que consisteix en un peu dret que té diferents braços o branques amb dolles per aguantar dretes altres tantes candeles.

diferents tipus de canelobres JSG

395 **cànem** n m
<Materials>

es cáñamo
fr chanvre
it cànapa
en hemp
de Hanf

Planta herbàcia de fibres llargues, de 90 a 250 cm de longitud, utilitzada en la fabricació de cordes per al teatre per la seva resistència, flexibilitat i tacte agradable durant el treball en els equips manuals.

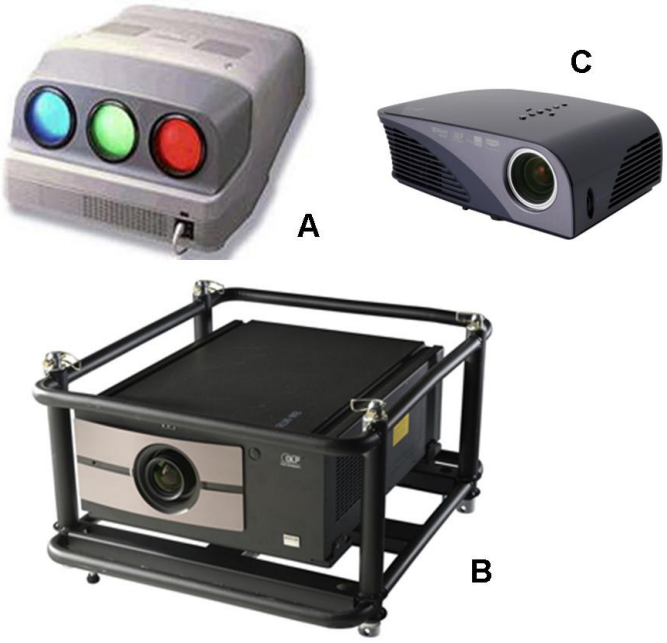

cànem (www.naturellmentchanvre.com , www.larosaferreterias.com i www.cienciaaldia.wordpress.com .)

396 **canó de projecció** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cañón de proyección
es proyector digital
es proyector LCD
es videoproyector
fr canon de projection
fr projecteur vidéo
it videoproiettore
en LCD projector
en videoprojector
de Videoprojektor

Aparell que projecta sobre una pantalla les imatges procedents d'un ordinador o un vídeo.

A. antic canó de projecció de 3 canons. B. canó de projecció LCD de gran potència per teatres i cinemes Barco RLM-W8. C. canó de projecció amb tecnologia Led LG H 200
(www.abc-fotografia.com; www.reflexiona.biz; www.topnegozi.it)

397 **canó de seguiment** n m
<Il·luminació escènica>

es cañón
es seguidor
fr projecteur de poursuite
fr poursuite
it seguipersona
en follow spot
de Verfolger (Scheiwerfer)

Focus equipat amb una lent planoconvexa i una làmpada de gran intensitat, habitualment de gas o d'arc, amb la qual s'aconsegueix un feix de llum molt intens i de gran definició per a seguir a un actor o ballarí a l'escena des del fons de la sala.

NOTA: Habitualment, porten incorporat un diafragma col•locat davant de la distància focal del sistema òptic, que permet obrir i tancar el diàmetre del feix. El canó és usat habitualment per seguir l'artista principal en tot tipus d'espectacle, i pot ser utilitzat en el teatre dramàtic.

canó de seguiment
(www.robertjuliat.fr , www.arclightelx.com i www.img.archiexpo.it)

398 **cànon** n m
<Producció i administració>

veg. **regalia** n f

399 **cantant** n m, f
<General. Oficis>

es cantante
fr chanteur chanteuse
it cantante
en singer
de Sänger -in

Persona que interpreta la part cantada d'obres musicals.

400 **cantina** n f
<General. Parts del teatre>

es cafetería
es cantina del personal
fr cantine

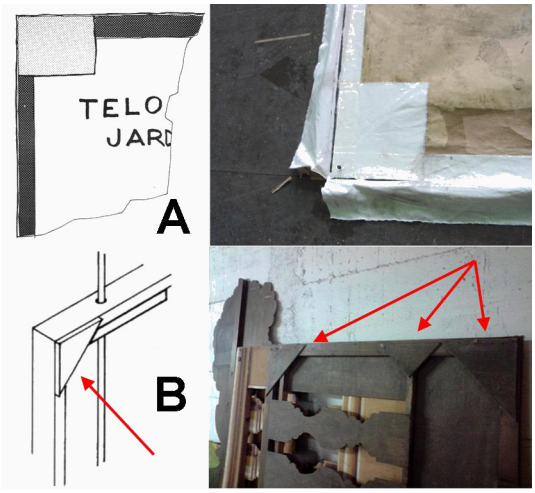
it mènsa
en canteen
en staff dining room
de Kantine

Espai dins la zona d'escenari d'un teatre per al servei ràpid de cafè, altres begudes i algunes menges senzilles pels artistes i tècnics.

401 **cantonera** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es cantonera
fr mouchoir
it fazzolletto
it tassèllo
en corner block
de Eckschrauk

Reforç de roba de forma rectangular que es posa als angles dels decorats de paper per protegir-los, i tros de contraplacat de forma triangular situat en les unions dels bastidors destinat a mantenir l'escaire i a reforçar-les.

A. cantonera de roba en un teló pintat de paper. B. cantonera de tauler en un aplic de fusta JSG

402 **canvi** n m
<Representació>

es cambio
fr changement
it cambi
it mutamenti
en changeover (scenic, lights)
de Übergang (Bühnenbild, Beleuchtung)
de Wechsel

Transformació completa d'un espai escènic en un altre per a una representació.

403 **canvi a vistes** n m
<Maquinària>

es a la vista
es cambio a la vista
fr changement à vue
fr changement de décor à scène ouverte
it a vista
en a vista
en in view
en transformation
en visible scene-change
de offene Bühne
de offene Verwandlung
de offener Umbau
de Sicht (Dekor.)

Canvi de decorat que s'efectua sense baixar el teló i amb llum a l'escena.

404 **canvi d'escena** n m
<General. Veus, ordres>

sin. **canvi de quadre** n m

es cambio de escena
fr changement de tableau
it cambio di scena
en scene change
de Szenenwechsel

Moment en què el maquinista modifica parcial o totalment el decorat d'escena entre un quadre i un altre

405 **canvi de decorat** n m
<Maquinària>

sin. compl. **mutació** n f

es cambio de escena
es mutación
fr changement du décor
it cambiamento di scena
it cambio della scena
it cambio di scenografia
en act change
en scene change
de Bühnenbildumbau
de Szenenwechsel

Moment en què el maquinista modifica parcialment o totalment el decorat d'escena.

406 **canvi de llum sense temps** n m
<Il·luminació escènica>

es cambio de iluminación sin tiempo de dimeo
es corte
it cut
it inserzione o esclusione brusca della memoria
en bump (lighting)
en cut (lighting)
en snap(lighting)
de Bump
de Cut
de Snap

Absència de temps entre l'ordre d'execució d'una memòria i la seva completa visualització.

407 **canvi de quadre** n m
<General. Veus, ordres>

sin. **canvi d'escena** n m

408 **canvi ràpid** n m
<Maquinària>

es cambio rápido (escenografía)
fr changement instantané
fr changement rapide
it cambio veloce
en quick change (scenery)
de schnelle Verwandlung

Canvi de decorat que s'efectua ràpidament amb el teló de boca tancat i sense llum a la sala pels espectadors.

409 **canviador automàtic de color** n m
<Il·luminació escènica>

es cambio de color automático
fr changement de couleur automatique
it cambio di colore automatico
en automatic color-change
de Faberscheibenmagazin
de Farbenwechsel

diferents tipus de canviadors automàtics de color (www.adblighting.com , www.ersoelectronica.com , www.gbrsoundlight.com , www.fotocat.blogspot.com, Glosario ilustrado de las artes escénicas de Jose Luis Ferrera.)

Aparell que serveix per modificar el color del feix lluminós. Pot ser manipulat elèctricament o electrònicament. El suport de color pot ser de diferents materials: filtre, vidre, filtre dicroic, etc.

NOTA: L'ús de canviadors automàtics de colors en els escenaris es remunta a la il•luminació a gas durant el segle XIX, quan s'usava la seda per modificar la llum. Aquesta era enrotllada en dos cilindres a la part superior i inferior de la lluminària. Més endavant, l'any 1900 i amb enllumenat elèctric en Louis Hartmann ho adaptà per primer cop en una producció de Madama Butterfly (a la imatge superior esquerra). Les rodes de colors motoritzades de diferents tipus ocuparen bona part del segle XX fins l'aparició primer dels canviadors horitzontals (scrollers) i posteriorment les rodes de colors integrades a l'interior dels projectors robotitzats.

410 **canviador de color lateral (il·luminació)** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **scroller** n m

es cambiador automático de filtros
es scroller
fr changeur de couleur
fr scroller
it cambiacolori a rullo
en color scroller
de Farbwechsler

Aparell que serveix per modificar el color del feix lluminós. Pot ser manipulat elèctricament o electrònicament. El suport de color pot ser de diferents materials: filtre, vidre, filtre dicroic,etc.

411 **canviador de colors** n m
<Il·luminació escènica>

es cambiador de colores
fr changeur de couleur
it cambia colore
en color changer
de Farbenwechler

Canvi de colors que es munta davant l'òptica d'un projector de maniobra manual.

NOTA: El canviador de colors, de maniobra manual, actualment només és usat com a complement del canó de llum. A la resta de projectors, s'usa habitualment el canviador automàtic de colors.

canviador de colors d'un canó de seguiment (www.robertjuliat.fr)

412 **canviador de gobos** n m
<Il·luminació escènica>

sin. **roda de gobos** n f

es cambiador de gobos
fr changeur de gobos
it ruota cambia gobo
en gobo changer
de Goborad
de Gobowechsler

Dispositiu motoritzat que de forma automàtica i remota permet canviar diferents gobos en el feix d'un projector.

canviador de gobos d'un projector robotitzat de doble disc motoritzat (www.jb-lighting.de)

413 **canviar** v tr
<General. Veus, ordres>

es cambiar
fr changer
it cambiare

en change, to
de Auswechseln
de Ersetzen
de Tauschen

Treure alguna cosa i posar-ne una altra al seu lloc.

414 **cap calent** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **cap mòbil** n m

es cabeza móvil (proyector/foco montado en horquilla móvil)
fr tète mobile
it tewste mobili
en moving head
de Kopfbewegter Scheinwerfer

Projector o lluminària muntat sobre una lira motoritzada que permet el seu moviment amb control remot.

cap calent d'un projector Martin MAC TW 1 (www.martin.com)

415 **cap d'attrezzo** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a de utilería
fr chef accessoiriste
it attrezzista capo
en property master
de Requisitenmeister

Persona responsable de l'equip encarregat de l'attrezzo.

416 **cap d'àudio** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **cap de so** n m, f

es jefe -a de sonido
fr chief du son
fr ingenieur du son
it fonico capo
it suono capo
en head of sound
de Toningenieur, -in

Persona que, en un escenari o plató, dirigeix un equip de tècnics d'àudio, supervisa i coordina la instal·lació, la manipulació i el manteniment dels aparells de so i fa executar les instruccions donades pel director d'escena o el dissenyador d'àudio.

417 **cap d'elèctrics** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **cap luminotècnic** n m, f

es jefe -a de eléctricos
es jefe -a de luminotécnicos
fr chef électrique
fr chef électro
fr chef-électricien
fr régisseur lumière
it elettricista capo
en chief electrician
en gaffer
en head electrician
en key electrician

en master electrician
de Beleuchtungsmeister
de Chefbeleuchter

Persona que, en un escenari o plató, dirigeix un equip d'elèctrics, supervisa i coordina la instal•lació, la manipulació i el manteniment dels aparells d'Il•luminació i fa executar les instruccions relatives a il•luminació donades pel director d'escena o l'il•luminador.

NOTA: L'equivalència anglesa gaffer s'usa en l'àmbit del cinema i la televisió.

418 **cap d'escriptura** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **capçal d'escriptura** n m

419 **cap d'il·luminació** n m, f
<General. Oficis>

es director de iluminación
fr chef éclaraigiste
it direttori reparto luci
en lighting director
de Leiter der Beleuchtungsabteilung

Persona responsable de planificar tots els aspectes referents a la il•luminació d'una producció.

NOTA: El treball habitual del cap d'il•luminació inclou tasques com:
- Decidir l'equipament i equip tècnic necessaris.
- Organitzar i controlar el treball dels luminotècnics.
- Treballar en equip amb el director d'escena i l'escenògraf.

420 **cap de bombers** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a de bomberos
es oficial de bomberos
fr chef des pompiers
fr inspecteur du feu
it pompiere capo
en fire chief
en fire inspector
en fire marshall
de Brandschtzbeauftragter

Persona que té a les seves ordres els altres bombers.

421 **cap de compres de vestuari** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap de sastreria** n m, f

422 **cap de maquinària** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **cap de maquinistes** n m, f

es jefe -a de maquinaria
es jefe -a de tramoyistas
fr chef machiniste
it capo macchinista
en chief carpenter
en master carpenter
de Bühnenmeister
de Theatermeister

Persona responsable de l'equip de maquinistes del teatre.

423 **cap de maquinistes** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap de maquinària** n m, f

424 **cap de premsa** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a de prensa
fr attaché de presse
fr chef du service de presse
fr directeur du service de press
it capo dell'ufficio stampa
en media relations officer
en press manager
en press officer
de Pressereferent

Persona que, en un teatre, una sala d'espectacle, una companyia, s'encarrega de les relacions amb els mitjans de comunicació.

425 **cap de prevenció de riscos laborals** n m, f
<General. Oficis>

es responsable de la prevención de riesgos laborales
es resposable de seguridad del trabajo
fr responsable de la sécurité du travail
it capo de la Salute e sicurezza
en head of healt amb safety
de Sicherheitsingenieur

Persona que mana i dirigeix el treball dels tècnics de prevenció de riscos laborals.

426 **cap de sala** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a de sala
fr concierge
it direttore di sala
en front of house management
en house manager
de Hausinspektor

Persona responsable de l'equip d'acomodadors i porters d'una sala d'espectacle.

NOTA: És la persona que, en contacte amb el regidor, dóna la conformitat per l'inici d'una representació.

427 **cap de sastreria** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **cap de compres de vestuari** n m, f
sin. compl. **cap de vestuari** n m, f

es jefe -a de vestuario
es jefe de vestidores
fr chef costumier costumière
fr chef couturier couturière
it capo sàrto
en costume master mistress
en costume shop manager
en head of wardrobe
en wardrobe manager
en wardrobe master mistress
de Garderobe Inspizient

de Gewandmeisterin
de Kostümdirektor
de Sneidermeister

Persona responsable de l'equip de sastres i sastresses del teatre.

428 **cap de so** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap d'àudio** n m, f

429 **cap de suro** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **porta-perruca** n m

430 **cap de taller** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **mestre de taller** n m, f

es jefe -a de taller
fr chef d'atelier
it capo laborattorio
en workshop master
de Werkstattmeister

Persona responsable al taller d'escenografia de la marxa dels treballs de realització en general o dels de cada departament: de pintura, fusteria, confecció, escultura, etc.

NOTA: En els antics tallers d'escenografia, s'anomenava "mestre de taller", aquest era el responsable dels oficials i de la formació dels aprenents.

431 **cap de taquilles** n m, f
<General. Oficis>

es director -a de taquillas
fr responsable du bureau de location
it direttore di sala
en box office manager
de Kassenleiter

Persona responsable de la gestió i funcionament de les taquilles d'un teatre.

432 **cap de teler** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **cap de teleristes** n m, f

es jefe -a de sofistas
es jefe -a de telar
es jefe -a de telaristas
fr chef cintrier
it capo macchinista di soffitta
en head fly man
de Chef Rigger
de Schnürmeister

Persona que, en un escenari o plató, dirigeix un equip de teleristes.

433 **cap de teleristes** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap de teler** n m, f

434 **cap de transports** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a de transportes
fr chef de transport
it capo di trasporto
en head of transport
de Transportmeister

Persona responsable en un teatre, en una companyia, de la càrrega i descàrrega dels decorats, vestuari, atretzo,etc., i de l'organització del desplaçament exterior d'aquests.

435 **cap de vestuari** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap de sastreria** n m, f

436 **cap luminotècnic** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap d'elèctrics** n m, f

437 **cap mòbil** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **cap calent** n m

438 **capacitat** n f
<General. Parts del teatre>

den. desest. **aforament** n m

es aforo
es capacidad de la sala
fr capacité de la salle
fr jauge
it capienza
en seating capacity
de Anzahl der Plätze

Nombre màxim autoritzat de persones que pot admetre un recinte destinat a espectacles o altres actes públics.

439 **capacitat d'amplificació** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es ganancia de amplificación
fr capacité de l'amplificateur
it capacità dell'amplificatore
en amplifier gain
de Ausgangskapacität

Capacitat que té un amplificador d'àudio d'augmentar una senyal elèctrica (en forma de voltatge) lliurant-la en una altra instància (denominada càrrega) amb més energia de la que tenia originalment.

440 **capatàs capatassa** n m, f
<General. Oficis>

es capataz
es técnico sindicalizado
fr chef d'équipe

fr contremaître
it capo
it caposquadra
en foreman -woman
en house technician
en union steward
de Meister
de Vorarbeiter -erin

Cap d'una colla de treballadors.

441 **capçal d'efectes** n m
<Il·luminació escènica>

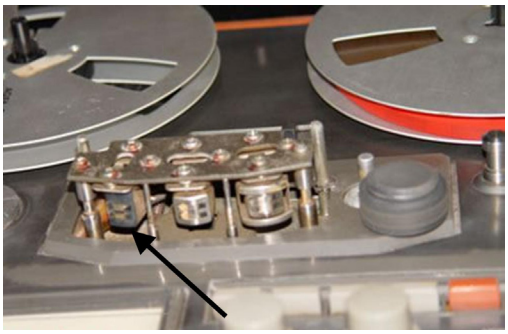
es cabeza de efectos
it testa per proiezione effetti
en effect head
de Effektaufsatz
de Effektrad

Dispositiu situat a l'extrem davanter d'un projector, entre la finestra i la lent per a la projecció d'imatges, generalment en moviment, a l'escenari.

442 **capçal d'esborrament** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cabezal de borrado
fr tête d'effacement
it testina per cancelare
en eraser head (sound)
de Löschkopf

Dispositiu que incorporen els magnetòfons per esborrar les dades en un suport d'informació magnètic.

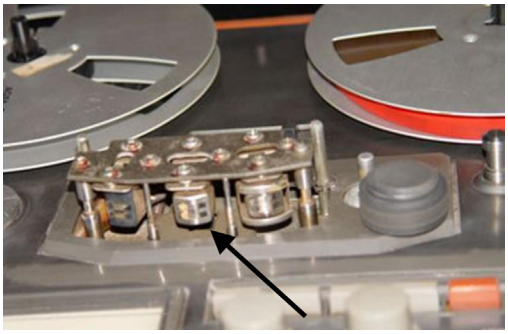
capçal d'esborrament (www.mundoparapsicologico.com)

443 **capçal d'escriptura** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **cap d'escriptura** n m

es cabeza de escritura
es cabezal de grabación
fr tête d'enregistrement
it testina del registratore
en recording head (sound)
en write head
de Recording
de Tonkopf

Dispositiu que incorporen els magnetòfons per enregistrar les dades en un suport d'informació magnètic.

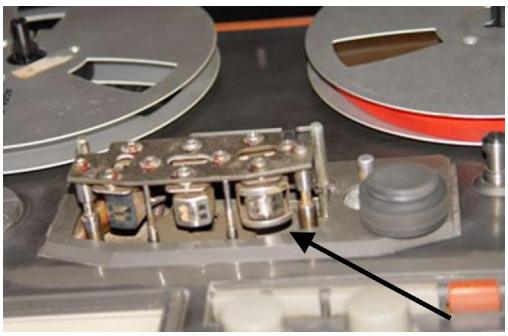

capçal d'escriptura (www.mundoparapsicologico.com)

444 **capçal de lectura** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cabezal de lectura
es cabezal de reproducción
fr tête de lecture pour magnetophone
it fonorivelatore
en playback head
de abaspielkopf
de Tonkopf

Dispositiu que incorporen els magnetòfons per llegir les dades en un suport d'informació magnètic.

capçal de lectura (www.mundoparapsicologico.com)

445 **capità -na de ballet** n m, f
<General. Oficis>

es asistente de coreografía
es capitán -ana de ballet
es repetidor -a (danza)
fr capitain de danse
fr chef de ballet
it primo ballerino
en dance captain
de Choreologe

Persona responsable del conjunt de ballarins d'una companyia que manté les normes artístiques de totes les coreografies i posades en escena dels fragments musicals d'una producció.

446 **capsa de flaixos** n f
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **màquina de llamps** n f

es caja de destellos
es caja de flash
fr appareil à eclairs
fr boîte à éclairs
fr mortier (dispositif pyrotechnique)
it recipiente per il fuoco
en flash pot
de Feuertopf

capsa de flaixos (www.starlight.com)

Dispositiu que conté un element de pirotècnia que produeix un flaix en ser disparat a distància elèctricament.

447 **caragol** n m
<Materials>

veg. **vis** n m

448 **carbonet** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es carboncillo (pintura)
fr charbon de bois
fr fusain
it carboncino
en charcoal stick
de Zeichenkohle

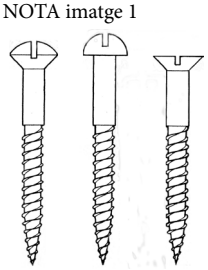
Branquilló de romaní, d'avellaner o de salze, carbonitzat, que forma una mena de llapis utilitzat per dibuixar els decorats al carbó.

449 **cargol** n m
<Materials>

Veg. NOTA imatge 1

es tornillo
fr vis
it vite
en screw
de Schraube

Tija cilíndrica o cònica, proveïda generalment de cabota, que té una rosca que permet d'introduir-la, en fer-la voltar, en un material menys dur o en una femella proveïda d'un filet exacte però en sentit contrari.

Veg. NOTA imatge 2

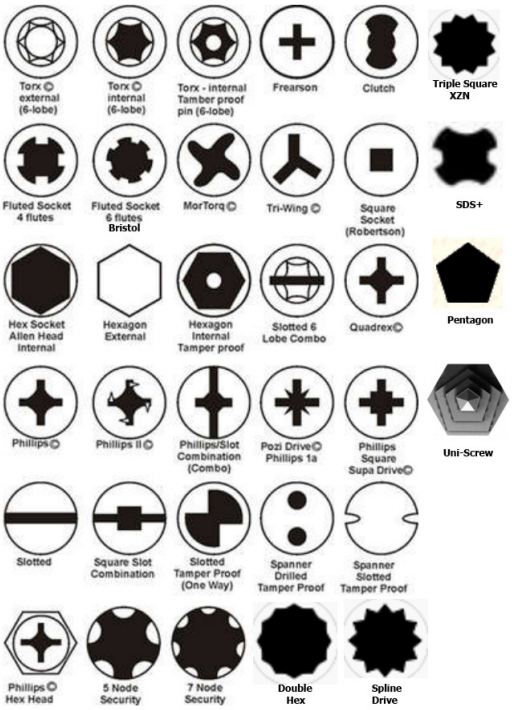
NOTA: El terme cargol s'utilitza generalment en forma genèrica, són moltes les varietats de materi-

als, tipus i mides que existeixen. Una primera classificació pot ser la següent: cargols per fusta, cargols de xapa, cargols de rosca cilíndrica, tirafons, autoroscants i autoperforants, barnilles roscades.

• Els cargols els defineixen d'acord amb les següents característiques:

- Diàmetre exterior de la canya que en el sistema mètric s'expressa en mm i en el sistema anglès en fraccions de polzada.
- Tipus de rosca: (Mètrica, Whitworth, SAE, etc.) Les rosques poden ser exteriors o mascles (cargols) o bé interiors o femelles (femelles), havent de ser les seves magnituds coherents perquè ambdós elements puguin cargolar.
- Pas de la rosca: Distància que hi ha entre dues crestes successives, en el sistema mètric s'expressa en mm i en el sistema anglès pel nombre de fils que hi ha a una polzada.
- Sentit de la rosca (dreta o esquerra): La rosca dels cargols és sempre a dretes, amb algunes excepcions on pel seu ús és a esquerra.
- Material constituent i resistència mecànica: generalment fabricats en acer, també se'n troben en llautó (visos per fusta) o d'acer inoxidable per a usos en ambients corrosius.
- Longitud de la canya.
- Tipus de cap: pla, rodó, gota de cera, pla, torx, estrella Phillips, són algunes de les variants més usuals.
- Tolerància i qualitat de la rosca Cargols per a fusta

Els cargols per a fusta (imatge1), reben el nom de vis per fusta, la mida i la qualitat està regulat per la Norma DIN-97, tenen una rosca que ocupa 3/4 de la longitud, o bé, la totalitat de l'espiga. Poden ser d'acer dolç, inoxidable, llautó, coure, bronze, alumini i poden estar galvanitzats, niquelats, etc. Aquest tipus de cargol s'estreny a la punta com una forma d'anar obrint camí a mesura que s'insereix per facilitar el auto roscat, perquè no és necessari fer un forat previ, el filet és afilat i tallant. Normalment, es cargolen amb tornavís elèctric o manual. Els seus caps poden ser (imatge 2):

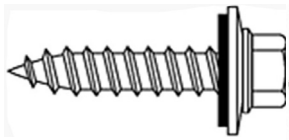

Veg. NOTA imatge 3

- Cap pla: s'usa en fusteria, en general, a on cal deixar el cap del cargol submergida o a ras amb la superfície.

Veg. NOTA imatge 4

Veg. NOTA imatge 5

Veg. NOTA imatge 6

- Cap oval: la porció inferior del cap té una forma que li permet enfonsar-se en la superfície i deixar sobresortint només la part superior arrodonida. Són més fàcils per treure i tenen millor presentació que els de cap pla. S'usen per fixació d'elements metàl•lics, com a eines o xapes de picaportes.
- Cap arrodonit: s'usa per a fixar peces massa primes com per permetre que el cargol s'enfonsi en elles; també per unir parts que requeriran volanderes. Aquest tipus de cargol és molt fàcil de treure.

Tenen diferents tipus de caps (imatge 3) els més habituals són:

- Cap fresat (ranura recta): tenen les ranures rectes tradicionals.
- Cap Phillips: tenen ranures en forma de creu per minimitzar la possibilitat que el tornavís llisqui.
- Cap tipus Allen: amb un forat hexagonal, per encaixar una clau Allen.
- Cap torx: amb un forat al cap en forma d'estrella de disseny exclusiu torx.

Tirafons (imatge4)per a parets i fusta.

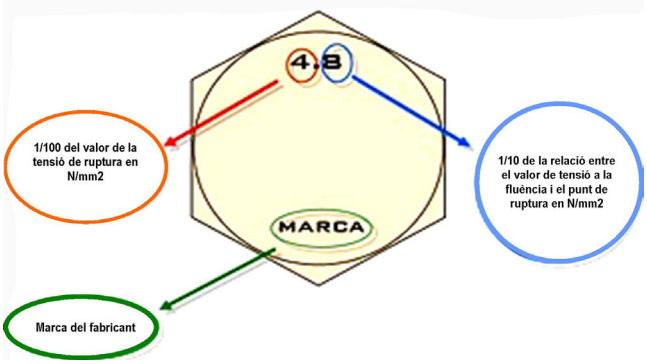
Hi ha una varietat de cargols que són més gruixuts que els clàssics de fusta, que es diuen tirafons i s'utilitzen molt per cargolar els suports d'elements pesats. També s'utilitza per unir la fusta de grans embalatges per exemple. Aquests cargols tenen el cap hexagonal i una gamma de M5 a M12. Tot i que encara se'n poden trobar amb el cap de només quatre costats.

Veg. NOTA imatge 7

Autoroscants (imatge 5) i autoperforants (imatge 6) per a xapes metàl•liques i fustes dures

Cargol autoroscant. Ambdós tipus de cargols poden obrir el seu propi camí. Es fabriquen en una àmplia varietat de formes especials. Se selecciona l'adequat atenent al tipus de treball que realitzarà i el material en el qual ho emprarà. Els autoroscants tenen la major part de la seva canya cilíndrica i l'extrem en forma cònica. De cap pla, oval, rodó o cilíndric. La rosca és prima, amb el seu fons pla, perquè la planxa s'allotgi en ell. S'usen en làmines o perfils metàl•lics, perquè permeten unir metall amb fusta, metall amb metall, metall amb plàstic o amb altres materials. Aquests cargols són completament tractats (des de la punta fins al cap) i les seves vores són més afilades que el dels cargols per a fusta. Als autoperforants la seva punta és una broca, el que evita haver de fer perforacions guies per a instal•lar-los. S'usen per a metalls més pesats: van tallant una rosca

Veg. NOTA imatge 8

per davant de la peça principal del cargol.
Cargols de rosca cilíndrica (imatge 7) per a unions metàl•liques
Per a la unió de peces metàl•liques, s'utilitzen cargols amb rosca triangular que poden ser cargolats en un forat cec o en una rosca amb volandera en un forat passant. Aquest tipus de cargols és el que s'utilitza normalment en les màquines i el més important que es requereix dels mateixos és que suportin bé els esforços als quals estan sotmesos i que no s'afluixin durant el funcionament de la màquina on estan inserits.
Resistència mecànica (imatge 8)
Els cargols normals diferencien la seva qualitat en funció de la resistència mecànica que tenen. La Norma (EN ISO 898-1) estableix el següent codi de qualitats 4.6, 5.6, 5.8, 6.8, 8.8, 10.9 i 12.9. Els fabricants estan obligats a estampar en el cap dels cargols la qualitat a la qual pertanyen.

450 **cargol Allen** n m
<Materials>

es tornillo Allen
fr vis Allen
it vite Allen
en Allen screw
de Schraubenallen

Cargol que té la cabota buida en forma prismàtica hexagonal de manera apropiada per introduir-hi la clau emprada per collar-lo.

451 **cargol d'acollar** n m
<Eines>

veg. **serjant** n m

452 **cargol d'aplacar** n m
<Eines>

veg. **serjant** n m

453 **cargol d'escenari** n m
<Materials>

sin. **baga tancada** n f

454 **cargol d'estrènyer** n m
<Eines>

veg. **serjant** n m

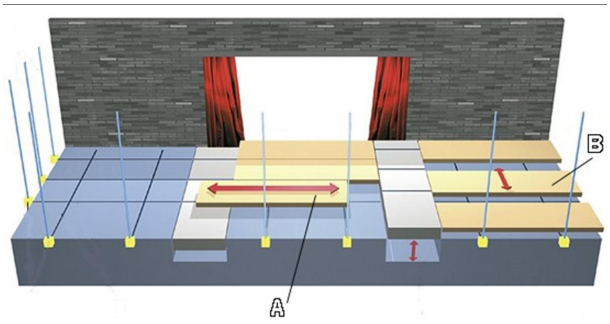
455 **carnet de passatge en duana** n m
<Producció i administració>

veg. **permís d'importació temporal** n m

456 **carra** n f
<Elements escènics>

sin. **vagó** n m

es carra
es plataforma deslizante
es vagón
fr chariot de scène
fr plateau coulissante
fr plateaux mobiles
fr plateforme roulante
it carro
en stage wagon
de Bühnenwagen

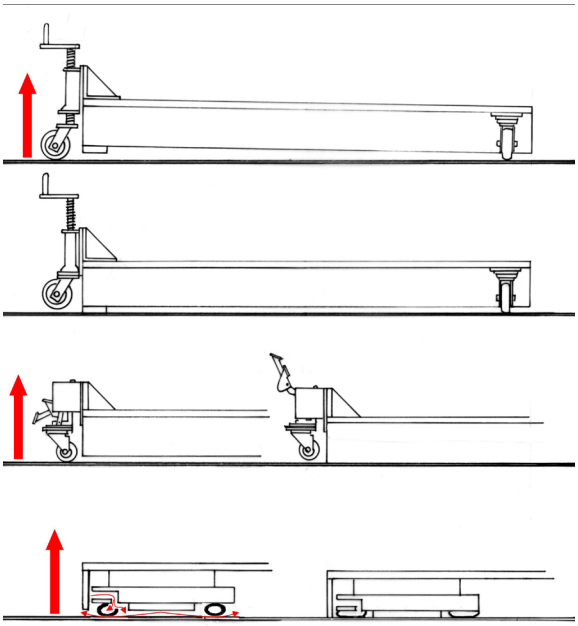
A. carra amb moviment de costat a costat. B. carra amb moviment de boca a fòrum (www.serapid.com)

Plataforma amb rodes que s'utilitza per traslladar elements escènics o escenogràfics d'un lloc a l'altre de l'escenari.

457 **carra de rodes retràctils** n f
<Elements escènics>

es carro con ruedas retráctiles
fr chariot à roue relevable
it ruote retrattili
en lift jack
de Hebelrolle

Carra que incorpora rodes retràctils que en actuar no toquen el paviment.

diferents tipus de carres de rodes retràctils JSG. Veg. NOTA

NOTA: Actualment, coexisteixen diferents aparells que permeten el desplaçament i posterior posicionament d'una carra dins l'escenari de forma que aquesta, un cop es troba a lloc, deixa de descansar sobre les rodes, cosa que permet una major estabilitat i l'absència del molest moviment que causa als artistes la inestabilitat del lleuger moviment de les rodes. Hi ha diferents formes de fixar una carra:
- Recolzament només d'un dels costats, restant l'altra sobre el seu element de transport: força habitual en carres de petites dimensions que entren sovint a vistes del públic, les rodes situades a la part de fòrum de la carra són apujades fins que deixen de tocar el paviment de l'escena. Moment en el qual és la pròpia estructura de la carra qui ho fa, immobilitzant d'aquesta forma el possible desplaçament de les rodes frontals.
- Recolzament total de la carra sobre les taules de l'escena per retracció de totes les rodes: usat generalment en carres de grans dimensions o que requereixen una estabilitat total pel seu contingut. Poden incorporar un mecanisme de moviment mecànic o elèctric que permet actuar sobre totes les rodes per fer-les pujar o baixar, permetent d'aquesta forma l'estacionament o el desplaçament, respectivament, de la carra.
- Recolzament total de la carra sobre les taules de l'escena per desinflat dels coixins d'aire: d'ús encara molt restringit en alguns teatres -sobretot espais polivalents - es basa en l'ús de coixins d'aire comprimit que permeten moure grans carres amb molt poc esforç. L'estacionament de la carra es produeix mitjançant la pèrdua de pressió i desinflat dels coixins. No se sol usar escènicament a causa del nivell de soroll que produeix.

458 **carra esclava** n f
<Elements escènics>

es carra esclava
es plataforma esclava
fr plateau coulissant esclave
it carro schiavo
en slave truck
de Schiebebühne

Plataforma amb rodes que es mou conjuntament amb una altra que l'empeny.

459 **càrrec** n m
<General. Oficis>

es cargo
fr office
it controllo
en job
en title
de Beruf

Lloc de treball amb responsabilitats que ocupa una persona dins d'una empresa.

460 **càrrega** n f
<Maquinària>

es carga
fr charge
it carico
en load (weight)

de Last (Schwere)

Quantitat de material amb què es carrega un aparell, una màquina, etc., perquè pugui funcionar.

461 **càrrega (pes)** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es carga (peso)
fr charge (poids)
it carico
en load (weight)
de Belastung (Gewicht)

Quantitat de material amb què es carrega un aparell, una màquina, etc., per a que pugui funcionar.

NOTA: Les sigles SWL indicades sobre els aparells i material indiquen la càrrega de treball acceptable. I les sigles MBL indiquen la càrrega de ruptura del material de suport.

462 **càrrega de ruptura** n f
<Seguretat i riscos laborals>

fr charge maximale avant rupture
it carico di rottura
en breaking load
en MBL
de Bruchlast

Càrrega que causa la fractura d'un material en un assaig de tracció, compressió, flexió o torsió.

463 **càrrega de treball** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es carga de trabajo
es carga nominal
fr charge maximale
it peso massimo
en rated load
en safe working load
en SWL
de max. zulässige Belastung

Càrrega superior que es pot muntar sobre un aparell, equip, paviment, etc., per treballar amb seguretat.

NOTA: La càrrega màxima de treball (SWL) és la resultant de dividir la càrrega màxima de ruptuta (MBL) entre el coeficient de seguretat.

diferents elements amb indicació de la càrrega de treball (www.ferret.com.au)

464 **càrrega elèctrica** n f
<Electricitat>

es carga nominal
fr charge électrique
it carica elettrica
en electric load
en load (elec.)
de Belastung (elektr.)
de elektrische Ladung

Quantitat d'electricitat que es manifesta en un cos quan, per raó d'una causa externa, varia el nombre d'electrons.

465 **carregador -a** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **bastaix** n m
sin. compl. **operari -a de càrrega** n m, f

es cargador -a
es persona de carga
fr chargeur chargeuse
it facchìno
en truck loader
de Transportarbeiter

Persona que fa la càrrega i descàrrega dels elements escenogràfics, material de llum i àudio, vestuari, etc., en els vehicles de transport.

466 **carregar** v tr
<Maquinària>

es cargar
fr charger
it caricare
en load, to
de laden

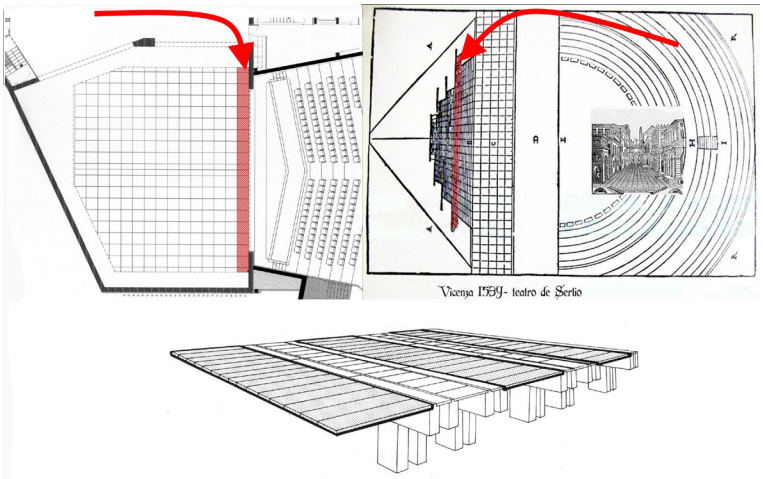
Posar quelcom que s'ha de transportar sobre algú o alguna cosa.

467 **carrer** n m
<General. Parts del teatre>

es calle
fr rue
it settore
it strade
en bridge cout
de Tischversenkung

Espai del paviment de l'escena que permet l'accés a la fossa format per diferents trapes de 1 x 1 metre, aproximadament, situat entre dos costals, paral•lel a la línia 0.

NOTA: Terme provinent dels primers decorats de tragèdia i drama dels escenògrafs renaixentistes italians del S. XVI, basats en perspectives de façanes situades a ambdós costats de l'escena separades per uns espais que podien ser utilitzats pels actors per entrar. Aquests espais eren anomenats carrers.

carrer d'un escenari actual (Teatre Atlàntida de Vic), en un projecte de Serlio al S. XVII i d'un escenari del S. XIX JSG

468 **carrer de llum** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **llum lateral** n m

es iluminación lateral
fr lumière latérale
it luce laterale
en side ligthing
de Seitenlicht

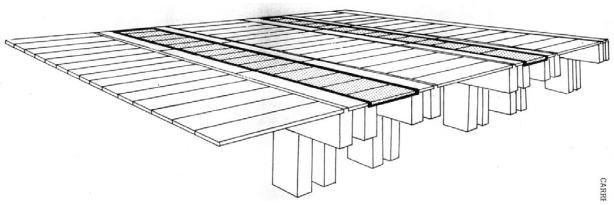
Efecte d'il·luminació escènica, habitual en els espectacles de dansa, que creua l'escena de costat a costat, perfilant les taules de l'escena i completant - per parelles en costats oposats - la il·luminació de l'artista en tota la seva alçada.

carrer de llum (JSG; www.img.archiexpo.es)

469 **carrer petit** n m
<General. Parts del teatre>

es calle pequeña
fr fause rue
it settore di picole botole
en fillet
en slider cut
de Gassenversenkung

carrer petit JSG

Carrer estret situat entre dues vies que s'utilitza per a maniobrar el decorat i muntar a la fossa els bastigis armats que han de ser hissats a escena.

NOTA: Actualment en desús.

470 **carrer rasant** n m
<Il·luminació escènica>

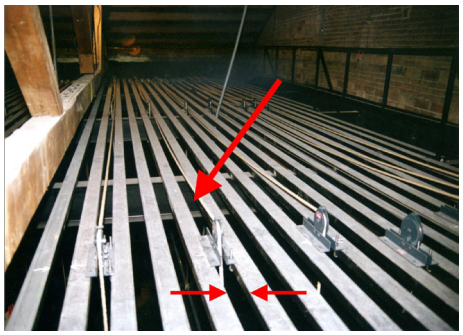
es lateral de piso (iluminación)
fr éclairage au sol (de ballet)
fr lumière rasante
it luce radente
it serpente luminoso (per danza)
en shin buster
de Fußbleleuchtung (Tanz)
de Streiflicht

Llum que ve del nivell de les taules des dels costats dels artistes, d'ús comú en la il luminació de la dansa.

471 **carrera** n f
<General. Parts del teatre>

es carrera
fr espace entre deux chevrons au gril
it taglio en gap between two beams
de Schnürbodenschlitz

Espai entre dos cabirons, bigues que formen la pinta on es munten carros, desembarcadors i altres elements de suspensió dels equips aeris.

carrera JSG

472 **carretó** n m
<Eines>

es carretilla
fr brouette
it carriola
en wheelbarrow
de Schubkarren

Carro petit per a ésser fet córrer per un home i desplaçar càrregues amb l'ajuda d'una o dues rodes.

NOTA: Hi ha dos tipus de carretons manuals:
El carretó d'una sola roda frontal està dissenyat per a distribuir el pes de la càrrega entre la roda i el treballador, la qual cosa permet portar càrregues més pesants que si haguessin de ser transportades totalment per la persona.
El carretó de dues rodes, més estable a nivell del sòl, és àmpliament usat per carregar caixes o altres coses que es puguin apilar.

diferents tipus de carretons (www.stratollogistics.com; www.whurt.es; www.topalmaenn.com)

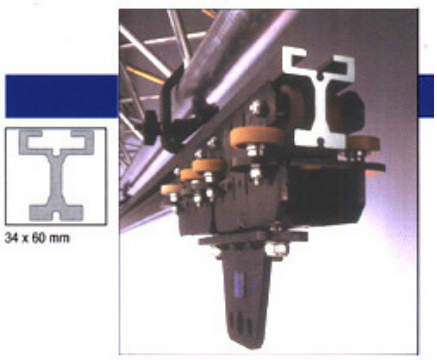
473 **carril** n m

<Materials>

sin. compl. **guia** n f

es guia
es riel
fr guide
fr rail
it guida
en guide
en track
de Führung
de Gleitbahn

Biga o altre element rígid pel qual circula suspès un decorat, una cortina, un artista o que serveix de guia als desplaçaments d'una peça.

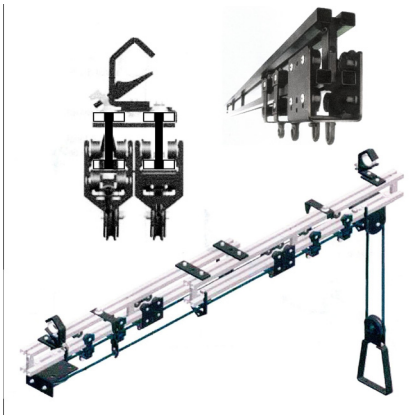

carril model Jocker de Gerriets (www.gerriets.com)

474 **carril d'americana** n m
<Elements escènics>

es carril de americana
es guía de americana
es riel
es riel para cortina
fr patience
it guida
en curtain track
en rail
en track
en traveler
en traveler track
de Schiene
de Vorhangschiene
de Vorhangszugstange

Element escènic format per un carril amb tirants, carros, reenviaments i politges, que permet d'obrir i tancar una cortina americana.

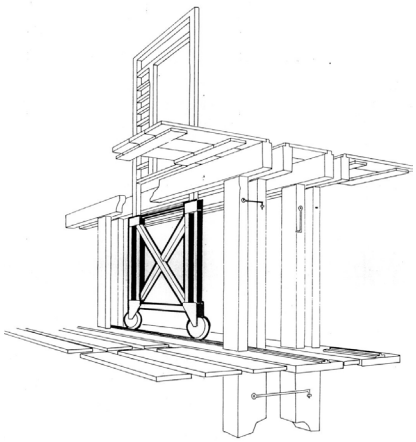

carril d'americana (www.gerriets.com)

475 **carriot** n m
<Elements escènics>

es carro
fr chariot de costière
fr chariot de dessous
it carretto per le quinte
en wing carriage
de Kulissenwagen

Element de la tramoia, format per una carcassa muntada damunt d'unes rodes que es desplacen per un rail i ocupen tota l'alçada de la primera fossa, que serveix per mantenir verticals els tascons o els falsos bastidors.

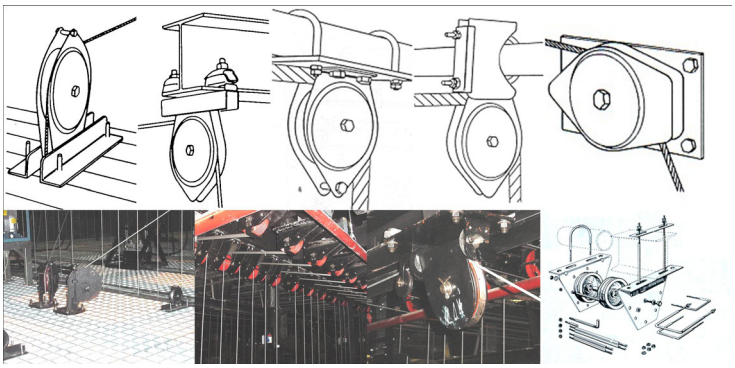

carriot JSG

476 **carro** n m
<Equipament aeri>

sin. compl. **carro de pinta** n m

es carrete
es carretel
es chásis de poleas
es conjunto de poleas
es polea apoyada
es polea de tiro

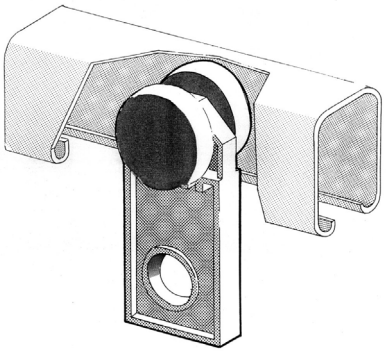
de datl a baix i d'esquerra a dreta: carro sobre pinta, carro per falsa pinta, carro amb suport longitudinal per tub, carro amb suport transversal per tub, carro amb suport mural, carro giratori, carros pinta del Gran Teatre del Liceu i esquema dels elements que formen un carro (JSG, catàleg Hall Stage i www.amg-fechoz.com)

fr flasque
fr moufle
fr moufle de renvoi
it blocco a griglia
it rocchetti
it verricello
en block
en grid block
en loft block
de Laufrolle
de Rollenblock

Conjunt de politja i suport que, instal·lat dalt del teler, serveix per a fer-hi passar una corda o un cable del tir.

477 **carro d'americana** n m
<Elements escènics>

es carro de americana
es carro para riel de cortina
fr chariot de patience
fr coulisseau
fr galet
fr glissière
it carrello
it rochetti
it rotella
it rullo
en carriers (drapery)
en castor
en runner
de Rolle
de Vorhang-Laufrolle

carro d'americana JSG

Element mòbil que es mou, per fricció o mitjançant rodament, per dins una guia americana, d'on es penja una cortina o qualsevol altre element .

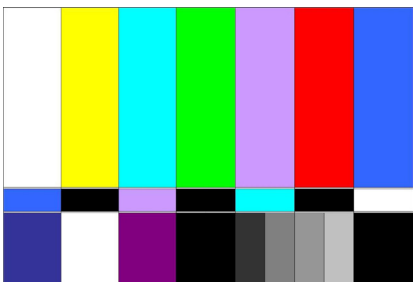
478 **carro de pinta** n m
<Equipament aeri>

veg. **carro** n m

479 **carta d'ajust** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es carta de ajuste
es patrón de testeo
fr mire de télévision
it monoscopio
en test pattern
de Testkarte

Senyal de prova de televisió, típicament emès de vegades quan el transmissor és actiu però cap programa no s'està emetent.

carta d'ajust (www.encore.us)

480 **cartabó** n m
<Eines>

es escuadra
fr équerre de dessin 45°
it squadra a triangolo
en 45° set square
en set square
de Winkel

Instrument de fusta, de metall o de plàstic en forma de triangle rectangle isòsceles emprat per traçar línies paral·leles i angles

cartabó JSG

rectes, de 45°, 135° o angles múltiples de 45°.

NOTA: Els tres angles del cartabó són de 90º, 45º i 45º. Sovint es confonen els termes escaire i cartabó invertint els seus noms per influència del castellà.

aplicació de cartó pedra sobre un motlle (www.leguignolorthopedique.files.wordpress.com)

481 **cartó pedra** n m
<Materials>

es cartón piedra
fr carton-pâte
it cartapesta
en papier-mâché
de Papiermaché

Full rígid, més gruixut que el paper ordinari, que s'utilitzava per crear formes en volum i de poc pes.

NOTA: Actualment, es troba en desús i ha estat substituït per la fibra de vidre i la resina de poliester, molt més resistent i lleugera.

el casc de seguretat usat a l'escenari sol incorporar corretges per evitar la seva caiguda durant el treball (www.barrabes.com)

482 **casc** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es casco
fr casque
it casco
en hard hat
en helmet
de Schutzhelm

Peça generalment de plàstic dur que cobreix i defensa el cap, emprada pels tècnics com a equip de protecció individual.

483 **cascos** n m pl
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **microauricular** n m

484 **cascs** n m pl
<Àudio, vídeo i control informàtic>

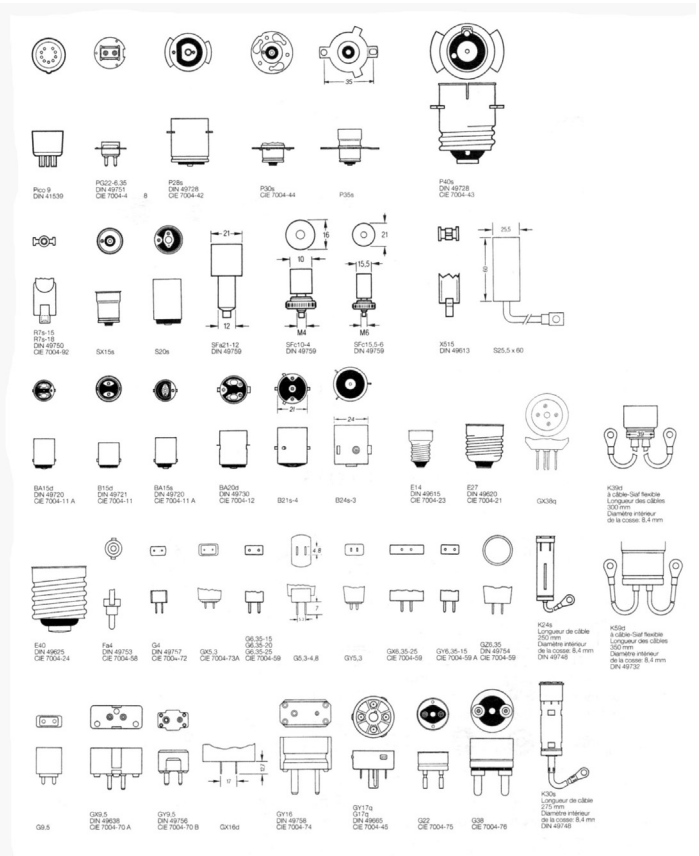
veg. **microauricular** n m

485 **casquet** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **culot** n m

es base de la lámpara
es casquillo
fr culot
it zoccolo della lampada
en bulb base
en lamp base
de Lampensockel

Part d'una làmpada destinada a fixar-la al seu suport i a establir les connexions amb el circuit elèctric d'alimentació.

diferents tipus de casquets

486 **casquet de baioneta** n m
<Il·luminació escènica>

es base de bayoneta
es portalámparas de bayoneta
fr culot baïonnette
it attacco a baionetta
it portalàmpade a baionetta
en bayonet cap
en bayonet socket
de Bajonettfassung

Casquet per a portalàmpades de baioneta.

487 **casquet de rosca** n m
<Il·luminació escènica>

es base roscada
es casquillo de rosca
fr culot à vis
it passo a vite per lampadine
it portalamapade a vite
en screw base
de Schraubgewinde (Edis.)

Peça cilíndrica de metall dins la qual es cargola una bombeta a fi de fer-li de suport i, alhora, d'element de connexió elèctrica

488 **casset** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es casete
fr cassette
it cassetta
en cassette
de Kassetten

Estoig que conté una cinta magnètica enrotllada destinada a l'enregistrament i a la reproducció de sons.

casset JSG

489 **casset digital** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **DAT** n m

es cinta de audio digital
es grabación digital
es DAT
fr bande audionumérique
fr DAT
it registrazione audio digitale
en DAT
en Digital Audio Tape
en digital recording
de DAT-Recorder
de Digital-Audioband

casset digital JSG

Casset en què el senyal, prèviament digitalitzat, és enregistrat sobre una cinta segons una successió de pistes paral·leles i disposades en sentit diagonal a la seva amplada.

490 **càsting** n m
<Representació>

sin. compl. **audició** n f

es casting
es selección de actores
fr casting
fr ditribution des rôles
it audizióne
en casting
de Casting

Selecció dels actors, dels figurants, etc., per a un espectacle, un film, una emissió de ràdio o de televisió.

491 **CAT 5** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

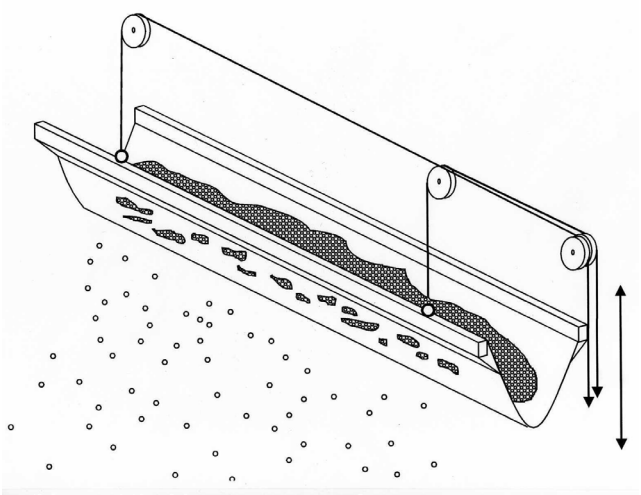
veg. **cable Ethernet** n m

492 **catre de neu** n m
<Elements escènics>

es cuna
es dispositivo de nieve
fr boîte à neige
fr sac à neige
it tramoggia
en snow bag
en snow cradle
de Schneesack

Dispositiu per simular el efecte d'una nevada dins l'escenari.

NOTA: Consisteix en una peça gran de lona, foradada pel centre i sospesa pels seus dos costats llargs a dues barres dels equips aeris de forma que la lona quedi formant una bossa. Al tibar una de les barres, el catre es balanceja i deixa caure pels forats els paperets blancs o de poliestirè expandit que prèviament s'hi havien dipositat en el seu interior. El dispositiu s'amaga darrera d'una bambolina.

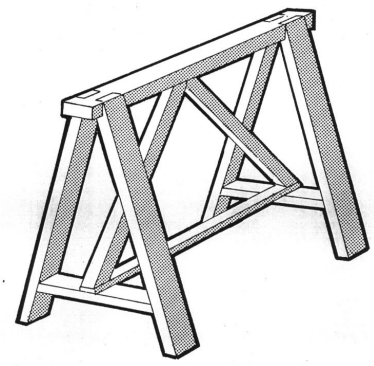

catre de neu JSG

493 **cavallet** n m
<Eines>

es caballete
fr tréteau
it cavallétto
en boards
en trestle
de Bretterbühne

Cadascuna de les peces horitzontals, proveïdes de quatre peus formant una esquena d'ase, sobre les que l'escenògraf posa les posts, els bastidors, els aplics, etc. per tal de manipular-los a una alçada còmoda quan treballa a peu dret.

cavallet de fusta JSG

494 **CD** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **disc compacte** n m

495 **CD gravable** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **disc compacte gravable** n m

496 **CD-R** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **disc compacte gravable** n m

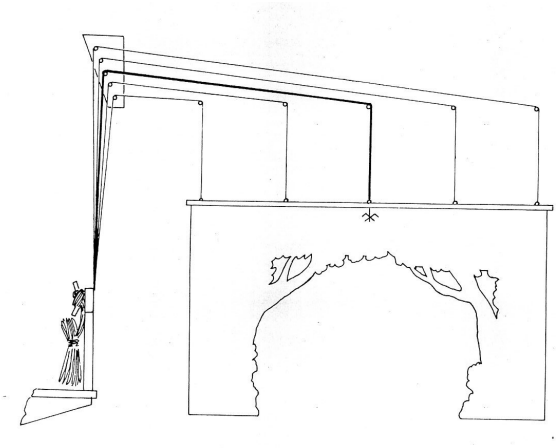
497 **centre** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **mig** n m

498 **centre** n m
<Equipament aeri>

es centro
fr fil central
it mezza
en centre line
de drittes Tragseil

Tir central d'un equip aeri situat habitualment sobre l'eix longitudinal de l'escenari.

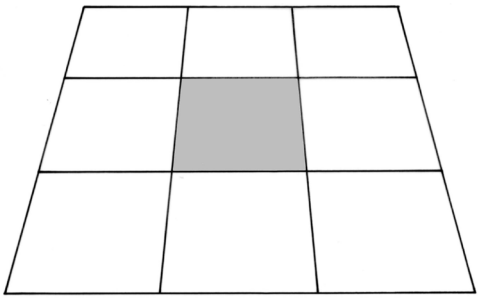

centre d'un equip manual JSG

499 **centre centre** n m
<General. Parts del teatre>

es centro centro
fr centre
fr théâtre
it centro scena centrale
en center stage
de Mitte

Centre geomètric de la novena part de l'espai de l'escena.

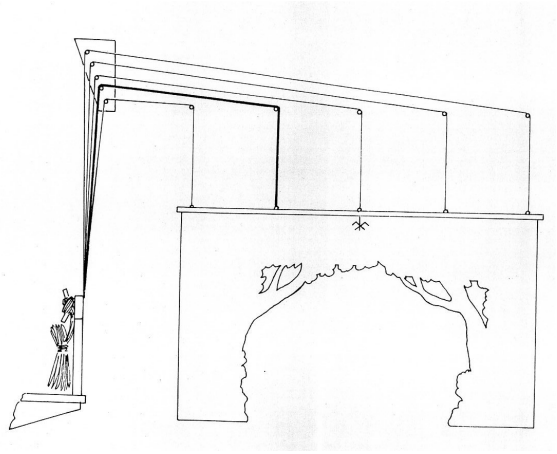

centre centre JSG

500 **centre curt** n m
<Equipament aeri>

es centro corto
it corda 2
it mezzacorta
en short-center
de zweites Tragseil

Tir que, en un equip de cinc, és situat entre el centre i la curta.

centre curt d'un equip manual JSG

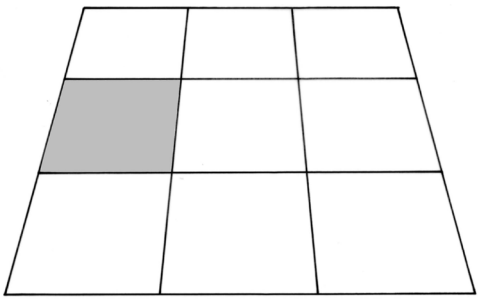
501 **centre dreta** n m
<General. Parts del teatre>

es centro derecha
fr centre jardin
it centro scena destro

en center stage right
de Mitte links

Espai situat a la dreta del centre geomètric de la novena part de l'escena.

NOTA: A Alemanya, es té en compte el punt de vista de l'espectador, en lloc del de l'actor com a Catalunya.

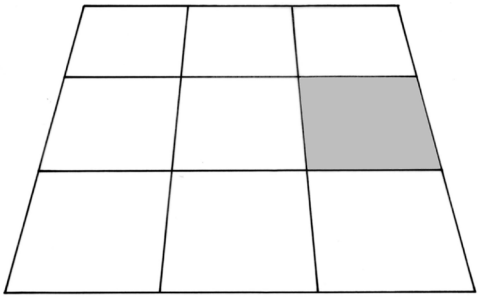
centre dreta JSG

502 **centre esquerra** n m
<General. Parts del teatre>

es centro izquierda
fr centre cour
it centro scena sinistro
en center stage left
de Mitte rechts

Espai situat a l'esquerra del centre geomètric de la novena part de l'escena.

NOTA: A Alemanya, es té en compte el punt de vista de l'espectador, en lloc del de l'actor com a Catalunya.

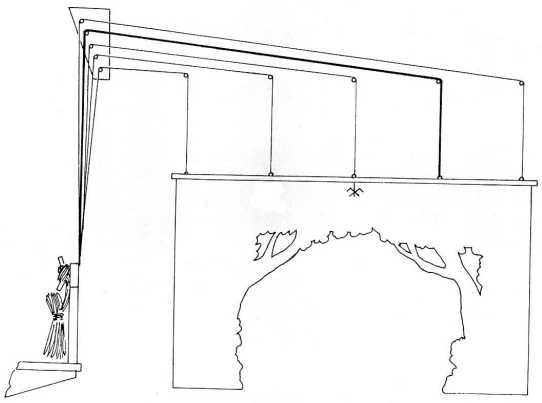

centre esquerra JSG

503 **centre llarg** n m
<Equipament aeri>

es centro largo
it corda 4
it mezzalunga
en long-center
de viertes Tragseil

Tir que, en un equip de cinc, és situat entre el centre i la llarga.

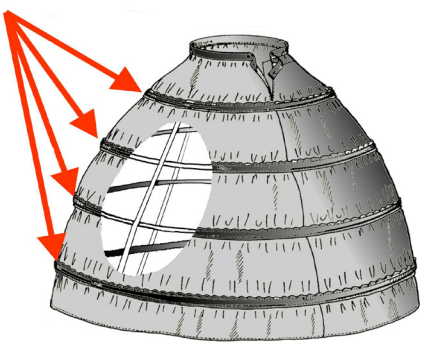

centre llarg d'un equip manual JSG

504 **cèrcol de faldilla** n m
<Sastreria i caracterització>

es tontillo
es verdugo
fr cerceau
it gabbia
en hoop
en hoop skirt
de der Reif (die Reifen)
de Reifrock

Anelles de forma rodona o ovalada fets de diversos materials i units amb bandes de tela que cauen des d'un cenyidor a la cintura. Normalment, usat sota una enagos i una faldilla. Es podien formar faldilles de gran diàmetre amb un mínim de pes.

cèrcol de faldilla JSG

505 **cèrcol de protecció** n m
<Elements escènics>

sin. **barra de protecció** n f

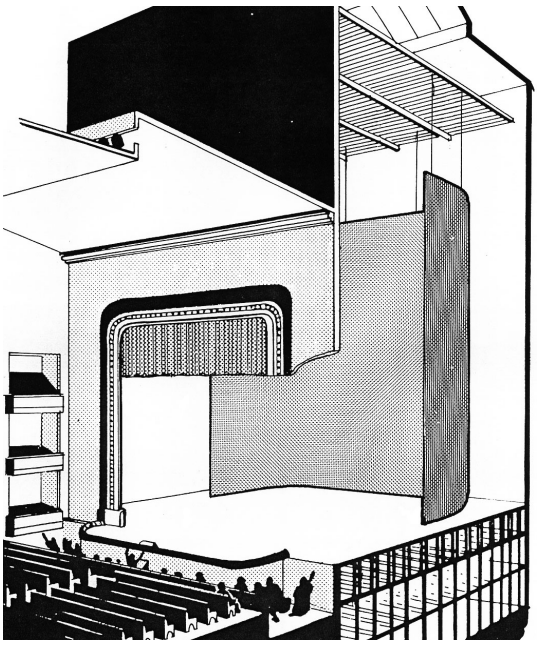
506 **chase** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **seqüència de llum** n f

507 **ciclorama** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es ciclorama
fr cyclorama
it ciclorama
en ciclorama
en cyclorama
en cyke
de Rundhorizont

Peça de la decoració teatral consistent en un fons pla o semicilíndric de color neutre o blanc sobre el qual hom pot projectar llum.

ciclorama JSG

508 **ciclorama fix** n m
<Elements escènics>

es ciclorama fijo
fr cyclorama fixe
it panorama fisso
it panorama rigido
en permanent cyclorama
de festshender Rundhorizont

Ciclorama que forma part de l'estructura de l'escenari, com ara la paret de fons d'aquest quan és pintada.

ciclorama fix del Teatre de La Passió d'Esparreguera (www.strongstage.es)

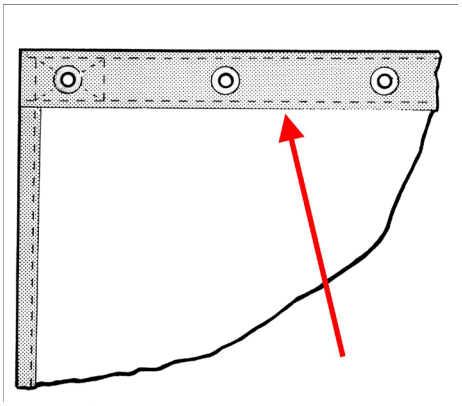
509 **cingla** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **corretja** n f

510 **cingla** n f
<Materials>

es cincha
fr sangle
it cimosa
it cinghia
it cintone
en webbing
de Gurt

Tira de cotó, jute o altre material resistent, que es cus a la part superior dels elements escenogràfics de roba i del cortinatge per reforçar el teixit en els punts on es col·loquen els ullets.

cingla de reforç d'una cortina JSG

511 **cinta adhesiva** n f
<Materials>

es cinta adhesiva
fr bande adhésive
fr bande de recouvrement
fr ruban adhésif
fr ruban de recouvrement
fr ruban Gaffer
it nastro adesivo
en duck tape

en gaffer tape
de Abdeckband
de Textil-Klebeband

Tira de plàstic, de roba o de paper, que conté, en una de les seves cares, una substància adhesiva no solidificada.

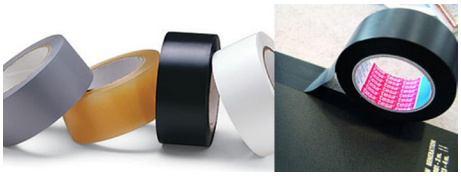

diferents tipus de cintes adhesives (www.insumosparaempresas.cl)

512 **cinta adhesiva (per terra de dansa)** n f
<Materials>

es cinta adhesiva (para piso)
fr bande adhésive pour tapis de danse
it nastro adesivo per tappeto da ballo
en fllor tape
de Klebeband (z.B.f. Tanzteppiich)

Tira de plàstic que conté, en una de les seves cares, una substància adhesiva no solidificada que s'usa per unir els diferents elements plàstics que formen un terra de dansa.

cintes adhesives per terra de dansa (www.rosebrand.com; www.tesa.com)

513 **cinta adhesiva transparent** n f
<Materials>

es cinta adhesiva transparente
fr ruban adhesif transparent
it nastro adesivo trasparente
en sticky tape
de doppelseitiges Klebeband

Tira de plàstic transparent que conté, en una de les seves cares, una substància adhesiva no solidificada.

cinta adhesiva transparent JSG

514 **cinta aïllant** n f
<Materials>

es cinta aisladora
es cinta aislante
fr ruban isolant
it nastro isolante
en friction tape
en insulating tape
de Isolierband

Cinta adhesiva de material tèxtil o plàstic, que s'utilitza per protegir els empalmaments dels conductors elèctrics.

cintes aïllants (www.efectosnavales.es; www.wikipedia.org)

515 **cinta americana** n f
<Materials>

sin. compl. **xaperton** n m

es cinta adhesiva de tela
es cinta americana
es cinta Duck
fr gaffeur toilé
it nastro adesivo telato ultraresistente
en duck tape
en gaffers tape
de Gaffertape Gewebeband

Cinta de polietilè, reforçat, d'usos múltiples, resistent a l'aigua, que conté en una de les seves cares una substància adhesiva no solidificada.

cinta americana (www.modulor.de)

516 **cinta d'embalatge** n f
<Materials>

es cinta de embalaje
fr ruban d'emballage
it laccio per pacco
en tie wrap
de Kabelbinder

Cinta adhesiva que s'usa per embalar, lligar paquets, tancar caixes, etc.

cinta d'embalatge (www.tesa.com)

517 **cinta d'empalmament** n f
<Materials>

es cinta de empalme
fr ruban de montage
it nastro adesivo
en splicing tape
de Klebeband

Tira de plàstic que conté, en una de les cares, una capa de substància adhesiva no solidificada i és usada per empalmar cinta magnètica d'àudio.

NOTA: Actualment en desús.

cinta d'empalmament (www.thetapedepot.com)

518 **cinta de cabell** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **cinta de cap** n f

519 **cinta de cap** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **cinta de cabell** n f

es cinta de Alicia
es cinta de cabeza
fr bandeau cheveux
it cerchietto
it fascia per capelli
en aliceband
en Haarreif
en headband
de Haarband

Teixit, generalment elàstic, usat per subjectar els cabells i mantenir-los allunyats de la cara o el ulls, durant el maquillatge.

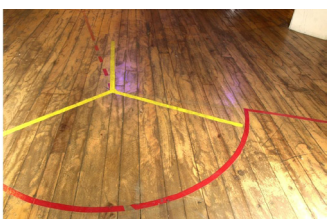
cinta de cap (www.guides-achat.fr)

520 **cinta de marcar** n f
<Materials>

es cinta para marcar
fr ruban de marquage
it nastro adesivo per marchazioni
en marking tape
en spike tape
de Klebeband zum Markieren

Cinta adhesiva de diferents colors que s'usa per marcar posicions d'artistes, de decorats, d'atretzo, etc.

cinta de marcar
(www.wearcam.org; www.progaffertape.com)

521 **cinta de paper (protecció)** n f
<Materials>

es cinta adhesiva de protección
es cinta de enmascarar
es tirro
fr ruban de masquage
it nastro per mascheratura
en masking tape
de Abdeckband

Tira sensible a la pressió feta d'un paper prim i fàcil de tallar, que porta un adhesiu sensible i fàcil de retirar un cop enganxat.

cinta de paper (www.watco.fr)

522 **cinta magnètica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cinta magnética
fr bande magnétique
it nastro magnetico
en magnetic tape (audio, video)
en tape (sound)
de Magnetband (Audio, Video)
de Tonband
de Tonspur

Cinta en què s'enregistra magnèticament so, imatge o qualsevol tipus d'informació.

cintes magnètiques (www.jasonmolin.net; www.artsechnica.com)

523 **cinta mètrica** n f
<Eines>

es cinta de medir
es cinta métrica
es flexómetro
fr mètre à ruban
fr ruban métrique
it flessimetro
it metro flessibile
en tape measure
de Bandmaß

Cinta de roba, de metall, de plàstic, etc., dividida en metres, centímetres i mil·límetres, o en peus i polzades, que serveix per amidar longituds.

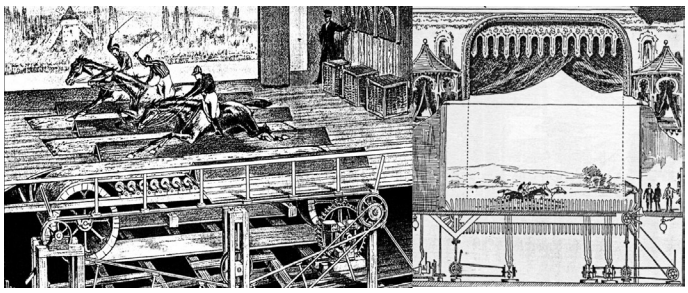
diferents tipus de cintes mètriques
(www.electrobox.es; www.cms7.blogia.com; www.ferrosur.com.uy)

524 **cinta transportadora** n f
<Elements escènics>

sin. **transportador de cinta** n m

es cinta transportadora
fr carrousel
fr trépigneuse
it carriola
en carousel
en treadmill
de Laufband
de Tretmühle

Banda sens fi, que incorporada al paviment de l'escena o de l'escenografia, serveix per simular l'acció de caminar o córrer sense moure's de lloc.

cinta transportadora per la simulació d'una cursa de cavalls al Teatre de la Union Square (New York) l'any 1890 (Trucs et décors. Georges Moynet)

525 **cintura alta** n f
<Sastreria i caracterització>

es talle alto
fr taille haute
it a vita alta
en high waisted
de mit erhöhter Taille

Posició per sobre de la cintura natural.

526 **cinturó d'eines** n m
<Eines>

sin. compl. **bossa de maquinista** n f

es cinturón de herramientas
es bolsa de maquinista
fr ceinture porte-outils
it sacca di maquinista
it strumento di cintura
en tool belt
de Werkzeuggürtel

cinturó d'eines (www.charlesandhudson.com; JSG)

Bossa amb diversos compartiments que el tècnic es lliga a la cintura, on porta les puntes de diferents mides, les eines i altres elements necessaris per al muntatge o el canvi de decorat, de tal manera que sempre pot tenir les mans lliures i evitar desplaçaments inútils.

NOTA: Les denominacions "bossa de maquinista", "bolsa de maquinista" i "sacca di maquinista", en català, castellà i italià, fan referència a una mena de cinturó d'eines feta en cuir amb dues gran butxaques Una era per emmagatzemar-hi les puntes d'armar i l'altra per les tatxoles. A més, comptava amb un suport pel martell d'orelles, que era l'eina bàsica del maquinista de fa algunes dècades.

527 **cinturó de seguretat** n m
<Seguretat i riscos laborals>

veg. **arnès de seguretat** n m

528 **circuit (elèctric)** n m
<Electricitat>

es circuito (eléctrico)
fr circuit
it circuito
en circuit
de Stromkreis

Conjunt d'elements conductors per on pot fluir el corrent d'una càrrega elèctrica, en teatres generalment es considera el cablejat entre un connector de sortida de l'escenari i l'equip de regulació.

529 **circuit en paral·lel** n m
<Electricitat>

es circuito en paralelo
fr circuit en parallèle
it circuito in parallelo
en parallel circuit
de Parallelstromkreis

Un circuit tancat en què el corrent es divideix en dues o més rutes abans de la recombinació per completar el circuit.

530 **circuit en sèrie (elèctric)** n m
<Electricitat>

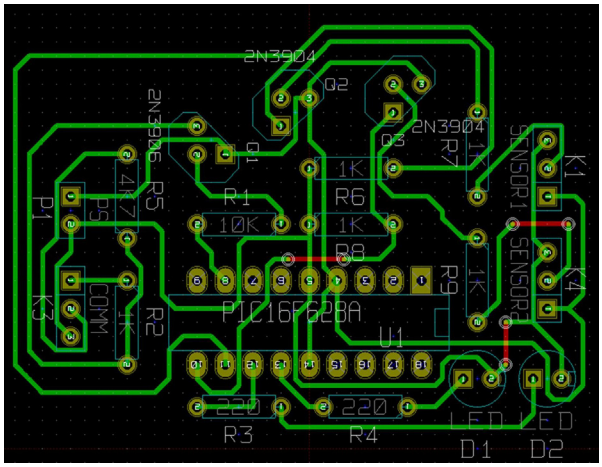
es circuito en serie
fr circuit en série
it collegamento in serie
en series circuit
de Reihenschaltung

Circuit elèctric connectat quan el mateix corrent passa a través de cada càrrega, compartint el voltatge entre totes elles.

531 **circuit imprès** n m
<Electricitat>

es circuito impreso
fr circuit imprimé
it circuito stampato
en printed circuit board
de geduckte Schaltung
de Leiterplatte

Circuit electrònic format per pistes conductores sobre una placa de material aïllant, destinada a fer de suport dels components del circuit i alhora establir-ne les connexions.

circuit imprès (www.mecatronica.files.wordpress.com)

532 **circuït independent de l'escenari** n m
<Electricitat>

es circuito independiente de escenario
fr circuit électrique indépendant de la scène
it apparecchiatura elettrica di scena
en onstage electrical
de elektrisches Gerät auf der Bühne

Circuit elèctric no controlat per la taula de llums, sinó per un panell de distribució amb interruptor o fusible.

533 **circuit intern de televisió** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **C.C.T.V.** n m

es circuito cerrado de televisión
es circuito interno de televisión
fr télévision à circuit fermé
it circuito televisivo interno
en closed circuit TV
de Hausinterne Bildübertragung

Xarxa de distribució de televisió per cable o microones que uneix els receptors a l'equip de transmissió compo-sat com a mínim per una càmera, un monitor i un magnetoscopi, que s'usa en els teatres per veure l'activitat a l'escena des dels camerinos, despatxos, etc.

534 **circuit obert** n m
<Electricitat>

es circuito abierto
fr circuit ouvert
it circuito aperto
en open circuit
de Offener

de unterbrochener Stromkreis

Circuit elèctric que presenta una interrupció al pas del corrent.

535 **circuit principal** n m
<Electricitat>

es circuito principal
fr circuit de puissance
fr circuit principal
it circuito di alimentazione
en mains power
en power circuit
de Hauptstromkreis
de Hauptstromversorgung

Cadascun dels circuits d'una estació transformadora necessaris per a la distribució i transformació del corrent elèctric que s'ha de subministrar als consumidors.

536 **cisalla** n f
<Eines>

es cizalla
es tijera para metales
fr cisaille
it cesoia per lamiera
en tin snips
de Blechshere

Tisores grans per a tallar en fred planxes de metall.

cisalla (www.toolstation.com)

537 **cistella** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es baúl
es canasto
es cesta
fr cabas
fr panier
fr panière
it baule
it cassa degli attrezzi
en canvas estorage hamper
en skip (storage)
en flight-case
de Korb
de Transportkorb

Embalatge lleuger, correntment fabricat amb vímet, usat pel transport de vestuari, attrezzo, cortines o decorats pintats.

cistella de vímet usada antigament i actual "flight case" JSG

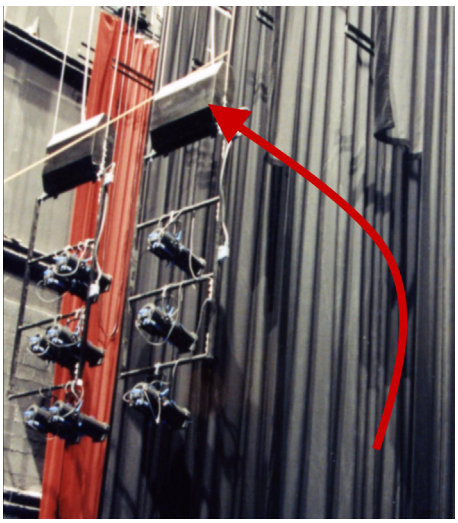
NOTA: Actualment, s'ha substituït habitualment pels anomenats "flight-case" (caixa de vol) fabricats en alumini, molt més resistents.

538 **cistella (elèctrica)** n f
<Equipament aeri>

es cesta eléctrica
fr panier de câble

it sacca
en pipe pocket
de Prospekttasche

Receptacle fixat sobre les barres elèctriques i disposat de forma que recull les mànegues elèctriques durant el seu moviment.

cistella elèctrica d'un trapezi lateral JSG

539 **clar de lluna** adv
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **llum de lluna** n f

es claro de luna
fr clair de lune
it chiaro di luna
en moonlight
de Mondlicht

Efecte escènic que representa una escena nocturna només il•luminada, artificialment, pel reflex de la llum de la lluna.

540 **clar, més clar** adj
<General. Veus, ordres>

es claro, más claro
fr clair, plus clair
en bright, brighter
en chiaro, piú chiaro
de hell, heller

Que fa o rep una llum que res no enfosqueix.

541 **claraboia** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **exutori de fum** n m

542 **clau** n m
<Materials>

veg. **punta** n f

543 **clau allen** n f
<Eines>

sin. compl. **clau de barra** n f
sin. compl. **clau sisavada** n f

es llave Allen
fr coudée (pour vis a sis pans creux)
it chiave a bussola
en allen key
en allen wrench
de Inbusschlüssel

Eina que serveix per a collar o descollar cargols, que tenen cap hexagonal interior.

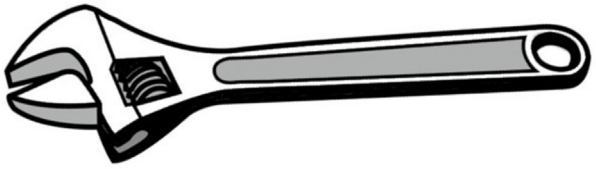
clau allen JSG

544 **clau anglesa** n f
<Eines>

es llave inglesa

fr clef à molette
fr clef anglaise
it chiave per viti
en wrench
de Schraubenschlüssel

Eina que serveix per a collar o descollar, proveïda d'una roda al mànec que en fer-la girar obre més o menys les dues parts que formen el cap per adaptar-se a la femella que es vol prémer o afluixar.

clau anglesa JSG

NOTA: La diferència entre els mots anglesos spanner i wrench és que el primer és l'usat a la Gran Bretanya i el segons als Estats Units d'Amèrica.

545 **clau de barra** n f
<Eines>

veg. **clau allen** n f

546 **clau de carraca** n f
<Eines>

es llave de trinquete
fr clé à cliquet
it chiave a crichetto con bussola
en ratchet wrench
en socket wrench
de Steckschlüssel-Satz

clau de carraca (www.debontool.en)

Eina que incorpora un mecanisme que fa girar la peça que enrosca en un sentit i no la fa girar en sentit contrari per evitar haver de treure i de col·locar cada vegada que, amb una mà, es fa girar en un sentit determinat, que fa servir capçals extraïbles separats per adaptar-se a diferents mides d'accessoris i elements de subjecció, com les femelles i perns.

547 **clau de lampista** n f
<Eines>

veg. **clau Stillson** n f

548 **clau de tub** n f
<Eines>

es llave de tubo
fr clef à douille
fr clef à pipe
fr clef à tube
it chiave a tubo
en socket wrench
de Hohlsteck-schüssel

clau de tub JSG

Clau constituïda per un tub metàl·lic recte o en forma de L, amb un o tots dos extrems de forma hexagonal, que és apta per cargolar i descargolar, tot abraçant-lo, un cargol sisavat de la seva mida.

NOTA: Quan la clau de tub no té forma de L, cal utilitzar una clau fixa per fer força sobre el cargol.

549 **clau femella** n f
<Eines>

veg. **tornavís de got hexagonal** n m

550 **clau foradada** n f
<Eines>

veg. **tornavís de got hexagonal** n m

551 **clau sisavada** n f
<Eines>

veg. **clau allen** n f

552 **clau Stillson** n f
<Eines>

sin. compl. **clau de lampista** n f

es llave para tubos
fr clef à tube
fr serre-tube
it tenaglia per tubi
en pipe wrench
de Rohrzange

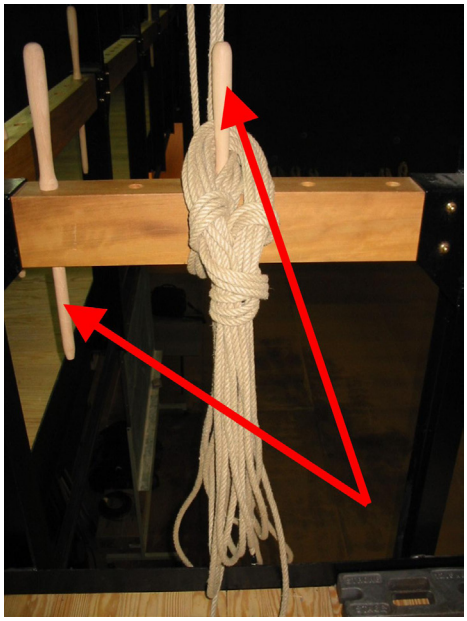
clau Stilson JSG

Eina que serveix per collar o descollar, el mecanisme de la qual proporciona un agafador instantani al tub mitjançant les mordasses del seu extrem.

553 **clavar** v tr
<Maquinària>

es clavar
fr clouer
it inchiodare
en nail, to
de nageln

Unir dues peces de fusta per mitjà d'un o més claus.

clavilla JSG

554 **clavilla** n f
<Elements escènics>

es clavija
es estaca
fr taquet
fr tasseau
en cleat
en pin rail
de Anschlageisen
de Seilbefestigung

Tros de fusta o metall, cilíndric o lleugerament cònic, que s'introdueix en un forat fet en el claviller i és usat per a fixar-hi els tirs d'un equip manual.

555 **clavilla** n m
<Electricitat>

es conector macho
es enchufe
fr connecteur
fr fiche mâle
fr prise (elec.)
it presa
it spina
en connector male (elec.)
en male connector
en plug
de Stecker (el.)

clavilla
(www.fingow.org, www.cablematic.com, www.directindustry.es)

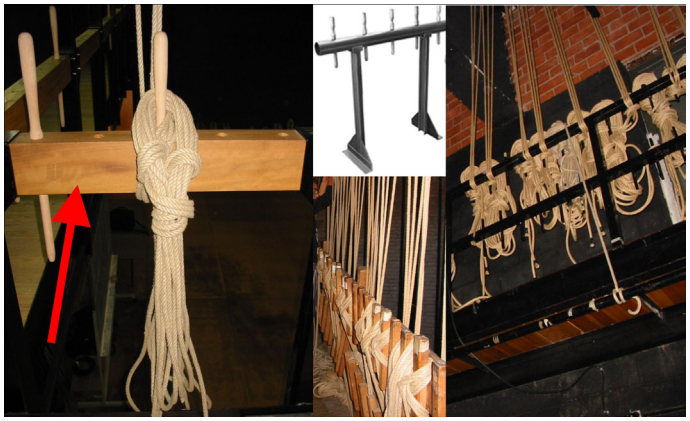
Element de connexió elèctrica amovi-

ble amb un o més contactes introduïbles als alvèols d'una presa de corrent.

556 **claviller** n m
<Maquinària>

es clavijero
fr lisse de commande
fr râtelier
it mantegno
en locking rail
en pin rail
de Schaltpult

Peça amb forats on van les clavilles que pot formar part de la barana del pont de maniobra o estar muntat sobre un cavallet ferm a les taules.

diferents tipus de clavillers (JSG, www.clancy.com)

557 **clip** n m
<Sastreria i caracterització>

es clip
es horquilla
fr attache
fr épingle à cheveux
it forcina
en clips
en hair pins
de Haarnadel

Petit objecte metàl·lic o d'altra matèria, que fa molla pel fet d'estar doblegat sobre ell mateix i que serveix per a cabells, roba, etc.

clips JSG

558 **clip de perruca** n m
<Eines>

sin. compl. **agulla per subjectar perruques** n f
sin. compl. **pinta per subjectar perruca** n f

es clip de peluca
es horquilla de peluca
fr épingle de perruquier
it ago de parruca
it spillo a T
en wig pin
de Knüpfnadel

Agulla que s'usa per subjectar les perruques als cabells dels artistes.

clips i pintes per subjectar perruques (www.capel-lo.com)

559 **CLR** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **tecla de neteja** n f

560 **codificació avançada d'àudio** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **AAC** n m

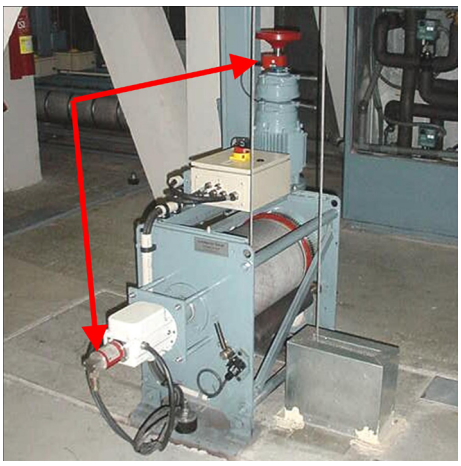
es codificación avanzada de audio
es aac
fr Codage audio avancé
fr aac
it codifica audio avanzata
it aac
en aac
en Advanced Audio Coding
de Advanced Audio Coding
de AAC

Format informàtic de senyal digital àudio pel qual s'eliminen algunes de les dades d'àudio per poder obtenir el major grau de compressió possible.

561 **codificador** n m
<Electricitat>

es codificador
fr codeur
it codificatóre
en encoders
de Messwertgeber

Dispositiu, circuit o aparell, generalment electrònic, que realitza una codificació.

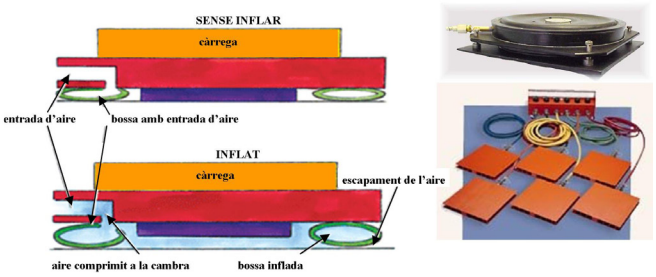

codificadors del motor i del tambor d'un equip puntual del Gran Teatre del Liceu. JSG

562 **coixí pneumàtic** n m
<Eines>

es cojín neumático
es colchón neumático
fr coussin d'air (pneumatique)
it cuscino pneumatico
en air caster
de Luftkissen

Element de goma o de plàstic en forma de coixí que obert per la part inferior i proveït d'una vàlvula per a inflar-lo d'aire a pressió, en deixa escapar una bona part per la seva part inferior, elevant la càrrega que suporta al damunt, i que aplicat a elements de decorat serveix per a desplaçar-los sense cap fregament amb el paviment.

coixí pneumàtic
(www.intellicaster.com, www.hassellmaterialhandling.com)

563 **coixinet** n m
<Materials>

sin. compl. **coixinet de rodolament** n m
sin. compl. **rodament** n m

es rodamiento
fr roulement à billes
it cuscinetto a sfere
en ball bearing
de Kugellager

Conjunt de rodets, boles o agulles que rodolen entre dos anells, un dels quals va unit al suport i l'altre, a l'òrgan mòbil.

NOTA: Classificació dels coixinets:
- Mena de contacte: lliscant, lineal o rotatiu.

parts d'un coixinet (www.rollesport.es, www.kml-bearing.com)

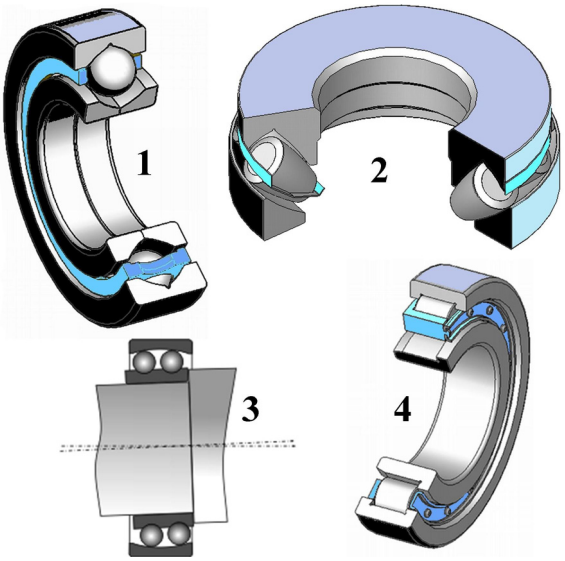
- Elements rotatius: boles, rodets o agulles.
- Per l'esforç: axials, radials i axials-radials.

Tipus de coixinets

Cada classe de rodaments mostra propietats característiques, que depenen del seu disseny i que el fa més o menys apropiat per a una aplicació concreta. Per exemple, els rodaments rígids de boles poden suportar càrregues radials moderades així com càrregues axials petites. Tenen baixa fricció i poden ser produïts amb gran precisió. Per tant, són els preferits per a motors elèctrics de mitjana i petita grandària. Els rodaments de rodets esfèrics poden suportar càrregues radials molt pesades i són oscil•lants, cosa que els permet assumir flexions de l'eix, i petites desalineacions entre dos rodaments, que suporten un mateix eix. Aquestes propietats els fan molt populars per a aplicacions, per exemple en enginyeria pesada, on les càrregues són fortes, així com les deformacions produïdes per les càrregues, en màquines grans és també habitual certa desalineació entre suports dels rodaments.

Coixinets rígids de boles (Figura 1)

Són usats en una gran varietat d'aplicacions. Són fàcils de dissenyar, no separables, capaços d'operar en altes velocitats i requereixen poc manteniment. Aquestes característiques, unides a la seva avantatge de preu, fan a aquests rodaments els més populars de tots els rodaments.

Veg. NOTA JSG

Rodament axial.(Figura 2)

El rodament axial de rodets a ròtula té una filera de rodets situats obliquament, els quals, guiats per una pestanya del cèrcol fix a l'eix, giren sobre la superfície esfèrica del cèrcol recolzat en el suport. En conseqüència, el rodament té una gran capacitat de càrrega i és d'alineació automàtica. A causa de l'especial execució de la superfície de suport dels rodets a la pestanya de guía, els corrons giren separats de la pestanya per una fina capa d'oli. El rodament pot, per això mateix, girar a una gran velocitat, tot i suportant elevada càrrega. Contràriament als altres rodaments axials, aquest pot resistir també càrregues radials.

Rodament de boles a ròtula.(Figura 3)

Els rodaments de boles a ròtula tenen dues fileres de boles que recolzen sobre un camí de rodament esfèric al cèrcol exterior, permetent desalineacions angulars de l'eix respecte al suport. Són utilitzats en aplicacions on poden produir desalineacions considerables, per exemple, per efecte de les dilatacions, de flexions en l'eix o per la manera de construcció. D'aquesta manera, alliberen dos graus de llibertat corresponents al gir del cèrcol interior respecte als dos eixos geomètrics perpendiculars a l'eix del cèrcol exterior. Aquest tipus de rodaments tenen menor fricció que altres tipus de rodaments, de manera que s'escalfen menys en les mateixes condicions de càrrega i velocitat, sent aptes per a majors velocitats.

Rodament de rodets cilíndrics del tipus NUP.(Figura 4)

Un rodament de rodets cilíndrics normalment té una filera de corrons. Aquests rodets són guiats per pestanyes d'un dels cèrcols, mentre que l'altre cercle pot tenir pestanyes o no. Hi ha diversos tipus de rodaments de rodets cilíndrics d'acord amb la disposició de les seves pestanyes.

564 **coixinet de rodolament** n m
<Materials>

veg. **coixinet** n m

565 **cola** n f
<Materials>

es cola
fr colle
it còlla
en glue
de Kleber

Substància adhesiva emprada per a encolar.

NOTA: Dins de la terminologia general de coles i adhesius, s'inclouen aquelles substàncies capaces de mantenir unides les superfícies en contacte de dos sòlids, ja siguin del mateix material o de diferent material. L'ús d'aquests productes està augmentant ràpidament per a tot tipus d'aplicacions en la construcció escenogràfica. En aquests productes, intervenen substàncies que se sap poden tenir efectes nocius sobre la salut dels usuaris, de manera que la seva utilització pot implicar una sèrie de riscos que estaran directament relacionats amb la seva composició i també amb el mode d'aplicació. S'especifiquen les coles usades habitualment en els tallers d'escenografia i d'attrezzo.

Tipus d'adhesius per la seva forma d'aplicació.

- Termoplàstics: poden estovar-se i fondre's repetidament per acció de la calor, tornant-se a endurir al refredar-se sense experimentar canvis químics.
- Termostables: per l'acció d'un agent extern (un catalitzador), la calor o el llum ultraviolat, experimenten una reacció química que els porta a un estat sòlid permanent, resistent a la calor.
- De contacte: es distribueixen sobre les dues superfícies a unir, s'espera durant un període d'evaporació parcial del dissolvent que els acompanya i seguidament s'enganxen ambdues parts. Formen un fort enllaç amb elevada resistència al lliscament.
- De fusió en calent: basats en compostos alhora fusibles i adherents, s'apliquen fosos creant en refredar-se enganxades fortes

i rígides.
- Sensibles a la pressió: s'adhereixen a la temperatura ambient per aplicació d'una pressió lleu.
- Re-humitejables: s'apliquen en una solució i es deixen assecar, es reactiven les seves propietats adherents en tornar-hi a aplicar aigua.
Tipus d'adhesius pel seu origen i composició
A. Adhesius naturals
- Coles animals: preparades a partir del col•lagen de mamífers, principal proteïna del cuir, ossos i tendons.
- Cola de peix: de natura semblant a l'anterior, s'obté per extracció de la pell dels peixos.
- Cola de caseïna: obtinguda a partir de la caseïna, proteïna procedent de la llet.
- Dextrines: obtingudes per hidròlisi a partir del midó.
- Làtex: nom que es dóna al producte natural obtingut de l'arbre del cautxú. Actualment, s'aplica als cautxús, tant naturals com sintètics, no curats.
B . Adhesius sintètics
- Resines de fenol-formaldehid: constituïdes per condensació de formaldehid i un fenol monohídric (fenol, cresol o xilenol).
- Resines d'epòxids: adhesius que es presenten en dues parts; una resina contenint un grup epòxids i un catalitzador tipus amina o altra compost que actua com agent de curat. Es mesclen en el moment de ser usats.
- Poliisocianats: s'obtenen a partir d'isocianats alifàtics o aromàtics amb dos o més grups d'isocianat en la seva molècula. Reaccionen amb compostos contenint hidrògens actius. Quan la seva reacció es produeix amb un polici es formen els poliuretans.
- Resines de polièster: són polímers, les molècules dels quals contenen varis grups d'ester.
- Resines viníliques: Contenen en la seva molècula el grup vinil
- Derivats de la cel•lulosa: amb un origen vegetal, s'obtenen per un tractament químic de la cel•lulosa. Destaquen la nitrocel•lulosa i l'acetat de cel•lulosa.

Adequació de coles i adhesius entre materials usats habitualment en la construcció escenogràfica.

	fusta	metall	vidre	ceràmica	guix	suro	cuir	tela	moqueta	aglomerat	paper/cartró	panells acústics	goma	plàstic flexible	plàstic rígid	pedra
fusta	AB	CD	CD	C	A					AC						CD
metall	CD	CDG	DI	CD	CD					C		C				CD
vidre	CD	DI	DGI	CDG	D								CI		CD	D
ceràmica	F	AC	C	AC	F											F
guix	A	C	CD		A											
suro	ACF	C		C	ACF	C	C			ACF	AC	AC	C	C	C	CF
cuir	ACE	C	C	CF	ACF		C	CF	CE	AC	AC			C	C	C
tela	ACE	C	C	C	AH	CE	CF	E	E	AEH	AEH	E	C	C	C	AC
moqueta	ACG	C	C	CE	ACG	E	E	E	E	AC	ACE		C	C	C	CG
aglomerat	AC	C	CD	CD	CG					ADC		C	C	C	C	AC
paper/cartró	ACH	CJ	CJ	ACJ	AH	AH	CE	CE		AEH	ACHJ		C	CJ	CJ	F
panells acústics	CF	CF		CF	CF					CF		CF				F
goma	CF	CF	C	F	C				C	CF	C		C	C		CF
plàstic flexible	CFG	CF	CF	C	CF				C	CF	CF		C	GJ	CG	CF
plàstic rígid	CD	CD	CD	CD	CD	C							C	C	CDG	CD
pedra		DI	D	CD												D

Tipus d'adhesius:

A Acetat de polivinil - B Resina sintética - C Cola de contacte - D Epòxid - E Làtex - F - Màstic - G Plàstic - H - coles i pastes - I Silicona - J Cinta adhesiva.

566 **cola blanca** n f
<Materials>

veg. **cola d'acetat de polivinil** n f

567 **cola d'acetat de polivinil** n f
<Materials>

sin. compl. **cola blanca** n f
sin. compl. **cola de fuster** n f

es cola blanca
es cola de acetato de polivinilo
es cola de carpintero
fr colle à bois
fr colle blanche
fr colle d'acétate de polyvinyle
fr colle de polyvinyle
it colla bianca
en polyvinyl acetate glue
en white glue
en wood glue
de Weißleim

Substància adhesiva emprada en fusteria per encolar peces de fusta, aplacar fulloles i encolar metxes als respectius allotjaments en portes, bastiments, etc.

568 **cola de conill** n f
<Materials>

es cola de conejo
fr colle de peau
it cola lapin
it colla da pelle di coniglio
it colla di coniglio
en hide glue
en size (ABCSTAGE)
de Körnerhautleim
de Tierleim

Cola industrialitzada feta per ebullició del filet de la pell de conill

NOTA: Adhesiu tradicional de la pintura escenogràfica que es treballa en calent per obtenir el tremp de pintar. Es presenta en forma de penca o en gra que, posades en remull i dissoltes en aigua calenta, s'utilitzen com a aglutinant en la pintura al tremp, en preparacions de retaules i daurats a l'aigua.

diferents presentacions de la cola de conill JSG

569 **cola de fuster** n f
<Materials>

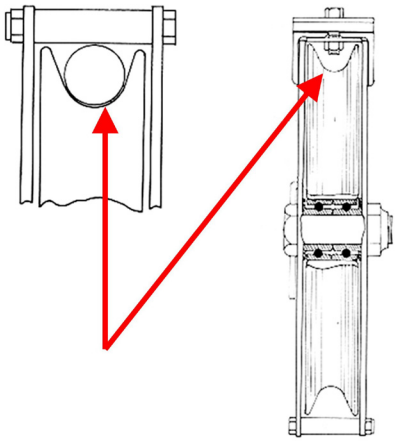
veg. **cola d'acetat de polivinil** n f

570 **coll** n m
<Ferreteria escènica>

es garganta de polea
fr réa
it scanalatura
en groove
de Schnurrolle

En una politja, canal destinat a rebre un tir.

NOTA: El coll d'una politja per corda té forma de U i el d'una politja per cable de V.

coll JSG

571 **colofònia** n f
<Materials>

sin. compl. **resina (dansa)** n f

es colofonia
es resina (danza)
fr colophane
it colofonia
en colophony

colofònia (www.artdec.ca.com)

en resin (dance)
de Kolophonium

Resina provinent de l'exsudació de plantes coníferes, que queda com a residu sòlid en extreure l'essència de trementina (aiguarràs). És de color groc clar i consistència trencallosa; és soluble en aiguarràs, alcohol, benzina, acetona i lleixius alcalins. Serveix per fabricar vernissos de baixa qualitat i per fer un vernís fixador de dibuixos.

NOTA: Element essencial en els espectacles de dansa, doncs les sabatilles dels ballarins s'han d'ungir constantment amb una capa de colofònia per evitar les caigudes. Amb aquesta finalitat, es posa la colofònia en unes caixes de fusta de poca fondària, que es posen a ambdós costats de l'escena, de forma que els ballarins es puguin ungir les sabatilles cada cop que ho necessiten.

572 **color** n m
<Materials>

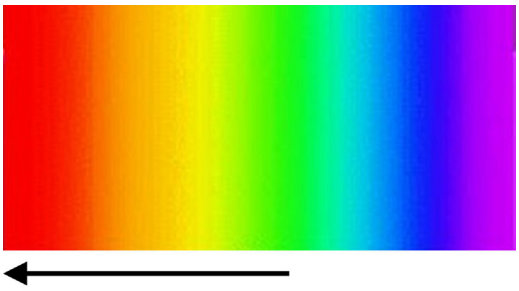
es color
fr couleur
it colore
en color
de Farbe

Nom corrent amb què es designen els pigments i altres matèries pulverulents que serveixen per pintar.

573 **color calent** n m
<Il·luminació escènica>

es color cálido
fr couleur chaude
it colore caldo
en warm color
de Warme Farben

Dit dels colors inclosos en l'espectre electromagnètic visible entre la longitud d'ona de 5300 Å (verd groguenc) i 7500 Å (vermell fosc).

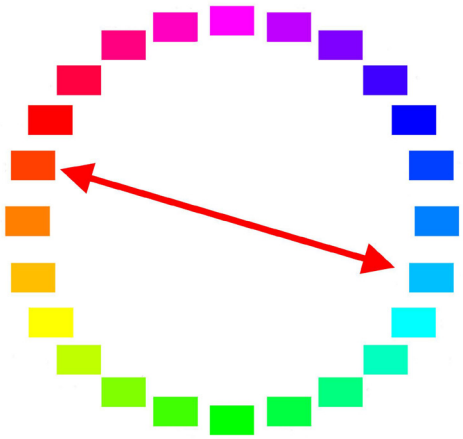

colors calents JSG

574 **color complementari** n m
<Il·luminació escènica>

es color complementario
fr couleur complémentaire
it color complementari
en complementary color
de Komplementär Farben

En relació als colors de l'espectre, és el que superposat a un altre dóna la llum blanca en mescla additiva, i el color negre o gris en la sostractiva; es troben situats oposats diametralment.

colors complementaris JSG

575 **color espectral** n m
<Il·luminació escènica>

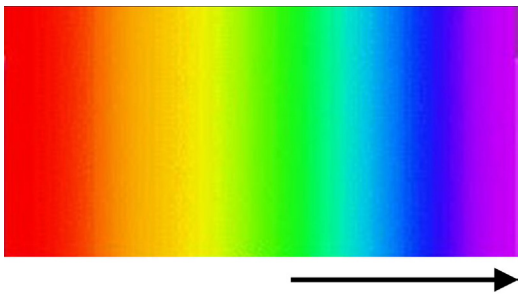
es espectro de colores
fr couleur spectral
it componenti cromatiche di ciascun colore
en color spectrum
de Farbspektrum
de Lichtspektrum

Color de l'espectre solar. Els colors espectrals són el vermell, l'ataronjat, el groc, el verd, el blau, l'indi i el violat.

576 **color fred** n m
<Il·luminació escènica>

es color frio
fr couleur froide
it colore freddo
en cold color
de Kalte Farben

Color que es pot considerar inclòs en l'espectre electromagnètic visible entre una longitud d'ona de 3700 Å (violat) i 5000 Å (verd).

colors freds JSG

577 **color sòlid** n m
<Sastreria i caracterització>

es color no desteñible
es color sólido
fr couleur résistant
it stoffa che non stinge
en colorfast
de farbecht

Tintura sobre un teixit que no es destenyeix en rentar.

578 **colorant** n m
<Materials>

veg. **tint** n m

579 **colorímetre** n m
<Il·luminació escènica>

es colorímetro
fr colorimètre
it colorimetro
en color meter
de Chromatomether
de Farbmesser

Aparell per a fer mesuraments de l'absorció de l'energia radiant d'una mostra en la regió visible de l'espectre electromagnètic.

OBSERVACIONS: A Aparell per mesurar el color de la llum. B Aparell per mesurar el color d'una superfície pintada.

A. aparell per mesurar el color de la llum. B. aparell per mesurar el color d'una superfície pintada
(www.thkphoto.com; www.loggeronline.com)

580 **colors primaris** n m pl
<Escenografia. Tècniques de taller>

es colores primarios
fr couleurs elementaires
it colori primari
en primary color
de Grundfarben

Conjunt de sis colors (vermell, verd, blau, cian, magenta i groc) a partir dels quals s'estructura la moderna teoria del color.

NOTA: La suma dels tres primers (vermell, blau, verd) en forma d'energia lumínica -mescla additiva- produeix el color blanc. La suma dels tres restants (cian, magenta i groc) -mescla subtractiva- dona lloc al negre.

581 **colors secundaris** n m pl
<Escenografia. Tècniques de taller>

es colores primarios
fr couleurs secondaries
it colori secondari
en secondary colors
de Mischfarben

Resultat de sumar els colors primaris de dos en dos.

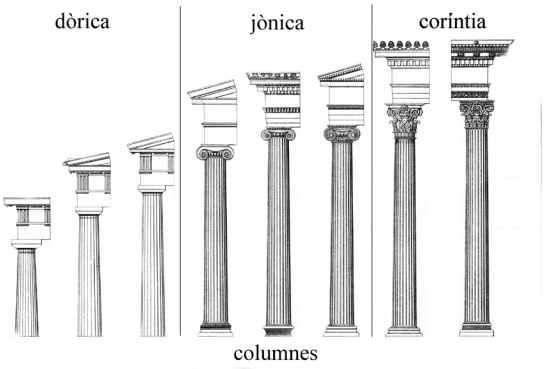
582 **coltell universal** n m
<Eines>

veg. **cúter** n m

583 **columna** n f
<Elements escenogràfics>

es columna
fr colonne
it colonna
en column
de Säule

Pilar de pedra o altre material, ordinàriament de secció circular, format per una base, un fust, i un capitell que serveix de suport a un sostre, d'ornament i, a vegades, de monument.

diferents proporcions de les columnes d'estil clàssic JSG

584 **comandament a distància** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es mando a distancia
es telemando
fr commande à distance
fr télécommande
it telecomando
en remote commander
en remote control
en telecontrol
en IR
de Fernsteuerung

Instrument que actua damunt dels mecanismes d'un aparell (com el televisor), d'una màquina, d'un motor, etc., modificant-ne alguna característica, i en permet la direcció i el control del funcionament a distància.

comandaments a distància
(www.e-estorex.com; www.tarsoman.com)

585 **comèdia** n f
<General>

es comedia
fr comédie
it commedia brillante
en comedy
de Lustspiel

Gènere dramàtic fonamental de la perceptiva clàssica, caracteritzat pel desenllaç feliç i per la seva intenció, generalment crítica, moralitzadora o satírica.

586 **comèdia musical** n f
<General>

veg. **opereta** n f

587 **comèdia musical** n f
<Producció i administració>

veg. **musical** n m

588 **companyia** n f
<Producció i administració>

es compañía
fr compagnie
fr ensemble
fr troupe
it compagnia teatrale
en company
de Ensemble
de Truppe

Agrupació de d'actors, actrius i tècnics que treballen supervisats artísticament per un director i són contractats per un empresari o depenen econòmicament d'un productor, amb la finalitat de representar els espectacles que oportunament es programen.

589 **companyia de bolos** n f
<Producció i administració>

veg. **companyia de gira** n f

590 **companyia de gira** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **companyia de bolos** n f

es compañía en gira
es compañia itinerante
es compañía ambulante
fr troupe itinérante
it compagnia in giro
it compagnia teatrale (in viaggio)
en company (on tour)
en touring company
de Truppe

Cos d'actors i de tècnics teatrals format per representar espectacles d'una manera continuada que passa la major part del temps de gira per diferents ciutats, representant una o vàries funcions a cada lloc.

591 **companyia de teatre comercial** n f
<Producció i administració>

es compañía comercial
fr compagnie de théâtre commerciaux
it compagnia teatrale commerciale
en commercial company
de gewerbliches (Theater) Unternehmen

Companyia teatral que representa obres on prima l'interès comercial.

592 **companyia de teatre universitari** n f
<Producció i administració>

es compañia universitaria
fr compagnie de théâtre universitaire
it compagnia teatrale universitaria
en college company
de Schüler Theatergruppe
de Studentische Theatergruppe

Grup teatral format per alumnes universitaris on apliquen els coneixements adquirits com a actors, escenògrafs, directors...

593 **companyia teatral professional** n f
<Producció i administració>

es compañia profesional
fr compagnie de théâtre professionnelle
it compagnia teatrale professionale
en professional company
de berufsmäßige Theaterorganisation

Companyia teatral formada per artistes professionals, que cobren un salari.

594 **comparació** n f
<General. Veus, ordres>

es comparación
fr comparaison
it confronto
en comparison
de Vergleiche

Acció d'examinar dos o més objectes, a fi de determinar llurs punts de semblança o de dissemblança.

595 **comparsa** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **figurant** n m, f

es comparsa
es extra
es figurante
es lancero
fr figurant -e
it comparsa
it figuranti
en crowd
en extra
en flock
en spear carrier
en supernumerary
en walk on
de Komparse
de Statist

Artista que representa papers sense importància, habitualment sense text i que forma part d'un grup de personatges.

NOTA: També s'anomena comparsa a tot el grup.

596 **comparsada** n f
<Producció i administració>

es comparsada
fr feu
fr prime de feu
it comparsada
en appareance money
de Auftrittsprämie

Prima que cobra un tècnic quan apareix a escena, a la vista del públic, d'acord amb les necessitats de la posada en escena.

597 **compàs** n m
<Eines>

es compás
fr compas
it compasso
en compass
de Zirkel

Eina constituïda per dues cames de metall, fusta, etc., què unides per una de les extremitats de manera que es puguin moure les altres que queden lliures formant un angle de qualsevol graduació. S'utilitza per prendre mides, quan les dues cames acaben en punta, o per traçar circumferències, si a una d'elles s'incorpora un mitjà que guixi (llapis, carbó, guix,…).

compàs (www.kalipedia.com)

598 **compàs d'escenògraf** n m
<Eines>

es compás de escenógrafo
fr compas du peintre décorateur
it compasso di scenografo
en compass scenographer
de Zirkel des Bühnenmaler

Compàs d'uns 80 cm d'alçada, fabricat en fusta, en un dels extrems del qual hi ha una escanyavelles i en l'altre una punta.

compàs d'escenògraf JSG

599 **compàs d'interiors** n m
<Eines>

es compás de calibres
es compás de interiores
fr compas d'intérieur
it compassi per interni
en inside caliper
de Innentaster

Compàs amb els extrems de les cames divergents que serveix per prendre mides de forats o entre les superfícies interiors d'una peça.

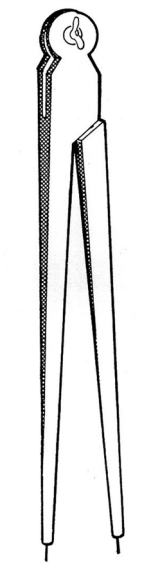

compàs d'interiors (www.ffx.co.uk)

600 **compàs de puntes** n m
<Eines>

es compás de puntas
fr compas à deux pointes
it compasso a due punti
en dividers
de Stechzirkel

Compàs que no té cap element traçador, utilitzat als tallers d'escenografia per transportar mides, fer divisions en parts, marcar reguladors, etc.

compàs de puntes JSG

601 **compositor -a** n m, f
<General. Oficis>

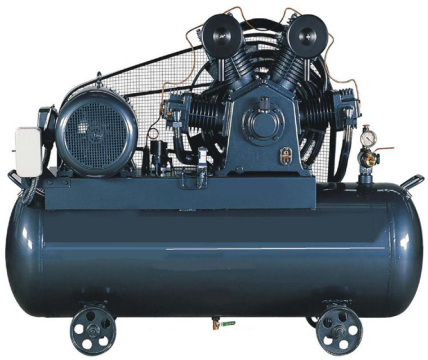
es compositor -a
fr compositeur
it compositore
en composer
de Komponist

Músic que compon obres musicals.

602 **compressor** n m
<Eines>

es compresor
fr compresseur
it compressore
en compressor
de Kompressor

Màquina compressora d'aire.

compressor JSG

603 **comprovador de línia** n m
<Eines>

es probador de línea
fr testeur de tension
it lampada d'ispezione
en test light
de Testleuchte

Dispositiu elèctric que s'utilitza per provar circuits de l'escenari per veure si l'energia elèctrica hi està present.

comprovador de línia (www.electronic.direct.be)

604 **comptable** n m, f
<General. Oficis>

es contable
es tenedor de libros
es contador
fr comptable
it contabile
en accountant
de Buchhalter

Persona que porta una comptabilitat.

605 **compte** n m
<Producció i administració>

es cuenta
fr compte
it conto
en account
de Konto
de Rechnung

Registre regular de transaccions pecuniàries, de deutes i crèdits o d'altres béns i serveis subjectes a càlcul.

606 **comú** n m
<Electricitat>

veg. **neutre** adj

607 **comunicació (control d'il·luminació)** n f
<Il·luminació escènica>

es comunicación (control de iluminación)
fr communication (commande de l'éclairage)
it comunicazione luminosa
en communication (lighting control)
de Datenübertragung
de Übertragungsweg

Conjunt de senyals de control i informació entre la taula de llums, els dímers, els projectors robotitzats, els canviadors automàtics de color i altres accessoris d›il•luminació per control remot.

608 **comunicat de premsa** n m
<Producció i administració>

es comunicado de prensa
fr communiqué de presse
it comunicato stampa
en press release
de Pressemitteilung

Text que s'envia als mitjans de comunicació de massa amb la finalitat de convocar-los a actes i conferències de premsa o de fer-los conèixer alguna informació susceptible d'ésser publicada o transmesa.

609 **con antihalo** n m
<Il·luminació escènica>

es chimenea
es cono anti-halo
fr cône anti-halo
it cono paraluce
en funnel
en high hat
en lens hood
en snoot
en top hat
de Anti-Halo-Zylinder
de High Hat
de Top Hat

Cilindre de metall en forma de con truncat que es munta en el porta filtres per limitar el feix de llum.

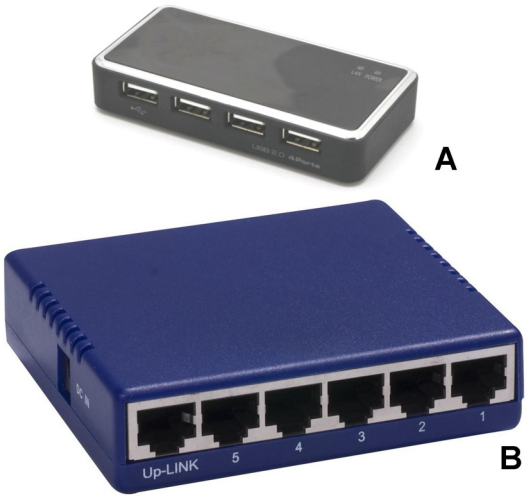

con antihalo
(www.monstermarketplace.com)

610 **concentrador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es concentrador
fr concentrateur
it hub
en hub
de Hub

Dispositiu, situat en el punt central d'una xarxa de telecomunicacions, que aplega les dades que hi circulen i les distribueix entre els seus nodes.

A. concentrador per connectors USB. B. concentrador per connectors RJ45 (www.gizmologia.com)

611 **concentrat -ada** adj
<Il·luminació escènica>

es haz de luz cerrado
fr lumière concentrée
it a spot
it luce concentrata
en spot (lighting)
en spotted
de Spot

Feix de llum tancat, no dispers.

612 **concepte** n m
<Representació>

veg. **idea** n f

613 **concert** n m
<Representació>

es concierto
fr concert
it concerto
en concert
de Konzert

Representació en què hom executa un cert nombre de peces de cant o de música instrumental davant el públic.

614 **conductor** n m
<Electricitat>

veg. **cable elèctric** n m

615 **conferència de premsa** n f
<Producció i administració>

es rueda de prensa
es conferencia de prensa
fr conférence de press
it conferenza stampa
en press conference
de Pressekonferenz

Modalitat de l'entrevista en què una persona o una organització convoca els periodistes dels mitjans de comunicació per tal de comunicar alguna cosa i sotmetre's a llurs preguntes.

616 **congelar** v tr
<Representació>

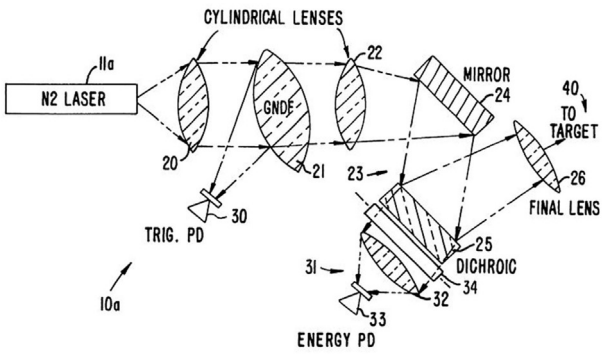
es congelar
es quedarse rígido
fr glacer
fr se figer sur place
it irrigidirsi
it rimanere immobile
en freeze
de erstarren

Aturar qualsevol moviment .

617 **conjunt òptic** n m
<Il·luminació escènica>

es conjunto óptico
fr train optique
it treno ottico
en optical train
de optischen Zug

Disposició de les lents per orientar el feix de projecció i el raig làser.

Conjunt òpitc que mostra la disposició i l'angle de les lents i els miralls per guiar un riag làser. dibuix de Jack Frozen (CC)

618 **connectar** v tr
<Electricitat>

es conectar
fr brancher

fr enclencher
fr raccorder
it collegare
en connect up
en connect with
en connect, to
de anschließen
de verbinden

Establir contacte elèctric entre dos conductors, un lligam mecànic entre dues màquines, parts d'un mecanisme, etc.

619 **connectat -ada** adj
<Electricitat>

es conectado -a
fr raccordé
it collegato
en load (electric)
de Belastung (elektrischer)

Dit d'un equipament endollat o connectat a un dímer, al corrent elèctric.

620 **connectat a terra** adj
<Electricitat>

sin. compl. **posat a terra** adj

es conectado a tierra
fr mis à la terra
it messo a terra
en grounded (elec.)
de geerdet

Cable connectat amb la terra.

621 **connectat en paral·lel** adj
<Electricitat>

es conectado en paralelo
fr branché in parallel
it allacciamento parallelo
en connected in parallel
de Parallelschaltung

Circuït elèctric en el qual la connexió d'un conjunt d'elements, generadors, etc., similars, de manera que els borns de la mateixa polaritat o homòlegs estiguin connectats entre ells.

622 **connectat en sèrie** adj
<Electricitat>

es conectado en serie
fr branché en série
it allacciamento in serie
en connected in series
de Reihenschaltung
de Serienschaltung

Circuït elèctric en el qual la connexió d'un conjunt d'elements, generadors, etc., similars, de manera que formin un sol camí per al corrent i, per tant, estiguin travessats tots ells pel mateix corrent.

623 **connector BNC** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **BNC** n m

es conector coaxial BNC
fr BNC
it connettore BNC
en BNC
de BNC-Stecker

Connector coaxial utilitzat per a la realització d'un senyal de vídeo compost o el senyal de ràdio freqüència.

NOTA: BNC significa Baioneta, Neill-Concelman - després dels inventors originals Carl Concelman Neill i Pau, que ha desenvolupat el connector en la dècada de 1940

624 **connector femella** n m
<Electricitat>

veg. **endoll** n m

625 **connector múltiple** n m
<Electricitat>

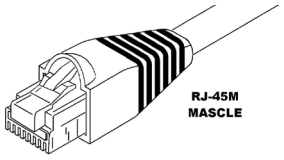
veg. **multiconnector** n m

626 **connector RJ45** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **RJ45** n m

es conector RJ45
fr connecteur RJ45
it connettore RJ45
en RJ45 connector
de RJ45-Stecker

Dispositiu destinat a establir les connexions elèctriques entre dues sèries de vuit contactes, usat àmpliament per a connexions de Ethernet.

connector RJ45 (www.materiel-informatique.fr)

627 **connector Socapex** n m
<Electricitat>

den. com. **Socapex** n m

es conector Socapex
fr connecteur Socapex
it connettore Socapex
en Socapex
de Socapex

Connector de 19 pins usats com a terminal d'una mànega multifilar.

connector Socapex mascle i femella; esquema de connexió dels 19 pins. (www.wce-av.com)

628 **connector unipolar** n m
<Electricitat>

den. com. **camlock** n m

es camlock
es conector de potencia unipolar
fr connecteur de puissance unipolaire
it camlock
it connettore di potenza unipolare
en camlock
en single pole power connector
de Camlock
de Einpoliger Leistungssteckverbinder

Tipus de connector que connecta un sol pol, utilitzat en connexions d'alt amperatge.

connector unipolar
(www.directindustry.com)

629 **connexió d'aigua** n f
<General. Parts del teatre>

es conexión a la red de agua
es toma de agua
fr prise d'eau
it impianto idraulico (attacco)
en water connection
de Wasserranschulss

Enllaç entre la xarxa d'aigua general i la xarxa de servei concret, aparell, etc., que habitualment es troba dins l'escenari.

630 **connexió de servei** n f
<Electricitat>

es acometida
fr branchement
it collegamento
en service line
de Anschlussleitung

Derivació destinada a connectar una instal·lació elèctrica d'utilització domèstica, industrial, etc. a la xarxa de distribució.

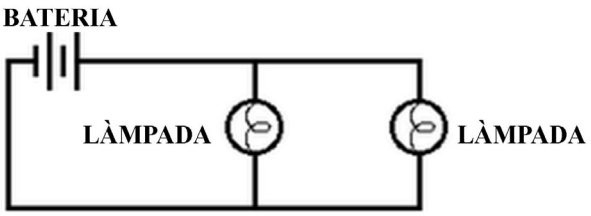
631 **connexió en forma de y-grega** n f
<Electricitat>

veg. **bífid** n m

632 **connexió en paral·lel** n f
<Electricitat>

es circuito en paralelo
es conexión en paralelo
fr circuit parallèle
fr couplage en parallèle
it circuito en parallelo
it circuito parallelo
en parallel circuit
en parallel connection
de Parallelchaltung
de Parallelstromkreis

Connexió d'un conjunt d'elements, generadors, etc., similars, de manera que els borns de la mateixa polaritat o homòlegs estiguin connectats entre ells.

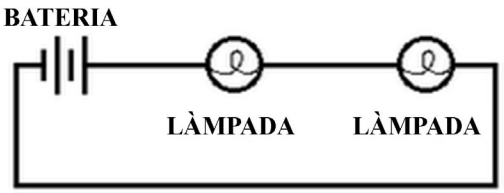
connexió en paral·lel JSG

633 **connexió en sèrie** n f
<Electricitat>

es circuito en serie
es conexión en serie
fr circuit en série
fr couplage en série
it collegamento in serie
en series circuit
en series connection
de Reihenschaltung

de Serienschaltung

Connexió d'un conjunt d'elements, generadors, etc., similars, de manera que formin un sol camí per al corrent i que, per tant, estiguin travessats tots ells pel mateix corrent.

connexió en sèrieJSG

634 **construcció de decorats** n f
<Escenografia>

veg. **realització escenogràfica** n f

635 **constructor -a d'attrezzo** n m, f
<General. Oficis>

es constructor -a de atrezo
es constructor -a de utilería
fr fabricant d'accessoires
it attrezzista
en property builder
en property maker
de Requisiten Maker

Persona que fabrica i construeix elements d'attrezzo

636 **contacte** n m
<Electricitat>

es contacto
fr contact (électrique)
it contatto
en contact (elec.)
de Kontakt (el.)

Peça conductora destinada a establir un contacte amb una altra de semblant a fi de produir el tancament o l'obertura d'un circuit elèctric.

637 **contenidor d'escombraries** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **galleda d'escombraries** n f

es contenedor de basura
fr benne à ordures
it cassonetto
en dumpster
de Müllcontainer

Recipient de capacitat i formes diverses, obert o tancat, destinat a contenir o a transportar escombraries, runa, deixalles, etc.

contenidors d'escombraries (www.kruizinga.de)

638 **contraclaror** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **besllum** n m

639 **contractar** v tr
<Producció i administració>

es contratar
fr employer
fr engager
it assumere
en employ, to
de anstellen
de beschäftigen

Convenir la prestació d'un servei, l'execució d'una cosa, el compromís de no fer una cosa, etc., mitjançant un contracte.

640 **contracte** n m
<Producció i administració>

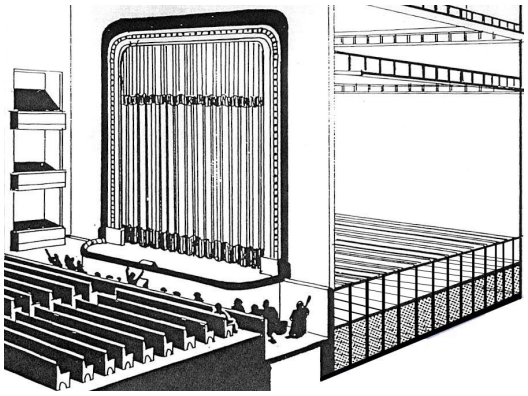
es contrato
fr contrat
it contratto
en contract
de Kontrakt
de Vertrag

Document lliurat per l'administrador, o el seu representant, a tots els assalariats d'un espectacle, fixant les condicions de renumeració i el temps de durada.

641 **contrafossa** n f
<General. Parts del teatre>

es contrafoso
fr dessous
it sottopalco
en cellar
de Unterbühne

Segon pis de la fossa d'un escenari, en aquells teatres en que la fossa té més d'un pis..

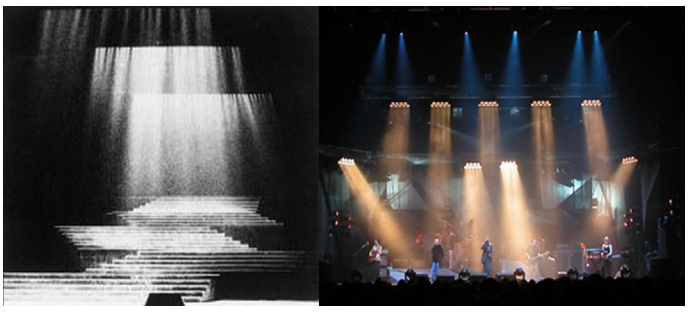
contrafossa JSG

642 **contrallum** n m
<Il·luminació escènica>

es contraluz
fr éclairage en contre-jour
it contro luce
en backlighting
en rim light
de Rücklicht

Llum que ve del fòrum per ressaltar del fons un subjecte i reforçar la imatge tridimensional.

NOTA: Dóna relleu complementant, la il·luminació principal. En certes ocasions, pot ser per ella mateixa creant un ambient o un punt precís.

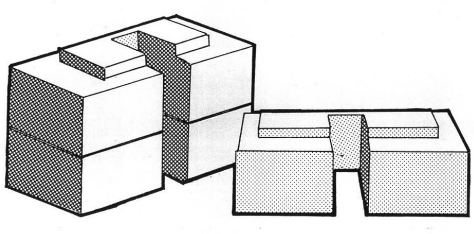

dos exemples d'il·luminació a contrallum (www.pulcinella-holland.nl)

643 **contrapès** n m
<Elements escènics>

sin. compl. **xocolatina** n f

es contrapeso
fr contrepoids
fr fromage
fr galette
fr gueuse
fr pain

contrapès JSG

it contrappeso
en counterweight
en stage weight
de Gegengewicht

Peça de fona de forma rodona, quadrada o rectangular que serveix per a contrapesar una càrrega, que sol disposar d'algun tipus d'encaix per ser muntada amb seguretat en l´àncora dels equips contrapesats.

644 **contrapesar** v tr
<Maquinària>

es contrapesar
fr équilibrer
it bilanciare
en counterweight, to
de auslasten

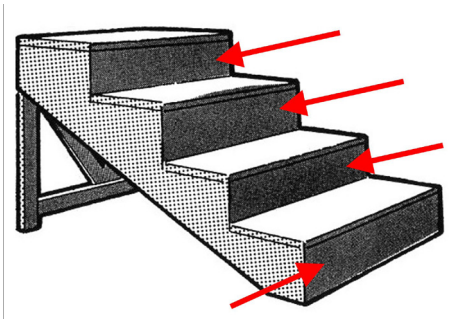
Col·locar els contrapesos adequats dins l'àncora per equilibrar la càrrega d'un objecte que ha de ser elevat.

NOTA: Per treballar amb un equip contrapesat, és necessari el treball de més d'un tècnic, ja que la maniobra de càrrega de la barra, equilibrat de l'àncora i elevació del conjunt transcorre en tres llocs diferents situats a diferents nivells: escena, pont de càrrega (sota la pinta) i pont de maniobra.
Per agilitzar l'operació i la seguretat, és important conèixer el pes que hem de suspendre de la barra. Això ens permetrà, primer, saber que la càrrega està dins de la càrrega de treball (S.W.L.) de l'equip a utilitzar, i segon, tenir preparats els contrapesos necessaris en el moment d'elevar la càrrega, evitant-nos de pujar i baixar a força de braços per equilibrar. Com a mesura de seguretat, les càrregues dels equips contrapesats solen ser positives, és a dir, que en deixar anar el fre la barra té una tendència natural a elevar-se cap a la pinta.

645 **contrapetja** n f
<Escenografia>

es contrahuella
fr contremarche
it alzata
en riser
en riserboard
de Futterstufe
de Setzstufe
de Steigung

Part vertical del graó, que correspon a la seva alçària.

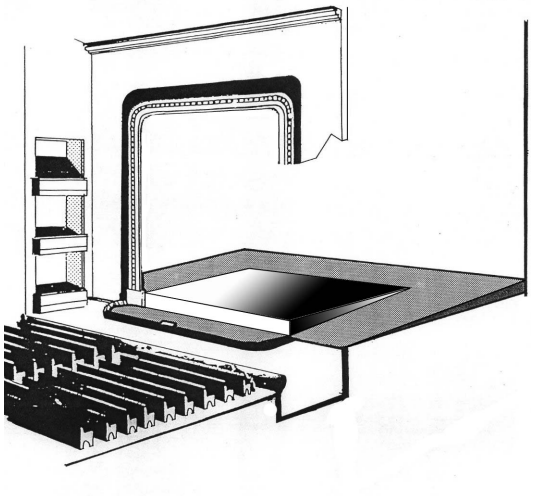
contrapetja JSG

646 **contrapicar** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **inclinar (baix, dalt)** v tr

647 **contraplacat** n m
<Materials>

veg. **tauler contraplacat** n m

contrarampa JSG

648 **contrarampa** n f
<Maquinària>

es contrarampa
fr contre-pente
fr contre-rampe
it controdeclivio
it controscivolo
en counter rake
en opposite rake
de Gegengewitcht

Estructura que es munta en els escenaris amb desnivell per disposar d'una escena horitzontal.

649 **contrast** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es contraste
fr contraste
it contrasto
en contrast
de Gegensatz

Relació entre els diversos tons o valors d'un color en el material gràfic.

650 **contraxapat** n m
<Materials>

veg. **tauler contraplacat** n m

651 **control** n m
<Il·luminació escènica>

es control
fr contrôle
it controllo
en control
de Kontrolle

Conjunt d'operacions per iniciar o modificar el funcionament d'un sistema, d'un vehicle, d'una màquina, d'un procés industrial, etc.

652 **control d'aguts** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es control de agudos
fr contrôle des aigus
it controllo degli alti
en treble control
de Höhenregelung

Control manual de to que atenua les freqüències inferiors d'àudio en un amplificador d'àudio i per tant fa èmfasi en les freqüències d'aguts.

653 **control d'intensitat** n m
<Il·luminació escènica>

es control de intensidad
fr contrôle de l'intensité
it controllo dell'intensita luminosa
en intensity control
de Helligkeitsregelung

Control de la brillantor d'un aparell d'il·luminació.

654 **control de greus** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es control de bajos
fr contrôle des basses
it controlle dei bassi
en bass control
de Bass.Regler

Control manual de to que atenua les freqüències superiors d'àudio en un amplificador d'àudio i per tant fa èmfasi en les freqüències de greus.

655 **control de grup (il·luminació)** n m
<Il·luminació escènica>

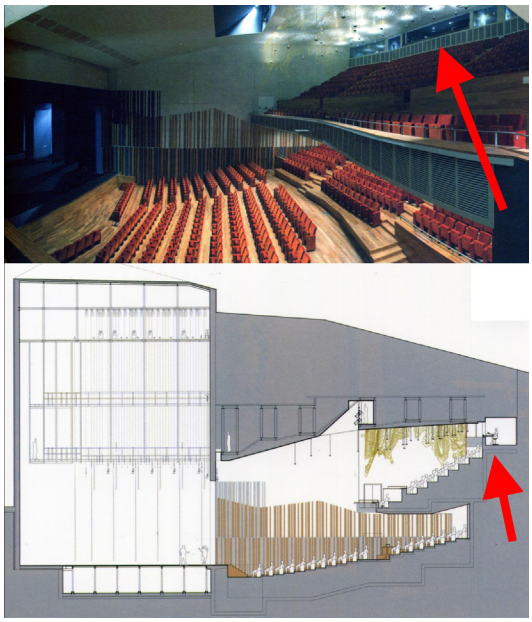
es control de grupo
es control submaestro
fr contrôle du groupe
it master che controlla un gruppo di canali o di faders
en group master
de Gruppenregler

Control simple d'un grup de canals.

656 **control de llums** n m
<General. Parts del teatre>

es control de luces
fr cabine lumière
fr cabine eclairage
fr régie lumière
it cabina ellettrica
it posto di comando elettrico
en lighting control
de Beleuchtungkabine

Espai situat a la part posterior de la sala on es troba el pupitre de control de la il·luminació escènica

ubicació del control de llums del Teatre Atlàntida de Vic JSG

657 **control de so** n m
<General. Parts del teatre>

es control de sonido
fr contrôle du son
it controlle dei suoni
en sound control
de Tonkontrolle
de Tonsteuerung

Espai situat habitualment al fons de la sala on s'ubiquen la taula de mescles, les fonts sonores i d'efectes dels equips electroacústics d'un teatre.

658 **control de volum** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es control de volumen
fr contrôle du volume
it controllo del volume
en volume control
de Lautstärkekontrolle

Control manual que atenua o augmenta el volum d'un equip d'àudio.

control de so del Gran Teatre del Liceu de Barcelona JSG

659 **control del teixit** n m
<Sastreria i caracterització>

es control del tejido
es inspección de la tela
fr inspection du tissu
it controllo qualità tessile
en fabric inspection
de Qualitätskontrolle (Stoff-)

Revisió final del teixit abans del seu ús.

NOTA: Actualment el control del teixit és habitualment fet a fàbrica. Però tant en la confecció de cortinatges com en sastreria

teatral es fa un darrer control abans del seu ús, justificat pel cost posterior de desfer el treball en cas de trobar-se una tara en el teixit un cop acabada la feina.

660 **control electrònic** n m
<Electricitat>

es control electrónico
fr contrôle électronique
it controllo elettronico
en electronic control
de elektronische Kontrolle

Sistema de transmissió d'ordres i senyals entre els pupitres de control i els dispositius.

NOTA: Actualment per a il·luminació escènica s'usen els protocols DMX512 i Ethernet.

661 **control general de volum** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es control general de volumen
es máster general
fr control general de nivel
fr contrôle de volume général
it controllo principale del volume
en master volume control
de Haupt-Laütsärkeregelung

Comandament de la taula de mescles d'àudio que permet augmentar o disminuir conjuntament el volum general del so de sortida als altaveus.

control general de volum (www.houseofsound.ch)

662 **controlador d'espectacle** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es controlador de eventos
fr show contrôleur
it controllo automatico di spettacolo
en show controler
de Show Controler

Ordinador dedicat a sincronitzar tots els elements d'un espectacle, incloent-hi llum, so, automatització de maquinària i pirotècnia.

663 **conveni** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **acord** n m

es acuerdo
es convenio
fr accord
fr agreement
fr convention
it convenzione
en agreement
de Übereinkommen
de Vereinbarung

Acord entre dues o més parts, especialment acord de caràcter general que conté uns pactes en relació amb una matèria o una cosa determinada.

664 **conversió** n f
<General>

es conversión
fr conversion
it conversione
en conversion
de Konvertierung

Acció de canviar una cosa en una altra.

665 **conversió** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es conversión
fr conversion
it conversione
en conversion
de Dateikonvertierung

En informàtica, transformació que deixa invariant el contingut d'informació.

666 **convertidor** n m
<Electricitat>

es convertidor
fr convertisseur
it convertitore
en converter
de Konverter

Aparell, màquina o dispositiu elèctric destinat a transformar un corrent elèctric d'unes característiques determinades en un altre de característiques diferents.

667 **convertidor d'exploració** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es convertidor de escaneo
fr convertisseur de balayage
it scan converter
en scan converter
de Scan Converter

Dispositiu que realitza la conversió d'exploració o velocitat d'escombrada de conversió, és una tècnica per canviar la vertical / horitzontal anàlisi de freqüència del senyal de vídeo per a diferents fins i aplicacions.

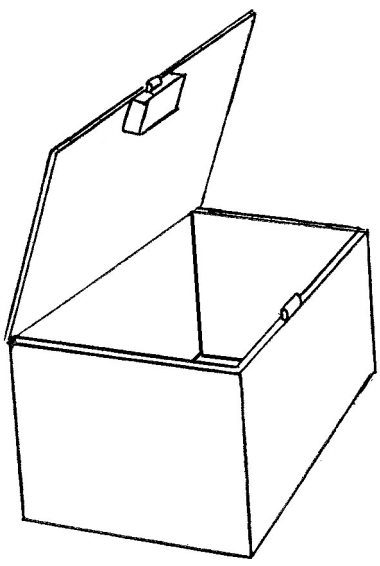
668 **coordenades de suspensió** n f pl
<Maquinària>

veg. **posició de suspensió** n f

669 **cop de porta (àudio)** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es efecto de portazo
fr porte qui claque
it porta che sbatte
en door slam
de Türknallen

Aparell que produeix un efecte de so per ser utilitzat fora de l'escenari, consistent en dues peces de fusta unides per una frontissa, una de les quals es deixa caure sobre l'altra, creant el so sec del tancament d'una porta.

cop de porta JSG

670 **còpia de seguretat** n f

<Il·luminació escènica>

sin. compl. **back up** n m

es copia de seguridad
fr back up
it back up
en back up
de Back-up Pult
de Havariepult

Una secció de la taula de llums que proporciona un mètode alternatiu per restaurar l'original després de la seva eventual pèrdua.

671 **copyright** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **drets d'autor** n m pl
sin. compl. **drets d'autoria** n m pl

es derecho de autor
es propiedad intelectual
es copyright
fr droits d'auteur
it diritto d'auttore
en copyright
de Copyright

Dret de reproducció subjecte a la propietat intel·lectual.

672 **cor** n m
<General. Oficis>

es coro
fr choeur
it coro
en choir
de Chor

Conjunt de persones que en una òpera o altra representació musical canten simultàniament una peça concertada.

673 **corbadora de tubs** n f
<Eines>

es doblador de tubos
fr cintreuse
it morsa a gambo
en pipe bender
de Rohrbieger

Eina que corba tubs per pressió.

corbadora de tubs manual i corbadora de tubs hidràulica
(www.americanmachinestools.com i www.oction.com.au)

674 **corbata** n f
<General. Parts del teatre>

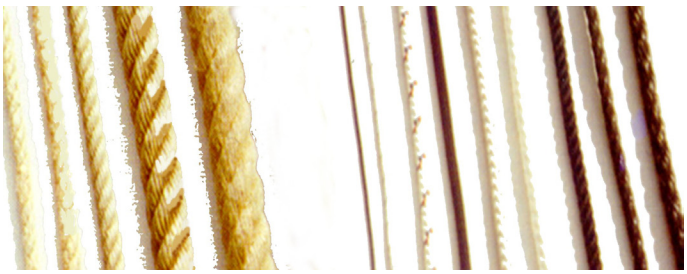
veg. **prosceni** n m

675 **corda** n f
<Materials>

es cuerda

es soga
fr fil
it corda
it fune
en rope
de Seil

Cordill gruixut i flexible de cànem, pita, cotó, niló o fibra de vidre.

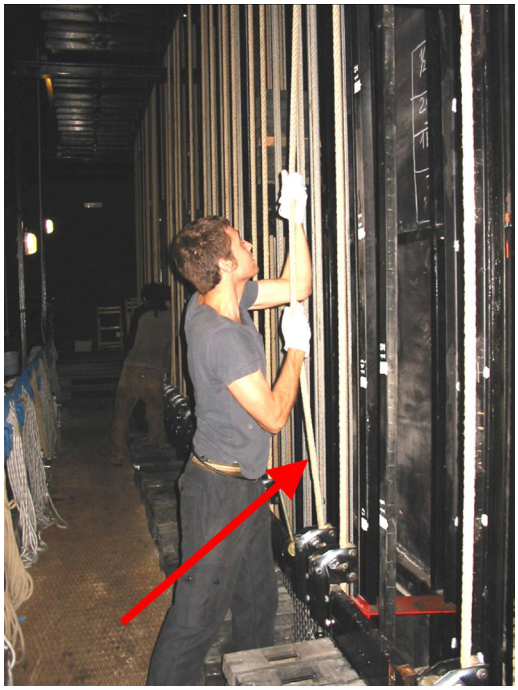
cordes de fibra natural i cordes sintètiques JSG

NOTA: : Les cordes a l'escenari són usades bàsicament per la suspensió dels equips aeris manuals. Tot i la seva pràctica desaparició en els mitjans i grans teatres, aquests encara persisteixen en teatres petits, no professionals i escolars. Tradicionalment, fins a les darreries del segle XX, s'ha usat la corda de cànem per als tirs que permeten la maniobra dels equips manuals. El cànem és molt resistent, agradable al tacte i durador. La impossibilitat d'aplicar-hi tractaments ignífugs que el facin resistent a la flama ha estat el motiu que en els darrers anys aquest hagi estat substituït majoritàriament per les cordes sintètiques fabricades amb polièster ignífug (Trevira C.S. o similar). Aquestes sovint de color negre tenen una capacitat de càrrega superior en més de cinc cops a les de fibra natural - cànem -i solen ser molt estables, evitant les contraccions i dilatacions que produïa la humitat a les anteriors.

676 **corda de cànem** n f
<Equipament aeri>

es cuerda de cáñamo
es soga de cáñamo
fr corde de chanvre
fr fil de chanvre
it corda di canapa
it filo di canapa
en hemp line
en hemp rope
de Hanfseil

Reunió de cert nombre de fils de cànem, torçats plegats formant un cos cilíndric, flexible, d'un gruix variable.

maquinista maniobrant la corda de maniobra d'un equip contrapesat JSG

677 **corda de maniobra** n f
<Equipament aeri>

sin. compl. **tiranta** n f

es cuerda de maniobra
es maromillo
es soga de accionamiento
fr fil de commande
fr fil de rappel
it canapo
it fune di manovra
en operating line
en operator's line
en purchase line
de Kommandoseil
de Kommandotau
de Zugseil

Corda de cànem o poliester, de 25 a 35 mm de gruix, que s'utilitza per a pujar i baixar els equips contrapesats.

corda de piano JSG

678 **corda de piano** n f
<Materials>

es cuerda de piano
fr corde à piano
it corda di pianoforte

en piano wire
de Klaviersaite

Filferro d'acer amb un alt contingut de carboni utilitzat per a instruments musicals i d'altres usos com molles, efectes especials i attrezzo; és fabricat en diàmetres que van del 0,15 als 4,8 mil•límetres.

679 **corda de seguretat** n f
<Seguretat i riscos laborals>

sin. compl. **línia de vida** n f

es cuerda de seguridad
fr corde de sûreté
fr fil de sûreté
it fune di sicurezza
en safety line
de Sicherungsleine

Corda o cable que fixat correctament assegura el treball del tècnic en treballs en alçada.

corda de seguretat (www.insht.es/ntp_300)

680 **corda dinàmica** n f
<Materials>

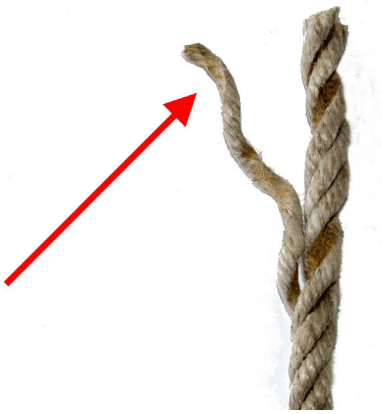
es cuerda elástica
fr câble élastique
fr corde élastique
it corda elastica
en bungie cord
de Elastikband
de Elastikleine
de Elastikseil

Corda elàstica que és capaç d'absorbir l'energia que es produeix durant la caiguda d'una càrrega sospesa en ella.

681 **cordó** n m
<Materials>

es cordón
fr toron
it nastro
en strands
de Litze

Unió de filasses retortes que formen com una corda i que serveix per fer altres cordes i caps.

cordó JSG

682 **coreògraf -a** n m, f
<General. Oficis>

es coreógrafo -a
fr chorégraphe
it coreografo
en choreographer
de Choreograph -in
de Tanzmeister

Persona que crea la coreografia d'un espectacle de dansa o ballet o les escenes de ball d'una obra de teatre, òpera o pel·lícula.

683 **coreografia** n f
<Dansa>

es coreografía
fr chorégraphie
it coreografia
en choreography
de Choreographie

Art de compondre ballets o danses anotant les figures i el passos dels solistes i dels grups, harmonitzats amb la música i altres elements de l'espectacle.

684 **corista** n m, f
<General. Oficis>

es corista
es miembro del coro
fr choriste n m, f
it corista
en choir singer
en chorister
en chorus boy n m
en chorus girl n f
en chorus member
de Chorsänger n m
de Chorsängerin n f

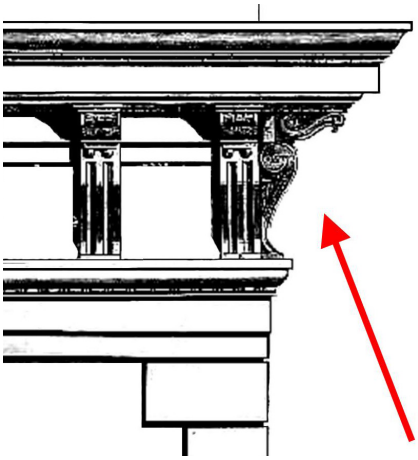
Persona que canta en un cor.

NOTA: També s'anomenen coristes a les ballarines d'espectacle de Music-hall i Revista, degut a que originàriament, durant la primera meitat del segle XX, a més de ballar cantaven.

685 **cornisa** n f
<Elements escenogràfics>

es cornisa
fr corniche
it cornicione
en cornice
de Gesims (Arch.)
de Kehle (Arch.)

Ornament sortit, generalment horitzontal i motllurat, que corona una façana, un pedestal.

cornisa JSG

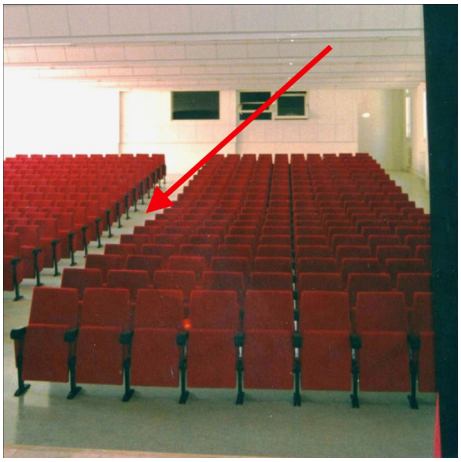
686 **corredor** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **passadís** n m

687 **corredor (sala)** n m
<General. Parts del teatre>

es pasillo (en la sala)
fr couloir
it passaggio
en aisle
de Durchgang (Bühne)
de Umgang (Bühne)

Espai que permet caminar entre els seients per a l'audiència

corredor JSG

688 **corrent altern** n m
<Electricitat>

es corriente alterna
es CA

fr courant alternatif
it corrente alternata
en alternating current
en AC
de Wechselstrom

Corrent elèctric produït per una tensió alterna, la magnitud de la qual canvia ràpidament de sentit, generalment a freqüència constant.

689 **corrent continu** n m
<Electricitat>

es corriente continua
es CC
fr courant continu
it corrente continua
en continous current
en direct current
en D.C.
de elektrischer Strom
de Gleichstrom

Corrent elèctric que té sempre el mateix sentit i la intensitat del qual és constant o bé varia lleugerament entorn d'un valor constant formant una petita ondulació.

690 **corrent elèctric** n m
<Electricitat>

es corriente
es corriente eléctrica
fr courant électrique
it corrente
it corrente elettrica
en current
en electric current
de elektrischer Strom
de Leistung (elektr.)
de Strom
de Stromkreis

Moviment de càrregues elèctriques resultant d'una diferència de potencial entre dos punts.

NOTA: Sovint s'usa el terme llum per referir-se al corrent elèctric. Expressions com "ha marxat el llum" són sinònimes de "s'ha interromput el corrent elèctric".

691 **corrent primari** n f
<Electricitat>

es corriente primaria
fr courant primaire
it corrente del primario (trasf)
en primary current
de Primärstrom

Corrent elèctric d'entrada en un transformador.

692 **corrent secundari** n m
<Electricitat>

es corriente secundaria
fr courant secondarie
it corrente del secondario (trasf)
en secondary current
de Secundärstrom

Corrent elèctric de sortida d'un transformador.

693 **corrent trifàsic** n m
<Electricitat>

es corriente trifásica
it corrente trifase
en 3-phase current
en three phase current
de Drehstrom
de Dreiphasenwechselstrom

Fons d'alimentació que es compon de tres conductors de corrent que proporcionen 230 volts entre dos dels conductors de corrent 110 volts i entre cadascun dels conductors i el neutre.

694 **córrer-ho cap** v tr
<General. Veus, ordres>

veg. **moure més (cap a...)** v tr

695 **corretja** n f
<Sastreria i caracterització>

es correa
fr courroie
it cinghia
en strap
de Riemen

Banda o llenca de cuir o d'un material semblant.

corretja (www.gerriets.com)

696 **corretja** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **cingla** n f

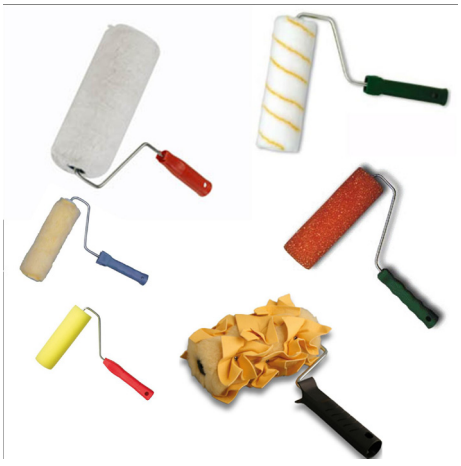
es cincha
es correa
fr sangle
it cìnghia
en strap
de Riemen

Estreta franja de material flexible com el cuir, teixit o goma amb una llengüeta en un extrem per a subjectar o mantenir juntes coses diferents.

697 **corró** n m
<Eines>

es rodillo (pintura)
fr rouleau à peinture
fr rullo per pittore
en paint roller
de Farbroller
de Farbwalze

Eina per pintar formada per un cilindre dur folrat de matèria absorbent que gira sobre un eix metàl·lic, el qual, torçat convenientment, també serveix de mànec.

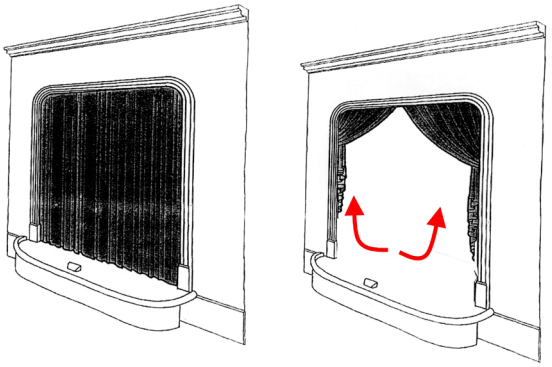

diferents tipus de corrons JSG

698 **cortina** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **teló** n m

es cortina
es telón
fr rideau
it sipario
it telone
en curtain
de Vorhang

Element escènic tèxtil, sovint de grans dimensions, que penjat té diferents usos a l'escenari.

cortina a la francesa JSG

699 **cortina a la alemanya** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina de guillotina** n f

700 **cortina a la francesa** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortina a la francesa
es telón francés
fr rideau à la française
it sipario alla francese
en French curtain
en swag and fly french curtain
de Französischer Vorhang

Cortina el moviment de la qual és la combinació d'una cortina de pavelló (a la italiana) amb una cortina de guillotina (a l'alemanya).

701 **cortina a la grega** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina americana** n f

702 **cortina a la italiana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

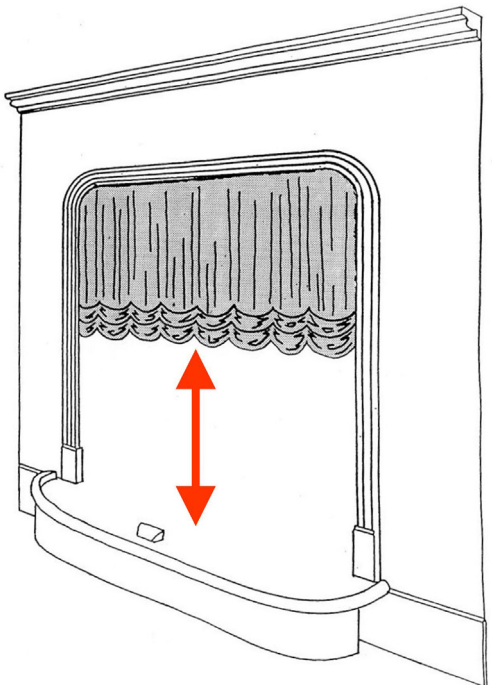
veg. **cortina de pavelló** n f

703 **cortina a la romana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortina a la romana
fr rideau à la romaine
it sipario alla romana
en festoon curtain
en French curtain
de venezianischer Vorhang

Sistema d'obertura composat per carros, tirs i anelles. La part superior de la cortina queda fixa i aquesta remunta verticalment arremangada.

NOTA: La cortina ha de ser fabricada amb teixit lleuger per obtenir un drapejat bonic i facilitar la maniobra.

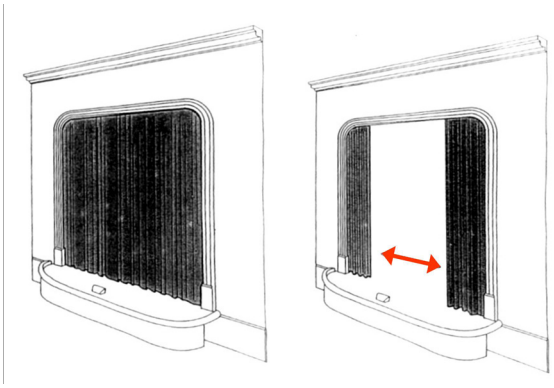
cortina a la romana JSG

704 **cortina americana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **americana** n f
sin. compl. **cortina a la grega** n f

es americana
es cortina a la griega
es cortina americana
es cortina corredera
es telón griego
fr rideau à la grecque
it sipario
it sipario a cortinaggio
it sipario alla greca
en draw curtain
en runner
en traveler
en traveler curtain
en traverse curtain
de Grieschischer Vorhang (horizontal)
de grieschisher Zug
de Raffvorhang

Cortina que s'obre del centre cap els laterals de l'escena i se sol utilitzar per a mutacions breus i per tancar els quadres.

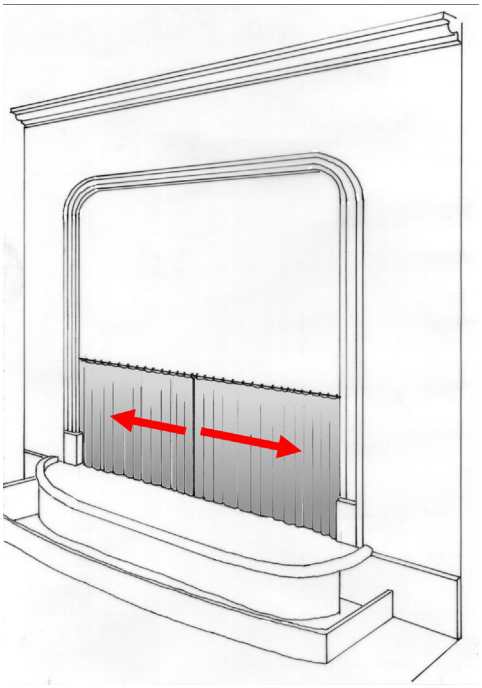

cortina americana JSG

705 **cortina brechtiana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortina Brecht
es telón Brecht
fr rideau Brecht
fr rideau brechtien
it sipario brechtiano
en Brecht curtain
de Brecht- Gardine
de Brecht-Vorhang

Cortina sospesa d'un cable tensat sobre tota la longitud de la embocadura d'escena a una alçada de entre 2 i 2,5 metres, i que s'obre cap a un sol costat.

cortina brechtiana JSG

706 **cortina corredora** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. **cortina d'una fulla** n f

es cortina corredera
es cortina de una hoja
fr rideau tiré horizontalement
it sipario tirato orizzontalmente
it sipario di un foglio
en wipe curtain
de Vorhang, horizontal gezogener

Cortina d'una sola fulla que es mou transversalment en una direcció o la seva inversa.

707 **cortina d'aigua** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es cortina de agua
fr rideau d'eau
it telone d'acqua
en drencher
en sprinkler
de Regenvorrichtung

Conducció d'aigua emplaçada darrera el teló tallafocs per, en cas d'incendi, refredar-lo.

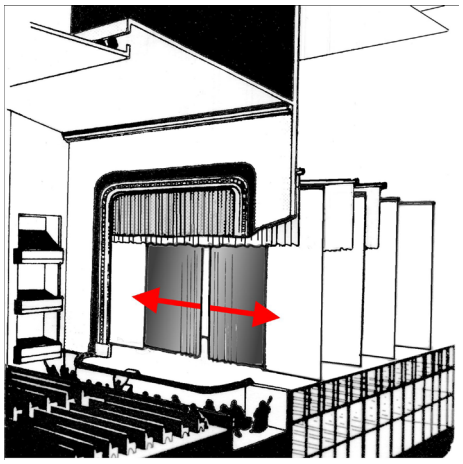
708 **cortina d'entreacte** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **segona americana** n f
sin. compl. **teló de quadre** n m

es comodín
es telón de entreactos
fr rideau d'entracte
it sipario di boccascena
en act drop
de Pausenvorhang
de Zwischenvorhang

Cortina, diferent del teló de boca, usada per tancar i començar els diferents quadres i actes d'una representació.

NOTA: Actualment, aquesta cortina sol formar part, com un element escenogràfic més, de l´escenografia.

cortina d'entreacte JSG

709 **cortina d'una fulla** n f
<Escenografia. Cortinatges>

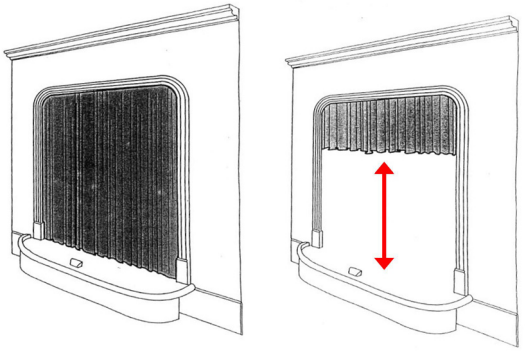
sin. **cortina corredora** n f

710 **cortina de guillotina** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **cortina a la alemanya** n f

es telón a la alemana
es telón de guillotina
fr rideau à l'allemande
fr rideau à la guillotine
it sipario a caduta
it sipario a tenda
it sipario alla tedesca
en drop curtain
en fly curtain
en guillotine curtain
de Deutscher Vorhang
de Fallvorhang

Cortina que tanca l'escena verticalment.

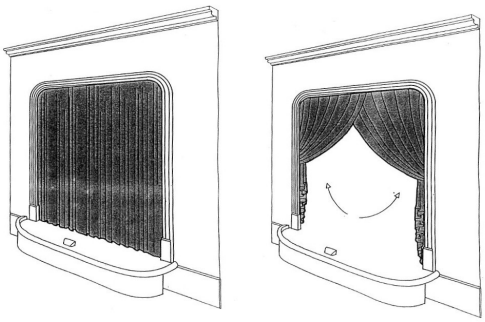
cortina de guillotina JSG

711 **cortina de pavelló** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **cortina a la italiana** n f

es pabellón
es telón a la italiana
fr rideau à l'italienne
it sipario a tende laterali
it sipario all'imperiale
it sipario all'italiana
en tableau curtain
en tabs
de doublierter Prospekt
de doublierter Vorhang
de Raffvorhang

Cortina que s'obre del centre cap als angles superiors del quadre de l'escena.

cortina de pavelló JSG

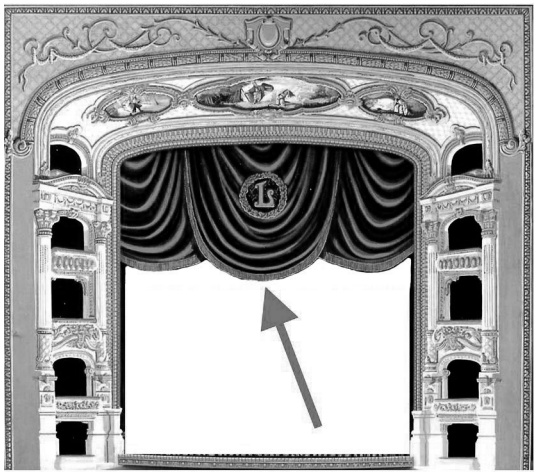
712 **cortina de putxinel·li** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **teló de putxinel·li** n m

713 **cortina drapejada** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortina festoneada
es telón festoneado
fr rideau drapé
it mantovana drappeggiata
it mantovàna festonata
en italian curtain
en swag curtain
de Italienischer Vorhang (gerafft)

Cortina que crea una sèrie de plecs usant una corda o fil que passa per l'interior d'unes anelles cosides al seu darrera.

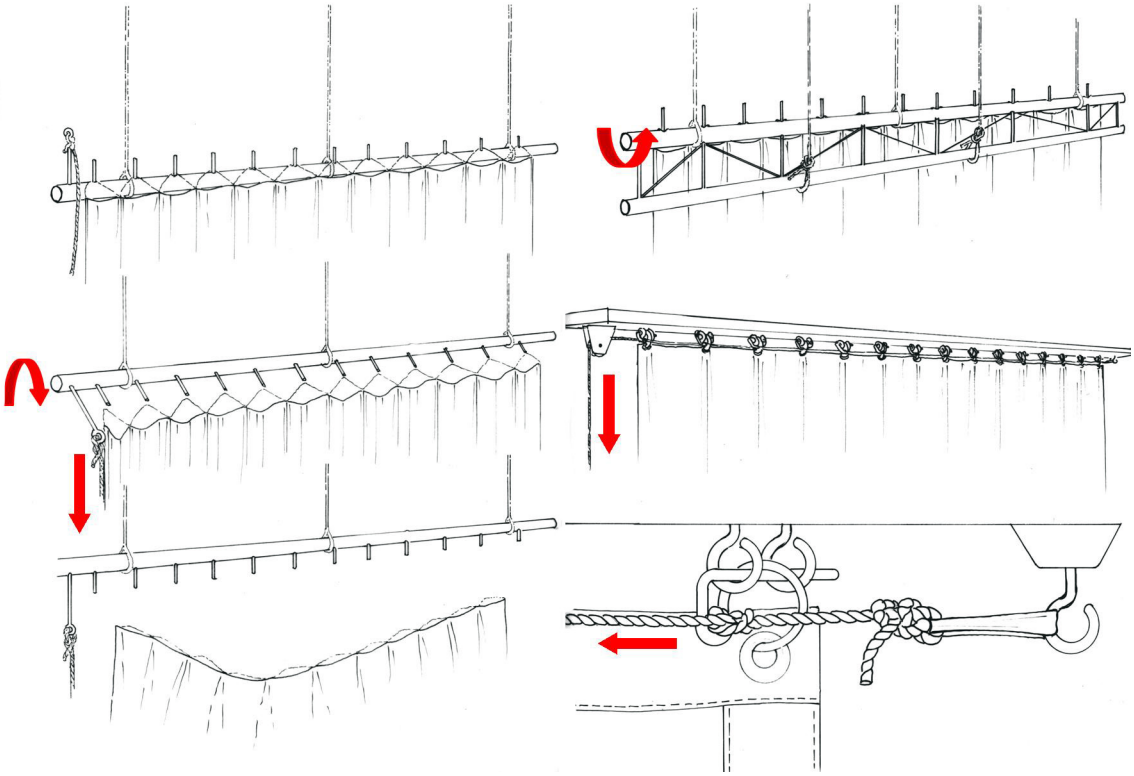
guardamalles de l'antic Gran Teatre del Liceu. Dibuix de Joan Salvador JSG

714 **cortina kabuki** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **kabuki** n m
sin. compl. **teló kabuki** n f

es telón kabuki
fr rideau kabuki
it sipario kabuki
it spillatura
it spinatura
en kabuki curtain
de Kabuki-Vorhang

Cortina que sospesa d'unes tiges especials muntades sobre una barra, en girar aquesta, queda alliberada caient sobre les taules de l'escena.

detall de diferents sistemes mecànics per muntar una cortina kabuki JSG

715 **cortina negra** n f
<Escenografia. Cortinatges>

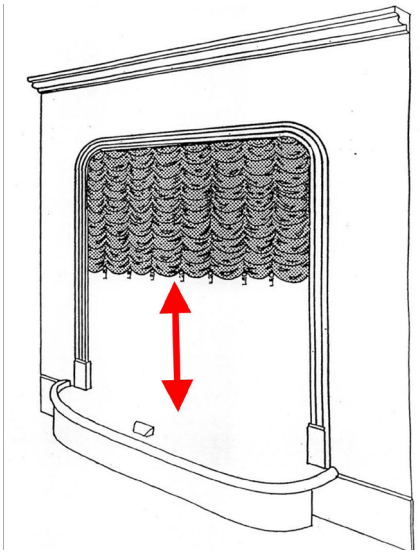
es telón negro
fr rideau noir
it sipario nero
en blackout drop
de Deckvorhang
de Verdunkelungsvorhang

Cortina de color negre i opaca a la llum

716 **cortina veneciana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortina festoneada
es cortina veneciana
fr rideau à la vénitienne
fr rideau bouillonée
it sipari all'austriaca
it sipari alla veneziana
en brail curtain
en festoon curtain
de Raffvorhang
de Wolkenvorhang

Cortina que forma un dibuix d'ones i es recull de baix a dalt mantenint fixa la seva part superior.

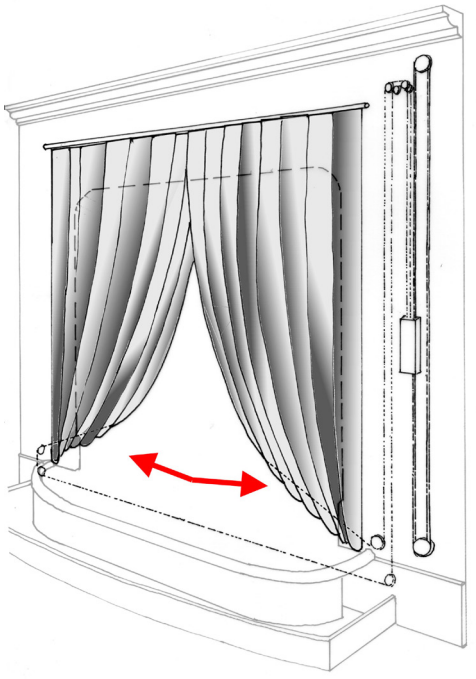

cortina veneciana JSG

717 **cortina wagneriana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es telón Wagner
fr rideau Wagner
fr rideau wagnérien
it sipario wagneriano
en Bayreuth curtain
en Wagner curtain
de Bayreuth-Vorhang
de Wagner-Vorhang

Cortina en dues peces d'una alçada sovint el doble de la embocadura, que tibant simultàniament de la corda que passa per les anelles cosides prop de la vora inferior d'aquesta, obre del centre en direcció als costats deixant fixa la seva part superior.

cortina wagneriana JSG

718 **cortinatge** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es cortinajes
es cortinas del teatro
fr draperie
it tessuti
en drapery
en soft goods
de Draperie
de Theatertextilien

Joc de cortines d'un teatre, d'un espectacle.

719 **cosidor -a** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **brodador -a** n m, f

sin. compl. **costurer -a** n m, f

es costurero -a
es cosedor -a
fr couturier -ière
fr cousseur
it cucitore -trice
it sarto -a
en dressmaker
en seamstress
en stitcher
de Näherin

Persona que cus articles de roba, generalment de decoració o de vestir per a l'espectacle.

NOTA: Dins l'àmbit de l'escenografia el cosidor sol fabricar els cortinatges escènics i els telons i altres elements escènics que s'han de pintar.

720 **cosidor (cambra)** n m
<Sastreria i caracterització>

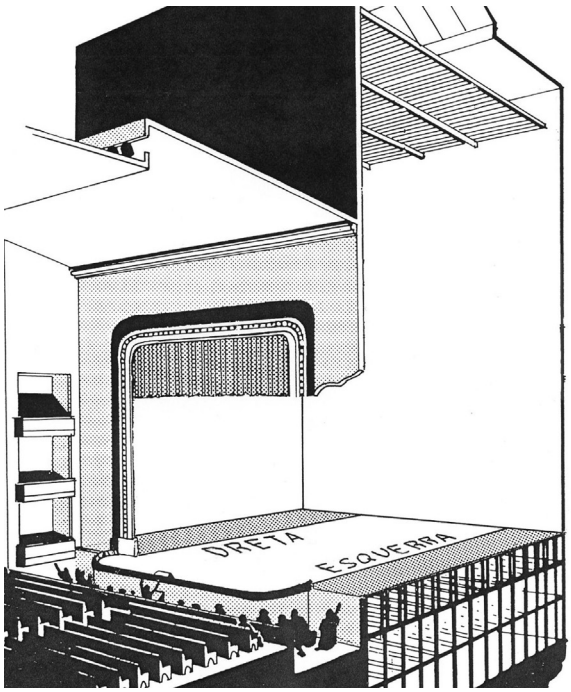
es cuarto de costura
fr salle de couture
it stanza del cucito
en sewing room
de Schneiderei

Habitació o departament on treballen els cosidors i les cosidores.

721 **costat** n m
<General. Parts del teatre>

es hombro
fr espace latérale de la scène
it camerone laterale
it lato del palcoscenio
it palcoscenico laterale
en sidestage
en wing stage
de seitliche Abstellfläche

Espai interior d'un escenari situat al lateral de l'escena, que roman habitualment ocult als espectadors.

costats dret i esquerra JSG

722 **costat dret** n m
<General. Parts del teatre>

es derecha de actor
es hombro derecho
es topes
fr côté jardin
fr jardin
it a sinistra
it lato giardino
en opposite prompt [O.P.]
en stage right
en O.P.
de Links [vom Publikum gesehen]
de Rechts

Espai interior d'un escenari situat a la dreta de l´embocadura mirant en direcció al públic en un teatre a la italiana. És una zona que roman habitualment oculta als espectadors.

NOTA: A Itàlia els costats dret i esquerra fan sempre referència a l'espectador.(ABC della Scenotecnia. Benedetta Dalai).

723 **costat esquerre** n m
<General. Parts del teatre>

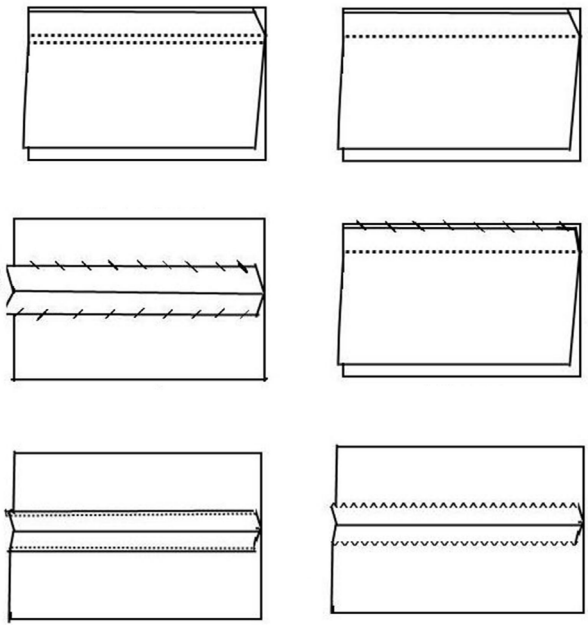
es hombro izquierdo
es izquierda del actor
es arrojes
fr côté cour
fr cour
it a destra
en prompt side [P.S.]
en stage left
en P.S.
de Inspizientenplatz
de Links

Espai interior d'un escenari situat a la ´esquerra de la embocadura mirant en direcció al públic en un teatre a la italiana. És una zona que roman habitualment oculta als espectadors.

724 **costura** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es costura
fr couture
fr ourlet
it cucitura
en seam
de Fuge
de Naht
de Saum

Sèrie de punts que uneix dues peces de roba, cuir, etc.

diferents tipus de costures (www.artvani-vani.blogspot.com)

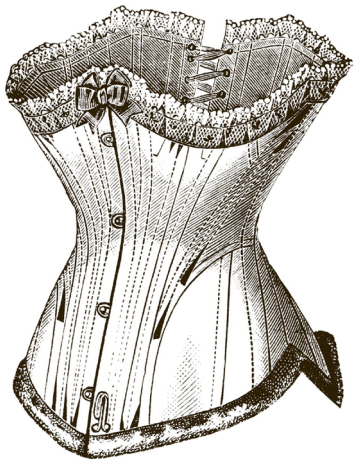
725 **costurer -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cosidor -a** n m, f

726 **cotilla** n f
<Sastreria i caracterització>

es armazón del vestuario
es corsé
fr corset
fr sous-vetement baleiné
en corset
en foundation garments
de Korsett

Faixa ampla de tela reforçada amb barnilles destinada a sostenir el pit i dibuixar el cossatge de les dones.

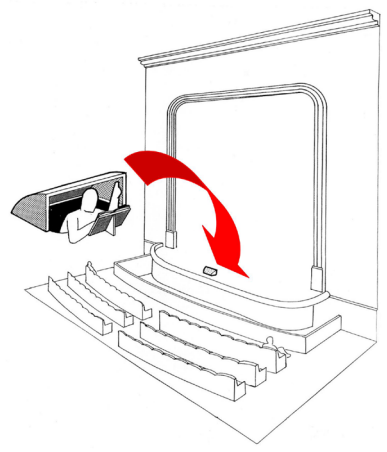
cotilla JSG

727 **cover** n m, f
<General. Oficis>

veg. **suplent** adj

728 **coverol** n m
<General. Parts del teatre>

es caja del apuntador
es concha
fr boîte à souffleur
fr logette

coverol JSG

fr trou du souffleur
it buca del suggeritore
it cuffia en prompter's box
de Souffleurkasten

En el prosceni d'un teatre, el forat de l'apuntador, proveït d'una coberta que té la forma d'un mig hemisferi.

NOTA: Actualment, en desús en la majoria dels teatres. Es utilitzada encara en els teatres de òpera.

729 **CPD** n m
<Producció i administració>

veg. **permís d'importació temporal** n m

730 **CPU** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **processador** n m

731 **crear (un personatge)** v tr
<General>

veg. **interpretar** v tr

732 **crèdits** n m pl
<Producció i administració>

es créditos
fr générique
it titoli (di coda, di testa)
en titles
de Titel

Relació de les persones, entitats, empreses, etc., que han participat en l'elaboració d'una producció d'un espectacle, film, disc, etc.

733 **cremallera** n f
<Sastreria i caracterització>

es cremallera
fr fermeture éclair
it chiusura lampo
en zip
en zipper
de Reissverschulß

cremallera JSG

Sistema de tancament i d'obertura d'una peça de vestir, d'una cartera, d'una bossa, etc., consistent en dues tires dentades, de plàstic o metàl·liques, que s'uneixen o se separen mitjançant una peça que les pot recórrer en tots dos sentits.

734 **crespó** n m
<Sastreria i caracterització>

es crespón
fr crépon
it crépon
it tessuto crespo (pesante)
en crepon
de Crepon

Fil que s'obté torçant dos o més caps de seda o de fils sintètics, un dels quals ja ha estat torçat abans. L'efecte de rissat es crea fabricant el teixit amb fils de diferent gir i de diferents graus de contracció.

735 **crespó de Xina** n m

<Sastreria i caracterització>

es crepe de china
fr crêpe de chine
it tessuto crespo (leggero)
en crepe de chine
de Crepe de Chine

Teixit que s'obté amb aquest fil i que presenta una superfície crespada.

crespó de Xina JSG

736 **crític -a** n m, f
<General. Oficis>

es crítico
fr critique
it critico
en critic
de Kritiker

Persona que expressa la seva opinió sobre els espectacles, jutjant-ne les qualitats i els defectes, generalment per a la publicació d'articles periodístics.

737 **crítica** n f
<Producció i administració>

es crítica
es reseña
fr critique
it critica
en review
de Kritik

Judici sobre les qualitats i els defectes d'una obra teatral, literària, artística, etc.

738 **crominància** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es crominancia
fr chrominance
it crominanza
en chrominance
de Chrominanz

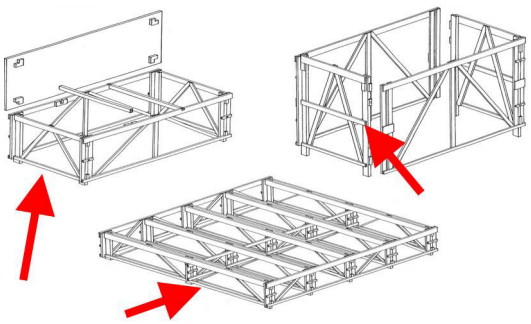
Informació que representa el color en els sistemes de televisió en color, definida mitjançant dos senyals que són transmesos a més del de luminància, corresponent a la imatge en blanc i negre.

739 **croquis** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **esbós** n m

740 **crossa** n f
<Elements escènics>

es armazón de practicable
es armilla
fr châssis de practicable
fr ferme de practicable
it capre
it caprette
it cavalla
it telaio per praticabile
en frame (rostrum)
de Gerüst (Practikabel)

crosses de practicables

Part ferma d'un practicable a la italiana on s'encaixen les teleres.

NOTA: En italià "capre" i "caprette" són variants lingüístiques de Florència.

741 **crossfader** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **potenciòmetre de l'encadenat** n m

742 **cua de cavall** n f
<Sastreria i caracterització>

es cola de caballo
fr queue de cheval
it coda di cavallo
en ponytail
de Pferdeschwanz

Cabellera lligada amb una cinta, un passador, etc., més amunt del clatell, d'on penja.

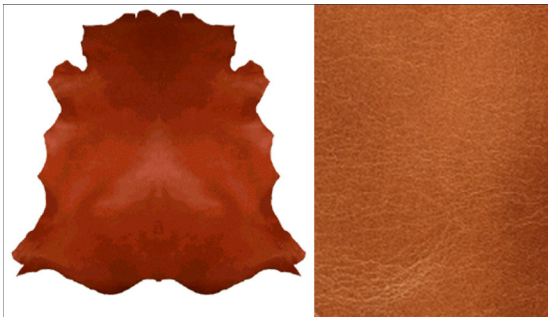

cua de cavall JSG

743 **cuir** n m
<Sastreria i caracterització>

es cuero
fr cuir
it cuoio
en hide
en leather
de Fell

Pell del bou i d'altres animals adobada i preparada per a diferents usos.

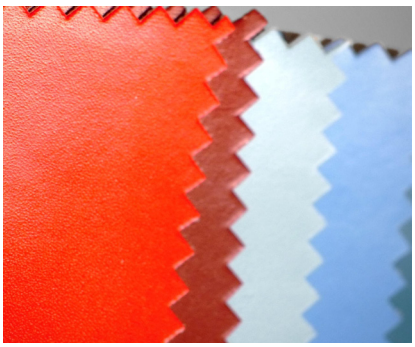
cuir JSG

744 **cuir sintètic** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **pell sintètica** n f

es imitación de cuero
es napa
fr faux cuir
it ecopelle
it similpelle
en fake leather
en imitation leather
en simulated leather
de Kunstleder
de Lederimitat

Teixit sintètic que imita el cuir dels animals.

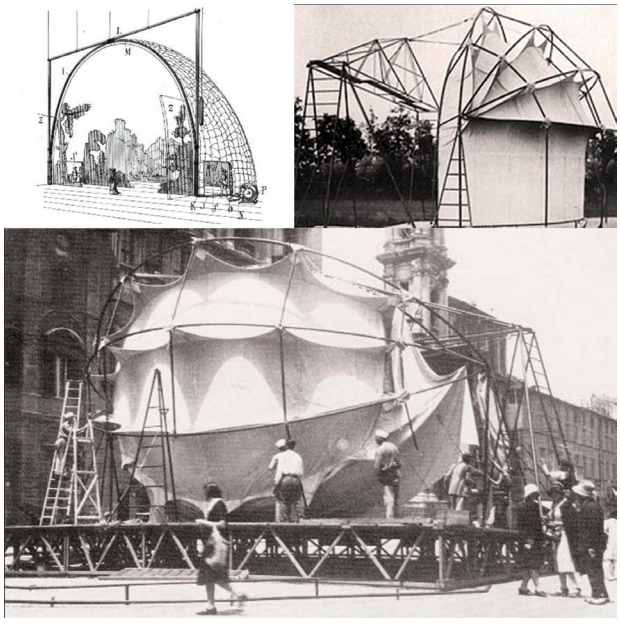
cuir sintètic JSG

745 **culot** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **casquet** n m

746 **cúpula Fortuny** n f
<Elements escènics>

es cúpula Fortuny
fr coupole d'horizon
it cupola Fortuny
en Fortuny's dome cyclorama
en sky dome
de Kuppelhorizont

dibuix i fotografies de la cúpula Fortuny realitzades pel propi Mariano Fortuny (www.museicicivicivenezianiit)

Estructura en forma de quart d'esfera que tanca completament l'escena, formada per unes estructures semicirculars i dues teles engomades sobreposades, a les quals, en extreure l'aire, es tesaven formant una superfície uniforme.

NOTA: Mariano Fortuny (1871-1949) va escriure en el seu llibre "Ëclairage Scenique Système Fortuny" que havia fabricat un model d'aquesta cúpula a Paris l'any 1902. Quatre anys més tard, la contrueix al Teatre de la Avenue Bosquet i al Krolloper de Berlin un any més tard. Aquest sistema desmuntable és abandonat i subtituit per cúpules permanents com la del Schauspielhaus Dresden.

747 **curt circuit** n m
<Electricitat>

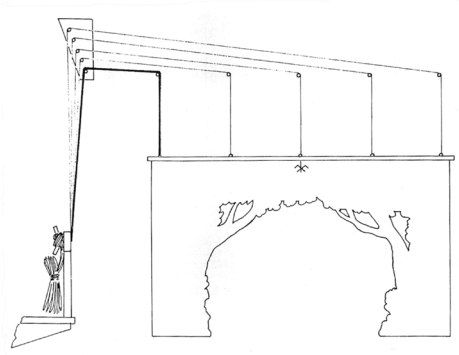
es cortocircuito
fr court-circuit
it corto-circuito
en burned up
en short circuit
en shorted out
de Kurzschluß

Fenomen provocat per la connexió voluntària o accidental de dos punts d'un circuit entre els quals hi ha una diferència de potencial mitjançant un conductor d'una impedància molt petita.

748 **curta** n f
<Equipament aeri>

es corta
fr fil court
it corda 1
it corta
en short line
de erstes Tragseil

Tir de menor longitud que suspèn la barra per la part més propera al pont de maniobra.

curta d'un equip manual JSG

749 **cúter** n m
<Eines>

sin. compl. **coltell universal** n m

es cuchillo cartonero
es cuchillo Stanley
es cúter
fr couteau Stanley
fr couteau universel
fr tailleur tailleuse
it coltello Stanley
en cutter
en stanley knife
en utility knife
de Trapezierermesser
de Zuchneider
de Zuchneidin

cúter JSG

Estri per tallar cartó, paper, etc., consistent en un mànec dins el qual es desplaça una fulla metàl·lica de vora molt afuada formada per segments que s'eliminen quan s'han esmussat per l'ús.

750 **dalt** adv
<General. Veus, ordres>

es arriba
es en alto
fr en haut
it su
en up
de auf

Posició d'una persona o d'una cosa respecte a allò que està més baix en direcció vertical i en contacte o no amb ella.

Dd

751 **damunt** adv
<General. Veus, ordres>

sin. compl. **sobre** adv

es encima
es sobre
fr au dessus
fr sur
it sopra
en above
en over
de oben
de über

Posició d›una persona o d›una cosa respecte a allò que està més baix en direcció vertical i en contacte o no amb ella.

752 **dansa** n f
<Representació>

es danza
fr danse
it danza
en dance
de Tanz

Successió de passos, salts, posicions, executats segons un ordre i un ritme determinats.

753 **dansa moderna** n f
<Dansa>

es danza moderna
fr dance moderne
it danza moderna
en modern dance
de Modern Dance
de Moderner Tanz

Forma de ballet desenvolupat en el segle XX.

754 **DAO** n m
<Escenografia>

veg. **disseny assistit per ordinador** n m

755 **darrere** adv
<General. Veus, ordres>

es detrás
fr derrière
fr en arrière
en behind
de hinten

de hinter

En la part posterior. A escena situat a fòrum o pròxim a ell.

NOTA: Existeix una expressió en alemany i anglès que especifica la ubicació d'un element escenogràfic darrere l'altra. de. Rücksprung ; en. set back .

756 **DAT** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **casset digital** n m

757 **davant** adv
<General. Veus, ordres>

sin. **al davant** adv

758 **dB SPL** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **nivell de pressió sonora** n m

759 **decorat** n m
<Escenografia>

es decorado
fr décor
it allestimento
it scena
it scenario
it scenografia
en decor
en scenery
en set
de Ausstattung
de Buhnenbild (Dekoration)
de Dekoration

decorat de La Passió de Cervera
de l'escenògraf Joan Salvador Collador JSG

Conjunt dels elements escènics i escenogràfics,
pictòrics, plàstics, arquitectònics, etc. , que figuren el lloc de l'acció en una representació de teatre.

760 **decorat armat** n m
<Escenografia>

es decorado armado
fr décor practicable
en framed scenery
de ausgesteift
de gerahmte Prospekte
de Prospekte, gerahmte

Decorat format per bastidors.

decorat corpori de "El Rescat de les 100 Donzelles" (1985) realitzat
pel taller d'escenografia dels Germans Salvador JSG

761 **decorat corpori** n m
<Escenografia>

es decorado corpóreo
fr décor construit
it scena construita
en constructed set
en Three-dimensional scenery
de erbautes Buhnenbild

Decorat en què les superfícies elementals d'arquitectura són construïdes tenint en compte, o no, les deformacions necessàries per a la perspectiva teatral.

762 **decorat d'exterior** n m
<Escenografia>

es decorado exterior
fr décor d'extérieur
it scena di externo
en exterior set
en exteriors
en outdoors
de Ausserdekoration

Decorat que imita ambients i situacions d'espai obert.

763 **decorat d'interior** n m
<Escenografia>

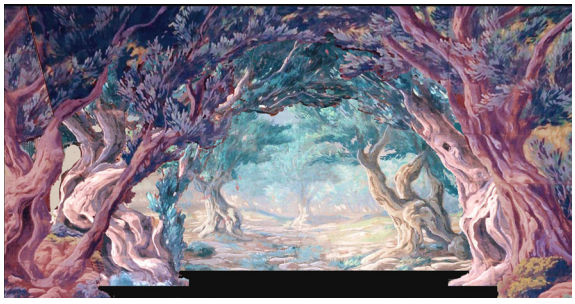
es decorado interior
fr décor d'intérieur
fr décor de chambre
fr décor de pièce
it scena parapettata
en box set
en interior
en interior set
de Zimmerdekoration

Decorat d'espai tancat que suposa la desaparició de la quarta paret d'una sala.

764 **decorat de lloguer** n m
<Escenografia>

es decorado de alquiler
fr décor à louer
it scenografia in noleggio
en scenery rental
de Dekoration mieten

Decorat que és propietat d'un taller d'escenografia, d'un teatre, d'una productora d'espectacles i pot ser utilitzat per diverses companyies i grups de teatre, per un preu convingut per un temps determinat.

decorat de lloguer que representa un bosc d'oliveres de l'escenògraf Joan Salvador Collado JSG

765 **decorat de repertori** n m
<Escenografia>

es decorado de repertorio
es decorados estándar en depósito
es stock de decorados
fr décor-répertoire
it scenografia di repertòrio
en repertory set
en stock scenery
de Dekorationsfundus
de Repertoiredekoration

Decorat tipificat, habitualment pintat, utilitzat per les companyies d'afeccionats i grups teatrals amb pocs recursos, que reprodueix certs ambients d'una manera força realista i prescindeix d'elements característics d'una determinada peça

decorat de repertori d'un interior de sala rica (1960) del taller d'escenografia dels Germans Salvador JSG

dramàtica, per tal que sigui el més universal possible.

766 **decorat fix** n m
<Escenografia>

es decorado fijo
es decorado único
fr décor unique
it scena fissa
en permanent set
de bestandige Dekoration
de feststehende Dekoration
de Permanentbühnenbild

Decorat que no canvia al llarg de la peça dramàtica i que sol implicar una unitat en l'espai.

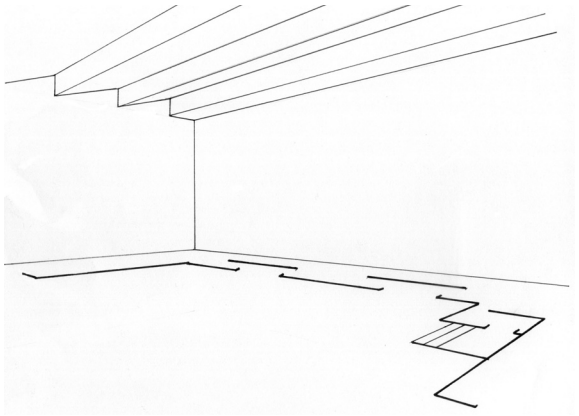

decorat fix per "Cançó d'Amor i de Guerra", de l'escenògraf Jordi Savlador JSG

767 **decorat marcat** n m
<Escenografia>

es escenografia de ensayos
fr décor marquée
it marcatura indicativa per probe
en mock-up
de Probe mit markierter Dekoration

Marcatge de la planta del decorat que es realitza sobre el paviment de la sala d'assajos o de l'escenari per situar els elements d'aquest, que serveix als artistes per assajar.

decorat marcat JSG

768 **decorat múltiple** n m
<Escenografia>

veg. **decorat simultani** n m

decorat penjat al Teatre Arnau de Barcelona (1989) , d'una escenografia dels Germans Salvador JSG

769 **decorat penjat** n m
<Escenografia>

es decorado colgado
fr décor a l'ancienne
fr décor équipé au cintre
it scena volante
en flown set
de Hängedekoration

Decorat que es resol amb elements penjats del teler, com ara telonets, telons, rompiments, bambolines, cametes, etc., força utilitzat en el music-hall i la revista pel seu dinamisme en el canvi de decorat.

770 **decorat pintat** n m
<Escenografia>

es decorado pintado
fr décor peint
it scena all'italiana
en painted set
de gemaltes Bühnenbild

Decorat en què hi ha una preponderància de la pintura sobre la construcció, amb els elements d'arquitectura falsos i pintats amb un joc de clarobscurs per a que amb la distància semblin reals.

decorat pintat per "Amor Sublim", de l'escenògraf Joan Salvador Collado JSG

771 **decorat portàtil** n m
<Escenografia>

es decorado portátil
fr scène portative
it scena portatile
en portable set
de Koffergerät
de transportables Bühnenbild

Decorat dissenyat i construït per facilitar el seu transport, muntatge i desmuntatge.

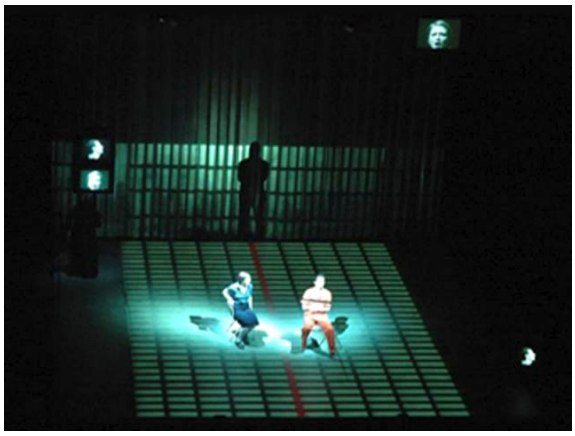

diferents decorats portàtils dissneyats per Joan Salvador Gràcia

772 **decorat projectat** n m
<Escenografia>

es decorado proyectado
fr décor projeté
it scenario proietato
en projected scenery
de Bühnenbildprojektion

Decorat en forma d'imatges que es projecta sobre un teló de fons, un ciclorama, una estora o una pantalla de retroprojecció, generalment obtingut per la combinació de dos projectors situats en els costats de l'escenari o bé en el fòrum.

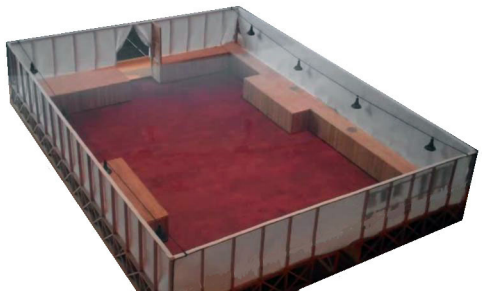

decorat projectat de "Measure for measure"
al National Theatre de Londres (2004) (www.mesmer.co.uk)

773 **decorat simultani** n m
<Escenografia>

sin. compl. **decorat múltiple** n m

es decorado múltiple
es decorado simultáneo
es escenas simultáneas
fr décor simultané
fr scène simultanée
it luoghi deputati
it scena simultanea
en multiple setting
en simultaneous set
de Simultanbühne
de Simultandekoration

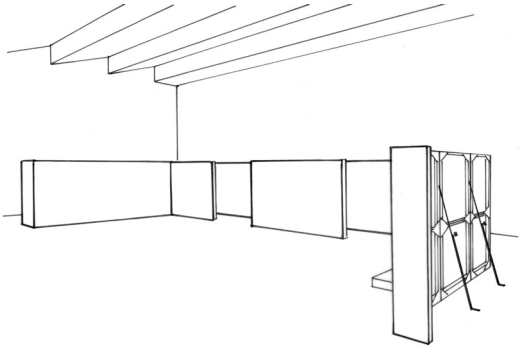
decorat simultani per "La setmana tràgica" de l'escenògraf
Fabià Puigserver (fotografia de la maqueta) JSG

Dispositiu escènic utilitzat principalment a l'edat mitjana i actualment en representacions a l'aire lliure, en què els decorats estan situats un al costat de l'altre i són els actors i de vegades també el públic que es desplaça d'un decorat a l'altre per seguir la representació.

774 **decorat succedani** n m
<Escenografia>

es decorat provisional
fr mise en place du décor provisoire
it costruzione indicativa (di scenografie)
en mock up rehearsal
en temporary set
de Behelfsbühnenbild
de improvisierte Dekoration oder Kostume
de temporäre Dekoration

Decorat que reemplaça l'usat a l'escenari a la sala d'assaig.

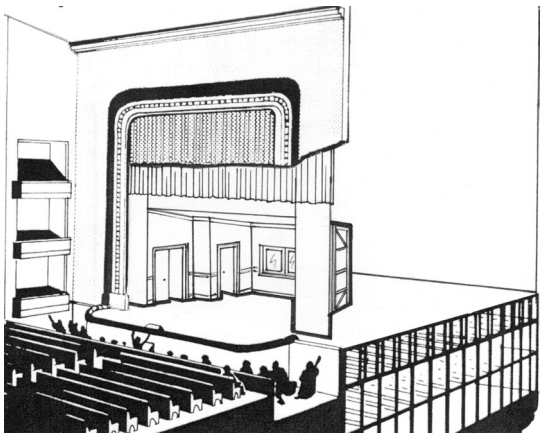

decorat succedani JSG

775 **decorat tancat** n m
<Escenografia>

es decorado cerrado
es decorado de interior
fr décor (de chambre/de pièce)
fr décor fermé
it parapettata
it scena di camera
it scena parapettata
en box set
de 3 Seitig geschlossene Bühnendekoration
de Geschlossene Dekoration
de Zimmerdekoration

Decorat que representa l'interior d'una cambra o d'un saló que es caracteritza per estar format per paraments verticals que tanquen l'escena i, sovint, de sostre.

decorat tancat JSG

776 **decorat transformable** n m
<Escenografia>

es decorado transformable
fr décor à transformations
it scena transformabile
en convertible set
en quick-change scenery
de Umrechnungstabelle
de Verwandlungsdekoration
de Verwandlungsszenerie

Decorat que, essent bàsicament únic, permet petites modificacions: entrades d'elements, moviments de bastidors, etc., per tal de canviar fàcilment l'espai on es desenvolupa l'acció.

decorat transformable per "La Passió de Molins de Rei", de l'escenògraf Jordi Salvador (2008)

777 **definit -ida, més definit -ida** adj
<Il·luminació escènica>

veg. **enfocat -cada, més enfocat -cada (retall)** adj

778 **degradar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

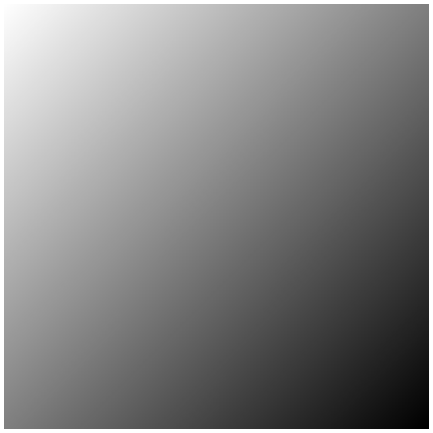
es degradar
fr dégrader
it sfumatùra
en degrade, to
de degradieren

Disminuir gradualment en la pintura la llum, les ombres o els colors per tal de produir determinats efectes estètics.

779 **degradat** n m
<Il·luminació escènica>

es degradado
es grado
fr degré
it gradazione
en degree
de Grad

Densitat de to que descendeix progressivament.

degradat JSG

780 **desarmar** v tr
<Maquinària>

es desarmar
es desenvarillar
fr déblayer
it togliere
en strike, to
de abbauen

Acció de desmuntar un bastidor armat, un practicable,etc.

781 **descans** n m
<Producció i administració>

veg. **entreacte** n m

782 **descans obligatori** n m
<Producció i administració>

es periodo de descanso
fr pause obligatoire
it pausa obbligatoria
en union break
de Tarifliche Pausenregelung

Descans periòdic obligat pels contractes oficials.

desclavadors (www.jetro.go.jp)

783 **desclavador** n m
<Eines>

es sacaclavos
es uñeta
fr pied-de-biche
it martello de falegname
en nail puller
de Nagelheber

Tros de barra de ferro afuada en un dels caps emprat per desclavar.

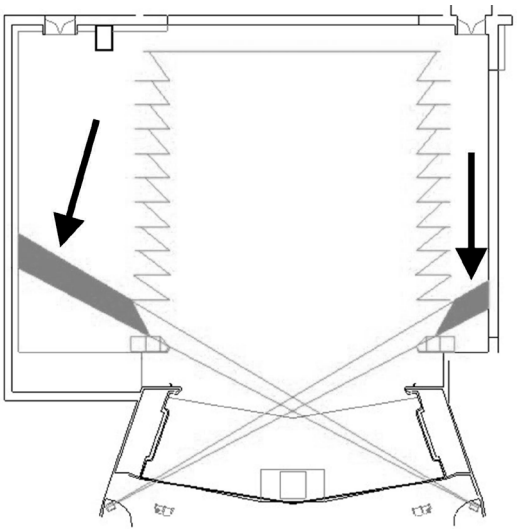
784 **descoberta** n f
<Maquinària>

sin. compl. **aforada** n f

es aforada
es desafore
es descubierta
fr découverte
fr ouverture
it sforo
en backing
en gap in the masking
en opening
de Hintersetzer
de Lücke
de Spalte

Espai en una escenografia muntada a través d' on es veu una part de l'interior de l'escenari.

NOTA: Normalment cal tapar la descoberta amb un telonet, aleta, bambolina, faldetó, etc.

descobertes JSG

785 **descompte tercera edat** n m
<Producció i administració>

es descuento para la tercera edad
fr réduction senior
it sconto senior
en senior discount
de Seniorenermäßigung

Entrada, sovint a menor preu, destinada a pensionistes i a persones velles.

786 **desconnectar** v tr
<Electricitat>

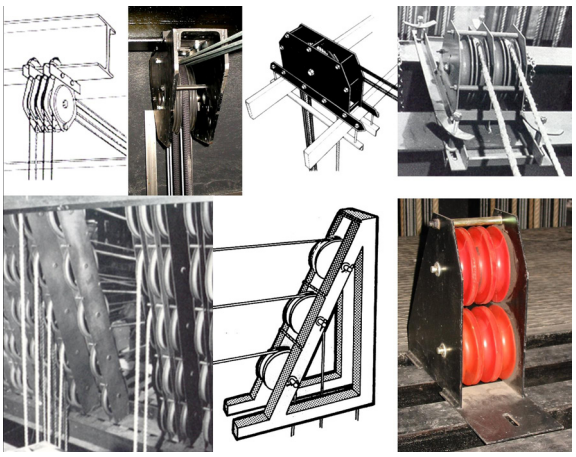
es desconectar
fr débrancher
it interrompere
en disconnect, to
de absschalten

Fer cessar d'estar connectat.

787 **desembarcador** n m
<Equipament aeri>

es carretel de descarga
es casetón de desembarco
es polea colectora
es polea de cabeza
fr mère de famille
fr robinet
it carrucola multipla
it puleggia
it rocchetto di testa
en head block
en headblock
en header block
de Sammelrolle

Conjunt de politges situat sobre la pinta, a la perpendicular d'on es troben les sabates, àncores o motors, per on passen totes els tirs d'un equip.

diferents tipus de desembarcadors
(JSG i Stage rigging handbook, de Jay O. Glerum.)

788 **desendollar** v tr
<Electricitat>

sin. compl. **desfer (el patch)** v tr

es desconectar
fr débrancher
it cancellazione del "patch"
en unpatch
de Einen Patch (Zwischen Simmern und Kreisen)

Fer cessar d'estar endollat.

789 **desenfocat -cada** adj
<Il·luminació escènica>

es desenfocado
es fuera de foco
fr flou
it sfocato
en out of focus
de falsch eingestellt

de unscharf

Es diu del feix de llum amb vora suau, una mica esborrada o que brilla en un lloc inadequat.

790 **desenllaç** n m
<Representació>

es desenlace
fr dénouement
it finale
en denouement
de Auflösung

Esdeveniment final que resol les complicacions d'una acció dramàtica, èpica, etc., allò que porta la solució d'un afer difícil.

791 **desfer (el patch)** v tr
<Electricitat>

veg. **desendollar** v tr

792 **desfilada de vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. **emprova general de tot el vestuari** n f

es ensayo de vestuario
fr défilé de costumes
it sfilata (costumi)
en dress parade
de Kostümbeschau

Presentació de tot el vestuari, per valorar les interacción o problemes que puguin crear els color i els estampats entre ells

793 **desmagnetitzar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es desmagnetizar
fr démagnétiser
fr désaimanter
it smagnetizzare
en demagnetize, to
de Tischlampe

Fer cessar d'estar magnetitzat.

794 **desmuntar** v tr
<Maquinària>

es desarmar el decorado
es desmontar
es despejar
fr démonter
it smontare
en get out, to
en load out, to
en strike, to
de abbauen
de endgültiger Abbau

Desfer un decorat que ha estat muntat, desajuntant-ne les parts.

795 **desmuntatge** n m
<Maquinària>

es desmontaje (de la escenografia)
fr démontage
it smontaggio
en get in
de letzter Abbau

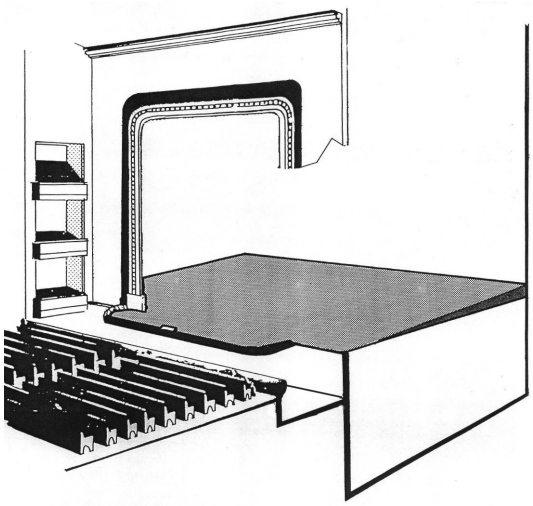
Operació de desmuntar una escenografia.

796 **desnivell** n m
<General. Parts del teatre>

es desnivel
es escenario inclinado
es pendiente
fr pente
fr plan incliné
it declivio
it pendenza
en rake
en raked stage
de Bühnenschräge
de Neigung

Diferència de nivell que tenen els escenaris clàssics, més alt en el fòrum i més baix a la boca, que serveix per a donar fondària a les decoracions pintades en perspectiva i donar una major visibilitat a l'espectador.

NOTA: Els desnivells més habituals són del 3 % al 5 %.

desnivell JSG

797 **despatx de direcció** n f
<General. Parts del teatre>

es despacho de dirección
fr bureau de la direction (du thèâtre)
it ufficio del direttore
en theatre management office
de Theaterbüro

Lloc on el director, despatxa els seus assumptes, treballa o rep .

798 **despatx de duanes** n m
<Producció i administració>

es despacho aduanero
es liberación de aduana
es permiso de aduana
fr dédouanement
it sdoganamento
en customs clearance
de Zollgenehmigung

Conjunt de tràmits burocràtics seguits per l'Administració duanera per donar curs a les importacions i a les exportacions de mercaderies, percebent els drets de duana corresponents.

799 **despenjar** v tr
<Maquinària>

es descolgar
fr charger
it calare
en drop in, to
en lower in, to
de einrichten

Desmuntar els elements escenogràfics sospesos en acabar una representació.

800 **despesa** n f
<Producció i administració>

es gasto
fr frais d'explotation hebdomadaires
it bilancio [settimanale]
en break-even
en get-out financial
de Ausgaben

Adquisició o pagament dels béns utilitzats en el procés productiu.

801 **detector de calor** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es detector de calor
fr détecteur de chaleur
it rilevatore di calore
en heat detector
de Wärmemelder

Dispositiu que respon als canvis en la temperatura ambient que normalment activa un senyal d'alarma.

detector de calor (www.lafortaleza.com.mx)

802 **detector de fum** n m
<General. Parts del teatre>

es detector de humo
fr détecteur de fumée
it rivelatore di fumo
en smoke detector
de Rauchmelder

Aparell que revela l'existència de fum dins d'un espai.

detector de fum (www.masterfireandelectric.com)

803 **dia de funció** n m
<Producció i administració>

es dia de función
fr jour de la représentation
it giorno di rappresentazione
en day of performance
de Spieltag

Jornada durant la qual hi haurà una representació.

804 **diafragma** n m
<Il·luminació escènica>

es diafragma
fr diaphragme
fr diaphragme à iris
it diafragma
it diaframma
it diaframma a iride
en aperture
en diaphragm
en iris
de Blende
de Irisblende

Dispositiu que engrandeix o disminueix l'obertura del feix de llum d'un projector.

diafragma JSG

805 **diagonal** n f
<Representació>

es diagonal
fr diagonale
it diagonale
en diagonal
de Diagonale

Línia que uneix dos vèrtexs que no són d'un mateix costat d'una figura poligonal o que no són d'una mateixa cara d'una figura polièdrica.

806 **diagrama de blocs** n m
<Producció i administració>

es diagrama de bloques
fr schéma bloc
it diagramma a blocchi
en block diagram
de Blockdiagramm

Diagrama d'un sistema, sovint electrònic, on figuren els seus elements o parts constituents, les funcions que exerceixen i llur interacció, que és representada per línies que uneixen aquests elements.

807 **diàleg** n m
<Representació>

es diálogo
fr dialogue
it dialogo
en dialogue
de Dialog

Conversa entre els personatges d'una obra teatral, d'un film, etc.

808 **diapositiva** n f
<Il·luminació escènica>

es diapositiva
es transparencia
fr diapo
fr diapositive
it diapositiva
en diapositive
en lantern slide
en slide
en transparency
de Diakopie
de Diapositiv

Fotografia positiva obtinguda sobre una pel·lícula transparent que es pot projectar amb l'ajut d'aparells especials.

diapositives JSG

809 **dibuixant** n m, f
<General. Oficis>

es dibujante
fr dessinateur
it disegnatóre
en draftsman, draftswoman
en draughtsman, draughtswoman
de Zeichner

Persona especialitzada en el dibuix tècnic o artístic.

810 **dibuixar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es dibujar
fr dessiner
it dissegnare
en draft, to
en drawing, to
de Zeichnen

Traçar sobre una superfície la imatge d'un objecte, d'una idea, d'un projecte amb el llapis, la ploma, el pinzell fi.

811 **didal** n m
<Sastreria i caracterització>

es dedal
fr dé à coudre
it digitale
en thimble (w'robe)
de Fingerhut

Peça tubular sovint tancada en un extrem per un casquet esfèric, de metall, de vori, etc., usada en cosir per protegir el cap del dit que pitja l'agulla, generalment amb pics o sotets a la superfície per a evitar que l'agulla rellisqui.

didals JSG

812 **didascàlia** n f
<Representació>

veg. **acotació** n f

813 **dieta** n f
<Producció i administració>

es dieta
fr indemnité journalière
it indennizzo
en per diem
de Diäten
de Tagegeld

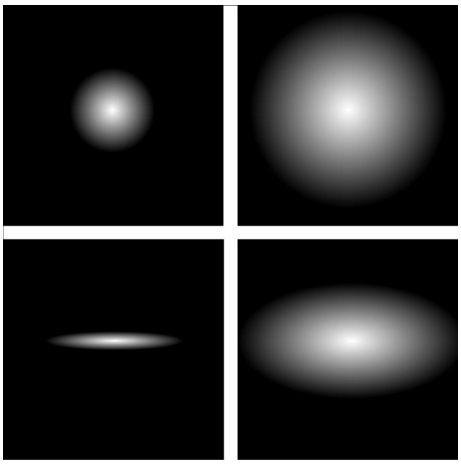
Sobresou diari que cobra un treballador per un encàrrec temporani fora de la seva residència, el qual pretén cobrir les despeses de manutenció, de transport, etc.

814 **difusor** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **filtre difusor** n m

es difusor, -a
es filtro difusor
fr diffusant
it schermo diffondente
en diffusion
en frost
de Hitzeschutzfilter
de Streuscheibe

Element destinat a modificar, per transmissió, el flux de la radiació lumínica que el traspassa.

diferents efectes de projecció que produeixen els filtres difusors posats davant d'un projector JSG

815 **difusor de temperatura** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **escut tèrmic** n m

es gelatina difusora de calor
fr filtre anti-calorique
it filtro anticalore
en heatshield
de Hitzeschutzfilter

Filtre transparent que, situat entre l'òptica i el filtre de color, permet dissipar una gran quantitat de calor i allargar la durada del segon.

816 **diluent** n m
<Materials>

sin. **dissolvent** n m

es disolvente
es solvente
fr dissolvant
fr solvant
it diluente
it solvente
en solvent
de Lösungsmittel

Líquid fluid que s'addiciona a les pastes pictòriques per a fer-les menys espesses.

NOTA: Segons els procediments pictòrics, els diluents poden ser de tipus aquós (procediments a l'aigua) o de tipus orgànic (procediments greixosos). Els diluents usats més correntment són: l'aigua, essència de trementina, alcohol,… En pintura es particularitza amb aquests mots un tipus de líquid de procedència orgànica, barreja de diferents materials (benzol, xiol, acetona, etc.) que és usat com a diluent de pastes pictòriques olioses o sintètiques i com a mitjà per a netejar els pinzells, etc.

817 **dímer** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **regulador** n m

es dimer
es regulador
fr gradateur
it dimmer
en dimmer
de Dimmerbelegungsplan

Aparell electrònic que permet regular gradualment el nivell de la llum.

NOTA: Anglicisme usat pels luminotècnics.

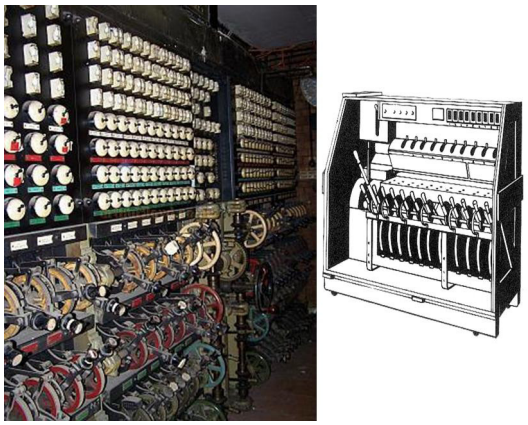

dímers modulars, portàtil i d'armari de la marca ADB (www.adblighting.com)

818 **dímer de resistència** n m
<Il·luminació escènica>

es dimer de resistencia
fr variateur à résistance
it dimmer a resistenza
en resistance dimmer
de Widerstand Dimmer

Mètode obsolet de regulació, consisteix en la introducció d'una resistència variable entre el subministrament elèctric i la càrrega que disminueix la circulació del corrent.

Veg. NOTA (www.misik.com.ar)

NOTA: En terme d'argot, eren anomenats "submarins" per l'aspecte que presentaven les cabines de control de llums en els teatres plenes de palanques i volants que permetien el moviment simultani dels dímers. Per efectuar els canvis de llum, era necessària la presència de més d'un tècnic.
(Imatge) A l'esquerra un antic control de llums de la marca Strand Electric del Teatre Gaumont State a Kilburn (Austràlia). I a la dreta el dibuix d'un antic dímer de resistència portàtil per anar de gira, tenia el tamany aproximat d'un piano de paret i dotze canals de llum.

819 **dímer mecànic** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **obturador** n m

820 **dímer per canal** n m
<Il·luminació escènica>

es dimer por canal
es dimer por circuito
fr gradateur par circuit
it dimmer per ogni canale
en dimmer per circuit
de Dimmerverteilungsschema

Instal·lació de cablejat elèctric on estan connectats tots els circuits del teatre directament a un dímer.

NOTA: D'aquesta forma s'elimina la necessitat d'un panell de connexions de potència, en el seu lloc s'utilitza sovint el "patch" del programa de la taula de llums, per la qual cosa s'agilitza el procés de la posada de llums.

821 **dímer sinusoïdal** n m
<Il·luminació escènica>

es dimer de onda sinusoidal
fr gradateur onde sinusoïdale
it dimmer sinusoidale
en sine wave dimmer
de Sinusdimmer

Regulador de llum amb sortida de corrent altern mantenint la integritat de l´ona sinodal, augmentant o disminuint l'amplitud d'aquesta ona per regular la potència de la càrrega, evitant el tall de fase produït pels altres reguladors.

NOTA: Permet treballar amb làmpades incandescents, HID i de fluorescència.

822 **dímer tot o res** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **bloc de connexió** n m

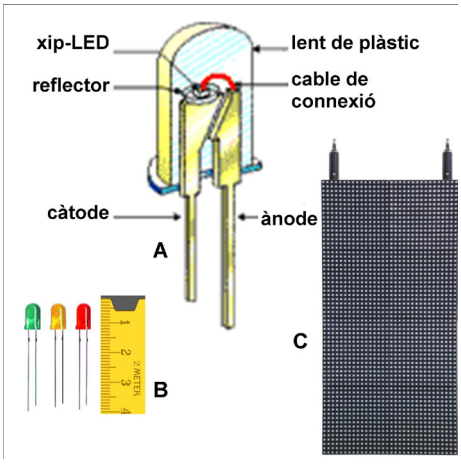
es circuito no dimeable
es circuito sin regulación
fr sans gradation
it canale dimmer che funziona solo in on-off
en non-dim
de Non-Dim

Un tipus de circuit sense regulació, opera només al 0% o al 100%, és un mòdul de regulació de disseny especial o un relé de control remot.

823 **díode electroluminescent** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **díode emissor de llum** n m
sin. compl. **díode LED** n m
sigla **LED** n m

es díodo electroluminiscente

A. esquema d'un díode electroluminiscent. B. proporció d'un LED. C. panell modular d'una pantalla de LED per la reproducció d'imatge, sovint usada actualment en espectacles (JSG, www.thehouseofblogs.com i www.electronicaelena.blogspot.com)

es diodo emisor de luz
es diodo LED
es LED
fr diode électroluminescente
fr diode photoémissive
fr DEL
it diodi elettroluminescenti
it LED
en electroluminescent diode
en LED
en light-emitting diode
de Light Emitting Diode
de LED

Díode de junció constituït per un element del grup III i un altre del grup IV de la taula periòdica, que polaritzat directament emet fotons en recombinar-se els excessos de portadors minoritaris injectats en la junció pn.

NOTA: Té una encapsulació transparent i disposa d'una lent concèntrica o una volta difusora. La freqüència emesa, i per tant el color de la llum, depèn del material semiconductor emprat (arsenur de gal·li: infraroigs; fosfoarsenur de gal·li: roig o grogós; fosfur de gal·li: verd).

824 **díode emissor de llum** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **díode electroluminescent** n m

825 **díode LED** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **díode electroluminescent** n m

826 **diòxid de carboni** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es anhídrido carbónico
es dióxido de carbono
fr dioxyde de carbone
fr gaz carbonique
fr glace carbonique
en carbon dioxide
de Kohlendioxid

Gas incolor, d'olor picant i de gust àcid, producte de la combustió del carbó i de la matèria orgànica en excés d'oxigen, usat escènicament en el gel sec, neu carbònica i en els extintors.

827 **direcció** n f
<General>

es dirección
fr direction
it direzione
en direction
de Richtung

Recta que indica el costat devers el qual va o s'encamina una persona o una cosa on està situat quelcom.

828 **direcció d'actors** n f
<Producció i administració>

es dirección de actores
fr direction des acteurs
it istruzione
en coaching
de Schauspieler-Anleitung

Treball específic que fan alguns directors d'escena amb els actors per millorar la seva interpretació.

829 **director -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **director -a d'escena** n m, f

830 **director -a administratiu -iva** n m, f
<General. Oficis>

es administrador -a
es director -a administrativo -a
fr directeur administratif
it direttore amministrativo
en administrative manager
en business manager

Persona que s'encarrega de la planificació, l'organització i el control de l'administració interna d'un teatre, d'una companyia, d'un festival, etc., i que participa de la política de gestió empresarial.

831 **director -a artístic -a** n m, f
<General. Oficis>

es director -a artístico -a
fr directeur artistique
it direttore artistico
en artistic director
de Kunskslenscher Leiter

Persona responsable de la programació d'un centre o empresa de producció d'espectacles.

832 **director -a d'assajos** n m, f
<General. Oficis>

es director -a asistente de ensayos
fr directeur de répétition
en rehearsal director
de Abendspielleiter
de Regieassistent

Persona responsable de la direcció dels assajos un cop estrenat l'espectacle.

833 **director -a d'escena** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **director -a** n m, f

es director -a de escena
es director -a
fr metteur en scène
fr realisateur
it direttore di palcoscenico
it direttore di scena
it regista
en stage director
en director
de Regisseur
de Spielleiter

Persona que s'encarrega de la posada en escena d'un espectacle, de concebre'l, organitzar-ne la realització, seleccionar els artistes, dirigir els assajos i coordinar la feina dels equips tècnics.

834 **director -a d'il·luminació** n m, f
<General. Oficis>

es director -ra de iluminación
fr directeur d'éclairage
it direttore della illuminazione
en lighting director
de Beleuchtungsmeister (Tourproduktion)
de Lichtsetzender Kameramann (Fernsehproduktionen)

Persona que, en un escenari, plató o durant una gira, dirigeix un equip d'elèctrics i fa executar les instruccions relatives a la il·luminació donades pel director d'escena o l'il·luminador.

835 **director -a d'orquestra** n m, f
<General. Oficis>

es director -a de orquesta
es maestro
fr chef d'orchestre
it direttore d' orchestra
it direttore musicale
en conductor [musical]
en orchestra conductor
de Dirigent

Músic que dirigeix els instrumentistes que formen una orquestra.

836 **director -a de lluita escènica** n m, f
<General. Oficis>

es maestro de peleas
fr directeur des combats
it coreografo di combattimento
en fight director
de Kampf Trainer

Coreògraf d'escenes de lluita que ensenya als actors com usar les armes i crear la il·lusió d'un combat sense fer-se mal.

837 **director -a de producció** n m, f
<General. Oficis>

es director -a de producción
fr directeur de production
it direttore di produzione
en production manager
de Produktionsleiter

Persona que s'encarrega del procés de producció d'un teatre, un espectacle, una companyia, etc.

838 **director -a general** n m, f
<General. Oficis>

es director -a general
fr directeur directrice général
it sovvraintendente
en director general
de General direktor
de Generalintendant

Persona que dirigeix un teatre i que és el màxim responsable.

839 **director -a musical** n m, f
<General. Oficis>

es director -a musical
fr directeur directrice artistique musique

it direttore musicale
it maestro
en music director
en musical director
de Musikalischer Direktor

Persona que s'encarrega de la música d'un espectacle teatral, una producció televisiva o cinematogràfica o un cicle o un festival musical, i de la selecció dels músics.

840 **director -a teatral** n m, f
<General. Oficis>

es director -a teatral
fr directeur de théâtre
it regista teatrale
en director
de Regisseur
de Spielleiter

Persona amb una visió global d'una producció artística, que en estreta col·laboració amb l'equip artístic i els actors crea un espectacle.

841 **director -a tècnic -a** n m, f
<General. Oficis>

es director técnico
fr directeur technique
it direttore dell'allestimento e ingegneria
it direttore tecnico
en technical director
en technical stage manager
de Inspizient
de Produktionsleiter

Persona que supervisa i coordina els aspectes tècnics relacionats principalment amb la maquinària, la il·luminació i el so d'un espectacle escènic.

842 **director -ra de companyia** n m, f
<General. Oficis>

es director -a de compañia
fr directeur de compagnie
fr directeur de troupe
it organizzatore teatrale
en company manager
de Leiter der Truppe
de Manager

Persona que dirigeix una companyia d'espectacles.

843 **dirigir [llum]** v tr
<Il·luminació escènica>

es dirigir [luz]
es enfocar
fr diriger [lumière]
fr mettre au point
fr orienter [lumière]
it mettere a foco
it orientare [luce]
en direct, to [lampbeam]
en focus, to
de abrichten (Licht)
de den Brennpunkteinstellen
de richten [Licht]

Acció de manipular els projectors per situar el seu feix lumínic en una àrea determinada, ajustant la seva posició, la distància entre la làmpada i les lents i incorporant-hi els modificadors corresponents: filtres, gobos, diafragmes, etc.

844 **disc** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es disco
fr disque
it disco
en disc
en record
de Schallplatte

Superfície plana i circular, habitualment de clorur de polivinil, d'un gruix aproximat de dos mil·límetres on són enregistrats informacions o senyals sonors analògics amb un solc modulat inscrit en forma d'espiral.

discos JSG

845 **disc (ordinador)** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

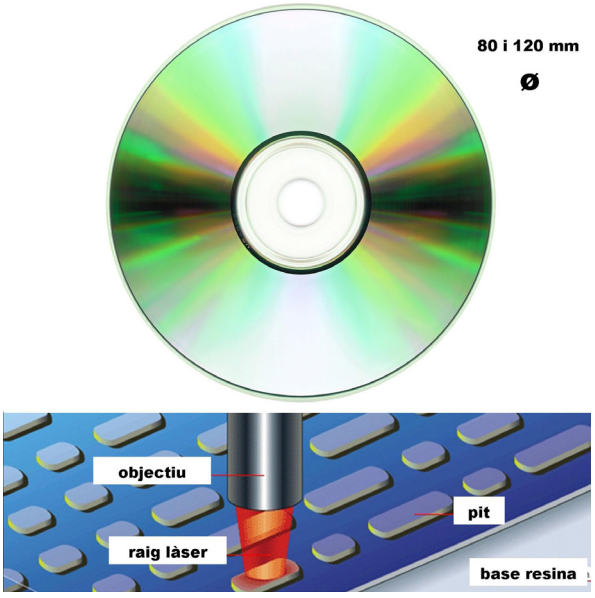
veg. **disquet** n m

846 **disc compacte** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **CD** n m

es subcanal de datos
es CD
fr disque compact
it disco compatto
en channel data
en data channel
en CD
de Compact Disc

Disc òptic per a l'enregistrament i la reproducció de música en sistemes d'alta fidelitat.

disc compacte (JSG i www.ikonet.com)

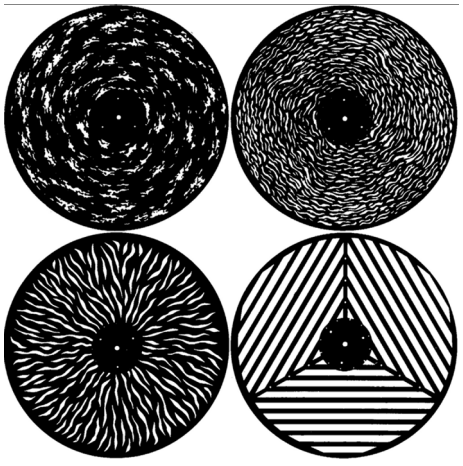
847 **disc compacte gravable** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **CD gravable** n m
sin. compl. **CD-R** n m

es disco compacto grabable
es CD-R
fr CD enregistrable
it CD scrivibile
en writable CD
de beschreibbare CD

Disc òptic per a l'enregistrament i la reproducció de música en sistemes d'alta fidelitat, que pot ser gravat per un ordinador domèstic.

NOTA: Els CD gravables, o CD-R, es poden enregistrar, però no esborrar.

discos d'efectes (www.rosco.com)

848 **disc d'efectes** n f
<Il·luminació escènica>

es disco de efectos
fr disque à effets
it disco per effetti
en animation disc
en effects disk
en effects wheel
de Effektscheibe

Dispositiu circular amb un eix central que incorpora imatges, textures o colors diferents que poden ser projectats en moviment circular.

849 **disc dur** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

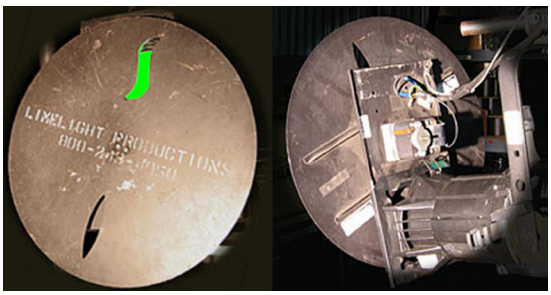
es disco duro
fr disque dur
it disco rigido
en hard drive
de Festplatte

Disc magnètic col·locat d'una manera permanent en una unitat de disc d'un ordinador per a l'emmagatzematge de la informació.

850 **disc estroboscòpic** n m
<Il·luminació escènica>

es disco de estroboscópico
fr disque stroboscopique
it disco stroboscopico
en lobsterscope
de Strobe-Scheibe

Disc de metall amb dues ranures tallades que, quan muntat davant d'un projector el·lipsoïdal i girat per un motor elèctric, crea un efecte similar a estroboscopi.

disc estroboscòpic (www.limelightproductions.com)

851 **disc flexible** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **disquet** n m

852 **disjuntor** n m
<Electricitat>

sin. compl. **interruptor de protecció** n m

es disyuntor
es interruptor automático
es interruptor de protección
fr disjoncteur
it interruttore automatico
en circuit breaker
de Sicherung

Interruptor que obre automàticament un circuit quan la tensió o el corrent d'aquest pren un valor que resta fora d'un interval prefixat, com en el cas dels curtcircuits.

853 **disminuir** v tr
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **reduir** v tr

es disminuir

es reducir
fr diminuer
fr réduire
it diminuire
en reduce, to
de reduzieren
de vermindern

Fer més petit, esdevenir menor.

854 **disparador** n m
<Maquinària>

es mecanismo de liberación
fr clapet
fr mécanisme de mise en marche
it scatto
en release mechanism
de Auslösemechanismus

Dispositiu que engega sobtadament un mecanisme a punt de funcionar.

855 **dispositiu d'enllumenat** n m
<Il·luminació escènica>

es artefacto de iluminación
es foco
es instrumento de iluminación
es làmpara
fr luminaire
it apparecchio
it apparecchio di illuminazione
it lanterna
en fixture
en luminaire
de Beleuchtungsgerät
de Gerät
de Scheinwerfer

Terme tècnic més comunament utilitzat en televisió que en el teatre, que descriu un instrument complet d'il luminació: llum, sòcol, reflector, carcassa, lents, dispositius de muntatge, i endoll.

NOTA: En català existeix el mot lluminària (llums que es posen a les finestres, als balcons, als carrers, etc., en senyal de festa. que cal no confondre amb aquest.

856 **disquet** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **disc (ordinador)** n m
sin. compl. **disc flexible** n m

es disquete
fr disque
fr disque souple
fr disquette
fr minidisque
it dischetto
it minidisco
en disk (computer)
en diskette (computer)
en flexible disc
en floppy disk
de Diskette

Disc magnètic que, introduït en un ordinador, permet d'enregistrar-hi informació o de consultar-la.

disquet JSG

857 **disseny assistit per ordinador** n m
<Escenografia>

sigla **CAD** n m
sigla **DAO** n m

es diseño asistido por ordenador
es CAD
es DAO
fr conception assistée par ordinateur
fr CAO
it disegno assistito dal computer
it CAD
en computer-aided design
en computer-assisted design
en CAD
de CAD
de Computer Aided Design

Conjunt de tècniques informàtiques utilitzades per a la creació, la descripció i el desenvolupament de l'objecte de disseny.

NOTA: S'aconsella l'ús de la sigla DAO, que correspon a la denominació catalana normalitzada. En general, actuen coordinadament el disseny assistit per ordinador i la producció assistida per ordinador i aleshores s'anomenen sistemes DAO / FAO.

858 **disseny d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

es diseño de la iluminación
fr realisation de l'éclairage
fr régie lumière
it luministica
en lighting design
de Lichtgestaltung

Conjunt de plànols, llistat d'aparells, filtres, llistat de memòries, etc que defineix el projecte de la il·luminació d'un espectacle.

NOTA: El disseny d'il·luminació és actualment responsabilitat del il·luminador, tot i que històricament havia estat l'escenògraf qui feia aquesta tasca.

859 **disseny de vestuari** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **figurí** n m

860 **disseny tècnic de realització** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. **plànols constructius** n m pl

es despiece
es planos de construcción
es planos de taller
fr dessin de construction
fr dessin technique
it disegno tecnico
en drafting (scenic)
en drawing (scenic)
en working drawing
de Zeichnung

Fase del disseny escenogràfic que va de l'esbós en pla a la maqueta i que consisteix a donar volum en l'espai als diferents elements escenogràfics, de forma que el decorat, un cop muntat, quedi exacte a l'esbós original en dues dimensions.

NOTA: Treball responsabilitat de l´escenògraf, tot i que actualment, en els grans centres de producció (òperes, teatres nacio-

nals i centres dramàtics), és recolzat per un equip tècnic del teatre.

861 **dissenyador -a d'il·luminació** n m, f
<General. Oficis>

veg. **il·luminador -a** n m, f

862 **dissenyador -a de maquillatge** n m, f
<General. Oficis>

es diseñador -a de maquillage
fr concepteur de maquillage
it truccatore capo
en make-up designer
de Chefmaskenbildner -in

Persona que crea les caracteritzacions dels diferents personatges d'un espectacle.

863 **dissenyador -a de so** n m, f
<General. Oficis>

es diseñador -a de sonido
fr concepteur conceptrice de son
it ingegnere del suono
en sound designer
de Toningenieur -in
de Tonmeister -in

Persona que crea i defineix els efectes d'àudio d'un espectacle.

864 **dissolvent** n m
<Materials>

sin. **diluent** n m

865 **distància de projecció** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **distància de tir** n f

es distancia de proyección
fr distance d'éclairage
it distanza fra lanterna e superficie illuminata
en throw distance (projection)
de Beleuchtungsabstand

Interval d'espai que hi ha entre el projector o font de llum i l'objecte il·luminat.

866 **distància de tir** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **distància de projecció** n f

867 **distorsió** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

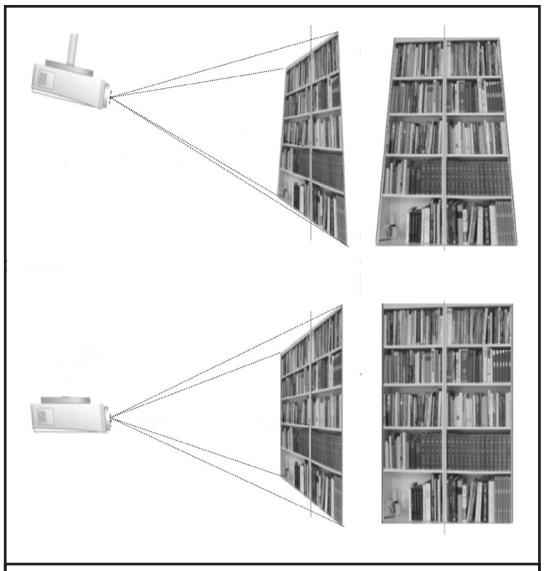
es distorsión
fr distorsion
it distorsione
en distortion
de Verzerrung

Deformació d'imatges, sons i altres senyals elèctrics a causa d'imperfeccions en els sistemes de processament i transmissió.

868 **distorsió trapezoïdal** n f
<Il·luminació escènica>

es distorsión trapezoidal
fr effet trapèze
it distorsione trapezoidale
en keystone
de Keystone Effekt

Deformació d'una imatge sobre una superfície quan el perpendicular sobre ella.

distorsió trapezoïdal JSG

869 **DMX512** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **senyal digital multiplexat 512** n m

870 **doblar** v tr
<Maquinària>

veg. **plegar** v tr

871 **doblatge** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es reimprimir
fr surimprimer
it copiare
en overdubbing
en overdub
de überspielen

Tècnica utilitzada pels estudis de gravació per afegir un nou so gravat a una gravació feta prèviament.

872 **documents de duana** n m pl
<Producció i administració>

es documentos de aduana
es papeles de aduana
fr documents de douane
it documenti (per dogana)
en customs papers
de Zollpapiere

Conjunt de documents necessaris per travessar, persones i mercaderies, duanes fronteres.

873 **domàs** n m
<Sastreria i caracterització>

es damasco
fr damas
it damasco
en damask
de Damast

Teixit, antigament de seda natural, d'un sol color, amb una sola trama i un sol ordit.

NOTA: Tipus de teixit que és usat habitualment com a ornament en les esglésies, en les sales, en els balcons, etc., en dies de festa.

874 **drama** n m
<Producció i administració>

es drama
fr drame
fr pièce de thèâtre
it dramma
it spettacolo
en drama
de Schauspiel

Gènere literari que comprèn totes les obres escrites per al teatre.

NOTA: En el terme drama s'hi fan cabre tots els gèneres literaris teatrals. Però històricament han existit tres menes d'obres de teatre: la tragèdia, el drama i la comèdia.
A la tragèdia, els seus personatges protagonistes es veuen enfrontats d'una forma misteriosa contra el destí o els déus, amb un desenllaç fatal, gairebé sempre anunciat pels oracles.
El drama presenta una sèrie de conflictes interns dins l'obra teatral que afecten a un o varis dels seus personatges de forma paral•lela. El desenllaç d'aquests conflictes pot ser tràgic (per la mort del protagonista, per exemple), o feliç per la resolució positiva dels problemes.
La comèdia es caracteritza perquè els seus personatges es veuen enfrontats amb les dificultats de la vida quotidiana i amb els seus defectes des d'un punt de vista divertit i compta amb un final feliç i satisfactori, tant pels personatges com pel públic assistent.

875 **dramaturg -a** n m, f
<General. Oficis>

es dramaturgo -a
fr dramaturge
it drammatùrgo
en dramaturg
de Dramatiker

Persona que es dedica al conjunt de tasques encaminades a convertir un text, dramàtic o no, en un espectacle teatral

876 **dramaturg -a** n m, f
<Representació>

sin. **autor -a dramàtic** n m, f

877 **dramatúrgia** n f
<Representació>

es análisis del libreto
es análisis del texto
es dramaturgia
fr dramaturgie
it drammaturgìa
en script analysis
de Analyse des Buches

Conjunt de tasques encaminades a convertir un text, dramàtic o no, en un espectacle teatral.

878 **drapejar** v tr
<Maquinària>

es drapear
es hacer pliegues
fr draper
it panneggiare
en drape, to
de drapieren

Col·locar o plegar les talles d'un cortinatge, d'un vestit o d'una roba, més especialment donant-los la caiguda corresponent.

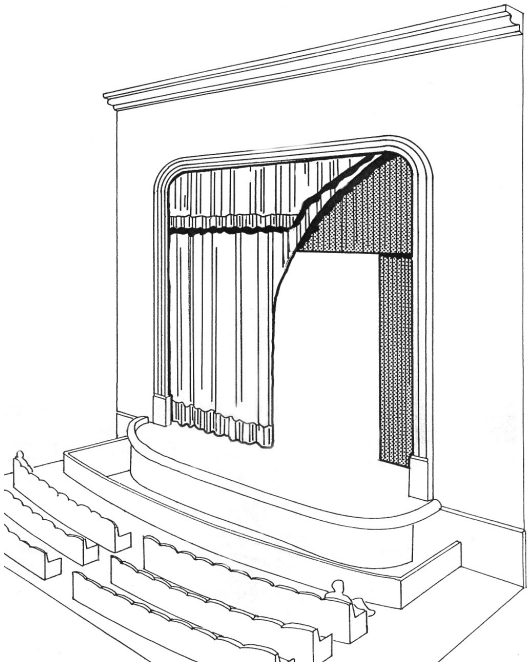

cortines drapejades JSG

879 **draperia** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cortinajes
es drapería
fr draperies
it pameggio
it tendaggi
en draperies
en drapery
en drapes
de Draperie

Conjunt de cortines que emmarquen l'escena en un escenari a la italiana per darrere del teló de boca fins a l'escenografia muntada. També, roba flotant, paraments, especialment disposats de manera que caiguin formant plecs.

draperia: guardamalles, teló de boca, bambolinó i arlequins
JSG

880 **dret d'autor (música)** n m
<Producció i administració>

es derechos de autor (música)
fr droits musicaux
it diritti musicali
en musical rights
de Urheberrecht für Musik

Conjunt de drets que pertanyen a un compositor o als seus hereus.

881 **dreta** n f
<General. Veus, ordres>

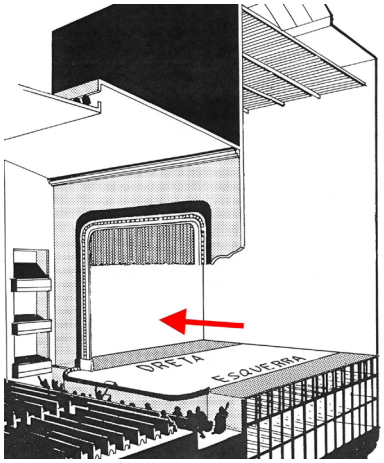
es derecha
fr droite
it destre
en right
de rechts

Situat a la banda de llevant quan una persona està de cara al nord.

882 **dreta de l'actor** n f
<General. Parts del teatre>

es derecha del actor
fr côté jardin
it a destra del palcoscenico
en opposite prompt side
en stage right
en O.P.
de Rechts

Àrea situada al costat dret de l'escenari a la italiana mirant des d'aquest en direcció al públic.

dreta d'actor JSG

883 **drets d'autor** n m pl
<Producció i administració>

veg. **copyright** n m

884 **drets d'autoria** n m pl
<Producció i administració>

veg. **copyright** n m

885 **drets de representació** n m pl
<Producció i administració>

es derecho de representación
fr droits de représentation
it diritti d'auttore
en performance rights
de Aufführungsrechte

Autorització de l'autor que permet a un elenc, una companyia, representar la seva obra.

886 **durada de l'espectacle** n f
<Producció i administració>

es duración del espectáculo
fr durée du spectacle
it durata dello spettacolo
en playing time
en running time
de Vorstelungsdauer

Temps que passa entre l'inici i la finalització d'un espectacle.

NOTA: Inclou les pauses, entreactes, etc.

887 **durada del canvi de decorat** n f
<General. Veus, ordres>

es tiempo de cambio de producción
fr durée du changement de décor
it tempo per cambiare
en change over time
en turn around time
de Umbauzeit

Temps, mesurat o estimat, que dura un canvi de decorat durant una representació, o entre dos espectacles.

Ee

888 **eco** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es eco
fr êcho
it eco
it risonanza
en echo
de Echo

Repetició d'un so produïda per la reflexió de les ones sonores.

889 **edifici** n m
<General. Parts del teatre>

es edificio
fr bâtiment
it edificio
en building
en theatre building
de Gebäude

Construcció d'una certa grandària destinada a habitació o altres usos.

890 **editar** v tr
<Producció i administració>

es editar
fr éditer
fr rédiger
it redigere
en edit, to
de bearbeiten
de redigieren

Preparar un llibre, un disc, un periòdic, etc., per a publicar-lo.

891 **editorial teatral** n f
<Producció i administració>

es editora teatral
fr maison d'édition théâtrale
it casa editatrice di libri di teatro
en theatrical publisher
de Theaterverlag

Empresa dedicada a la selecció, edició, venda i promoció de llibres, opuscles i material gràfic referent al món de l'espectacle.

892 **efecte d'àudio** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **efecte de so** n m

es efecto sonoro
fr bruitage
fr effet sonore
it effetto sonoro
en sound effect
de Geräuscheffekt

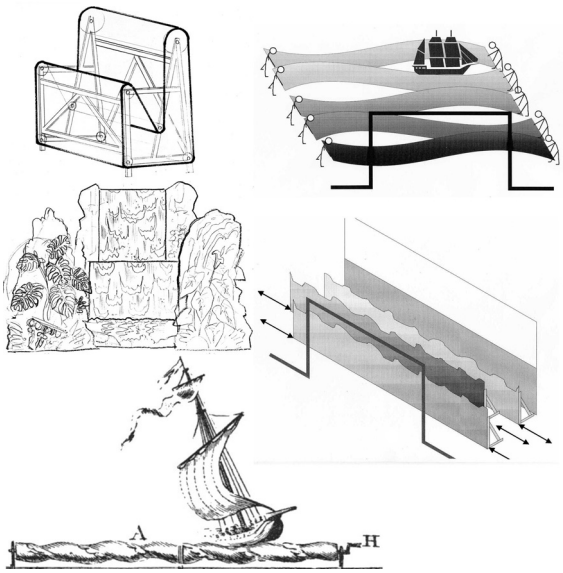
So creat o emfatitzat per ser usat amb finalitats artístiques.

893 **efecte d'onades** n m
<Maquinària>

es olas
fr effet de vagues
it effetto di onde
en wave effect
de Welleneffeckt

Efecte especial mecànic què realitzen a l'escenari els maquinistes o els attrezzistes mitjançant diferents màquines i aparells per simular les onades del mar, riu, cascada, etc.

NOTA: Hi ha gran existència de documents del S XVIII que expliquen com estaven construïts i com es manipulaven.

diferents màquines usades per creat l'efecte onades JSG

894 **efecte de llum** n m
<Il·luminació escènica>

es efecto de iluminación
es efecto especial de luces
fr effet d'éclairage
fr effet de lumière
fr position d'éclairage
it effetto luce
it effetto speciale (luce)
en lighting cue
en lighting effect
de Lichstellung
de Lichteffekt

Resultat d'un estat de la llum després de la baixada o la pujada d'intensitat d'alguns projectors.

895 **efecte de proximitat** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es efecto de proximidad
fr effet de proximité (son)
it l'effetto di prossimità (audio)
en proximity effect
de Proximity-Effekt (Ton)

Increment en baixes freqüències que es dóna en determinat tipus de micròfon quan aquest es situa molt a prop de la font sonora.

896 **efecte de so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **efecte d'àudio** n m

897 **efecte especial** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es efectos especiales
fr effets spéciaux
fr truc
it effetti speciali
it trucco
en special effects
en FX
en SFX
de Spezialeeffekte

En els espectacles, procediments que pretenen produir determinades sensacions en l'espectador reforçant la

creació d'un ambient.

NOTA: Molt habituals en el teatre del barroc, pretenen captar l'atenció de l'espectador mitjançant la sorpresa. Eren fets amb elements de la tramoia: aparicions, transformacions ràpides, vols, etc. Amb la incorporació de l'enllumenat elèctric, els efectes especials evolucionaren cap als efectes de llum i de projecció d'imatges.

898 **efecte Larsen** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **realimentació acústica** n f

899 **eina** n f
<Eines>

sin. compl. **estri** n m
sin. compl. **utensili** n m

es herramienta
es utensilio
fr instrument (de travail)
fr outil
it strumento
en tool
de Werkzeuge

Arreu, eina, objecte, especialment manual, que hom porta sobre seu, i que serveix per fer un treball o prestar un servei determinat.

900 **eina d'abrasió** n f
<Eines>

sin. compl. **eina de polir** n f

es herramienta de abrasión
fr outil d'abrasion
it strumento abrasivo
en abrasive tool
de Schleifwerkzeug

Eina que sotmet un material al fregament amb un altre material més dur per tal de polir-lo o bé erosionar-lo i rebaixar-lo.

901 **eina d'agafar** n f
<Eines>

sin. compl. **eina de retenir** n f

es herramienta de sujetar
fr outil pour serrer
it strumento per stringere
en clamp tool
en gripping tool
de Greifwerkzeug

Eina que s'usa per subjectar un material de manera fixa o bé subjectant-lo imprimint-li a un altre acció: doblegar, estirar, etc.

902 **eina de cargolar** n f
<Eines>

es herramienta de atornillar
es herramienta de enroscar
fr outil de vissage
it attrezzo di serraggio
en screw tool
de Schraubwerkzeug

Eina que permet l'acció mecànica elemental d'imprimir un moviment de rotació en una peça o accessori.

903 **eina de foradar** n f
<Eines>

sin. compl. **eina de perforació** n f

es herramienta para agujerear
fr outil de perçage
it strumento di perforazione
en drilling tool
de Bohrwerkzeug

Eina que serveix per fer un forat que pot travessar o no el material.

904 **eina de marcar** n f
<Eines>

es herramienta para marcar
fr outil de marquage
it strumento di marcatura
en marking tool
en scribe
de Marker
de Ritzmarkierer

Instrument manual usat per fer marques: punxó, llapis, retolador, etc…

905 **eina de mesurar** n f
<Eines>

es herramienta de medir
fr outil de mesure
it strumento di misura
en measurement tool
de Messwerkzeuge

Eina que serveix per conèixer per comparació la mesura d'un objecte.

906 **eina de percussió** n f
<Eines>

es herramienta de percusión
fr outil à percussion
it utensili a percussione
en percussion tool
de Schlagwerkzeug

Eina usada per l'operació mecànica elemental que consisteix a colpejar un material per poder-lo aixafar, modificar o trencar.

907 **eina de perforació** n f
<Eines>

veg. **eina de foradar** n f

908 **eina de polir** n f
<Eines>

veg. **eina d'abrasió** n f

909 **eina de retenir** n f
<Eines>

veg. **eina d'agafar** n f

910 **eina de soldar** n f
<Eines>

es herramienta de soldar
fr outil de soudage
it attrezzo da saldatura
en welding tool
de Schweißwerkzeug

Eina que té la capacitat d'unir dues superfícies per forces intermoleculars.

911 **eina de tall** n f
<Eines>

es herramienta de corte
fr outil de coupe
it utensili da taglio
en cutting tool
de Säge
de Schneidewerkzeug

Eina que modifica la forma o les dimensions d'una peça de fusta, o d'un altre material, mitjançant l'acció del tall de la fulla de què disposa.

912 **eina pneumàtica** n f
<Eines>

es herrramientas de aire comprimido
fr outils à air comprimée
it aria compressa (macchinario)
en air tools
de Preßluftsverktyg

Conjunt d'eines que treballen per la força que els hi dóna l'aire comprimit.

eines pneumàtiques JSG

913 **eixamplar** v tr
<General. Veus, ordres>

es ampliar
es ensanchar
fr élargir
it allargare
en widen (to)
de erweitern

Fer més ample, més dilatat.

914 **elàstic -a** adj
<Sastreria i caracterització>

es elástico -a
fr élastique
it elastico -a
en elastic
de Gummi Bänder
de Gummi(band)

Capaç de contraure's, de dilatar-se, de deformar-se sota una pressió, una tracció, etc., i reprendre la seva forma i el seu volum primitius quan cessa aquesta acció.

915 **elàstics** n m pl
<Sastreria i caracterització>

es tirantes
fr bretelles
it bretèlla
en suspenders
de Hosenträger

Parella de tires de teixit elàstic que, fixada als pantalons amb botons o pinces, es passa per damunt les espatlles i serveix per sostenir-los.

elàstics JSG

916 **electre** n m
<Materials>

veg. **ambre** n m

917 **elèctric -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **luminotècnic -a** n m, f

918 **elèctric, -a** adj
<Electricitat>

es eléctrico,-a
fr électrique
it elettrico
en electric
de elektrisch

En el teatre, tot allò que s'usa en il·luminació.

919 **electricista** n m, f
<General. Oficis>

es electricista
fr électricien électricienne
it elettricista
en electrician
de Beleuchter
de Elektriker

Persona que fa o repara instruments, maquinària, instal·lacions, etc., elèctrics.

920 **element escènic** n m
<Elements escènics>

es elemento escénico
es trasto
fr élément de décor
it elemento della scena
it pezzo
en scenic element
de Dekorationsteil

Qualsevol material, aparell, eina o utensili que forma part de la infraestructura de l'escenari.

921 **element escenogràfic** n m
<Elements escenogràfics>

es elemento escenográfico

fr élément de décor
it pezzo
en set piece
en set unit
de Dekorationsstück

Qualsevol peça que forma part d'una escenografia i que ha estat dissenyada en funció d'aquesta.

922 **element sospès** n m
<Elements escenogràfics>

es elemento colgado
es elemento suspendido
fr elémént suspendu
it pezzo che sale in soffitta
en hanging item
en hanging piece
de Hängeteil

Element escenogràfic que treballa penjat, habitualment de la pinta.

923 **elenc** n m
<Producció i administració>

es elenco
fr liste
it elenco
en list
de Verzeichnis

Llista dels actors d'una companyia de teatre, d'òpera, etc.

924 **elevació** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **secció (frontal o posterior)** n f

es elevación (frontal o posterior)
fr coupe verticale
it piano prospettico
en elevation, front o rear
de Zeichnung (Ansicht)

Projecció d'un edifici, d'un vaixell, etc., sobre un pla perpendicular a l'horitzó.

925 **elevador d'orquestra** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **plataforma elevadora d'orquestra** n m

926 **elevar** v tr
<Maquinària>

sin. **pujar** v tr

es levantar
es subir
fr lever
fr soulever
it alzare
en lift, to
de heben

Pujar, transportar a un nivell més alt.

927 **embalar** v tr
<Maquinària>

sin. compl. **empaquetar** v tr

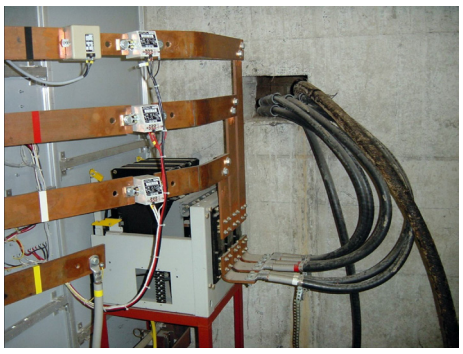
es embalar
es empaquetar
fr emballer
fr empaqueter
it imballare
en pack, to
de einpacken

Disposar formar un paquet o paquets, posar en bala, posar dins de caixes o cobertes adequades pel transport.

928 **embarrat elèctric** n m
<Electricitat>

es barra colectora
es barra de distribución
es embarrado eléctrico
fr barre de distribution
it barra di distribuzione
en bus bar
de Sammelschiene
de Stromschiene
de Verteilerschiene

Barres metàl·liques que porten el corrent elèctric on es pot connectar els dispositius elèctrics, com els armaris portàtils de regulació.

embarrat elèctric (www.kontrollbuero.ch)

929 **embastar** v tr
<Sastreria i caracterització>

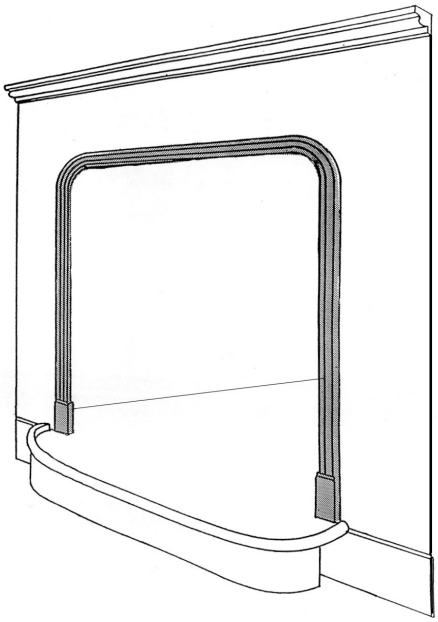
es hilvanar
fr faufiler
it imbastire
en baste, to
de heften

Ajuntar o assegurar provisionalment amb una costura de punts llargs o bastes allò que s'ha de cosir després.

930 **embocadura** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **boca de guix** n f

es arco del proscenio
es embocadura
es muro del proscenio
fr cadre de scène
fr ouverture de scène
fr proscénium
fr cage de scène
it boccascena
en proscenium
en proscenium arch
en proscenium opening
en stage house
en stage opening
de Architecktur-Proszenium
de Bühnenhaus
de Bühnenöffnung
de Portal (auch. i. d. Dekoration)

embocadura JSG

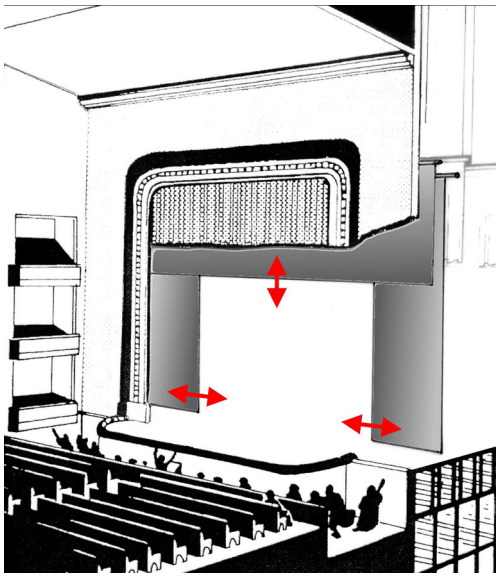
Obertura de l'escenari per la que el públic veu l´escena en un teatre a la italiana.

931 **embocadura mòbil** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **segona embocadura** n f

es embocadura regulable
es falsa embocadura
es segunda embocadura
fr arlequin
fr faux manteau
fr faux portique
fr portique
it boccascena armato
it boccascena mobile
it falso proscenio
en adjustable proscenium
en false proscenium
en portal opening
de Portalöffnung
de Spielproszenium

Element escènic format pel bambolinó i els dos bastidors de boca, que permet ajustar l'obertura de la boca de guix a l´amplada i alçada del decorat en un teatre a la italiana.

embocadura mòbil JSG

932 **emissor** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es emisora
fr émetteur
it emittente
en transmitter
de Sender

Estació constituïda per un conjunt d'aparells i d'instal·lacions, destinada a emetre ones radioelèctriques per a la difusió de so o d'imatges.

933 **emmagatzemar** v tr
<Maquinària>

es almacenar
fr emmagasiner
fr entreposer
it depositare
en store, to
de lagern

Posar en magatzem.

934 **emmotllar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es moldear
fr mouler
it modellare
en mould, to
de formen

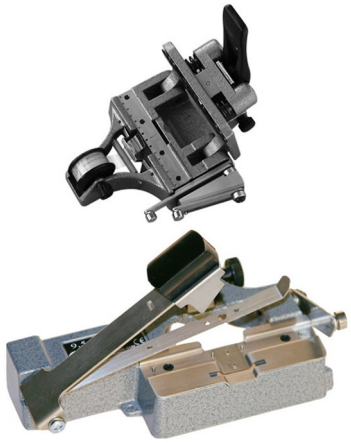
Donar forma a una matèria pastosa o líquida per enduriment o solidificació d'aquesta substància dins un motlle.

935 **empalmadora** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es empalmadora de cinta magnètica

fr colleuse
it incollatrice
en splicer
de Klebepresse (f. Bänder u. Filme)

Aparell emprat per enganxar fragments de pel·lícules i de cintes magnètiques d'àudio entre si.

empalmadores
(www.cir-srl.com ; www.amdphotodesign.com)

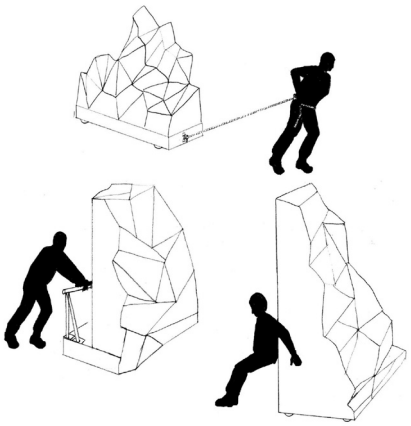
936 **empaquetar** v tr
<Maquinària>

veg. **embalar** v tr

937 **empènyer** v tr
<Maquinària>

es empujar
es presionar
fr pousser
it spingere
en push, to
de Schieben
de Stossen

Moure o tractar de moure exercint una pressió.

empènyer Veg. NOTA JSG

NOTA: El moviment de carres amb decorat és una de les activitats més habituals en el servei d'escena actualment per part dels maquinistes. Per fer-ho, sempre és important utilitzar els mitjans mecànics. Quan això no és possible, un bon aprofitament del pes del propi cos del tècnic permetrà reduir considerablement l'esforç a realitzar amb les cames i els braços. Per empènyer una carra, és important disposar d'un punt de recolzament a l'element a moure i que aquest estigui situat l'alçada adequada al tècnic. El muntatge de barres o baranes en la zona no visible del públic facilita la seva manipulació. La posició correcta (veure a la il•lustració) és amb els braços estesos i bloquejats per a que el pes del tècnic sigui transmès a l'element a moure. L'angle que ha de formar el seu cos amb la perpendicular del punt de recolzament a la carra en el moment d'iniciar el moviment (arrancada) ha de ser superior als 45º. A partir d'aquest moviment inicial, és important aprofitar la inèrcia de l'element. En el cas que l'esforç sigui molt elevat, és preferible que el tècnic situï la seva esquena contra l'element i utilitzant exclusivament la força de les cames (veure a la il•lustració). L'arrossegament manual d'una carra es produirà sempre un cop comprovada la impossibilitat d'utilitzar elements mecànics. Per fer-ho, s'han de preveure elements d'arrossegament correctament fixats. El tècnic subjectarà la corda d'arrossegament al voltant de la seva cintura i tirarà de la carra amb la força de les seves cames, caminant en la direcció adequada. Aquestes senzilles tècniques eviten lesions lumbars

938 **empostissat del taller de pintura** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es piso de pintura
fr sol de l'atelier de peinture
it pavimento sala pittura
en paint floor
de Malfläche

Paviment de fusta sobre el qual es fixen els decorats (telons, rompiments, etc…) en els tallers de pintura escenogràfica.

NOTA: Tècnica de pintura escenogràfica habitual en els països mediterranis que es caracteritza pel treball amb pinzells i brotxes de mànec llarg, que permeten treballar dempeus sobre els decorats.

939 **emprova de vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

es prueba de vestuario
fr essayage des costumes
it prova costumi
en costume fitting

en fitting
de Anprobe

Acció d'emprovar els diferents elements de vestuari que usarà un artista sobre el mateix per comprovar, per exemple, si podrà realitzar els moviments escènics còmodament.

940 **emprova general de tot el vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. **desfilada de vestuari** n f

941 **emprovador** n m
<General. Parts del teatre>

es probador
fr cabine d'essayage
it camerino di prova
it sala di prova
en fitting room
de Anproberaum

Cambra destinada a emprovar.

942 **emulador DMX512** n m
<Il·luminació escènica>

es emulador DMX
fr émulateur DMX
it DMX emulatore
en DMX emulator
de DMX-Emulator

Simulador que permet que un ordinador creï un senyal DMX512.

943 **en banda** adj
<Maquinària>

es en banda
es lasca
fr file en bande
fr lâche
it mettere in bando
en loosen
en slacken off
de fieren

Què no està en tensió.

NOTA: Exemple: "Un tir en banda".

944 **en escena** adv
<Regidoria>

es en escena
fr sur scène
it sulla scena
en on-stage
de zur Mitte

Què està dins de l'escena actuant, treballant,…

945 **en funcionament** adj
<Electricitat>

sin. **engegat** adj

es en funcionamiento
fr fonctionnant (elec.)
it funzionante
en practical (elec.)
de funktionierend (el.)
de praktisch

Que funciona.

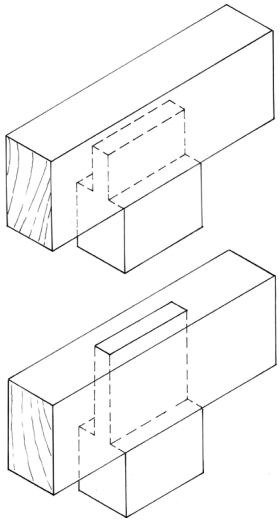
946 **encadenament** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **fosa encadenada** n f

947 **encaix** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es ensambladura
es ensamble
es unión
fr assemblage (joint)
fr enboîtement
it giuntura
it incastro
en joint
de Verbindung (Holtz or Metall)

Forat o entrant fet en una peça de fusta per poder-la unir a una altra proveïda d'una metxa o d'una espiga que hi encaixa, i unió de dues peces de fusta que encaixen entre si formant angle.

encaixos JSG

948 **encarregat -ada de confecció del vestuari** n m, f
<General. Oficis>

es jefe -a realización del vestuario
fr responsable de la confection de costumes
it capo costumista
en costume production manager
de Kostume Assistant -tentin
de Kostume Produktionsassistent -tentin

Persona responsable dels treballs de realització del vestuari d'una producció d'espectacle.

949 **encarregat -ada de la bugaderia** n m, f
<General. Oficis>

es encargado -ada de la lavandería
fr responsable de la blanchisserie
it addetto -a alla lavanderia
en launderer
de Wäscher -rei

Persona responsable dels treballs de la bugaderia.

950 **encegadores** n f pl
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **llums de mutació** n m pl

es cegadoras
es focos de deslumbramiento
fr aveugleur

encegadores
(www.onebigstar.co.uk i www.usistage.com)

it accecanti
en blinders
en light curtain
de Blende
de Blinder

Projectors d'alta intensitats dirigits envers el públic per evitar que aquest vegi que està passant a escena, per il·luminar-lo intencionadament, etc.

NOTA: Aquest mètode, mancat d'elegància, és cada cop menys emprat al teatre. Les encegadores són usades actualment en els concerts musicals a l'aire lliure.

951 **encendre** v tr
<Electricitat>

es encender
es prender
fr allumer
fr enclencher
it accendere
en turn on, to
de einschalten

Fer posar incandescent el filament d'una bombeta o fer passar una descàrrega elèctrica en un fluorescent a fi de produir llum, tancant, per mitjà d'un interruptor, el circuit d'alimentació.

952 **encesa** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **entrada (llum)** n f
sin. compl. **pujada** n f

es encendido gradual
es entrada gradual
fr fondu avant
it entrata progressiva (di memoria)
en fade in
de aufblenden
de einblenden

Visualització, generalment regulada, de l'ordre donada en una taula de llums.

953 **endoll** n m
<Electricitat>

sin. compl. **base** n f
sin. compl. **connector femella** n m

es conector hembra
es enchufe hembra
es tomacorriente
fr prise (électrique)
it presa di corrente
en female connector
en outlet (electric)
en receptacle
en socket
de Ausgang (elektrischer)
de Buchse
de Fassung
de Sockel

Dispositiu emprat per a connectar un aparell, una màquina, un llum, etc., a la xarxa elèctrica o a un cable, o bé per connectar dos cables entre ells.

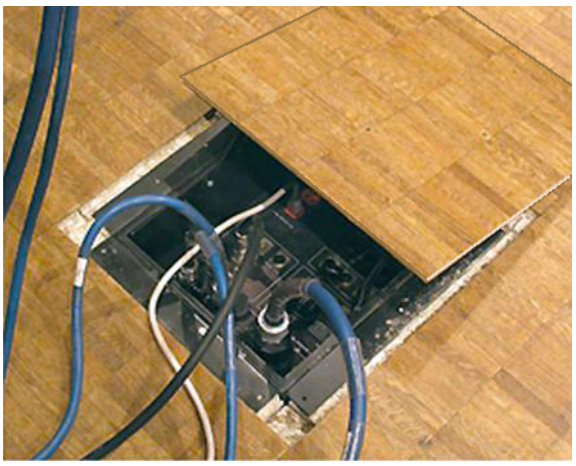
954 **endoll d'escenari** n m

<Electricitat>

sin. compl. **caixa de connexió a peu d'escenari** n f

es caja de piso
es enchufe de piso
fr prise au sol
fr prise de plateau
it presa da pavimento
en dips (elec.)
en floor pocket
de Bodenversatzsteckdose
de Bühnensteckdose
de Versatzklappe

Endoll muntat als murs laterals, sobre o sota, on s'hi accedeix mitjançant un registre, les taules de l'escenari, que serveix per connectar-hi projectors i altres aparells.

endoll d'escenari (www.prosoundweb.com)

955 **endollar** v tr
<Electricitat>

es enchufar
fr brancher sur
it attaccare la spina
en plug in, to
de einschalten

Introduir la clavilla en els alvèols de la presa de corrent a fi d'establir una connexió elèctrica.

956 **enfocament** n m
<Il·luminació escènica>

es enfoque
fr concentré
it concentrato
en spot
en spotted
de konzentriert

Acció d'enfocar; l'efecte.

957 **enfocar** v tr
<Il·luminació escènica>

es dirigir las luces
es enfocar
es enfocar las luces
fr adoucir
fr focaliser
fr mettre au point
fr régler
fr rendre net
it mettere a foco
it puntare
it puntare le luci a fuoco
en direct, to (lighting)
en focus, to
en sharpen,to (lighting)
de den Brennpunkteinstellen
de fokussieren
de regeln
de scharf stellen

Fer els ajustaments necessaris en els projectors, regulant el feix, la posició, la inclinació, el filtratge, etc, per aconseguir la il·luminació volguda.

958 **enfocat -cada, més enfocat -cada (retall)** adj
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **definit -ida, més definit -ida** adj

es més nítido / nítido
fr nette/plus nette
it a bordo netto
en sharp (lighting) / sharper (lighting)
de scharf / schärfer

Es diu del contorn del feix de llum ben delimitat.

diferents tipus d'enformadors (www.rma-tools.com)

959 **enformador** n m
<Eines>

es escoplo
es formón
fr ciseau
it scalpello
en chisel
en wood chisel
de Meißel

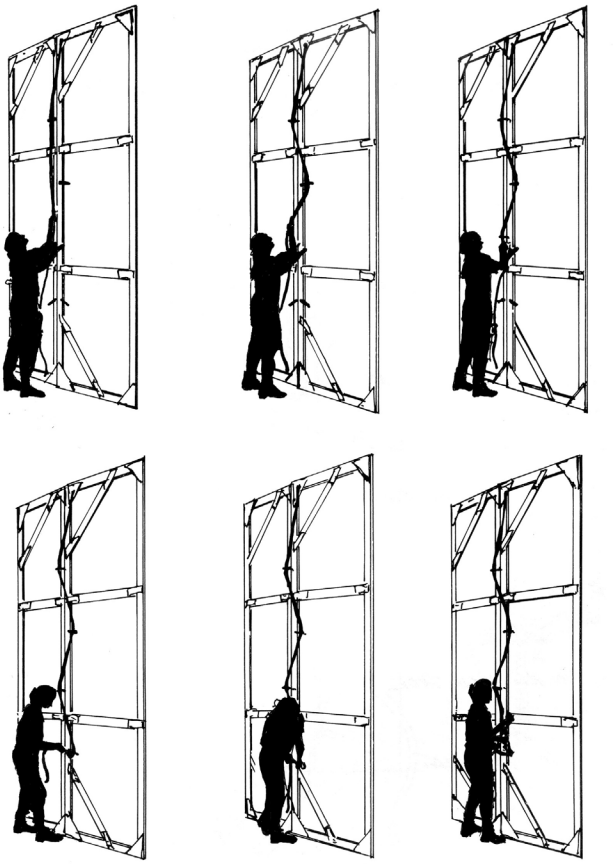
Eina de tall de fulla lliure constituïda per una fulla d'acer allargada i plana, més ampla que gruixuda, amb toix per una cara, encastada per un dels seus extrems a un mànec i amb tall a l'altre extrem, que serveix per entallar fusta.

960 **engalotxar** v tr
<Maquinària>

es guindar
fr guinder
it unire i telai a mezzo il cordino
en cleat, to
de schlagleine

Unir dos bastidors entre si mitjançant una guindaleta.

NOTA: La tècnica d'unir bastidors d'un decorat mitjançant una guindaleta, engalotxar, encara és força usada en decorats que han de permetre un ràpid canvi. Requereix una certa habilitat per part del maquinista, sobretot quan els elements escenogràfics són força alts. De fet, tradicionalment ha estat una prova de l´experiència laboral dels maquinistes feta sovint per aquells més veterans front als nou vinguts a un teatre.

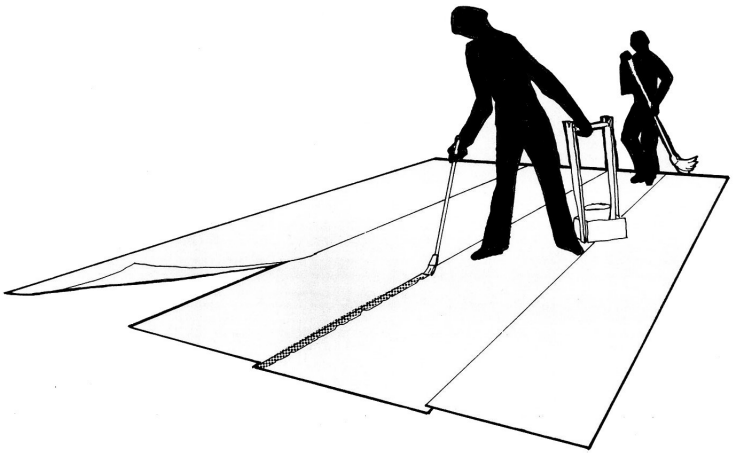

engalotxar (Bill Raoul,StockScenery construction handbook.)

961 **enganxada** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es pegado
fr collé
it incollatúra
en paste
de Kleben

Operació que es realitza en la manipulació del paper per tal de preparar les superfícies

enganxada JSG Veg. NOTA

necessàries dels diferents elements a pintar, que consisteix a unir diferents talles de paper d'una mida determinada per aconseguir un sol full on no es vegin les juntes de les talles.

NOTA: Aquesta operació consisteix a col·locar les talles al terra muntades les unes sobre les altres uns 5 cm aproximadament, tibar-les bé i encolar-les tenint cura de no deixar-hi arrugues. Després, amb una escombra, es van fregant obliquament per tal d'extreure'n l'excés de cola i per a que quedin ben enganxades.

962 **enganxar-se** v intr pron
<Maquinària>

es engancharse
es trabarse
fr s'accrocher.
it riagganciare
en foul. to
en hang up, to
de einfädeln
de hängenbleiben

Agafar, atrapar, sense voler diferents elements sospesos: decorats, projectors, …

963 **enganyatall** n m
<Escenografia>

veg. **trompe-l'oeil** n m

964 **engegat** adj
<Electricitat>

sin. **en funcionament** adj

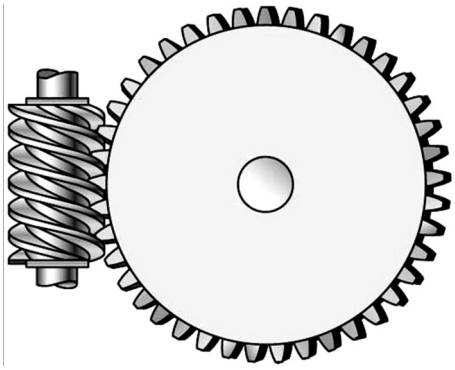
965 **engraellat electrosoldat** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **religa** n f

966 **engranatge** n m
<Materials>

es engranaje
es mecanismo de engranaje
fr dispositif
fr engrenage
fr mecanisme
it cambio
it ingranaggio
en gear
de Getriebe
de Schaltung

Sistema de rodes dentades que engranen les unes amb les altres.

engranatge JSG

967 **enlairar** v tr
<General. Veus, ordres>

es alzar
fr soulever
it alzare
en raise, to
de aufziehen
de heben

Alçar enlaire.

968 **enllumenat de seguretat** n m
<Seguretat i riscos laborals>

sin. compl. **llum de seguretat** n m

es luces de seguridad (público)
fr écléraige de sécurité
en safety light
en security light
de Sicherheitsbeleuchtung

Conjunt de lluminàries que han d'entrar en servei quan falla l'enllumenat normal i quan la tensió d'alimentació d'aquest baixi per sota del 60%, que serveix per permetre una evacuació senzilla i segura del públic vers l'exterior d'un teatre, sala d'espectacles, etc.

969 **enregistrament** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **gravació** n f

es grabación
fr enregistrement
it incisione
en recording
de Tonaufnahme

Acció d'enregistrar; l'efecte.

970 **enregistrament cec** n m
<Il·luminació escènica>

es modo grabación ciega
es modo vista previa
fr mode aveugle
it vista preliminare su schermo
en blind
en preview
de Blind Mode
de Preview Mode

Mode de treball de la taula de llums on les ordres, memòries, accions executades no són visibles a escena.

971 **enregistrament d'arxiu** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es grabación para archivo
fr enregistrement pour les archives
it registrazione d'archivio
en archive recording
de Archivaufnahme

Enregistrament que es fa d'un espectacle, una escena, un efecte de so per ser arxivat.

972 **enregistrament digital** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **gravació digital** n f

973 **enregistrar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **gravar** v tr

es grabar

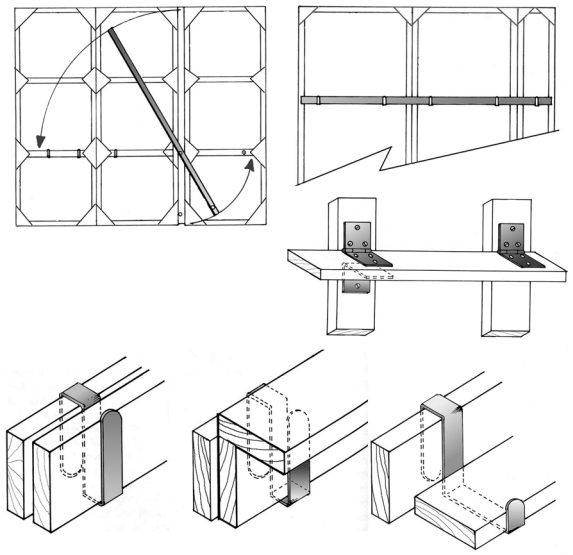
fr enregistrer
it incidere
en record, to
de aufnehmen

Fixar o emmagatzemar (dades, sons, imatges, etc.), en un suport material adequat per poder reproduir-los quan calgui.

974 **enrigidor** n m
<Materials>

es atiesador
es refuerzo
fr raidisseur
it armatura
en stiffener
de Aussteiflatte (über mehrere Teile)

Element que impedeix el moviment relatiu dels bastidors que formen una superfície, paret, etc., plana.

enrigidor JSG

975 **enrotllar** v tr
<Maquinària>

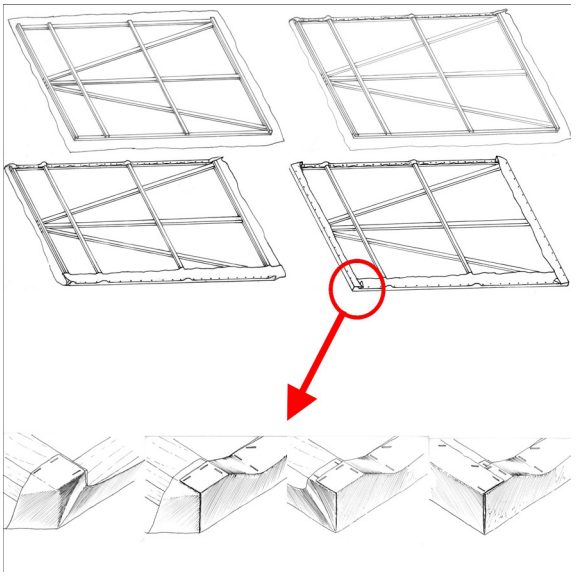
es enrollar
fr rouler
it rotolare
en roll, to
de rollen

Donar a alguna cosa forma de rotlle.

976 **entapissar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tapizar
fr recouvrir
it tappezzare
en upholster, to
de polstern

Folrar, recobrir, un moble, una paret, amb tapisseria.

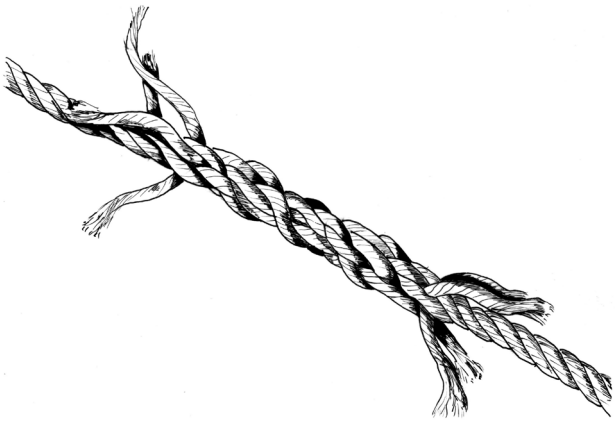

seqüència d'entapissat amb tela d'un bastigi armat JSG

977 **entolladura** n f
<Maquinària>

es costura
fr épissure
it intugliatura
en splice
de spleibstelle

Unió de dos caps de corda entreteixint els fils de l'un amb els de l'altre.

entolladura JSG

978 **entonació** n f
<Producció i administració>

es entonación
fr intonation
it intonazione (suono)
en intonation

de Intonation

Acció d'entonar, manera d'entonar, de donar el to en començar a cantar una peça.

979 **entrada** n f
<Producció i administració>

sin. **tiquet** n m

es entrada
fr billet
fr ticket
it biglietto d'ingresso
en ticket
de Eintrittskarte

Bitllet que dona dret a ésser admès en un espectacle.

980 **entrada (llum)** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **encesa** n f

981 **entrada d'artistes** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **entrada de l'escenari** n f

es entrada de artistas
es puerta de escenario
fr entrée des artistes
it entrata per gli artisti
en stage door
de Bühneneingang

Indret per on s'entra a l'escenari, allò que hi dóna accés.

NOTA: Porta que es troba habitualment diferenciada de la porta per on entra el públic.

982 **entrada d'estudiant** n m
<Producció i administració>

es entrada de estudiante
es localidad de estudiante
fr ticket étudiant
it biglietto studente
en student ticket
de Studentenkarte

Entrada, sovint a menor preu, destinada a estudiants.

983 **entrada de favor** n f
<Producció i administració>

veg. **invitació** n f

984 **entrada de l'escenari** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **entrada d'artistes** n f

985 **entrada dempeus** n f

<General. Parts del teatre>

veg. **àrea públic dempeus** n f

986 **entrada infantil** n f
<Producció i administració>

es entrada infantil
es localidad infantil
fr billet enfant
it biglietto bambini
en children ticket
de Kinder-Tickets

Entrada, sovint a menor preu, destinada al públic infantil.

987 **entrada reservada** n f
<Producció i administració>

es entrada reservada
es localidad reservada
fr réservation
it biglietti prenotazione
en reserved seat ticket
de reservierte Karte

Entrada que havia estat guardada per algú o per algun motiu especial prèviament.

988 **entrada/sortida de micròfon** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es señal de entrada/salida de micrófono
fr entrée/sortie de micro
it entrata del microfono
en mirophone input/ - output
de Mickofoningang
de Mickrofoninutgång

Punt de connexió a la taula de mescles del senyal provinent d'un micròfon, o d'un altre aparell que proporcioni un senyal de "nivell de micròfon".

989 **entrades numerades** n f pl
<Producció i administració>

veg. **sessió numerada** n f

990 **entrar (de escena)** v intr
<Representació>

es salir
fr sortir
it uscire
en exit (to)
de abgehen

Passar d'escena a entre bastidors.

NOTA: Contràriament a la parla comú, els termes entrar i sortir que fan referència a la relació entre els artistes i l'escena tenen un sentit invers. Així es diu "sortir " al fet que l'artista passa d´entre bastidors a escena; i "entrar" al fet contrari. Així, és habitual escoltar al regidor dient "previngut per sortir?", o "en el moment que entri en X, va el canvi de decorat".

991 **entre bastidors** adv
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **entre caixes** adv

es entre bastidores
es espacio de servicio
es fuera de escena
fr châssis
fr coulisses
fr pendrillons de coulisse
it il ridotto per gli addetti allo spettacolo
en wing space
en wings
de seitliche Umgänge

Totes les parts de l'escenari (laterals i al fons) que el públic no pot veure habitualment.

entre bastidors del Gran Teatre del Liceu JSG

NOTA: "Entre bastidors" és l'expressió correcta a una altra força estesa: "entre bambolines" entre el mitjans de comunicació.
A la ràdio i a la televisió, sovint als periodistes els hi encanta entrevistar als artistes "entre bambolines". Una bambolina és un element que vola suspès al teler i paral•lel al paviment de l'escena. Per tant, si no ha estat en un moment molt concret a l'inici d'un muntatge de decorats, quan es troben a nivell de les taules d'escena, és gairebé del tot impossible que cap artista hagi estat entrevistat en aquell lloc. L'únic artista que es pot entrevistar "entre bambolines" és el que fa el paper d'àngel als Pastorets o els tres vailets que volen en un núvol a La Flauta Màgica, de W. A. Mozart.. Per tant, quan als artistes se'ls entrevista sobre les taules d'escena es diu que es fa: "entre bastidors".

992 **entre caixes** adv
<General. Parts del teatre>

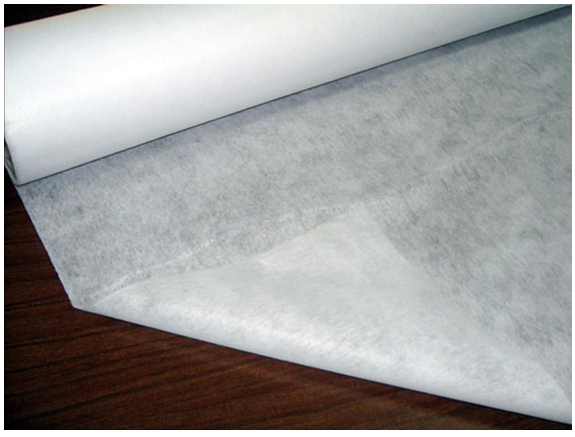
veg. **entre bastidors** adv

993 **entreacte** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **descans** n m

es entreacto
es intermedio
es intervalo
es pausa
fr entr'acte
fr entracte
fr pause (d'entracte)
it intervallo
it pausa
en intermission
en interval
de Pause
de Verwandlung
de Zwischenakt

En una representació teatral, interval de descans entre dos actes.

entretela (www.tejidos-siles.com)

994 **entretela** n f
<Sastreria i caracterització>

es entretela
fr entoilage
it controfodera interna
en backing (costume)
en interlining
de Einlage

Tros de roba que es col·loca a l'interior dels colls, dels punys, dels davants de camisa, etc., per donar-los gruix, resistència o cos a una peça de vestir. És fabricada en gran varietat de teles, naturals i artificials, teixides o no.

995 **entrevista** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **interviu** n f

es entrevista
fr interview
it intervista
en interview
de Interview

Gènere del periodisme informatiu que consisteix a sotmetre una persona a les preguntes d'un periodista per tal de conèixer-ne les opinions, idees, propòsit, etc.

996 **envellir** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **patinar** v tr

es dar pátina
es patinar
fr patiner
fr vieillir artificiellement
it dare la patina
it patinare
en distress, to (scenery, costumes)
en patina, to
de patinieren

Fer tornar vell, aplicant veladures de pàtina per donar a un objecte l'aspecte del pas dels anys.

envellir (www.ceramicatrespiedras.com)

997 **envernissar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es barnizar
fr vernir
fr vernisser
it verniciare
en varnish, to
de lackieren

Donar una capa de vernís a un moble, a un decorat, etc.

998 **EPI** n m
<Seguretat i riscos laborals>

veg. **equip de protecció individual** n m

999 **epíleg** n m
<General>

es epílogo
fr épilogue
it epilogo
en epilogue
de Schlubwort

Escena o parlament final d'una obra teatral, generalment en vers, amb el que s'acaba la representació i es demana l'aplaudiment al públic.

1000 **equalitzador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es ecualizador
es EQ
fr égaliseur
it egualizzatore
en equalizer
en EQ
de Entzerrer
de Equalizer

Circuit o aparell destinat a compensar les irregularitats de la resposta d'un sistema electrònic o bé a modificar-la deliberadament a fi de donar-li unes característiques determinades.

equalitzador (www.masqueaudio.com)

1001 **equilibrat -ada** adj
<Maquinària>

es balanceado
es equilibrado
fr compensé
it equilibràto
it equilibrio indifferente
en trim
de ausgekontert

Es diu d'una càrrega que està ben distribuïda entre l'equip aeri i l'àncora del contrapès, facilitant la seva manipulació.

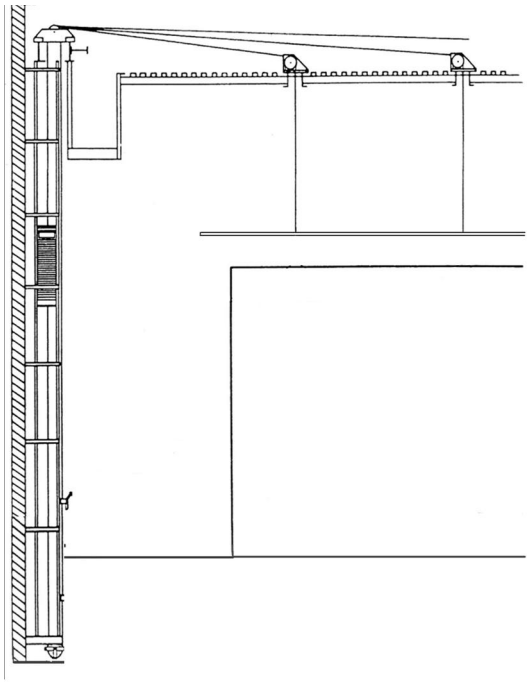
1002 **equip aeri** n f
<Elements escènics>

es corte
es equipo
es tramoya
fr équipe
fr porteuse
it gruppo di cime
it tiri
en fly facilities
en set of lines
de Zugeinritchungen
de Zugleinen

Conjunt de mitjans mecànics emprats per fer els canvis de decorat, els efectes especials, etc.

1003 **equip contrapesat** n m
<Equipament aeri>

es equipo a la alemana
es juego de tiros contrapesados
es sistema de contrapesos
es tiro contrapesado
fr équipe à contrepoids
fr système d'equipe à l'allemande
it sistema a contrappeso
it tiro contrappesato
en counterweight flying system
en counterweight fly line
en line set
en set of conterweight lines
de Gegengewichtsführung

equip contrapesat JSG

Equip format per una barra, cables, carros de ferro, desembarcador, tiranta, àncora, contrapesos, reenviaments i frens, en què la força que cal aplicar per elevar l'element escenogràfic queda reduïda per un equilibri de pesos.

NOTA: L'equip contrapesat directe exigeix que la xemeneia de contrapesos superi el nivell de les taules de l'escena en direcció a la fossa, en una alçada equivalent a la de l´àncora més el reenviament. En aquest cas, la càrrega de l´àncora és equivalent a la de la barra.

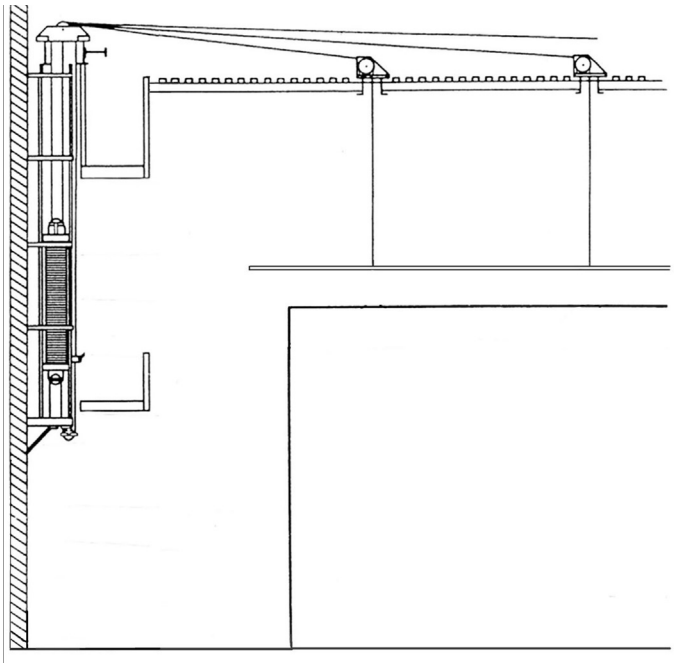
1004 **equip contrapesat de doble recorregut** n m
<Equipament aeri>

sin. compl. **equip contrapesat de quinqué** n m

es sistema contrapesado de doble arrollamiento
es sistema contrapesado de doble efecto
es sistema contrapesado de doble recorrido
fr équipe à contrapoids (à l'allemande)
fr equipe palanquée
it tiri a contrappeso
en double purchase counterweight system
de Doublierzug-System

Sistema d'equip contrapesat en que el recorregut de l´àncora dins de la xemeneia de contrapesos és igual a la meitat de la distància màxima recorreguda per la barra.

NOTA: Això significa que la càrrega de contrapesos és, com a mínim, equivalent al doble de la que suporta la barra.

equip contrapesat de doble recorregut JSG

1005 **equip contrapesat de quinqué** n m
<Equipament aeri>

veg. **equip contrapesat de doble recorregut** n m

1006 **equip contrapesat directe** n m
<Equipament aeri>

es sistema contrapesado de aparejo simple
es sistema contrapesado de tiro directo
es sistema contrapesado simple
fr porteuse contrebalancée
it tiro contrappesato
en single purchase
de Handkonterzug (nicht eingeschert)

Equip format per una barra, cables, carros de ferro, desembarcador, tiranta, àncora, contrapesos, reenviaments i frens, en què la força que cal aplicar per elevar l'element escenogràfic queda reduïda per un equilibri de pesos.

1007 **equip d'audiòfons** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es sistema de audífonos
fr système audiophone
it sistema uditivo di aiuto
en audience earphone hearing system
en hearing aid system
en sound loop
de Kopfhörer-System

Equip format per diferents aparells per transmetre àudio, emprat en les sales d'espectacle, proveït d'una font

sonora, d'un amplificador, un transmissor i diferents receptors proveïts cadascun d'ells d'un auricular que permet, per exemple, explicar una representació a persones invidents, rebre la traducció simultània d'una conferència, etc.

1008 **equip de funció** n m
<General. Oficis>

es equipo técnico de escenario
es equipo técnico de funciones
fr équipe de roulement
it personale richiesto
en backstage crew
en running crew
de Personalbedarf

Conjunt de tècnics necessaris que sempre fan el mateix espectacle en un teatre de repertori.

1009 **equip de producció** n m
<General. Oficis>

es equipo de producción
es personal de producción
fr équipe de production
it gruppo di produzione
it produttori
en production crew
en production staff
de Produktionsteam

Conjunt de persones que treballen en la producció d'un teatre, d'un espectacle, d'una companyia, etc.

1010 **equip de protecció individual** n m
<Seguretat i riscos laborals>

sigla **EPI** n m

es equipo de protección individual
es protección de seguridad
fr équipement de protection individuelle
it dispositivi di protezione individuale
en personal protective equipment
en safety armor
de Persönliche Schutzausrüstung
de PSA

Dispositiu de protecció que usen els tècnics quan treballen en situació de risc laboral.

1011 **equip de so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **reforç de so** n m

1012 **equip de soldadura** n m
<Eines>

es equipo de soldadura
fr poste de soudage
it saldatrice
en welding equipment
de Schweissgerät

Conjunt d'eines, estris i elements de seguretat necessaris per soldar, com ara: la pantalla, el vidre protector, la protecció d'espatlla, la màniga de protecció, el portaelèctrodes, la manyopla, el mandil, les polaines, etc.

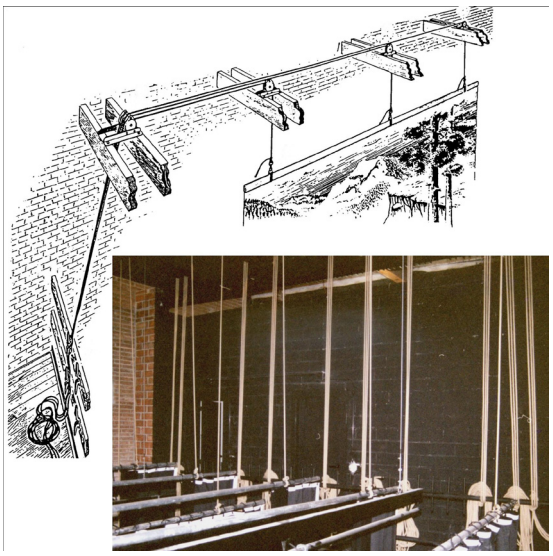

equip de soldadura
(www.hipar.com , www.es.rs-online.com , www.foerch.es , www.nicaragua.acambiode.com , www.194.30.13.80.com (Çomercial Nasarre).)

1013 **equip de soldadura autògena** n m
<Eines>

es equipo de soldadura a gas
fr équipement de soudage à gaz
it apparecchiature per saldatura a gas
en gas welding equipment
de Gasschmelzschweißen
de Schweißtechnische Vorrichtung

Conjunt d'eines, estris i elements de seguretat necessaris per unir materials metàl·lics mitjançant una barreja d'acetilè i oxigen que cremen a la sortida d'un broquet.

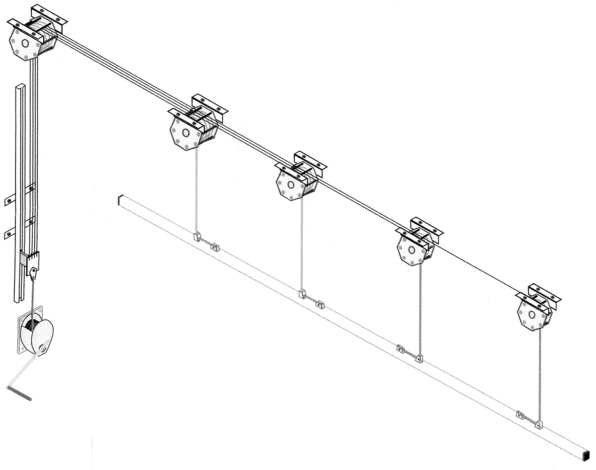

equip manual (JSG i catàleg Hall Stage (1986)

1014 **equip manual** n m
<Equipament aeri>

es equipo manual
es juego de cuerdas
fr équipe a main
it tiro a mano
en hemp system
en set of lines
de Handzug

Equip format per una barra, cordes, carros, desembarcador i sabata, en què la força que cal aplicar per elevar l'element escenogràfic és equivalent al pes d'aquest i s'efectua per tracció manual.

equip mecanitzat (www.shnakenberg.de)

1015 **equip mecanitzat** n m
<Equipament aeri>

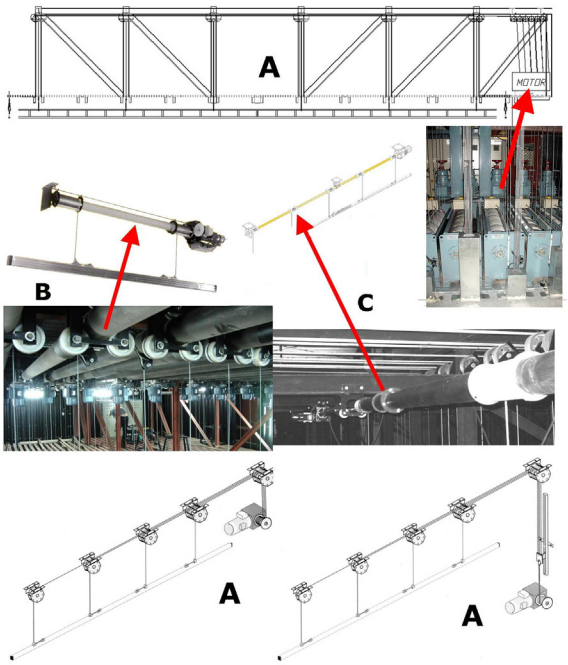
es equipo mecanizado
fr équipe à treuil
it tiro a argano manuale
it tiro a verricello manuale
en capstan winch
de Handwinde-System

Equip format per una barra, cordes, carros, desembarcador, en què la força que cal aplicar per elevar l'element escenogràfic s'efectua per tracció manual amb l'ajuda d'un torn o tambor.

1016 **equip motoritzat** n m
<Equipament aeri>

es corte motorizado (eléctrico)
fr perche électrique
it tiro elletrico
en electrical fly
en motorized rigging
de Elektrische Winde
de Elektrozug

Equip format per una barra, tirs, carros, desembarcador, en què la força que cal aplicar per elevar l'element escenogràfic sospès s'efectua mitjançant un motor elèctric o oleohidràulic.

A. equip motoritzat amb tambor ranurat. B. equip motoritzat tubular o de tambor continu. C. equip motoritzat d'eix continu (JSG; www.schnakemberg.de)

1017 **equip neteja de broquets** n m
<Eines>

es juego limpiador de boquillas
fr kit de nettoyage de buses
it kit per pulizia ugelli
en tip cleaner set
de Düsenreinigungsset

Conjunt de punxons, agulles i altres estris necessaris per la neteja i manteniment dels broquets de soldadura.

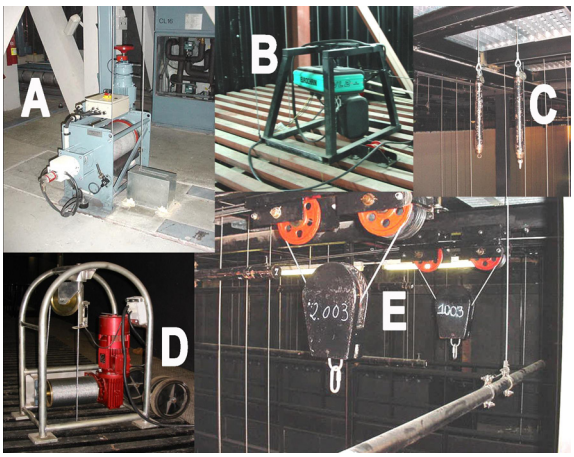

equip de neteja de broquets (www.us-forge.com)

1018 **equip puntual** n m
<Equipament aeri>

es equipo puntual
fr equipe ponctuelle
fr treuil ponctuelle
it tiro per punti
en brail line
en point hoist
en spot winch
de Einzelzug
de Punktzug

Equip aeri, normalment motoritzat, que només té un sol tir.

A. equip puntual de motor fix. B. equip puntual mòbil de cadena. C. contrapesos per mantenir la tensió del tir d'un equip puntual. D. equip puntual mòbil de cable. E. equips puntuals linials JSG

1019 **equip tècnic** n m
<General. Oficis>

es equipo técnico
fr équipe technique
it squadra tecnica
en stage crew
de Techniker

Conjunt de tècnics necessaris que sempre fan el mateix espectacle en una companyia o un teatre de repertori.

1020 **equipament d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **equipament de llums** n m
sin. compl. **equipament luminotècnic** n m

es equipos de iluminación
fr équipement d'éclairage
it impianto elettrico
en lighting equipment
de Beleuchstungssausstattung

Conjunt de projectors, aparells, equips de regulació, equips de control, accessoris, instal·lació elèctrica, etc., que forma part de la dotació de material amb que compta un espai escènic, companyia d'espectacles o empresa de lloguer.

1021 **equipament de llums** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **equipament d'il·luminació** n m

1022 **equipament luminotècnic** n m
<Il·luminació escènica>

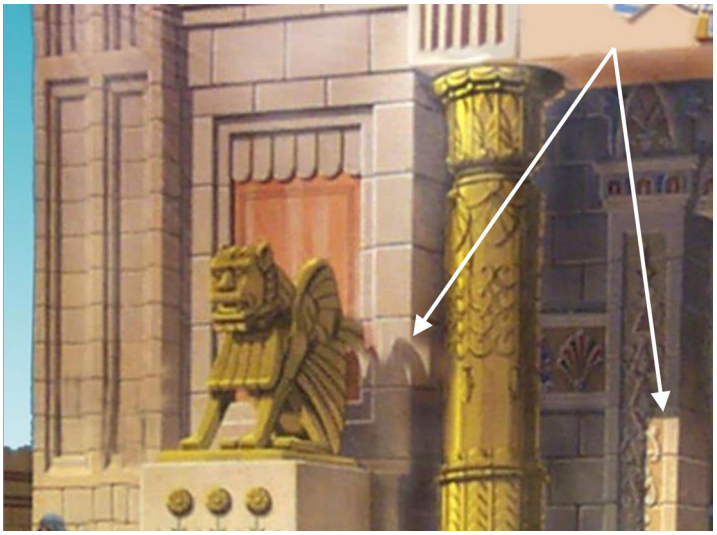
veg. **equipament d'il·luminació** n m

1023 **esbatiment** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es esbatimento
es batimento
fr fantôme
it sbattimento
en shade
de Geistereffekt

Ombra projectada que es manifesta en forma de silueta concreta.

Ratlla aplicada a l'entorn d'una figura, de color o diferent a ella, que serveix per destacar-la del fons.

esbatiments pintats JSG

1024 **esborrar memòria** v tr
<Il·luminació escènica>

es eliminar memoria
fr effacer une mémoire
it cancellare una memoria
en delete cue
de Stimmung löschen

Acció d'eliminar de la taula de llums una memòria enregistrada.

1025 **esbós** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **croquis** n m

es bosquejo
es croquis
fr esquisse
it bozzetto
en rendering
en sketch
de Entwurf
de Skizze

Dibuix d'execució ràpida i resumida, sense detalls, que pot ser pres directament del natural per captar una situació, escena o paisatge, o d'invenció personal, per materialitzar una idea.

NOTA: El croquis no és una obra acabada, generalment és la pauta viva i espontània d'una obra posterior definitiva tractada amb més detall.

1026 **esbós d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

es boceto de iluminación
fr esquisse de l'éclairage de scène
it bozzetto che simula l'effetto luci
en lighting rendering
de Darstellung einer Lichtsituation
de Rendering

Dibuix que descriu els efectes de llum

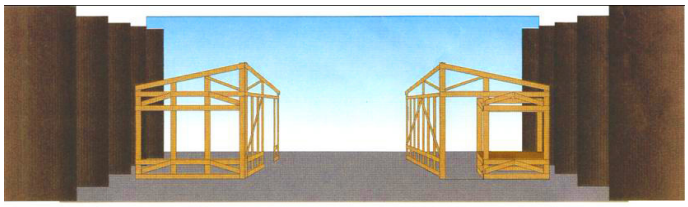

esbós d'il·luminació creat mitjançant un programari específic en un ordinador (www.ltg.at)

1027 **esbós escenogràfic** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es boceto de decorado
es boceto de escenografía
es diseño de escenografía
fr esquisse du décor
it bozzetto teatrale
en set design
de Bühnenbildentwurf

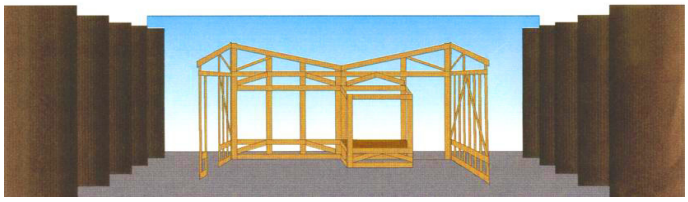
Disseny del decorat d'un espectacle.

1028 **esbós pintat** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es boceto a la acuarela
fr esquisse peinte
it bozzetto dipinto
en color rendering
de gemalter Entwurf

Disseny en dues dimensions i en colors d'un decorat o d'un element escenogràfic.

esbós escenogràfic per "Coppelia"(1997) de l'escenògraf Jordi Salvador JSG

esbós pintat de Joan Salvdor Collado per l'òpera "Marina" JSG

1029 **esbossar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es esbozar
fr esquisser
it abozzare
en sketch
de skizzieren

Fer l'esbós (d'una estàtua, d'una pintura, d'una composició, etc.).

1030 **escairadora** n f
<Eines>

es escuadradora
fr équarrisseuse
it squadratrice
en sliding table saw
en table saw
en trimmer saw
de Formatkreissäge
de Tischsäge

escairadora horitzontal (www.directindustry.com)

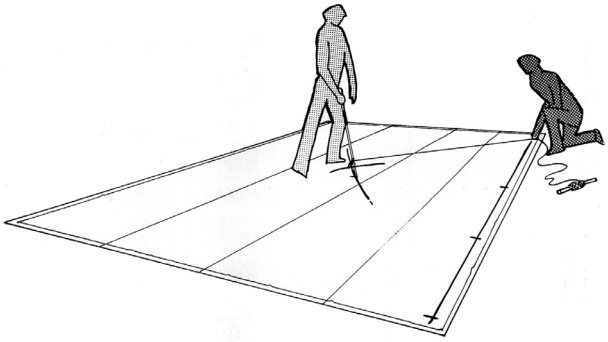
Serra elèctrica dotada d'una taula, de la qual sobresurt de manera regulable una serra circular, d'una guia lateral i d'un carro sobre el qual es col·loca el tauler o la peça que s'ha de serrar o escairar.

NOTA: Generalment, les escairadores disposen de dues serres circulars, una de principal per serrar la peça, i una altra d'addicional i més petita, situada al davant de la principal, que gira en direcció contrària i que s'utilitza per a fer un primer tall de poca profunditat en els taulers aglomerats, melamines o aplacats de fòrmica. Això evita que la serra principal faci estelles quan serra el tauler.

1031 **escairar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es escuadrar
fr quadrature
it squadratura
en square, to
de abvieren

Traçar una perpendicular a la línia de terra d'un decorat en el moment de la seva realització, i tallar, disposar alguna cosa de manera que els seus costats o cares formin angle recte.

escairar JSG Veg. NOTA

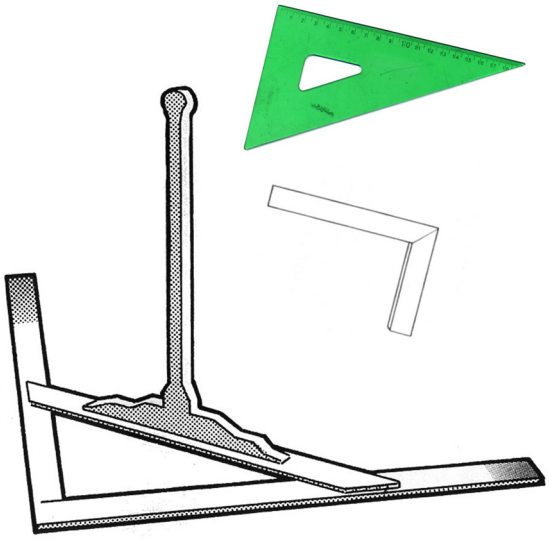
NOTA: Aquesta operació s'efectua generalment amb la llinyola i calen dues persones per realitzar-la. Es traça la línia de terra amb el llapisser o bé picant la llinyola, es marca el centre de la línia de terra i es passen a dreta i esquerra d'aquest uns senyals equidistants i força amples. Aquests senyals serveixen de punta de compàs de l'arc que es fa amb la llinyola i el carbonet d'aquesta tot fent que es tallin en un punt. La línia que passa per aquest punt i el centre de la línia de terra seran perpendiculars, i a partir d'ella, tot traçant-hi paral·leles, es pot quadricular el decorat.

1032 **escaire** n m
<Eines>

es cartabón
es escuadra
fr équerre
it squadra
en 30° set square
en carpenter's square
en drafting triangle
en floor square
en floor triangle
de Winkelmab

Instrument de fusta, metall o plàstic, en forma de triangle rectangle o constituït per dos regles perpendiculars en forma de L o T, que s'utilitza per a traçar angles rectes, línies paral·leles, etc.

Instrument de fusta, de metall o de plàstic, en forma de triangle rectangle format per angles de 30° i 60°, que serveix per a traçar línies paral·leles i angles rectes, de 30° o altres angles múltiples d'aquest.

escaires JSG

NOTA: Al taller d'escenografia, l'escaire va proveït d'un mànec d'uns 80 cm que en permet la manipulació a peu dret.
En els escaires de dibuix de sobretaula, els tres angles són de 90º, 60º i 30º. Sovint es confonen els termes escaire i cartabó invertint els seus noms per influència del castellà.

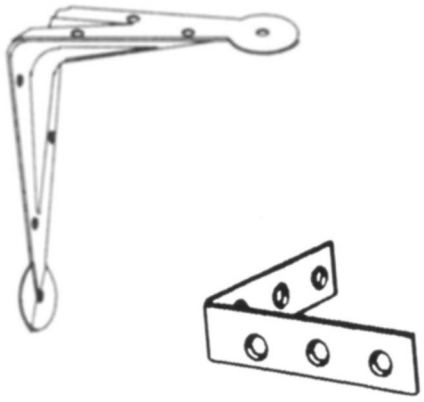
OBSERVACIONS: en. Els termes "floor triangle" i "floor square" fan referència a l'escaire usat als tallers d'escenografia.

1033 **escaire** n m
<Materials>

sin. compl. **suport (prestatge)** n m

es escuadra
es pie de amigo
es soporte para entrepaño
fr console
fr équerre
fr support
it sostegno per mensola
en bracket
en shelf bracket
de Konsolträger

Peça generalment de fusta o de metall en forma de L que serveix, fixada a la paret, per a sostenir damunt el seu pla horitzontal un prestatge.

escaires (THEAWORDS i catàleg Flint Hire & Supply)

1034 **escaire de suport** n m
<Il·luminació escènica>

es apoyos laterales de baterías (para piso)
fr bras de support
it staffe di sostegno
en bracket
en trunnion arm
de Montagewinkel

Suport amb un eix de rotació que serveix per assegurar els dos extrems d'una lluminària lineal permetent un muntatge segur sobre el paviment o sobre rodes.

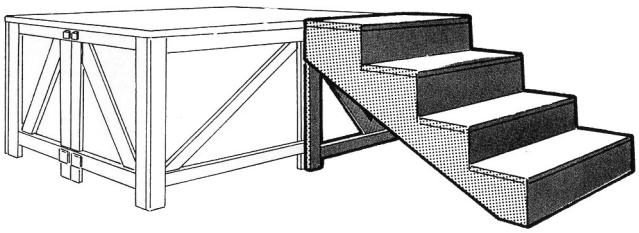
escaire de suport (www.archiexpo.es i www.ease-technology.com)

1035 **escala** n f
<Eines>

es escalera
fr escalier
it scala
en stairs
de Treppe

Pla inclinat que serveix per passar d'un nivell a un altre mitjançant la descomposició de la distància vertical en esglaons adaptats a la mida d'una passa.

NOTA: En teatre, aquesta mida sol ser de 25 cm per a l'estesa i de 20 cm per al davant.

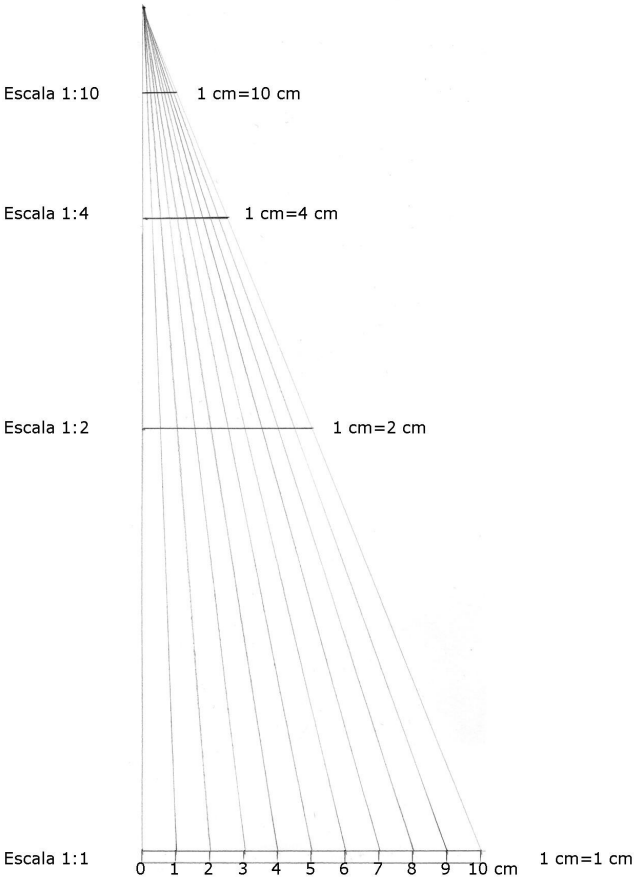
escala JSG

1036 **escala** n f
<Eines>

es escala
fr échelle (plan)
it scala
en scale
de Masstab

Relació constant que hi ha entre una distància mesurada sobre un plànol o esbós i la seva mida real.

NOTA: Hi ha diferents tipus d'escala:
- Escala natural: escala que correspon a la relació 1:1, és a dir, a una unitat del dibuix correspon una unitat a la realitat.
- Escala d'ampliació: escala que correspon a una relació superior a x:1
- Escala de reducció: escala que correspon a una relació inferior a 1:x
La designació de l'escala utilitzada en el dibuix s'ha d'inscriure en el quadre de retolació del dibuix. Les escales recomanades per al dibuix tècnic són les següents:
- Escales d'ampliació 50:1 20:1 10:1 5:1 2:1
- Format natural 1:1
- Escales de reducció 1:2 1:5 1:10 1:20 1:50 1:100 1:200 1:500 1:1000 1:2000 1:5000 1:100000
El Triangle universal de les escales (veure imatge) és una construcció geomètrica amb la qual es poden obtenir escales de reducció i ampliació, tant normalitzades com sense normalitzar. Es parteix d'un triangle rectangle isòsceles, els catets del qual mesuren 10

escala JSG

cm. Els catets es divideixen en deu parts iguals i es tracen paral•leles pels punts de divisió del catet vertical. S'uneixen els punts de divisió del catet horitzontal amb el vèrtex V. L'escala natural seria la base del triangle. Les paral•leles de sobre de la base pels punts de divisió del catet vertical donen lloc a l'escala de reducció i per sota de la base, a escales d'ampliació.
L´escala gràfica és la construcció que es fa en una tira de paper, d'uns 20 mm d'amplada per uns 250 mm de llargada. En una de les arestes es marquen divisions i subdivisions de l'escala que es vol fer. Tota l´escala gràfica pot constar de dues parts: escala i contraescala. La contraescala s'utilitza per mesurar amb més precisió.
L'escalímetre: L'escalímetre és un regle graduat per a convertir les longituds sobre un mapa o plànol d'una escala determinada en longituds reals.

escala d'incendis (www.storplan.com)

1037 **escala d'incendis** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es escalera de incendios
es escaleras de emergencia
fr éscalier d'evacuation
it scale antincendio
en escape stairs
en fire stairs
de Feuertreppe

Escala situada a l'exterior i adossada a l'edifici, resistent al foc que condueix a les persones en cas d'evacuació cap a un pati o un carrer.

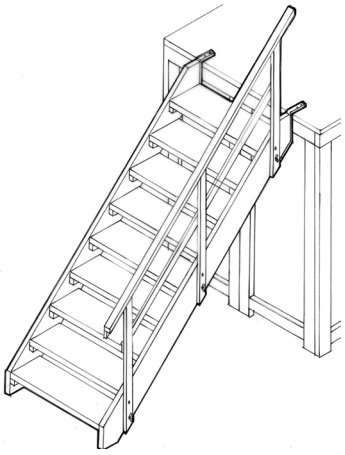

escala de cargol JSG

1038 **escala de cargol** n f
<General. Parts del teatre>

es escalera de caracol
fr escalier en colimaçon
fr escalier en hélice
fr escalier en spirale
en spiral staircase
de Wendeltreppe

Escala amb graons trapezials, muntats de forma helicoïdal, la part estreta dels quals s'insereix en un monjo, que n'és el suport.

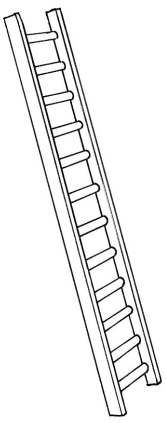

escala de desembarcament JSG

1039 **escala de desembarcament** n f
<Eines>

es escalera de desembarco
fr échalier de meunier
it fratine
it scala fratina
en scape stairs
de Treppenpodest

Escala lleugera, feta normalment de fusta, que facilita la pujada dels actors als practicables per la banda que no veu el públic.

escala de mà JSG

1040 **escala de mà** n f
<Eines>

es escalera de mano
fr échelle
fr escabeau
it scala
en ladder
de Leiter

Escala transportable, de poc pes, constituïda per dos muntants i diversos barrots que fan de graó.

NOTA: Una escala no està considerada com un lloc de treball, però poden ser usades

ocasionalment per efectuar un treball en alçada de curta durada. És important usar sempre mitjans més segurs i més fiables com les bastides o les plataformes elevadores.
Les escales usades habitualment en el teatre són de fusta o alumini. L´etiqueta CE garanteix la conformitat amb les normes i certifica que les escales han passat un control de fabricació correcte. Abans d'usar-les, cal efectuar-ne un control visual. No s'ha d'utilitzar una escala quan es veu: deformada, reparada, víctima d'algun esforç estàtic o dinàmic o que no funcioni correctament. Quan aquesta és usada per accedir a un nivell superior (plataforma, practicable), l'escala ha de sobrepassar sempre un metre el nivell aquest, de forma que permeti que tant a l´entrar com al sortir tenir les mans agafades a l'escala amb tota seguretat.
Una escala recolzada sobre una paret ha de formar un angle amb el terra entre els 71º i els 75º. Per les escales dobles, l'angle format pels dos trams inferiors ha de ser aproximadament de 30º i ha de tenir el limitador d'obertura muntat. El treball de més d'una persona sobre una escala està absolutament prohibit. La càrrega de treball d'una escala ha d'estar indicada en una placa o similar. Entre la posició més alta del peus de l'usuari i el final de l'escala hi ha d'haver sempre un mínim de tres graons (aprox. 1m). No està permès en les escales dobles posar un peu a cada costat (a cavall).

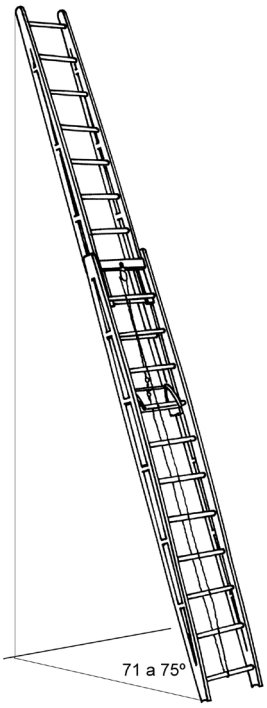

escala de tisora (www.sealsl.com)

1041 **escala de tisora** n f
<Eines>

es escala (iluminación)
es escalera (iluminación)
es escalera de tijera
es escalera doble
fr échelle d'éclairage
fr échelle double
it scala doppia
en folding ladder
en painter's ladder
de Beleuchtungsgerüst
de Leitergerüst

Escala de mà composta de dues escales unides amb frontisses per la part superior.

escala extensible JSG

1042 **escala extensible** n f
<Eines>

es escalera extensible
fr échelle à coulisse
it scala telescopica
en extension ladder
en telescopic ladder
de Teleskopleiter

Escala de mà composta per diverses peces que, quan no s'utilitza, van sobreposades a fi d'ocupar el mínim d'espai, però que per al servei es poden col·locar una a continuació de l'altra formant una escala unes quantes vegades més llarga.

1043 **escalfament** n m
<Representació>

es calentamiento
fr se réchauffer
it riscaldarsi
it scaldàrsi
en warm up
de sich erwärmen

Acció d'escalfar-se abans d'iniciar la representació mitjançant uns exercicis moderats.

escalímetres JSG

1044 **escalímetre** n m
<Eines>

es escala triangular
es escalímetro

fr cutch
fr règle d'architecte
it scalimetro
en architect's scale rule
de Zeichenmaßstab

Eina que conté la representació gràfica d'una col·lecció de diferents escales i serveix per a proporcionar dibuixos, traçar plànols, etc.

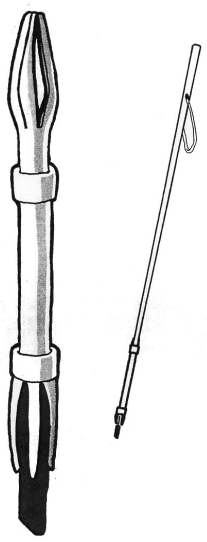
1045 **escàner** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector de mirall mòbil** n m

1046 **escanyavelles** n f
<Eines>

es portacarboncillo
fr portefusain
it canna di carbone
en charcoal holder
de Kohlehalter
de langstieliger Kohlestift

Tub de metall de diàmetre variable amb unes dents als extrems que es poden cenyir mitjançant una anella,que serveix per subjectar el carbonet al llapisser.

escanyavelles JSG

1047 **escena** n f
<General>

es escena
fr scène
it scena
en scene (in play)
de Auftritt
de Szene

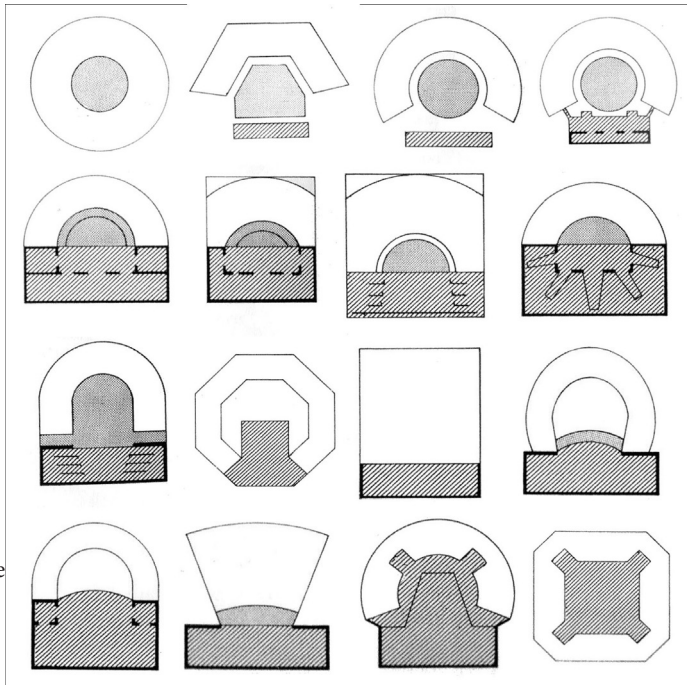
Cadascuna de les parts en què hom divideix els actes de l'obra dramàtica i on intervenen els mateixos personatges.

1048 **escena** n f
<General. Parts del teatre>

es área de actuación
es escena
fr aire de jeu
fr périmètre d'action
fr plateau
fr scène
it luogo di rappresentazione
it palcoscenico
it scena
en acting area
en onstage
en scene (on stage)
en stage area
de Scene
de Spielfläche

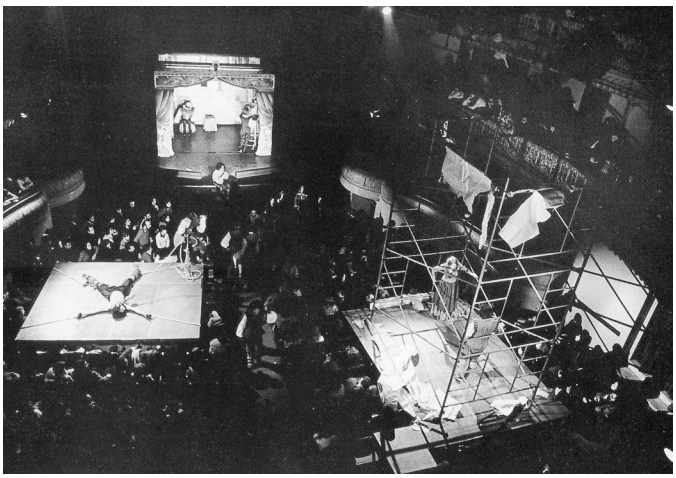
Lloc del teatre on, tradicionalment, és representada l'obra dramàtica o un altre espectacle teatral.

NOTA: Part de l'escenari que veu el públic durant la representació. (Imatge) Gràfics de l'evolució de la escena en relació amb la

escena Veg. NOTA

forma i distribució de l'espai ocupat pels espectadors, des de l'escena central primitiva a l'espai circular actual. D'esquerra a dreta i de dalt a baix: escena central primitiva, teatre grec arcaic, teatre grec clàssic, teatre grec hel•lenístic, teatre romà, odeò greco-romà, teatre renaixentista Serlio(ull del príncep), teatre renaixentista múltiples vistes de Palladio, teatre renaixentista amb prosceni de Aleotti, teatre elisabetià, teatre renaixentista anglès, teatre barroc en ferradura, teatre restauració, teatre amb auditori en vano, teatre de prosceni avançat, teatre circular (segle XX).

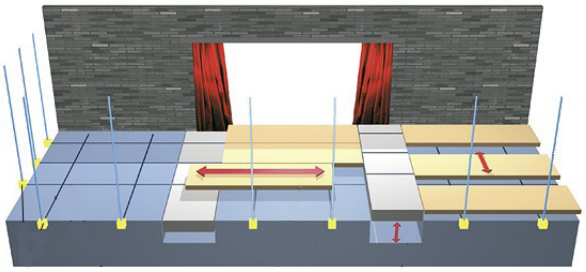
escena simultània d'una escenografia de Fabià Puigserver per "Alies Serrallonga" (1974) (Foto: Fabià Puigserver. Diputació de Barcelona. 1996)

1049 **escena simultània** n f
<Escenografia>

es acción simultánea
es escenas simultáneas
fr scène simultanée
it luoghi deputati
it scena simultanea
en montage staging
en simultaeous montage
en simultaneous setting
de Simultanbühne

Dispositiu escènic on l'acció pot transcórrer en diferents parts separades alhora.

NOTA: Tornada a utilitzar a l'actualitat per les companyies més avantguardistes, té el seu origen en el teatre medieval en les representacions dels misteris, l'acció dels quals es desenvolupava en diferents espais escènics, que podien envoltar al públic, anomenats mansions.

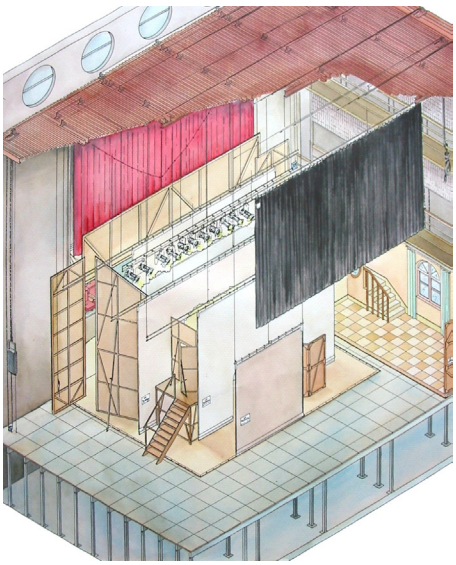

escena sobre carres (www.serapid.com)

1050 **escena sobre carres** n f
<Escenografia>

es escenario corredizo
fr scène coulissante
it palcoscenico scorrevole
en sliding stage
en slip stage
de Schiebebühne

Dispositiu escènic que incorpora diverses carres de desplaçament horitzontal que, preparades amb decorats muntats sobre d'elles en els costats i darrera de l'escena, poden ser presentades successivament al públic a escena.

escenari vist des de fòrum esquerra JSG

1051 **escenari** n m
<General. Parts del teatre>

es escenario
fr plateau
fr scène
it palcoscenico
en platform (stage)
en stage
de Bühne

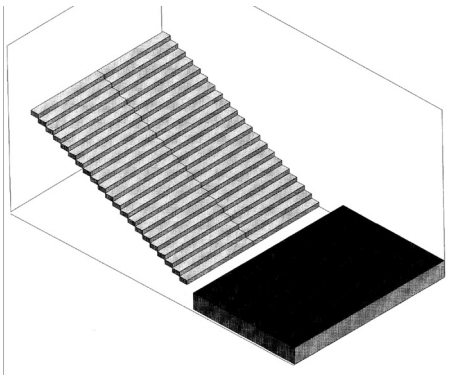
Part del teatre construïda convenientment perquè hom pugui col·locar les decoracions i figurar el lloc de l'acció dramàtica.

NOTA: El terme escenari comprèn aquelles parts de l'edifici teatral diferents de la sala o auditori i de les àrees d'atenció. Així també són escenari els magatzems, tallers, camerinos, sales de maquillatge, les cabines tècniques, etc...

1052 **escenari a la italiana** n m
<General. Parts del teatre>

es escenario a la italiana
fr scène à l'italienne
it scena a l'italiana
en italian stage
de italianische Bühne

Escenari en què l'escena està encarada cap al públic i pot ser separada d'aquest tancant-la mitjançant el teló de boca.

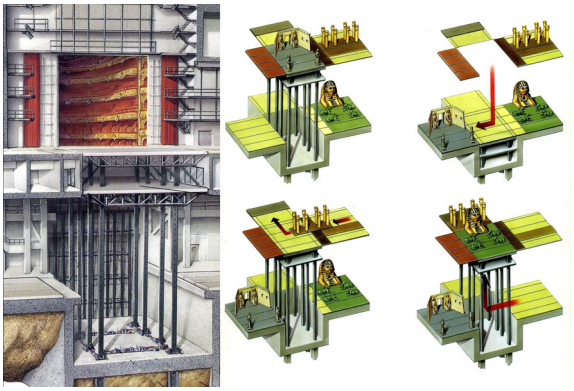

escenari a la italiana JSG

1053 **escenari amb plataformes elevadores** n m
<General. Parts del teatre>

es escenario con elevadores
fr pont mobile (de scène)
it palcoscenico mobile meccanico a settori
it ponte mobile
en elevating stage
en stage elevator
en stage lift
de Hebebühne

Escenari que el seu paviment, dividit en diferents plataformes, pot ser apujat o abaixat mecànicament del seu nivell d'escena habitual.

escenari amb plataformes elevadores
(Les instal•lacions del Gran Teatre del Liceu.CEIC.2005)

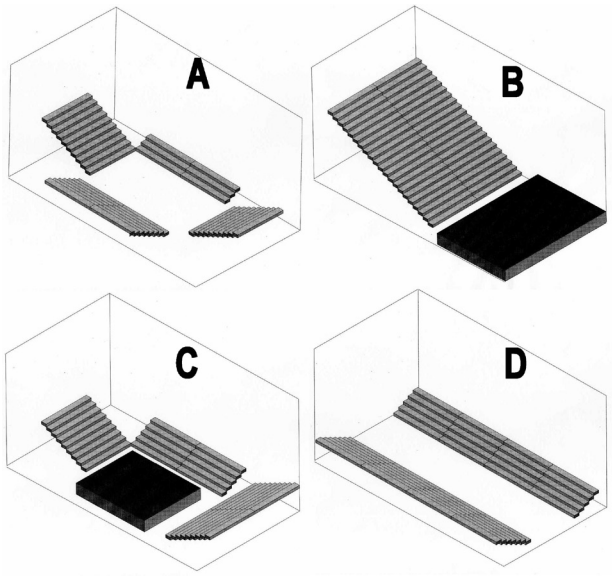
1054 **escenari black box** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **black box teatre** n m

es escenario experimental
es escenario múltiple
es teatro de caja negra
fr black box
it black box
en black box theatre
en flexible theatre
de Black-Box-Theater

Espai d'actuació experimental simple, pintat negre pertot arreu per fer-lo neutre, on la relació entre les zones de representació i audiència es pot arranjar en una gamma àmplia de configuracions alternatives.

NOTA: Es proposa de mantenir la traducció directa de l'anglès, que és la predominant en tota la resta de llengües, donada la inexistència en català.

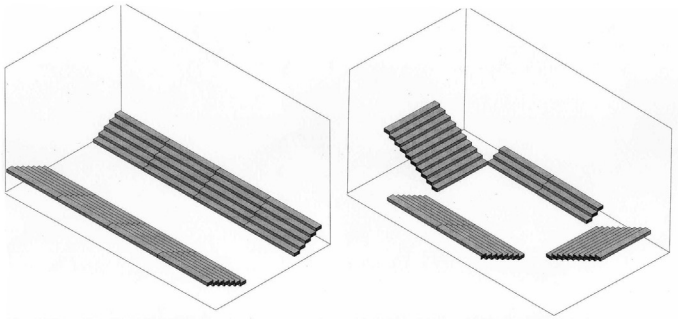

quatre configuracions amb diferents relacions públic-escenari:
A. arena. B. italiana, C. elisabetià. D. central JSG

1055 **escenari central** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **arena** n f

es escenario tipo arena
es teatro circular
es teatro en redondo
fr scène centrale
fr théâtre en rond
it teatro circolare
en arena stage
en centre stage
en in-the-round
en theatre in the round

dues configuracions d'escenari central JSG

de Arenabühne
de Zentralbühne

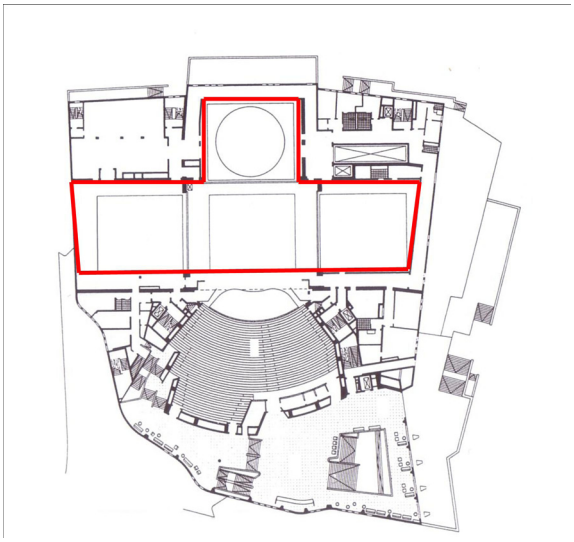
Escenari en què el públic envolta l'escena o bé la limita per dos costats oposats.

1056 **escenari elisabetià** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **escenari isabelí** n m

1057 **escenari en T** n m
<General. Parts del teatre>

es escenario de alas
fr scène latérale
it scene su guide
en wing stage
de Seitenbühne

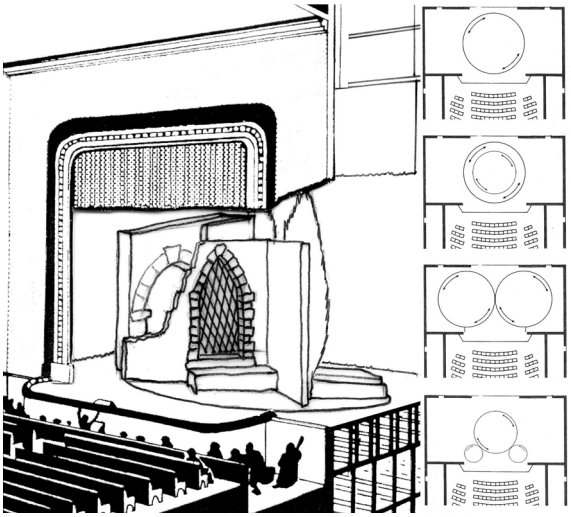
escenari en T del Aalto-Theatre d'Essen (Alemanya) JSG

Tipus d'escenari amb grans espais a esquerra, dreta, i, sovint, al fons de l'escena, equivalents en superfície a aquesta.

1058 **escenari giratori** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **giratori** n m

es escena giratoria
es escenario giratorio
es plataforma giratoria
fr scène tournante
fr tournette
it girevole
it palcoscenico girevole
it piano rotante
it piattaforma girevole
en revolving stage
en turntable
de Drehbühne
de Drehscheibe

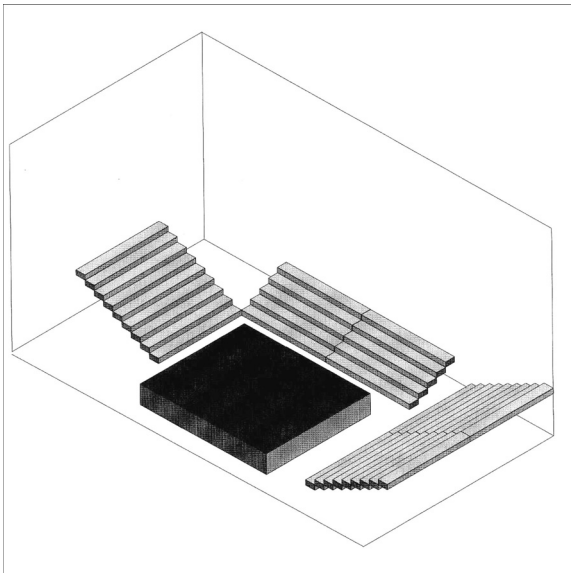
escenari giratori i diferents configuracions habituals de les plataformes giratòries (JSG; GIAE)

Plataforma circular situada al mateix nivell o sobre de les taules d'escena i que gira sobre ella mateixa en el pla horitzontal permetent el canvi ràpid de decorats, generalment a vistes del públic.

1059 **escenari isabelí** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **escenari elisabetià** n m

es anteescena avanzada
es proscenio avanzado
fr scène élisabéthaine
it scena semi circolare
en elisabethan stage
en thrust
en thrust stage
de elisabethanische Bühne
de Halbarenabühne

escenari isabelí JSG

Escenari, sovint de forma semicircular, en què el públic envolta l'escena per tres costats i no té teló

de boca.

NOTA: El dispositiu escènic de l'escenari isabelí penetra profundament dins el públic. El prosceni és un espai descobert intermedi, sense decorat, on l'actor entra en contacte amb l'espectador. L'escena s'allarga cap el fòrum, on hi ha una escena alta, enquadrada per unes escales que hi donen accés. Petits jocs de cortines modifiquen l'arquitectura i creen veritables escenografies pintades i llocs diferents que s'articulen de la mateixa forma entre ells, variats, múltiples i canviants. El més conegut és el "The Globe" on actuà W. Shakespeare, recentment reconstruït a Londres.

1060 **escenari per assajos** n m
<General. Parts del teatre>

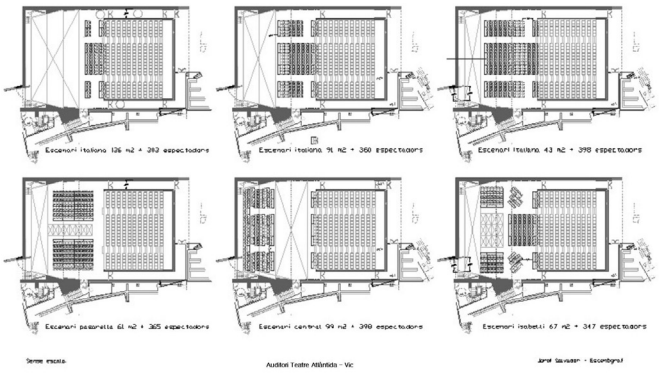
es escenario de ensayo
fr scène de répétition
it palcoscenio secondario per prove
en rehearsal stage
de Probebühne

Escenari secundari de dimensions similars al principal que es pot trobar en alguns grans teatres on es desenvolupen els darrers assajos.

1061 **escenari polivalent** n m
<General. Parts del teatre>

es escenario polivalente
fr scène transformable
it palcoscenico polivalente
en adaptable stage
de Mehrwertigbühne

Escenari en què l'estructura de l'escena i la relació entre la sala i l'escenari poden ser modificades.

plantes amb l'estudi de les diferents configuracions de l'escenari polivalent de l'auditori del Teatre Atlàntida de Vic JSG

1062 **escenògraf** n m, f
<General. Oficis>

es diseñador -a teatral
es escenógrafo -a
es decorador -a
fr scénographe
fr décorateur
it bozzetiste scene
it scenografo
en scenery designer
en scenographer
en set designer
en stage designer
de Bühnenbildner -in
de Szenograf

Persona que s'encarrega de la concepció i el disseny d'una escenografia.

1063 **escenògraf resident** n m, f
<General. Oficis>

es escenógrafo -a del teatro
es escenógrafo -a residente
fr scénographe attaché à un seul thèâtre
it scenògrafo residènte
en resident set designer
de Ausstattungsleiter

Escenògraf que treballa contractat en exclusiva per un teatre, una companyia, etc.

1064 **escenògraf realitzador -a** n m, f

<General. Oficis>

es escenógrafo -a realizador -a
fr décorateur exécutant
it scenografo realizzatore
en scenic artist
en set constructor
de Bühnenbildner

Escenògraf que construeix una escenografia a partir d'un projecte escenogràfic.

1065 **escenografia** n f
<Escenografia>

es escenografía
fr décoration
fr scènographie
it scenografia
en scenography
de Bühnenbildkunst
de Szenografie

Art i tècnica per usar, organitzar i transformar l'espai escènic en funció d'un espectacle i la seva posada en escena, incorporant-hi els elements visuals (decorat), la il•luminació o la caracterització dels personatges (vestuari, maquillatge, perruqueria). L'escenografia abasta l'espectacle en viu, l'audiovisual, els espais expositius i el disseny escenotècnic de nous espais de creació.

NOTA: Hi ha centenars de definicions de la paraula "escenografia". Moltes d'elles són parcials, fent tan sols referència a alguns dels àmbits de treball de l'escenògraf.

1066 **escenografia col·lectiva** n f
<Escenografia>

es escenografía colectiva
fr scénographie de group
it scenografia collettiva
en collective scenery
de Gemeinschaftsbühnenbild

Escenografia creada per diversos escenògrafs.

1067 **escenogràfic -a** adj
<Escenografia>

es escenográfico
fr scénique
it scenografico
en scenic
de laudschaftlich

Relatiu o pertanyent a l'escenografia.

1068 **escenotècnia** n f
<Maquinària>

es escenotécnica
fr pratique théâtrale
fr techniques du spectacle
it scenotecnica
en stage-krafts
de Bühnentechnik

Conjunt de procediments tècnics i coneixements sobre equips, materials, mecànica, fusteria, arquitectura, decorats i la seva construcció, il•luminació, audiovisuals, etc., que són necessaris per la creació d'un espectacle.

1069 **escombra** n f
<Eines>

es escoba
fr balai
it ramazza
it scopa
en broom
de Besen
de Handfeger

Feix de branquillons flexibles, de palmes, de brins de material plàstic, etc., lligat generalment al cap d'un bastó o d'una canya, que serveix per escombrar.

escenògraf usant una escombra per humitejar un teló de paper durant els treballs de restauració JSG

1070 **escombrar** v tr
<Maquinària>

es barrer
fr balayer
it scopare
it spazzare
en sweep, to
de kehren

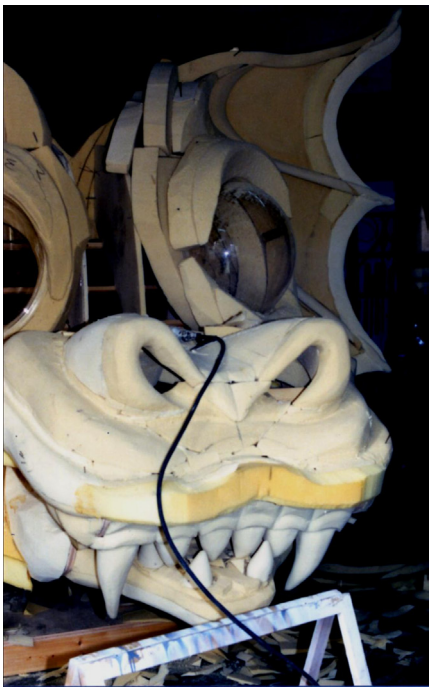
Netejar el sòl empenyent a un costat amb una escombra allò que l'embruta.

1071 **escuma de poliuretà** n f
<Materials>

sin. compl. **espuma (plàstica)** n f
sin. compl. **espuma de poliuretà** n f

fr mousse (plastique)
it schiuma (per modellare)
en foam (plastic)
de skumplast (frigolit)

Material sintètic i flonjo usat per a la construcció d'elements escenogràfics volumètrics.

escultura realitzada en escuma de poliuretà al taller d'escenografia dels Germans Salvador (1985) JSG

1072 **escut tèrmic** n m
<Il·luminació escènica>

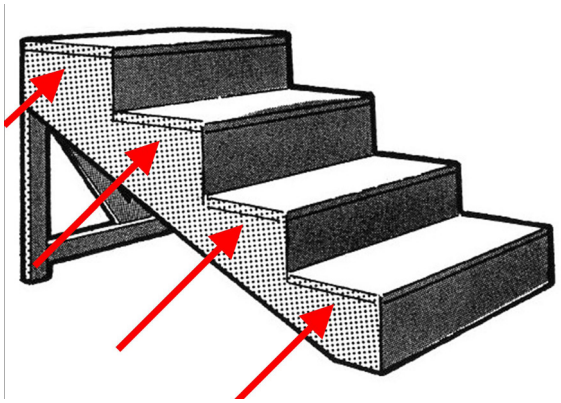
veg. **difusor de temperatura** n m

1073 **esglaó** n m
<Elements escenogràfics>

sin. compl. **graó** n m

es escalón
es grada
es peldaño
fr giron
it pedana
en tread (stairs)
de Trittstufe

Pla que ve a certa altura sobre un altre pla, de manera que fent una passa es pot pujar d'aquest a aquell o baixar del primer al segon.

esglaó JSG

1074 **esgotades les localitats** adv
<Producció i administració>

veg. **exhaurides les localitats** adv

1075 **eslinga** n f
<Eines>

sin. compl. **eslinga plana** n f

es eslinga plana
fr élingue plate
it imbragatura piatta
en webbing sling
de Hebeband

Cable, corda o material tèxtil sintètic amb una gassa a cada extrem, utilitzat en operacions de càrrega.

	S.W.L. en Kg d'una eslinga					S.W.L. en Kg de dues eslingues			
manera d'elevació	recta	collar	bàsquet, angle inclinació			angle d'inclinació			
			<7° 	7° a 45° 	45° a 60° 	<45° 	<45° 	45° a 60° recta 	45° a 60° collar
Factor Color	1.0	0.8	2.0	1.4	1.0	1.4	1.12	1.0	0.8
Violeta	1000	800	2000	1400	1000	1400	1120	1000	800
Verd	2000	1600	4000	2800	2000	2800	2240	2000	1600
Groc	3000	2400	6000	4200	3000	4200	3360	3000	2400
Gris	4000	3200	8000	5600	4000	5600	4480	4000	3200
Vermell	5000	4000	10000	7000	5000	7000	5600	5000	4000
Marró	6000	4800	12000	8400	6000	8400	6720	6000	4800
Blau	8000	6400	16000	11200	8000	11200	8960	8000	6400
Ataronjat	10000	8000	20000	14000	10000	14000	11200	10000	8000

eslinga i quadre de càrregues de treball JSG

1076 **eslinga plana** n f
<Eines>

veg. **eslinga** n f

1077 **eslinga rodona** n f
<Eines>

veg. **estrop** n m

1078 **esmalt sintètic** n f
<Materials>

sin. compl. **vernís sintètic** n m

es esmalte sintético
fr peinture laquée
fr ripolin
it vernice a smalto
en enamel paint
de Lackfarbe

Denominació que es dóna a un cert tipus de pintures industrials que estan compostes d'un vernís oliós sintètic o plàstic al qual s'ha addicionat un pigment mòlt molt finament. La seva característica principal és un acabat llis i brillant.

1079 **esmorteir** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es apagar
es atenuar
fr amortir
fr assourdir
fr étouffer
it smorzare
en muffle, to
de abdämpfen

Fer menys viu, intens, violent.

1080 **espai escènic** n m
<Escenografia>

es espacio escénico
fr espace scénique
it spazio scenico
en theatrical space
de Bühnenraum

Espai on es desenvolupa un fet teatral, un espectacle.

1081 **especial** n m
<Il·luminació escènica>

es acento (iluminación)
es especial
fr spéciaux (éclairage)
it lucciola
en special (lighting)
de Special

Projector que s'utilitza per il·luminar una persona sola, un objecte per a un efecte específic.

1082 **espectacle** n m
<Producció i administració>

es espectáculo
fr représentation
fr show
fr spectacle
it spettacolo

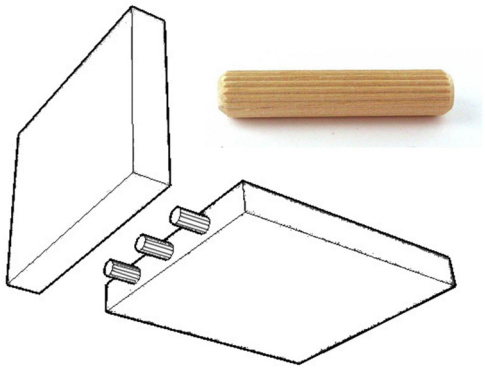
en show
de Vorstellung

Funció, representació, oferta al públic.

1083 **espectador, ra** n m, f
<General>

es espectador, ra
fr spectateur
it spettatore
en spectator
de Zuschauer

Persona que assisteix a un espectacle.

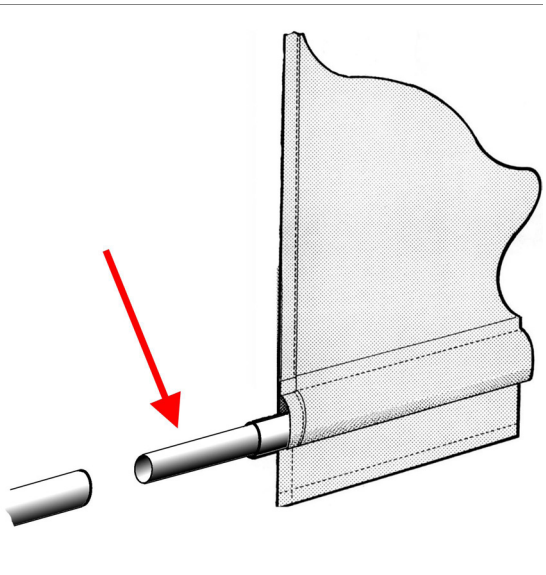

espiga de fusta (www.outdoorcraftsmansupply.com)

1084 **espiga** n f
<Eines>

es clavija
es espiga
fr cheville en bois
fr goujon
it cavicchio
en dowell
de Dübel

Petita tija de ferro, de fusta, etc., destinada a entrar a encaix en un forat.

espiga JSG

1085 **espiga** n f
<Materials>

sin. compl. **metxa** n f

es espiga
fr fourreau
fr tourillon
en joint pin
en round tenon
de runden Zapfen

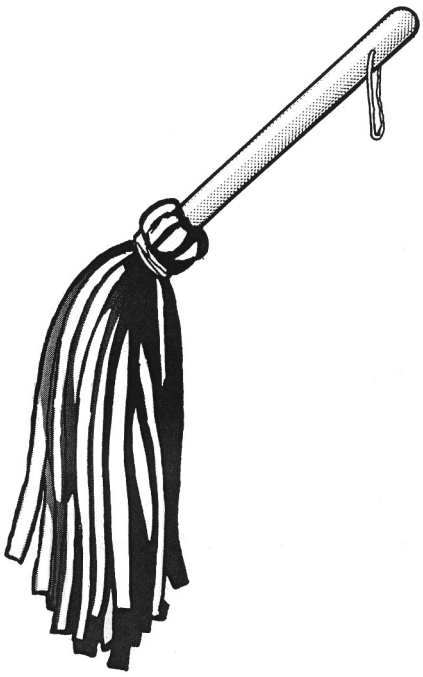
Petit tub metàl·lic de poc gruix què possat a l'interior dels extrems de dues barres, serveix per unir-les.

1086 **espolsador** n m
<Eines>

es sacudidor
fr époussetoir
it gatto a nove code
en flogger
de Abklopfer

Estri que es compon d'un mànec de fusta i d'unes tires de roba subjectes a un extrem, que serveix per netejar i esborrar les línies de carbó d'un decorat.

NOTA: En els països anglosaxons, els treballs de pintura escenogràfica son realitzats en posició vertical, per la qual cosa es fa innecessari l'ús de l'espolsador.

espolsador JSG

1087 **esponja** n f

<Eines>

es esponja
fr éponge
it spugna
en sponge
de Schwamm

Esquelet intern de porífers que té la propietat de retenir líquid i és usat com a eina que absorbeix pastes pictòriques per pintar, especialment amb la tècnica de l'esponjat.

1088 **esponjar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es esponjar
fr pocher
it punteggiare
en stipple, to
de schablonieren

Pintar amb una esponja.

1089 **esponjat** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es esponjado
fr épongé
it spugnatura
en sponging
de Stupftechnik
de Tupf-Technik

esponjat JSG

Tècnica pictòrica que consisteix a picar suaument sobre el decorat amb una esponja natural prèviament sucada de pintura i escorreguda.

NOTA: Té diverses aplicacions i pot ser un bon substitut de la pintura aerogràfica.

1090 **esprai** n m
<Materials>

sin. compl. **pintura en esprai** n f

es espray
es pintura en aerosol
fr peinture en bombe
it bombonetta
en spray paint
de Sprühfarbe

Líquid contingut en un recipient que es projecta a pressió en forma de polsim o aerosol.

esprai JSG

1091 **esprai lleva olors** n m
<Sastreria i caracterització>

es espray anti olores
es espray Febreze
fr pulvérisateur anti odeurs
it prodotto spray elimina odori
it rinfrescante
en Febreze
en Febreze spray
de mit Febreeze einsprühen

Aerosol que conté un producte químic que lleva les olors de la roba.

1092 **espuma (plàstica)** n f
<Materials>

veg. **escuma de poliuretà** n f

1093 **espuma de poliuretà** n f
<Materials>

veg. **escuma de poliuretà** n f

1094 **esquerra** n f
<General. Veus, ordres>

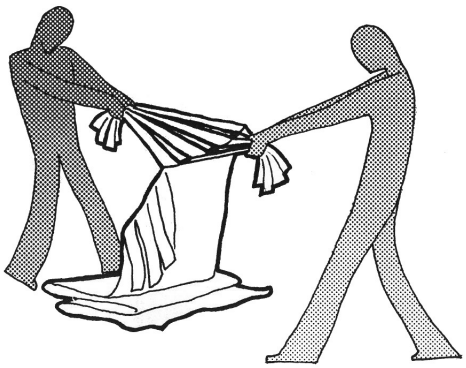
es izquierda
fr gauche
it sinistra
en left
de links

Situat a la banda de ponent quan una persona està de cara al nord.

1095 **esquerra de l'actor** n f
<General. Parts del teatre>

es izquierda del actor
fr côté cour
fr cour
it a destra
it lato corte
en prompt side
en stage left
en P.S.
de Rechts (vom Publikum gesehen)

Àrea situada al costat esquera de l'escenari a la italiana mirant des d'aquest en direcció al públic.

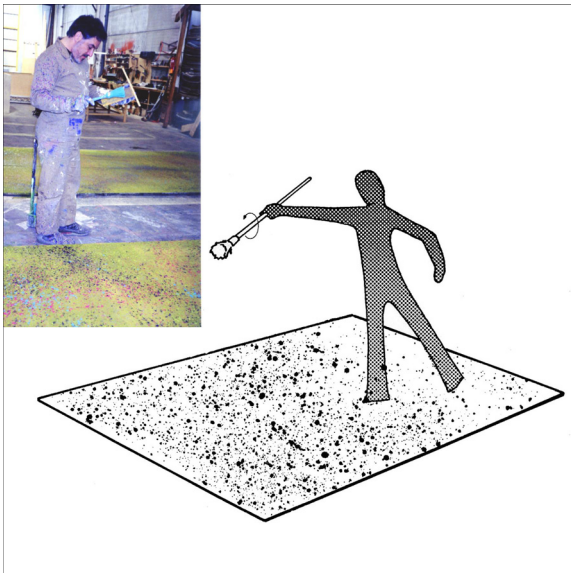
esquinçar JSG Veg. NOTA

1096 **esquinçar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es rasgar
fr déchirer
it tagliare le strisce
en cut strich
de zerreißen

Tallar per tracció un teixit seguint els fils de la trama per tal d'obtenir les tires de reforç dels decorats de paper.

NOTA: Aquesta operació consisteix a agafar una talla de roba d'uns 80 cm d'amplada i fer-hi uns talls equidistants i de l'amplada de les tires que es necessiten. Entre dues persones, l'una agafa els caps parells i l'altra els senars i, posant-se l'una davant de l'altra, estiren cap endarrere de manera que es van separant les tires paral·lelament.

esquitxat JSG

1097 **esquitxat** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es goteado
es gotelé
fr faire de la goutte
it strolare
en dribble

en splatter
de tropfen

Tècnica pictòrica que consisteix a fer rodar una brotxa, prèviament sucada de pintura, per damunt d'un decorat i a una certa alçada d'aquest, per tal de provocar mitjançant les gotes de color que es desprenen i que cauen damunt del decorat, la sensació òptica de reverberació de la llum o altres efectes.

1098 **estabilitzador (bastida)** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es estabilizador
es pata estabilizadora
fr stabilisateur (échafaudages)
en outrigger
de Ausleger
de Stützfuß

Una barra extensible per augmentar la superfície de suport i l'estabilitat d'una bastida.

estabilitzador d'una bastida (www.logismarket.fr)

1099 **estar de gira** v intr
<Producció i administració>

sin. compl. **anar de gira** v intr

es estar de gira
es hacer una gira
fr être en tournée
fr faire une tournée
it andare in tournée
en tour, to
de gastieren auf Tournee gehen

Un artista, una companyia, una orquestra estar realitzant un conjunt d'actuacions itinerants.

1100 **esteatita** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **sabó de sastre** n m

1101 **estenalles** n f pl
<Eines>

veg. **tenalles** n f pl

1102 **estenedor** n m
<Sastreria i caracterització>

es tendedero
fr étendoir
it stendibiancheria
en clotheshorse
en drying rack
de Wäschetrockner

Estructura amb cordes usada per eixugar els vestits o altres elements tèxtils.

diferetns tipus d'estenedors: de radiador, de pinces, d'interior, de paraigües exterior. JSG

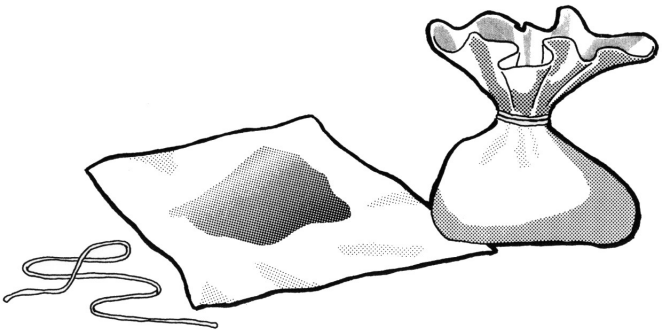
1103 **estergidor** n m
<Eines>

sin. compl. **monyeca** n f

es muñeca
fr ponce
it sacco a polvere
it spolvero
en pounce bag
de stempelkissen

Saquet ple de pólvores de carbó o de guix que serveix per estergir.

NOTA: En la seva aplicació en els tallers d'escenografia, les pólvores de carbó són habitualment substituïdes per algun pigment que, contrastant amb el fons on s'aplica, permeti un treball directe amb el color final sense embrutar la zona a pintar.

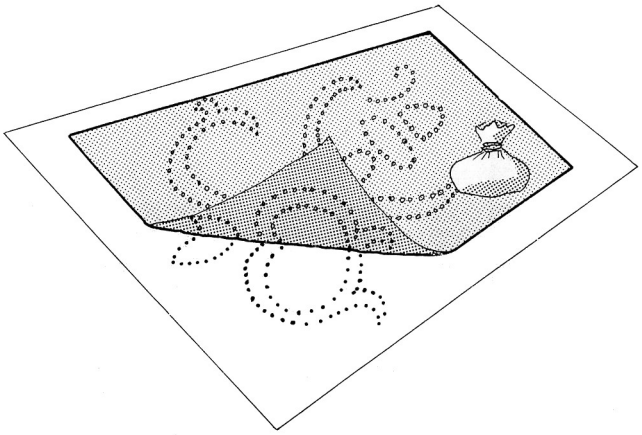

estergidor JSG

1104 **estergit** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es plantilla de estarcido
fr pochoir
fr poncif
fr stencil
it sciablona
it spolvero
en stencil
de Schablone

Full de paper, cartolina o metall amb petits forats que formen un dibuix, el qual, en fregar-lo amb l'estergidor, deixa passar pels forats unes pólvores de color que traslladen el dibuix a la superfície on s'ha aplicat.

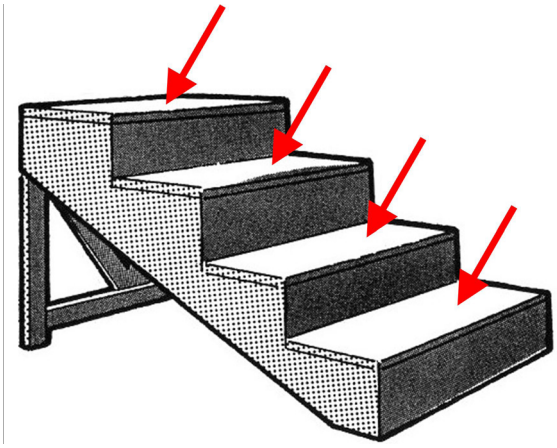

estergit JSG

1105 **estesa** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es huella
fr giron
it gradino
en tread
de Tritt

Part plana i horitzontal de l'esglaó d'una escala, on hom posa el peu.

estesa JSG

1106 **estilitzar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es estilizar
fr styliser
it stilizzare
en stylize, to
de stilisieren

Representar un objecte simplificant-ne la forma i eliminant-ne els detalls superflus, sovint fent-lo semblar més llarg o més prim.

1107 **estirar** v tr
<General. Veus, ordres>

es halar
es jalar
es tirar
fr tirer

it tirare
en pull, to
de ziehen

Fer força per portar cap a si (alguna cosa).

1108 **estoc de materials** n m
<Materials>

es stock de materiales
fr réserve
fr stock
it giadenza di magazzino
en stock materials
de Material-Lagerbestand

Quantitat de les mercaderies que hi ha en un magatzem en un moment donat.

NOTA: En tots els teatres sol haver un magatzem on s'hi troben materials d'ús quotidià durant els muntatges de les produccions: cargols, visos, puntes, llistons de fusta, eines, recanvis de maquinària, etc.

1109 **estoc de vestuari** n m
<Sastreria i caracterització>

es stock de vestuario
es vestuario en depósito
fr réserve de costumes
it disponibilita di costumi in magazzino
it stock di costumi in magazzino
en stock costumes
de Kostümfundus

Quantitat d'elements de vestuari que hi ha en magatzem, en el mercat, en un moment donat.

estopeta (www.casselmanglobal.com)

1110 **estopeta** n f
<Sastreria i caracterització>

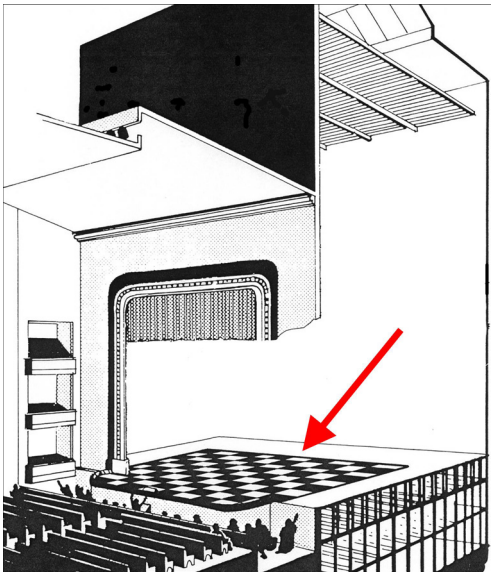
es estopilla
fr gaze de coton
it garza
it stamigna
it tela indiana
en cheese cloth
de Baumwollgaze
de Baumwollmull

Teixit prim, a la plana, fet d'estopa crua de cànem.

NOTA: Usada en vestits com a entretela o conjuntament amb altres teixits.

1111 **estora** n f
<Elements escenogràfics>

es alfombra
es tapete
fr tapis
fr tapis de scène
it tappeto
it zerbino
en carpet
en ground cloth
de Bühnenteppich
de Teppich

estora JSG

Element escenogràfic, normalment pintat sobre teixit de

cotó gruixut o lona, que cobreix les taules de l'escenari.

NOTA: El mot en italià "zerbino" fa referència a una estora d'un cert gruix.

1112 **estrena** n f
<General>

es noche de estreno
fr première
fr soirée d'ouverture
it prima
en opening night
de Premiere

Primera representació, execució o projecció públiques d'una obra teatral, musical, cinematogràfica, etc.

1113 **estri** n m
<Eines>

veg. **eina** n f

1114 **estrop** n m
<Eines>

sin. compl. **braga** n f
sin. compl. **eslinga rodona** n f

CODI DE COLOR	S.W.L. Tm	CÀRREGA DE TREBALL (S.W.L.)					Multi-set	
		vertical	collar	bàsquet	bàsquet	bàsquet		
		M=1.0	M=0.8	M=2	M=1.4	M=1.0	M=1.4	M=1.12
Violet	1	1	0.8	2	1.4	1	1.4	1.12
Green	2	2	1.6	4	2.8	2	2.8	2.24
Yellow	3	3	2.4	6	4.2	3	4.2	3.36
Gray	4	4	3.2	8	5.6	4	5.6	4.48
Red	5	5	4	10	7	5	7	5.6
Brown	6	6	4.8	12	8.4	6	8.4	6.72
Blue	8	8	6.4	16	11.2	8	11.2	8.96
Orange	10	10	8.0	20	14	10	14	11.2
Orange	12	12	9.6	24	16.8	12	16.8	13.44
Orange	20	20	16	40	28	20	28	22.4

estrop i quadre de càrregues de treball JSG

es braga
es eslinga
es estrobo
fr élingue
fr verboquet
it imbracatura rotonda
en round sling
en sling
en strap
de Rundschlinge

Tros de corda, cable o fibra tèxtil entollat pels dos caps i utilitzat per embragar càrregues de diferents tipus que han de ser elevades.

1115 **estudi de gravació** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es estudio de grabación
es sala de grabación
fr studio d'enregistrement
it sala registrazione
en recording studio
de Aufnahmestudio

Sala degudament aïllada de sorolls externs i amb un tractament acústic interior adequat que s'usa per fer enregistraments sonors.

1116 **Ethernet** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es ethernet
fr Ethernet
it Ethernet
en Ethernet
de Ethernet

Xarxa d'àrea local caracteritzada pel mètode d'accés CSMA/CD i per una disposició física en bus, estrella o arbre.

1117 **euroconnector** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **SCART** n m

es Euroconector
fr fiche Scart
fr prise Péritel
it pressa scart
en SCART
de SCART-Kabel

Connector estàndard de 21 pins que transmet vídeo complet i els senyals d'àudio. També conegut com Péritel, TV Peri, o Euroconnector.

euroconnector JSG

1118 **exclusiu** n m
<Il·luminació escènica>

es canal independiente
fr canal indépendant
it canale indipendente da altri comandi
en independent (channel)
de Unabhängiger Kreis

Canal aïllat d'una taula de llums que no pot ser usat dins de grups o memòries.

1119 **execució** n f

<General. Veus, ordres>

es ejecución
fr signal
it segnale
en cue
de Auftrittszeichen

Ordre que el regidor o director d'escena dóna a la maquinària per efectuar una maniobra amb la tramoia o amb l'escenografia i que va sempre precedida de la prevenció.

NOTA: Les prevencions i execucions poden donar-se a través d'un sistema intercomunicatiu per àudio o bé mitjançant un sistema de senyals lluminosos.

1120 **executant** n m, f
<General. Oficis>

veg. **intèrpret** n m, f

1121 **exempció fiscal** n f
<Producció i administració>

es exención fiscal
fr exemption d'impôts
fr exonération fiscale
it esente da tase
it esenzione fiscale
en tax exemption
de Steuerbefreiung

Avantatge fiscal que per llei es beneficia un contribuent, en virtut de la qual és exonerat del pagament total o parcial d'un tribut, taxa, impost.

1122 **exhaurides les localitats** adv
<Producció i administració>

sin. compl. **esgotades les localitats** adv

es entradas agotadas
es localidades agotadas
fr complet
it esaurito
en sold out
de ausverkauft

Que no queda cap localitat a la venda per un espectacle.

1123 **expandir** v tr
<General. Veus, ordres>

sin. compl. **obrir** v tr

fr augmenter
fr dilater
fr élargir
it allargare
en expand, to
de erweitern

Causar l'expansió d'alguna cosa, dilatar.

1124 **extintor** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es extintor
fr extincteur

extintors (www.extintorescelta.com)

fr sprinkler
it estintore
en fire extinguisher
de Feuerlöscher

Aparell per extingir incendis.

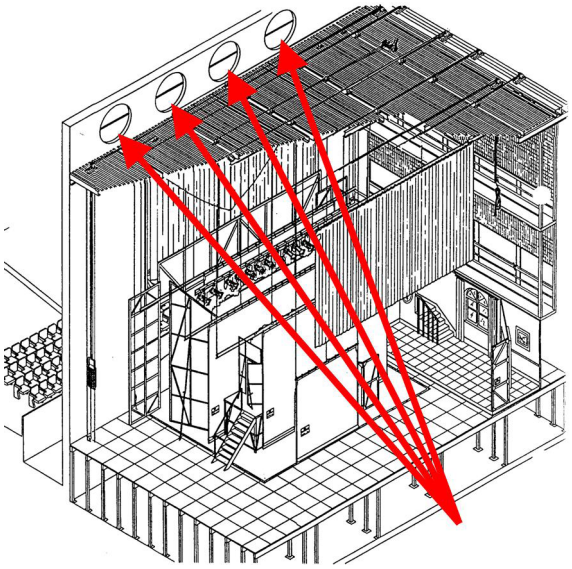
1125 **extractor de fums** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **exutori de fum** n m

1126 **exutori de fum** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **claraboia** n f
sin. compl. **extractor de fums** n m

es exutorio de humo
es tragaluz
es trampa de humo
fr cheminée d'appel
fr exutoire de fumée
fr exutoire de toiture
fr vantail à fumée
it exutoire de chaleur
it ventola
en luminarie
en roof hatch
en roof vent
en smoke extract
en smoke hatch
en smoke hole
en smoke outlet
en smoke vent
en smoke venting unit
en stage lantern
de Rauchklappe, -schieber

exutoris de fum JSG

Obertura feta al sostre o a la part alta de la torre escènica, que pot ser vidriada, que disposa d'un dispositiu amb obertura manual o automàtica que permet la lliure comunicació entre l'interior i l'exterior d'un edifici teatral per a l'extracció natural de fums en cas d'incendi.

Ff

1127 **fader** n m
<Equipament aeri>

veg. **palanca de comandament** n f

1128 **fader de l'encadenat** n m
<Il·luminació escènica>

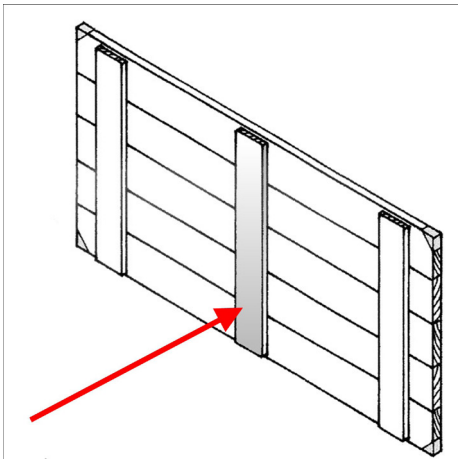
veg. **potenciòmetre de l'encadenat** n m

1129 **faixa** n f
<Maquinària>

es peinazo
fr traverse intermédiaire
fr traverse médiane
it fascia transversale
en lock rail
en middle rail
de Latte

Travesser del mig d'una tapa de practicable construïda amb taulons.

NOTA: Avui en desús perquè se solen construir en tauler contraplacat.

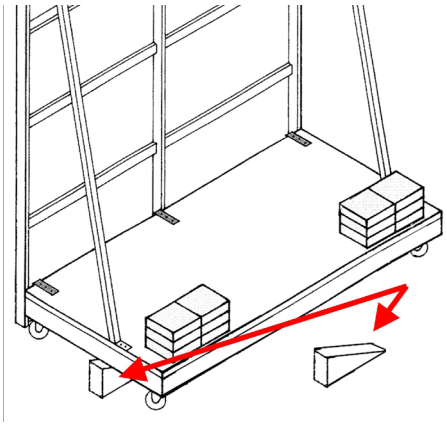
faixa JSG

1130 **falca** n f
<Eines>

es cuña
fr cale
fr coin
it cuneo
it zeppa en wedge
de Keil

Tascó o altre objecte emprat per falcar.

NOTA: Les falques s'han usat tradicionalment per frenar les carres amb rodes.

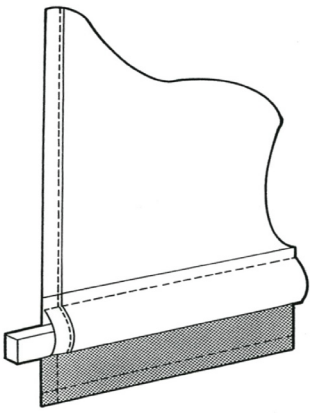

falca JSG

1131 **faldeta** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es faldeta
fr bavette
it sottanina
en separate pipe pocket behind hem
de Schürze-Vorhang

Part de roba dels telons i rompiments que va del terra fins a la bossa de decorat, d'uns 25 cm d'amplada, que serveix per acoblar i evitar el pas de llum per sota.

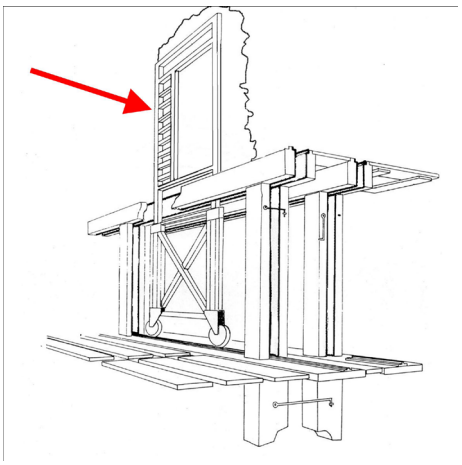

faldeta JSG

1132 **fals bastidor** n m
<Elements escènics>

es falso bastidor
fr faux châssis
it falsi telai
it quinta mobile
en slide wing panel

Element escènic que, col·locat dins el carriot, permet el muntatge i desplaçament de bastidors i altres elements escenogràfics damunt seu.

fals bastidor JSG

1133 **faristol** n m
<Elements escènics>

es atril
fr pupitre
it leggio
en music stand
de Notenpult

Moble de fusta o d'altres materials, amb peu o sense, que forma un pla inclinat on es repenja un llibre, una partitura, un esbós,etc., per tal de llegir amb més comoditat.

diferents tipus de faristols (www.escolaenxarxa.vilaweb.cat; www.goodbuyguys.com ; www.whitemusic.com)

1134 **faristol de director** n m
<General. Parts del teatre>

es atril de director
fr pupitre de chef d'orchestre
it podio
en conductor's desk
de Dirigentenpult

Faristol de mesura superior al de la resta de músics que usa el director d'orquestra.

1135 **farsa** n f
<Representació>

es farsa
fr farce
it farsa
en farce
de Posse

Comèdia burlesca generalment en un sol acte.

faristol de director (www.ratstands.com)

1136 **fase** n m
<Electricitat>

es fase
fr phase
it fase
en phase
de Phase

Cadascuna de les magnituds sinusoïdals d'un sistema polifàsic.

1137 **feedback** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **realimentació acústica** n f

1138 **feix de llum** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **raig** n m

es haz luminoso
fr faisceau

it fascio di luce
it raggio
en beam (lighting)
de Lichtstrahl

Ratlla lluminosa que apareix irradiant d'un cos lluminós.

1139 **feltre** n m
<Materials>

es fieltro
es manta
fr feutre
it feltro
en felt
de Filz

Drap gruixut de llana o pèl, no fabricat a base de fils d'ordit i de trama, sinó compost de fibres entrellaçades i adherides les unes a les altres, destinat a la fabricació de capells i filtres.

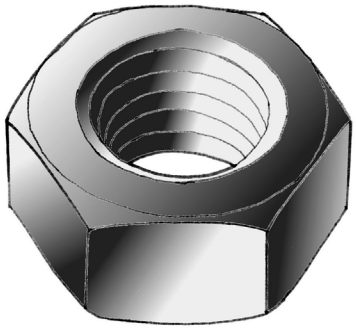
feltres (JSG ; www.conencantoweb.com)

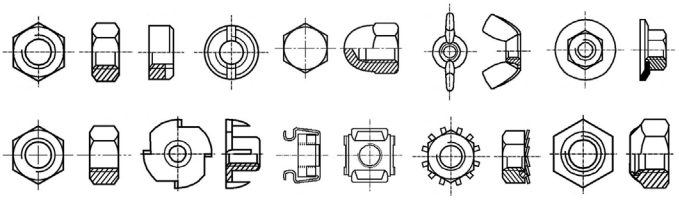
1140 **femella** n f
<Materials>

es tuerca
fr écrou
it madrevite
en nut (bolt)
de Schraubenmutter

Peça rodona, quadrada o sisavada, que té un forat roscat per muntar-la en un caragol de rosca.

NOTA: Característiques que defineixen una femella:
- el nombre de cares: El tipus més habitual són les hexagonals (sis cares), però encara s'usen de quadrades (quatre cares) i les femelles d'orelles que poden ser usades només amb les mans.
- el gruix de la femella.
- el diàmetre del cargol que hi encaixa.
- la mena de rosca que ha de coincidir amb el cargol que s'hi ajusta.
Les femelles s'ajusten amb les claus fixes que s'adapten a les dimensions de les seves cares oposades.

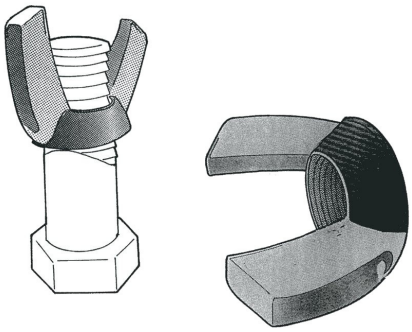

diferents tipus de femelles (JSG ; BACKSTAGE)

1141 **femella d'orelles** n f
<Materials>

es tuerca de mariposa
fr écrou papillon
it dado a farfalla
en wing nut
de Flügelmutter

Femella proveïda d'unes orelles per facilitar-ne l'operació de caragolar.

femella d'orelles JSG

1142 **fer black out** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **apagar** v tr

1143 **fer el repartiment** v tr

<Producció i administració>

es distribuir los papeles
es hacer el reparto
fr distribuer les rôles
it fare la distribuzione
en cast, to
de Rollen besetzen

Distribuir els papers entre membres d'una companyia teatral, els actors d'un film, etc.

1144 **fer fosc** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **apagar** v tr

1145 **fer mutis** v intr
<General. Veus, ordres>

es mutis
es salir
fr sortir
it uscire
en exit, to
de abgehen

Sortir d'escena.

1146 **fer peu** v tr
<Maquinària>

es hacer pie
fr tenir le bas de l'échelle
it tenere puntellate la estremità inferiori della scala
en foot, to
de sichern (mit einem Fuß)

Acció de reforçar amb el peus, per evitar cap moviment, la part inferior d'una escala quan un altre tècnic hi puja.

1147 **fer saltar** v tr
<Maquinària>

es brincar
fr faire sauter
it far saltare
it saltare
en leap, to
de hüpfen
de springen

Agafar una llata per un extrem, elevar-la i deixar-la caure per tal d'avaluar la resistència dels possibles nusos de la fusta i saber si és adequada per armar.

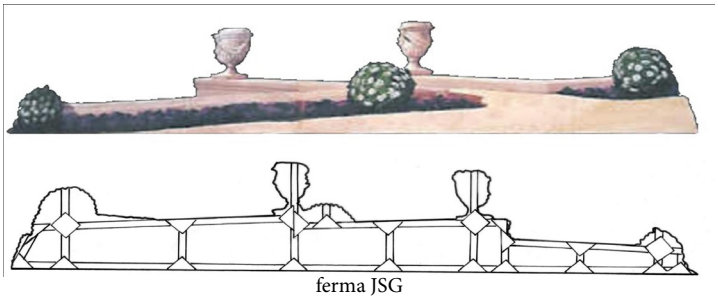
1148 **fer un zoom** v tr
<Il·luminació escènica>

es ajustar el ángulo
es hacer un zoom (iluminación)
fr faire un zoom
fr zoom
it fare lo zoom
en zoom, to
de zoomen (m. Varioobjektiv)

Variació gradual de la distància focal d'un zoom d'un projector de retall que permet la variació i l'enfocament del seu feix.

1149 **ferma** n f
<Elements escenogràfics>

es ferma (escenografia)
fr bande de terrain
fr ferme
fr terrain
it fianco
it riva it rivetta
en ground row (scenery)
de Bodenblende

ferma JSG

Element escenogràfic, més ample que no alt, situat sobre les taules de l'escenari, que representa una roca, un marge, unes muntanyes a la llunyania, etc.

1150 **ferma de ciclorama** n f
<Elements escenogràfics>

veg. **silueta** n f

1151 **fermar** v tr
<Maquinària>

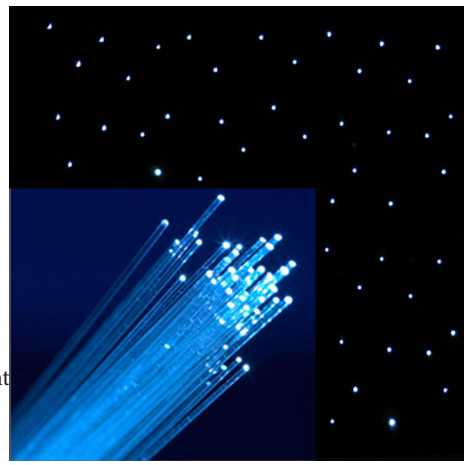
es atar
es fijar
fr bander
fr prendre la raide
it attaccàre
en tight
en tighten
de umwickeln

Expressió utilitzada pel maquinista en deixar anar el tir que està manipulant.

1152 **fibra òptica** n f
<Il·luminació escènica>

es fibra óptica
fr fibre optique
it fibra ottica
it fibre ottiche
en fiber optics
en optic fibre
en optical fibers
de Glasfaser (kabel)
de Glasfaserkabel
de Lichtleiter
de optische Faser

Fibra inorgànica constituïda per material dielèctric, convenientment protegida, per tal d'aconseguir que la radiació incident en un extrem es transmeti a l'altre per un procés de reflexió total.

feix de fils de fibra òptica i cortina estelada feta amb fibra òptica (JSG; www.rtcfiber.com)

1153 **figurant** n m, f
<General. Oficis>

veg. **comparsa** n m, f

1154 **figurí** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **disseny de vestuari** n m

es figurín
fr esquisse de costumes
it bozzetto de costumi
en costume design
en costume rendering
de Figurinen

Dibuix en què es representen les actituds, les postures, el maquillatge i el vestuari que un personatge haurà d'adoptar en una obra o espectacle determinats.

antic figurí per espectacle del Music-Hall El Molino de Barcelona (1960)

1155 **figurinista** n m, f
<General. Oficis>

es diseñador -a de vestuario
es figurinista
fr concepteur de costumes
fr costumier
fr createur des costumes
it bozzetista costumi
en costume designer
de Kostümbildner Kostümbildnin

Persona que dissenya els dibuixos que serveixen de model per fer el vestuari d'un espectacle.

NOTA: Actualment, el dissenyador dels figurins, en la major part dels casos, sol ser l'escenògraf, qui a més selecciona i supervisa el vestuari dels actors i figurants.

1156 **fil de niló** n m
<Materials>

es hilo de nylon
es hilo de pescar
fr fil de nylon
it filo de nylon
it lenza
en fish line
en monofilament
en nylon thread
de Angelschnur
de Nylonfaden

Fil de fibra tèxtil sintètica de poliamida molt resistent i elàstica.

NOTA: S'usa escènicament per la seva capacitat a desaparèixer amb la il·luminació escènica i per la seva gran capacitat de càrrega.

fil de niló JSG

1157 **fila** n f
<Representació>

sin. compl. **filera** n f

es cola
fr rangée
it fila
en line
de Linie
de Reihe

Conjunt de persones o de coses situades l'una al costat de l'altra o l'una darrere l'altra formant una línia recta.

1158 **filaberquí** n m
<Eines>

sin. compl. **belaberquí** n m

es berbiquí
fr vilebrequin
it girabacchino
en bit-stock
en whell brace
de Bohrwinde

Aparell consistent en una maneta giratòria, semicircular o de doble colze, amb una boca subjectada en un dels extrems i amb un pom a l'altre, que serveix per foradar.

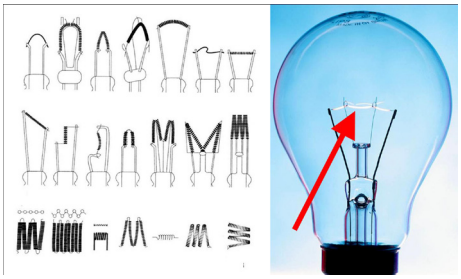

filaberquí (www.educima.com)

1159 **filament (llum)** n m
<Il·luminació escènica>

es filamento (iluminación)
fr filament (CILF; JSALV)
it filamento (di lampada)
en filament
de Wendel

Fil metàl·lic molt prim i d'elevada resistència que es fa incandescent en passar-hi el corrent elèctric, transformant l'energia elèctrica en llum.

diferents tipus de filaments i filament d'una bombeta incandescent JSG

1160 **filera** n f
<Representació>

veg. **fila** n f

1161 **filera** n f
<Eines>

es terraja
fr filière
fr filière de filetage
it filièra
en die hand
en threading die
de Gewindeschneider

Eina per roscar caragols i barres metàl·liques o de fusta que consisteix en una caixa cilíndrica interiorment buida i proveïda d'unes dents que, en introduir-hi la tija o barra, hi produeixen el filet de la rosca.

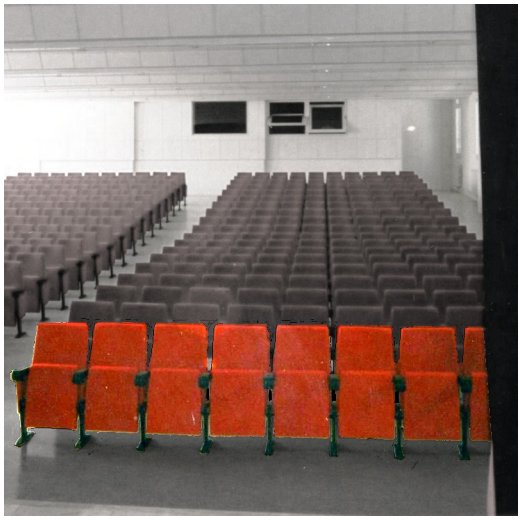

diferents tipus de fileres (www.directindustry.com)

1162 **filera de butaques** n f
<General. Parts del teatre>

es fila
es fila de asientos
fr range de fauteils
fr rangée de sièges
it banca
it fila di poltrone
en row of seats
de Reihe
de Stuhlreihe

Conjunt de butaques alineades paral·lelament a la línia 0 de l'escenari.

filera de butaques JSG

1163 **filferro** n m
<Materials>

es alambre
fr fil de fer
it filo metallico
en wire
de Draht

Fil d'acer dolç, d'una gran flexibilitat i tenacitat, obtingut per trefilatge.

filferro JSG

1164 **film** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **pel·lícula** n f

1165 **filtre** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **gelatina** n f

es filtro
es gelatina
es mica
es talco
fr filtre de couleur
fr gelatine de couleur
it filtro di colore
it gelatine a colori
it schermo di mica
en colour filter
en gel
de Farbfilter
de Filter-Scheibe
de Gelatine

filtres (www.select2gether.com ; www.leefilters.com)

Full de plàstic transparent i de diferents colors que, situat davant els projectors canvia el color, la temperatura o la intensitat del seu feix de llum.

1166 **filtre corrector** n m
<Il·luminació escènica>

es filtro de corrección
fr filtre correcteur
it colore di correzione lampada
en color correction
de Farbkorrektur

Filtre que compensa les temperatures de colors dels diferents tipus de làmpades dels projectors d'il·luminació escènica.

1167 **filtre de freqüència** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es filtro de frequencia
fr filtre de fréquence
it filtro dei suoni
en frequency filter
de Tonfilter

Element que discrimina una determinada freqüència o gamma de freqüències d'un senyal elèctric que el traspassa, podent modificar tant la seva amplitud com la seva fase.

1168 **filtre dicroic** n m
<Il·luminació escènica>

es filtro dicroico
fr filtre dichroïque
it filtro dicroico
en color dichroic
en dichroic color filter
de Dichroitische Farbfilter
de Interferenzfilter

Element destinat a modificar, per transmissió, el flux de la radiació lumínica que el traspassa.

1169 **filtre difusor** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **difusor** n m

1170 **final** n m
<Representació>

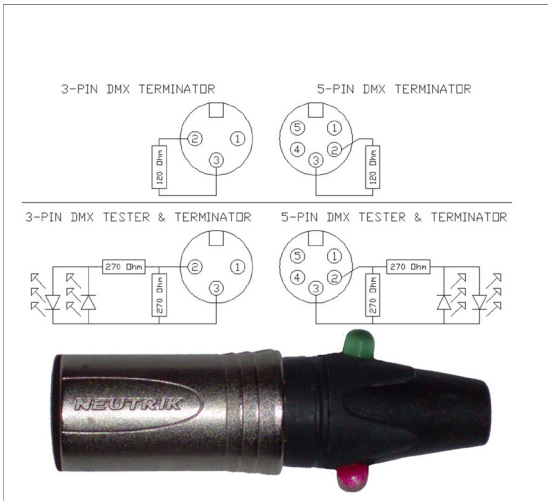
es gran final
fr apothéose
it finàle
en finale
de Finale

Darrer número o actuació d'un espectacle, especialment en els musicals.

1171 **final de línia** n m
<Il·luminació escènica>

es final de línea
es terminador
fr bouchon DMX
it terminatore DMX
en terminator
de DMX-Abschlusswiderstand

Dispositiu que es munta a l'extrem d'un cable DMX per evitar una senyal de RF coincident amb la impedància i que evita els reflexos del senyal.

final de línia i tester DMX amb esquemes per a connectors de 3 i 5 pins (www.eielight.se)

1172 **finestra** n f
<Elements escenogràfics>

es ventana
fr fenêtre
it finestra
en window
de Fenster

Obertura generalment rectangular i a certa distància del sòl, practicada en un bastidor del decorat.

finestra en un decorat JSG

1173 **finestra (projector)** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **finestreta de projecció** n f

es regulador de la apertura
fr fenêtre

it punto di inserzione del gobo o del diaframma
en gate (lighting)
de Einschub

Obertura òptica situada entre la làmpada i les lents d'un projector de retall, on és possible modificar la forma del feix mitjançant ganivets, gobos, iris, persianes.

1174 **finestreta de projecció** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **finestra (projector)** n f

1175 **Firewire** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

Fireware JSG

es Firewire
es IEEE1394
fr Firewire
it FireWire
en Firewire
de FireWire

Port de comunicacions IEEE 1394, present en ordinadors i en dispositius electrònics, com ara càmeres de vídeo o fotogràfiques, que permet velocitats de fins a 400 Mbps. Va ser desenvolupat per l'empresa Apple Computer juntament amb Texas Instruments. En els equips de la marca Sony, es denomina ^i.Link^.

1176 **fitxa tècnica** n f
<Producció i administració>

es anexo técnico al contrato
es ficha técnica
fr annexe technique (contrat)
it scheda tecnica
en technical rider
de Vertrags-Annex

Conjunt sistemàtic de dades corresponents al conjunt d'elements tècnics d'un teatre, un espectacle, una gira, etc.

1177 **fitxer d'àudio (wav / mp3 / acc)** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es archivo de sonido
fr fichier sonore
fr fichiers audio
it file sonoro
en sound file
de Sound-Datei

Registre informàtic d'àudio, comprimit o no, en diferents formats com WAV, MP3, AAC, etc., emmagatzemat o processat com una unitat.

flaix (www.dgbstech.com)

1178 **flaix** n m
<Il·luminació escènica>

es flash
fr éclair

it lampo
en flash
de Blitz

Projector que produeix un esclat lluminós instantani i de gran intensitat.

1179 **flight case** n m
<Eines>

es baul de viaje
es cajón de viaje
fr flight case
fr malle de transport
it cassa de viaggio
en flight case
en touring case
de Abstecherkiste

Caixa construïda en fusta i alumini, molt lleugera i resistent, generalment amb rodes, que és usada per emmagatzemar-hi tot tipus de projectors, atretzo, vestuari, etc., per ser transportada en les gires de les companyies de teatre, orquestres, etc.

flight case (www.eastgatemusic.com; www.siluj.com; www.bombayharbor.com)

1180 **focalització** n f
<Il·luminació escènica>

es acento (iluminación)
fr accent (éclairage)
it accento delle luce
en accent (lighting)
de Akzent

Acció de fer convergir (una radiació, un feix, etc.) en un focus.

1181 **focus** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector** n m

1182 **focus concentrat** adj
<Il·luminació escènica>

es concentrado
es puesto a foco
fr concentré
it concentrato
en spoted
de konzentriert

Projector, el feix del qual es regulat fins al seu mínim diàmetre de projecció.

1183 **focus de perfils** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector de retall** n m

1184 **focus de retall** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector de retall** n m

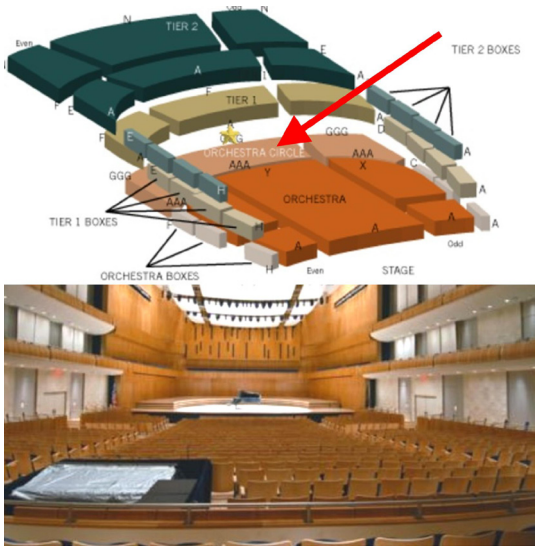
1185 **focus Fresnel** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector Fresnel** n m

1186 **folre** n m
<Sastreria i caracterització>

es forro
fr doublure (costume)
it fodera
en lining (costume)
de Futterstoff

Allò amb què es folra un objecte, un vestit.

ubicació sobre plànol i vista de la Omaha Performings Arts des del fons de la platea (www.ticketomaha.com)

1187 **fondària** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **profunditat** n f

1188 **fons de platea** n m
<General. Parts del teatre>

es fondo de platea
fr fond du parterre
it fondo della platea
en orchestra circle
de Orchester Estrade

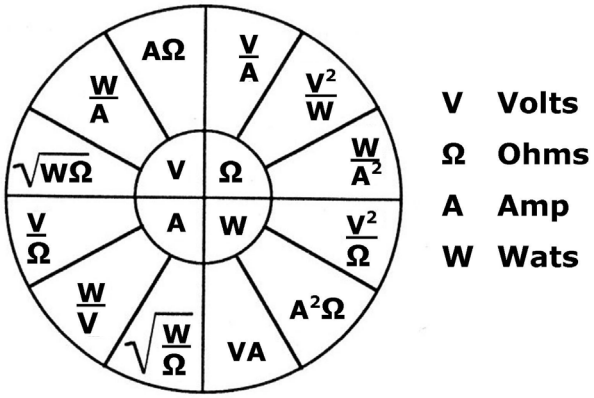
Zona de butaques de platea més allunyada de l'escena.

1189 **fons musical** n m
<Producció i administració>

veg. **música de fons** n f

1190 **fórmules elèctriques** n f pl
<Electricitat>

es fórmulas de electricidad
fr formules elèctiques
it elettriche formule
en electrical formulas
de Electrische Begriffe
de Elektro-Formeln

Les fórmules associades a aquesta roda són aplicables a circuits de corrent continu DC, i a circuits de corrent altern AC monofàsics, en els quals l'angle de la fase es 0º i la impedància és igual a la resistència.

fòrmules elèctriques JSG

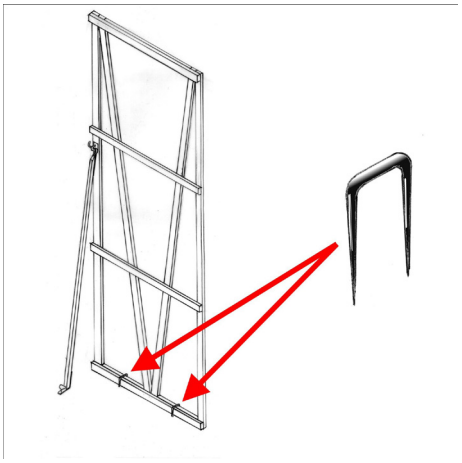
Conjunt de regles i principis expressats en símbols algebraics que relacionen el voltatge, la potència, l'amperatge i la resistència.

1191 **forquilla** n f
<Ferreteria escènica>

es uña
it bussola
it graffa
en pinch dog
de Gabel

Peça de ferro en forma d'U que, invertida, s'utilitza per a fermar els bastidors armats a terra.

NOTA: Element de ferreteria escènica no trobat en països com Gran Bretanya i França.

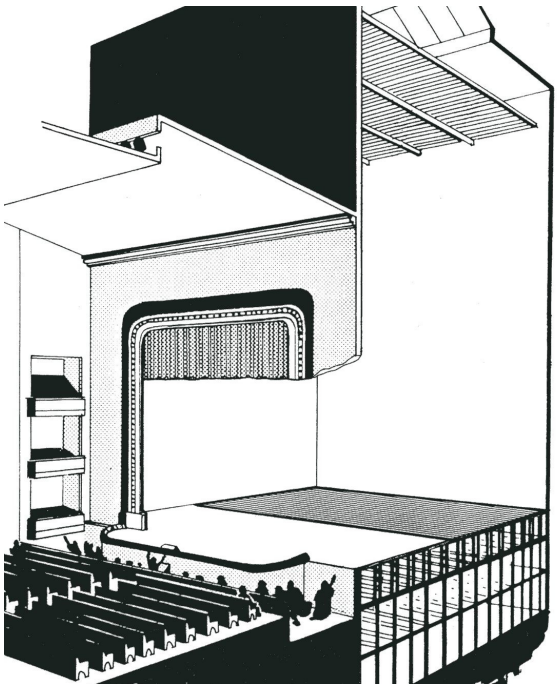

forquilla JSG

1192 **fòrum** n m
<General. Parts del teatre>

es foro
es tras-escena
fr lontain
fr arrière-scène
it fondo palcoscenico
it retroscena
en back stage
en rear stage
de Hinterbühne

Part de l'escenari d'un teatre oposada a la boca o embocadura.

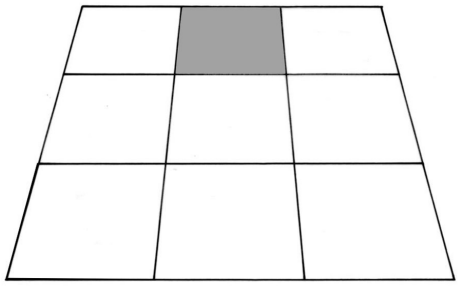

fòrum JSG

1193 **fòrum centre** n m
<General. Parts del teatre>

es arriba centro
fr lontain centre
it fondo scena centrale
en up stage center
de Hinten mitte

Novena part de l'espai de l'escena situada al centre a la zona més allunyada del públic.

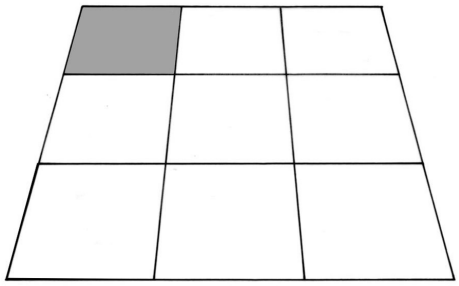
fòrum centre JSG

1194 **fòrum dreta** n m
<General. Parts del teatre>

es arriba derecha
fr lontain jardin
it fondo scena destro
en up stage right
de Hinten links

Novena part de l'espai de l'escena situada a la dreta de la zona més allunyada del públic.

NOTA: A Alemanya, es té en compte el punt de vista de l'espectador, en lloc del de l'actor com a Catalunya.

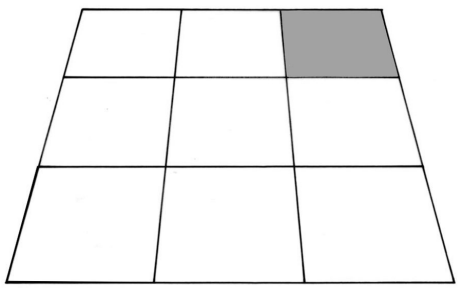
fòrum dreta JSG

1195 **fòrum esquerra** n m
<General. Parts del teatre>

es arriba izquierda
fr lontain cour
it fondo scena sinistro
en up stage left
de Hinten rechts

Novena part de l'espai de l'escena situada a l'esquerra de la zona més allunyada del públic.

NOTA: A Alemanya, es té en compte el punt de vista de l'espectador, en lloc del de l'actor com a Catalunya.

fòrum esquerra JSG

1196 **fosa de sortida** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es apagado gradual (sonido)
es desvanecer
es fundido de salida
fr fondu enchaîné
fr sortie en fondu

it diminuzione graduale del suono
en fade out (sound)
de Fade-Out

Disminució gradual del nivell d'un so fins a fer-lo desaparèixer.

1197 **fosa encadenada** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **encadenament** n m

es fundido encadenado
fr fondu enchainé
it dissolvenza incrociata
en crossfade
de Überblendung

Fosa consistent a fer desaparèixer gradualment una memòria de llum i, simultàniament, fer-ne aparèixer una altra sobre la primera.

1198 **fosc, més fosc** adj
<General. Veus, ordres>

es oscuro, más oscuro
fr sombre, plus sombre
it scuro, piú scuro
en dark, darker
de dunkel, dunkler

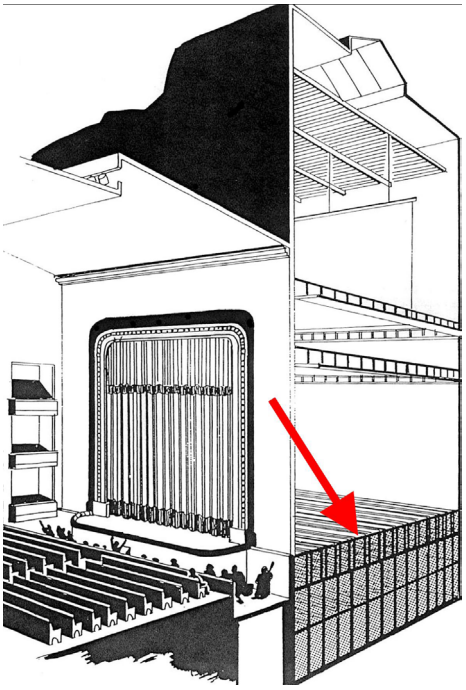
Privat totalment o parcialment de llum o claredat.

1199 **fossa** n f
<General. Parts del teatre>

es cuarto de trampas
es foso
fr dessous de scène
fr fosse
it sottopalco
en trap room
en understage
de Unterbühne

Part situada sota les taules on es preparen i maniobren els elements de la tramoia que actuen des de sota de l'escena.

NOTA: La fossa té diferents nivells. El més pròxim a les taules de l'escena s'anomena primera fossa; el següent, segona fossa, etc.

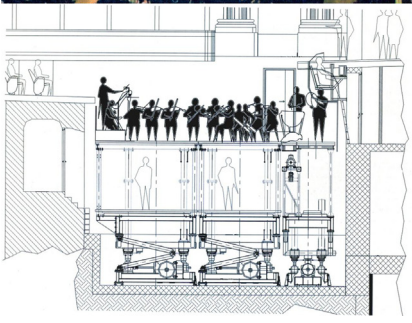
fossa JSG

1200 **fossa d'orquestra** n f
<General. Parts del teatre>

es foso de la orquesta
fr fosse d'orchestre
it buca d'orchestra
it fossa d'orchestra
it golfo mistico
en orchestra pit
de Orchestergraben

Espai entre l'escena i les butaques, generalment situat a un nivell inferior, on es posen els músics que executen la part musical d'una obra teatral.

fossa d'orquestra
(catàleg de ACR del Teatro alla Scala.)

1201 **fotocòpia** n f
<Producció i administració>

es fotocopia
fr photocopie
it fotocopia
en photocopy
de Fotokopie

Procediment de reproducció d'imatges a partir d'un original obtingudes per mitjans fotogràfics o fotoelèctrics o per la calor generada per l'absorció de la radiació infraroja.

1202 **fotografia** n f
<Producció i administració>

es fotografía
fr photographie
it fotografia
en photography
de Foto

Procediment tècnic que permet d'obtenir imatges permanents mitjançant un dispositiu òptic, que produeix una imatge real sobre una capa fotosensible o un sensor digital.

1203 **fracassar** v tr
<Producció i administració>

sin. compl. **plegar veles** v tr

es sacar de cartelera
es suspender (representaciones)
fr suspendre le représentations
it sospendere le rappresentazioni
en fold (to)
en suspension of performances
de Aussetzung der Vorstellungen

Acció d'acabar la temporada d'una obra per manca d'èxit.

franel·la (www.5orangepotatoes.com)

1204 **franel·la** n f
<Sastreria i caracterització>

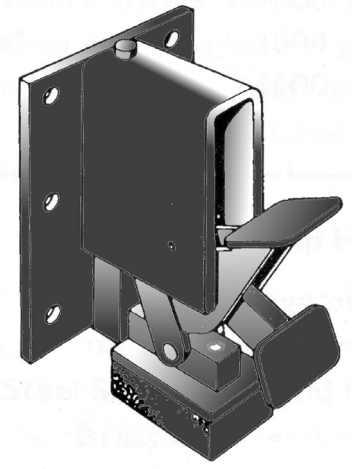
es franela
fr flanelle
it flanella
en flannel
de Flannel

Teixit lleuger i fi de llana amb lligat de plana o de sarga. Pot ser teixida en una gran varietat de fibres, però tradicionalment s'ha fet de llana i/o cotó.

1205 **fre** n m
<Materials>

es freno
fr frein
it freno
en brake
de Bremse

Dispositiu capaç d'absorbir l'energia cinètica d'un sistema mecànic en moviment per tal de produir una disminució de la velocitat, provocar l'aturada completa o impedir l'acceleració.

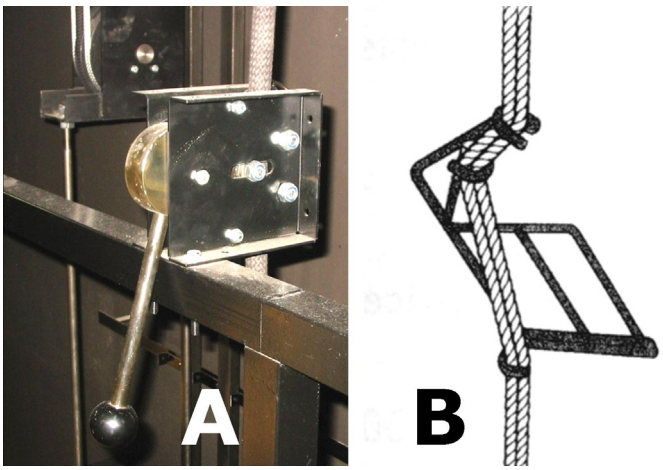

fre mecànic de pedal usat per aturar el moviment de carres de l'escenari JSG

1206 **fre de contrapès** n m
<Equipament aeri>

es freno de tiros
es freno para cuerda
fr frein
fr frein d'équipe
fr frein de fil
it freno per fune
it morsa blocca funi
en fly line lock
en rope lock
de Seilbremse
de Zugfeststellvorrichtung

Mecanisme que serveix per aturar o alentir el moviment d'un equip contrapesat actuant sobre la tiranta.

A. fre de contrapès estandart. B. fre de contrapès usat en equip contrapesat provisional JSG

1207 **fregar** v tr
<Maquinària>

es trapear
fr passer la serpillière
it pulire
en mop (to)
de moppen

Netejar, fregant-lo amb un drap, un fregall, etc., mullats.

1208 **freqüència** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es frecuencia
fr fréquence
it frequenza
en frequency
de Frequenz

Nombre d'oscil·lacions per unitat de temps en un fenomen periòdic, igual a la inversa del període.

1209 **freqüència de mostratge** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

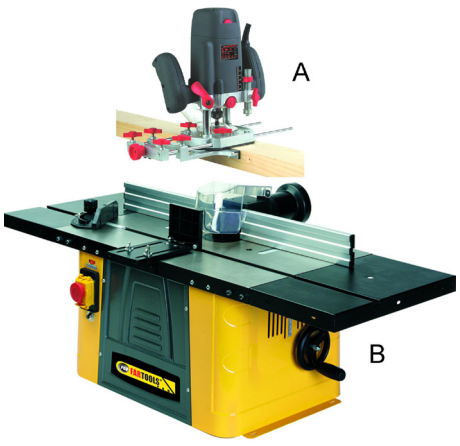
es frecuencia de muestreo
fr taux d'échantillonnage
it frequenza di campionamento
en sampling frequency
en sampling rate
de Häufigkeit der Probenahme

Nombre de mostres per segon que es pren d'un senyal analògic per produir un senyal discret, durant el procés necessari per convertir-la d'analògic a digital.

1210 **fresadora** n f
<Eines>

sin. compl. **tupí** n f

es fresadora
fr défonceuse
fr fraiseuse portative
fr toupie
it fresatrice portatile

A. fresadora manual. B. tupí (www.ilya2too.com)

en moulding machine
en router
de Tischfräsmachine

Màquina elèctrica proveïda d'un arbre a un extrem del qual es fixen les freses per fer galzes, cadells i motllures.

1211 **frontal** adj
<General. Veus, ordres>

es frontal
fr frontal
it frontale
en frontal
de frontal

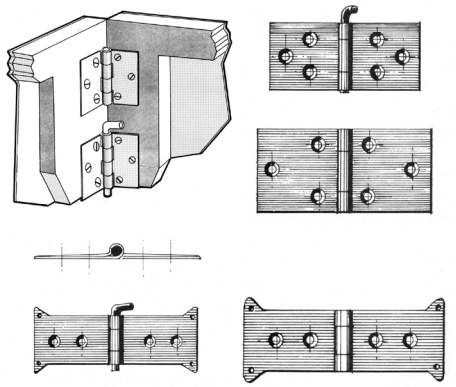
Relatiu o pertanyent al front.

1212 **frontissa** n f
<Ferreteria escènica>

sin. compl. **xarnera** n f

es bisagra
fr charnière
it cerniera
en hinge
de Scharnier

Conjunt de dues planxetes subjectes per un de llurs costats a un mateix eix al voltant del qual poden girar, cosa que permet variar la inclinació de l'una respecte a l'altra.

frontissa JSG

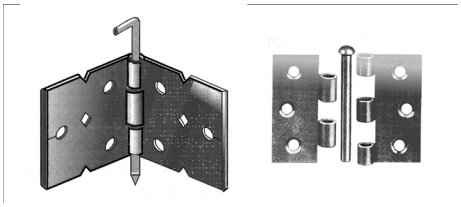
1213 **frontissa de llevadís** n f
<Ferreteria escènica>

veg. **frontissa desmuntable** n f

1214 **frontissa desmuntable** n f
<Ferreteria escènica>

sin. compl. **frontissa de llevadís** n f

es bisagra de pasador suelto
es bisagra de pomel
fr charnière à goupille
fr charnière degondable
fr couplet
it cerniera a spina
en butt hinge
en loose pin hinge
de Steckscharnier

frontissa desmuntable JSG

Frontissa plana, el passador de la qual pot ser llevat per separar els elements fixats a les pales.

1215 **fuga** n f
<Escenografia>

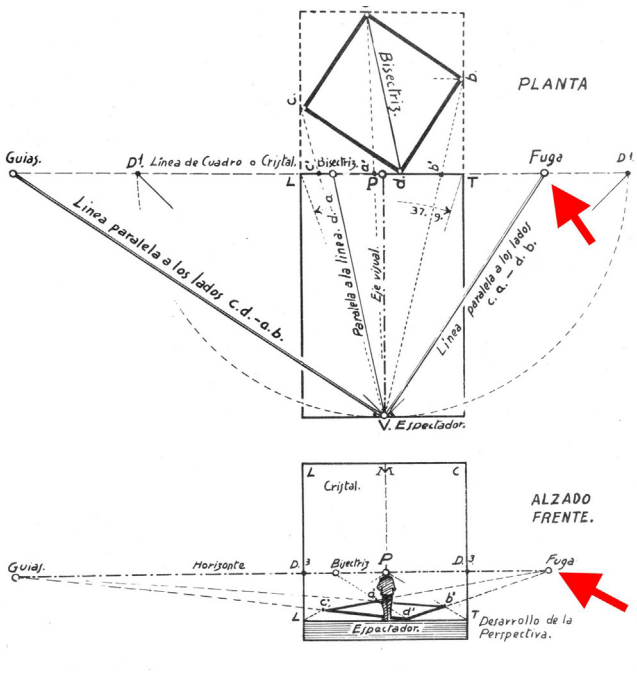
es fuga
fr point de fuite
it fuga
en first vanishing point
de Abdeckung

Punt situat sobre la línia d'horitzó, més pròxim al punt de vista, que serveix per dibuixar perspectives obliqües.

1216 **fuga de llum** n f
<Il·luminació escènica>

es sangrar (iluminación)
fr fuite de lumière
it filare (di luce)
en bleed (to) (lighting)
de Auslaufen
de Der Austritt von unerwünschtem Streulicht.

Emissió de llum no controlada d'un projector.

fuga en un dibuix de Josep Mestres Cabanes

1217 **fum** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es humo
fr fumée
it fumo
en smoke
de Nebel
de Rauch

Vapor visible que exhala un líquid o un cos humit més calents que l'aire ambient.

1218 **fum atmosfèric** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es neblina
fr brouillard
it fumo ambiente
en diffusion fogge
en hazer
de Nebel

Fum artificial molt poc dens, gairebé transparent, que s'utilitza per produir una boirina atmosfèrica, en lloc dels núvols de fum, i és utilitzat per molts dissenyadors d'il·luminació per revelar els feixos de la llum en l'aire.

fum atmosfèric (www.sonomag.com)

1219 **funció** n f
<Representació>

veg. **representació** n f

1220 **funció de tarda** n f
<Representació>

es función de tarde
fr soirée-spectacle
it serata spettacolo
en evening performance
en evening show
de Abendshow

Representació que comença dins la part del dia compresa entre el migdia i el vespre

1221 **funda termoretràctil** n f
<Materials>

es funda termoretráctil
fr gaine thermo rétractable
it guaina termorestringente

en sleeved steel
de Schrumpfschlauch

Coberta llevadissa de plàstic transparent o de colors amb què es recobreix un segment d'un cable d'acer, elèctric, una corda, per protegir-lo de la pols, dels cops, marcar-lo, identificar-lo,...

funda termoretràctil JSG

1222 **fusible** n m
<Electricitat>

es fusible
fr fusible
it fusibile
it valvola di sicureza
it valvola fusibile
en fuse
de Sicherung

Dispositiu que conté un element fusible usat per protegir un circuit elèctric o un conjunt de circuits d'un aparell o d'una instal·lació contra les sobrecàrregues o els curtcircuits accidentals.

1223 **fusta** n f
<Materials>

es madera
fr bois
it legno
en wood
de Holz

Substància més o menys dura i fibrosa que forma la major part del tronc i de les branques dels arbres i arbustos sota l'escorça.

1224 **fusta laminada** n f
<Materials>

es madera laminada
fr bois lamellé
fr bois lamellé-collé
it legno laminato
en laminated veneer lumber
en laminated wood
de glued-laminated timber
de Verbundplatte

Fusta formada per post d'un gruix i amplada uniformes i de llargada variable, que s'encolen per formar peces de gran dimensió.

fusta laminada (www.schweighofer.at)

1225 **fuster -a** n m, f
<General. Oficis>

es carpintero
fr charpentier
fr menuisier
it falegname
en carpenter
de Tischler
de Zimmermann

Persona que fa objectes de fusta.

NOTA: El fuster sol treballar en els tallers d'escenografia en la construcció de decorats i mobles. També es troben maquinistes amb l'especialitat de fusteria dins dels teatres.

1226 **gafet** n m
<Materials>

es corchete
fr fermoir
it gancietto

en hook and eye (costume)
de Haken (und Oese)

Peça en forma de ganxo o croc que ficada dins d'una anelleta serveix per a cordar o descordar dues coses o parts d'una cosa.

Gg

1227 **gag** n m
<Representació>

es gag
es morcilla
fr gag
it pezzo a soggetto
en gag
de Witz

En el teatre, el cinema, etc., efecte còmic que sobta l'espectador.

gafets JSG

1228 **galga** n f
<Eines>

es galga
fr jauge d'épaisseur
it spessimetro
en gauge
en thickness gauge
de Fühlerlehre

Làmina d'acer emprada per comprovar separacions entre dues peces, dos perfils, etc.

galga JSG

1229 **galleda** n f
<Eines>

es cubo
es balde
fr seau
it secchiello
en bucket
de Eimer

Vas de fusta, de zenc, etc., generalment de figura de con truncat o cilíndrica, amb una ansa semicircular que la subjecta per dos punts diametralment oposats de la seva base superior, el qual serveix per contenir o transportar líquids.

galleda fabricada amb zenc usada en els tallers d'escenografia per preparar la cola de conill i el tremp JSG

1230 **galleda d'escombraries** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **contenidor d'escombraries** n m

1231 **galliner** n m
<General. Parts del teatre>

es galería
es gallinero
es paraiso
fr paradís
fr poulailler
it loggione
en gallery
de Galerie (Zuschauerraum)

Part més alta d'una sala d'espectacles.

NOTA: El terme galliner prové dels bancs situats a la part més alta de les sales d'espectacle, que servien per recolzar les natges. La seva forma cilíndrica recorda els pals dels galliners. Altrament, també s'usa el terme galliner pel soroll i l'enrenou que antigament s'escoltava en aquesta zona del teatre.

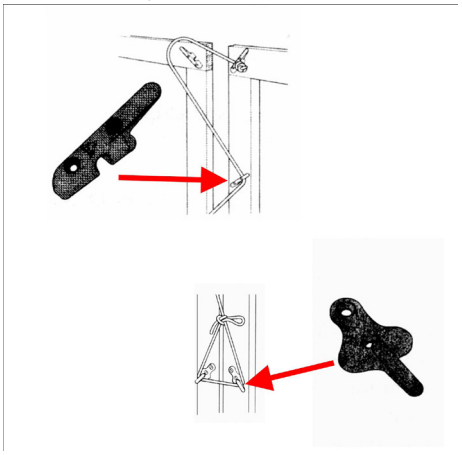

galliner del Gran Teatre del Liceu JSG

1232 **galotxa** n f
<Ferreteria escènica>

es gancho de guindar
fr sauterelle
it occhiello
it vite per legare
en lash screw
en tie-off screw
de Knacke
de Schlagleine
de Schlagschnüre

Peça de metall fixada als bastidors, que serveix per unir-los fent-hi passar una guindaleta.

galotxa (JSG, Catàleg ZZFlint Hire & Supply 1997)

1233 **gamma mitjana** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es rango de frecuencias medias
fr moyenne gamme
it gamma media
en mid range
de Midrange
de Mittellage (Ton)

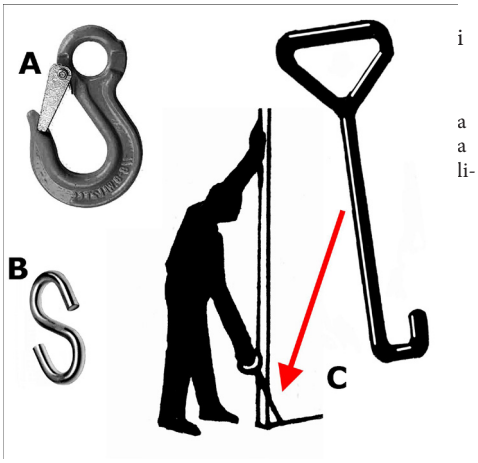
Conjunt de freqüències situades a la zona mitja de l'espectre audible, aproximadament entre 2o0 Hz i 1.200Hz.

1234 **ganxo** n m
<Equipament aeri>

es gancho
fr crochet
it gancio
en hook
de Haken

Peça de metall o altre material tenaç, corba acabada en punxa, que serveix per penjar-hi, agafar-hi, etc.

NOTA: El ganxo per transportar bastidors en posició vertical (C la imatge) es troba actualment en desús, davant la tendència muntar els elements escenogràfics verticals sobre carres per facitar-ne el seu moviment escènic.

A. ganxo per elevació de polipast, motor de cadena, etc. B. doble ganxo en forma de S per penjar cortines d'un carro d'americana. C. ganxo usat pels maquinistes per transportar manualment bastidors en posició vertical JSG

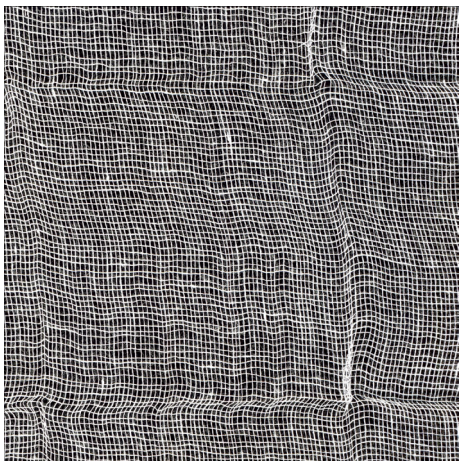
1235 **gasa** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es gasa
es velo
fr gaze
fr mousseline de soie
fr voilevoile
it garza
it velo (a nido di vespa, di mussola (rado)
en chiffon

en gauze
de Schleier (Tüll o.ä.)
de Schleierstoff

Tela molt clara i subtil caracteritzada per la relativa separació amb què estan col·locats els fils d'ordit i els de trama.

NOTA: S'utilitza per a mantenir els calats dels decorats, tot i que és més habitual l'ús de la tarlatana.

gasa JSG

1236 **gassa** n f
<Maquinària>

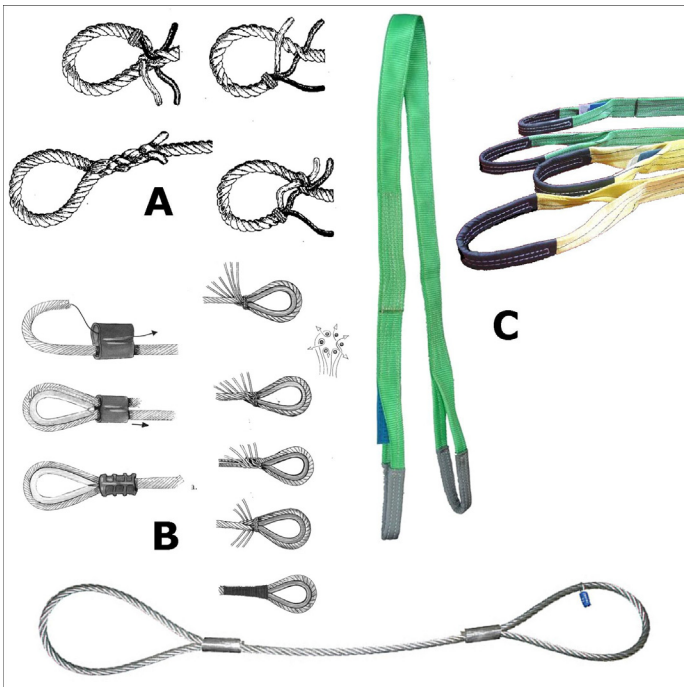
fr oeil
it gassa
en bowline
en loop
de Bulin
de Palstek

Baga o llaç que es fa al cap d'una corda per enganxar-lo o encapellar-lo en algun indret o algun objecte.

1237 **gassa de mà** n f
<Maquinària>

es as de guia
es bolina
fr noeud de chaise
it gassa d'amante
en bowline
de Pfahlstich

Nus en forma d'anella a l'extrem d'un cap.

A. gassa de corda (mitjançant entolladura). B. gassa de cable (mitjançant abraçador i entolladura). C. gassa o eslinga tèxtil (www.i47.tinypic.com ; www.foro.alibaba.com ; www.spanish.alibaba.com)

1238 **gat** n m
<Eines>

veg. **serjant** n m

1239 **gat d'escaleta** n m
<Eines>

veg. **serjant** n m

1240 **gavardina (teixit)** n f
<Sastreria i caracterització>

es gabardina (tejido)
fr gabardine
it gabardina
en gabardine
de Gabardine

Teixit d'estam de llana, de cotó o de seda, amb lligament de sarja.

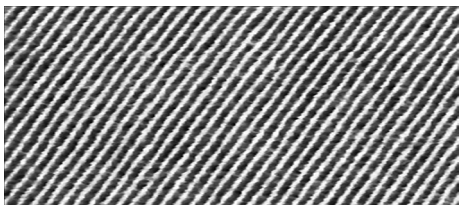
gassa de mà JSG

1241 **gavardina (vestit)** n f
<Sastreria i caracterització>

es gabardina (vestuario)
fr gabardine
it gabardine

en gaberdine
de Gabardine

Peça d'abric feta amb teixit de gavardina.

gavardina JSG

gavardines d'home i de dona (www.ropa.elitista.info)

1242 **gavarrot** n m
<Materials>

veg. **tatxa** n f

1243 **gebre** n m
<Materials>

es escarcha
fr paillette
it brillantini
en glitter
de Glitzer

Cadascun dels petits trossets de vidre, alumini o plàstic que, enganxats sobre els decorats, hi donen la brillantor característica, tradicionalment utilitzats en les escenografies de music-hall i revista.

NOTA: A final del segle passat, s'utilitzava en combinació amb un esquitxat per fer un efecte de reverberació de la llum i de boires en decorats exteriors.

OBSERVACIONS: El terme usat tradicionalment en els tallers d'escenografia catalans per referir-se a aquest material ha estat el de "escarxa", en una traducció dolenta del terme castella: escarcha. Cal diferenciar aquest material de la "purpurina" que és un polsim, generalment metàl·lic, que mesclat amb adhesiu serveix per a pintar en color que imiten l'or, la plata o el bronze.

gebre JSG

1244 **gelatina** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **filtre** n m

1245 **generador** n m
<Electricitat>

sin. **grup** n m

es grupo
es grupo electrògeno
fr générateur
fr groupe
it gruppo
it gruppo elettrico
en generator
en group
de Generator
de Gruppe
de Stromerzeuger

Conjunt de dues màquines, generalment un motor i un generador, acoblades mecànicament.

generadors de diferents tipus i potències (www.ferrovicmar.com ; www.import3000.es ; www.arriendodeherramientas.cl)

1246 **gerent** n m, f
<General. Oficis>

es gerente de la compañia
fr manager

it gerente
en company manager
de Manager

Persona que dirigeix els afers i porta la firma d'un teatre, d'una companyia.

1247 **gestió de residus** n f
<Producció i administració>

es gestión de residuos
fr gestion des déchets
it gestione dei rifiuti
en waste management
de Abfallwirtschaft
de Müllbeseitigung

Conjunt d'activitats que comprèn la recollida, el transport, l'emmagatzematge, la deposició de rebuigs i la comercialització dels residus.

NOTA: Dins els teatres ¡ en els tallers d'escenografia, es produeixen residus principalment de fusta, pintures i materials sintètics. Aquests darrers són difícils de reciclar i provoquen cada cop més problemes de gestió de residus en la seva destrucció per l'alt nivell de contaminació que provoquen. Així, l'ús de materials com la resina i la fibra de vidre hauria de limitar-se als mínims imprescindibles dins la construcció escenogràfica. En general, la gestió de residus és una assignatura pendent en molts teatres, donada la diversitat i dificultat de classificar els materials de rebuig després dels desmuntatges.

1248 **gestió remota de dispositius** n f
<Il·luminació escènica>

sigla **RDM** n f

es protocolo de comunicación bidireccional
es RDM
fr gestion des périphériques à distance
fr RDM
it gestione remota dei dispositivi
it RDM
en remote device management
en RDM
de RDM
de Remote Device Management

Millora de protocol DMX512 USITT que permet la comunicació bidireccional entre un controlador d'il·luminació o el sistema i els aparells que RDM compleix més d'un estàndard de la línia DMX.

1249 **gira** n f
<Producció i administració>

es gira
fr tournée
it tournée
en tour
de Tournee

Conjunt d'actuacions itinerants d'un artista, una companyia, una orquestra, etc.

1250 **giradiscs** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **tocadiscs** n m

1251 **girar** v tr
<Maquinària>

es girar
fr faire tourner
fr tourner

it girare
en revolve, to
en turn, to
de drehen

Un cos, moure's com una roda al voltant del seu eix.

1252 **giratori** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **escenari giratori** n f

1253 **glaç sec** n m
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **neu carbònica** n f

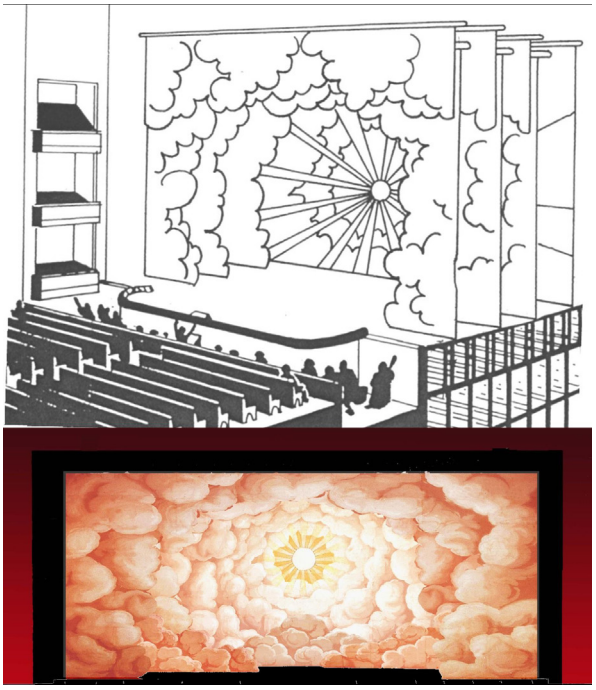
1254 **glòria** n f
<Representació>

veg. **salutacions** n f pl

1255 **glòria** n f
<Equipament aeri>

es gloria
fr gloire
it deus ex machina
en glory
de Glorienschein

Decorat característic de repertori de núvols, que recorden la glòria del cel, com aureoles lluminoses, feixos de raigs daurats compost de rompiments, telons, fermes, telonets, etc.

decorat de glòria pintat per l'escenògraf Joan Salvador Collado JSG

1256 **gobo** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **calat** n m

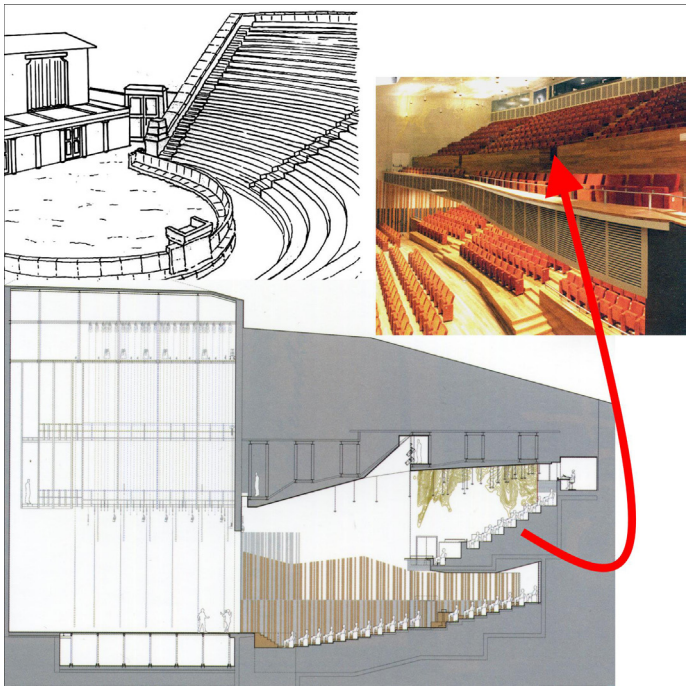
1257 **grada** n f pl
<General. Parts del teatre>

es grada
es graderia
fr gradin
it gradinata
en tier
de Randgreihe
de Sitzreihe
de Stufenaufbau

Conjunt de seients col·lectius que, en forma d'esglaó, formen una graderia.

1258 **grada provisional** n f
<General. Parts del teatre>

es graderia provisional
es graderia provisoria
fr tribune temporaire (pour le public)

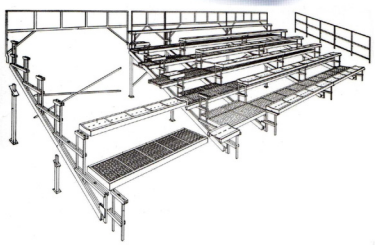

grada d'un amfiteatre grec i del Teatre Atlàntida de Vic JSG

it gradinata ausiliare
en seating tier (temporary)
en temporary seating bank
de Zuschauertribune (fest)

Grades, generalment modulars, que es munten per a una representació, un festival, una temporada,…

grada provisional
(www.igescenarios.com ; www.daplext.com)

1259 **graderia** n f
<General. Parts del teatre>

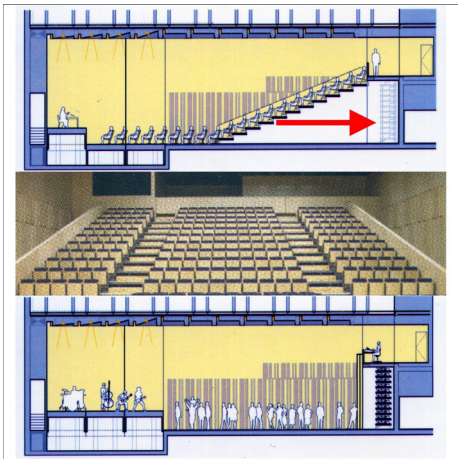
es gradas
es graderías
fr gradins
it gradinata
en tiers
de Stufenaufbau

Sèrie de grades esglaonades

1260 **graderia retràctil** n f
<General. Parts del teatre>

es graderias retráctiles
fr gradin rétractable
it tribune retrattili
en retractable seating
de Teleskoptribünen

Sèrie de grades esglaonades, que tenen els mecanismes necessaris per replegar-se unes sota de les altres.

graderia retràctil de l'Auditori del Teatre Atlàntida de Vic JSG

1261 **gradualment** adv
<General>

es de grado en grado
es gradualmente
fr graduellement
fr petit à petit
it poco a poco
en gradually
de nach und nach
de stufenweise

D'una manera gradual, per graus.

1262 **gran, més gran** adj
<General. Veus, ordres>

es grande, más grande
fr grand, plus grand
it grande, piú grande
en big, bigger
en large, larger
de groß, größer

De dimensions superficials, de capacitat, en quantitat, d'intensitat, considerables, que excedeixen la mida ordinària o usual.

1263 **graó** n m
<Elements escenogràfics>

veg. **esglaó** n m

1264 **grapa** n f
<Ferreteria escènica>

es abrazadera
es herraje de colgar
fr attache de suspente
fr collier de fixation
fr crochet
it anello di sospensione
it morssetto per tubo
it staffa
en clamp (scenery)
de Prospektklammer
de Rohrklammer

Peça de ferro o altre metall doblegada en les seves extremitats, amb què es mantenen fixes els projectors, decorats, attrezzo, etc., a les barres i altres suports dins de l'escenari.

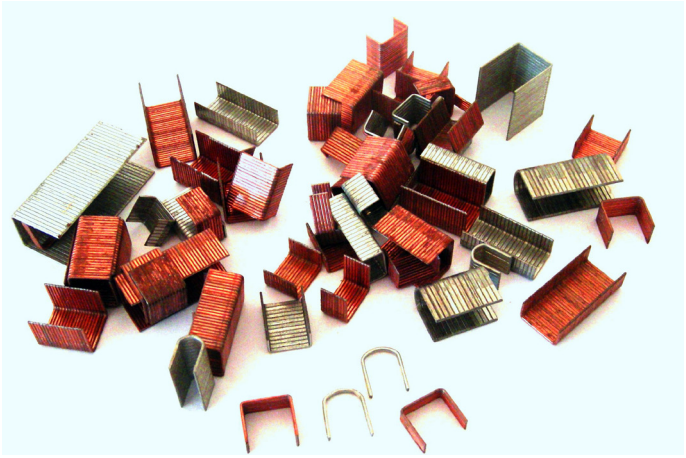

diferents tipus de grapes per projectors (catàleg LBS08)

1265 **grapa** n f
<Materials>

es grapa
es grampa
fr agrafe
it gaffetta
en staples
de Heftklammer

Peça de ferro o altre metall doblegada en les seves extremitats, amb què es mantenen unides fustes, pedres, papers, teixits, o bé que fixa un fil conductor, un cable, a un suport.

grapes JSG

1266 **grapa C** n f
<Il·luminació escènica>

es abrazadera C
fr crochet C
it gancio a C
en C clamp (lighting)
de Befestigungsklemme
de C-Haken

Peça mecànica que s'utilitza per penjar i fixar les lluminàries a les barres metàl·liques.

grapa C
(www.findnsave.miamiherald.com)

1267 **grapa G** n f
<Il·luminació escènica>

es abrazadera G
fr crochet G
it gancio a G
en G Clamp
de Befestigungsklemme
de G-Haken

Peça mecànica que s'utilitza per penjar i fixar les lluminàries a les barres metàl·liques.

grapa G (www.forum.speakerplans.com)

1268 **grapadora** n f

<Eines>

es grapadora
fr agrafeuse
it pinzatrice
en staple gun
de Hefter
de Heftpistole

Màquina per grapar.

grapadores JSG

1269 **grau** n m
<Il·luminació escènica>

es grado
fr grade
it gradi
en degree
de Grad

En una sèrie de termes en progressió creixent o decreixent, un dels seus termes.

1270 **gravació** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **enregistrament** n m

1271 **gravació digital** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **enregistrament digital** n m

es grabación digital
fr enregistrement digital
fr DAT
it incisione digitale
it registrazione digitale
en digital recording
en Digitalaufnahne
en DAT

Enregistrament de dades, de música, etc., que utilitza models de transmissió o de tractament de la informació en què les variables són discontínues.

gravadora de vídeo (www.hellopro.fr)

1272 **gravadora de vídeo** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es videograbador
fr enregistreur de cassette vidéo
fr magnétoscope à cassette
it videoregistratore
en video cassette recorder
de Video-Kasettenrecorder

Màquina de gravar vídeo.

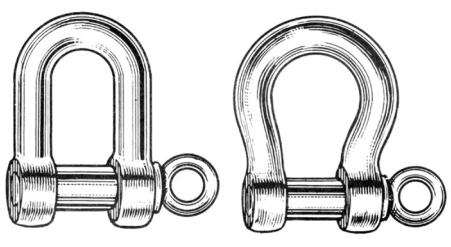
1273 **gravar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **enregistrar** v tr

1274 **grilló** n m
<Ferreteria escènica>

es grillete
fr manille
it staffa a vite
en shackle
de Schäkel

Peça de ferro en forma d'arc aproximadament semicircular, que es clou passant un pern pels forats que hi ha a cada extrem de l'arc, la qual serveix per unir dues gasses de cable, elements escenogràfics, etc.

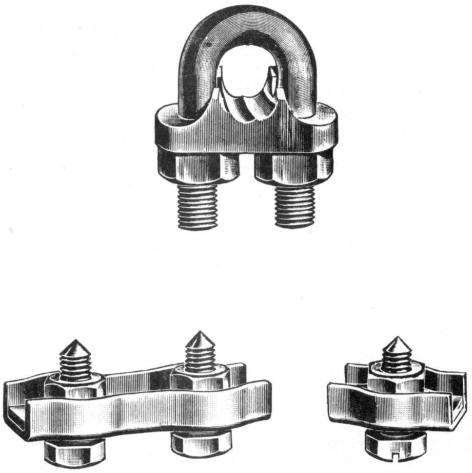
grillons recte i ovalat JSG

1275 **grilló (cable)** n m
<Ferreteria escènica>

den. desest. **presoner** n m

es abrazadera para cable
es perrillo
es perro
es prensa cables
fr serre-câbles
it morsetto per cavo
en bulldog
en cable clamp
en cable grip
en Crosby clamp
en dog grip
en U clamp
en wire rope grip
de Drahtseilklemme

Peça de ferro en forma de U, amb els extrems roscats, per lligar fortament dos cables per la pressió que exerceix un tancador, que es fixa per mitjà de dues femelles.

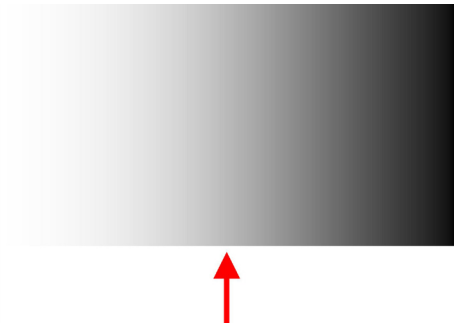
grillons per diferents seccions de cable JSG

1276 **gris** n m
<General>

es gris
fr gris
it grigio
en gray
en grey
de grau

De color intermediari entre el blanc i el negre.

NOTA: La diferencia entre els mots "gray" i "grey" en anglès és que el primer és l'usat als Estats Units d'Amèrica i el segon a la Gran Bretanya.

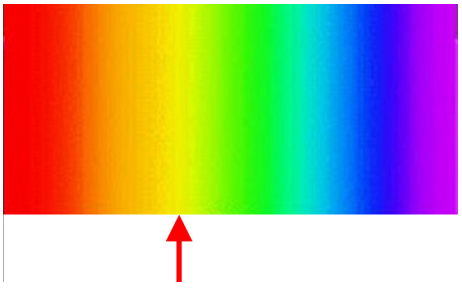
gris JSG

1277 **groc** n m
<General>

es amarillo
fr jaune
it giallo
en yellow
de gelb

Color de l'espectre electromagnètic visible situat entre el verd i el taronja, al qual es pot assignar una longitud d'ona de 5.500Aº.

NOTA: Està considerat un dels tres colors primaris de la mescla subtractiva.

groc JSg

1278 **gros grossa / més gros grossa** adj
<General>

es grande / más grande
fr gros / plus gros
fr volumineux/ plus volumineux
it grosso/ piu grosso
it voluminoso/ piu voluminoso
en large / larger
de groß / größer

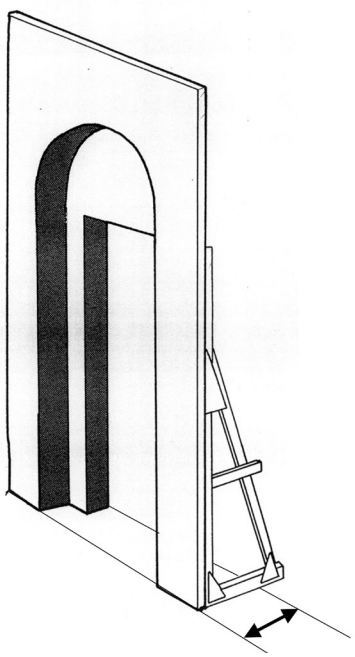
Que té un volum considerable, que ultrapassa el volum ordinari.

1279 **gruix** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **gruixa** n f
sin. compl. **gruixària** n f

es espesor
es regrueso
fr epaisseur
fr jauge
it imbotte
it intradosso
it spessore
en reveal [scenic]
en thickness
de Dicke
de Dickung
de Stärke (Mass)

Alçada d'un cos quan és sensiblement inferior a la llargada i a l'amplada. Dimensió altra que la llargada en un cos en què les altres dues són iguals. En un cos de dues cares, la distància de l'una a l'altra.

gruix JSG

1280 **gruixa** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **gruix** n m

1281 **gruixària** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **gruix** n m

1282 **grup** n m
<Electricitat>

sin. **generador** n m

1283 **grup (il·luminació)** n m
<Il·luminació escènica>

es grupo
fr groupe (éclairage)
it gruppo
en group
de Gruppe

Conjunt de diversos canals, els quals han estat preparats prèviament al seu ús, per mitjà d'un nom o número .

1284 **grup de teatre** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **grup teatral** n m

es grupo de teatro
fr troupe
it troupe
en troupe
de Truppe

Cos d'actors i tècnics teatrals format per representar espectacles de forma continuada o esporàdica.

NOTA: Els grups de teatre, a diferència de les companyies teatrals, no solen disposar d'un teatre com a seu de les seves representacions. Treballen sovint fent bolos i gires.
Sovint, s'anomena d'aquesta forma als grups de teatre afeccionat per diferenciar-los de les companyies professionals.

1285 **grup de teatre aficionat** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **grup de teatre amateur** n m

es compañía de la comunidad
es grupo de teatro amateur
fr groupe de théâtre amateur
it gruppo teatrale amatoriale
en community company
en community theatre
de nebenberufliche Theatergruppen
de Theater Vereine

Grup teatral format per artistes no professionals.

1286 **grup de teatre amateur** n m
<Producció i administració>

veg. **grup de teatre aficionat** n m

1287 **grup teatral** n m
<Producció i administració>

veg. **grup de teatre** n m

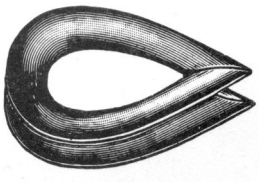
1288 **guarda-roba** n m
<General. Parts del teatre>

es guardarropa
fr vestiaire
it guardaroba
en coat check
en coat room
de Garderobe

En els teatres, lloc en què es deixa l'abric, la bossa de mà, en entrar.

1289 **guardacaps** n m pl
<Materials>

es guardacabo
fr cosse
it redancia
en thimble
en wire rope thimble
de Kausche

guardacaps JSG

Peça de metall, plàstic o fusta destinada a protegir una gassa del fregadís de la corda, el cable d'acer o l'element d'unió que hi passa per dins.

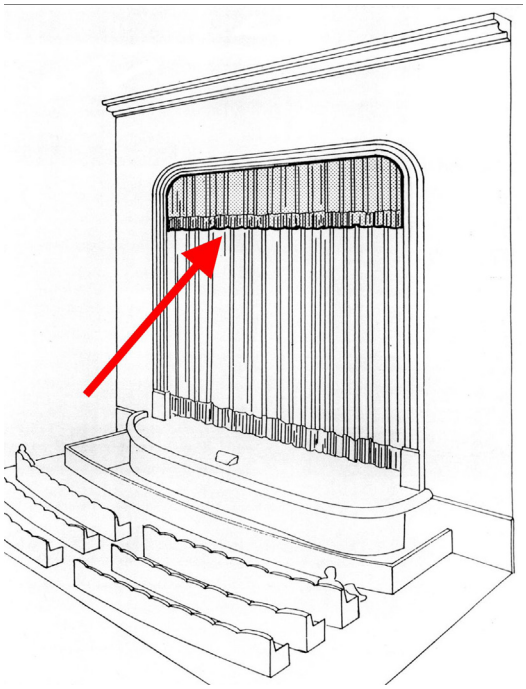
1290 **guardamalles** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es guardamalleta
fr frise de rideau
fr lambrequin
it arlecchino
it frontone
it mantovana
it panno fisso di boccascena
en grand valence
en swag border
en valance
de Proszeniumdecke

Bambolina petita i fixa que se situa davant del teló de boca.

NOTA: El mot en anglès "swag border" és usat als Estats Units d'Amèrica.

El guardamalles participa de l'estil i de l'arquitectura de la sala. Serveix, en molts casos, per cobrir les descobertes de la part inferior del teló de boca i del teló tallafocs quan aquests estan en posició d'amagar.

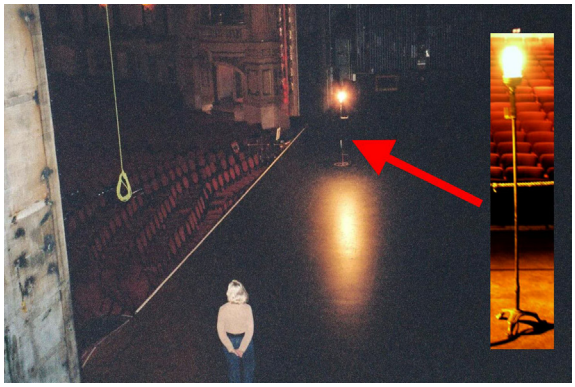
guardamalles JSG

1291 **guàrdia** n f
<Il·luminació escènica>

sin. **llum de guàrdia** n m

es luz de guardia
fr baladeuse
fr servante
it luce di passaggi
en crossover light
en equity light
en ghost light
de Umgangslicht

Llum de seguretat que es deixa sempre encès damunt de l'escenari quan no hi ha funció.

guàrdia del Chicago Theater (www.image12.webshots.com)

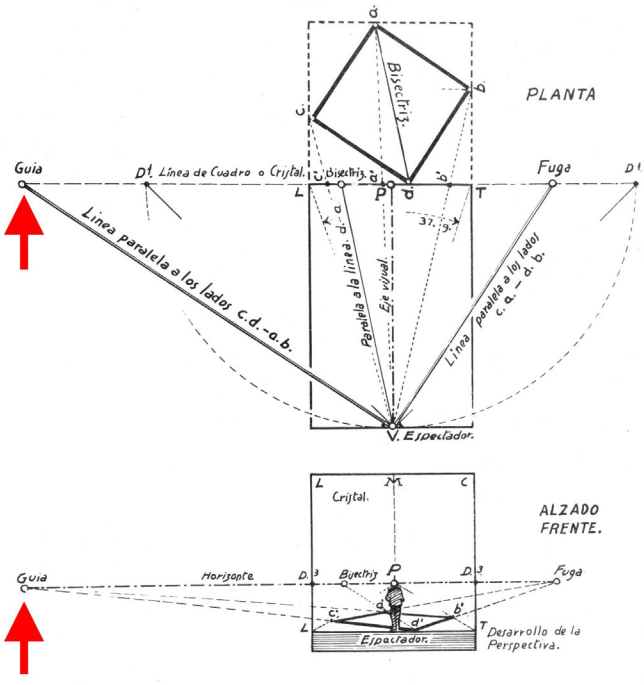
1292 **guàrdies** n f pl
<Il·luminació escènica>

veg. **llum de treball** n f

1293 **guia** n f
<Escenografia>

es guía
fr point de fuite
it guida
en second vanishing point
de Fluchpunk

Punt situat sobre la línia d'horitzó, més allunyat del punt de vista, que serveix per dibuixar perspectives obli-

guia en un dibuix de Josep Mestres Cabanes

qües.

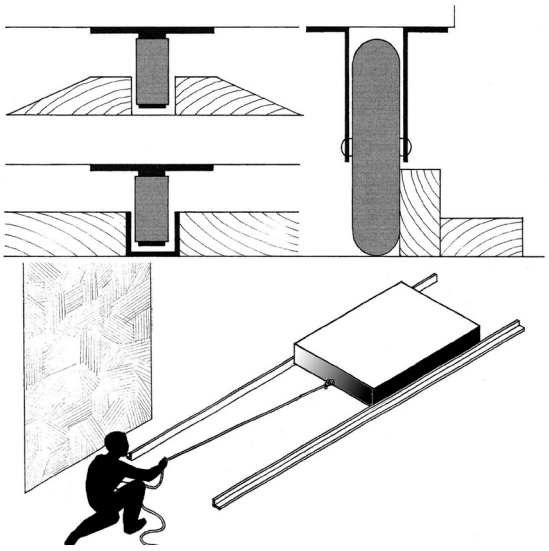
1294 **guia** n f
<Materials>

veg. **carril** n m

1295 **guia (paviment)** n f
<Elements escènics>

es riel (de piso)
fr glissiére
fr rail
fr rail-guide
it guida
en track
de Führungsschiene

Dispositiu que, incorporat en el paviment de l'escena o de l'escenografia, fa que una altra peça, habitualment solidària amb un element escenogràfic, es mogui de determinada manera, especialment que es desplaci linealment.

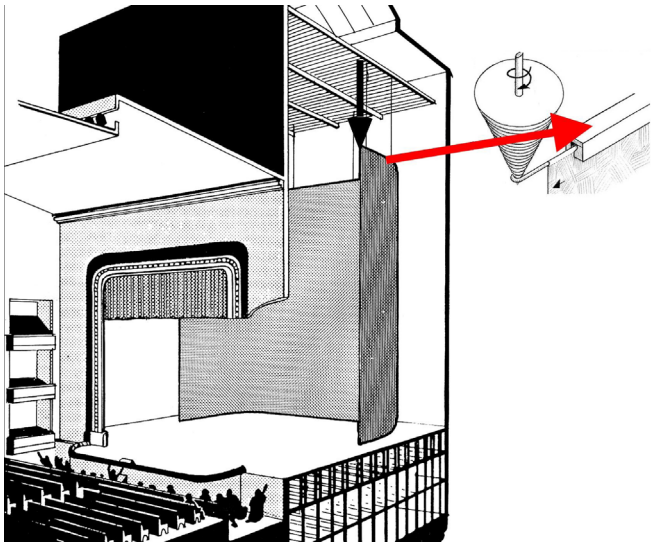

diferents sistemes de guies

1296 **guia del ciclorama** n f
<Elements escènics>

es guía del ciclorama
es riel del ciclorama
fr patience (rail) de cyclorama
it strada panorama
en cyclorama track
de Horizontlaufbahn, -schiene

Guia per la qual es fa córrer el ciclorama.

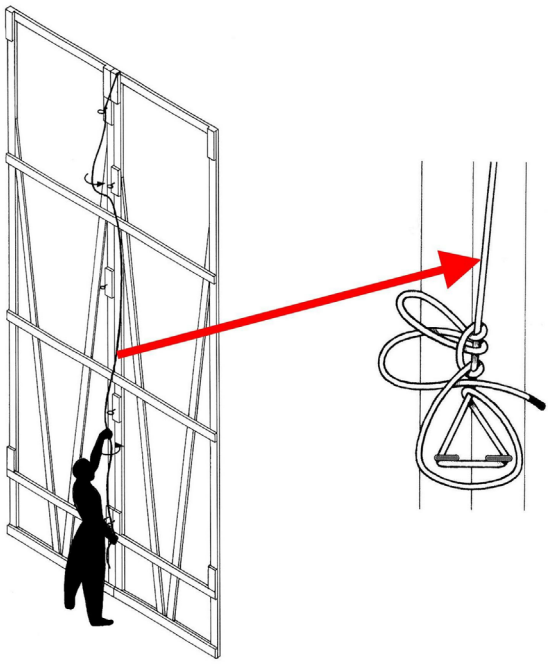
guia del ciclorama i sistema d'enrotllament (JSG; MPSCENO)

1297 **guindaleta** n f
<Maquinària>

es guindaleta
fr guinde
it cordina (per unire telai)
it fune dai spaghi intrecciati
en braid
en cleat line
en lashline
en sash cord
en throwline
de geflochtene Leine
de Schlagleine

Corda prima que s'utilitza per unir dos bastidors passant-la per les galotxes.

NOTA: També s'anomenen d'aquesta forma totes les cordes primes que s'usen a l'escenari per lligar diferents tipus d'elements escenogràfics.

guindaleta i nus usat per unir bastidors (JSG; MPSCENO)

1298 **guindaleta** n f
<Materials>

es cabestrillo
es traba

fr élingue
fr estrope
fr gabillot
it corda-fermo
en sunday (short rope)
de Bindeseil
de Stropp

Corda prima i curta que té diversos usos dins l'escenari.

NOTA: També rep aquest nom la corda prima que s'usa per unir els bastidors.

1299 **guió artístic** n m
<Representació>

veg. **acotació** n f

1300 **guió tècnic** n m
<Regidoria>

fr guidon technique
fr livre de conduite
fr relevé
it copione tecnico
en promp copy
de Regiebuch

Part del quadern de regidoria que conté les indicacions necessàries pel desenvolupament d'un espectacle en un col•lectiu concret: maquinaria, il•luminació, attrezzo, so,…

1301 **guix** n m
<Materials>

es yeso
fr plâtre
it stucco
en plaster
de Gips

Argila terrosa blanca, sulfat de calci hidratat, que pastada amb aigua s'endureix de forma ràpida.

NOTA: És emprat en diferents tècniques escenogràfiques.

1302 **guix (marcar)** n m
<Materials>

es tiza
fr craie
it gessetto
en chalk
de Kreide

Vareta de matèria blanca o acolorida, generalment feta de creta premsada, que s'usa per traçar, escriure o dibuixar damunt d'una pissarra, d'un decorat, etc…

GRAN TEATRE DEL LICEU — MAQUINARIA

Producció: AIDA — TEMPORADA: 2000-2001

GUIÓ TÈCNIC ESCENA — Funció 8 a última 25/05/01

Quadre	Escena	Mem.	O.K.	Acció	Teló Boca	Ponts	Rambles	Jardi	Llesca	Operador
Pasada				Pont de boca a 8,3 m.						
Acte 1				Cistelles electriques a posició						
				6è Rompiment 1-2 a escena (39)						
				5è Rompiment amb toldo 1-2 a escena (33))						
				Practicable altar + idol a escena						
				4art Rompiment 1-2 a escena (27)						
				Muntar toldo 2 tirs amb bollos						
				3er Rompiment 1-2 a escena (18)						
				1er rompiment 1-2 a escena (4)						
				Teló de Fons 1-1 a escena (17)						
				Aplic barana 1-1 a escena (9)						
				Teló Curt amb pas 1-1 a escena (101+105+109)						
				Muntar 4 Cametes noves (2R+2J) (manuals)						
				Ciclorama + trapecis a escena+ posar valles forum						
Preludi 4'										
Acte1Q-1 23'	Inici			Teló de Boca amagar (Velocitat 3)+ pantalla a escena						
Acte1Q-2 11'	Canvi a vistes 1			Aplic barana 1-1 a amagar (9)						
	Canvi a vistes 2			2on Rompiment 1-2 a escena (112+116+120)						
				Teló fons 1-1 a amagar (17)						
	Canvi a vistes 3			Teló Curt amb pas 1-1 a amagar (101+105+109)						
	Final			Teló de Boca a escena (Velocitat 9)+ pantalla a amagar						
Quadre	Escena	Mem.	O.K.	Acció	Teló Boca	Ponts	Rambles	Jardi	Llesca	Operador
Pasada				Ciclorama + trapecis a amagar+ treure valles forum.						
Acte 2				Cistelles electriques a posició						
25'				Desmuntar toldo 2 tirs (bollos a amagar)						
				6è Rompiment 1-2 a amagar (39)						
				5è Rompiment amb toldo 1-2 a amagar (33))						
				Practicable altar + idol a Box Jardi (parking)						
				4art Rompiment 1-2 a amagar (27)						
				3er Rompiment 1-2 a amagar (18)						
				2on Rompiment 1-2 a amagar (112+116+120)						

primera pàgina del guió tècnic de maquinària de l'òpera "Aida" al Gran TEatre del Liceu JSG

guix (www.qrbiz.com)

guix de marcar (www.earthinpictures.com)

Hh

1303 **halogen** n m
<Il·luminació escènica>

es halógeno
fr halogène
it alogeno
en halogen
de Halogen

Tipus de gas que s'utilitza en els llums incandescents halògens per mantenir la temperatura del color adequada i neta la paret interna de la bombeta.

1304 **harmònic** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es armónico
fr harmonique
it armonico
en overtone
de Oberton

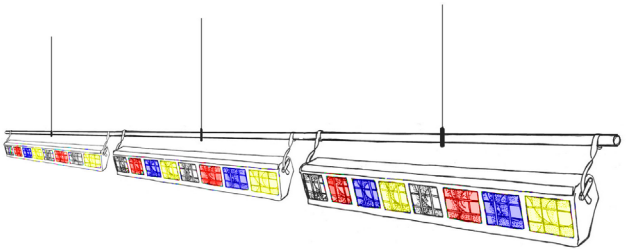
Component sinusoïdal d'una ona, la freqüència del qual és un múltiple enter de la freqüència fonamental de l'ona.

1305 **HD-TV** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **televisió en alta definició** n f

1306 **hers** n m
<Il·luminació escènica>

es diabla
es herce
es herse
fr herse (cloisonnée)
fr rampe cloisonnée
it bilancia
it ribalta
it stagnone luci
en batten light
en batten lights
en striplight
de Lichtrampe
de Oberlicht

hers JSG

Aparell d'il•luminació mòbil format per una filera de làmpades elèctriques, sospès dins del teler i equipat per diferents circuits permetent l'ús de diferents colors (blanc, vermell, blau i groc).

NOTA: El terme en anglès "batten light" és usat a la Gran Bretanya, i el terme "striplight" ho és als Estats Units d'Amèrica. Aquest tipus d'aparell de projecció actualment es troba en desús.

1307 **Hi-8** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es Hi-8
fr Hi-8
it 8
it Digital8
it Hi8
en Hi-8
de HI 8

Format de vídeo que tant pot ser utilitzat analògica com digitalment.

HI-8 (www.color-light.de)

1308 **hidrant** n m
<General. Parts del teatre>

es hidrante de incendio
fr bouche d'incendie
fr prise d'eau
it bocca antincendio
it idrante
en fire hydrant
en fire plug
de Feuerhydrant

Aparell hidràulic connectat a una xarxa general de distribució d'aigua, que s'utilitza per subministrar aigua a pressió per a l'extinció d'un incendi o per regar.

hidrant JSG

1309 **hidràulic, -a** adj
<Maquinària>

es hidráulico
fr hydraulique
it impianto idraulico
en hydraulic
de Hydraulik

Que es mou o funciona per mitjà de l'aigua.

NOTA: Generalment, es confon aquest adjectiu amb el de oleohidràulic per referir-se als aparells moguts per oli industrial. L'oleohidràulica és el conjunt de tècniques basades en la utilització d'oli mineral com a fluid transmissor d'energia, per l'accionament de màquines i mecanismes.

1310 **hidròfug -a** adj
<Sastreria i caracterització>

es hidrófugo
es repelente al agua
fr hydrofuge
it idrorepellente
en water repellent
de wasserabweisend

Que repel·leix l'aigua.

1311 **himne nacional** n m
<Producció i administració>

es himno nacional
fr hymne nationale
it inno nazionale
en national anthem
de Nationalhymne

Himne adoptat per una nació o un estat com a símbol.

1312 **HMI** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **làmpada HMI** n f

1313 **honoraris** n m pl
<Producció i administració>

es honorarios
es remuneración
fr cachet

fr honoraires
it cachet
en fee
de Honorar

Retribució als serveis de la persona que exerceix una professió liberal.

1314 **hora de començar** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **hora de posar-s'hi** n f

es comienzo de la jornada de trabajo
fr reprise du travail
it inizio
en start (of work day)
de anfangen (Arbeit)
de beginnen (Arbeit)

Moment de l'inici de la jornada laboral.

1315 **hora de la caiguda final del teló** n f
<Producció i administració>

es hora de finalización de la función
fr fin du spectacle (heure)
it ora di fine dello spettacolo
en come down
de Ende (Uhrzeit)

Moment en el qual s'acaba la representació.

1316 **hora de la funció** n f
<Producció i administració>

es hora de la función
fr heure de début du spectacle
it orario di inizio dello spettacolo
en curtain time
de Anfangszeit

Moment en el qual s'inicia la representació.

1317 **hora de plegar** n f
<Producció i administració>

es fin de la jornada de trabajo
fr fin de travail
fr repos
it fine del lavoro
en end of working day
de Feierabend

Moment d'interrompre la feina per reprendre-la el dia següent, després d'un repòs, etc.

1318 **hora de posar-s'hi** n f
<Producció i administració>

veg. **hora de començar** n f

1319 **horari** n m
<Producció i administració>

es horario

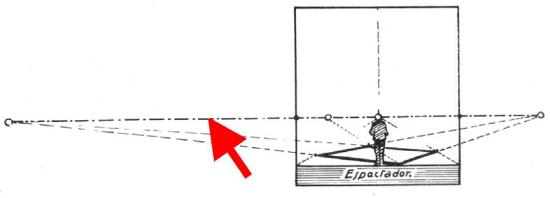
fr horaire
it oràrio
en production schedule
en schedule
de Plan

Reglament de les hores de treball, d'assaig o representació d'artistes i tècnics en una producció teatral .

1320 **horitzó** n m
<Escenografia>

sin. **línia d'horitzó** n f

es horizonte
es línea de horizonte
fr horizon
fr ligne d'horizon
it linea d'orizzonte
it orizzonte
en horizon
de Horizont

horitzó en un dibuix de Josep Mestres Cabanes

Línia que en perspectiva teatral indica l'alçada dels ulls de l'espectador.

1321 **hotel** n m
<Producció i administració>

es hotel
fr hôtel
it albergo
it hotel
en hotel
de Hotel

Establiment públic on, pagant, es dóna allotjament i menjar a persones que són de pas.

Ii

1322 **idea** n f
<Representació>

sin. compl. **concepte** n m

es concepto
es idea
fr concept
it concetto
it idea
en concept
en conception
de Begriff
de Gedanke
de Idee
de Konzeption

Representació mental abstracta en tant que és expressada en un mot, en un dibuix

1323 **IGBT** n m
<Electricitat>

veg. **transistor bipolar de porta aïllada** n m

1324 **ignífug** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es ignífugo
fr ignifuge
it ignifugo
en fireproof
en flameproof
de feuerhemmend

Que protegeix del foc.

1325 **ignifugant** n m
<Materials>

es retardador de fuego
fr retardateur de feu
it ignifugante
en fire retardant
de feuerhemmende
de flammhemmende

Substància que evita o retarda la propagació de les flames.

1326 **ignifugar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es ignifugar
fr ignifuger
it rendere ignifugo
en fireproof, to
en flameproof, to
de feuerbeständig machen

Tractar una matèria combustible amb un producte ignífug.

NOTA: Fou el científic Gay-Lussac qui, l'any 1821, s'ocupà per primer cop d'ignifugar els decorats.

1327 **il·luminació** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **luminotècnia** n f

1328 **il·luminació de l'àrea d'actuació** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **il·luminació de l'escena** n f

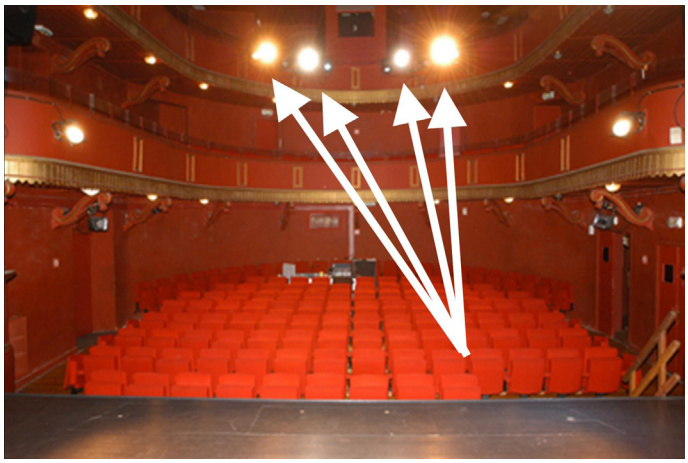
il·luminació del teló de boca (www.promedsa.com.mx)

1329 **il·luminació de l'escena** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **il·luminació de l'àrea d'actuació** n f

es iluminación del área de actuación
fr éclairage de l'aire de jeu
fr éclairage du périmètre
it illunazione della scena
en acting area lights
de Spiellicht

Conjunt de llums que convergeixen sobre la superfície d'actuació durant una representació.

il·luminació frontal del Thêâtre Denis de Hyères (França) (www.3dvf.com)

1330 **il·luminació del ciclorama** n f
<Il·luminació escènica>

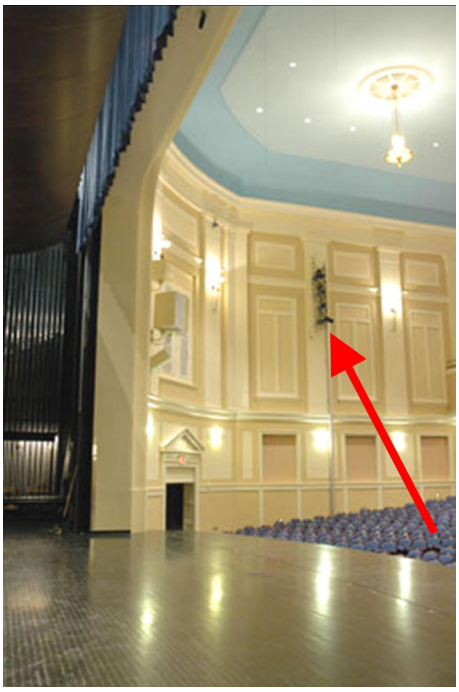
es iluminación del ciclorama
fr éclairage d'horizon
it illuminazione dell'orizzonte
en cyclorama lighting
de Horizontbeleuchtung

Conjunt de llums que convergeixen sobre un ciclorama o panorama.

1331 **il·luminació del teló de boca** n f
<Il·luminació escènica>

es iluminación del telón de boca
fr éclairage du rideau d'avant-scène
it illuminazione del sipario
en curtain warmer
de Vorhangbeleuchtung

Llum que rep el teló de boca quan aquest està tancat.

il·luminació lateral del Memorial Hall a Chapell Hill (North Carolina USA) (www.carolinaperformingarts.org)

1332 **il·luminació frontal** n f
<Il·luminació escènica>

es iluminación frontal
es proyectores de sala
fr éclairage frontal
it luci frontali
en front light
en front of house electric
de Vorderlicht

Llum que arriba a l'escenari en la mateixa direcció que ho mira el públic.

1333 **il·luminació lateral (de sala)** n f
<Il·luminació escènica>

es varales de palco

fr éclairage latéral d'avant-scène
it scàtola prese per gruppi di fari in sala
en box boom
de Beleuchtung aus den Logen
de Box Boom

Conjunt d'aparells d'il·luminació escènica situats normalment a banda i banda de l'embocadura i en les parets laterals de les llotges.

1334 **il·luminació zenital** n f
<Il·luminació escènica>

es iluminación cenital
es luz cenital
fr douche
fr éclairage vertical
fr éclairage zénithal
it illuminazione dall'alto
en top lighting
de Spielflächenlicht

Tipus d'il·luminació concentrada, que s'aconsegueix mitjançat el projector o projectors zenitals, el feix de llum dels quals incideix sobre els objectes de forma vertical o en un angle molt agut.

1335 **il·luminador -a** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **dissenyador -a d'il·luminació** n m, f

es iluminador
es diseñador de iluminación
fr éclairagiste
fr chef éclairagiste
fr dessinateur de lumières
it direttore delle luci
en lighting designer
de Licht-Designer

Persona que s'encarrega del disseny luminotècnic d'un espai escènic o un plató de televisió.

1336 **il·luminar** v tr
<Il·luminació escènica>

es iluminar
fr éclairer
it illuminare
en light, to
de beleuchten

Crear i muntar el disseny luminotècnic d'un espai escènic o d'un plató de televisió

1337 **imant** n m
<Eines>

es iman
fr aimant
it calamita
it magnete
en magnet
de Magnet

Material, generalment ferro o acer, que ha adquirit artificialment la propietat d'atreure el ferro.

1338 **imatge** n f
<Il·luminació escènica>

es imagen
fr image
it immagine
en image
de Abbild
de Bild

Reproducció de la figura d'un objecte formada per la reflexió o la refracció dels rajos de llum que en dimanen.

1339 **impedància** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **resistència aparent** n f

es impedancia
fr impédance
fr impedenza
en impedance
de Impedanz

Relació entre la diferència de potencial i el corrent en un circuit de corrent altern.

NOTA: Es mesura en Ohms.

1340 **imperdible** n m
<Eines>

veg. **agulla imperdible** n f

1341 **impermeable** adj
<Sastreria i caracterització>

veg. **resistent a l'aigua** adj

1342 **impost del valor afegit** n m
<Producció i administració>

sigla **IVA** n m

es impuesto sobre el valor añadido
es IVA
fr T.V.A.
fr taxe sur la valeur ajoutée
it imposta di valore aggiunto
en value added tax
en VAT
de Mehrwertsteuer

Impost directe, d'aplicació general als països de la Unió Europea, real i objectiu que grava les diferents fases per les quals passen els béns, des de la seva producció fins al consum, prenent com a base l'augment del valor produït en cada fase.

1343 **imprès** n m
<General>

sin. compl. **impressió** n f

es copia impresa
es impresión
es impreso n m
fr copie
fr épreuve
it stampa
en printout

de Ausdruck (Kopie)

Còpia impresa de qualsevol mitjà adequat per al seu ús d'una persona (habitualment sobre paper), de les dades que apareixen o es transmeten.

1344 **impressió** n f
<General>

veg. **imprès** n m

1345 **impressora** n f
<General>

es impresora
fr imprimante
it stampante
en printer (computer)
de Drucker (Comp.)

Perifèric d'un sistema informàtic que serveix per imprimir dades en forma de caràcters gràfics.

1346 **imprevistos** n m pl
<Producció i administració>

es gastos imprevistos
es imprevistos
fr réserve pour éventualités
it imprevisti
en contingency
de Rückstellungen

Previsió de caixa o altres recursos per cobrir costos que hom no ha pogut preveure.

1347 **imprimació** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es capa de imprimación
fr couche d'apprêt
it tinta di imprimazione
en priming
de Grundierung

Primera capa que es dóna a una superfície que s'ha de pintar (tela, taula, cartó, paret, etc.) destinada a obturar els porus i a assegurar l'adherència de les capes posteriors.

1348 **imprimir** v tr
<Producció i administració>

es imprimir
fr imprimer
it stampare
en print, to
de drucken

Deixar, sobre paper o sobre un suport anàleg, la marca en tinta.

1349 **inactiu -iva** adj
<Il·luminació escènica>

es inactividad
fr inactif
it inattivo

en idle
de untätig

Absència d'un senyal DMX vàlid.

1350 **inalàmbric** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **micròfon sense fil** n m

1351 **inclinar (baix, dalt)** v tr
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **contrapicar** v tr
sin. compl. **picar** v tr

es inclinar
es picar
fr incliner (vers le haut, ver les bas)
it inclinare
en rake, to
en tilt, to (down, up)
de kippen
de neigen
de schrägstellen

Desviar un projector de la seva posició en direcció vertical.

1352 **incolor** adj
<Il·luminació escènica>

es filtro incoloro
es luz blanca
fr incolore
it incolore
en clear (color)
en colorless
en colourless
de clear
de Farblos

Que té un filtre transparent sense color, o una lluminària sense filtre.

1353 **índex** n m
<Producció i administració>

es índice
fr index
it indice
en index
de Index

Llista ordenada dels enregistraments o fitxers d'un suport de dades, juntament amb les claus usades per identificar-los o accedir-hi.

1354 **indicacions del director** n f pl
<Representació>

es indicaciones del director
es puesta en pie
fr directive de mise en scène
fr indications scéniques
it canovaccio
it direttive del regista
en blocking

en direction
en grouping (acting)
en stage directions
en staging
de Regieanweisung

Elements de base de la trama d'una obra teatre, en els quals es determina de manera genèrica el seu desenvolupament sense entrar en el detall de les diferents escenes.

1355 **indicador de sortida d'emergència** n m
<Seguretat i riscos laborals>

veg. **llum d'emergència** n m

1356 **inencongible** adj
<Sastreria i caracterització>

es resistente al encogimiento
fr résistant au retrait
it irrestringibile
en shrink-resistant
de einlaufbeständig

Que no s'encongeix.

1357 **infraroig** n m
<Il·luminació escènica>

es infrarrojo
fr infrarouge
it infrarosso
en infrared
en infrarouge
de Infrarot

Regió de l'espectre electromagnètic que comprèn l'interval que va des de la llum visible fins a les microones.

1358 **instal·lació d'aspiració** n f
<Eines>

es manga de ventilación
fr instal·lation d'aspiration
it aspirazione
en exhaust hood
de Absaugvorrichtung

Màquina elèctrica de seguretat que treu els gasos produïts per les soldadures per aspiració.

1359 **instruccions de rentat** n f pl
<Sastreria i caracterització>

es instrucciones de lavado
fr instructions de lavage
it istruzioni di lavaggio
en laundry instructions
en washability
en washing instructions
de die Waschbarkeit

Ordres, explicacions, etc., donades a algú sobre la manera de rentar, i que sovint es troben indicades a la part posterior de l'etiqueta de marca o bé en una etiqueta cosida en el lateral intern de la peça de roba.

1360 **instrument de mesura** n m
<Eines>

es instrumento de medición
fr instrument de mesure

simbologia normalitzada de les instruccions de rentat JSG

it strumento di misurazione
en measuring instrument
de Messinstrument

Instrument que mostra el grau o la quantitat d'alguna cosa.

1361 **instrument musical** n m
<General>

es instrumento musical
fr instrument de nusique
it strumento musicale
en musical instrument
de Musikinstrument

Instrument que produeix sons musicals.

1362 **intensificar** v tr
<Il·luminació escènica>

es intensificar
fr augmenter
fr intensifier
it amplificare
en intensify, to
de verstärken

Fer d'un grau extrem la brillantor, la saturació del color, la rapidesa.

1363 **intensitat de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es intensidad (sonido)
fr intensité sonore
it intensitá
en intensity (sound)
en sound intensity
de Intensität

Potència acústica transferida per una ona sonora per unitat d'àrea perpendicular a la seva direcció de propagació.

1364 **intensitat lluminosa** n f
<Il·luminació escènica>

es intensidad luminosa
fr intensité lumineuse
it intensità della luce
en intensity
en luminous intensity
de Intensität
de Lichtstärke

Quocient entre el flux lluminós emès per una font lluminosa en un angle sòlid sobre una direcció determinada i aquest angle sòlid.

NOTA: La seva unitat de mesura en el Sistema Internacional és la candela.

1365 **intercomunicador** n m
<Regidoria>

es intercom
es intercomunicador
es sistema de intercomunicación
fr intercom
fr interphone
fr interphonie
it citofono
en com line
en communication system
en intercom
de Gegensprechanlage
de Sprechanlage

Equip específic destinat a la comunicació per veu entre l'equip tècnic d'un teatre.

cascos, petaca i estació central de l'intercomunicador Clear-Com HME DX300ES (www.clearcom.com)

1366 **interferència** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es interferencia
fr inteference
fr parasites
it interferenza
en interference
de Störung

Pertorbació que apareix en un sistema de transmissió, recepció o enregistrament d'informació, provocada per una transferència d'energia provinent d'una altra font.

1367 **interfície** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es interfaz
fr interface
it interfaccia
en interface
de Schnittstelle

Dispositiu que permet la connexió entre equips informàtics o de telecomunicacions de diferents funcions o característiques.

1368 **intèrpret** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **executant** n m, f

es ejecutante
es intérprete
fr exécutant exécutante
fr interprète
it interprete
en performer
de Darsteller -erin

Persona que executa, especialment una obra musical, que pren part en la seva execució.

1369 **interpretar** v tr
<General>

sin. compl. **crear (un personatge)** v tr

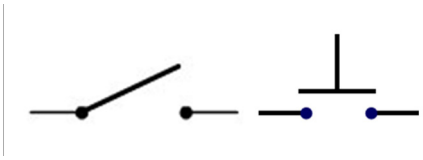
es crear un personaje
es interpretar
es representar
fr jouer
it recitare
en act, to
en portray (to)
de spielen

Representar un personatge en una obra teatral, cinematogràfica, televisiva, etc., i interpretar una composició musical.

1370 **interruptor** n m
<Electricitat>

es interruptor
fr interrupteur
it interruttore
en circuit breaker
en switch
de Schalter
de Trennschalter

Aparell destinat a interrompre el pas d'un corrent elèctric.

símbols d'interruptors JSG

1371 **interruptor de fer fosc** n m
<Il·luminació escènica>

es interuptor de oscuro total
fr interrupteur de blackout
it interruttore generale di buio
en blackout switch
de Blackout-Knopf

interruptor de fer fosc en una taula de llums (www.levenly.com)

Interruptor de les taules de llum que quan s'activa fa un fosc total a escena.

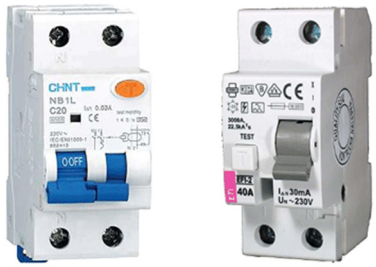
1372 **interruptor de protecció** n m
<Electricitat>

veg. **disjuntor** n m

1373 **interruptor diferencial** n m
<Electricitat>

es interruptor diferencial de tierra
fr disjoncteurs de fuite à la terre
it interruttore differenziale
en ground fault interrupter
en GFI
de Fehlerstromschutzschalter
de FI-Schutzschalter

Equip elèctric de protecció contra derivacions elèctriques a terra.

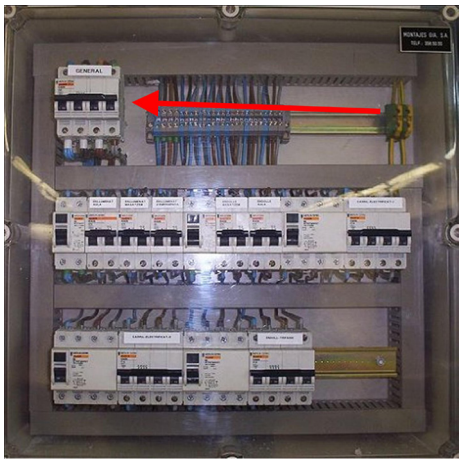
dos tipus d'interruptors diferencials domèstics (www.boletindeluzmalaga.es)

NOTA: L'interruptor diferencial consta d'un parell de bobines en un nucli ferromagnètic on generen cadascuna un camp magnètic oposat al de l'altra.
Aquestes bobines són connectades en sèrie al circuit a protegir de manera que, en un funcionament normal del circuit sense fugues, els corrents d'entrada i de sortida són iguals, el camp magnètic generat és nul i el sistema no exerceix cap força a l'interruptor acoblat.
Quan hi ha una fuga de corrent per una derivació a terra en l'equip o circuit a protegir, els corrents d'entrada i de sortida de l'interruptor diferencial són diferents i, per tant, el camp generat és diferent de zero. Quan aquest camp és prou gran, acciona l'interruptor de desconnexió.
Les característiques que defineixen un interruptor diferencial són la intensitat nominal, el nombre de pols, i la sensibilitat.
Per exemple: Interruptor diferencial 16 A-IV-16A-IV-30mA.

1374 **interruptor general** n m
<Electricitat>

es interruptor general
fr interrupteur principal
it interruttore principale
en main circuit breaker
en main switch
en mains
de Hauptschalter
de Schalkasten

Interruptor que serveix per al tallament en buit de transformadors i per al tallament en càrrega i sobrecàrrega de les xarxes i transformadors.

interruptor general en un quadre elèctric JSG

1375 **interruptor magneto tèrmic** n m
<Electricitat>

es interruptor magnetotérmico
es interruptor miniatura
es MCB
fr disjoncteur
it interruttore di protezione
en MCB
de Leitungsschutzschalter

Interruptor que basa el seu funcionament en dos dels efectes produïts per la circulació de corrent elèctric per un circuit, el magnètic i el tèrmic.

tres tipus d'interruptors magnetotèrmics de la marca Merlin Guerin (www.diytrade.com)

NOTA: El dispositiu consta, per tant, de dues parts, un electroimant i una làmina bimetàl·lica, connectades en sèrie i per les quals circula el corrent que va cap a la càrrega.

1376 **interviu** n f
<Producció i administració>

veg. **entrevista** n f

1377 **inventari** n m
<Producció i administració>

es inventario
fr inventaire
fr liste
it lista inventario
en inventory
de Inventarverzeichnis

Enumeració dels béns, dels mobles i de totes les altres coses pertanyents a una persona, a una empresa o a una comunitat, de les mercaderies, dels crèdits, dels deutes, etc., d'un negociant, dels objectes que componen un conjunt, una col·lecció, que es troben en un indret.

1378 **inventari d'attrezzo** n m
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **llistat d'attrezzo** n f

1379 **inventari de l'equipament d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **llistat d'aparells d'il·luminació** n f

es inventario de equipos de iluminación
es listado de equipos de iluminación
fr liste matériel éclairage
it lista delle apparecchiature
en light equipment list
en lighting instrument schedule
de Materialliste

Enumeració dels projectors, equips de control i regulació, elements de suport i auxiliars de l'equipament d'il·luminació escènica d'una companyia, d'un teatre.

1380 **inventari de projectors** n m
<Il·luminació escènica>

es inventario de iluminación
fr l'inventaire d'éclairage
it lista degli apparecchi disponibili
en lighting inventory
de Inventarliste der Beleuchtung

Enumeració dels projectors de l'equipament d'il·luminació escènica d'una companyia, d'un teatre, d'un espectacle.

1381 **invitació** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **entrada de favor** n f

es entrada de cortesía
es invitación
fr billet de faveur
fr invitation
it biglietto gratuito
it invito

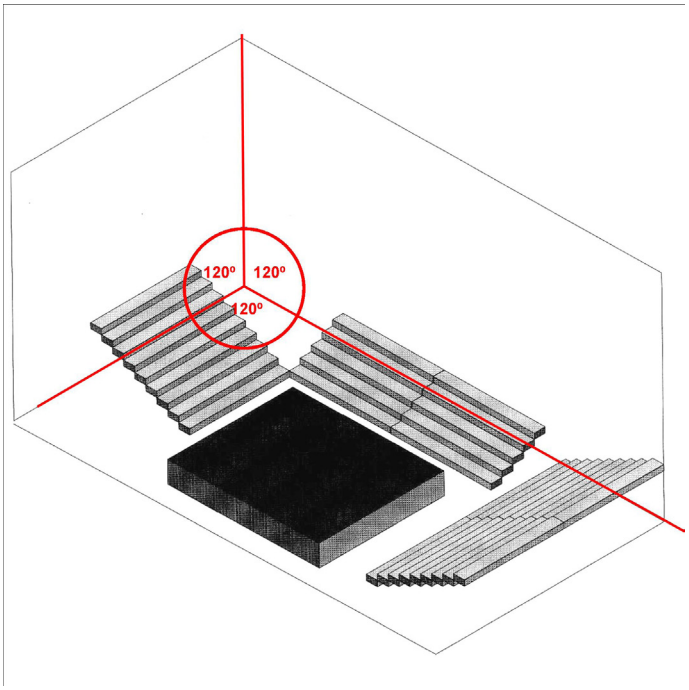
en comp
en complimentary ticket
en invitation
de Einlandung
de Freikarte

Entrada gratuïta a un espectacle.

1382 **isomètric -a** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es isometria
es proyección isométrica
fr isométrique
it isometrico -a
en isometric
de isometrische

Relatiu o pertanyent a la igualtat d'una magnitud en la representació gràfica de tres dimensions.

isomètric JSG

1383 **IVA** n m
<Producció i administració>

veg. **impost del valor afegit** n m

1384 **ja!** adv
<Regidoria>

sin. **amunt el teló!** loc

1385 **jàssera** n f
<General. Parts del teatre>

es chácena
fr espace derrière la scène
it camerone di fondo
it retropalco en rear stage
de Bereich ausserhalb de Szene

En alguns teatres, ampli espai rectangular al centre de la paret de fons de l'escenari, usat com accés posterior d'aquest, com a magatzem o per prolongar l'escena.

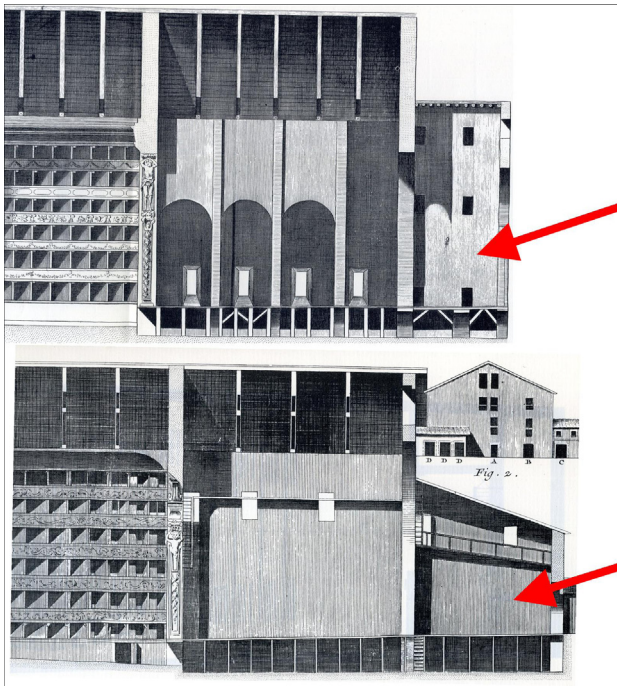
NOTA: Seccions dels teatres Argentine de Roma i del Teatro Reale de Napoli, extretes dels gravats de l'encyclopedie de Diderot i Alembert.
Imatge: jassera.jpg JSG. Seccions dels teatres Argentine de Roma i del Teatro Reale de Napoli, extretes dels gravats de l'encyclopedie de Diderot i Alembert. Editorial Herni Veyrier. París. 1965

Jj

1386 **juntura** n f
<Maquinària>

es junta
fr joint
it comento
it giuntura
en joint
de Dichtung
de Naht

Indret per on es toquen dues coses, peces, etc., unides, connexes.

jàssera Veg. NOTA

1387 **kabuki** n m
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina kabuki** n f

Kk

1388 **kilowatt** n m
<Electricitat>

veg. **quilowatt** n m

1389 **kV** n m
<Electricitat>

veg. **quilovolt** n m

1390 **kVA** n m
<Electricitat>

veg. **quilovoltampere** n m

1391 **kW** n m
<Electricitat>

veg. **quilowatt** n m

1392 **laca** n f
<Materials>

es laca
fr laque
it lacca
en lacquer
de Lack

Tipus de pintura industrial que esta composta d'un vernís oliós sintètic al qual s'ha addicionat un pigment, té un acabat llis i brillant.

L1

1393 **làmpada** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **bombeta** n f

es bombilla
es lámpara
fr lampe
it lampade
it lampadina
en bulb (lighting)
en lamp
en light bulb
de Birne

Font artificial destinada a produir llum.

làmpades d'arc(BTSPro8 2004)

1394 **làmpada d'arc** n f
<Il·luminació escènica>

es arco voltaico
es lámpara de arco
es lámpara de arco voltaico
fr lampe à arc
fr sunlight
it proiettore ad arco
en arc lamp
de Bogenlampe

Làmpada que emet llum de gran intensitat mitjançant la descàrrega d'electricitat entre dos elèctrodes, al produir una forta lluminositat del gas contingut en ella. És la làmpada emprada habitualment en els canons.

làmpades halògenes (BTSpro8 2004)

1395 **làmpada d'halògens** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara halógena
fr lampe halogène
it lampada alogena
en halogen lamp
de Halogenlampe

Làmpada d'incandescència que incorporant gasos halogenurs dins l'ampolla aconsegueix una llum molt més intensa i una temperatura de color superior, a més d'una més llarga duració. Són les emprades habitualment en

la major part dels projectors de teatre.

1396 **làmpada d'incandescència** n f
<Il·luminació escènica>

es bombilla incandescente
es lámpara incandescente
fr lampe incandescente
it lampada a incandescenza
en incandescent lamp
de Glühlampe

Làmpada que consta d'un filament, que es posa incandescent pel pas d'un corrent elèctric, col·locat dins d'una ampolla de vidre esfèrica o allargada, on hi ha el buit o bé un gas inert. Duen un casquet metàl·lic que li serveix de suport i per a la conducció del corrent elèctric.

làmpada d'incandescència (BTSPro8 2004)

1397 **làmpada de baix voltatge** n f
<Electricitat>

sin. compl. **bombeta de baix voltatge** n f

es lámpara de bajo voltaje
fr ampoule à basse tension
fr lampe à basse tension
it lampada a bassa tensione
en low voltage lamp
de Niedervoltlampe

làmpades de baix voltatge (BTSPro8 2004)

Làmpades que treballen amb un voltatge igual o inferior als 48 volts.

1398 **làmpada de color** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara de color
fr lampe vernie
it lampada colorata
en colour-dipped lamp
de gefärbte Lampe

Làmpada d'incandescència que presenta una ampolla acolorida.

1399 **làmpada de descàrrega** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara de descarga
fr lampe à décharge
fr lampes à gaz à décharge
it lampada a scarica (per es HMI)
en discharge lamp
de Gasentladungslampe

Làmpada que produeix llum mitjançant una descàrrega elèctrica entre elèctrodes en un gas o un vapor a pressió baixa o elevada.

NOTA: Són làmpades de descàrrega: els tubs fluorescents, les de vapor de mercuri a alta pressió, les de vapor de sodi, les de gas xenó i les d'halogenurs metàl·lics (HMI - Usades habitualment als projectors teatrals).

1400 **làmpada de sobretaula** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara de escritorio
fr lampe de bureau
it lampada da tavolo
en desklamp
de Tischlampe

Aparell d'il·luminació de baixa intensitat usat per il·luminar la taula de control de regidoria, de llums, d'àudio, etc.

1401 **làmpada de xenó** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara de xenón
fr lampe Xenon
it lampada allo xenon
en xenon lamp
de Xenon Lampe

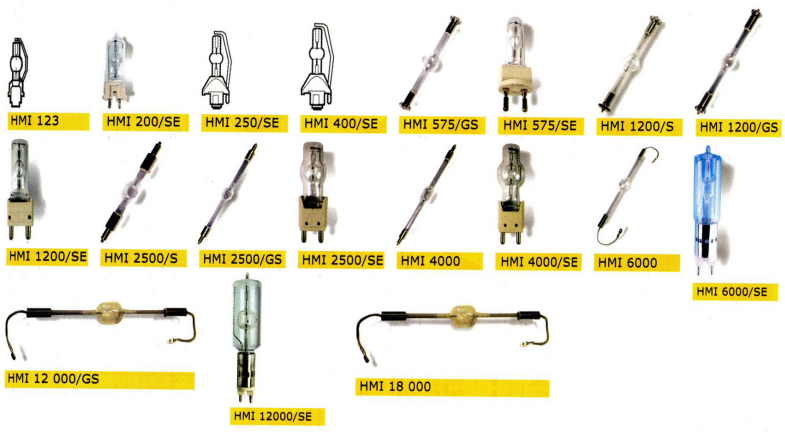
Làmpada de descàrrega d'alt rendiment que conté gas xenó que opera sota alta pressió i té una temperatura de color entre 5.600 ° K i 6500 º K.

1402 **làmpada HMI** n f
<Il·luminació escènica>

sigla **HMI** n f
sigla **MSR** n f

es lámpara HMI
es MSR
fr lampe HMI
fr MSR
it lampada HMI
it MSR
en HMI lamp
en MSR
de HM L-lampe
de MSR

Làmpada de descàrrega que incorpora gasos halogenurs metàl·lics a l'interior de l'ampolla, donant una llum que té un espectre molt pròxim al de la llum solar de dia.

làmpades HMI (btsPro8 2004)

1403 **làmpada PAR** n f
<Il·luminació escènica>

es lámpara PAR GE (Aero)
fr PAR
it lampada PAR ACL (28 V)
en ACL
en aircraft landing lamp
en PAR lamp
de ACL
de Aircraft Landing Lamp

Bombeta de baix voltatge i gran intensitat lumínica que incorpora un reflector parabòlic de mirall en el seu interior.

A 6V 30W; B PAR 56 Medium flood 240V 300W; C PAR 56 Narrow Spot 240V 300W; D PAR 56 Wide flood 240V 300W; F PAR 64 240V 1000W (CP62); G PAR 64 Medium flood 240V 1000W; H PAR 64 Narrow spot 240 V 1000W; I PAR 64 Wide flood 240V 1000W i J PAR 38 240V 80W (www.prolight.co.uk)

1404 **làser** n m
<Il·luminació escènica>

es láser
fr laser
it laser
en laser

de Laser

Aparell que proporciona feixos de llum monocromàtics i coherents de gran energia.

NOTA: La denominació làser és una lexicalització de la sigla d'origen anglès LASER (light amplification by stimulated emission of radiations, 'amplificació de la llum per emissió estimulada de radiació').

1405 **làtex** n m
<Materials>

veg. **pintura vinílica** n f

1406 **lavabo** n m
<General. Parts del teatre>

es baño
es cuarto de baño
es sanitario
es servicio
fr cabinets
fr toilettes
fr W.-C.
it bagno
it gabinetto
it toilette
it toletta
en bathroom
en restroom
en toilet
en water closet
de Klosett
de Toilette
de WC

Habitació destinada a rentar-s'hi, on s'orina i es fan les defecacions en un recipient adequat i un dipòsit d'aigua amb un dispositiu que, en ésser accionat, fa rajar l'aigua per arrossegar les deposicions cap als baixants i les clavegueres.

1407 **LCD** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **pantalla de cristall líquid** n f

1408 **lectura teatralitzada** n f
<Representació>

es lectura escenificada
fr lecture théâtralisée
it lettura scenica
en staged reading
de Szenische Lesung

Representació simplificada on els artistes llegeixen el seu paper asseguts dalt l'escenari o amb moviment molt simplificats.

1409 **LED** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **díode electroluminescent** n m

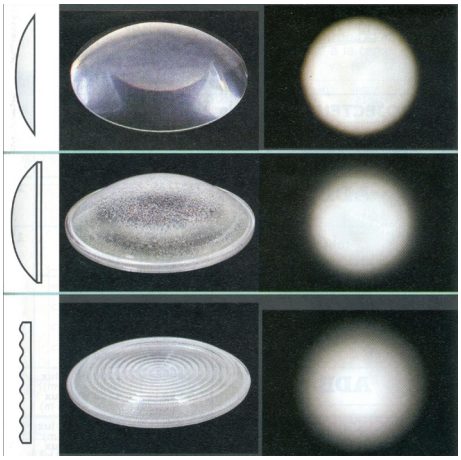
1410 **lent** n f
<Il·luminació escènica>

es lente

fr lentille
it lente
en lens
de Linse

Porció de cristall o altra substància transparent que té dues superfícies oposades, ambdues corbes o l'una corba i l'altra plana, usada en instruments òptics per desviar la direcció dels rajos de llum.

NOTA: La lent planoconvexa proporciona una vora del feix de llum relativament neta, menys accentuada que la d'un projector de retall ajustat per aconseguir un perfil perfecte. Les lents planoconvexes gravades per la seva cara plana, proporcionen una vora de projecció lleugerament desenfocada, cosa que facilita la mescla amb altres feixos. La lent Fresnel proporciona una vora de projecció totalment desenfocada. Les taques de projecció de diferents projectors són difícils de diferenciar les unes de les altres sobre un paviment.

(de dalt a baix) lent planoconvexa, lent planoconvexa amb una cara gravada i lent fresnel. Efecte que produeixen cadascuna d'elles al feix de llum (BTSPro 8 2004)

1411 **lent convexa** n f
<Il·luminació escènica>

es lente convexa
fr lentille convexe
it lente convessa
en convex lens
de Konvex Linse

Lent òptica que presenta una rodonesa esfèrica en relleu, talment que les perpendiculars a la superfície divergeixen d'aquesta enfora.

NOTA: Les lents que s'usen per les lupes són convexes perls dos costats (biconvexes).

lent convexa JSG Veg. NOTA

1412 **lent de Fresnel** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **lent Fresnel** n f

es lente Fresnel
fr lentille Fresnel
it lente Fresnel
en Fresnel lens
en step lens
de Stufenlinse

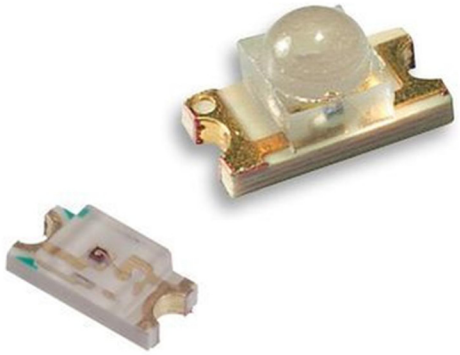
Lent amb una de les superfícies estriada amb solcs d'un angle precís que varia lleugerament entre l'extrem de la lent i el seu eix òptic, cosa que permet que els raigs que hi incideixen es refractin amb desviacions progressivament més petites com més a prop de l'eix òptic incideixen.

1413 **lent difusora** n f
<Il·luminació escènica>

es lente difusora
fr lentille diffusante
it lente diffondente
en diffusion lens
de Diffusions- Linse

Lent amb un patró de difusió imprès que suavitza el feix de llum.

NOTA: Actualment, són molt usades amb els aparells d'il·luminació escènica amb tecnologia LED.

lents difusures per a Led's: plana i planoconvexa JSG

1414 **lent Fresnel** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **lent de Fresnel** n f

1415 **lent planoconvexa** n f
<Il·luminació escènica>

es lente plano-conveva
fr lentille plan convexe
it lente piano-convessa
en plano-convex lens
de plano-konvexe Linse

Lent que té una cara plana i l'altra convexa.

1416 **lentament** adv
<General>

sin. compl. **a poc a poc** adv

es lentamente
fr lentement
it lentamente
en slowly
de langsam

D'una manera més lenta que la seva velocitat habitual

antigues pipes de licopodi per crear efectes de flames a l'escenari JSG Veg NOTA

1417 **lèxic teatral** n m
<Representació>

es léxico teatral
fr lexique de théâtre
it lessico teatrale
en theater words
de Theaterbegriffe
de Theaterlexikon

Cabal, mena, de mots usats per artistes, autors, tècnics de teatre en parlar o escriure.

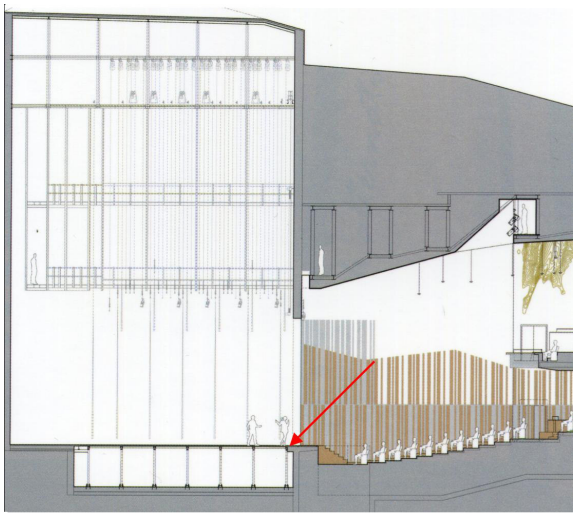
1418 **licopodi** n m
<Attrezzo i efectes especials>

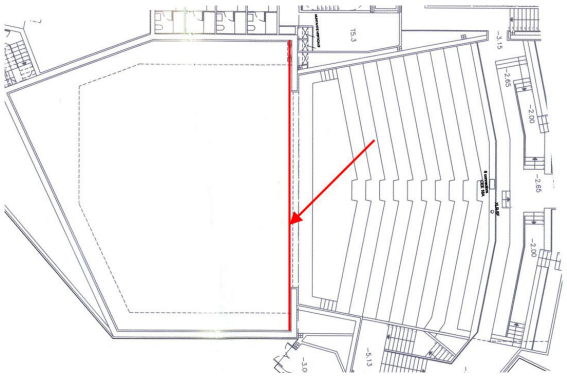
sin. compl. **pega grega** n f

es licopodio
fr lycopode
it licopodio
en lycopodium
de Lycopodium

Pols de color groc, extret de la planta del mateix nom, usat antigament per produir flamarades a escena.

NOTA: Antigament, les flamarades eren fetes bufant una mena de pipa plena de licopodi. En bufar, la pols entrava en contacte amb la flama d'una espelma situada al mig d'aquesta, produint una flamarada que s'apagava ràpidament.

línia 0 al Teatre Atlàntida de Vic JSG

1419 **línia 0 (zero)** n f
<General. Parts del teatre>

es limite delantero del decorado

es línea 0
es línea de base
es línea de cuadro
es linea de embocadura
es línea de origen
es línea de proscenio
es línea de telón
fr ligne de base
fr ligne de proscénium
fr ligne de rappel
fr ligne de rideau
it linea di terra
it piano palcoscenico
en base line
en set line
en setting line
de Grundlinie
de Null-Linie
de Prozeniumslinie

Línia invisible, situada habitualment a la part interior del teló tallafocs, què va d'un costat a l'altra de l'escenari a la italiana i que serveix de cota de referència pel muntatge de les escenografies.

1420 **línia balancejada** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **línia simètrica** n f

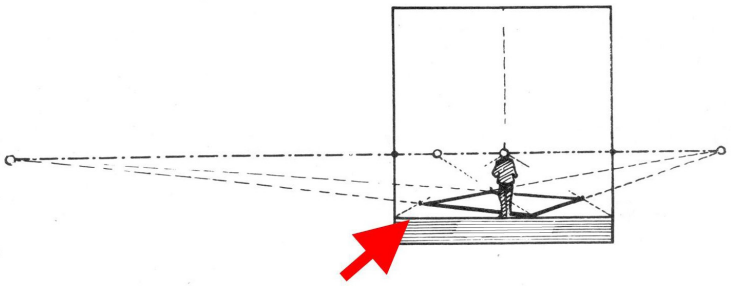
1421 **línia d'horitzó** n f
<Escenografia>

sin. **horitzó** n m

1422 **línia de terra** n f
<Escenografia>

es línea de tierra
fr ligne de terre
it linea di terra
en ground line
de Geländelinie

Línia que en perspectiva representa la base del quadre d'escena.

línia de terra en un dibuix de Josep Mestres Cabanes

1423 **línia de vida** n f
<Seguretat i riscos laborals>

veg. **corda de seguretat** n f

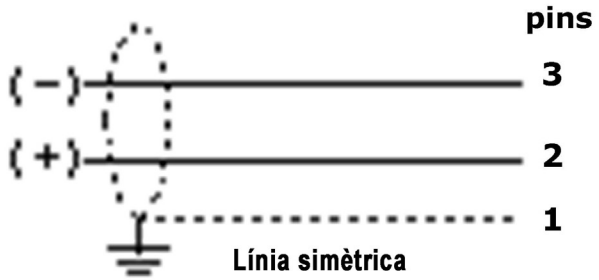
1424 **línia no balancejada** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

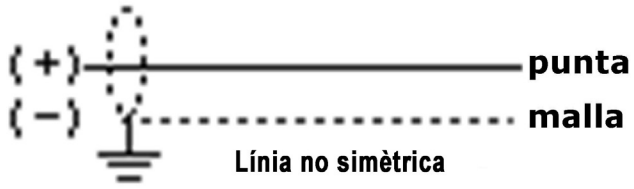
veg. **línia no simètrica** n f

1425 **línia no simètrica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **línia no balancejada** n f

es conexión no balanceada
es interfaz no balanceado
es linea no balanceada (sonido)

esquemes de connexió de les línies simètrica i no simètrica JSG

fr ligne asymétrique (son)
it linea asimmetrica (suono)
en unbalanced connection
en unbalanced interface
en unbalanced line (sound)
de asymetrische Leitung

Sistema d'interconnexió d'aparells d'àudio que utilitza un cable de dos fils, normalment coaxial, i en el qual la impedància dels conductors no és la mateixa en relació a la referència o massa del circuit elèctric.

1426 **línia simètrica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **línia balancejada** n f

es conexión balanceada
es línea balanceada
fr ligne symétrique (son)
it linea simmetrica (suono)
en balanced connection
en balanced interface
en balanced line (sound)
de symmetrische Leitung

Sistema de transmissió que utilitza dos conductors d'igual impedància respecte del punt de referència del circuit elèctric (massa, terra), amb el propòsit de transferir un senyal en forma diferencial, és a dir emprant tensions elèctriques d'igual valor, però oposades en polaritat (V+,V-) .

1427 **líquid per màquina de fum** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es líquido para niebla
fr liquide à fumée
it liquido per fumo
it liquido per nebbia
en fog juice
en smoke fluid
de Rauchöl

Fluid mescla, generalment de glicerina i aigua, que quan s'escalfa crea l'efecte de boira.

lira (www.bravohifi.com)

1428 **lira** n f
<Il·luminació escènica>

es horquilla
es lira (iluminación)
fr bras double
fr joug
it staffa
en yoke
de Aufhängebügel

Tira d'acer o d'alumini que envolta la part superior d'un projector, permetent el seu moviment circular i vertical, que s'uneix habitualment a la grapa de suspensió

llaç JSG

1429 **llaç** n m
<Maquinària>

es lazo
es lazo corredizo
es nudo corredizo
es nudo de vara
fr nœud coulant
it nodo scorsoio

en bow
en bow knot
de Bogen Knoten

Corda que en un cap té un ull per on passa l'altre cap, que escorrent-se en estirar-lo, fa petita la baga i serveix per agafar, per subjectar; i nus amb bagues escorredores que es fa amb una veta, per subjectar els cortinatges a les barres.

1430 **lladre** n m
<Electricitat>

es ladrón
fr prise multiple
it multipresa
en adaptor
en 3-way socket outlet
de Verteilersteckdose

Dispositiu de connexió amb tres derivacions, que permet de connectar fins a tres clavilles en una mateixa presa de corrent.

lladres domèstics JSG

1431 **llamp** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es destello
es efecto de relámpagos
es flash
es relàmpago
fr éclair
it lampo
en flash
en lightning
de Blitz

Efecte especial que simula la descàrrega elèctrica acompanyada d'una resplendor instantània, que es produeix entre dos núvols durant una tempesta.

NOTA: Aquesta mena d'efecte pot ser realitzat mitjançant un projector de llum de gran intensitat, un efecte pirotècnic o fent saltar un arc elèctric (en un aparell de soldadura, per exemple, tot i aquest darrer es troba en desús per la dificultat de controlar els riscos que comporta).

1432 **llanterna** n f
<Eines>

es linterna
fr lampe de poche
fr lampe-torche
it torcia elettrica
en flashlight
en torch
de Taschenlampe

Petit llum de butxaca format per una capsa, on van allotjats una pila o més o acumuladors recarregables, una bombeta elèctrica amb un reflector lluminós i un interruptor.

NOTA: El terme en anglès "flashlight" és usat als Estats Units d'Amèrica i el terme "torch" és l'usat a la Gran Bretanya.

llanterna (www.maglite.com)

1433 **llapis** n m
<Eines>

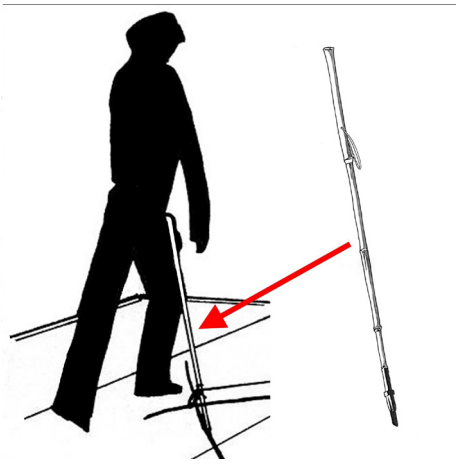
es lápiz
fr crayon
it matita
en pencil

llapis (www.ryman.co.uk)

de Bleistift

Estri per dibuixar i escriure a mà, constituït per una mina inclosa en una barreta cilíndrica o prismàtica de fusta, el cap de la qual es talla en punta a fi de deixar descoberta la mina.

llapisser JSG

1434 **llapisser** n m
<Eines>

es lapicero
fr porte fusain [ensemble]
it canna a carbone
en long drawing stick charcoal
de Bleistifthalter
de Zeichenkohle mit Halter

Estri format per un mànec de fusta o bambú, d'uns 80 o 90 cm, proveït d'una escanyavelles a l'extrem inferior que sosté el carbonet, que s'utilitza principalment per dibuixar, estant dret, els decorats posats a terra.

aplic de llar de foc d'un decorat JSG

1435 **llar (de foc)** n f
<Elements escenogràfics>

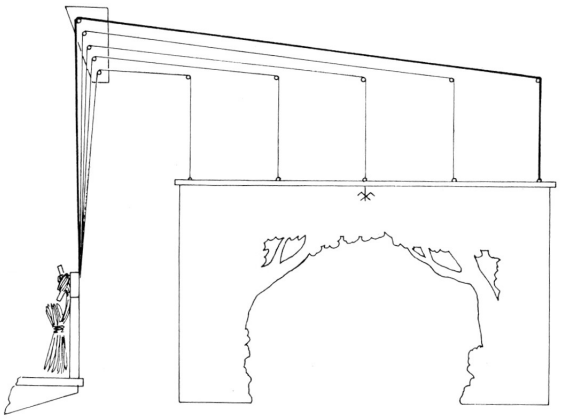
es chimenea
fr cheminée
it caminetto
en fireplace
de Kamin

Element escenogràfic que simula un paviment o sol de pedra on es fa foc en una casa, proveït de xemeneia de campana alta per a la sortida de fums.

1436 **llarga** n f
<Equipament aeri>

es larga
fr fil long
it lunga
en long line
de fünftes Tragseil

Tir de major longitud que suspèn la barra per la part més llunyana del pont de maniobra.

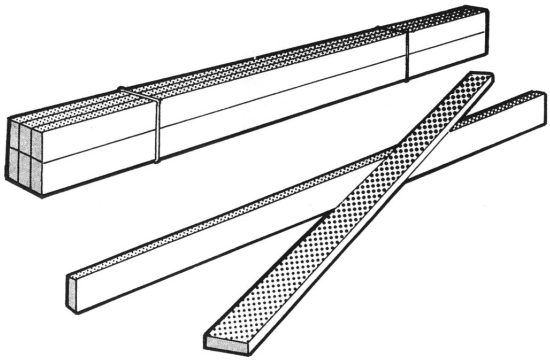

llarga d'un equip manual JSG

1437 **llata** n f
<Materials>

es lata
fr battant
fr labourde
it cantinella
en sleeper
de Latte

Llistó de fusta de pi flandès o de faig, de 50 x 25 mm aproximadament, utilitzat per construir elements escènics o escenogràfics.

llata JSG

1438 **lleixiu** n m
<Sastreria i caracterització>

es lejía
fr lessive
it lisciva
en bleach

de Lauge

Aigua que té en dissolució àlcalis i sals alcalines, o àlcalis sols, com la que es pot obtenir tractant amb aigua bullent la cendra del carbó vegetal, usada antigament per fer la bugada

NOTA: El lleixiu és usat com a blanquejador per rentar la roba.

1439 **llevataques** n m
<Sastreria i caracterització>

es quitamanchas en seco
fr détachant à sec
it smacchiare
en cleaning stains n m
de Fleckenentferner

Producte que serveix per llevar les taques de la roba en sec mitjançant productes químics que absorbeixen, emulsionen, dissolen i lleven la taca del teixit.

NOTA: El tipus de taca i el tipus de fibra determinen el tipus de llevataques que cal usar.

espari K2r un dels llevataeus més usats al teatre (www.telemarquet.fr)

1440 **lli** n m
<Materials>

es lino
fr lin
fr toile de lin
it lino
en linen
de Leinen

Teixit fet amb la fibra de la planta anual de la família de les linàcies, de tiges rectes, fulles estretament lanceolades, flors blaves i fruit en càpsula, cultivada des de temps antics.

tela de lli JSG

1441 **llibret** n m
<Representació>

es libreto
fr libretto
it libretto
en libretto
de Libretto

Obra dramàtica escrita per ésser posada en música.

1442 **llibret de filtres** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **mostrari de filtres** n m

es cuaderno de colores (iluminación)
es cuaderno de gelatinas
it mazzetta dei colori
en color book
en gel book
en swatch book (lighting)
de Mustermappe für Lichtfilter
de Swatch Book

Mostrari de butxaca de filtres de color amb les seves característiques.

llibrets de filtres de diferents fabricants JSG

1443 **llibret de l'apuntador -a** n m
<Representació>

es texto del apuntador
fr conduite de la pièce
it copione
en prompt book
de Textbuch (Inspizient)

Còpia mestra del guió o de la partitura, que inclou tots els moviments dels actors que usa l'apuntador en el seu treball.

1444 **llibret de regidoria** n m
<Regidoria>

es guión general del espectáculo
es libro de regiduría
fr conduit
fr conduite générale
fr livre de régie
it successione delle scene
en production book
en promp book
en running order
de Regiebuch
de Szenenfolge

Llibre on hi ha el text, la partitura o el guió artístic, on el regidor anota les indicacions tècniques que el director marca durant els assajos: peus, moviments, accions, tot allò que incideix en el desenvolupament tècnic de l'espectacle.

1445 **llibret del director** n m
<Representació>

sin. compl. **quadern de direcció** n m

es libreto del director
fr scénario
it sceneggiatùra
en script
de Drehbuch

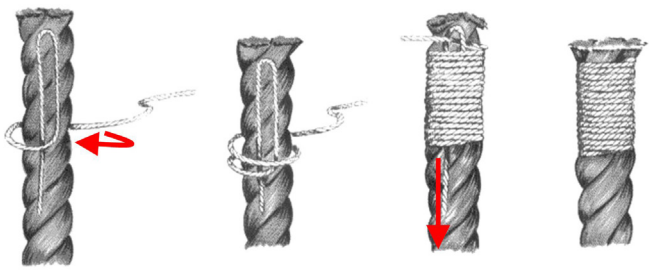
Text d'un espectacle que conté el llibret, les notes del director i altres anotacions.

1446 **llicència** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **autorització** n f

es licencia
es permiso
es autorización
fr autorisation
fr licence
fr permis
it licenza
en license
en permission
de Genehmigung
de Lizenz

Autorització atorgada per l'Administració per a la realització d'activitats sotmeses per l'ordenament jurídic a aquest requisit previ.

lligada JSG

1447 **lligada** n f
<Maquinària>

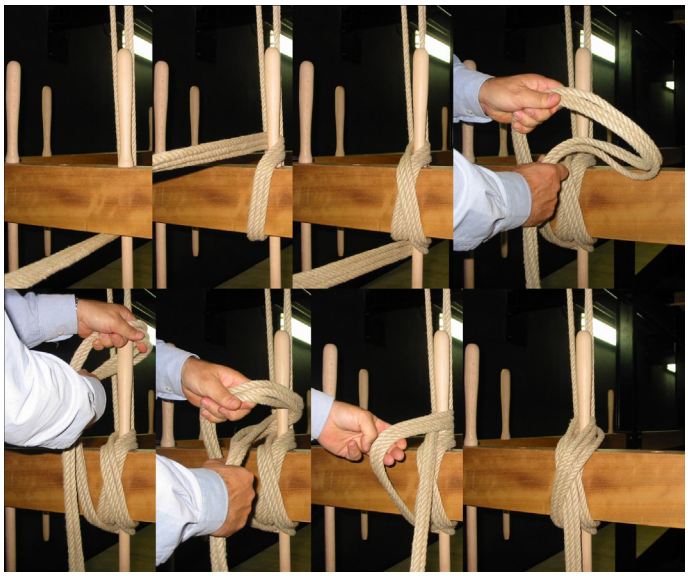
es falcaceado
fr surliure
it piombatura
en whip knot
de Nagelknoten

Nus executat amb un cordill molt prim a l'extrem d'un tir, habitualment de corda, amb la finalitat d'evitar la seva deformació.

1448 **lligar** v tr
<Maquinària>

es atar
es fijar
es ligar
fr attacher
fr fixer
fr garer
fr nouer
it allacciare
it legare
it stringere
en tie , to
de binden
de festknüpfen
de festlegen
de führen

Estrènyer, subjectar, envoltar mitjançant una corda o un cordill per a que dos objectes no es puguin separar, moure, desfer.

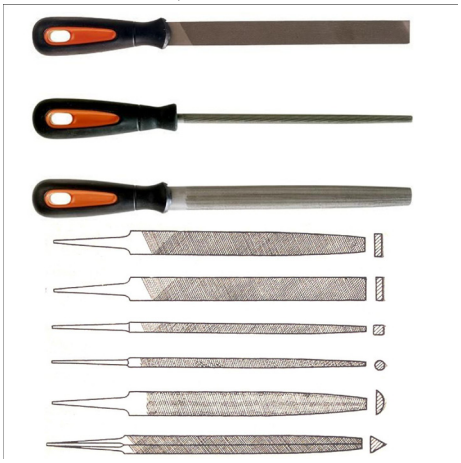
seqüència de lligar els tirs d'un equip manual, mitjançant una volta de maniobra, a una clavilla JSG

NOTA: L'acció de lligar escènicament sol referir-se a fixar, mitjançant una volta de maniobra, un equip aeri manual a la sabata.

1449 **llima** n f
<Eines>

es lima
fr lime
it lima
en file
de Feile

Eina que consisteix en una barra d'acer endurit al tremp, de secció rectangular, triangular, rodona, etc., amb la superfície dentada o estriada, que s'usa per desgastar i allisar els metalls i altres matèries dures.

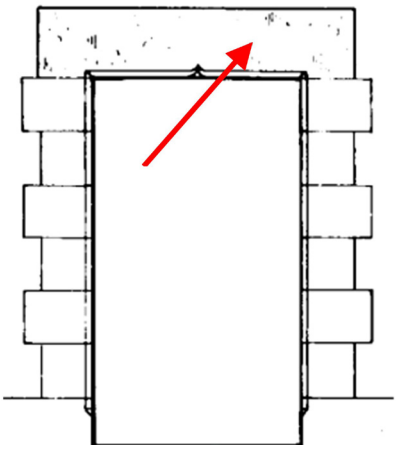

llimes i les seves seccions (www.images.calmaltec-services.com ; www.pcpluisvives.webcindario.com)

1450 **llinda** n f
<Elements escenogràfics>

es dintel
fr linteau
it architrave
en lintel
de sturz

Fusta o pedra travessera que descansa sobre els dos muntants d'una porta i descarrega la paret superior.

llinda JSG

1451 **llinyola** n f
<Eines>

es cordel de tiza
fr trangle
it cordino
en chalk line
en cord with chalk
en snap line
en taut line
de Schlagschnur

Cordill de cotó prim que, posat en tensió i impregnat de tint, s'utilitza per marcar línies rectes llargues, reguladors, quadrícules, etc.

llinyola JSG

1452 **lliscador de moble** n m
<Ferreteria escènica>

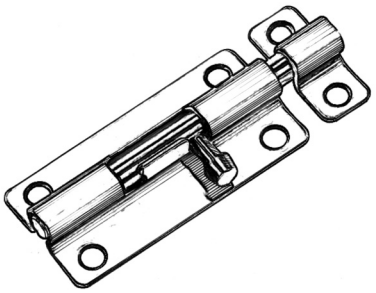
veg. **patí de moble** n m

1453 **llisquet** n m
<Ferreteria escènica>

es pestillo
fr verrou
it catenaccio
en latch
de Riegel

Tancadura constituïda per un pestell fixat o encastat en un batent, que es fa moure amb la mà, directament o mitjançant un mecanisme, per a que s'introdueixi en un tancador, que pot ser una armella o un forat en el bastiment o en el batent contrari.

NOTA: Els llisquets poden ser horitzontals i verticals.

llisquet JSG

1454 **llista** n f
<Producció i administració>

es lista
fr liste
it lista
en list
de Liste

Full o conjunt de fulls en què hi ha inserits una sèrie de noms de persones o de coses, d'adreces o d'altres indicacions.

1455 **llista d'assajos** n f
<Representació>

es tablilla de ensayos
fr calendrier des répétitions
fr programme des répétitions
it programma di prove
en running order
de Ablaufplan
de Szenenfolge

Seqüència en que s'assagen les diferents escenes d'una obra.

1456 **llistat d'aparells d'il·luminació** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **inventari de l'equipament d'il·luminació** n m

1457 **llistat d'attrezzo** n f

<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **inventari d'attrezzo** n m

es inventario de utilería
es lista de accesorios
es lista de utileria
fr conduite des accessoires
fr liste des accessoires
it elenco degli attrezzi
en property inventory
en property list
de Requisitenliste

Llista on es relacionen tots els elements d'atretzo que s'usen en una producció, el seu lloc a l'escenari, i el moment en que s'usen.

1458 **llistat de memòries** n m
<Il·luminació escènica>

es listado de memorias
fr liste des mémoires
it lista memorie per elettricisti
en lighting electrician's cue sheet
de Stimmungsliste

Llistat que té l'operador de la taula de llums on, de forma correlativa i numerada, que conté les memòries dels canvis de llum d'un espectacle i els seus peus.

1459 **llistat de canals** n m
<Il·luminació escènica>

es listado de canales
es listado de dimers
fr liste des canaux
it lista canali
en channel schedule
en dimmer schedule
de Dimmerbelegungsplan

Llista en forma de taula que, organitzada per canals, indiquen la seva relació amb els dímers, el tipus d'aparell d'il·luminació i el seu ús escènic.

1460 **llistat de contactes** n f
<Representació>

es contactos
es lista de contactos
fr liste des contacts
it lista dei contatti
en contact list
de Kontakt-Liste

Llista de noms i dades de contacte (números de telèfon, adreces) del repartiment i l'equip tècnic d'una companyia, una producció teatral.

1461 **llistat de filtres** n f
<Il·luminació escènica>

es listado de corte
fr liste de filtres
it lista memorie per elettricisti
en color cut list
en cut list (lighting)
de Farbfilterliste

Llista de tots els filtres necessaris per ser tallats i preparats pels projectors de llum d'una producció.

1462 **llistat de salutacions** n f
<General>

es lista con el orden de saludos
fr liste de l'ordre des rappels (des saluts)
it chiamata
en bows list
en curtain call list
de Apllausordnung

Llista que utilitza el regidor per fer sortir els artistes a saludar davant el públic al final d'una representació.

1463 **llistat de teler** n m
<Maquinària>

sin. compl. **plànol de muntatge de teler** n m

es listado de telar
es plano de montaje en varas (iluminación, escenografia)
fr conduite de service
it schema dei tiri adoperati
en fly schedule
en hanging plot
en line set plot
de Hängeplan
de Verhangplan

Llistat dels equips aeris on es muntaran els elements sospesos del teler d'un espectacle

Gran Teatre del Liceu
Maquinària

Producció: Aida

LLISTAT DE TELER

Barra	Element	Acte	Quadre	Barra	Element	Acte	Quadre
1				31			
2	1r Rompiment	2	1	32	3r Rompiment	4	2
3	Teló amb pas	1	1	33	5è Rompiment	1	2
4	1r Rompiment	1	2	34			
5	1r Rompiment	3		35			
6				36			
7				37			
8	Aplic barana	1	1	38	5è Bastidor armat	4	2
9	Teló de fons	2	1	39	6è Romiment	1	2
10	2n Rompiment	1	2	40			
11	2n Rompiment	2	2	41			
12	Teló curt	4	1	42			
13				43	Ferma fòrum	3	
14	1r Rompiment	4	2	44			
15				45			
16				46			
17	Teló de fons	1	1	47			
18	3r Rompiment	1	2	48			
19				49			
20				50			
21	2n Rompiment	4	2	51			
22				52			
23				53			
24				54			
25				55	Ferma fòrum	2	2
26				56			
27	4t Rompiment	1	2	57			
28				58			
29				59			
30							

llistat de teler de l'òpera Aida al Gran Teatre del Liceu JSG

1464 **llistat de vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

es lista de vestuario
fr liste des costumes
it lista dei costumi
en costume plot
en wardrobe plot
de Kostümliste

Full o conjunt de fulls en què hi ha inserits la relació de totes i cadascuna de les peces que conformen el vestuari, tant d'un artista com el d'una producció completa.

1465 **llit elàstic** n m
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **trampolí** n m

es cama elástica
es trampolín
fr toile élastique
fr trampoline
it letto elastico
it tapetto elastico
it trampolino
en trampoline
de Trampolin

Aparell consistent en una lona subjecta a una estructura metàl·lica rectangular per mitjà d'unes molles que donen elasticitat a la superfície de salt, sobre la qual bota l'artista.

1466 **llogar** v tr

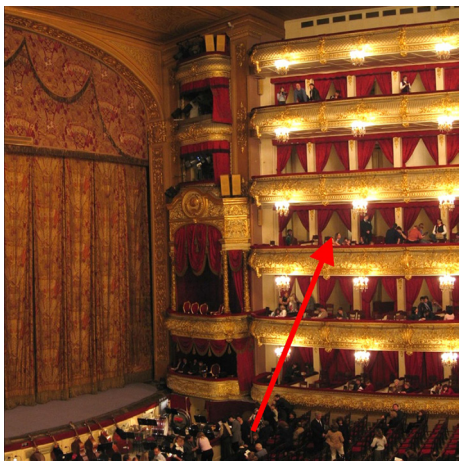
<Producció i administració>

es alquilar
fr louer
it noleggiare
en rent, to
de mieten

Prendre a lloguer.

1467 **llotja** n f
<General. Parts del teatre>

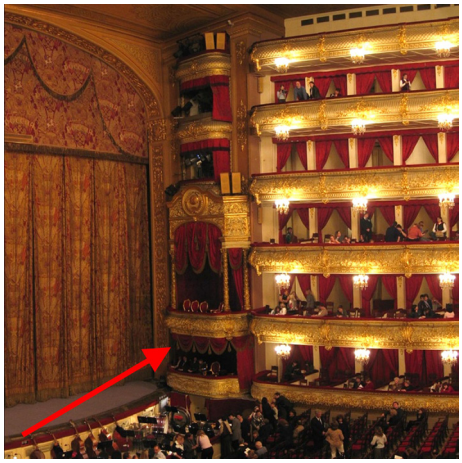
es palco
fr loge
it palco
en box [in auditorium]
de Loge

llotja del Teatre Bolschoï
(www.russia.geometrus.com)

En una sala d'espectacles, compartiment amb seients per a un cert nombre de persones, separat de la resta de localitats.

NOTA: En ocasions, poden formar part del muntatge escènic, especialment quan són a tocar de l'escenari.

llotja de prosceni del Teatre Bolschoï
(www.russia.geometrus.com)

1468 **llotja de prosceni** n f
<General. Parts del teatre>

es palco de procenio
fr loge d'avant-scène
it barcaccia
it palchetto di proscenio
it palchi di proscenio
en procenium box
en stage box
de Bühnenloge

Llotja situada a un costat de la boca de l'escenari i sobre la fossa d'orquestra.

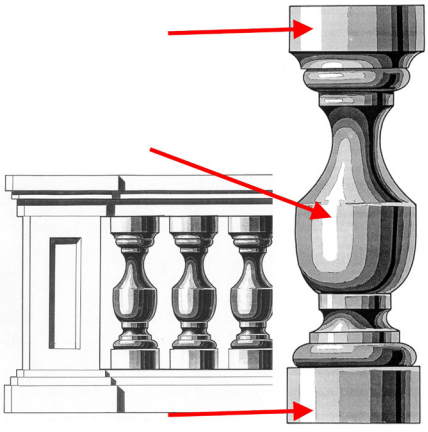
lluentons (www.esacademic.com)

1469 **lluentó** n m
<Materials>

sin. compl. **llustrí** n m

es lentejuela
fr paillette
it lustrino
en paillete
de Paillette

Trosset lenticular de plàstic o de material sintètic, brillant i rígid, que es fixa a la roba amb puntades que cal passar per un foradet que té al costat o al mig, utilitzat per adornar els decorats i el vestuari teatral.

llum pintada en un decorat JSG

1470 **llum** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tono claro (color)
fr ton (plus clair)
it luminosita
en tint (colours)
de Farbton aufhellen

Representació pictòrica dels efectes lluminosos tant en ordre

genèric com particularitzant en la seva direcció.

NOTA: Tradicionalment, la llum en les escenografies pintades es fa venir del lateral superior esquerre des del punt de vista de l'espectador.

1471 **llum** n f
<Il·luminació escènica>

es luz
fr lumière
it luce
en light
de Licht

Agent físic que constitueix una de les formes possibles d'energia, que és capaç d'impressionar els òrgans de la vista i permet de veure els cossos que l'emeten.

1472 **llum àudio rítmic** n m
<Il·luminació escènica>

es luces sicodélicas
es sonido a luz
fr lumières psychédéliques
it luci psichedeliche
en sound to light
de Audio rhythmische psychedelischen Lich

Dispositiu electrònic que pren els senyals d'àudio d'alta i baixa freqüència, així com el ritme, i converteix aquesta informació en els senyals de control d'il·luminació que mouen la llum amb la música automàticament.

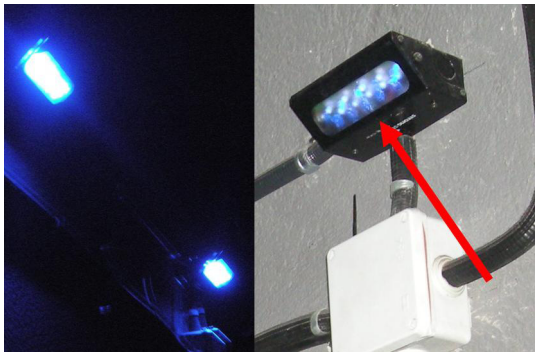

llum àudio rítmic (www.peysanet.com)

1473 **llum blava** n f
<General. Parts del teatre>

es luces azules
es luces de seguridad
fr lumière bleue (sécurité)
it luce blu (di sicurezza)
en backstage light
en blue light

Il·luminació de color blau i de molt baixa intensitat que s'encén durant les funcions, per il·luminar els passadissos i les escales per on es mouen els tècnics i actors.

llum blava de treball del Teatre Joventut de L'Hospitalet de Llobregat JSG

1474 **llum càlida** n f
<Il·luminació escènica>

es luz cálida
fr lumière chaude
it luce calda
en warm light
de warmes Licht

Llum produïda per incandescència, que es diferencia de la produïda per luminescència, en el fet que la temperatura és molt alta.

NOTA: El terme és usat de forma global per indicar la temperatura general d'una il·luminació -càlida o freda-, independentment dels aparells i làmpades usats per aconseguir-ho.

1475 **llum clau** n f
<Il·luminació escènica>

sin. **llum de base** n f

es iluminación principal
fr éclairage principal
fr lumière de base
it intonazione principale (luce)
en key light
de Hauplicht

Il·luminació bàsica d'un espectacle, acte, escena o memòria, sobre la qual s'hi afegeixen tota mena d'efectes i projeccions.

1476 **llum d'alarma** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es luz de alarma
fr lampe d'avertissement
fr lumière d'alarme
it diffusore di allarme visivo
en fuzz light
en police beacon
en trip light
de Rundumlicht

Lluminària amb un mirall giratori al voltant de la làmpada i una cúpula de plàstic de colors.

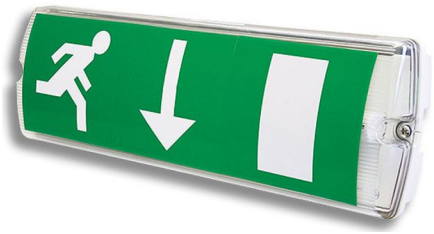

llums d'alarma (www.iasoundandlight.co.uk)

1477 **llum d'emergència** n m
<Seguretat i riscos laborals>

sin. compl. **indicador de sortida d'emergència** n m

es indicador de salida de emergencia
fr éclairage de secours
fr éclairage de sécurité
it luce di emergenza
en emergency light
de Notbeleuchtung

llum d'emergència (www.vikinglighting.co.uk)

Aparell d'il·luminació, muntat generalment sobre les sortides d'emergència, que conté una bateria elèctrica, que permet d'encendre una làmpada de forma autònoma quan s'interromp el subministrament elèctric en un edifici.

1478 **llum d'entrada del públic** n f
<Il·luminació escènica>

es iluminación prefijada
fr éclairage à l'entrée du public
it effetto luminoso già preparato "preset"
en preset (lighting)
de Einlassstimmung

Llum de sala en el moment de donar entrada al públic.

NOTA: Cada espectacle pot necessitar un tipus i un nivell de llum determinat.

1479 **llum de base** n f
<Il·luminació escènica>

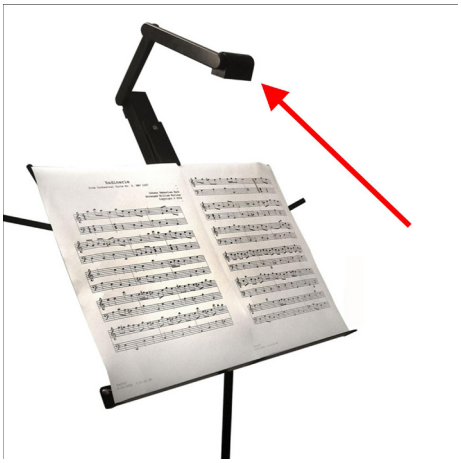
sin. **llum clau** n f

1480 **llum de faristol** n m
<Il·luminació escènica>

es lámpara para atril
es luz de atril
fr éclairage d'orchestre
it luce d'orchestra
en music stand light
en orchestra light
de Orchesterlicht

Làmpada amb el seu suport, que es munta per il·luminar els faristols dels músics.

NOTA: Durant les representacions de teatre musical i òpera, els músics solen interpretar des de la fossa d'orquestra que està situada sota el prosceni de l'escenari. Per poder llegir les partitures, precisen dels llums de faristol. Aquests han de provocar la menor contaminació lumínica per no destorbar la il·luminació escènica.

llum de faristol (www.jwpepper.com)

1481 **llum de guàrdia** n m
<Il·luminació escènica>

sin. **guàrdia** n f

1482 **llum de l'apuntador, -a** n m
<Il·luminació escènica>

es luz del apuntador
fr éclairage du souffleur
it luce della buca suggeritore
en prompter's light
de Souffleurlicht

Llum de baixa potència que disposa l'apuntador en el coverol o en el faristol en un costat de la boca de l'escenari, per poder llegir el text o la partitura.

NOTA: És important que aquest llum pugui ser control·lat des de la taula de llums, per poder fer fosc totalment quan sigui necessari.

1483 **llum de lluna** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **clar de lluna** adv

1484 **llum de neteja** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **llum de treball** n f

1485 **llum de pupitre** n m
<Electricitat>

sin. compl. **llum de taula** n m

es luz de mesa
es luz de pupitre
it luce del leggio
en desk lamp
en desk light
en operating light
de Pultbeleuchtung

Petita làmpada que il•lumina les taules de llums i so durant els assajos i representacions.

llum de pupitre (www.bb-vt.com)

1486 **llum de sala** n f
<Il·luminació escènica>

es iluminación de la sala
es luces de sala
fr lumière (éclairage) de la salle
it luci di sala
en house lights
de Saalbeleuchtung

Llum que il·lumina l'espai del públic abans, després i durant els descansos de la representació.

1487 **llum de seguretat** n m
<Seguretat i riscos laborals>

veg. **enllumenat de seguretat** n m

1488 **llum de servei** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **llum de treball** n f

1489 **llum de taula** n m
<Electricitat>

veg. **llum de pupitre** n m

1490 **llum de treball** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **guàrdies** n f pl
sin. compl. **llum de neteja** n f
sin. compl. **llum de servei** n f

es luz de servicio
fr éclairage de service
it luce di servicio
en work light
en working light
de Arbeitslicht

Llum que il·lumina l'escenari durant el muntatge dels decorats, projectors, etc.

1491 **llum estroboscòpica** n f
<Il·luminació escènica>

es luz estroboscópica
fr stroboscope
it luce stroboscopica
en strobe light
de Lichtzerhacker
de Stroboscop

Efecte de llum que produeix una serie de flaixos intermitents i de gran intensitat.

projectors de llum estroboscòpica
(www.productescategory.com ; www.music-produktiv.com)

1492 **llum fantasma** n f
<Il·luminació escènica>

es luz fantasma
fr rémanence
it lampada che "fila"
it luz fantasma
en ghosting

de Ghosting

Llum que emet un instrument de llum quan el nivell del control és a zero.

1493 **llum fluorescent** n f
<Il·luminació escènica>

es luz fluorescente
fr lumière fluorescente
it luce fluorescente
en fluorescent light
de Leuchtstofflampenlicht
de Neonlicht

Llum provinent d'un tub de fluorescència

1494 **llum freda** n f
<Il·luminació escènica>

es luz fría
fr lumière froide
it luce freda
en cool light
de kaltes Licht

Llum produïda per luminescència, que es diferencia de la produïda per incandescència, en el fet que la temperatura és molt baixa.

1495 **llum indirecta** n f
<Il·luminació escènica>

es luz indirecta
fr éclairage indirect
it luce diffusa
it luce indiretta
en indirect light
de indirekte Beleuchtung

Llum que arriba a l'objecte il·luminat després d'ésser difosa o reflectida.

1496 **llum lateral** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **carrer de llum** n m

1497 **llum negra** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **llum ultraviolada** n f

es luz negra
es luz ultravioleta
fr lumière de Wood
fr lumière noire
fr lumière ultraviolette
it luce wood
en black light
en ultra violet light
en UV
de UV-Licht

Llum que es troba dins l'espectre electromagnètic que comprèn l'interval que va des de la llum visible fins a la regió dels rajos X, i que és usada escènicament per crear efectes especials.

dos tipus de projector i un tub de fluorescència emissors de llum negra
(www.equipson.com ; www.spanish.alibaba.com)

1498 **llum paràsita** n f
<Il·luminació escènica>

es luz dispersa
es luz paràsita
fr lumière parasite
it sforo (luce)
en leak
en scatter
en spill light
de Streulicht

Tota aquella llum que no es troba ben dirigida d'acord amb un projecte d'il·luminació escènica i que il·lumina zones del decorat, l'embocadura o dels artistes de forma anòmala.

1499 **llum pilot** n m
<Il·luminació escènica>

es lámpara piloto
fr voyant lumineux
it luce guida
en indicator light
en pilot light
en tallylight
de Testleuchte

Llum de senyalització per indicar l'estat d'un dispositiu.

llums pilot (www.directindustry.com)

1500 **llum portàtil** n m
<Electricitat>

es làmpara portátil
fr baladeuse
it lampada d'ispezione
en trouble lamp
de Handlampe

Aparell d'il·luminació de treball format per una làmpada, un element de protecció d'aquesta, el portalàmpades, un cable elèctric d'alguns metres i una clavilla en el seu extrem.

1501 **llum puntual** n f
<Il·luminació escènica>

es acento
es iluminación especial
fr éclairage ponctuel
it lucciola
en special (light)
de Punktlichtbeleuchtung

Efecte d'il·luminació escènica que ressalta a un personatge o element d'escenografia o atretzo de l'escenari.

tres tipus de llum portàtil: amb làmpada incandescent, làmpada fluorescent i amb Led's (www.esska.de ; www.kuma-werkenge.at ; www.fh-dortmund.de)

1502 **llum ultraviolada** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **llum negra** n f

1503 **llum zenital** n f
<Il·luminació escènica>

es luz cenital

fr plafonnier
it abbaino
en down light
en overhead light
en top light
de Deckenarmatur

Llum, natural o artificial, que prové del sostre i il·lumina un local, un edifici, una església, etc.

1504 **llums de mutació** n m pl
<Il·luminació escènica>

veg. **encegadores** n f pl

1505 **llustrí** n m
<Materials>

veg. **lluentó** n m

1506 **lm/ft²** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **candeles-peu** n f

1507 **lona impermeable** n f
<Materials>

es lona impermeable
fr bâche
it telone [per coprire]
en tarp
en tarpaulin
de Persenning
de Segeltuch

Teixit molt fort de cotó, de cànem o altres materials que no permet el pas d'un fluid a través seu.

NOTA: Material molt important de tenir a mà en els espectacles a l'aire lliure per cobrir equips elèctrics, taules de control, decorats, etc., en cas de pluja.

1508 **lubricant** n m
<Materials>

veg. **lubrificant** n m

1509 **lubrificant** n m
<Materials>

sin. compl. **lubricant** n m

es lubricante
fr lubrifiant
it lubrificante
en lubricant
de Schmiermittel

Oli, greix, etc., que s'interposa entre les parts d'un mecanisme per disminuir la fricció.

1510 **lumen** n m
<Electricitat>

es lumen
fr lumen

it lùmen
en lumen
de Lumen

Unitat de flux lluminós, del sistema internacional, equivalent al flux emès en un angle sòlid d'un estereoradiant per un focus puntual d'una candela d'intensitat situat en el vèrtex de l'angle

NOTA: El seu símbol és lm.

1511 **luminància** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es brillo absoluto
fr brillance
it luminanza
en brightness
de Leuchtdichte

Magnitud relativa a la lluminositat o brillantor de cadascun dels punts de la imatge en un monitor o projector.

1512 **luminotècnia** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **il·luminació** n f

es iluminación
es luz
fr éclairage
fr lumière
it illuminazione
en lighting
de Beleuchtung

Acció d'il·luminar un espai escènic per fer una representació, fer-hi fotografies o enregistrar-hi una seqüència de cinema o de televisió.

1513 **luminotècnic -a** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **elèctric -a** n m, f
sin. compl. **tècnic -a de llums** n m, f

es eléctrico
es luminotécnico -a n m, f
es técnico -a de luces n m, f
fr électricien électricienne (de plateau, d'spectacle)
fr électro
it elettricista
it tecnico luci
en electrician
en lighting technician
de Beleuchter

Persona que s'encarrega de la instal·lació, la manipulació i la conservació dels projectors i d'altres aparells i accessoris utilitzats en la il·luminació d'una producció teatral, musical, cinematogràfica, videogràfica o televisiva.

1514 **maça de goma** n f

<Eines>

es mazo de goma
fr maillet caoutchouc
it martello di gomma
en rubber maillet
de Gummihammer

Eina consistent en un tros de goma dura travessat per un mànec llarg i prim de fusta.

maça de goma JSG

Mm

1515 **magatzem** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **moll** n m

es almacén
es bodega
es depósito
fr entrepôt
fr magasin
it magazzino
en storage room
en warehouse
de Dekorationlager, -magazin

Lloc del teatre destinat a dipositar-hi embalums, embalatges, decorats, atretzo, vestuari, etc., que no han d'ésser usats immediatament.

1516 **magatzem d'attrezzo** n m
<General. Parts del teatre>

es bodega de utilería
fr magasin d'accessoires
it magazzino per attrezzi
en property room
de Requisitenraum

Magatzem que es troba dins l'escenari i prop de l'escena on es guarda l'atretzo d'una producció, d'una companyia, etc.

1517 **magatzem de decorats** n m
<General. Parts del teatre>

es andén de decorados
es andén de escenografía
fr entrêpot à décors
fr magasin à décors
it deposito
en scene dock
en storage (scenery)
de Abstellraum
de Dekorationsmagazin

Magatzem on es dipositen els decorats en un teatre quan no estan servint a escena.

magatzem de decorats del Gran Teatre del Liceu JSG

1518 **magatzem decorats de repertori** n m
<General. Parts del teatre>

es almacén de decorados de repertorio
es stock de decorados
fr réserve de décors
it materiale disponibile a magazzino
en stock scenery

de Dekorationsfundus

Magatzem, en el teatre o a l'exterior d'aquest, on s'hi troben els decorats considerats de repertori.

NOTA: Fins la primera meitat del S XX, la majoria dels teatres disposaven d'un seguit de decorats: sala rica, sala pobra, sala mitjana, bosc, jardí, platja, interior rústec, exterior de palau, interior de palau, etc., que usaven indistintament de l'obra que fessin. Aquest tipus de magatzem fou adoptat a Catalunya pels tallers d'escenografia que es dedicaven al lloguer de decorats fins a l'actualitat.
(Imatge)Antic edifici magatzem de decorats de repertori del Teatro alla Scala de Milano, on es trobaven classificades cadascuna de les produccions en un o més nínxols. (Lo spazio, il luogo, l'ambito. Silvana Editoriale. Milano. 1983)

magatzem de decorats de repertori Veg NOTA

1519 **magnetòfon** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es magnetófono
fr magnétophone
it registratore
en tape recorder
de Tonbandgerät

Aparell d'enregistrament i de reproducció de sons per mitjà de la imantació permanent d'una cinta magnètica.

magtetòfon (www.guiston.com)

1520 **magnetòfon de casset** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es casete
es magnetófono de casete
fr magnétophone à cassettes
it registratore a cassetta
en cassete tape recorder
de Kassettenrecorder

Sistema de registre i reproducció d'àudio analògic, que utilitza com a suport una cinta magnètica tancada dins d'una caixeta de plàstic.

magnetòfon de casset JSG

1521 **magnetoscopi de casset** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **videocasset,** n m

es videocasete
fr magnétoscope à cassette
it videoregistratore
en video cassette
en video cassette recorder
de Videorecorder

Aparell per enregistrar imatges i so en una cinta magnètica, que es poden reproduir immediatament en una pantalla de televisió, que utilitza una videocasset.

OBSERVACIONS: Antic magnetoscopi de casset de la dècada dels anys 80 del segle pasat de la marca Sony que usava les desaparegudes cassets de format Betamax.

magnetoscòpi de casset JSG

1522 **mall** n f
<Eines>

es mazo
fr maillet
it maglio mazzuola mazzuolo
it mazzetta di legno
en hammer mallet
en mallet
de Halzhammer

Martell gros, de mànec llarg, com els que usen els forjadors, els picapedrers, etc.

mall (www.bellota.com)

1523 **malla** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **pantalla** n f

1524 **mànager** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **representant** n m, f

es agente
es representante
fr manager
it agente artistico
en agent
en manager
de Künstler-Agent

Persona que s'ocupa dels interessos econòmics i professionals d'un artista.

1525 **mànega** n f
<Eines>

es manguera
fr tuyau
it tubo
en hose
de Schlauch

Tub llarg i flexible de lona, de cautxú, de cuir, etc., per conduir, trasbalsar, llançar en una direcció determinada, líquids.

1526 **mànega d'incendis** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es manga de incendio
es manguera de incendio
fr tuyau d'incendie
it manichetta antincendio
en fire hose
de Feuerlöschschlauch

Tub llarg i flexible de lona, de cautxú, de cuir, etc., per a llançar en una direcció determinada aigua per apagar un foc.

mànega d'incendis (www.vulka.es)

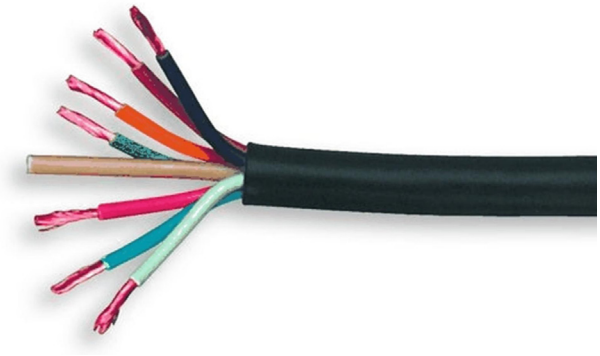
1527 **mànega elèctrica** n f
<Electricitat>

veg. **cable elèctric** n m

1528 **mànega multifilar (elèctric)** n f
<Electricitat>

es manguera multifilar
fr câble multiconducteurs
it cavo multipolare
en multi-cable
en multi-core
de Mehrleiterkabel
de Multicore

Cable elèctric que conté molts conductors corresponents a múltiples circuits.

mànega multifilar (www.shop.berner.eu)

1529 **maneta** n f
<Materials>

es mango
es manija
es manivela
es manubrio
fr poignée
it manubrio
en handle
de Handgriff

Peça o part d'una màquina o d'una eina destinada a posar-hi la mà o aplicar-hi una força que imprimeix moviment de rotació, manejar-la, dirigir-la.

maneta d'una porta i d'una serra de bogir portàtil (www.bosch-home.com ; www.mitrallar.es)

1530 **maniquí** n m
<Sastreria i caracterització>

es maniquí
fr buste de couturière
fr mannequin
it manichino
en dress form
en dummy
en form
en wardrobe dummy
de Scheneiderpuppe

Figura de fusta, de cera, etc., que representa una persona, de què se serveixen els sastres i modistes per confeccionar vestits o exhibir-los.

OBSERVACIONS: Maniquí de modista de mesures adaptables.

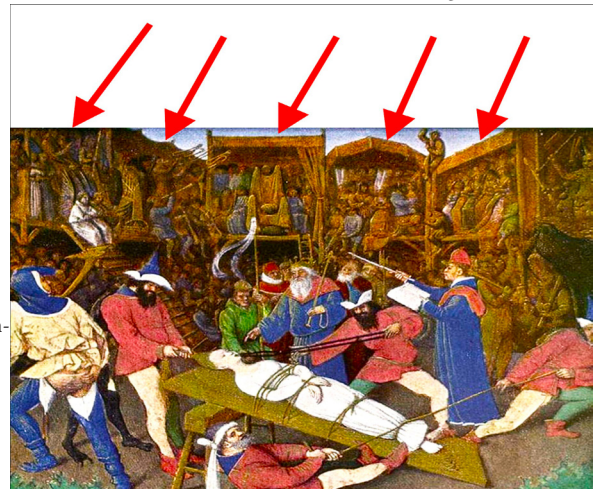
maniquí de modista de mesures adaptables (www.thesewingcenter.com)

1531 **mansió** n f
<Escenografia>

es mansión
fr mansion
it mansione
en mansion
de Mansion

Cadascuna de les escenografies que formen un decorat simultani.

NOTA: Mansions del misteri medieval "Martyre de Saïnte_Apolline", segons el quadre de Jean Fouquet (1450)

mansions Veg. NOTA

1532 **manta** n f
<Materials>

es cobertor

es manta
fr couverure (de protection)
it coperta
en blanket (protective)
de Decke (Schutzabdeckung)

Peça teixida de llana o de cotó, amb lligats i colors diversos, que s'usa com a protecció de decorats, d'elements d'attrezzo o d'instruments musicals durant el seu transport o emmagatzematge.

1533 **manta ignífuga** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es manta ignífuga
fr couverture antifeu
it coperta antincendio
en fire blanket
de FEuerdecke

Manta fabricada amb teixit de fibra de vidre, resistent al foc, que s'usa per apagar petits incendis i el foc sobre les persones.

mètode d'utilització d'una manta ignífuga per apagar un foc petit (www.columtex.com)

1534 **manteniment** n m
<Producció i administració>

es mantenimiento
fr entretien
fr maintenance
it manutenzione
en maintenance
de Instandhaltung
de Wartung

Conjunt d'operacions i treballs necessaris per a que instal·lacions, màquines, edifici, etc., puguin seguir funcionant correctament.

1535 **manual d'instruccions** n m
<Il·luminació escènica>

es manual
fr manuel
it manuale
en handbook
en manual
de Bedienungsanleitung
de Handbuch

Guia que ofereix informació sobre com operar amb un equipament.

1536 **maqueta** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **teatrí** n m

1537 **maquillador -a** n m, f
<General. Oficis>

es maquillador -a
fr maquilleur maquilleuse spectacle
it truccatóre
en make-up artist
de Maskenbildner

Persona especialitzada en la tècnica del maquillatge, especialment d'actors de teatre, de cinema o de televisió.

1538 **maquillar** v tr

<General>

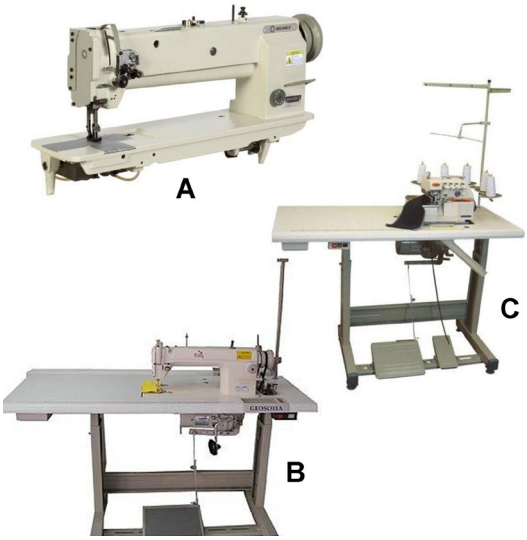
es maquillar
fr maquiller
it truccare
en makeup, to
de schminken

Compondre i pintar especialment la cara d'algú per caracteritzar-lo, per embellir-lo.

1539 **maquillatge** n m
<Sastreria i caracterització>

es maquillaje
fr maquillage
it trucco
en make-up
de Schminke

Tècnica que té per objecte de modificar el modelatge de la cara per transformar-la o embellir-la.

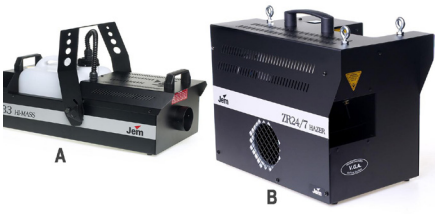

A. màquina de cosir de puntada plana, la més habitual als cosidors. B. màquina de cosir muntada a la seva taula. C. màquina de cosir per costura overlock JSG

1540 **màquina de cosir** n f
<Sastreria i caracterització>

es máquina de coser
fr machine à coudre
it macchina da cucire
en sewing machine
en stitching machine
de Nähmaschine

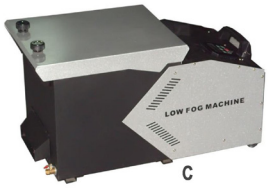
Màquina que permet de cosir amb una gran rapidesa i uniformitat de la puntada.

1541 **màquina de fum** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es máquina de humo
fr dispositif à fumée
fr machine à fumée
it macchina da fumo
en fogger
en smoke machine
de Nebelmaschine

Màquina que emet un fum dens de textura similar a la boira o el fum.

A. màquina de fum per produir boira. B. màquina de fum que produeix una boira invisible (hazer) només visible gracies als feixos del projectors. C. màquina de fum baix - boira baixa- produït per l'escalfament sobtat de la neu carbònica
(JSG; www.m,artin,com ; www.img.alibaba.com)

1542 **màquina de llamps** n f
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **capsa de flaixos** n f

1543 **màquina de neu (elèctrica)** n f
<Elements escènics>

es máquina de nieve
fr machine à neige
it turbine di neve
en snow machine
de Schneemaschine

Aparell que, connectat a l'electricitat, mitjançant un ventilador o una turbina, provoca un efecte de neu a l'escenari.

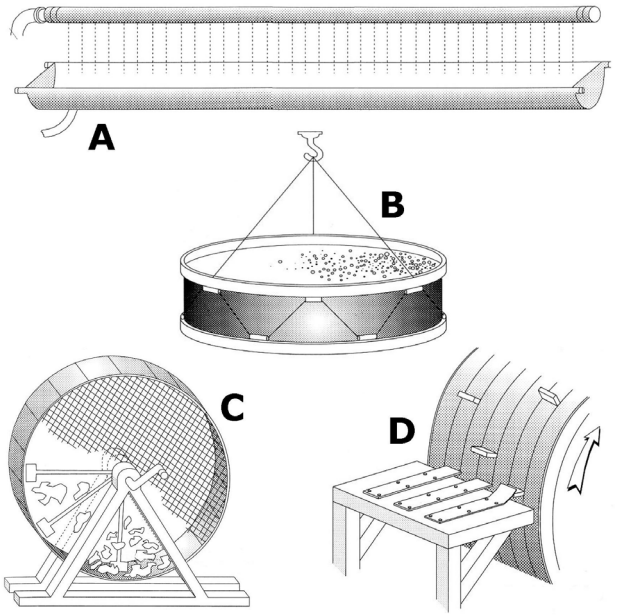
màquina de neu (www.ross.com ; www.rumbounit.com)

NOTA: Hi ha diferents tipus d'aparells que fan la neu a partir de la distribució de bocinets de paper arrugat, confetis, i d'altres que ho fan a partir d'aigua sabonosa.

1544 **màquina de pluja** n f
<Elements escènics>

es máquina de lluvia
fr dispositif à faire la pluie
it macchina per la pioggia
en rain machine
de Regenmaschine

Dispositiu mecànic per simular el soroll de la pluja, o per fer caure aigua simulant la pluja dins l'escenari.

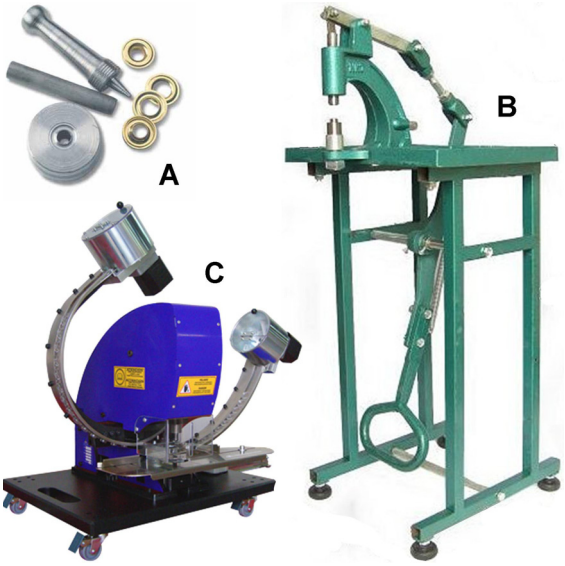

diferents tipus de màquina de pluja: A. pluja amb aigua en circuit tancat. B. tambor amb granets de sorra. C. tambor amb pales que mouen fragments de paper cartró. D. tires de cuir que són aixecades i deixades caure pel moviment giratori d'un tambor que proporciona un soroll de pluja forta. (Create your own stage effects. Gill Davies. A&C blacvk. London.1999)

1545 **màquina de posar ullets** n f
<Sastreria i caracterització>

es máquina para poner ojetillos
fr machine à oeillets
it macchina occhielli
en grommet machine
en grommet set (tool)
de Hülse
de Oese

Màquina per muntar i assegurar els ullets a la part superior dels cortinatges i altres peces de roba.

A. eina de muntar manualment els ullets amb l'ajuda d'una maça. B. màquina manual per posar ullets. C. màquina pneumàtica per posar ullets amb dipòsit JSG

1546 **màquina de trons** n f
<Maquinària>

veg. **planxa de trons** n f

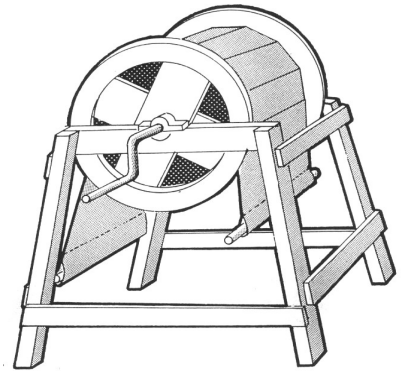
1547 **màquina de vent** n m
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **tambor de vent** n m

es máquina de viento
fr dispositif à vent
fr machine à vent
it macchina per il vento
en wind machine
de Windmaschine

Instrument d'atretzo proveït de llistons de fusta sobre un cilindre que, fent-lo girar sobre un eix, frega sobre una roba de seda o cotó, imitant el soroll del vent, variant-ne la intensitat mitjançant la velocitat de rotació.

NOTA: A l'òpera, el funcionament de les màquines de vent sol estar escrit en les partitures musicals.

màquina de vent JSG

1548 **maquinària** n f
<General>

es maquinaria
es tramoya
fr machinerie
en machinery

de Bühnenmaschinerie

Conjunt de les tramoies que permeten el muntatge i el moviment dels decorats necessaris per a un espectacle.

1549 **maquinista** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **tramoista** n m, f

es maquinista
es tramoyista
fr machiniste
fr machino
it macchinista
en stage hand
de Bühnenhandwerker -in

Persona encarregada de muntar l'escenografia, de preparar i fer funcionar la tramoia i de col·locar en escena els elements escenogràfics necessaris per a un espectacle.

NOTA: Treballador polivalent que pot participar en la construcció dels decorats i ocupar-se del muntatge, la manipulació i el manteniment de la maquinaria. Aquest ofici requereix un ampli ventall de coneixements: fusteria, serralleria, tapisseria, mecànica, modelat,…

1550 **marca** n f
<Representació>

sin. compl. **senya** n f

es marca
fr marque
fr repère
it marca
it marchiatura
en dead flying
en flag (spike)
en mark
en spike
de Markierung
de Markierungszeichen

Senyal, traç, llaçada, tall, que es fa a les taules, tirs, etc., per recordar una posició.

1551 **marcar** v tr
<Maquinària>

es marcar
fr marquer
it segnare
en flag, to
en spike, to
de markieren

Posar una marca.

NOTA: L'acció de marcar a l'escenari fa referència directa a posar cinta adhesiva per senyalar la posició d'elements escenogràfics o escènics, tant sobre les taules de l'escena com a la sala d'assajos. També s'usa per senyalar la posició de la tiranta d'una americana, fent-hi una lligada tot al volt d'aquesta en ambdós baixants.

1552 **martell** n m
<Eines>

es martillo
fr marteau
it martello
en hammer
de Hammer

Eina que consisteix en una cabota de ferro o d'acer fixada formant creu a un mànec que el travessa per un ull, i serveix per a clavar claus, batre metalls, etc.

NOTA: Tradicionalment, els maquinistes usaven un martell de mànec llarg i cabota seccionada longitudinalment per la pena, que els permetia de clavar i desclavar les tatxoles.

A. martell d'orelles de maquinista (original de principis del S XX i d'origen italià) B. martell d'orelles actual JSG

1553 **martell d'orelles** n m
<Eines>

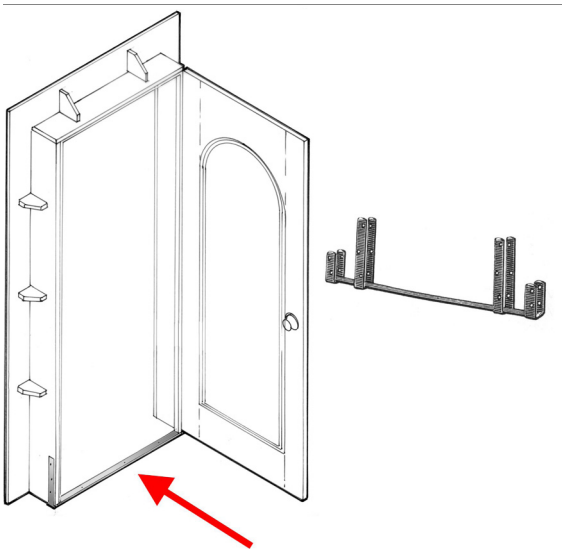
es martillo de carpintero
es martillo de orejas
fr marteau à panne fendue
it artiglio martello
en claw hammer
de Klauenhammer
de Tischlerhammer

Martell que té en un dels extrems del seu cap una obertura en forma d'angle que serveix per arrencar puntes.

1554 **marxandatge** n m
<Producció i administració>

es mercadeo
es merchandising
fr marchandisage
fr merchandising
it merchandising
en merchandising
de Merchandising

Relació comercial establerta entre un marxant i un artista per a la promoció, venda i difusió de les obres d'aquest.

marxapeu JSG

1555 **marxapeu** n m
<Elements escenogràfics>

es herraje de piso
es umbral
fr pied à l'anglaise
fr pied de biche
it spanga di metallo
en foot iron
de Befestigungsseisen

Tira de ferro de 35 x 5 mm de gruix aproximadament, que es posa sota els bastidors de decorat que no queden lligats per la part inferior, com ara les portes, les arcades, etc.

màscares de figurins de Fabià Puigserves per Operació Ubú i Lysistrata

1556 **màscara** n f
<Sastreria i caracterització>

es máscara
fr masque
it maschera
en mask
de Maske

Figura de cartó o altra material adient amb forats per als ulls i la boca, amb que un artista es cobreix el rostre per interpretar un personatge en una representació.

1557 **màscara antipols** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es màscara contra el polvo
fr masque de protection antipoussière
it maschera protectiva
en dust mask
de Schutzmaske

Careta per protegir les foses nasals i la boca de l'entrada de pols i serradures.

màscara antipols
(www.jinweii.com ; www.tractorbynet.com)

1558 **mat** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es mate
es no reflectante
fr mat (e)
it opaco
en matte (texture)
de matt

Sense brillantor, sense lluïssor.

1559 **material publicitari** n m
<Producció i administració>

veg. **mercaderia publicitària** n f

1560 **matinal** n f
<Producció i administració>

es función diurna
fr matinée
it matinée
en matinée
de Matinée

Representació que es fa durant el matí o migdia.

1561 **matís** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es matiz
fr nuance
it sfumatùra
en hue
de Farbton
de Nuance

Variació introduïda en un color per addicció d'un altre color diferent del blanc o del negre, que porta d'un color original a l'afegit amb tota la seva degradació intermèdia.

1562 **matriu** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es matriz
fr matrice
it matrice
en matrix
de korskopplingsmatris
de korskopplingspanel

Part d'un sistema d'àudio, que permet dirigir un senyal o una mescla de senyals d'entrada cap a totes o un nombre determinat de sortides.

1563 **màxim** n m
<Il·luminació escènica>

es al máximo
fr à pleine puissance
it al massimo
en full
de 100%
de Full
de Voll

El valor més gran que pot atènyer un regulador de llum.

1564 **megafonia** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **PA** n f

es megafonía
fr sonorisation
it impianto audio
en megaphony
en PA system
en public address system
de Lautsprecheranlage

Dit d'un sistema d'avisos per al públic, o també d'un sistema de reforç de so, on els altaveus principals estan dirigits cap el públic.

1565 **memòria** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es memoria
fr cue
it memoria
en cue
de Speicher
de Zeichen

Cadascun dels arxius digitals que conté tots els paràmetres per fer funcionar diferents aparells i màquines d'il·luminació, àudio o maquinària, que són executats posteriorment durant la representació.

1566 **memòria (aparell)** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es memoria
fr mémoire
it memoria
en memory
de Speicher

Dispositiu o circuit electrònic que permet l'entrada d'informació per enregistrar-la i emmagatzemar-la temporalment o indefinidament.

1567 **memòria actual** n f
<Il·luminació escènica>

es memoria actual
fr cue actuelle
it memoria attiva
en active (lighting cue)

en cue (lighting)
en cue running
de Aktuelle Stimmung
de Laufende Stimmung

Arxiu de valors i posicions que és visualitzat actualment a escena o s'està visualitzant en el canvi de llums.

1568 **memòria d'accés aleatori** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **memòria viva** n f

1569 **memòria de llums** n f
<Il·luminació escènica>

es cue de iluminación
es memoria de iluminación
fr cue d'éclairage
it numerazione della memoria
en lighting cue
de Einsatzzeichen für einen Lichtwechsel
de Lichtstimmung
de Stimmung

Arxiu d'informació que conté, per a cada escena d'un espectacle, els projectors i els corresponents nivells de llum, i els temps de durada per l'entrada i sortida de l'escena.

1570 **memòria de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es cue de sonido
es efecto de sonido
es memoria de sonido
fr top son
en sound cue
de Go Ton

Arxiu de memòria de so que l'operador executa.

1571 **memòria encadenada** n f
<Il·luminació escènica>

es cue encadenado
es memoria encadenada
es secuencia automática (iluminación)
fr séquence automatique (éclairage)
it sequenza automatica di memoria con tempo di attesa
en auto follow cue (lighting)
en wait cue
de automatische folgende Stimmung

Memòria d'il luminació que s'executa automàtica i immediatament després de concloure la referència anterior

1572 **memòria viva** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **memòria volàtil** n f
sin. compl. **memòria d'accés aleatori** n f
sigla **RAM** n f

es memoria inestable
es memoria volátil
fr mémoire non rémanente
fr mémoire vive
fr MEV
it memoria volatile

en volatile
en volatile memory
en volatile storage
en RAM
de flüchtigen Speicher

Memòria que emmagatzema dades únicament mentre l'ordinador està connectat a la xarxa elèctrica i es buida cada vegada que l'ordinador es desconnecta.

1573 **memòria volàtil** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **memòria viva** n f

1574 **menú** n m
<Il·luminació escènica>

es menú (iluminación)
fr menu
it menu
en menu (lighting)
de Menü
de Übersicht

Conjunt d›instruccions o d›opcions ofertes a l›usuari en l›execució d›un programa informàtic.

1575 **mercaderia publicitària** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **material publicitari** n m

es material publicitario
fr marchandise
fr matériel de publicité
it merce
en advertising material
en merchandise
de Handelsgut
de Handelsgut
de Ware

Material que es lliurat gratuïtament, o venut, per donar publicitat i promocionar un espectacle.

1576 **merda!** interj
<General. Veus, ordres>

es mucha mierda!
fr merde!
it crepi il lupo!
it in bocca al lupo! crepi il lupo!
en break a leg!
en break your leg!
de Hals und Beinbruch, toi toi toi

Expressió de desig d'èxit emprada els dies d'estrena.

NOTA: Terme d'argot, altres expressions de desig d'èxit poden provocar mala sort.

1577 **més nítid (llum)** adj
<Il·luminació escènica>

veg. **nítid, -a (llum)** adj

1578 **mescla additiva** n f

<Il·luminació escènica>

veg. **síntesi additiva** n f

1579 **mescla d'àudio** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es mezcla de sonido
fr mélange du son
fr mixage
it miscelazione
en sound mixing
de Tonmischung

Procés utilitzat en la gravació, edició i d'àudio en directe per balancejar, equilibrar el volum relatiu i equalitzar de les diferents fons d'àudio que es troben presents en un mateix esdeveniment sonor.

1580 **mescla subtractiva** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **subtracció cromàtica.** n f

15821 **mesclador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **taula de mescles (àudio)** n f

1582 **mestre -a de ball** n m, f
<General. Oficis>

es maestro -a de baile
es maestro de ballet
fr maître de ballet
fr répétiteur
it maestro del corpo di ballo
en balletmaster balletmistress
de Ballettmeister -erin

Persona que dirigeix el cos de ball en una companyia.

1583 **mestre -a de cerimònies** n m, f
<Representació>

es maestro -a de ceremonias
fr maître de cérémonie
it maestro delle cerimonie
en master of ceremony
en MC
de Moderator

Persona encarregada de vetllar pel correcte funcionament d'un acte públic.

1584 **mestre de taller** n m, f
<General. Oficis>

veg. **cap de taller** n m, f

1585 **mesurar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es medir
fr mesurer
it misurare
en measure, to

de messen

Avaluar la quantitat d'una cosa per comparació amb una unitat.

1586 **metall** n m
<Materials>

es metal
fr métal
it metallo
en metal
de Metall

Material de construcció, com per exemple el ferro, l'acer o l'alumini.

NOTA: En la construcció escenogràfica, s'usa el terme metall en contraposició amb la fusta que havia estat el material base de construcció.

1587 **metre** n m
<Eines>

veg. **metre plegable** n m

1588 **metre de fuster** n m
<Eines>

veg. **metre plegable** n m

1589 **metre plegable** n m
<Eines>

sin. compl. **metre** n m
sin. compl. **metre de fuster** n m

es metro de carpintero
es metro plegable
fr mètre pliant
it metro
it metro rigido
en carpenter's rule
en folding rule
de Metermass ("Zollstock""

Estri de fusta o d'una altra matèria dura, articulat i plegable, d'un o més metres de llargària, amb la divisió en decímetres, centímetres i mil·límetres marcada que serveix per prendre mides.

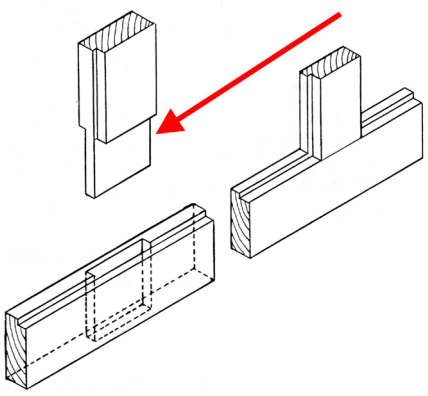

metre plegable (www.fr.academic.ru)

1590 **metxa** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es espiga
fr tenon
it tetone
en tenon
de Zapfen
de Zinke

Extrem d'una peça de fusta rebaixat per les dues cares de manera que encaixa amb precisió dins un trau fet en una altra peça.

metxa JSG

1591 **metxa** n f
<Materials>

veg. **espiga** n f

1592 **meu! meva!** interj
<General. Veus, ordres>

es ¡mio! ¡mia!
fr tout!
it mio! mia!
en all for me
de alle für mich

Interjecció usada per un maquinista, significant que té ben agafat un element de decorat passat per un company.

NOTA: De fet, és una abreviació d'expressions com: "deixa-ho anar" i/o "tot per mi".

1593 **mezzo** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **mig** n m

1594 **micro** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **micròfon** n m

1595 **microauricular** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **cascos** n m pl
sin. compl. **cascs** n m pl

es auriculares de casco
es casco microauricular
es cascos
es microauricular
fr casque
fr micro-casque
it cuffia a microfono
en cans
en headset
en headset microphone
de Kopfhörergarnitur

Dispositiu que s'adapta al cap d'una persona, per pressió per sobre del crani, subjectant un o dos auriculars i de vegades un micròfon.

NOTA: El mot en anglès "headset" és usat als Estats Units d'Amèrica, mentre el mot "cans" és l'habitual a la Gran Bretanya.

microauricular
(www.magenes.pccomponentes.com)

1596 **micròfon** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **micro** n m

es micrófono
es micro
fr micro
fr microphone
it microfono
en mic
en microphone
de Mikrofon

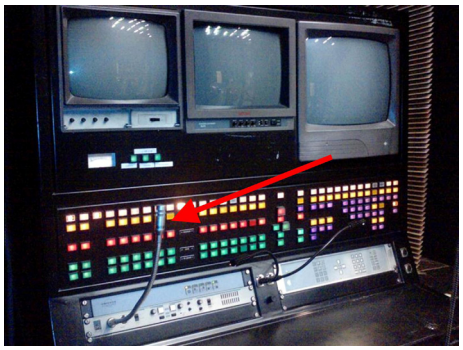
Aparell que converteix les ones sonores en senyals elèctrics, el qual amplifica i reconverteix en so.

NOTA: El terme abreviat micro és usat habitualment en els escenaris per referir-se al micròfon.

1597 **micròfon d'avisos** n m
<Regidoria>

es micròfono de llamada
fr microphone d'appel
it microfono di chiamata
en cue microphone
de Kommandomickofon

Micròfon situat habitualment en el pupitre del regidor que, connectat amb la megafonia interna de l'escenari i de la sala, serveix per donar els avisos.

micròfon d'avisos JSG

1598 **micròfon de pinça** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **micròfon lavalier** n m

1599 **micròfon direccional** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es micrófono direccional
fr micro directionnel
it microfono direzionale
en directional microphone
en shotgun mic
de Richtmikrofon

Micròfon, la resposta del qual és més o menys accentuada segons quina direcció tingui l'ona acústica incident. El seu principi físic està basat en el mateix principi que el de les agrupacions d'antenes: mesurar el so en dos o més punts de l'espai a fi d'utilitzar el desfasament entre els senyals rebuts com a detecció de la direcció d'arribada del so.

micròfon direccional (www.shure.com)

1600 **micròfon lavalier** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **micròfon de pinça** n m

es micrófono de solapa
es micrófono Lavalier
fr microphone lavallière
it microfono Lavalier
en Lavalier microphone
de Lavalier-Mikrofon

Micròfon personal de petites dimensions i d'alta sensibilitat, que se sol subjectar amb una pinça a la roba o a un suport que es col·loca al voltant del coll.

micròfon lavalier JSG

1601 **micròfon omnidireccional** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es micròfono multidireccional
fr microphone omnidirectionnel
it microfono sferico
en omnidirectional microphone
de Kugelmikrofon

Micròfon que rep les ones de pressió acústica arribades des de

micròfon omnidireccional (www.shure.com.)

totes les direccions sense distingir-ne la procedència. En oposició al ^micròfon direccional^, aquest tipus de micròfon només mesura les ones de pressió en una posició de l'espai, de manera que li és impossible discriminar la direcció d'arribada.

OBSERVACIONS: El model de la dreta (Shure KSM44A) pot treballar amb diferents direccionalitats: cardioide, bidireccional i omnidireccional.

1602 **micròfon sense fil** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **inalàmbric** n m

es micrófono inalámbrico
fr Micro H.F.
fr micro sans fil
it microfono a trasmissione
en radio microphone
en wireless microphone
en wireless mike
de drahtloses Mickofon
de Hochfrequenz-Mikrofon

Micròfon amb un dispositiu que permet dur a terme la comunicació sense cables conductors.

NOTA: El terme inalàmbric és usat habitualment als teatres com a terme d'argot per referir-se al micròfon sense fil.

micròfon sense fil amb el seu receptor (www.shure.com.)

1603 **MIDI** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es interfaz digital para instrumentos musicales
es MIDI
fr MIDI
it MIDI
en MIDI
en Musical Instrument Digital Interface
de MIDI

Protocol que permet l'enregistrament i la producció de música en un ordinador per mitjà de sintetitzadors digitals.

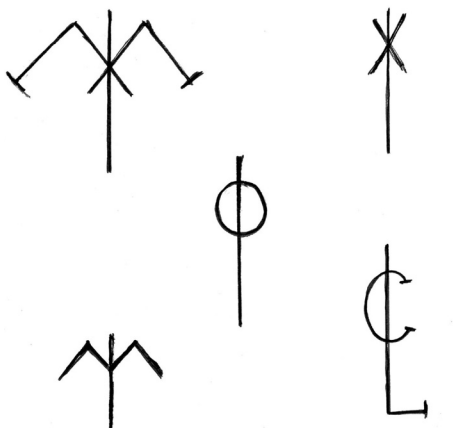
NOTA: També s'aplica als dispositius i els productes que segueixen les normes d'aquest protocol, per exemple fitxer MIDI. Els fitxers MIDI es presenten en la forma de partitures musicals, amb pentagrames, notes i indicacions sobre tempo, instrumentació, etc. La sigla prové de l'anglès musical instrument digital interface (interfície digital per a instruments musicals).

1604 **mig** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **centre** n m
sin. compl. **mezzo** n m

es línea central
es línea central
es línea del medio
fr ligne médiane
fr milieu
fr point milieu
it cima centrale
it linea centrale
it mezzo
en centre line
en centre mark
de Mittellinie

Línia imaginària que forma un angle de 90º en el centre de la línia 0 a la boca d´escena, assenyalant l'eix longitudinal de l'escenari.

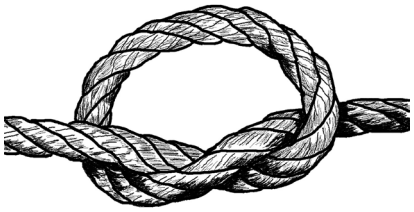
diferents marques dibuixades en els elements escenogràfics que assenyalen la seva posició en el mig de la escena JSG

1605 **mig nus** n m
<Maquinària>

sin. compl. **nus senzill** n m

es cote
es medio nudo
es nudo simple
fr demi-clé (noeud)
it nodo semplice
en half hitch
de Halber Schlag

Nus simple que envolta un objecte.

mig nus JSG

1606 **mini DV** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es mini DV
fr MiniDV
it mini DV
en mini DV
de Mini-DV

Casset petit utilitzat per a la gravació de referència DV, DVCAM i HDV.

mini Dv (www.dvdyourmemories.com)

1607 **MiniDisc** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es minidisc
fr Minidisc
fr minidisque
fr MD
it MiniDisc
en minidisc
de MiniDisc

Format digital per enregistrar i reproduir àudio utilitzant la compressió amb pèrdues anomenada ATRAC.

MiniDisc JSG

NOTA: El MiniDisc tingué una gran acceptació entre els tècnics de so a principis de la dècada dels anys 90 del segle XX. Actualment, es troba en desús.

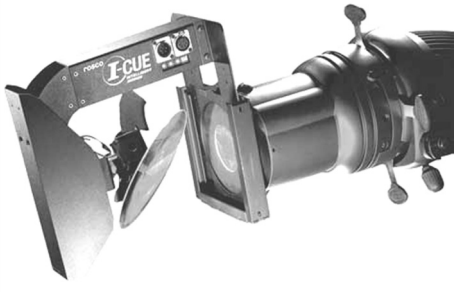
1608 **mirall** n m
<Materials>

es espejo
fr glace
fr miroir
it specchio
en mirror
de Spiegel

Superfície llisa i molt reflectora que, per reflexió dels rajos de llum, dóna imatges clares dels objectes.

1609 **mirall motoritzat** n m
<Il·luminació escènica>

es espejo motorizado
fr miroir mobile
it scanner
en I-Cue
en moving mirror
de Bewegter Spiegel

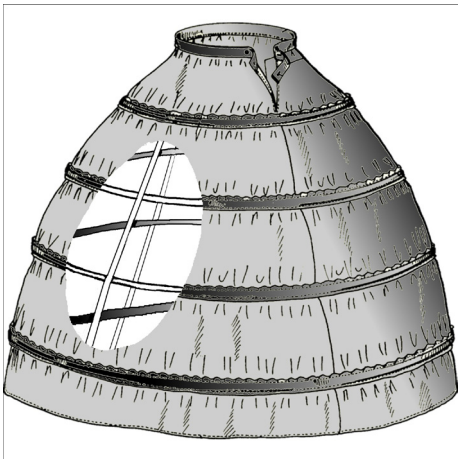
mirall motoritzat J-Cue (www.rosco.com)

Accessori motoritzat situat davant del feix de llum d'un projector robotitzat que, amb el seu moviment, el des

1610 **mirinyac** n m
<Sastreria i caracterització>

es miriñaque
fr crinoline
it crinolina
en crinoline
de Krinoline

Faldilla de sota feta d'una tela rígida, sovint guarnida de faldilla, cèrcols de ferro, etc., per sostenir, més o menys bombades, les robes exteriors.

mirinyac JSG

1611 **miscel·lània** n f
<Representació>

es miscelánea
fr mélanges
fr miscellanées
fr recueil
it mescolanza
it miscellanea
en miscellanea
en miscellaneous
en miscellany
de Gemisch
de Sammlung

Obra composta de treballs en prosa o en vers, publicada, en homenatge a un escriptor, un polític, un científic, etc., pels seus amics.

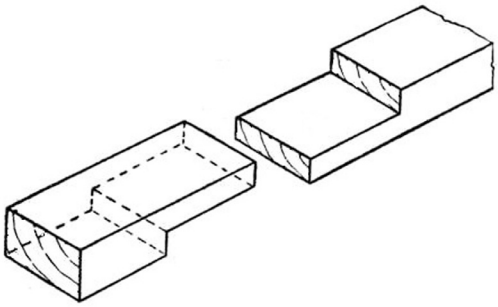

mitges JSG

1612 **mitja** n f
<Sastreria i caracterització>

es media
fr bas
it calza
en stocking
de Strumpf

Peça de vestir de cotó, de seda, etc., que s'adapta al peu i a la cama fins més amunt del genoll.

mitjamossa JSG

1613 **mitjamossa** n f
<Maquinària>

es ensamble de media madera
fr joint à mi-bois
fr mi-bois
it incastro a mezzo legno
en half lap
en half-lapped joint
en scarfing joint
de Blattstoß

Tipus d'encaix entre dos llistons a partir del rebaix practicat a cadascun d'ells de la meitat del seu gruix .

1614 **mitjó** n m
<Sastreria i caracterització>

es calcetín

mitjons actuals JSG

fr chaussette
it calzino
en sock
de Socke

Mitja que no cobreix sinó el peu i la part baixa de la cama

1615 **mitjó-sabatilla** n m
<Sastreria i caracterització>

es calcetin zapatilla
es pantufla
fr chaussons-chaussettes
it pantofole
en slipper socks
de Hüttenschuh

Mitja que no cobreix sinó el peu i la part baixa de la cama i que incorpora una sola per caminar per l'interior d'una casa.

mitjó-sabatilla (www.cutesense.com)

1616 **moble d'escena** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es mueble de escena
fr mobilier de scène
it mobili di scena
en onstage furniture
de Bühnenmöbel

Mobles que formen part de l'attrezzo d'una representació.

1617 **mode de control de canals** n m
<Il·luminació escènica>

es modo de control por canales
fr mode de contrôle des canaux
it controllo dei canali con patch su dimmer
en channel control mode
de Ansteuerungsmodus für Kreise

Mode de treball d'una taula de llums, en el que el teclat dels canals i les funcions associades fan referència a l'espai de treball actiu.

1618 **mode escena** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **mode playback** n m

es modo escena
es modo playback
fr mode direct
it operazioni direttamente in scena
en stage-live
de Live Mode

Mode de treball de la taula de llums on les ordres, memòries, accions executades són visibles a escena.

1619 **mode playback** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **mode escena** n m

1620 **modelar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es modelar
fr modeler
it modellare
en mould (to)
de modellieren

Afaiçonar en argila, en poliuretà o en un altre material un objecte volumètric per fer-ne un motlle o un model.

1621 **modista** n m, f
<Sastreria i caracterització>

es modisto -a
fr costumier
fr couturier
it sarto -a
en dressmaker
de Schneider -erin

Persona que té per professió idear i fer vestits i capells per a senyores.

1622 **moll** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **magatzem** n m

1623 **moll de càrrega i descàrrega** n m
<General. Parts del teatre>

es área de descarga
es plataforma de descarga
fr aire de chargement
fr plateforme de chargement
fr quai de chargement
fr rampe de chargement
it piano caricatore
it posto di caricamento
en loading bay platform
en loading dock
de Ladebereicht
de Laderampe

Basament elevat sobre el pla del sòl en els edificis teatrals, per facilitar la càrrega i la descàrrega de camions.

1624 **monitor** n m
<Il·luminació escènica>

es monitor de vídeo
es monitor tv
fr moniteur (video)
it videomonitore
en TV monitor
de Monitor (Video)

Pantalla d'un terminal informàtic o d'un sistema de visualització d'imatges.

1625 **monitor d'escenari** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **altaveu d'escenari** n m

es altavoz de retorno
es monitor de escenario
fr haut-parleur de renvoi

monitor d'escenari (www.rampa.net)

fr haut-parleur de scène
it altoparlante fase
en foldback
en stage monitor speaker
de Bühnenlautsprecher

Altaveu que s'utilitza per a dirigir el so als artistes intèrprets dalt l'escenari.

1626 **monòleg** n m
<Representació>

es monólogo
fr monologue
it monologo
en monologue
de Monolog

Obra dramàtica basada en un sol actor que interpreta un personatge.

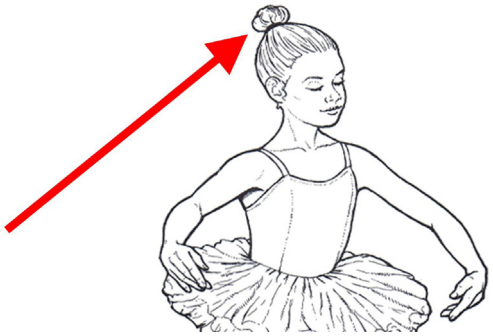
1627 **monyeca** n f
<Eines>

veg. **estergidor** n m

1628 **monyo** n m
<Sastreria i caracterització>

es moño
es castaña
fr chignon
fr houppe
it chignon
it crocchia
en chignon
en topknot
de Dutt
de Haarknoten

Lligat de cabells de forma arrodonida que se subjecta al clatell o bé al damunt, al darrere o als costats del cap.

monyo JSG

1629 **monyó** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es muñón
fr moignon
it moncherìno
it moncóne
en stump
de Stummel

Porció d'un membre amputat usat com a element d'attrezzo.

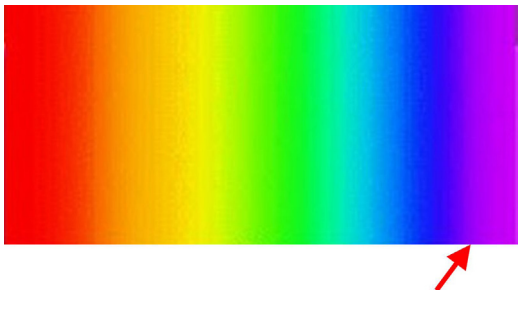

monyó:parts del cos humà reproduïdes realísticament pel seu ús escènic (www.mooncostumes.com)

1630 **morat** n m
<General>

es morado
fr lavande
it color lavanda
en lavender
de blaß-lila

De color entre vermell i blau, com el suc de les móres.

morat JSG

1631 **mosquetó** n m
<Elements escènics>

es mosquetón
fr fermoir
fr mousqueton
it moschettone
en carabiner (rigging)
de Karabinerhaken

Fermall metàl·lic en forma d'anella que es tanca automàticament mitjançant una molla.

diferents tipus de mosquetons (www.camp4online.com , www.giresgroup.com , www.espeleonus.com , www.grupo_garcia_brufau.com; JSG)

1632 **mostra** n f
<Sastreria i caracterització>

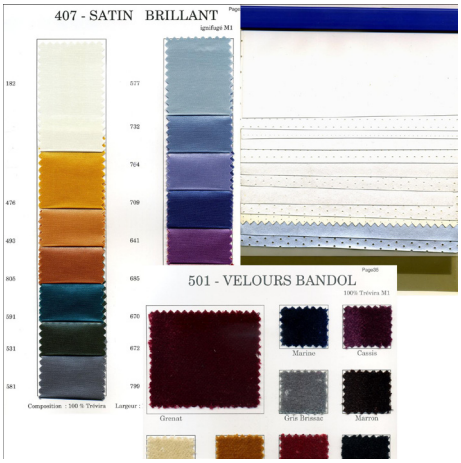
es muestra
fr échantillon
it campione
en swatch
de Muster

Tros, petita quantitat, d'una mercaderia, d'un material, etc., que es mostra per fer-ne conèixer la qualitat.

1633 **mostrari** n m
<Sastreria i caracterització>

es muestrario
fr choix d'échantillon
it campionario
en swatch book
de Musterbuch (Materialien)

Col·lecció de mostres d'un fabricant, d'un comerciant, etc.

mostraris de teixits JSG

1634 **mostrari de filtres** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **llibret de filtres** n m

1635 **motllura** n f
<Materials>

es moldura
fr moulage
fr moulure
it stampo
en molding
de Formteil

Element decoratiu. De relleu i de perfil uniforme, que es pot fer o col·locar en mobles, portes, finestres o bastiments.

motllures de guix
(www.materialesdeconstruccionmadrid.com)

1636 **motor** n m
<Equipament aeri>

es motor
fr moteur
it motore
en hoist
en motor
de Motor

Aparell generador de força que dóna moviment a una màquina.

NOTA: Els motors usats en els escenaris solen ser moguts elèctricament, tot i que també s'usen els moguts per energia oleohidràulica, i van acoblats a una caixa reductora i un tambor d'enrotllament en els equips aeris motoritzats. També són usats pel moviment horitzontal i vertical de decorats a nivell d'escena.

1637 **motor de cadena** n m
<Equipament aeri>

veg. **polispast elèctric de cadena** n m

1638 **moure més (cap a...)** v tr
<General. Veus, ordres>

sin. compl. **córrer-ho cap** v tr

es correrlo
fr déplacer plus
it spostare su (a)
en move it over (to)
en over
de über

Canviar la posició d›un objecte en una direcció indicada.

1639 **MP3** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es MP3
fr MP3
it MP3
en MP3
de MP3

Format de compressió de seqüències d'àudio que permet de reduir un fitxer d'àudio, generalment a una dotzena part de la mida original, preservant-ne la qualitat del so.

NOTA: Els fitxers que tenen aquest format s'identifiquen per l'extensió de fitxer .mp3. La sigla prové de l'anglès moving picture experts group-1 audio layer-3 (capa d'àudio-3 del grup d'experts en imatges en moviment-1).

1640 **MSR** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **làmpada HMI** n f

1641 **multiconnector** n m
<Electricitat>

sin. compl. **connector múltiple** n m

es conector múltiple
fr multi connecteur
it uscita a connettori multipli
en breakout
en multi-connector
de Steckbox

Una connexió que es pot col·locar a l'extrem d'una mànega multifilar que ofereix un connector per a cada circuit que figura a la mànega multifilar.

multiconnectors habituals als escenaris:
A. Socapex. B. Harting
(www.harting.es i www.cse-distributors.co.uk)

1642 **muntacàrregues** n m
<General. Parts del teatre>

es montacargas
fr monte-charge

it ascensore di servizio
en equipment lift (stage)
en freight elevator
en scenery elevator
de Lastenaufzug

Elevador per transportar coses d'un pla inferior a un de superior, especialment per pujar o baixar materials entre les diferents plantes de l'escenari del teatre.

muntacèrregues de l'escenari de la Sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre de Barcelona JSG

1643 **muntant** n m
<Maquinària>

es montante
fr montant
it cantinelle
it montante
en stile
de Fries
de Rahmen
de Stiel

Element de fusta, alumini o acer que en posició vertical forma parts dels bastigis de bastidors, practicables i altres elements escènics i sobre el qual s'hi fixen els travessers.

muntants de bastigis armats JSG

1644 **muntar** v tr
<Maquinària>

es montar
es montar el decorado
fr installer
fr planter
it monatare le scene
it montare
en set up, to
de aufbauen
de zusammenbauen

Armar, dreçar, un decorat ajustant les parts de què es compon a l'escenari, a la sala d'assajos, etc.

1645 **muntatge** n m
<Maquinària>

es montaje
fr montage
it montaggio
en build
en set up
de erster Aufbau

Operació de muntar una escenografia.

1646 **muntatge d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

es montaje de iluminación
fr temps nécessaire à l'installation de l'éclairage
it il tempo per montare le luci
en light hang
de Einrichtungszeit

Programació, dins el temps general del muntatge d'un espectacle, del període dedicat al muntatge de llums.

NOTA: Expressió incorporada al Treball de camp 1, amb el suport d'un 70% dels tècnics consultats.

1647 **músic -a** n m, f
<General. Oficis>

es músico -a
fr musicien
it musicìsta
en musician
de Musiker
de Orchestermusiker

Persona que compon, dirigeix o interpreta obres musicals.

1648 **music-hall** n m
<Producció i administració>

es music hall
fr music-hall
it teatro di varietà
en music-hall
de Variété

Espectacle de varietats

NOTA: Per extensió, el terme music-hall també fa referència als teatres on es representen aquests espectacles.

1649 **música d'escena** n f
<Producció i administració>

veg. **música de fons** n f

1650 **música de fons** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **fons musical** n m
sin. compl. **música d'escena** n f
sin. compl. **música incidental** n f

es fondo musical
es música de acompañamiento
es música de escena
es música de fondo
es música incidental
fr fond musical
fr musique d'atmosphère
fr musique de scène
it musica di fondo
it musica per teatro
en background music
en incidental music
de Begleitmusik
de Bühnenmusik
de musikalischer Hintergrund

Música d'escena destinada a crear un determinat clima que reforci la il·lusió dramàtica, però que no ha estat creada específicament amb aquesta finalitat.

1651 **música en directe** n f
<Representació>

sin. compl. **música en viu** n f

es música en directo
es música en vivo
fr musique en direct
it musica dal vivo

en live music
de Livemusik

Música interpretada per músics presents a la representació.

1652 **música en viu** n f
<Representació>

veg. **música en directe** n f

1653 **música incidental** n f
<Producció i administració>

veg. **música de fons** n f

1654 **musical** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **comèdia musical** n f

es comedia musical
es musical
es revista musical
fr comédie musical
fr musical
it musical
en musical
en musical comedy
de Musical

Espectacle teatral que es desenvolupa a través de seqüències cantades o dansades.

1655 **mussolina** n f
<Materials>

es muselina
fr mousseline
it musselina
en muslin
de Musselin
de Nessel

Roba de cotó imitant la mussolina de seda usada tant en vestuari com en escenografia.

mussolina (www.stragier.com)

1656 **mutació** n f
<Maquinària>

veg. **canvi de decorat** n m

Nn

1657 **napa** n f
<Sastreria i caracterització>

es napa
fr nappa
it nappa
en nappa
de Nappaleder

Pell d'ovella, de cabra o de boví, generalment adobada amb sals de crom, tenyida amb penetració completa del colorant, de plena flor, suau i acabada pel costat de la flor.

NOTA: Tipus de pell usat sovint en la fabricació de guants i altres peces de vestir.

guants de treball de napa JSG

1658 **naturalisme** n m
<Representació>

es naturalismo
fr naturalisme
it naturalismo
en naturalism
de Naturalismus

Tendència dins del realisme artístic més lliure temàticament i tècnicament, especialment en les arts plàstiques.

1669 **negre** n m
<General>

es negro, -a
fr nero
fr noir
en black
de schwarz

Matèria colorant del color del sutge o del carbó, completament fosc.

negre JSG

1660 **neteja en sec** n f
<Sastreria i caracterització>

es lavado en seco
es limpieza en seco
fr nettoyage à sec
it lavaggio a secco
en dry cleaning
de Trockenreinigung

Treure la brutícia, les taques d'una roba, fer-la neta sense emprar aigua.

1661 **netejador -a** n m, f
<General. Oficis>

es limpiador -a
es persona de limpieza
fr nettoyeur
it pulitóre
en charworker
en cleaner
en house keeper
en janitor
de Reinigungskraft

Persona que duu a terme tasques de neteja i d'endreça al teatre.

1662 **netejar l'escena** v tr
<Maquinària>

es sacar la producción del escenario
fr nettoyage de scène
it pulizia al palcoscenico
en load out
de abbauen
de endgültiger Abbau
de verladen

Retirar tots els elements escenogràfics, attrezzo, il·luminació d'escena.

1663 **neu carbònica** n f
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **glaç sec** n m

es hielo seco
fr glace sêche
fr neige carbonique
it ghiaccio secco
en dry ice
de Trockeneis

Anhídrid carbònic en estat sòlid, de color blanc, que manté la temperatura de -78,5 °C, en ésser sublimat dins un aparell en aigua calenta produeix una boira baixa d'un color blanc intens que es usada escènicament.

neu carbònica
(www.messer.com ; www.lima.olx.com.pe)

1664 **neutre** adj
<Electricitat>

sin. compl. **comú** n m

es neutro
fr neutre
it neutro
en neutral (elec.)
de Null-Leiter

Que no té càrrega elèctrica total, perquè la càrrega negativa es contraresta amb la positiva.

1665 **NICAM** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **so estèreo NICAM** n m

1666 **nítid, -a (llum)** adj
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **més nítid (llum)** adj

es nítido
es más nítido
fr net
fr plus net
it chiaro
it piu chiaro
en schärfer (Bel.)
en sharp (lights)
en sharper (lights)
de scharf (Bel.)

De forma precisa en els seus contorns, d'una gran netedat i claredat, no gens confús.

1667 **nivell** n m
<General>

es nivel
fr niveau
it livello
en level (height)
de Niveau

Grau d'elevació d'una línia o d'un pla horitzontals.

1668 **nivell (il·luminació)** n m
<Il·luminació escènica>

es nivel (iluminación)
fr niveau (éclairage)
it livello del comando
en level (lighting)
de Level
de Pegel
de Stand

Valor d'un senyal de control en una escala de 0 a 100.

1669 **nivell d'escena** n m
<General. Parts del teatre>

es nivel de escena
es nivel del piso
es nivel del piso del escenario
es suelo del escenario
fr niveau de scène
it piano palcoscenico
en stage level
de Bühneniveau

Grau d'elevació del pla horitzontal, corresponent a la part superior del paviment de l'escenari a la línia 0.

1670 **nivell de pressió sonora** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **dB SPL** n m
sigla **SPL** n m

es dB SPL
es nivel de presión sonora
es SPL
fr dB SPL
fr niveau de pression sonore
it dB SPL
it livello di pressione sonora
en sound pressure level
en dB SPL
en SPL
de dB SPL
de Schalldruckpegel

Mesura de la pressió d'un so. Les unitats en què es mesura el nivell de pressió sonora són els decibels respecte a una pressió sonora de referència de 2 · 105 Pa.

NOTA: La sigla SPL correspon a la denominació anglesa sound pressure level.

fr. niveau de pression sonore i dB SPL www.bruit.fr
it. livello di pressione sonora i dB SPL www.audiomaster.it

1671 **nivell de so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **nivell sonor** n m

es nivel sonoro
fr niveau sonore
it volume del suono
en sound level
de Lautstärke

Intensitat de la sensació d'un so.

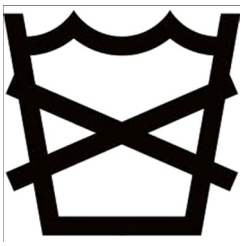
1672 **nivell sonor** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **nivell de so** n m

1673 **no rentar** v tr
<Sastreria i caracterització>

es no lavar
fr pas laver
it non lavare
en do not wash
de nicht waschen

Especificació d'algunes peces de vestir o de roba que podrien perdre la seva forma o color en rentar-se.

símbol normalitzat de no rentar JSG

1674 **node** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es nodo
fr noeud
it nodo
en node
de Node

Punt d'una xarxa de telecomunicacions en què es duu a terme la connexió, la concentració, l'expansió i la commutació de línies o de canals i la provisió de serveis.

1675 **nombre cardinal** n m
<General>

es número cardinal
fr nombre cardinal
it numero cardinale
en cardinal number
de Kardinalzahl

Número enter natural que s'usa per comptar els elements d'un conjunt.

NOTA: Són números cardinals el un, dos, tres, quatre, cinc, etc.

1676 **nombre ordinal** n m
<General>

es número ordinal
fr nombre ordinal
it numero ordinale

en ordinal number
de Ordnungszahl

Número que denota la posició d'un element pertanyent a una successió ordenada.

1677 **només memòria** n m
<Il·luminació escènica>

den. desest. **cue only** n m

es cue only
es solo memoria
fr cue only
fr sélection seulement
it memorizzazione in "tracking mode"
en cue only
de Cue Only

Mode d'edició en el qual qualsevol canvi fet en una memòria un cop enregistrat ho és només en aquesta i no té efecte en les futures.

1678 **nota de premsa** n f
<Producció i administració>

es nota de prensa
fr communiqué de presse
it comunicato stampa
en press release
de Pressemitteilung

Escrit on s'hi troba la informació fonamental sobre algun tema, persona o producció, que es fa arribar als mitjans de comunicació per la seva difusió.

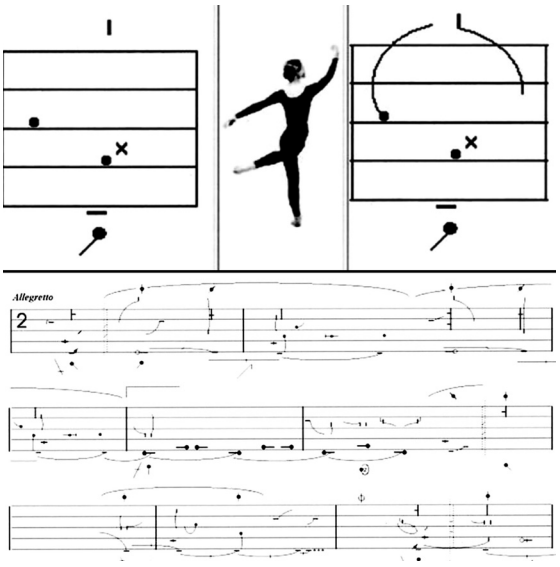
1679 **notació (dansa)** n f
<Producció i administració>

sin. **notació Benesh** n f

es notación (danza)
fr notation choréographique
it annotazione per coregrafia
en dance notation
de Choreologic (Laban-Natation)

Manera de notar o representar els moviments de dansa amb un sistema de senyals, caràcters, etc.

NOTA: La notació de moviment Benesh és un sistema de notació de dansa que permet documentar qualsevol forma de dansa o de moviment humà. Inventat per Joan i Rudolf Benesh a finals de la dècada de 1940, el sistema usa símbols abstractes basats en representacions figuratives del cos humà. Com en la notació musical occidental, utilitza un pentagrama que es llegeix d'esquerra a dreta amb barres verticals que indiquen el pas del temps. Les cinc línies coincideixen amb el cap, espatlles, cintura, genolls i peus (de dalt a baix) i signes addicionals que indiquen la dimensió i qualitat del moviment.

notació Benesh (www.amigosdeladanza.es) Veg. NOTA

1680 **notació Benesh** n f
<Producció i administració>

sin. **notació (dansa)** n f

1681 **notador -a de dansa** n m, f
<General. Oficis>

es anotador -a de ballet
fr choréologue
it coreologo
en choreologist
de Choreologe

Persona que escriu i llegeix la notació de dansa, també anomenada notació Benesh.

1682 **notes del director -a** n f pl
<Representació>

es comentarios del director
es sesión de comentarios
fr communication du metteur en scène
it annotazioni
en notes
de Regieanweisungen

Advertiments, aclariments, explicacions, comentaris, etc., que dóna el director a artistes i tècnics a la fi d'un assaig, una representació.

1683 **NTSC** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es NTSC
fr NTSC
it NTSC
en NTSC
de NTSC

Sistema nord-americà de televisió en colors definit pel National Television System Commitee dels EUA el 1953. Conté 525 línies i 30 imatges per segon (60 camps), i s'utilitza primordialment als Estats Units, al Canadà, a Cuba, a Grenlàndia, a Mèxic, a Panamà, a Puerto Rico, al Japó, a les Filipines i en una part de l'Amèrica del Sud.

NOTA: NTSC és una sigla que correspon a la denominació anglesa National Television System Commitee ('Comitè de Sistema Nacional de Televisió').

1684 **número d'efecte [llum]** n m
<Il·luminació escènica>

es número de la memoria de iluminación
es número del cue de iluminación
fr numéro de position d'éclairage [de lumière]
it effetto luce
en lighting cue number
de Lichteinstellungs-Nummer

Número ordinal i correlatiu que es dóna a un efecte de llum per ser executat posteriorment durant una representació.

NOTA: Generalment, les taules de llum informatitzades donen números d'efecte de forma automàtica que són múltiples de 10. D'aquesta forma, és senzill el poder inserir entre dues memòries d'efecte fins a 9 efectes més.

1685 **número d'identificació** n m
<Producció i administració>

es número de identificación
fr numéro d'identification
it numero d'identificazione
en identification number
de Kennzahl

Nombre amb què una persona o una cosa és designada dins un llistat, un inventari, una relació, etc.

1686 **número de dímer** n m
<Il·luminació escènica>

es número de dimer
fr numéro de gradateur
it numero del canale dimmer
en dimmer number
de Dimmernummer

Número de referència assignat a un canal d'un equip de regulació.

1687 **nus** n m
<Maquinària>

es nudo
fr noeud
it nodo
en knot
de Knoten

Entrellaçament estret de les parts d'un o més cossos prims i flexibles, com ara fils, cordills, cordes, cintes, etc., que, en estirar un dels caps, ordinàriament s'estreny encara més.

NOTA: Els nusos més usats a l'escenari són: el pla, la gasa de mà (as de guia), el vuit i la ballestrinca.

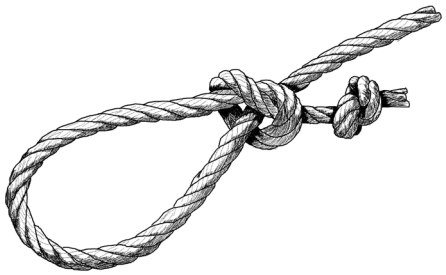
1688 **nus de pardal** n m
<Maquinària>

veg. **ballestrinca** n f

1689 **nus escorredor** n m
<Maquinària>

es nudo corredizo
fr noeud coulant
it cappio
en bow knot
de Schleifenknoten
de Schlinge

Nus que es desfà escorrent-lo.

nus escorredor JSG

1690 **nus pla** n m
<Maquinària>

es nudo de rizo
es nudo llano
es nudo plano
fr noeud droit
fr noeud pat
it nodo piano
en reef knot
en square knot
de Kreuzknoten

nus pla JSG

Nus usat per unir dos cordes, generalment del mateix diàmetre, o els dos extrems de la mateixa corda .

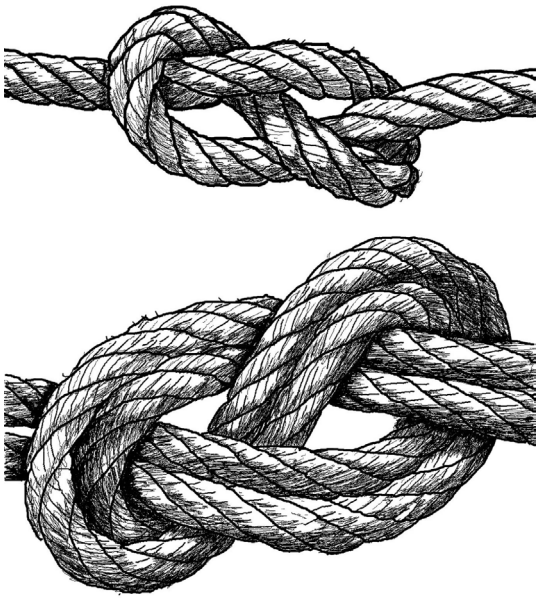
1691 **nus senzill** n m
<Maquinària>

veg. **mig nus** n m

1692 **nus vuit** n m
<Maquinària>

es nudo de ocho
fr noeud en huit
it nodo di savoia
en figure eight knot
en listing's knot
de Achtknoten

Nus que presenta la forma del número vuit i que s'usa als extrems de les cordes.

nus vuit senzill i doble JSG

Oo

1693 **obertura** n f
<Producció i administració>

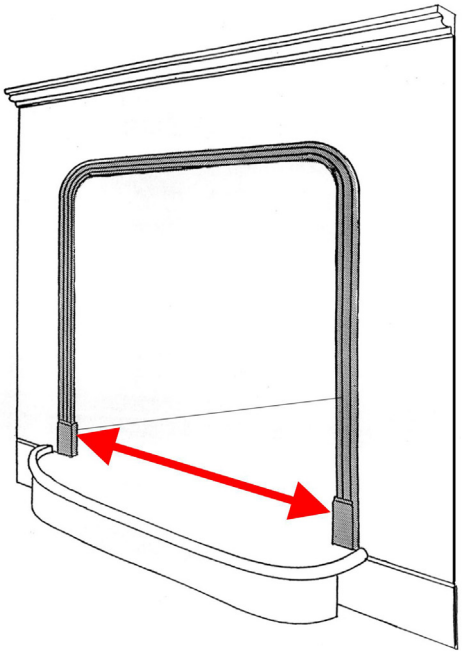
es obertura
fr ouverture
it ouverture
en overture
de Ouvertüre

Peça d'orquestra posada al començament d'una suite, d'una òpera, d'un drama líric.

1694 **obertura de boca** n f
<General. Parts del teatre>

es apertura de la embocadura
fr ouverture de scène
it apertura de boccascena
en proscenium opening
de Prozeniumsöffnung

Amplada màxima entre els murs que formen l'embocadura del teatre.

obertura de boca JSG

1695 **obertura del feix** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **angle del feix** n m

1696 **objectiu** n m
<Il·luminació escènica>

es objetivo
fr objectif
it obiettivo
en objective lens
de Objektiv

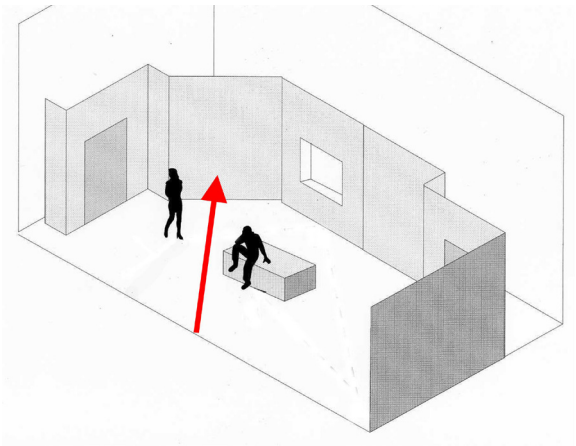
Sistema òptic convergent col·locat a l'extrem d'un instrument òptic a la banda de l'objecte, que té per missió formar una imatge real de l'objecte, la qual és observada a través d'un ocular o bé recollida per una pantalla o una emulsió fotogràfica.

1697 **obliqua** n f
<Elements escenogràfics>

es oblicua
fr oblique
it spezzato obliquo

Element escenogràfic armat que se situa en una posició intermèdia entre la visual i el front, obliquament a l'escenari.

NOTA: El donar nom als bastidors armats, depenent de la seva situació escènica, no és habitual fora de l'estat i d'Itàlia.

obliqua JSG

1698 **obra de teatre** n f
<Producció i administració>

es obra de teatro
es pieza
fr pièce
fr pièce de théâtre

it pezzo teatrale
en play
de Theaterstück

Text teatral o guió escènic que serveix de base per muntar una representació.

1699 **obrir** v tr
<General. Veus, ordres>

veg. **expandir** v tr

1700 **obrir el teló (a mà)** v tr
<Maquinària>

es correr el telón
fr retrousser le rideau
it accompagnare il movimento del sipario che s'apre
en page the curtain
de Vorhang aufhalten, -öffnen

Acció d'obrir el teló de boca, normalment en obertura a la americana, agafant cadascun dels costats per la part central i estirar-los cap a ambdós costats.

NOTA: També se sol acompanyar de forma manual, l'obertura de grans telons maniobrats simultàniament a través de la corda de maniobra.

1701 **obturador** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **dímer mecànic** n m
sin. compl. **regulador mecànic** n m

es celosía
es obturador
fr dimmer mecanique
fr volet numérique
it dimmer meccanico
en dimming shutter
en douser
en louvers
en shutter
de Jalousie-Blende
de Mechanischer Dimmer
de Shutter

obturadors de diferents mesures
(www.robertjuliat.fr)

Peça opaca que obtura el pas de la llum.

1702 **ocupació** n f
<Producció i administració>

es ocupación
fr occupation
it occupazione
en occupation
de Beschäftigung

Treball o una altra activitat en què s'empra el temps amb retribució o guany.

1703 **oficial** n m, f
<General. Oficis>

es oficial
fr ouvrier qualifié
it ufficiale
en skilled worker
de Offizier

Persona que exerceix un ofici o un càrrec, especialment sota les ordres o en representació d'un cap superior, d'un director, etc.

Persona que ha acabat l'aprenentatge d'un ofici manual.

NOTA: Dins les grans estructures teatrals, on hi treballen un nombre important de tècnics, aquests han estat organitzats tradicionalment de forma piramidal en - de dalt a baix -: cap, sotscap, cap d'equip, oficial de primera, oficial de segona, oficial de tercera, meritori -becari- i aprenent.

1704 **oficina** n f
<General. Parts del teatre>

es oficina
fr bureau
fr office
it ufficio
en office
de Büro

Lloc on es fa un dels serveis d'una administració.

1705 **oficina de premsa** n f
<Producció i administració>

es oficina de prensa
fr service de presse
it ufficio stampa
en press departament
de Presseabteilung

Departament d'una empresa o d'un organisme que, en termes generals, realitza funcions de mitjancer entre la institució que representa i els periodistes i és concebut com a servei periodístic.

1706 **ohm** n m
<Electricitat>

es ohm
es ohmio
fr ohm
it Ohm
en ohm
de Ohm

Unitat de resistència elèctrica del sistema internacional, equivalent a la resistència d'un conductor, que deixa passar un corrent d'1 ampere quan s'aplica entre els seus extrems una diferència de potencial constant d'1 volt.

NOTA: El símbol de l'ohm és Ω .

1707 **oli de llinosa** n m
<Materials>

es aceite de linaza
fr huile de lin
it olio di lino
en linseed oil
de Leinöl

Oli assecant, obtingut de la llavor del lli, ric en glicèrids dels àcids linolènic i linoeic, emprat per a la preparació de pintures, vernissos, màstics i materials anàlegs.

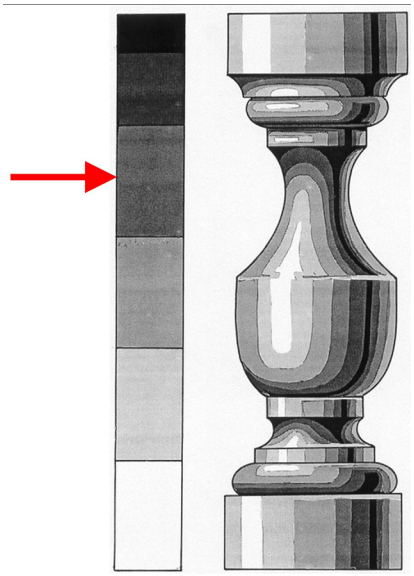

oli de llinosa (www.granvelada.com)

1708 **ombra** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es sombra
fr nuance
it nuance
en shade
de Farbton abdunkein

Àrea fosca que representa, en una obra pictòrica, aquelles parts sense llum.

ombra JSG

1709 **ona acústica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **ona sonora** n f

es onda sonora
fr onde sonore
it onda sonora
en soundwave
de Schallwelle

Ona progressiva produïda en un mitjà elàstic per vibracions compreses en el marge de freqüències audibles.

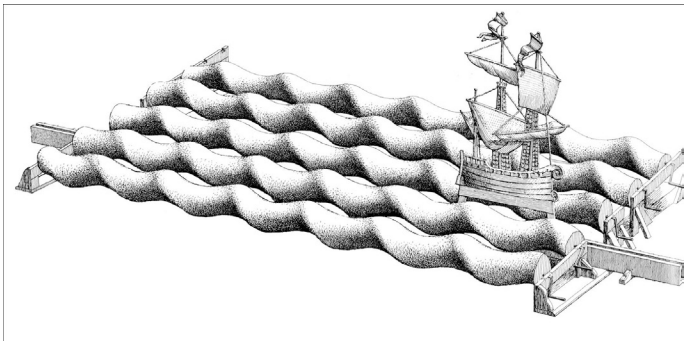
1710 **ona sonora** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **ona acústica** n f

1711 **onades de columna** n f pl
<Maquinària>

es cilindros salomónicos
es maquinaria olas
fr colonne de mer
it burlone
en wave rollers
de Wasserwalzen

Element escènic que imita el moviment de les ones del mar dalt de l'escenari.

onades de columna JSG

NOTA: Gran tramoia que pretenia transformar visualment l'escena en el mar. Existeix una àmplia documentació d'ella procedent dels segles XVII i XVIII. Era maniobrada per varis maquinistes.

1712 **opac** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es no transparente
es opaco
fr opaque
it opaco
en opaque
de lichtundurchlässig

Que no deixa passar la llum.

1713 **òpera** n f
<Representació>

es ópera
fr opéra
it opera
en opera
de Oper

Drama posat en música per ésser cantat amb acompanyament d'orquestra i representat amb els elements propis del teatre.

1714 **òpera bufa** n f
<Representació>

veg. **òpera còmica** n f

1715 **òpera còmica** n f
<Representació>

sin. compl. **òpera bufa** n f

es ópera cómica
fr opéra bouffe
it opera comica
en comic opera
de Operrette

Nom amb què hom designa un tipus d'òpera de música més lleugera i el text de la qual, majoritàriament o totalment cantat, és de to més intranscendent, popular o còmic que els de l'òpera seriosa.

NOTA: Sorgí al s XVIII al costat d'aquesta i destinada a un públic més senzill. La forma més pròpiament italiana de l'òpera còmica és l'òpera bufa. A França, l'opéra-comique s'originà en farses musicals i vodevils. Ch.S.Favart n'impulsà la transformació en un tipus d'òpera lleugera amb diàlegs parlats i números cantats, distinció conservada per tots els autors del s XIX, fins al punt que Carmen, de Bizet, tècnicament és una opéra-comique (tot i el seu argument tràgic) pel fet de tenir una part parlada. A Alemanya, també aparegué un tipus d'òpera còmica: el singspiel. A Anglaterra, no rebé cap denominació especial, però fou conreada per autors com W.Shield i, al s XIX, per A.S.Sullivan. A Castella -i als Països Catalans- hi ha hagut diferents obres assimilables a aquest gènere, com la sarsuela i la tonadilla.

1716 **òpera rock** n f
<Representació>

es ópera rock
fr opéra rock
it opera rock
en rock opera
de Opéra Rock

Musical, obra dramàtica amb partitura de música rock, que presenta una història que inclou cançons i números musicals.

1717 **operació manual** n f
<Il·luminació escènica>

es operación manual
fr fonctionnement manuel
it funzionamento manuale
en manual operation
de Handbedienung
de Manueller Betrieb

Qualsevol operació amb la mà o les mans en lloc de per un dispositiu elèctric, electrònic o computat

1718 **operador -a de cabina** n m, f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **projeccionista** n m, f

es operador de cabina
es proyeccionista
fr opérateur de cabine
fr opérateur projectionniste
fr projectionniste

fr projectionniste de cinéma
it proiezionisti
en cinema projectionist
en motion-picture projectionist
en projectionist
en projectionist operator
de Kino Filmvorführer

Persona que, generalment en una sala d'exhibició cinematogràfica, fa funcionar i conserva les màquines de projecció i vetlla pel control de qualitat del procés de projecció de les pel·lícules.

1719 **operador -a de so** n m, f
<General. Oficis>

veg. **tècnic -a de so** n m, f

1720 **operador -a de taula** n m, f
<General. Oficis>

es operador -a de la cónsola
fr ingénieur (lumière, son,..)
it tecnico
en board operator (light, sound,...)
de Operateur für die Lichtgelanlage oder für die ELA-Anlage

Tècnic que opera la taula de control de maquinària, àudio, vídeo o il·luminació d'un espectacle.

1721 **operari -a de càrrega** n m, f
<General. Oficis>

veg. **carregador -a** n m, f

1722 **opereta** n f
<General>

sin. compl. **comèdia musical** n f

es opereta
fr comédie musicale
it operetta
en musical comedy
de Operette

Peça teatral lleugera amb fragments musicats i acompanyament d'orquestra.

NOTA: Les operetes inclouen parts extenses de diàleg i solen ésser de tema frívol o sentimental. La música sol ésser basada en ritmes de dansa, en general valsos, i per formacions orquestrals més reduïdes que a l'òpera. Entre els autors, cal destacar inicialment a J.Offenbach, A.Messager, Franz von Suppé, Johann Strauss II i altres. Posteriorment, també destacaren Arthur Sullivan, Franz Lehár, Leo Fall i Karl Millöcker. Aquest gènere sorgí a la segona meitat del s XIX a França i a Àustria, i s'estengué a tot Europa, especialment a Alemanya, la Gran Bretanya i Itàlia. Tingué vitalitat fins els anys trenta, en què autors americans com Rudolf Friml, Victor Herbert i Jerome Kern crearen la comèdia musical.

1723 **ordinador** n m
<General>

es ordenador
fr ordinateur
it cervello elettronico
it computer
en computer
de Computer
de Rechner

Màquina electrònica digital que permet el processament automàtic, l'obtenció, l'emmagatzematge, la transformació i la comunicació de la informació mitjançant programes preestablerts.

1724 **orquestra** n f
<Representació>

es orquesta
fr orchestre
it orchestra
en orchestra
de Orchester

Conjunt d'intèrprets de diferents instruments necessari per executar la música teatral, simfònica, especialment composta de quatre grups d'instruments: la corda, la fusta, el metall i la percussió.

NOTA: A més de l'orquestra simfònica que incorpora instruments de vent de fusta, vent de metall, percusió i corda,podem trobar altre tipus d'agrupacions orquestrals segons el que requereixi l'obra a interpretar, com per exemple poden ser: l'orquestra de cambra (un format reduït de la simfònica), l'orquestra de corda (amb només representació d'aquesta tipologia d'instruments), l'orquestra simfònica amb cor, l'orquestra simfònica amb solistes vocals o instrumentals, etc

Pp

1725 **PA** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

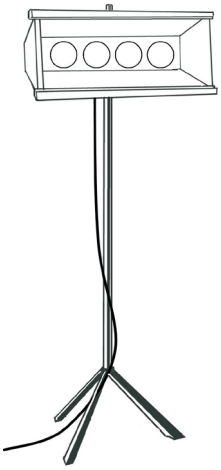
veg. **megafonia** n f

1726 **paella [il·luminació]** n f
<Il·luminació escènica>

es cazuela
es padelón
es paellera
es sol
fr casserole
fr soleil
fr gamelle
it parabola
en beam light
de Breitsrahl-Scheinwerfer

Projector metàl·lic de forma cilíndrica muntat sobre un eix mòbil i articulat per mitjà d'una lira, que incorpora una làmpada incandescent que projecta una llum de gran intensitat.

NOTA: És un tipus de projector en desús actualment. S'usava per la il·luminació lateral del decorats pintats.

paella JSG

1727 **paga** n f
<Producció i administració>

veg. **sou** n m

1728 **pagar** v tr
<Producció i administració>

es pagar
fr payer
fr régler
it pagare
en pay, to
de bezahlen

Donar a algú allò que hom li deu.

1729 **pàgina de submàster** n f
<Il·luminació escènica>

es páginas de submaestros
fr pages de submaster
it submaster con pagine multiple di memorie
en submaster pages
de Submaster Seiten

Diferents possibilitats enregistrades que té un comandament secundari d'una taula de llums, que actua sobre un conjunt d'elements.

1730 **PAL** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es PAL
fr PAL
it PAL
en PAL
de PAL

Sistema alemany de televisió en color desenvolupat en els laboratoris Telefunken pel Dr. Walter Bruch, a la ciutat alemanya de Hannover l'any 1964. Va sorgir amb la idea de reduir els problemes en la presentació del color

del sistema americà NTSC quant als errors de fase diferencial. Es pot considerar una variant de l'NTSC. Els primers països que van adoptar aquest sistema van ser l'antiga República Federal d'Alemanya (RFA) i el Regne Unit (UK) l'any 1967, i a partir d'aquest moment va ser adaptat per la majoria dels països europeus i alguns d'americans com ara Argentina, Brasil, Paraguai i Uruguai. L'any 1973 s'adopta a Espanya. La codificació de color és transmesa amb modulació QAM invertint la fase de les línies de manera alternativa per evitar errors de fase diferencial.

NOTA: PAL és una sigla que correspon a la denominació anglesa phase alternating line ('alternança de fase en línia').

1731 **pala de retall** n f
<Il·luminació escènica>

es cuchilla
fr couteau
it lamelle sagomatrici (ghigliottine)
en shutter
de Blendenschieber
de Schieberblende

Peça metàl·lica que es usada per canviar la vora i la forma d'un feix de llum d'un projector de retall en el seu punt focal.

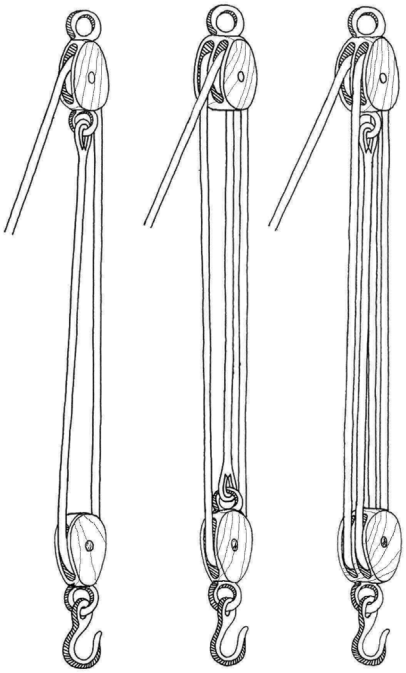
pala de retall (www.unlimited-shop.de)

1732 **palanca de comandament** n f
<Equipament aeri>

sin. compl. **fader** n m

es palanca
fr levier
it leva
en fader
de Hebel

Peça rígida capaç de voltar al voltant del punt de suport o desplaçar-se horitzontalment, que serveix per comandar un aparell o una màquina.

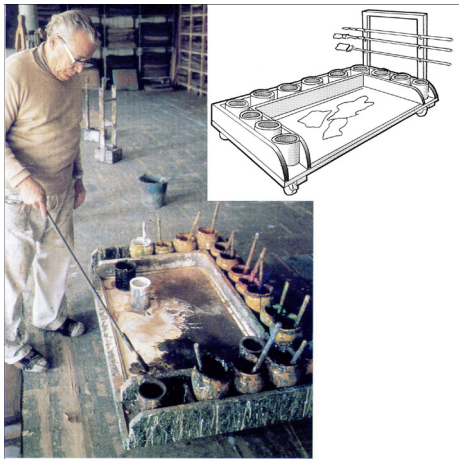
palanquis: doble, triple i quàdruple JSG

1733 **palanqui** n m
<Maquinària>

sin. compl. **aparell** n m

es aparejo
es aparejo de poleas
es mecanismo de doble polea
es polipasto
es roldana
fr moufles
fr palan
it paranco
en block amb tackle
en block and fall
de Flaschenzug

Aparell format per dos bossells amb la corda corresponent.

l'escenògraf Joan Salvador Collado treballant amb la paleta al taller d'escenografia del s Germans Salvador (1982) JSG

1734 **paleta** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es paleta
fr palette
it tavolozza
en painting trolley
de Palette

Carretó de forma rectangular utilitzat en pintar al damunt del decorat, constituït per una superfície de fusta sobre quatre rodes de goma tova o niló, per sobre de les quals pugen uns muntants que fan de portapinzells i que en tres dels costats té uns recipients amb els colors que calen per pintar.

1735 **paleta (il·luminació)** n f
<Il·luminació escènica>

es paleta de colores (iluminación)
fr palette de couleurs
it serie di colori
en palette (lighting)
de Palette

Selector de color o, en un projector robotitzat, les possibilitats d'elecció de colors.

1736 **paletina** n f
<Eines>

es paletina
fr brosse spalter
it pennello piatto
en straight sashes
de Flachpinsel

Pinzell de secció rectangular, virolla metàl·lica, pèl curt i tremp dur. (1680; JSALV)

paletina (www.materialesnavarro.com)

1737 **pana** n f
<Sastreria i caracterització>

es pana
fr velour côtelé
it velluto a coste
en corduroy
de Cord (-samt)

Vellut acanalat de cotó, amb pèl d'alçària mitjana.

NOTA: També pot ser fabricada amb altres materials sintètics o amb una combinació de fibres. La tela sembla tenir unes línies paral·leles a les vores, que poden variar en amplada i gruix.

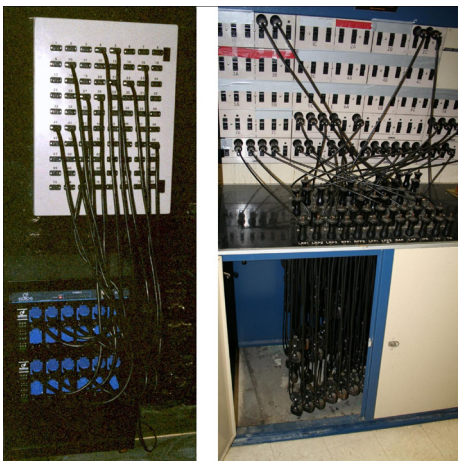
pana JSG

1738 **panell de connexions** n m
<Electricitat>

sin. **panell de distribució** n f

es tablero de conexiones
es tablero de distribución
es tablero repartidor
fr armoire de distribution
fr dispatch
fr paneau d'interconnection
it scatola de distribuzione
en distribution panel
en distro
en patch board
en patch panel
de Schaltpult
de Verteilerkasten
de Verteilertafel

Panell, generalment en armari tipus rack, que acull les connexions del cablejat d'un escenari, un sistema informàtic, un sistema d'àudio, etc., permetent ordenar, connectar i descon-

antics panells manuals de connexions dels circuïts d'il·luminació escènica (JSG, www.lh5.ggpht.com)

nectar els circuits de manera senzilla i ràpida.

1739 **panell de distribució** n f
<Electricitat>

sin. **panell de connexions** n m

1740 **panell electrònic de connexió** n m
<Electricitat>

den. desest. **patch electrònic** n m

es conexión electrónica
es patch electrónico
fr soft-patch
it soft-patch
en softpatch
de Soft Patch

Sistema informàtic o electrònic de connexió de circuits.

1741 **panera** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **panera per vestuari** n f

es cajón
es cajón guardarropa
es canasta
es cesta
fr panier
it baule
it baule per costumi
it cassa
en crate
en wardrobe crate
de Abstecherkiste (Kostüm)
de Verschlag

Recipient rectangular o oval, fet generalment de joncs o de vímets, per tenir-hi vestuari.

tipus de panera usada per la recollida de la roba bruta per la bugaderia JSG

1742 **panera per vestuari** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **panera** n f

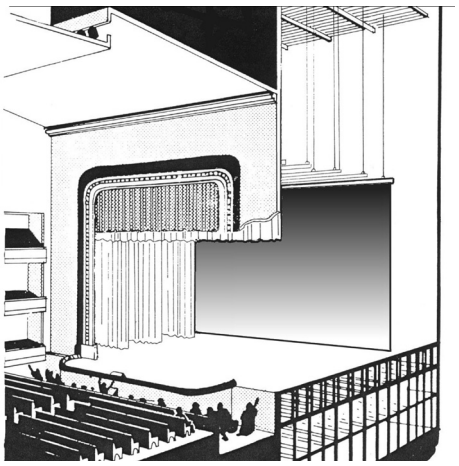
1743 **panna** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **penca** n f

1744 **panorama** n m
<Il·luminació escènica>

es panorama
fr panorama
it ciclorama
en panorama
de Rundhorizont

Ciclorama penjat com a teló de fons.

panorama JSG

1745 **panorama superior** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector superior del ciclorama** n m

1746 **panoràmica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es panorámica
fr faire un panoramique
it girare
en pan
de Schwenk (Kamera oder Scheinwerfer)

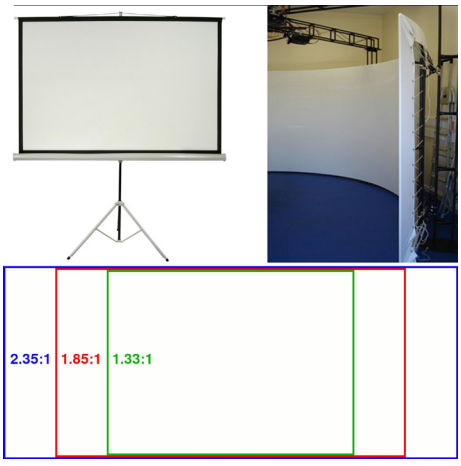
Gir de la càmera, micròfon o projector sobre el seu propi eix en direcció horitzontal.

1747 **pantalla** n m
<Il·luminació escènica>

es pantalla
es pantalla de proyección
fr écran de projection
it schermo di proiezione
en projection screen
en Projektionleinwand
en screen

Superfície de matèria tèxtil o plàstica damunt la qual es projecta una imatge cinematogràfica o fotogràfica.

NOTA: De dalt a baix i esquerra dreta: pantalla sobre trípode, pantalla corbada on es veu el sistema de tensió posterior i formats estandaritzats de projecció: 1,33:1 acadèmic ; 1,85:1 americà ; 2,35:1 panavisió.

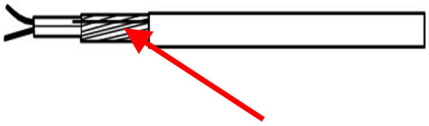

Veg. NOTA (www.gemsnfx.com ; www.harkness_hall.com ; www.thescrennview.com)

1748 **pantalla** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **malla** n f

es malla de cable
es malla de revestimiento
fr blindage commun
it comune
en common shield
de gemeinsamer Abschirmung

pantalla JSG

Dispositiu, elèctricament conductor o magnèticament permeable, destinat a protegir determinats components o elements, com els cables de microfonia, contra l'efecte de camps elèctrics o magnètics exteriors.

1749 **pantalla corbada** n f
<Il·luminació escènica>

es pantalla curva
fr écran incurvé
it schermo curvo
en curved screen
de gekrümmten Leinwand

Pantalla que presenta la seva superfície frontal corbada.

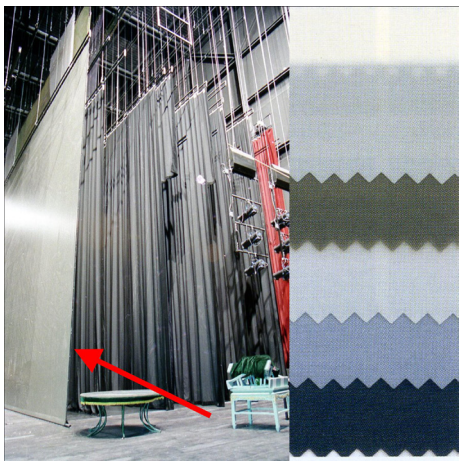

pantalla corbada
(www.schermivideoproiezione.it)

1750 **pantalla de besllum** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. compl. **pantalla de contraclaror** n f
sin. compl. **pantalla de retroprojecció** n f

es pantalla para retroproyección
fr écran de projection arrière
it schermo per retroproiezione
en rear projection screen
de Retroprojektionsleiwand

Superfície plàstica que se sol utilitzar com a ciclorama i que permet la il·luminació i la projecció per la part posterior i anterior alhora.

pantalla de besllum JSG

1751 **pantalla de contraclaror** n f
<Escenografia. Cortinatges>

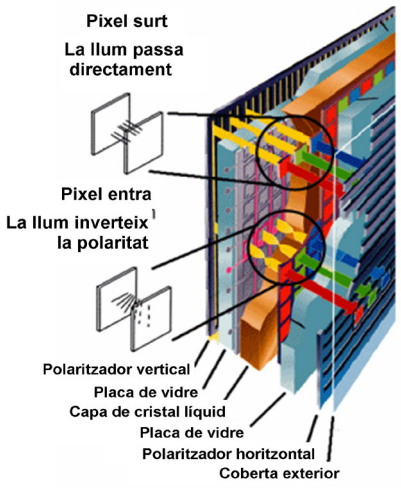
veg. **pantalla de besllum** n f

1752 **pantalla de cristall líquid** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **LCD** n f

es pantalla de cristal líquido
es LCD
fr écran à cristaux liquides
fr LCD
it display a cristalli liquidi
it schermo a cristalli liquidi
it LCD
en liquid crystal display
en LCD
de Flüssigkristallanzeige

Pantalla plana que aprofita el reflex de la llum sobre el cristall líquid per visualitzar les imatges, i que s'utilitza generalment en ordinadors portàtils, en telèfons mòbils i en calculadores de butxaca.

Esquema de funcionament d'una pantalla de cristall líquid LCD.
(www.od-lambda.com)

1753 **pantalla de retroprojecció** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **pantalla de besllum** n f

1754 **pantalla enrotllable motoritzada** n f
<Il·luminació escènica>

es pantalla enrollable motorizada
fr écran motorisé
it schermo motorizzato
en motorized rolldown screen
de Motorleinwand

Pantalla de projecció que té un motor elèctric que l'enrotlla i la desenrotlla sobre un tub cilíndric.

NOTA: Les pantalles enrotllables poden ser de dos tipus: les que s'enrotllen per la part superior, que solen ser de dimensions petites (màxim 4 metres d'amplada) i les més grans, que ho fan mitjançant un sistema motoritzat de cortina de putxinel·li amb un tub cilíndric a la part inferior.

detall de l'extrem inferior d'una pantalla enrotllable motoritzada de grans dimensions que usa un sistema motoritzat de putxinel·li
(www.peroni.com)

1755 **pantalla retràctil** n f
<Il·luminació escènica>

es pantalla retráctil
fr écran rétractable
it schermo retrattile
en retractable screen
de Projektionswand Retractable

Superfície de projecció que pot ser recollida automàticament mitjançant un sistema de molla i retenció dins la seva caixa.

pantalla retràctil
(www.genova.annunci.tiscali.it)

1756 **pantalla tàctil** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es pantalla táctil
fr écran tactile
it schermo tattile
en touch screen
de Touchscreen

Pantalla d'un sistema interactiu en la qual apareix un menú que s'acciona amb el contacte dels dits.

pantalla tàctil (www.directindustry.com)

1757 **paper** n m
<Producció i administració>

es papel
es rol
fr rôle
it ruolo
en character
en role
de Rolle (Schauspieler)

Transcripció de la part d'una obra dramàtica o d'un guió cinematogràfic que ha de representar un actor.

Personatge interpretat per un actor.

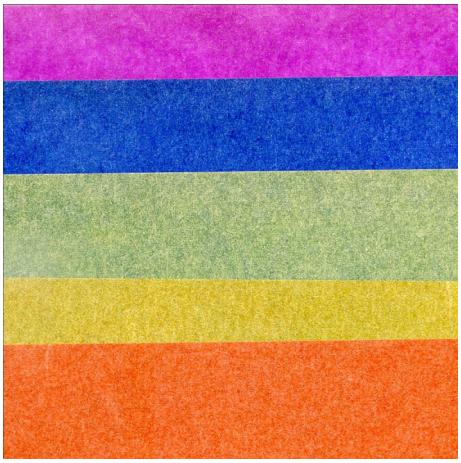
paper carbó JSG

1758 **paper carbó** n m
<Materials>

es papel carbón
fr papier carbone
it carta carbone
en carbon paper
de Kohlepapier

Paper molt prim, llis i regular, impregnat per una cara d'una mescla d'alcohol, glicerina i un colorant i impermeabilitzat per l'altra, que s'empra per obtenir còpies en la màquina d'escriure.

NOTA: En el taller d'escenografia té múltiples usos com, per exemple, dibuixar sobre un material la plantilla d'un element petit.

paper ceba de diferents colors JSG

1759 **paper ceba** n m
<Materials>

sin. **paper de seda** n m

es papel de calco (dibujo)
es papel de seda
fr papier-calque
it carta di lucido
en drafting paper
de Zichenpapier

Paper transparent, flexible i molt fi que s'assembla una mica a la roba de seda i que és utilitzat per calcar dibuixos i plantilles als tallers d'escenografia.

1760 **paper de caràcter** n m
<Producció i administració>

es papel de caràcter
fr rôle de composition
fr rôle de genre
it ruolo di caratterista
en character role
de Charakterrrolle

Personatge interpretat per un actor allunyat de les seves característiques físiques, o que segueix un model preestablert, conegut i formalitzat, que s'adopta d'una manera fixa.

1761 **paper de seda** n m
<Materials>

sin. **paper ceba** n m

1762 **paper de vidre** n m
<Materials>

sin. compl. **paper esmeril** n m

es lija
es papel de lija
fr papier abrasif
fr papier de verre
fr papier verré
it carta abrasiva
it carta vetrata
en sandpaper
de Sandpapier

Full de paper resistent proveït d'una capa de pols de vidre o d'arena de quars en una de les cares que, utilitzant en el fregador, la fregadora polidora orbital o bé directament amb la mà, serveix per donar un acabat millor a la superfície d'una peça de fusta o per polir-la i afinar-la, tot fregant-la.

paper de vidre (www.aroundthewoods.com ; www.wooden-box-maker.com)

1763 **paper engomat** n m
<Materials>

es papel engomado
fr papier kraft gommé
it carta gommata
en gumming paper
de Gummierung Papier

Paper proveït d'una capa adhesiva en una de les seves cares.

NOTA: El paper engomat és usat per la reparació dels decorats de paper per estar elaborat amb paper Kraft, el mateix amb el que estan fets. S'humiteja directament amb aigua per fer reaccionar l'adhesiu dipositat sobre una de les seves cares, o bé amb cola vegetal diluïda.

paper engomat JSG

1764 **paper esmeril** n m
<Materials>

veg. **paper de vidre** n m

1765 **paper Kraft** n m
<Materials>

es papel Kraft
fr papier Kraft
it carta da pacco
en craft paper
de Kraftpapier

Paper de color marró fosc, molt resistent, fabricat amb pasta obtinguda pel mètode del sulfat, que s'utilitza per pintar-hi decorats.

paper Kraft JSG

1766 **paper pintat** n m
<Materials>

es papel mural
es papel tapiz
fr papier peint
it tappezzeria
en wallpaper
de Tapete

Paper estampat o llis que s'enganxa en els paraments d'una cambra a tires verticals. Sol tenir dissenys uniformes amb ratlles, quadres o motius que es repeteixen de manera que pugui ser muntar una tira al costat de l'altra mantenint una harmonia visual.

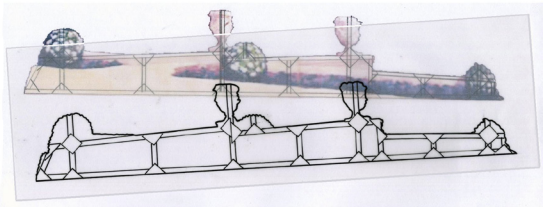

diferents mostres de paper pintat (www.papelpintadoonline.com ; www.facilisimo.com)

1767 **paper vegetal** n m
<Materials>

es papel vegetal
fr papier pelure
it carta oleata
en grease-proof paper
en tracing paper
de Transparentpapier

Paper sulfatat translúcid per dibuixar que permet el calc i les còpies per transmissió.

paper vegetal JSG

1768 **paquet DMX** n m
<Il·luminació escènica>

es paquete de datos del DMX
fr paquet de données DMX
it pacchetto DMX
en DMX data packet
de DMX Datenpaket

Seqüència de dígits binaris del protocol DMX, formada per dades i senyals de control, que en una xarxa de commutació de paquets es transmet com una unitat i es reagrupa amb la resta de seqüències que formen un missatge quan arriba a la seva destinació.

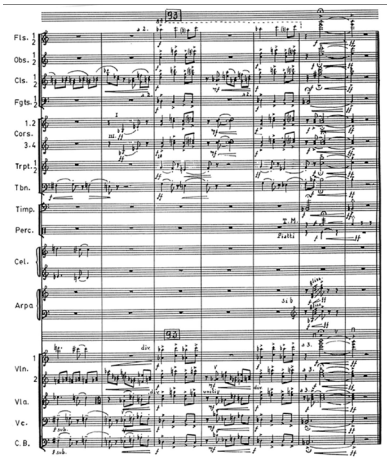
1769 **PAR** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector PAR** n m

1770 **partitura** n f
<Producció i administració>

es partitura de orquesta
fr partition
it partitura
en score (orchestra)
de Partitur

Reunió de totes les instrumentacions d'una composició musical escrites l'una sota l'altra de forma sincrònica. Casdascun dels textos d'una composició musical corresponent a un instrumentista que l'executa.

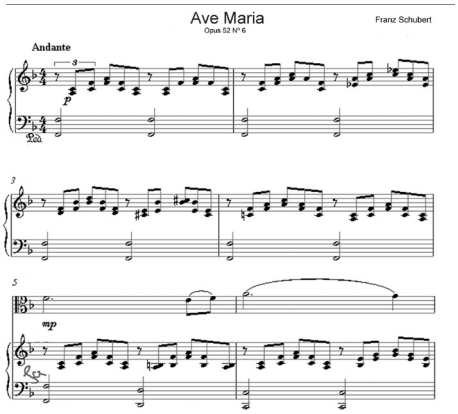

partitura del director d'orquestra on es recullen de forma sincrònica les partitures de tots els instruments (www.scielo.cl)

1771 **partitura de piano** n f
<Producció i administració>

es partitura para piano
fr partiture pour piano
it spartito
en score (piano)
de Klavierauszug

Text d'una composició musical corresponent al piano, que pot anar acompanyada de la veu.

partitura de piano JSG

1772 **passada** n f
<Representació>

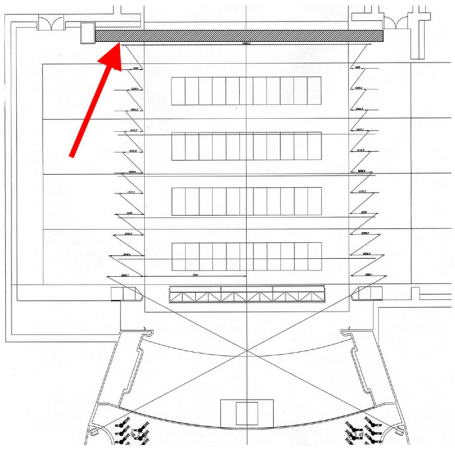
es pasada
fr faire la mise
fr mise
it messa a punto
en at rise
en preset
de Ausgangssituation
de Vorstellung vorbereiten

Acció de posar els decorats, attrezzo, vestuari, il•luminació, etc., en el seu lloc adequat per iniciar una representació.

1773 **passada de llums** n f
<Maquinària>

es pasada de iluminación
es verificación de los reflectores
fr contrôle d'éclairage
fr contrôle de lumière
it illuminare
en lamp check
en light check
en light test
de Lichtcheck

Operació que es realitza abans d'iniciar una representació, consistent en comprovar el funcionament de totes les làmpades i altres mecanismes dels projectors que s'usen en la il·luminació escènica de l'espectacle.

planta on es veu el passadís darrere la cambra negra a l'escenari del Gran Teatre del Liceu JSG

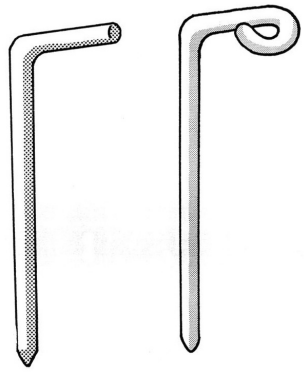
1774 **passadís** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **corredor** n m

es cruce del escenario
fr passage
it passaggio
it passerella
en cross over

de Durchgang (Bühne)
de Umgang (Bühne)

Espai, estret i llarg, situat a fòrum de l'escena que permet el creuament d'un costat a l'altra d'artistes i tècnics.

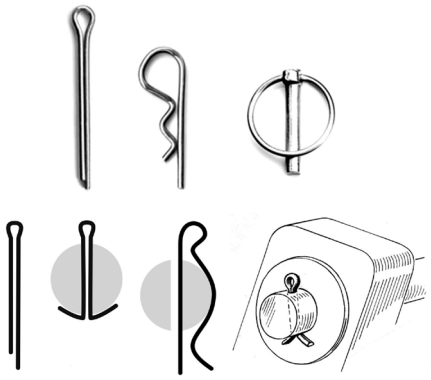

passadors de frontissa JSG

1775 **passador de frontissa** n m
<Ferreteria escènica>

es chaveta
es pasador
fr goupille
it spillo
it spina per cerniera
en hinge pin
de Splint
de Steckstift

Petita tija desmuntable metàl·lica i rodona amb un extrem amb forma de colze, que serveix d'eix a una frontissa de passador.

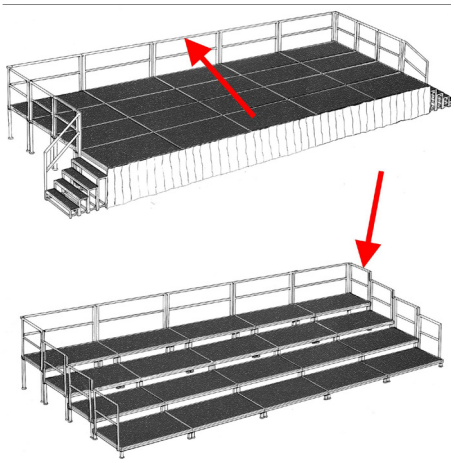
passadors de seguretat JSG

1776 **passador de seguretat** n m
<Eines>

es chaveta de dos patas
es pasador de chaveta
fr goupille
it coppiglia
en cotterpin
de Splint

Tija metàl•lica que travessant un eix per un forat impedeix que aquest es pugui desplaçar.

NOTA: Existeixen diferents models de passador com el de forquilla (R-clip), el Bowtie semblant a l'anterior i a prova de vibracions i el circular en forma d'anella.

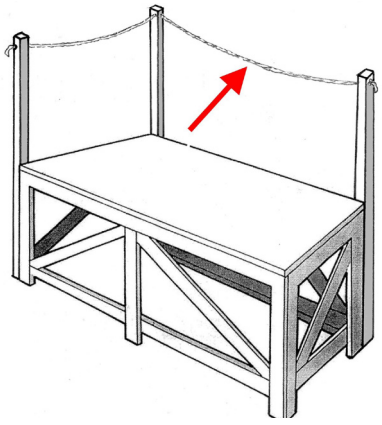

passamà (catàleg Kleu Podest-Bau)

1777 **passamà** n m
<Elements escènics>

es baranda
es pasamanos
fr main courante
fr rampe
it corrimano
it ringhiera
en handrail
de Handlauf

Peça llarga i llisa que es col·loca en una barana en la part on es posa la mà per emparar-se.

passamà JSG

1778 **passamà** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es quitamiedos
fr garde-corps
it corrimàno
en parapet
en safety rail
de Schutzgeländer

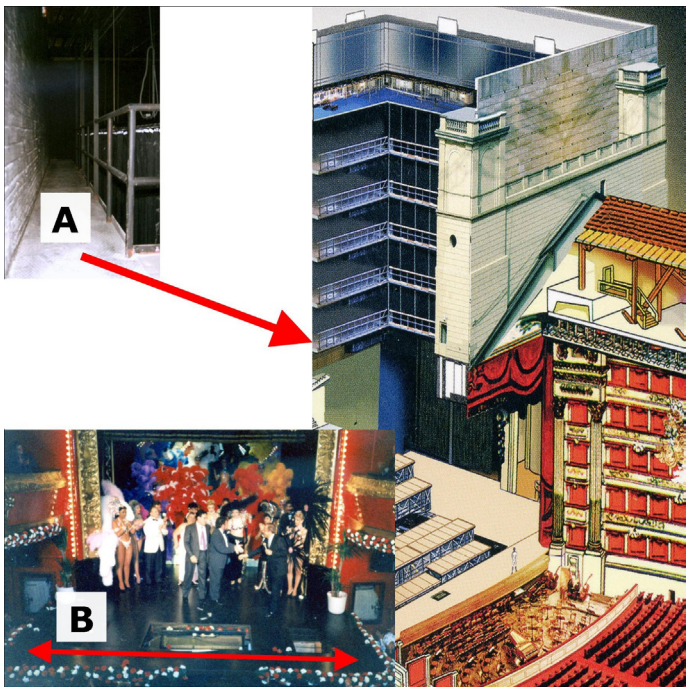
Corda o llistó de fusta posat en qualsevol lloc fent la funció d'una barana.

1779 **passarel·la** n f
<General. Parts del teatre>

es pasarela
es pasarela de servicio
es paso de gato
fr passerelle de service
it passerella di servizio
en catwalk
en fly-floor
en fly-galery
en walkway
de Arbeitsgalerie

Pont petit i estret, que uneix els ponts de maniobra pel costat de fòrum de la torre escènica.

NOTA: També s'anomena pasarel·la al pont bastit al costat extern de la fossa d'orquestra damunt del qual desfilen els artistes als teatres de music-hall i de revista.
Tot i que les valències en altres llengües no són equivalents.

A. passarel·la fòrum escena. B. passarel·la de l'antic Teatre Music-Hall El Molino de Barcelona (1985) (JSG; ACR Teatro alla Scala)

1780 **pasta** n f
<Materials>

es engrudo
fr colle de pâte
it colla
en ahdesive
en paste
de Klebstoff
de Kleister

Adhesiu d'origen vegetal, soluble en aigua, emprat per enganxar els decorats de paper, apedaçar, posar tires de reforç, etc.

1781 **patí de moble** n m
<Ferreteria escènica>

sin. compl. **lliscador de moble** n m

es patín de mueble
fr dôme de silence
it bottone con chiodo per mobile
en furniture glid
de Möbelgleitnagel

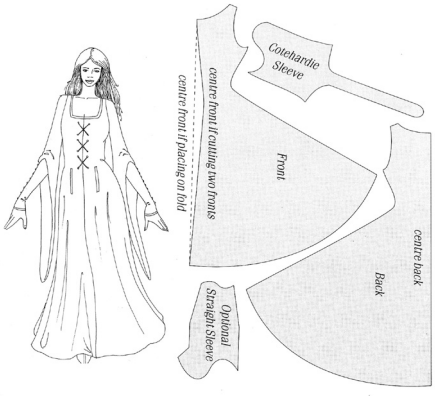
Peça o mecanisme d'un moble destinada a facilitar el seu moviment sobre el paviment.

1782 **patinar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **envellir** v tr

1783 **patró** n m
<Sastreria i caracterització>

es patrón
fr patron
it cartamodello

figurí i patró (Create your own Stage Costumes. Jacquie Govier. A¬C Black. London. 1996)

en fabric
en pattern
de Schnittmuster

Model en paper, cartró, etc., amb el qual es talla el teixit, plàstic, pell, etc., per realitzar elements de vestuari i d'altres objectes.

1784 **patró a escala natural** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **patró de costura** n m

es patrón a tamaño natural
fr patron en taille réelle
it cartamodello a grandezza naturale
it modello
en full size pattern
en sewing pattern
de Schnittmuster

Model de paper, cartó, a escala natural, segons el qual es talla un vestit.

1785 **patró de costura** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **patró a escala natural** n m

1786 **pausa** n f
<Representació>

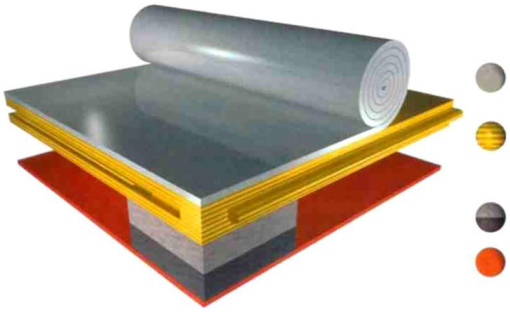
es pausa
fr pause
it pausa
en break
en pause
de Arbeitsunterbrechung
de Pause, künstlerische
de Unterbrechtung

Descans breu que es fa en el decurs d'una activitat.

1787 **paviment** n m
<General. Parts del teatre>

es piso
fr sol
it pavimento
en floor
de Fussboden

Revestiment de fusta o altre material amb que es cobreix el sòl per tal d'embellir-lo, de conferir-hi fermesa, llisor, comoditat de trànsit, etc.

Tipus de paviment flotant per dansa desmuntable de la marca Harlequin, sovint usat en gires de companyies de dansa. (www.harlequinfloors.com)

1788 **paviment elàstic (dansa)** n m
<General. Parts del teatre>

veg. **paviment flotant** n m

1789 **paviment flotant** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **paviment elàstic (dansa)** n m

es pavimento flotante

es piso elástico para danza
es piso resiliente para danza
fr plancher de danse
fr plancher flottant
it pavimento galleggiante
it pìsta da ballo
en sprung floor
de Schwingboden

Revestiment de fusta o altre material amb que es cobreix el sòl i que incorpora algun element elàstic que absorbeix els impactes dels ballarins en la dansa.

diferents tipus de pelfa estampada imitant la pell d'animals, sovint usada en la confecció de vestuari teatral JSG

1790 **PC** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector planoconvex** n m

1791 **pega grega** n f
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **licopodi** n m

1792 **pelfa** n f
<Sastreria i caracterització>

es felpa
fr peluche
it peluche
en plush
de Plüsch

Teixit de seda, de llana o de moher, semblant al vellut, però d'un pèl més llarg, que augmenta la brillantor del teixit.

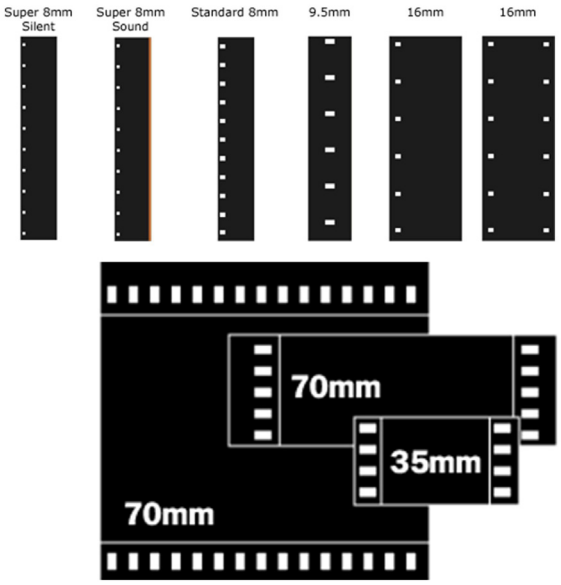

abrics de pell JSG

1793 **pell** n f
<Sastreria i caracterització>

es piel
fr peau
it pèlle
en fur
en leather
de Leder

Pell d'animals salvatges que conserva el pèl o la llana naturals de l'animal, la qual és destinada generalment a la fabricació de roba d'abric o, també, a la de catifes i adornaments.

diferents formats de pel·lícula cinematogràfica (www.aarchive.co.uk)

1794 **pell sintètica** n f
<Sastreria i caracterització>

veg. **cuir sintètic** n m

1795 **pel·lícula** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **film** n m

es película
fr film
it film
it pellicola

en film
de Film

Cinta de material plàstic transparent que fa de suport a una emulsió fotosensible, que permet la impressió d'imatges fotogràfiques o cinematogràfiques.

1796 **penca** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **panna** n f

es gelatina
es penca de cola de conejo
fr gélatine technique en plaques
it chiara
en plates
de Gelatine Platten

Tros quadrangular, prim i sec de cola de conill, de peix o d'aiguacuit, tal com ve de fàbrica.

penca JSG

1797 **penja-robes** n m
<Sastreria i caracterització>

es colgador
fr cintre
it gruccia
it ometto
en hanger
de Kleiderbügel

Penjador o conjunt de penjadors per penjar-hi peces de roba.

penja-robes JSG

1798 **penjar** v tr
<Maquinària>

es colgar
fr accrocher
fr instaler
fr monter
fr rester crocher
fr suspendre
it allacciatura
it installare
it montare
it rimanere attacato per sbaglio
en hang up, to
en rig, to
de einrichten
de hängen
de hängenbleiben (im Zugsystem)

Muntar elements escenogràfics o escènics sospesos.

1799 **pentinar** v tr
<Maquinària>

es peinar
fr garer
it pettinatura
en combing
de Kämmen

Acció d'intercalar les cortines o els elements escenogràfics sospesos del teler per tal de facilitar-ne el moviment d'aquests durant la representació.

NOTA: En argot teatral, també es diu pentinar de posar els tirs d'un equip manual de manera que no es creuin entre el de-

sembarcador i la sabata.

1800 **pentinat de patge** n m
<Sastreria i caracterització>

es corte de paje
fr Bob coiffure
it carré
it caschetto
en bob
de Bob

Tall de cabell recte sobre el front i uniforme als laterals i part posterior del cap, amb una longitud arran de coll o de la mandíbula.

pentinat de patge JSG

1801 **perfilar** v tr
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **retallar** v tr

es perfilar
fr découper
fr profiler
it ritagliare
it sagomare
en set in profile, to
en silhouette, to
de ausschneiden
de ins Profil setzen
de profilieren

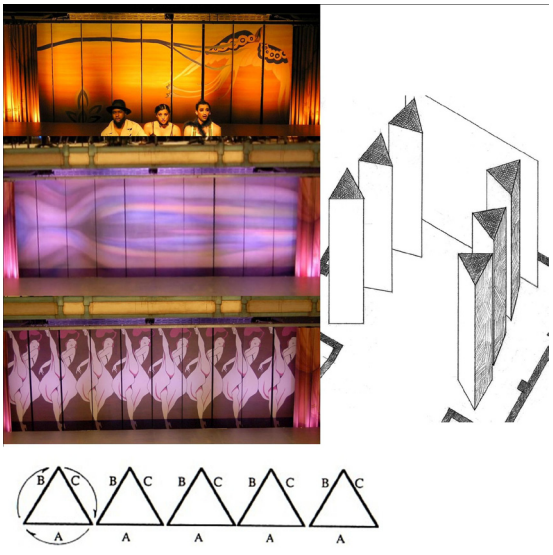
Afinar, acabar acuradament, dibuixar el contorn o el perfil de la projecció d'un feix de llum amb un projector de retall.

1802 **periacte** n m
<Elements escenogràfics>

es periacto
fr périacte
it periaktòi
it periattí
en periact
de Periakt

Element escènic en forma de prisma triangular pivotant sobre la seva base i que té, sobre cadascuna de les seves tres cares, una decoració diferent.

NOTA: Inventat pels grecs, s'ha usat com a element escenogràfic en diferents èpoques.
(Imatge) Periacte:jpg www.nadiamorgan.com Decorat sobre periactes del Satyrcon, dissenyat per Nadia Morgan. Esquerra: periactes muntats com a laterals. Part inferior: esquema de funcionament d'un fons realitzat sobre periactes amb tres decorats.

Veg. NOTA

1803 **perill** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es peligro
fr danger
it pericolo
en danger
de Gefahr

Contingència o possibilitat imminent que s'esdevingui algun mal.

1804 **perla** n f
<Sastreria i caracterització>

es abalorio
es cuenta
es perlina
fr perle
it perlina
en bead
en pearl
de Paillette
de Perle

Element decoratiu en forma de petita esfera i sovint disposat en fila amb uns altres, de diferents materials, formes i mesures.

1805 **permís** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **autorització** n f

es permiso
fr autorization
fr permission
it autorizzazione
en permission
de Erlaubnis

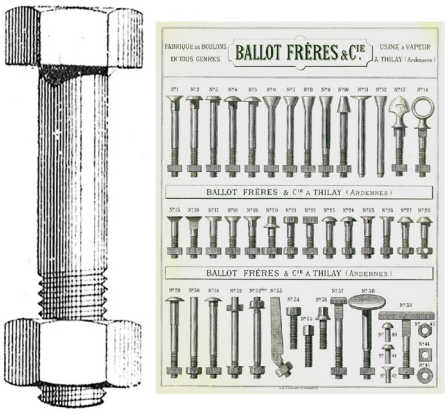
Consentiment formal, autorització oral o escrita a dir o fer quelcom.

1806 **permís d'importació temporal** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **carnet de passatge en duana** n m
sigla **CPD** n m

es cuaderno de mercancías
es pasaporte de mercancías
fr carnet de passage en douane
it carnet de passage en douanes
it CPD
en carnet
de Carnet
de Zollbegleitschein

Document duaner que permet la importació temporal lliure d'impostos de diferents tipus de coses.

pern (www.fr.academic.ru; antic catàleg de perns de la fàbrica Ballot Frères & Cie.)

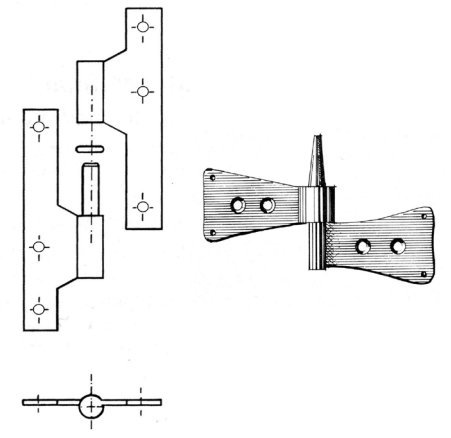
1807 **pern** n m
<Materials>

es perno
fr boulon
it bullone
en bolt
de Bolzen

Cargol de tija cilíndrica en la qual es colla una femella.

1808 **pern** n m
<Materials>

es bisagra combinable
es pernio
fr Charnière détachable

pern

fr paumelle
it cerniera staccabile
en detachable hinge
en pin hinge
de Lösbares Scharnier

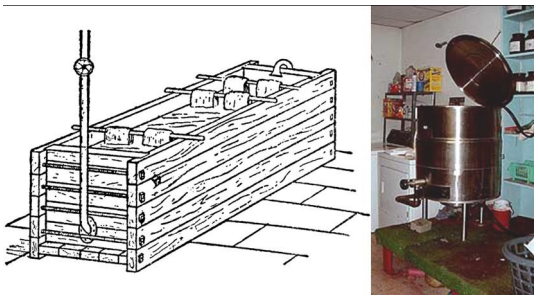
Frontissa de llevadís, les dues pales de la qual, generalment rectangulars, són molt estretes amb relació a la seva llargada.

NOTA: En el seu ús escenogràfic, se solen tallar les baionetes a diferents alçades per facilitar-ne el muntatge.

1809 **perol de tenyir** n m
<Sastreria i caracterització>

es cuba de tintar
fr cuve de couleur
it tino
en dye vat
de Färbebecken
de Färbewanne

Vas de metall, ordinàriament de forma hemisfèrica, per anar al foc, on s'hi mescla la roba amb el tint. Sovint fabricats per a cuines industrials.

antic perol de tenyir d'inicis del S. XX (Enciclopaedia Britannica); perol de tenyir actual (www.theatreuaf.org)

1810 **perpal** n m
<Eines>

sin. compl. **pota de cabra** n f

es diablito
es pata de cabra
es saca-clavos
fr levier
fr pied de biche
it maniglia in ferro
it piede di porco
en crow bar
de Brechstange

Eina que consisteix d'una barra de metall amb un extrem corb únic i aplanat, sovint amb una petita fissura en un o en ambdós extrems per a l'extracció de puntes.

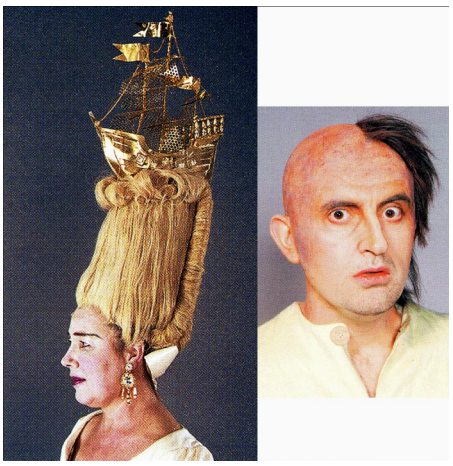

perpal JSG

1811 **perruca** n f
<Sastreria i caracterització>

es peluca
fr perruque
it parruca
en wig
de Perücke

Cabellera postissa usada per modificar els cabells de l'artista en la representació d'un personatge.

perruca de dona per "Manon Lescaut" i perruca d'home per "De la maison des morts" (Les métiers de l'opèra. Laurence Helleu. Actes sud. 2005)

1812 **perruquer -a** n m, f
<General. Oficis>

es fabricante de pelucas
es peluquero -a
fr coiffeur coiffeuse
fr perruquier perruquière
it parrucchiere
en hairdresser

en wigmaker
de Friseur Friseuse
de Perückenmacher

Persona que principalment pentina, talla, tenyeix els cabells, afaita i s'ocupa de les perruques i postissos que utilitzen els artistes..

1813 **perruquí** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **postís** n m

1814 **personal** n m
<General. Oficis>

es personal
fr personnel
it personale
en personnel
de Personal

Conjunt de persones que treballen en una oficina, en un establiment, en una empresa, etc.

1815 **personal administratiu** n m
<General. Oficis>

es personal administrativo
fr personnel administratif
it addetto all'amministrazione
en administrative personnel
de Verwaltungs-Personal

Conjunt de persones que treballen dins l'àrea administrativa d'una empresa.

NOTA: Dins l'àmbit de l'espectacle, són totes aquelles persones que no formen part dels col·lectius artístic, tècnic o d'atenció al públic.

1816 **personal sindicat** n m
<Producció i administració>

es personal asociado
es personal sindicalizado
fr personnel syndiqué
it personale organizzato (con sindacato)
en associated theater staff
en unionized theatre staff
de gewerkschaftlich organisiertes Belegschaft
de gewerkschaftlich organisiertes Personal

Grup de treballadors d'una empresa que pertanyen a un sindicat o associació professional..

1817 **personatge** n m
<Producció i administració>

es personaje
fr caractère
it carattere
en character
de Charakter

Persona ideada per un escriptor, creador que pren part en l'acció d'una obra literària, teatral, etc.

1818 **perspectiva** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es perspectiva
fr perspective
it prospettiva
en perspective
de Perspektive

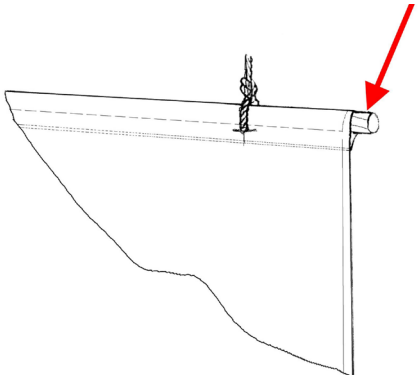
Representació geomètrica dels objectes tridimensionals sobre una superfície bidimensional.

1819 **perxa** n f
<Elements escènics>

es pértiga
fr perche
it bastone unciato
en clearing stick
de Richtstange

Peça de fusta rodona, de pi, d'un diàmetre de 50 mil•límetres, utilitzada en els decorats pintats proveïts de bossa a la part superior per a la seva suspensió.

NOTA: Element en desús.

perxa JSG

1820 **pestanyes postisses** n f pl
<Sastreria i caracterització>

es pestañas postizas
fr faux cils
it ciglia finte
en false eyelashes
de falsche Wimpern

Extensions de les pestanyes que les fan més espesses i més llargues.

col·lecció de pestanyes postisses de fantasia per espectcles de Music-Hall (www.achat-essone.com)

1821 **pestell** n m
<Ferreteria escènica>

sin. **balda** n f

1822 **petaca d'intercomunicador** n f
<Regidoria>

es petaca
es unidad portátil de cintura
fr beltpack
it radiotelefono con cintura
en beltpack (sound)
de Beltpack

Aparell lleuger, generalment portat a la cintura, usat pels diferents col·lectius de tècnics d'un espectacle per romandre en contacte amb el regidor i entre ells mateixos, que permet escoltar i parlar alhora.

petaques d'intercomunicador Clear-Com HME DX300ES (www.clearcom.com)

1823 **petit -a, més petit -a** adj
<General. Veus, ordres>

es pequeño, más pequeño
fr petit, plus petit
it piccolo, piú piccolo
en small, smaller
de klein, kleiner

Que no arriba a les dimensions ordinàries, a la mesura ordinària, entre les coses de la mateixa espècie.

1824 **petxina acústica** n f
<Elements escènics>

veg. **caixa de concerts** n f

1825 **peu** n m
<Regidoria>

es pié
es réplica
es señal
fr réplique
it spunto
en cue
en cue line
de Stichwort

Frase del text o acció visual que serveix de detonant d'una acció, moviment, canvi, etc., que es durà a terme en un moment específic durant l'espectacle.

1826 **peu de final d'obra** n m
<Regidoria>

es pié de final de obra
fr mot de la fin
it battuta finale
en tag line
de Schlußwort

Darrera frase del text d'una obra teatral, d'un acte o d'un quadre, que marca la baixada del teló de boca.

1827 **peu de micro** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **peu de micròfon** n m

1828 **peu de micròfon** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **peu de micro** n m

es pie de micrófono
fr pied de micro
it piede del microfono
en microphone stand
de Mikrofonstativ

Estructura metàl·lica lleugera que suporta el micròfon prop de la font sonora de forma sòlida i estable, composta per una base -rodona o de tres peus - un o varis tubs articulats i una pinça que aguanta el micròfon.

diferents tipus de peus de micròfon
(www.mveducatix.com ; www.aminolandmusicmedia.blogspot.com ; www.dv247.es)

1829 **peu del teló** n m
<Regidoria>

es frase final
es última réplica
fr mot de la fin
fr réplique finale
it epilogo
en curtain cue line

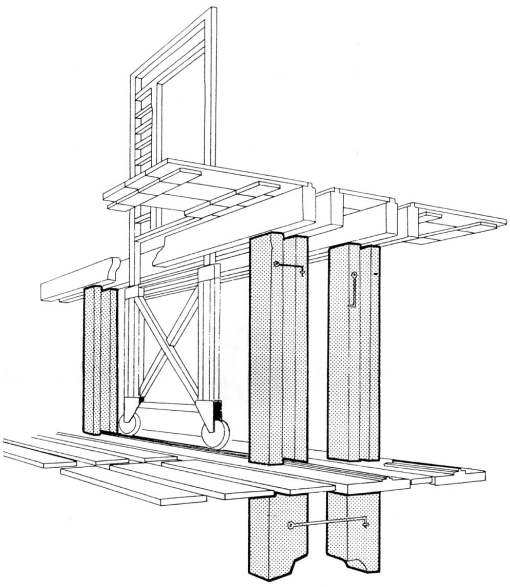
de Schlusswort

Darrera frase del text d'una obra teatral, d'un acte o d'un quadre, que marca la baixada del teló de boca.

1830 **peu dret** n m
<Elements escènics>

es puntal
fr montant
fr poteau
it sostegno
en stanchion
de Stützbalken

Cadascun dels taulons que, disposats verticalment, sostenen els costals de les taules d'un escenari.

peu dret JSG

1831 **peu portaperruca** n m
<Sastreria i caracterització>

es pie de pelucas
fr suport pour perruque
it testiera (legno o polistirolo)
en wig stand
de Perückenkopf

Suport mòbil amb forma de porta-perruca, que permet treballar al perruquer tant per l'exterior com per l'interior d'aquesta.

peu portaperruca (www.hairware.com)

1832 **picaporta** n f
<Ferreteria escènica>

veg. **balda** n f

1833 **picaporta** n f
<Materials>

sin. compl. **balda** n f

fr heurtoir
it battacchio
it battente
en doorknocker
en knocker
de Türklopfer

Argolla, peça en forma de martell, penjada a una porta, que, alçant-la i deixant-la caure, serveix per a trucar.

picaporta JSG

1834 **picar** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **inclinar (baix, dalt)** v tr

1835 **pigment (sec o líquid)** n m
<Materials>

es pigmento (en polvo o líquido)
fr pigment (en poudre ou liquide)
it pigmento (polvere o liquido)
en pigment (dry o liquid)

de Farbe (trocken oder flüssig)

Substància colorant d'origen natural, orgànica o sintètica, insoluble i finament polvoritzada, que colora per superposició i que, afegida a un suport al qual confereix el seu color o gràcies al qual esdevé opaca, dóna lloc a les pintures.

NOTA: Els pigments són designats pel nom del color que donen, seguit de l'element més característic del compost que el constitueix o bé d'un nom de procedència: blanc de plom, blau de Prússia, etc. Es fa així extensible als minerals i als materials de síntesi la denominació "pigment", que científicament només és aplicable als colorants procedents de matèries orgàniques animals o vegetals.

magatzem d epigments secs al taller d'escenografia dels Germans Salvador en un dibuix de Joan Salvador

1836 **pilar** n m
<Elements escenogràfics>

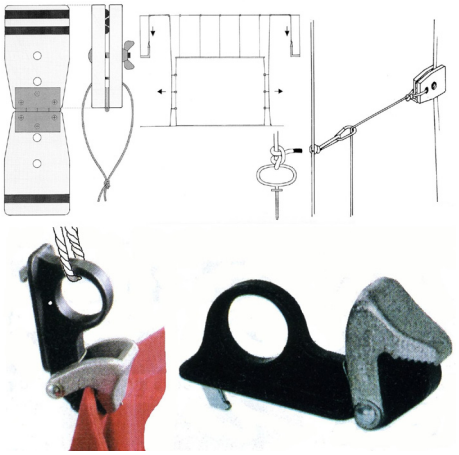
es pilar
fr pillier
it pilastro
en pillar
de Pfeiler

Suport vertical, considerablement més alt que ample, fet de pedra o altres materials.

1837 **pinça per ciclorama** n f
<Eines>

es pinza cocodrilo
fr pince à cyclo
it manine
it pinza coccodrillo
en press clamp
de Krokodilklemme

Instrument format per dues peces a manera de mandíbula que pot aferrar un teló, un ciclorama pels seus costats laterals i serveix per tibar-lo.

pinces per ciclorama (MPSCENO i catàleg La BS 8)

1838 **pinça senzilla** n f
<Eines>

es abrazadera de resorte
es pinza
es pinza sencilla
fr pince borniol
it morsetti a pinza
en grip clip
en handy clamp
en hardgrave
en spring clamp
de Federklammer
de Leimklemme

Instrument format per dues peces a manera de mandíbules que poden estrènyer-se per l'acció de la mà o una molla usada escènicament per suportar provisionalment elements, roba, paper, etc., de poc pes.

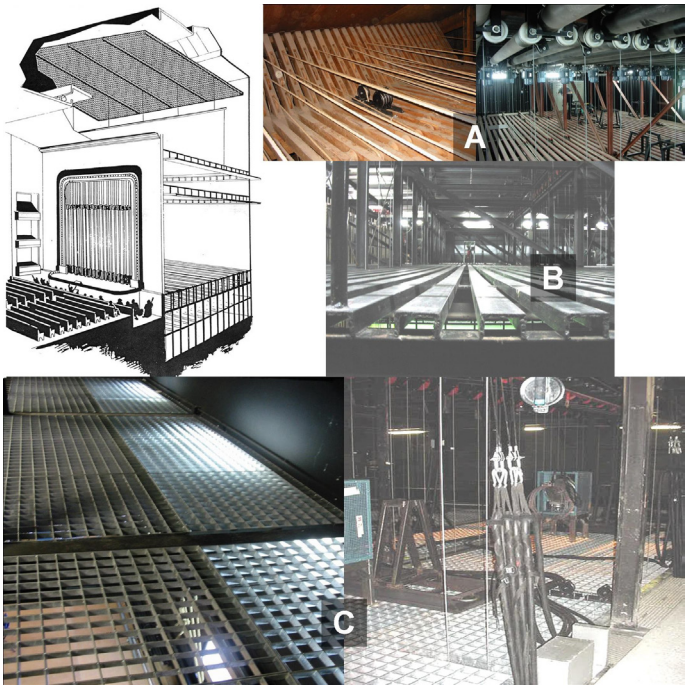
pinça senzilla JSG

1839 **pinta** n f
<General. Parts del teatre>

es parrilla
es peine
fr gril
it correnti di graticciata
it graticcia

it graticciata
it graticcio
en flyloft
en grid
en gridiron
de Rollenboden
de Schnürboden

Estructura d'acer (antigament de fusta) transitable, que ocupa la part superior del teler, on es munten els carros, desembarcadors, cables, cordes, etc. que s'utilitzen per maniobrar les tramoies suspeses.

tipus de pinta: A. italiania.B. anglesa.C. alemanya JSG

1840 **pinta** n f
<Sastreria i caracterització>

es peine
fr peigne
it pettine
en comb
de Kamm

Estri que consisteix en una làmina prima oblonga de metall, fusta, os, vori, etc., proveïda de dents o pues més o menys espesses en una de les seves vores llargues o en ambdues, que serveix per desembullar i pentinar el cabell.

diferents tipus de pintes JSG

1841 **pinta per subjectar perruca** n f
<Eines>

veg. **clip de perruca** n m

1842 **pintar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es pintar
fr peindre
it pitturare
en paint, to
de malen
de streichen

Representar en una superfície per mitjà de colors.

1843 **pintor -a** n m, f
<General. Oficis>

es pintor -a
fr peintre
it pittore
en painter
de Maler

Persona que exerceix l'art i l'ofici de la pintura.

1844 **pintor -a escenògraf -a** n m, f
<General. Oficis>

es escenógrafo -a realizador -a
es pintor -a escenógrafo -a
fr peintre décorateur
it scenografo realizzatore

en scene painter
en scenic artist
de Theatermaler

Persona que dissenya i realitza escenografies pintades.

NOTA: Tots els escenògrafs de l'Escola Catalana d'Escenografia Realista (Alarma, Oleguer Junyent, Vilorama, Soler i Rovirosa, Amadeu Asensi, Rafael Mora, Isidor Bea, els Germans Salvador, etc...) eren pintors escenògrafs.

1845 **pintura** n f
<Materials>

es pintura
fr couleur
fr peinture
it colore
en paint
de Farbe

Matèria líquida o pastosa acolorida amb un pigment i preparada per pintar superfícies.

1846 **pintura a l'oli** n f
<Materials>

es pintura al óleo
fr peinture à l'huile
it vernice
en oil paint
de Ölfarbe

Pintura obtinguda barrejant el pigment amb oli assecant i algun additiu.

1847 **pintura al tremp** n f
<Materials>

es pintura al temple
es témpera
es temple
fr peinture à la tempera
it tempera
en distemper painting
de Leimfarbe

Pasta pictòrica constituïda per una trempa i un pigment.

NOTA: La pintura al tremp ha estat la usada tradicionalment en la pintura escenogràfica.

1848 **pintura en esprai** n f
<Materials>

veg. **esprai** n m

1849 **pintura làtex** n f
<Materials>

veg. **pintura vinílica** n f

1850 **pintura per decorats** n f
<Materials>

es pintura para decorados
fr peinture de scène
it vernice sceniche

Carta de colors de la pintura per decorats Supersatured™ comercialitzada per Rosco. A sota pot de pintura per decorats Off Broadway™ de la mateixa marca. (www.rosco.com)

en scenic paint
de Bühnenfarbe
de Bühnenmalerei

Pintura de qualitat molt alta, amb gran concentració de pigment, que és usada per pintar els decorats teatrals.

1851 **pintura pre-mesclada** n f
<Materials>

es pintura preparada
fr peinture préparée
it colori premiscelati
en ready mix paint
de Fertigmischung Farbe
de streichfertige Farbe

Pintura a punt de ser usada en el color, valor i to adequat.

NOTA: Pintura generalment usada per cobrir grans superfícies, que actualment es fabrica mitjançant sistemes informatitzats que permeten una gran exactitud en les mescles dels pigments per obtenir un color concret.

1852 **pintura vinílica** n f
<Materials>

sin. compl. **làtex** n m
sin. compl. **pintura làtex** n f

es pintura de caucho
es pintura látex
es pintura vinílica
fr peinture au latex
it pittura al lattice
en latex
de Latexfarbe

Denominació que es dóna a un cert tipus de pintures industrials en les quals l'aglutinant és una mescla de diversos compostos acrílics i vinílics procedents de la moderna síntesi de matèries plàstiques, a les que s'ha addicionat un pigment.

NOTA: Tenen la propietat de no esgrogueir-se amb el temps i d'assecar-se amb rapidesa.

1853 **pinzell** n m
<Eines>

es pincel
fr pinceau
it pennello
en brush
de Farbpinsel

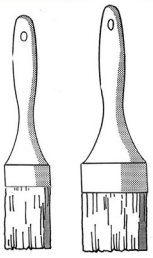
Feix de pèls fixat a l'extrem d'un mànec de fusta, de ploma, etc., per estendre els colors sobre la superfície que hom pinta.

1854 **pinzell curt** n m
<Eines>

es pincel corto
fr brosse à main
fr queue de more
it penello corto
en short pencil
de Kurz Pinsel

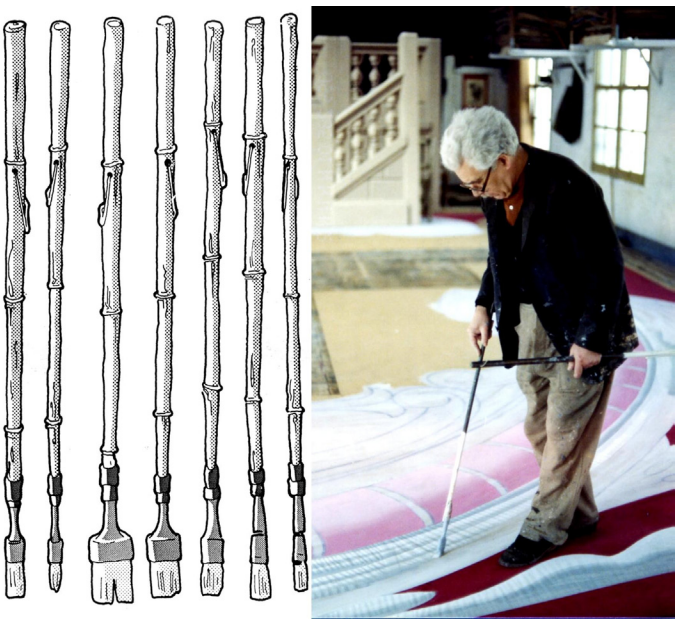
pinzells curts. L'escenògraf Joan Salvador pintant amb un pinzell curt (JSG, www.amig.es , www.manualidadesybellasartes.com, www.divisioncap.net)

Pinzell estàndard de mànec curt, utilitzat per fer petits retocs d'acabat.

1855 **pinzell d'escenògraf** n m
<Eines>

es pincel
fr pinceau
it penello scenografici
en paint brush
de Malpinsel

Estri compost per un mànec llarg de fusta en el qual es fixen, de diferents maneres, pèls de la cua de certs animals, utilitzat per escampar els colors en pintar.

pinzells d'escenògraf. L'escenògraf Federico Talens pintant sobre un rompiment al taller d'escenografia dels Germans Salvador de Barcelona JSG

1856 **pirotècnia** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es pirotecnia
fr pyrotechnique
it pirotecnica
en pyrotechnics
de Pyrotechnik

Tècnica de preparar explosius i focs artificials d'espectacle, d'utilitat o de guerra.

1857 **pista** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es pista
fr piste
it pista sonora
en track (sound)
de Spur (Ela)

En els sistemes magnètics d'enregistrament d'informació, zona del suport mòbil, ja sigui cinta, disc, tambor, etc., en què és enregistrada la informació, la qual constitueix el camí que ha de recórrer el cap magnètic.

A. pistola de pintura elèctrica. B. pistola amb dipòsit superior. C. pistola amb dipòsit inferior. D. pistola de pintura sense aire (www.sz.wholesale.com ; www.workrite.com.cn ; www.topmachinebix.com ; www.news.thomas.net.com9)

1858 **pistola** n f
<Eines>

es pistola
es pistola pulverizadora (pintura)
fr pistolet (à peinture)
it pistola a spruzzo
en spray gun
de Spritzpistole

Aerògraf per pintar, envernissar, etc., proveït d'un dipòsit per a la pintura o el vernís i un cilindre d'aire comprimit o connectat a un compressor.

1859 **pistola d'encolar** n f
<Eines>

es pistola de encolar
fr pistolet à colle
it incollatrice a caldo
en glue gun
de Klebepistole

Eina elèctrica que mitjançant l'escalfament d'una resistència elèctrica allot-

pistola d'encolar JSG

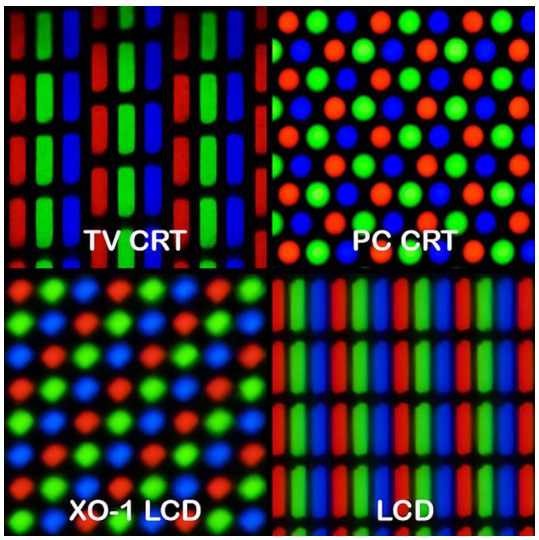
jada al seu interior, fa fondre l'adhesiu plàstic d'una barreta, que en sortir pel canó s'aplica a la superfície a enganxar.

1860 **píxel** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es píxel
fr pixel
it pixel
en pixel
de Pixel

Cadascuna de les fraccions mínimes en què resulta dividida una imatge en sotmetre-la a un escombratge electrònic.

NOTA: Píxel ve de la contracció en anglès de picture element.

píxels vistos en diferents tipus de pantalles (CC)

1861 **píxels per polzada al quadrat** n m pl
<Escenografia. Tècniques de taller>

es puntos por pulgada
fr points par pouce carré
fr ppp
it pixel per pollice quadrato
it punti per pollice quadrato
en dots per square inch
en pixels per inch
en DPI
de Punkte pro Quadratzoll
de PPI

Unitat de mesura de resolució d'imatge en impressió digital.

1862 **pla d'evacuació** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es plan de evacuación
fr plan d'évacuation
fr procédures d'évacuation
it procedure per l'evacuazione
en evacuation plan
de Evakuierungsmaßnahmen

Pla o protocol per fer sortir al públic d'una sala de teatre o un altre espai escènic d'una forma ordenada i segura en cas d'emergència.

1863 **placa de base** n f
<Materials>

es placa base
es pletina base
fr plaque de base
it piastra di base
en base plate
de Bodenplatte

Una placa de metall que evita danys als paviments per dispersió de la pressió en una zona més ampla en l'ús de bastides o els trussos.

placa de base (www.alibaba.com)

1864 **placa de metall** n f

<Materials>

es metal laminado
fr plaque de metal
it lamiera
en Blech
en sheet metal

Làmina rígida de metall, generalment destinada a ésser aplicada sobre una superfície plana.

1865 **plana** n f
<Eines>

veg. **ribot** n m

1866 **plànol** n m
<Escenografia>

es plano
fr plan
it prospetto
en drawing sheet
de Zeichnungsblatt

Dibuix que representa la projecció ortogonal d'un objecte, d'una peça, d'una màquina, d'una casa, etc., o d'un dels seus talls o seccions.

NOTA: Les escales més usades escenogràficament són: 1:10, 1:20, 1:25, 1:33, 1:50 i 1:100.

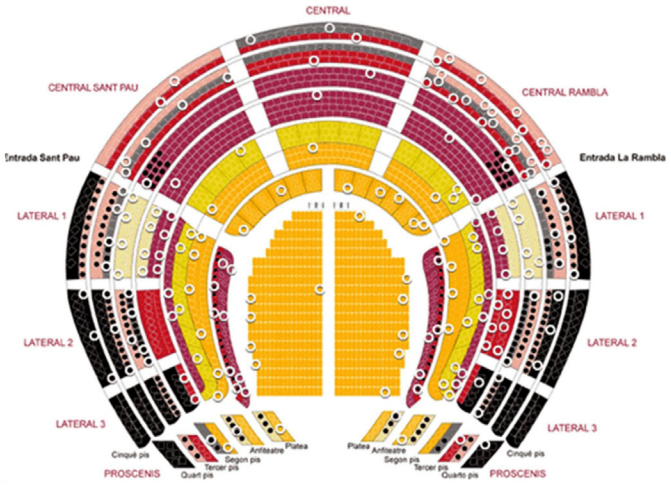
1867 **plànol d'il·luminació** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **plànol de llums** n m

1868 **plànol de la sala** n m
<Escenografia>

es plano de aforo
es plano de la sala
fr plan de location
it pianta della sala
en seating chart
en seating plan
de Sitzplan

Representació sobre un plànol de la disposició de les butaques d'un teatre.

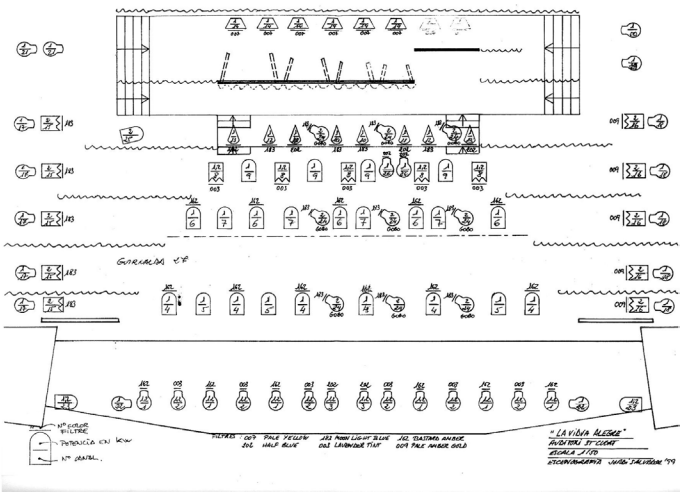
plànol de la sala del Gran Teatre del Liceu (www.liceubarcelona.cat)

1869 **plànol de llums** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **plànol d'il·luminació** n m

es plano de iluminación
es plano de montaje de luces
fr plan d'éclairage
it pianta luci
en light plot
en lighting plot
de Beleuchtungsplan

Plànol del disseny d'il·luminador, generalment en planta, on s'hi detallen tant la ubicació i punt de connexió dels projectors i altres aparells, com els elements modificadors del seu feix de llum: viseres, filtres, diafragmes, etc.

plànol de llums JSG

1870 **plànol de muntatge de teler** n m
<Maquinària>

veg. **llistat de teler** n m

1871 **plànols constructius** n m pl
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. **disseny tècnic de realització** n m

1872 **planta** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **projecció horitzontal** n f

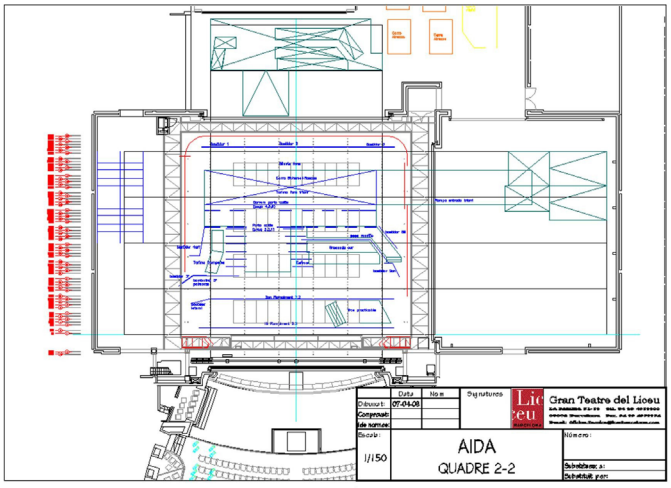
es planta
es proyección horizontal
fr plan
fr projection horizontale
it pianta
en ground plan
en plan
en plan view
en top view
de Aufriss
de Grundriss

Projecció ortogonal d'una figura o d'un cos geomètric damunt el pla horitzontal, en el sistema dièdric.

1873 **planta de decorat** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es plano del decorado
es planta a nivel de piso
fr plan d'ensemble (de la scène)
fr plantation
it pianta del palcoscenico
en ground plan
de Bühnengrundriss

Plànol de la disposició del decorat sobre l'escenari en el pla horitzontal.

planta de decorat del quadre segon de "Aida" al Gran Teatre del Liceu amb escenografia de Josep Mestres Cabanes JSG

1874 **plantació** n f
<Maquinària>

es montaje (dels decorado, en el escenario)
fr plantation
fr premier montage
it primo montaggio
en get in
en load in
de Erstmontage

Primer muntatge d'un decorat abans de l'estrena a l'escenari.

1875 **plantilla** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es plantilla
fr tracé

it stencil
en stencil
en template
de Schablone

Peça retallada o dibuix a escala natural, de manera que la seva forma i les seves dimensions corresponguin a les de la peça que es vol obtenir i que, aplicada damunt la primera matèria de l'element a construir, permet de donar-li la forma i les dimensions adequades.

plantilla JSG

1876 **plantilla d'enfocament** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **quadern d'enfocament** n m

es cuadrícula de enfoque
es matriz de enfoque
fr cahier technique éclairage
it pianta di puntamanto luci
en focus chart
de Einrichtungsplan
de Fokusplan

Quadern on es descriu l'àrea que il·lumina cada projector.

plantofa JSG

1877 **plantofa** n f
<Sastreria i caracterització>

es pantufla
es pantuflo
fr pantofle
fr pantoufle
it pantofola
en slipper
de Pantoffel

Sabata sense orelles ni taló usada per estar per casa.

planxa industrial i domèstica (www.blancogris.com)

1878 **planxa** n f
<Sastreria i caracterització>

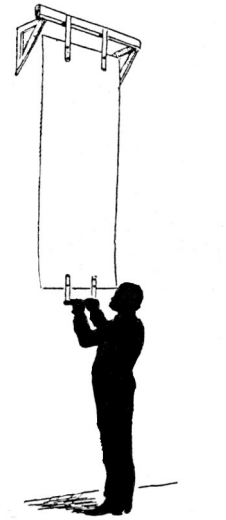
es plancha
fr fer à repasser
it ferro da stiro
en iron (wardrobe)
de Bügeleisen

Estri que consisteix en un tros de planxa de ferro de forma generalment triangular, molt llisa per sota i amb una ansa en la part superior per on s'agafa, per planxar roba.

1879 **planxa de trons** n f
<Maquinària>

sin. compl. **màquina de trons** n f

es chapa metálica para truenos
fr appareil à tonnerre
fr tôle à tonnerre
it lamiera del tuono
en thunder sheet
de Donnerblech

planxa de trons JSG

Planxa prima de ferro, suspesa per dos punts, que en moure-la i fer-la vibrar reprodueix el soroll dels trons.

1880 **planxa de vapor** n f
<Sastreria i caracterització>

es plancha de vapor
fr fer à vapeur
it ferro da stiro a vapore
en steamer
de Dampfbügeleisen

Planxa que usa el vapor per facilitar el treball.

diferents tipus de planxes de vapor (www.pan8foto-vista.com ; www.philips.com ; www.pixmania.com)

1881 **planxament** n m
<Sastreria i caracterització>

es planchado
fr repassage
it bucato da stirare
en ironing
de Bügeln (das)

Operació d'acabament, que té per objecte allisar les peces de vestir de teixit o de gènere de punt fent desaparèixer les arrugues.

1882 **planxar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es estirar
es tensar
fr tendre
it tendere
en stretch, to
de dehnen
de spannen

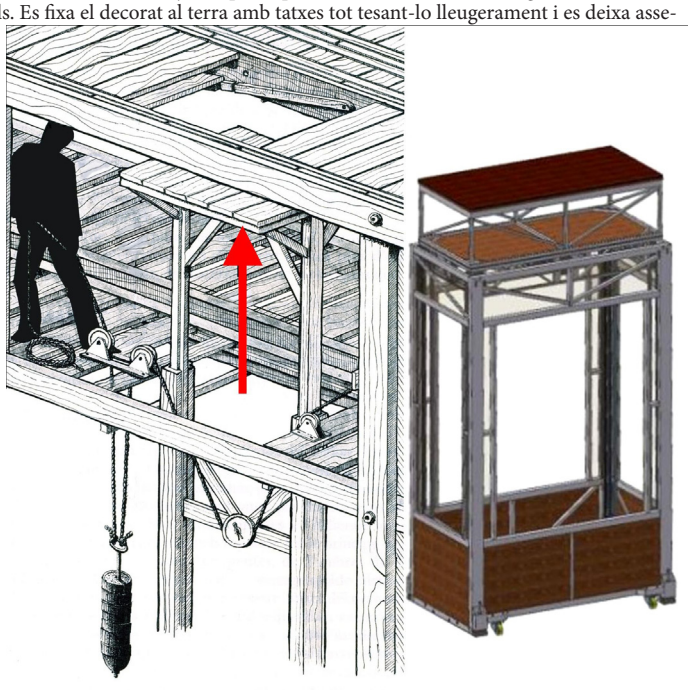
Restaurar un decorat de paper que ha estat mal plegat.

NOTA: Aquesta operació consisteix a estendre el decorat i humitejar-lo per la part del darrere amb un aeròsgraf o una brotxa de campir tenint cura de no deixar-hi bassals. Es fixa el decorat al terra amb tatxes tot tesant-lo lleugerament i es deixa assecar. Un cop sec, ja pot ser utilitzat de nou.

1883 **plàstic** n m
<Materials>

es plástico
fr plastique
it plastica
en plastic
de Kunststoff
de Plastik

Compost polimèric natural o artificial transformat mitjançant l'aplicació de calor i de pressió, que s'utilitza en la fabricació d'objectes diversos.

antic sistema de la plataforma de l'escotilló i sistema actual (DRITI ; www.tuechler.com)

1884 **plataforma de l'escotilló** n f
<Elements escènics>

sin. compl. **tramoia de l'escotilló** n f

es mecanismo de apariciones
fr tampon
fr trappe à apparitions

it trabocchetto
en winch personal lift
de Personen-Versenkung

Element escènic muntat a la fossa utilitzat per fer aparèixer i desaparèixer persones o objectes a través de les taules d'escena.

NOTA: Sovint confosa amb "escotilló", que és la trapa corredora situada a les taules d'escena que permet l'accés entre aquesta i la fossa.

1885 **plataforma elevadora** n f
<General. Parts del teatre>

es plataforma elevadora (de decorados)
fr ascenseur à décors
fr elevateur à décors
fr gradin
fr podium
it montacarichi
it praticabile a cannocchiale
en riser
en stage, scenery elevator
de Podest

Cadascuna de les plataformes que, formant l'escena, poder ser apujades i abaixades mecànicament del seu nivell d'escena.

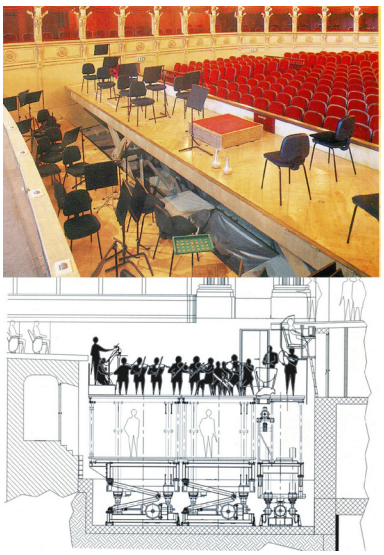
NOTA: Bàsicament, es troben en grans teatres molt mecanitzats. Permeten el desplaçament d'escenografies corpòries de la fossa a escena, habitualment sobre vagons mecanitzats.

1886 **plataforma elevadora d'orquestra** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **elevador d'orquestra** n m

es elevador de orquesta
es foso de orquesta levadizo
fr elevateur d'orchestre
fr pont d'orquestre
it fossa d'orchestra ad elevatore
it piattaforme mobili orchestre
en orchestra lift
de Orchesterpodium (Versenkung)

Cadascuna de les plataformes que, formant la fossa d'orquestra, poder ser apujades i abaixades mecànicament fins el nivell d'escena.

plataforma elevadora d'orquestra
(www.acr.it)

1887 **plataforma elevadora personal** n f
<Eines>

es elevador de trabajo portàtil
es plataforma elevadora de personal
es Genie
fr plateforme de travail hydraulique
it gru a ponte sorrevole
en cherry picker
en Genie lift
en man lift
en personnel lift
en telescope
en worker lift
de Arbeitslift
de Giraffe

Plataforma, habilitada tècnicament, per a l´elevació de persones i el treball en alçada.

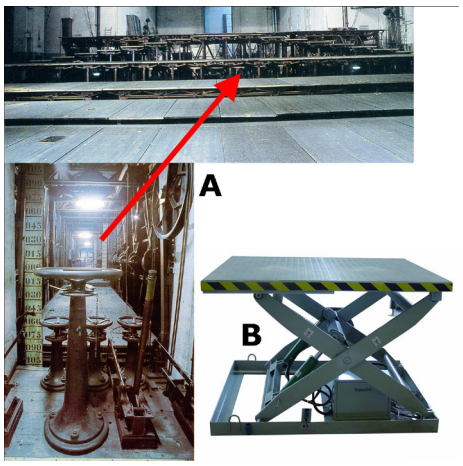
diferents tipus de plataformes elevadores personals usades en les arts de l'espectacle
(www.genieindustries.com)

NOTA: Aquest tipus de plataformes, generalment autònomes per bateries acumuladores, substitueixen actualment les escales de mà en els treballs en alçada dins de l'escenari..

1888 **plataforma hidràulica** n f
<Elements escènics>

es plataforma hidràulica
fr plateforme hydraulique
fr plateau hydraulique
it piattaforma idraulica
en hydraulic lift
de Hebebühne Lift

Plataforma que usa l'eneergia oleohidràulica pel seu funcionament.

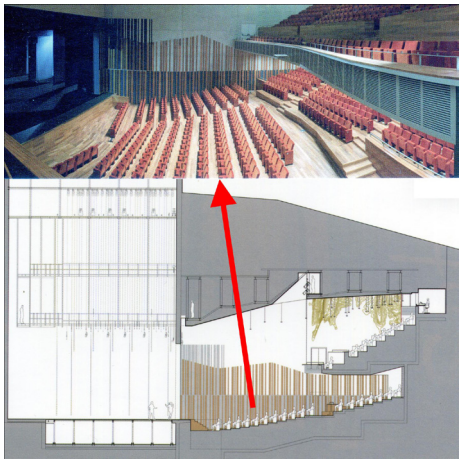

A. plataformes hidràuliques de l'antic escenari del Teatro alla Scala de Milà i vista dels seus comandaments hidràulics. B. plataforma hidràulica elevadora de tisora actual (Lo spazio, il luogo, l'ambito.A.A.V.V:Silvana Editoriale.Milano 1983.; www.grbic.com)

1889 **platea** n f
<General. Parts del teatre>

es patio
es patio de butacas
es platea
fr orchestre
fr parterre
it platea
en orchestra seating
en pit
en back of the orchestra
de Sitzparterre

En un teatre, en un cinema, etc., planta baixa, on hi ha una sèrie de files de cadires o de butaques per als espectadors.

platea del Teatre Atlàntida de Vic JSG

1890 **playback** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es playback
fr playback
it cantare in playback
en playback
en sing back
de gesang mit Playback

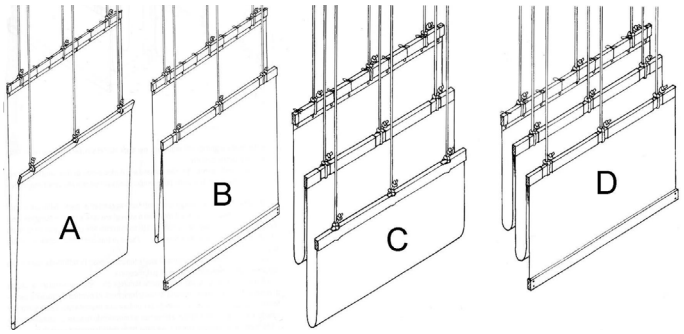
Execució en què se simula cantar o interpretar una peça prèviament enregistrada.

1891 **plegar** v tr
<Maquinària>

sin. compl. **doblar** v tr

es doblar
es plegar
fr plier
it piegare
en fold (to)
en tripping
de falten

Posar en doble una o més vegades un decorat, una cortina, etc.

plegar: A. a la mitja. B. a la terça. C. a la quarta. D. a la cinquena (JSG;MPSCENO)

1892 **plegar veles** v tr
<Producció i administració>

veg. **fracassar** v tr

1893 **plomada** n f
<Eines>

es plomada
fr fil à plomb
fr plomb
it filo a piombo
it piombino
en plumb bob
en plumb line
en plummet
de Lot
de Senklot

plomada (www.reprapbook.appspot.com; JSG)

Cordill que porta lligat en un dels extrems un tros de plom o d'un altre objecte pesant i que, suspès per l'altre extrem, serveix per indicar la direcció vertical d'algun element.

1894 **ploms [confecció]** n m pl
<Escenografia. Cortinatges>

sin. **cadena de cortina** n f

1895 **pneumàtica** n f
<Maquinària>

es neumático
fr à air comprimé
fr pneumatique
it ad aria compressa
en pneumatic
de Druckluft
de Preßluft

Tècnica de la utilització de gasos comprimits com a fluids transmissors d'esforços.

1896 **podi** n m
<Elements escènics>

veg. **tarima** n f

1897 **pòdium** n m
<Elements escènics>

veg. **tarima** n f

1898 **polispast elèctric de cadena** n m
<Equipament aeri>

sin. compl. **motor de cadena** n m

es polipasto eléctrico de cadena
fr palan électrique à chaîne
it paranco a catena
en electric chain hoist
de Kettenzug

polipastos elèctrics de cadena, que poden ser muntats en un o altra senti en funció del seu ús JSG

Aparell generador de força, generalment elèctric, que mitjançant una cadena permet desplaçar càrregues.

NOTA: Els polispastos elèctrics de cadena poden ser muntats en les dues posicions que es veuen a la imatge. La posició de

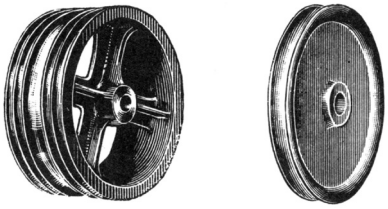
l'esquerra correspon a un muntatge sobre pinta (com a equip puntual) de manera que el ganxo i la cadena baixen lliurement com a tir. La posició de la dreta sol correspondre al mètode usat en el muntatge d'estructures de truss, sobretot en espais no equipats escènicament.

OBSERVACIONS: Polipastos elèctrics de cadena d'ús escènic. Aquest són muntats en un o altra sentit en funció del seu ús.

1899 **politja** n f
<Ferreteria escènica>

es polea
es roldana
fr poulie
it puleggia
en pulley
de Rolle

Cilindre de poca altura que pot girar al voltant d'un eix concèntric amb el seu eix geomètric, té una canal buidada tot al llarg de la seva superfície lateral per on es fa passar una corda que es manté tibada, i serveix per canviar la direcció d'una força, transmetre un moviment, guiar un cable, etc.

politges de cinc i d'un coll JSG

1900 **polleguera** n f
<Materials>

es quicio
fr penture
it cernièra
en strap hinge
de Scharnier

Peça amb un ull en què entra i recolza el piu o l'eix sobre el qual gira la fulla d'una porta, d'una barrera, etc

NOTA: Quan es col·loca una polleguera al damunt i una altra al dessota de l'eix de rotació d'un batent fan la funció de frontissa.

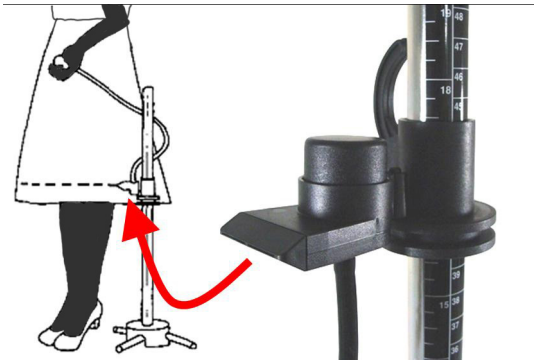

polleguera de forja
(www. blacksmith.claymorgangroup.com)

1901 **pols de guix** n f
<Sastreria i caracterització>

es polvo de tiza
it gesso in polvere
it polvere di gesso
en chalk powder
de Kreidepulver

Material usat per marcar temporalment una vora durant una prova de vestuari.

aparell per ajustar l'alçada de les faldilles usant pols de guix
JSG

1902 **polsador** n m
<Electricitat>

es botón
es pulsador
fr bouton-poussoir
it interruttore a bottone
en push button
de Druckknopf
de Drucktaste

Dispositiu amb un botó que en ésser pitjat produeix el tancament o l'obertura d'un circuit elèctric.

polsador
(www.ioffer.com , www.novaelectrical.co.uk)

1903 **polsador d'avís lluminós** n m
<Regidoria>

es botón de aviso de cue
es botón de llamada
fr boutton de signal (lumineux)
it Pulsante del segnale luminoso
en cue button
en go button
de Signalknopf

Polsador que encén una bombeta -generalment vermella- usat antigament per donar el peu a algunes maniobres als maquinistes al teler.

NOTA: En grans teatres i en bona part dels escenaris anglosaxons el sistema de senyals òptics pot ser encara usat. Actualment s'usa un sistema que permet la confirmació de la prevenció mitjançant un sistema de pulsadors i senyals lluminoses a la taula de regidoria i en el punt de treball del tècnic.

polsador d'avís lluminós (JSG , www.binbin.net)

1904 **polsador d'emergència** n m
<Electricitat>

veg. **botó d'emergència** n m

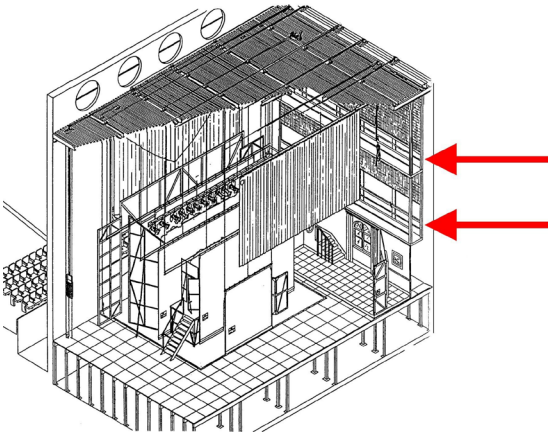
1905 **polvoritzador** n f
<Eines>

es pistola rociadora
es pulverizador
fr vaporisateur
it pompa
en spray gun
en sprayer (pressure)
de Spritzgerät (manuell)

Aparell per polvoritzar o reduir a polsim un líquid.

NOTA: En el teatres lírics, se sol usar el polvoritzador per humitejar l'aire de l'escena abans de l'inici de cada acte o quadre. D'aquesta forma, la pols ambient es precipita sobre el paviment i l'índex d'humitat augmenta, cosa que facilita el treball dels cantants.

diferents tipus de polvoritzadors (www.foerht.es ; www.plantat.es ; www.ecosadperu.org)

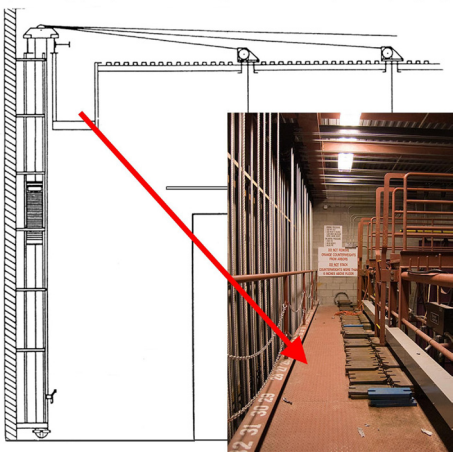

pont JSG

1906 **pont** n m
<General. Parts del teatre>

es pasarela
es puente
fr passerelle
fr services
it ponte
en bridge
en gallery
en technical gallery
de Brücke

Cadascun dels corredors estrets, elevats, que envolten el teler, des d'on es maniobren els equips aeris.

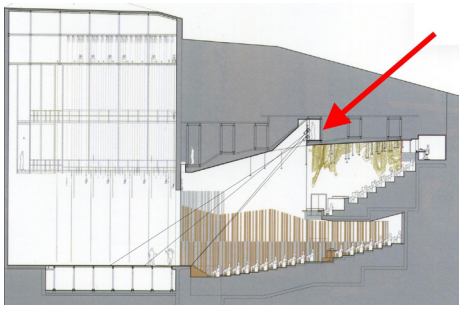
pont de càrrega (JSG ; JWGreen)

1907 **pont de càrrega** n m
<General. Parts del teatre>

es galería de carga
es puente de carga
fr galerie de chargement
fr plateforme de chargement
it ballatoio

en loading gallery
en loading platform
de Gewischtsgalerie

Pont situat en la part alta de la torre escènica al costat de la xemeneia de contrapesos, prop de la pinta, on els contrapesos són posats en l'àncora d'un equip contrapesat quan la barra d'aquest es troba prop de les taules d'escena.

pont de llums del Teatre Atlàntida de Vic JSG

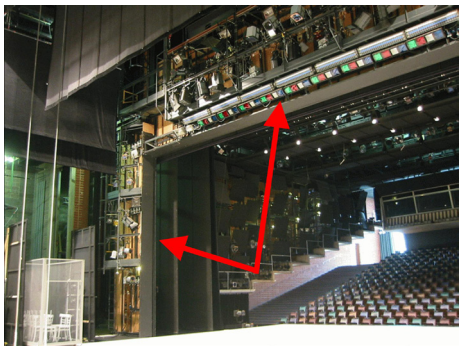
1908 **pont de llums** n m
<General. Parts del teatre>

es pasarela de iluminación
es puente de iluminación
fr passerelle de projection (d'éclairage)
it ponte luci
en beam
en cross bar
en lighting bridge
de Beleuchstungsbrücke
de Träger

Pont lateral, pasarel·la sospesa de la pinta o estructura situada sobre la platea que permet de fixar i d'enfocar els projectors.

NOTA: El terme Träger en alemany fa referència al pont de sala.

Els termes beam i cross bar fan referència al pont de llums situat sobre la sala.

costat esquerra del pont de llums d'embocadura de l'escenari del Nationaltheater Mannheim (www.beleuchtung.nationaltheatertechnik.de)

1909 **pont de llums d'embocadura** n m
<General. Parts del teatre>

es puente de iluminación de embocadura
fr pont d'éclairage
it passerella mobile di boccascena
it ponte luci (sopra arco scenico)
it ponte mobile di boccascena
en lighting bridge (proscenium)
de Portalbrücke

Pont de llums, que serveix habitualment com a embocadura mòbil dels grans teatres, situat a boca d'escena, que permet la instal·lació i manipulació dels projectors d'il·luminació i d'efectes especials.

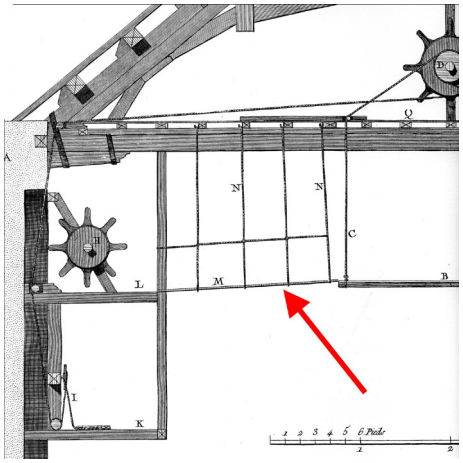

ponts de maniobra d'equips manuals i contrapesats JSG

1910 **pont de maniobra** n m
<General. Parts del teatre>

es galería de maniobras
es puente de maniobras
fr passerelle
fr galerie de servie
it ballatoio
it galleria
en fly gallery
de Schnürboden-Galerie

Corredor estret adossat als murs laterals de l'escenari o suspès del teler, des d'on tramoistes i electricistes manipulen els elements de la tramoia i d'il·luminació.

pont volant (L'enciclopedie de Diderot et Alembert. 1965. Henry Veyrier. París)

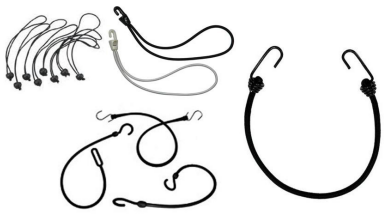
1911 **pont volant** n m
<Elements escènics>

es puente de servicio
es puente volante

fr passerelles de service
fr pont volant
it ballatoio
it ponte dei volanti
en catwalk
en fly-bridge
de Arbeitsbrücke

Pasarel·la estreta sospesa de la pinta paral·lela a la línia 0 que servia per intervencions puntuals a la part superior de la torre escènica.

NOTA: Actualment en desús.

pops elàstics usats a l'escenari JSG

1912 **pop elàstic** n m
<Eines>

es cuerda elástica
fr sangle élastique
it elastico
en bungee cord
en elastic strap
de Gummiseil

Corretja curta elàstica amb ganxos als extrems per a la fixació temporal d'elements, com ara assegurar un decorat o tensar un teló al seu bastigi.

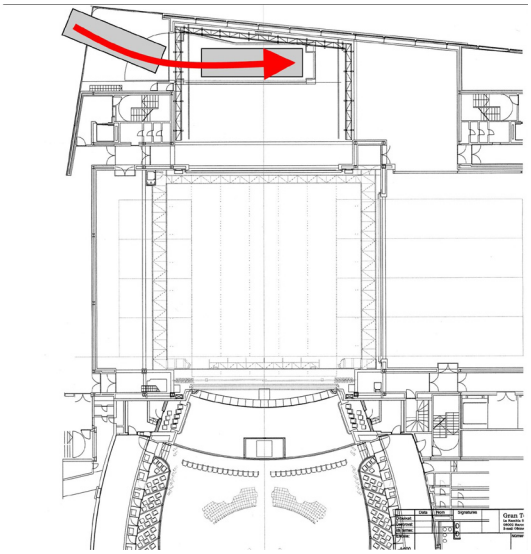

porta d'un decorat JSG

1913 **port d'entrada/sortida** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es puerto de entrada/salida
fr port d'entrée/sortie
it porte di Input/Output
en I/O port
en input-output port
de Eingangsports/Ausgangsports

Posició del mapa d'adreces a la qual accedeix un processador per enviar o per rebre informació d'un perifèric.

porta de càrrega de l'escenari JSG

1914 **porta** n f
<Elements escenogràfics>

es puerta
fr porte
it porta
en door
de Tür

Barrera pivotant o lliscant que tanca l'entrada a una cambra, a un espai.

1915 **porta de càrrega de l'escenari** n f
<General. Parts del teatre>

es portón del andén de carga
es puerta de carga del escenario
fr entrée des décors
fr porte de chargement (de service)
it entrate per le scene
it portone di carico
it portone di scarico (per le scene)
en dock doors
en loading door
de Transporteingang

porta-perruca (www.perruecken-collention24.de ; www.dekoratiendas.com es. cabeza de corcho www.todocoleccion.net)

Porta, habitualment de grans dimensions, per on entren i surten els decorats, caixes de transport, etc.

1916 **porta-perruca** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **cap de suro** n m

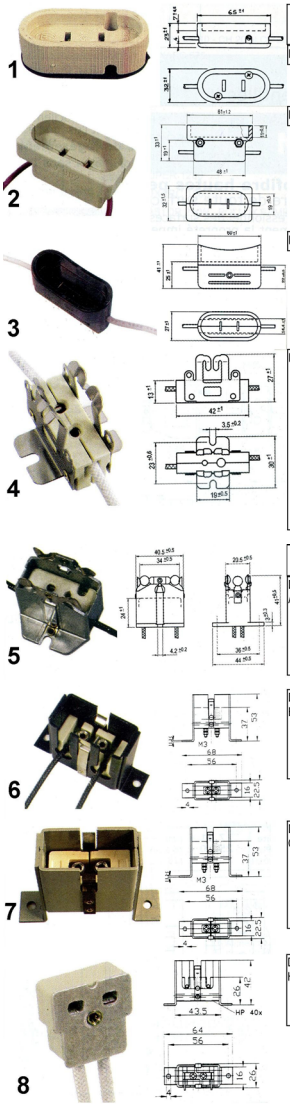
es cabeza de corcho
es molde de pelucas
fr support de perruquier
it testa manichino
en wig block
de Perückenkopf

Dispositiu en forma de cap de persona, lleuger de pes, que s'usa per treballar i guardar les perruques.

1917 **portabombetes** n m
<Il·luminació escènica>

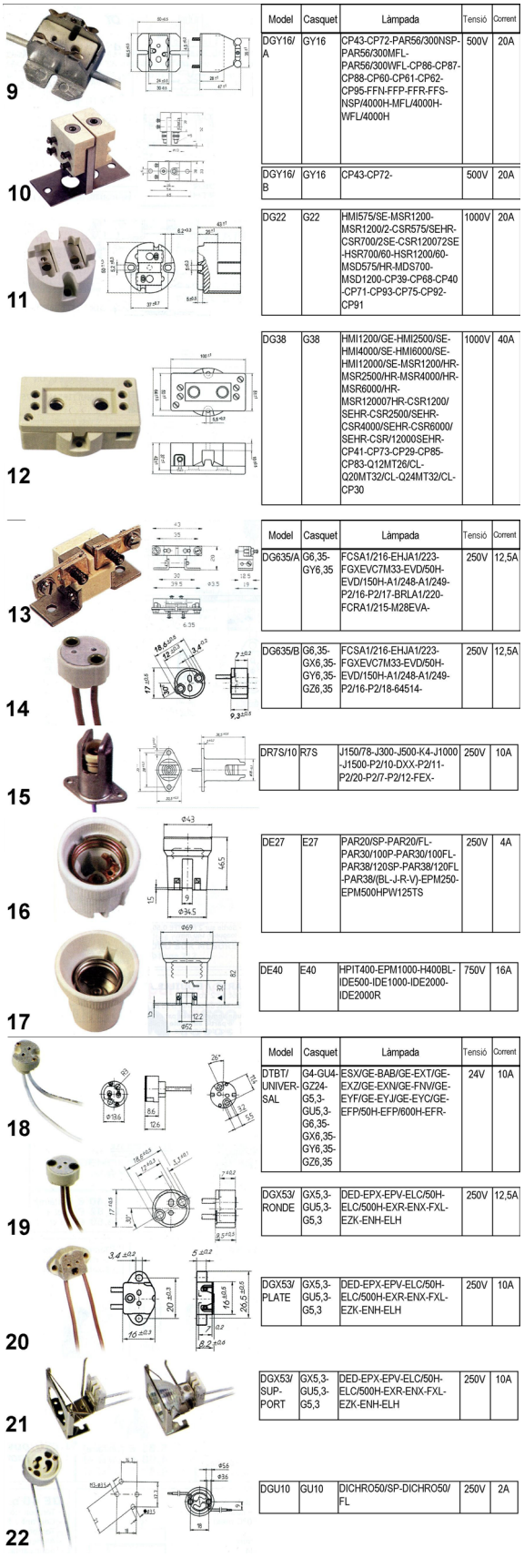
sin. **portalàmpades** n m

es portalámpara
es portalámparas
es zòcalo de la lámpara
fr douille
it portalàmpade

Model	Casquet	Làmpada	Tensió	Corrent
D64V		PAR 56-PAR64	250V	5A
D64TH		PAR 56-PAR64	250V	5A
D64E		PAR 56-PAR64	250V	5A
DGY95	GY9,5-GZ9,5	MSD200-MSD250-HTI150-CSS150-HTI152-HTI405/SE-HTI705/SE-MSR125/HR-MSR2007HR-MSR400-MSR400/HP-MSR575/2-MSR700/SA-CSR125/SEHR-CSR200/SEHR-CSR-MSD200-MDS200/2-MSD250-MDS250/2-MSD575-MSDS200/60-MSDS250/60-HDS250/78-MSD575/72-M38-CP81-M40-T18-T25-CP82-	500V	10A

Model	Casquet	Làmpada	Tensió	Corrent
DGX95/A	GX9,5	CSR400/SEHR-CSR575/2TSE-CSR575/2SE-HSR400/60-HSR575/60-HSR575/72-MSD575-T12-T21-CP23-CP67-T11-T19-RONDLUX/1000-CP24-CP70-CP63M-	500V	20A
DGX95/B	GX9,5	CSR400/SEHR-CSR575/2TSE-CSR575/2SE-HSR400/60-HSR575/60-HSR575/72-MSD575-	500V	20A
DGX95/C	GX9,5	CSR400/SEHR-CSR575/2TSE-CSR575/2SE-HSR400/60-HSR575/60-HSR575/72-MSD575-RONDLUX/800-T29-CP90	500V	21A
DG95/HPL	G9,5HPL	HPL575/400H-HPL575X/1500H-HPL750/300H-HPL750X/1500H-	250V	16A

Model	Casquet	Làmpada	Tensió	Corrent
DGY16/A	GY16	CP43-CP72-PAR56/300NSP-PAR56/300MFL-PAR56/300WFL-CP86-CP87-CP88-CP60-CP61-CP62-CP95-FFN-FFP-FFR-FFS-NSP/4000H-MFL/4000H-WFL/4000H	500V	20A
DGY16/B	GY16	CP43-CP72-	500V	20A
DG22	G22	HMI575/SE-MSR1200-MSR1200/2-CSR575/SEHR-CSR700/2SE-CSR12007 2SE-HSR700/60-HSR1200/60-MSD575/HR-MDS700-MSD1200-CP39-CP68-CP40-CP71-CP93-CP75-CP92-CP91	1000V	20A
DG38	G38	HMI1200/GE-HMI2500/SE-HMI4000/SE-HMI6000/SE-HMI12000/SE-MSR1200/HR-MSR2500/HR-MSR4000/HR-MSR6000/HR-MSR120007HR-CSR1200/SEHR-CSR2500/SEHR-CSR4000/SEHR-CSR6000/SEHR-CSR/12000SEHR-CP41-CP73-CP29-CP85-CP83-Q12MT26/CL-Q20MT32/CL-Q24MT32/CL-CP30	1000V	40A
DG635/A	G6,35-GY6,35	FCSA1/216-EHJA1/223-FGXEVC7M33-EVD/50H-EVD/150H-A1/248-A1/249-P2/16-P2/17-BRLA1/220-FCRA1/215-M28EVA-	250V	12,5A
DG635/B	G6,35-GX6,35-GY6,35-GZ6,35	FCSA1/216-EHJA1/223-FGXEVC7M33-EVD/50H-EVD/150H-A1/248-A1/249-P2/16-P2/18-64514-	250V	12,5A
DR7S/10	R7S	J150/78-J300-J500-K4-J1000-J1500-P2/10-DXX-P2/11-P2/20-P2/7-P2/12-FEX-	250V	10A
DE27	E27	PAR20/SP-PAR20/FL-PAR30/100P-PAR30/100FL-PAR38/120SP-PAR38/120FL-PAR38/(BL-J-R-V)-EPM250-EPM500HPW125TS	250V	4A
DE40	E40	HPIT400-EPM1000-H400BL-IDE500-IDE1000-IDE2000-IDE2000R	750V	16A
DTBT/UNIVERSAL	G4-GU4-GZ24-G5,3-GU5,3-G6,35-GX6,35-GY6,35-GZ6,35	ESX/GE-BAB/GE-EXT/GE-EXZ/GE-EXN/GE-FNV/GE-EYF/GE-EYJ/GE-EYC/GE-EFP/50H-EFP/600H-EFR-	24V	10A
DGX53/RONDE	GX5,3-GU5,3-G5,3	DED-EPX-EPV-ELC/50H-ELC/500H-EXR-ENX-FXL-EZK-ENH-ELH	250V	12,5A
DGX53/PLATE	GX5,3-GU5,3-G5,3	DED-EPX-EPV-ELC/50H-ELC/500H-EXR-ENX-FXL-EZK-ENH-ELH	250V	10A
DGX53/SUP-PORT	GX5,3-GU5,3-G5,3	DED-EPX-EPV-ELC/50H-ELC/500H-EXR-ENX-FXL-EZK-ENH-ELH	250V	10A
DGU10	GU10	DICHRO50/SP-DICHRO50/FL	250V	2A

diferents tipus de portabombetes usats a l'escenari (BTS08)

en fitting
en lamp socket
en socket
de Fassung
de Lampenfassung

Suport de metall o ceràmica dins el qual s'encaixa o es caragola una bombeta i, alhora, serveix d'element de connexió elèctrica.

NOTA: L'important nombre de fabricants de projectors d'il·luminació escènica, sumat als nous dissenys d'aquests, ha fet que la diversitat de portabombetes hagi esdevingut molt important. En les imatges es poden veure els portabombetes més usats en la il·luminació escènica, amb indicació del model, el tipus de casquet adequat, les làmpades que l'usen, la tensió i el corrent.

1918 **portacalat** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **portagobo** n m

es portagobos
fr porte-gobos
it portagobo
en gobo holder
de Gobohalter

Placa metàl·lica que subjecta el gobo en el projector.

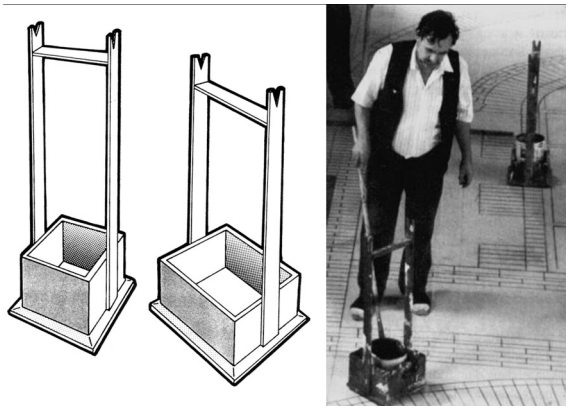

diferents tipus de portacalats i calats de vidre muntat en el seu suport (www.uklight.co.uk)

1919 **portacossis** n m
<Eines>

es salvatelones
fr baladeuse
it porta vasi
en paint caddy
de Holzkasten mit Stiel

Caixa de fusta que permet de traslladar una o dues olles de color per damunt dels decorats sense que es tombin.

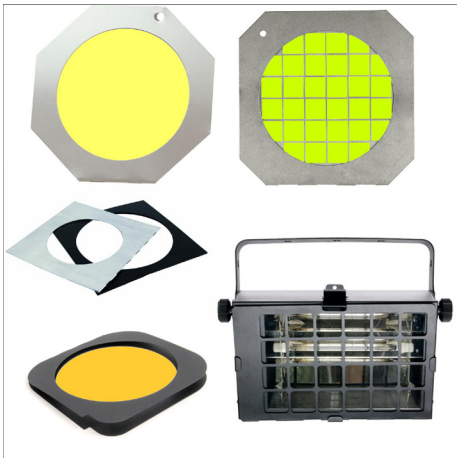
l'escenògraf Joan Salvador usant un portacossis damunt un teló JSG

1920 **portafiltres** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **portagelatines** n m

es portafiltro
fr porte-filtre
it schermo porte-filtri
it telaio per le gelatine
en color frame
en filter holder
en gel frame
de Filterrahmen

Bastidor metàl•lic o de cartó, generalment quadrat o rectangular, que manté el filtre davant el projector muntat sobre unes guies o suports.

diferents tipus de portafiltres (www.free.scores.com ; www.thoman.de ; www.chauveligthing.com ; www.musik-produktiv.co.uk ; www.zentrada.eu)

1921 **portagelatines** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **portafiltres** n m

1922 **portagobo** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **portacalat** n m

1923 **portalàmpades** n m
<Il·luminació escènica>

sin. **portabombetes** n m

1924 **portar** v tr
<Maquinària>

es llevar
es mover
fr porter
it trasportare un fianco
en bring it, to (ABCSTAGE)

Acció de desplaçar un element escenogràfic per portar o retirar de l'escena.

NOTA: Per portar els grans bastidors d'un decorat, cal agafar-lo amb la mà inferior i tirar en direcció al portador (sense voler aixecar), i l'altra mà s'agafarà al muntant del bastidor a l'alçada dels ulls fent força contra ell. El company farà la mateixa operació, tenint en compte que les posicions de les mans seran simètriques no iguals.

1925 **porter -a** n m, f
<General. Oficis>

es portero -a
fr économe
fr gouvernante
en ticket collector
de Hausmeister

Persona que vigila i controla l'accés a les sales d'espectacle.

1926 **porter -a de l'escenari** n m, f
<General. Oficis>

es portero -a de escenario
fr portier
it portinaio
en doorman
en stage door man
de Bühnenpförtner

Persona que vigila i controla l'accés a l'escenari d'una sala d'espectacles, teatre, etc.

1927 **posat a terra** adj
<Electricitat>

veg. **connectat a terra** adj

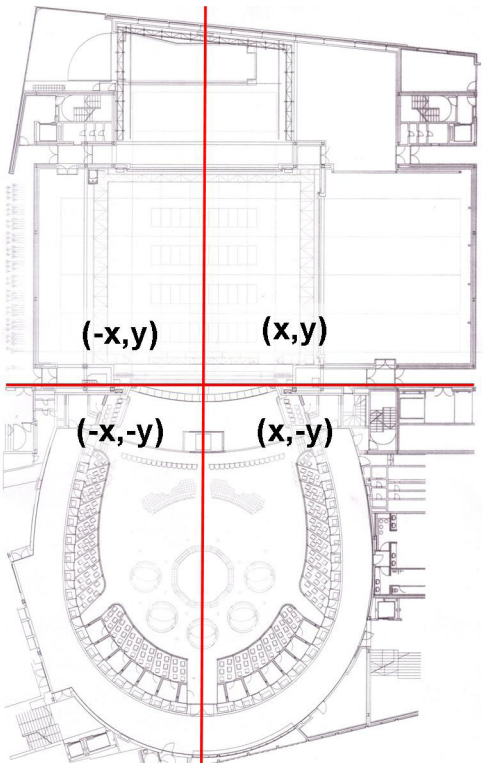
1928 **posició** n f
<General>

sin. compl. **ubicació** n f

es posición
es ubicación
fr position
it posizione

en position
de Position
de Stellung

Punt dins l'escenari, el teatre on es troba un artista, un element escènic o escenogràfic, especialment en relació amb els altres.

posició de suspensió JSG

1929 **posició de suspensió** n f
<Maquinària>

sin. compl. **coordenades de suspensió** n f pl
sin. compl. **punt de suspensió** n m

es posición de suspensión
es punto de suspensión de tramoya
fr position suspendue
it posizione sospesa
en hanging points
en hanging position
en points
en suspension points
de Hängeposition

Punt de l'escenari, sovint identificat per unes coordenades, on és sospès un element escènic o escenogràfic.

NOTA: La posició de suspensió de qualsevol objecte dins la torre escènica o la sala d'un teatre es pot indicar mitjançant les coordenades de l'escenari. Aquestes corresponen a cadascuna de dues o tres magnituds que determinen la posició d'un element en ell. Amb elles es pot situar un punt exacte en el qual s'hi muntarà un carro, un motor, un practicable, un projector,... Les coordenades es defineixen mitjançant un binomi o un trinomi. Amb el binomi (x,y) situem un punt en un espai en dues dimensions, habitualment les taules de l'escena. Amb el trinomi (x,y,z) podem situar-lo a qualsevol punt de l'espai.
Els valors x, y i z corresponen a tres eixos imaginaris que ubiquem a:
x Coincideix amb la línia 0 del teatre.
y Coincideix amb l'eix longitudinal del teatre que passa pel centre de la embocadura fixa de l'escenari, formant un angle de 90º amb la línia 0.
z Línia vertical que surt de la intersecció de x i y.
En el treball habitual d'un teatre es solen usar només les dues primeres (x, y). Aquests eixos x i y solen estar senyalats a la pinta de l'escenari per facilitar el treball dels maquinistes. Els valors de x, y i z poden ser positius i negatius així: (x,y), (x,-y), (-x,y), (-x, -y) i els equivalents amb els tres valors x, y i z.

1930 **post** n f
<Materials>

sin. compl. **taula** n f

es tabla
fr planche
it fascia
en board
en plank
de Brett
de Planke

Peça de fusta, de secció rectangular, de menys de 40 mm de gruix i una amplada almenys quatre vegades superior.

post (www.riesgo3.com)

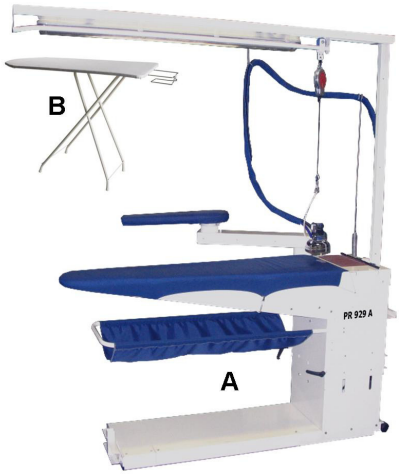
NOTA: Els gruixos normalitzats de la post són: 10, 15, 18, 20, 24, 26, 35 i 40 mm.

1931 **post de planxar** n f
<Sastreria i caracterització>

es tabla de planchar
fr planche à repasser
it asse da stiro
en ironing board
de Bügelbrett
de Bügeltisch

Post llarguera damunt la qual hom planxa la roba.

NOTA: Les posts de planxar professionals sovint són escalfades amb vapor per accelerar l'evaporació de la humitat de la roba.

A. post de planxar industrial. B. post de planxar domèstica (www.covemat.jpg)

1932 **postís** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **perruquí** n m

es bisoñé
es peluquín
fr postiche
fr toupet
it parrucchino
it toupet
en toupee
de Toupet

Afegit de cabells a un pentinat.

1933 **pot de l'oli** n m
<Sastreria i caracterització>

es aceitera
fr burette d'huile
it lattina di olio lubrificante
en oil bottle (costume)
en oil can (costume)
de Ölkännchen

Flascó que conté oli per lubricar les màquines de cosir.

pot de l'oli
(www.boutique-seasons.fr; www.lbdls.com;)

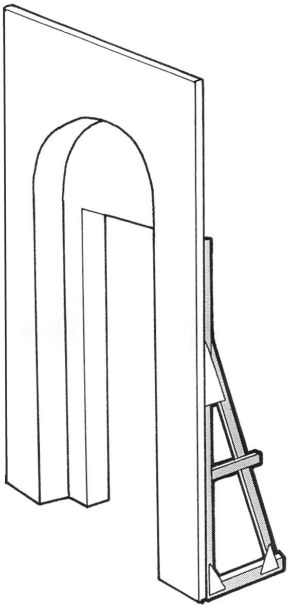
1934 **pota de cabra** n f
<Eines>

veg. **perpal** n m

1935 **pota de gall** n f
<Maquinària>

es pata de gallo
fr béquille
fr bras
fr outrigger
it braccio
it scroscia
it squadra
en french brace
en jack
de Ausleger
de Winkelstütze

Element escènic en forma d'escaire, fixat a bastidors, fermes, aplics, etc. mitjançant unes frontisses, que serveix per mantenir-los verticals.

pota de gall JSG

1936 **potència de l'amplificador** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es potencia de amplificación
fr puissance de l'amplificateur
it potenza dell'amplificatore
en amplifier power

de Ausgangsleistung

Relació entre la tensió elèctrica de sortida i la càrrega connectada a un amplificador o etapa de potència.

1937 **potència elèctrica** n f
<Electricitat>

es corriente eléctrica
es potencia
fr puissance
it potenza
en demand
en power
en wattage
de Leistung

Quantia d'un subministrament d'electricitat expressada en kilowatts o kilovoltamperes.

1938 **potenciòmetre** n m
<Electricitat>

es potenciómetro
fr potentiomètre
it attenuatore
en potentiometer
de Regler

Resistència elèctrica variable segons la posició d'un cursor, emprada correntment com a divisió de tensió.

diferents tipus de potenciòmetres JSG

1939 **potenciòmetre de l'encadenat** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **crossfader** n m
sin. compl. **fader de l'encadenat** n m

es control de fundido encadenado
fr crossfader
it crossfader
it dissolvenza incrociata
en crossfader
de Überblendregler

Palanca capaç de voltar al voltant del punt de suport o desplaçar-se horitzontalment, que serveix per abaixar tots els canals d›una memòria i apujar simultàniament la següent.

potenciòmetre de l'encadenat en una taula de llums (www.adbligthing.com)

1940 **potenciòmetre de submàster** n m
<Il·luminació escènica>

es submaestro sin dimeo
fr bouton du submaster
it tasto per ingresso diretto di una memoria in preset
en bump button
en flash button
en submaster bump
de Blitztaster

Potenciòmetre que serveix de comandament secundari d'una taula de llums que actua sobre un conjunt d'elements.

1941 **practicable** adj
<Escenografia>

es practicable

fr practicable
it praticabile
en practical
de zweckmäßig

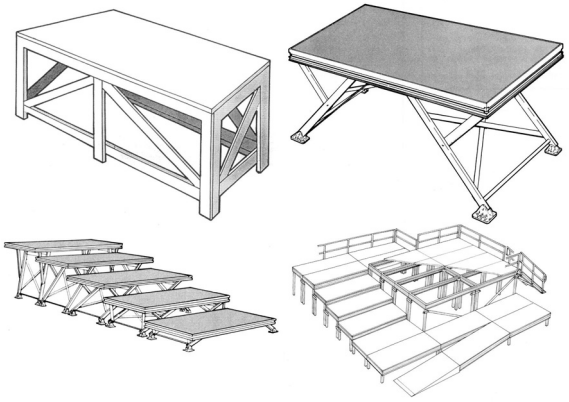
Dit de l'element escenogràfic que l'actor pot agafar, trepitjar, pujar, travessar, etc.

NOTA: Ex. Porta practicable, finestra practicable, etc.

1942 **practicable** n m
<Elements escènics>

sin. compl. **tarima** n f

es plataforma
es practicable
es tarima
fr estrade
fr podium
fr praticable
fr tribune
it nicchio
it podio
it praticabile cernierato
it scivolo
en platform
en riser
de Podest
de Podium
de Praktikabel

diferents tipus de practicables (JSG, catàleg Kleu, catàleg Nivoflex)

Element escènic, generalment plegable i de forma rectangular, que s'utilitza per modificar el nivell de l'escena i permet la circulació de persones.

NOTA: El terme practicable és l'usat dins el teatre en lloc del terme tarima, més general.

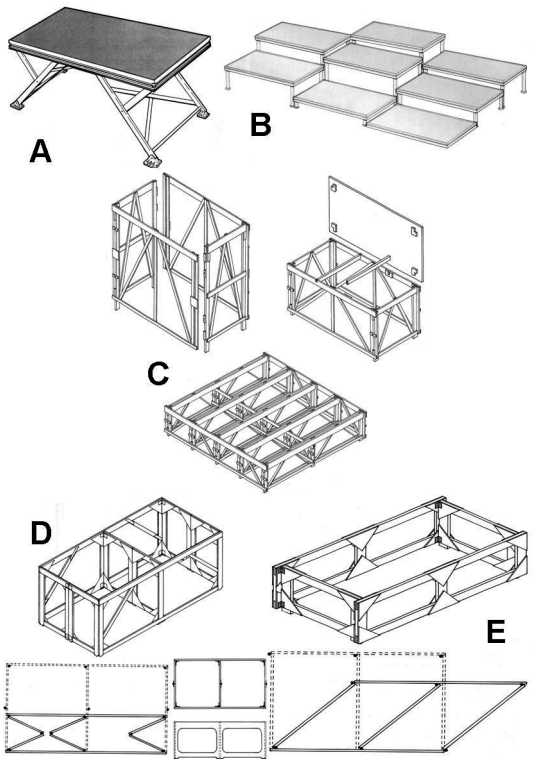
OBSERVACIONS: it. nicchio: Practicable petit de forma triangular.

1943 **practicable plegable** n m
<Elements escènics>

es practicable plegable
es tarima con armilla plegable
fr practicable à ciseaux
it praticable cernierato (di corredo)
it praticable pieghevole
en gate leg
en parallel
en parallel platform
de Klappgerüst (Praktikabel)
de zerlegbares Podest

Practicable que pot reduir les seves mesures per diferents sistemes de plegat.

NOTA: De practicables plegables n'hi ha de diferents tipus. Actualment, s'usen els practicables construïts amb estructura d'alumini per la seva rigidesa, capacitat de càrrega i facilitat de manipulació. Entre aquests, cal destacar aquells que incorporen un mecanisme de tisora (A) a les seves potes que els permet de treballar en diferents alçades, així com crear rampes col•locant-les a diferents alçades. També existeixen un tipus de practicables amb potes intercanviables (B) per muntar-los a diferents alçades.
En la construcció tradicional en fusta, es troben diferents tècniques per a la construcció de practicables plegables o desmuntables. Entre elles:
(C) Practicable a la italiana (desmuntable): es munta amb crosses, teleres i trapes, elements que queden separats un cop desmuntat.

A.- practicable alumini tisora. B. practicable alumini peus intercanviables. C. practicable de fusta a la italiana. D. practicable de fusta a l'alemanya. E. practicagle de fusta de tisora. JSG Veg. NOTA

(D) Practicable a l'alemanya (plegable): en desmuntar-se se separa la tapa de la resta que es plega mantenint la mesura del bastidor de suport més gran.
(E) Practicable de tisora (plegable): en desmuntar-se se separa la tapa de la resta i tots els bastidors es pleguen en el mateix sentit.

1944 **preamplificador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **previ** n m

es preamplificador
fr préamplificateur
it preamplificatore
en preamplifier
de Vorverstärker

Amplificador col·locat abans de l'amplificador pròpiament dit, que en general és el de potència.

1945 **preescalfament** n m
<Il·luminació escènica>

es pre-calentamiento (del filamento)
fr préchauffage
it preriscaldamento (di lampade)
en preheat
de Vorglühen

Acció de mantenir les làmpades sota un mínim de tensió elèctrica per aconseguir una corba d'augment d'intensitat més suau.

1946 **preludi** n m
<Representació>

es preludio
fr introduction musicale
it preludio
en curtain music
de Präludium
de Vorspiel

Fragment d'una composició musical que serveix d'introducció al tema principal, a una fuga, a una òpera.

1947 **premuntatge** n m
<Producció i administració>

es premontaje
fr pré-montage
it pre-montaggio
en bump in
en load in
de Aufbau
de Einzug (einer Produktion in das Theater)

Procés que comprèn la creació i construcció de decorats, la il•luminació i totes les tasques prèvies d'un espectacle abans d'iniciar els assajos o les representacions.

1948 **preparació** n f
<Il·luminació escènica>

es prefijados (controles)
es preparación
fr préréglages
it preselezione
en preset (control)
de Voreinstellen

Filera de controls lliscants que actuen sobre els dímer d'una taula de llums manual.

1949 **preparar-se** v intr pron
<Representació>

es prepararse
fr s'apprêter
it prepararsi
en prepare (to)
de vorbereiten

Posar-se a punt per iniciar la representació, entrar a escena, etc.

1950 **presa d'aire comprimit** n f
<Eines>

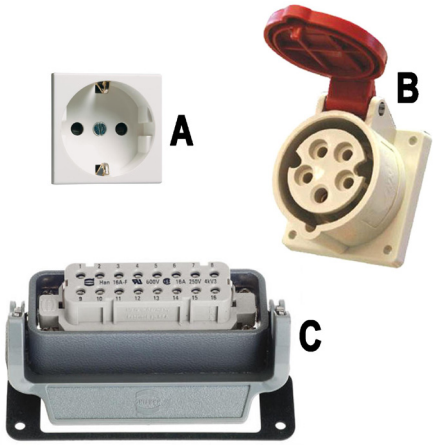
es alimentación de aire comprimido
fr prise d'air
it aria compressa (attacco)
en air line supply
de preßluftsanslutning

Obertura o element d›on surt o per on entra l›aire comprimit que ha d›accionar una màquina, alimentar un motor, etc.

1951 **presa de corrent** n m
<Electricitat>

es enchufe
es enchufe hembra
es tomacorriente
fr fiche
fr prise (elec.)
fr prise femelle
fr sortie (elec.)
it presa di corrente
it uscita (el.)
en connector female (plug)
en outlet (elec.)
de Ausgang (elektr.)
de Steckbuchse

Endoll, especialment la base o sòcol que hom fixa en una paret, en un aparell o una màquina, etc., proveït de dos o més alvèols i destinat a rebre una clavilla connectada a un cable.

A. presa de corrent bipolar 220V 10A. B. Cetac 4P-Y 32A 380V. C. Harting de 16P (www.cataleg.it ; www.italian.alibaba.com ; www.harting.com)

1952 **presa de micro** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

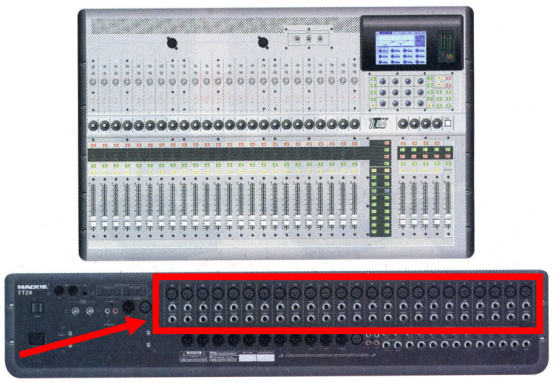
veg. **presa de micròfon** n f

1953 **presa de micròfon** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **presa de micro** n f

es enchufe para micrófono
es salida para micrófono
fr prise de micro
it uscita del microfono
en microphone outlet
de Microfonanschuß

Base d'un endoll destinada a rebre una clavilla

presa de micròfon (BTS08)

connectada a un micròfon.

1954 **presentar un decorat** v tr
<Maquinària>

es montar la escena
fr planter
it allestire
en build the set
de aufbauen

Muntar, per primer cop, el decorat sobre l'escena on s'ha de representar l'espectacle per al qual ha estat dissenyat, d'acord amb la planta dissenyada per l'escenògraf.

1955 **preset** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es preset
fr prépa (lumière-jeu)
fr preset
it preregolazione
en preset light
de Licht-Voreinstellung

Enregistrament previ de les dades de la taula de control d'àudio, d'il·luminació, de maquinària que seran usades en forma de memòria durant la representació.

1956 **preu de les entrades** n m
<Producció i administració>

es precio de la entrada
es precio de la localidad
fr prix d'entrée
it prezzi dei biglietti
en ticket price
de Eintrittspreis

Quantitat de diners que costa una entrada per a una representació.

1957 **prevenció** n f
<Regidoria>

es advertencia de prevención
es prevención
es señal de prevención
fr apprêt
fr attention! (avant top)
fr avertissement (signal)
fr signal d'attention
it segnale d'avvertimento
en call a show
en stand-by
en stand-by cue
en warning (cue)
de Achtung
de Achtungsignal
de Achtungzeichen
de Warnung (Signal)

Avís verbal, visual, lluminós o sonor per mitjà d'un timbre, brunzidor o intèrfon, que el regidor dóna al tècnic abans de l'execució d'una maniobra, un canvi de llums, un efecte especial,etc., i que el receptor ha de confirmar.

1958 **previ** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **preamplificador** n m

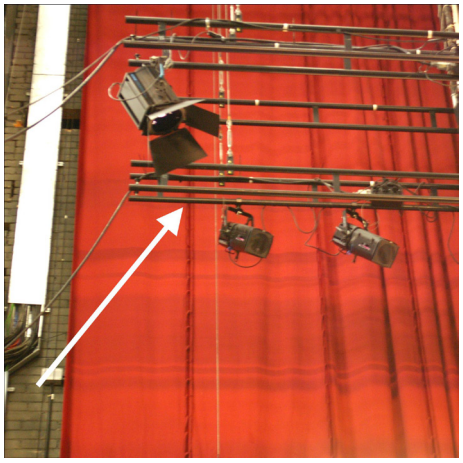
1959 **prevista** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **arlequí** n m

1960 **primera barra elèctrica** n f
<Il·luminació escènica>

es primera vara de iluminación
fr première équipe (porteuse) électrique
it prima americana
en electric, first
en first electric
en number one spot bar
de Erster Beleuchtungszug

Barra elèctrica més pròxima a la línia 0.

primera barra elèctrica JSG

1961 **primera lectura** n f
<Representació>

es primera lectura
fr lecture
fr lecture à la table
it lettura a tavolino
en first reading
de Leseprobe

Lectura conjunta que fa cadascun dels intèrprets del seu paper d'una obra teatral durant el primer assaig .

1962 **primers auxilis** n m pl
<Seguretat i riscos laborals>

es primeros auxilios
fr premiers secours
it pronto soccorso
en first aid
de Erste Hilfe

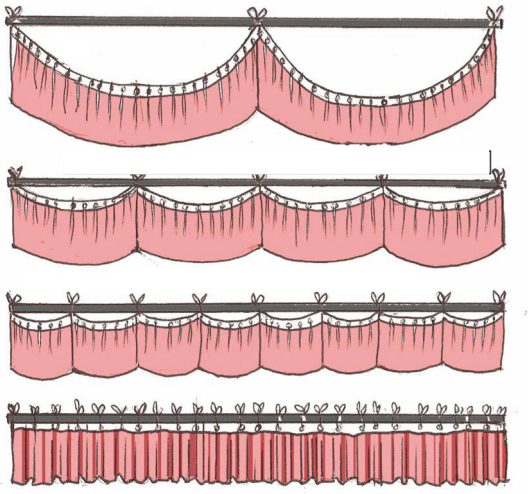
Assistència i tractament d'emergència que hom dóna en cas d'accident, de desastre o de malaltia.

1963 **prisar** v tr
<Maquinària>

es drapear
es festonear
fr plisser
it drappeggiàre
en drape (to)
de drapieren

Fer una sèrie de plecs a un cortinatge escènic, en el taller o en el moment de penjar-lo a la barra.

NOTA: La tècnica del prisat de cortinatges s'ha mantingut durant segles. Actualment, les cambres de cortines se solen muntar llises, és a dir sense prisar. Però algunes dècades enrere, quan la il•luminació escènica no estava tan desenvolupada, tots els cortinatges escènics es muntaven prisats. Encara ara, les draperies solen fer-se d'aquesta forma. El prisat realitzat al taller només és usat en cortinatges con-

tècnica per prisar una bambolina
en un dibuis de Joan Salvador

crets com el teló de boca o el guardamalles, o bé en cortinatges que van muntats permanentment sobre carrils.

1964 **prisma** n m
<Il·luminació escènica>

es prisma
fr prisme
it effetto prisma
en prism (lighting)
de Prisma

Canal de la taula de llums que controla el prisma que trenca la imatge projectant-la en múltiples variacions en un projector robotitzat.

1965 **problemes tècnics** n m pl
<Representació>

es problemas técnicos
fr problèmes techniques
it problemi tecnici
en glitches
de technische Probleme

Expressió usada generalment quan es produeix alguna interrupció inesperada durant la representació.

NOTA: Aquesta expressió sol ser usada per justificar qualsevol interrupció durant una representació, sigui per motius tècnics, artístics, de seguretats, etc...

1966 **procés de producció** n m
<Producció i administració>

es proceso de producción
es proceso productivo
fr processus de production
it processo produttivo
en production process
de Produktionsprozeß

Procediment d'organització i de la realització d'un espectacle des dels debats conceptuals inicials, projecte escenogràfic, d'il•luminació, d'àudio, els assajos fins a la seva estrena.

1967 **processador** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **CPU** n m

es unidad central de procesamiento
es CPU
fr unité centrale d'ordinateur
it unita centrale microprocessore
en central computer unit
en CPU
de CPU
de zentrale Prozessor Einheit

Unitat funcional d'un ordinador que s'encarrega de la recerca, la interpretació i l'execució d'instruccions.

1968 **producció** n f
<Producció i administració>

es producción
fr production
it produzione
en production
de Produktion

Equip o departament encarregat de posar al servei de l'equip de realització tot allò necessari per a la tasca productora i de gestió dels pressupostos i les despeses que se'n derivin.

1969 **productor -a** n m, f
<General. Oficis>

es productor
fr producteur
it produttore
en producer
de Produzent

Persona que aporta el capital necessari per a una producció teatral, musical, cinematogràfica, etc i que generalment n'estableix la gestió administrativa, econòmica i organitzativa.

1970 **productor -a associat -ada** n m, f
<General. Oficis>

es productor -a asociado -a
fr producteur exécutif
it produttore esecutivo
en associate producer
de Ausführender Produzent

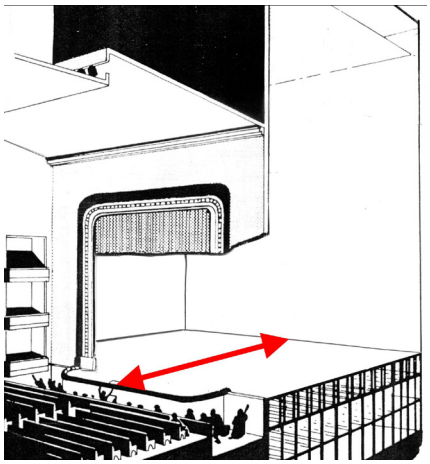
Persona que porta a terme una part de les funcions delegades pel productor, sota la seva supervisió i control.

1971 **profunditat** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **fondària** n f

es profundidad (del escenario)
fr profondeur
it profondità del palcoscenico
en depth (of stage)
de Tiefe (vertikal u horizontal)

Distància màxima des del prosceni al fòrum de l'escenari.

profunditat JSG

1972 **programa** n m
<Producció i administració>

es programa
fr plan
fr programme
it itinerario
en schedule
de Aufstellung
de Plan

Descripció dels mitjans i establiment de la seqüència de les operacions que cal fer per obtenir una producció.

1973 **programa** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **programa de mà** n m

es programa
es programa de mano
es programa del espectáculo
fr programme
it programma
en playbill
en programme

de Programmheft

Escrit en què s'anuncia el detall d'un concert, d'una representació teatral, d'una cerimònia, etc.

1974 **programa de la temporada** n m
<Producció i administració>

es programa de la temporada
fr programme de la saison
it programmazione
en production calendar
de Premiereplan
de Spielplan

Escrit en què s'anuncia el detall dels concerts, representacions teatrals, cerimònies, durant un espai de temps que es distingeix per alguna cosa de la resta de l'any.

NOTA: Les temporades d'espectacles solen començar el mes de setembre i acabar durant el següent estiu.

1975 **programa de mà** n m
<Producció i administració>

veg. **programa** n m

1976 **programar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es programar (software)
fr programmer (logiciel, software)
it programmare
en program, to (software)
de Programm (Comp.)

Preparar i enregistrar en el programari d'un ordinador escènic -maquinària, il·luminació o àudio - les ordres que caldrà executar durant la representació.

1977 **programari** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es equipo lógico
es logical
es software
fr logiciel
it software
en computer software
en software
de Software

Conjunt sistemàtic dels programes informàtics d'explotació i dels programes que serveixen per a aplicacions determinades.

NOTA: El terme programari es va crear a partir de programa, nom al qual es va afegir el sufix -ari, que significa "conjunt de". A l'hora d'utilitzar aquest terme, cal tenir en compte, doncs, que es tracta d'un nom col·lectiu i, per tant, s'ha de fer servir sempre en singular.

1978 **prohibida l'entrada** interj
<Seguretat i riscos laborals>

es prohibida la entrada
fr entrée interdite
it vietato l'ingresso
en do not enter
en no admittance
de kein Zutritt

Indicació que s'utilitza per avisar/informar de la interdicció d'entrar a un lloc.

senyal normalitzat de prohibida l'entrada (www.carteling.com)

1979 **prohibit -da** adj
<Seguretat i riscos laborals>

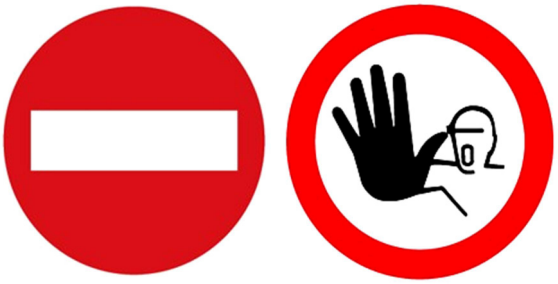
es prohibido
fr défendu
fr interdit
it proibito
it vietato
en forbidden
de verboten

Es diu d'accions que puntualment no són permeses o estan limitades.

1980 **prohibit el pas** interj
<Seguretat i riscos laborals>

es prohibido el paso
fr passage interdit
it vietato il passaggio
en no passage
de Durchgang verboten

Expressió que s'utilitza per indicar una porta, un camí, per on està desautoritzat el pas.

senyas normalitzats de prohibit el pas (www.carteling.com)

1981 **prohibit fumar** interj
<Seguretat i riscos laborals>

es prohibido fumar
fr défense de fumer
it vietato fumare
en no smoking
de Rauchen verboten

Indicació que s'utilitza per avisar/informar de la interdicció de fumar en un espai.

senyal normalitzat de prohibit fumar (www.carelling.com)

1982 **projecció** n f
<Il·luminació escènica>

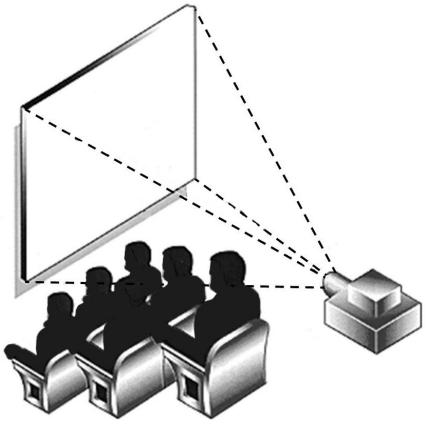
es imagen proyectada
fr image projectée
it immagine proiettata
en projection image
de Projektionbild

En teatre, cinema i en televisió, operació que consisteix a reproduir imatges sobre una pantalla.

1983 **projecció frontal** n f
<Il·luminació escènica>

fr projection frontale
fr proyección frontal
it proiezione frontale
en front projection
en front-axis projection
en front-screen projection

Imatge produïda per reflexió de la llum sobre una superfície opaca, sovint des de l'esquena de l'espectador.

projecció frontal JSG

1984 **projecció horitzontal** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **planta** n f

1985 **projeccionista** n m, f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **operador -a de cabina** n m, f

1986 **projector** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **focus** n m

es foco
es proyector
fr projecteur
it proiettore
en spot
en spotlight
de Scheinwerfer (fokussierbar)

Llum de gran potència que concentra molta intensitat lluminosa en un lloc concret.

NOTA: Aparell d'il•luminació, també anomenat focus, format per una caixa o armadura metàl•lica amb una obertura en un extrem, dins de la qual es troben un mirall reflector i una làmpada o font de llum, muntats sobre una plataforma mòbil i una lent. Aquests elements formen un sistema òptic que permet dirigir i concentrar el llum, controlant la forma i la mesura del feix. Habitualment, incorpora un suport pel muntatge dels portafiltres i viseres, a més d´un suport que el permet ser dirigit en qualsevol direcció un cop sospès.

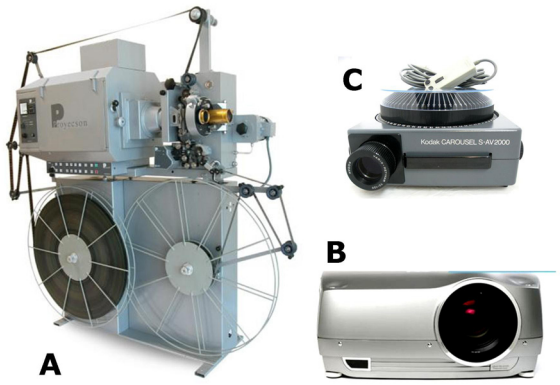

diferents tipus de projectors usats en l'il3luminació escènica
(www.spai.net; www.robertjuliat.com)

1987 **projector (diapositives, film, vídeo)** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector (diapositivas,cine, videos)
fr appareil de projection
fr projecteur
it proiettore
en projector (slide, film, video)
de Projektionsapparat (Dia, Film, Video)

Aparell que permet de projectar damunt una pantalla imatges disposades entre una font de llum i un sistema òptic.

A. projector de cinema de 35 mm. B. projector de vídeo per pantalla de gran format. C. projector de diapositives
(www.proyecson.ecran.es)

1988 **projector ciclorama** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **projector panorama** n m
sin. compl. **quars** n m

es linterna de ciclorama
es luces de ciclorama
es luces de horizonte
es panorámicos
fr lanterne d'horizon
fr cycloides
it parabola del panorama
en cyclorama lantern
en cyclorama light
de Horizon-Laterne

Projector sense lent que incorpora un reflector, simètric o

projector ciclorama JSG

asimètric, que s'empra habitualment per la il·luminació extensiva de grans superfícies. Incorpora suport pels portafiltres i per les viseres.

1989 **projector d'efectes** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector de efectos
fr projecteur à effets
it proiettore per effetti
en effects projector
de Effekapparat

Projector que incorpora varies lents, que es emprat per a la projecció de decorats o efectes especials mitjançant la incorporació d'una roda d'efectes. Solen ser projectors de gran potència de 2 a 10 kW.

projector d'efectes (www.martin.com)

1990 **projector d'il·luminació frontal** n m
<Il·luminació escènica>

es proyectores de iluminación frontal
fr projecteur de salle
it illuminazione frontale
it proiettore dalla sala
en front of house lights
en F.O.H. (lighting)
de Vorbühnen-beleuchtung

Projector situat al sostre de la sala, sobre els espectadors, que il·lumina l'escenari frontalment.

1991 **projector de mirall mòbil** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **escàner** n m

fr projecteur à miroir asservi
it scanner
en moving mirror
en scanner
en wiggle light
en wigglies
de Scanner

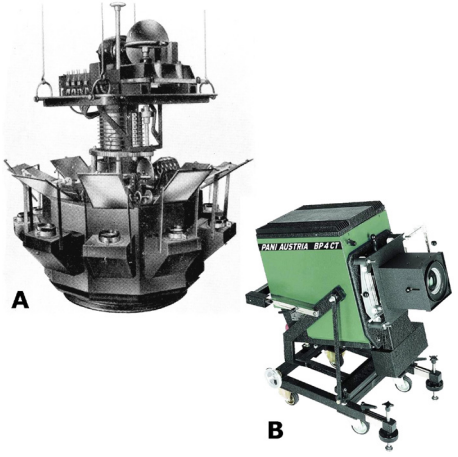
projector de mirall mòbil JSG

Projector que mou el seu feix de llum per reflexió en un mirall motoritzat.

1992 **projector de núvols** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector de nubes
fr projecteur de nuages
it macchina per le nubi
en cloud projector
de Wolkenprojektor

Projector amb mecanisme giratori que serveix per projectar imatges de núvols en moviment, habitualment sobre el cicloràma.

A. antic projector de núvols rotatiu usat en cicloràmes circulars. B. actual projector d'imatges en moviment de gran format (El Teatro. Enciclopedia del arte escénico. Ed. Noguer. Barcelona.1958 ; www.pani.com)

1993 **projector de perfils** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector de retall** n m

1994 **projector de retall** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **focus de perfils** n m
sin. compl. **focus de retall** n m
sin. compl. **projector de perfils** n m
sin. compl. **retall** n m

es proyector de recorte
es proyector elipsoidal
es recorte
fr découpé
fr profile
fr projecteur à découpe
fr projecteur profile
fr leko
it profilato
it profilo
it proiettore a raggi profilati
it sagomatore
en ellipsoidal spotlight
en lekolite
en profile [scenic]
en profile spot
en profile spotlight
en ERS
en leko
de Profil
de Profilscheinwerfer
de Seitenlicht-Scheinwerfer

projectors de retall
(www.robertjuliat.fr ; www.adbspai.com)

Projector d'il·lluminació que permet projectar un perfil definit o bé desdibuixat de qualsevol forma bidimensional que es col·loqui en l'obertura de llum del sistema òptic.

NOTA: El nom de leko prové dels inventors de l'aparell, Joseph Levy i Edward Kook, que el batejaren combinant les dues primeres lletres dels seus cognoms. Aquest nom no és usual al nostre país, on no es generalitzà el seu ús fins a la dècada dels anys 1975-1985.

1995 **projector de retall d'angle fix** n m
<Il·luminació escènica>

es foco fijo
es recorte de óptica fija
fr projecteur à découpe
it fuoco fisso
it sagomatore a fuoco fisso
en fixed focused
de feste Brennweite

Projector de retall que incorpora lents a una distància fixa entre si, creant un feix de llum d'un angle específic fix de propagació.

1996 **projector de retall zoom** n m
<Il·luminació escènica>

es foco de recorte de haz variable
es proyector de recorte de haz ajustable
es reflector de recorte de haz variable
fr projecteur à découpe zoom
it sagomatore a zoom
it sagomatore a zoom a specchio ellittico
en variable focal length ERS
en zoom ellipsoidal
en zoom profile
de Profilscheinwerfer

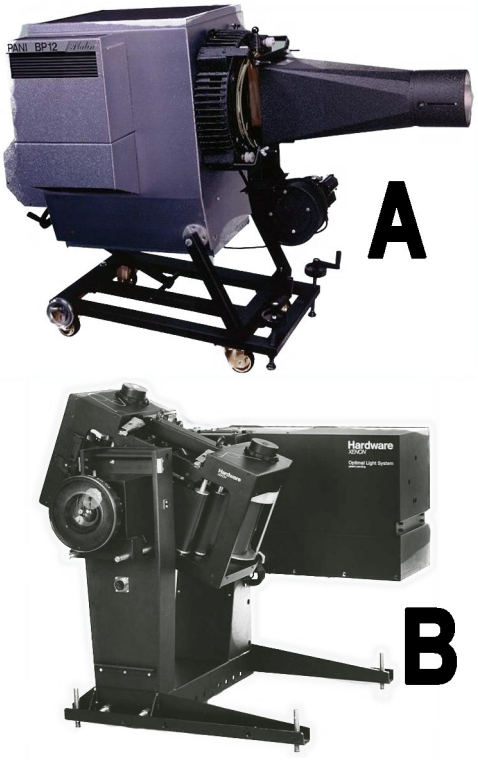
de Profilscheinwerfer mit Zoom

Projector de retall que incorpora dues lents mòbils que permeten, amb el seu ajust, modificar la mida del feix i un enfocament dur o suau.

1997 **projector escènic** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector escénico
fr projecteur d´images
it proiettori immagini
en scenic projector
de Bühnenprojektoren
de Showprojektor

Projector d'imatges que s'utilitza per projectar imatges a l'escenari, normalment de gran format, amb lents de projecció amb un angle molt ample.

projectors escènics: A. Projector BP 12 Platinum de 12.000 W B.Hardware Xenon % - 7 kW (www.pani.com)

1998 **projector Fresnel** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **focus Fresnel** n m

es foco Fresnel
es proyector Fresnel
fr projecteur Fresnel
it proiettore con lente Fresnel
en fresnel light
en fresnel spotlight
de Stufenlinse
de Stufenlinsenscheinwerfer

Projector equipat amb un reflector esfèric i una lent Fresnel.

NOTA: La lent Fresnel és plana pel costat de la làmpada i amb una sèrie d'anells concèntrics per l'altre. A l'ésser més prima que una lent planoconvexa, redueix el pes i augmenta la resistència a la calor. Al contrari de la lent planoconvexa, la lent Fresnel fa un feix de llum de vores difuses, facilitant sobre de l'escenari la unió de dos feixos diferents.

projector Fresnel i secció de la seva lent (www.seleconlight.com)

1999 **projector lateral a l'extrem de la barra** n m
<Il·luminació escènica>

es foco en el extremo de la vara
es luz lateral alta
fr lumière latérale haute
it luce laterale dall'alto
en high side
en pipe end
de High Side
de Pipe End

Projector muntat a l'extrem de les barra de llums, usat habitualment per complementar la il·luminació lateral des de la part superior.

2000 **projector mòbil** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector motoritzat** n m

2001 **projector motoritzat** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **projector mòbil** n m
sin. compl. **projector robotitzat** n m

es luz inteligente
es proyector automatizado
es proyector móvil
es proyector robotizado
fr projecteur asservi
it fari motorizzati
it proiettori motorizzati
en automated fixture
en intelligent light
en moving light
de Intelligentes Licht
de Moving Light
de Moving_Head Projektor

Projector en el que totes les seves funcions estan motoritzades gràcies a un sistema robotitzat: mirall, filtres de color, gobos, inclinació, enfocament..., el projector es dirigit des d'una taula de control.

projectors motoritzats
(www.audiocan.com ; www.martinligth.com)

2002 **projector panorama** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector ciclorama** n m

2003 **projector PAR** n m
<Il·luminació escènica>

den. com. **PAR** n m
den. desest. **rockette** n m

es PAR (Iluminación)
fr PAR (projecteur)
it lampada PAR
en PAR can
en PAR light
de PAR-Leuchte

Projector que incorpora una làmpada PAR, d'estructura molt senzilla, donat que tant la lent com el reflector van incorporats en la mateixa làmpada.

NOTA: El PAR64 (o PAR) és un dels projectors més comuns i més útils en la il luminació escènica actualment, tant per a l'escenari com per als espectacles musicals a l'exterior. La carcassa és lleugera i simple en disseny i construcció. També és econòmic de fabricar i fàcil de mantenir. Els diferents formats del projector utilitzen una de les diverses làmpades PAR incandescents: Par 36, Par 46, Par 56 i Par 64. Existeixen en versions de 120 i 240 V. A més, cadascun dels models té una variada gama d'angles de projecció. PAR és l'acrònim en anglès de parabolic aluminized reflector.

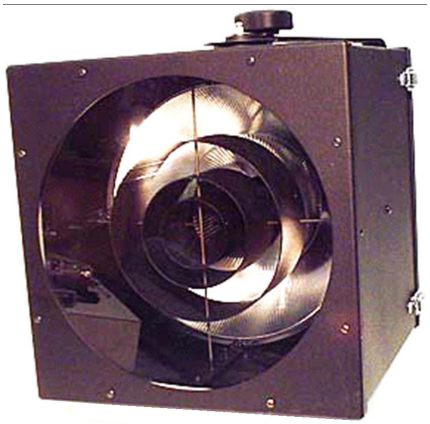

projectors PAR (www.jamesthomas.co.uk)

2004 **projector parabòlic** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector parabólico
fr projecteur parabolique
it proiettore parabolico a fascio stretto
en beam projector
de Niedervoltscheinwerfer
de Parabolscheinwerfer

Tipus de projector que usa un reflector parabòlic per produir un feix de llum concentrat de rajos paral·lels.

projector parabòlic (www.livedesignonline.com)

2005 **projector Parnel** n m
<Il·luminació escènica>

es foco PARNEl (ETC)
fr PARNel
it faro ETC tra il Par e il fresnel
en Parnel
de Parnel

Projector creat per la marca ETC, a mig camí entre un projector Fresnel i un source 4 ERS.

projector Parnel (www.archiexpo.fr)

2006 **projector planoconvex** n m
<Il·luminació escènica>

sigla **PC** n m

es proyector plano convexo
fr foco plano-convexo
fr projecteur plan-convexe
fr PC
it faro a lente pinoconvessa
it pinoconvessa
it PC
en PC (spotlight)
de PC Scheinwerfer
de Plan Convexen Scheinwerfern

Focus equipat d'un reflector esfèric i d'una lent plano-convexa.

projectors planocovexos
(www.robertjuliat.fr ; www.adbspai.com)

2007 **projector Red Head** n m
<Il·luminació escènica>

den. desest. **naranjito** n m

es panorámico ajustable de 800W
es Red Head
it riflettore a pinza con corpo colore rosso
en Red Head
de Janebeam
de Red Head

Projector sense lent de 800 w, amb control del feix per desplaçament de la làmpada en el reflector, usat generalment en cinema i televisió per donar un bany de llum.

projector Red Head (www.static.wix.com)

2008 **projector robotitzat** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector motoritzat** n m

2009 **projector superior del ciclorama** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **panorama superior** n m

es panorámicos colgados
es panorámicos de arriba
es panoramícos superiores de ciclorama
fr projecteur cyclorama suspendu
it luci di panorama (dall'alto)
en cyclorama lights (top row)
de Horizontbeleuchtung
de Horizontfluter

Projector sense lent que incorpora un reflector, simètric o asimètric, que

projector superior de ciclorama de quatre làmpades (www.tradeindia.com)

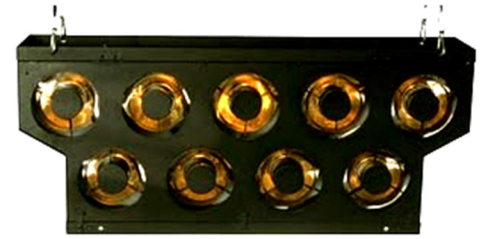
s'empra habitualment per a la il·luminació extensiva de grans superfícies des de sobre les taules. Incorpora suport pels porta i per les viseres.

2010 **projector Svoboda** n m
<Il·luminació escènica>

es proyector Svoboda
fr Svovoda
it Projector Svoboda
en projector Svoboda
de Scheinwerfer Svoboda

Projector format per nou làmpades de baixa tensió muntades en sèrie, que s'empra per crear una cortina de llum intensa i uniforme.

NOTA: Fou dissenyat per l'escenògraf txec Joseph Svoboda.

projector Svoboda i fotografia escènica del seu ús al Piccolo Teatro de Milà en una fotografia de Luigi Cimanghi (www.spai.net; www.peroni.com))

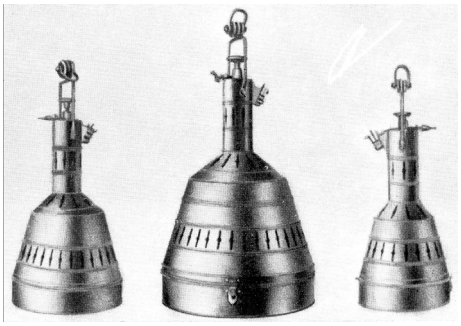
2011 **projector zenital** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **zenital** n m

es foco cenital
fr douche
it lanterna per superficie verticali
it proiettore dall'alto
en downlight
en top lighting
de Spielflächenlicht

Focus que es penja en posició vertical per il·luminar des de dalt.

NOTA: Aquesta mena de projectors, força usats durant dècades, han estat avui substituïts per projectors que poden ser usats en qualsevol posició. El seu origen ve determinat per la impossibilitat d'utilitzar les antigues làmpades episcòpiques en posició vertical, ja que aquestes malmetien el mirall que portaven incorporat. Amb la incorporació del reflector exterior, aquest problema quedà resolt.

antics projectors zenitals (El Teatro. Enciclopedia del arte escénico. Ed. Noguer. Barcelona.1958)
Veg. NOTA

2012 **projectors convencionals** n m pl
<Il·luminació escènica>

es focos convencionales
es proyectores convencionales
fr projecteur conventionnel
it fari tradizionali (non telecomandati)
en conventional lighting instrument
en conventional lights
en generic lighting instrument
de Konventionelle Scheinwerfer

Projectors de llums que no incorporen controls remots de moviment, de feix, de color.

2013 **pròleg** n m
<Representació>

es prólogo
fr prologue
it prologo
en prologue
de Prolog

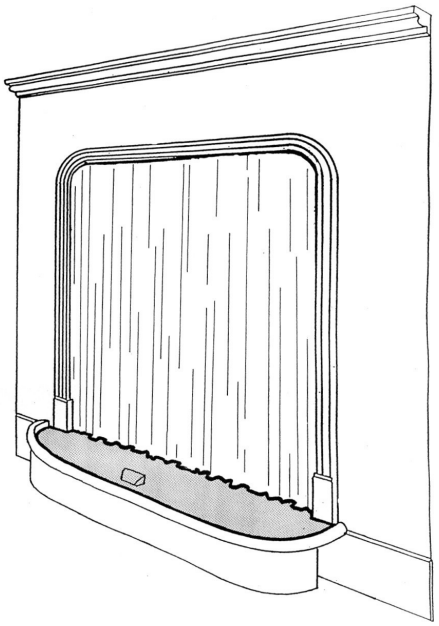
Introducció a una obra que acostuma a ressenyar-ne els mèrits, el valor, o també a situar-la enmig d'un context i d'unes circumstàncies determinades.

2014 **prosceni** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **corbata** n f

es proscenio
es anteescena
es corbata
es gloria
fr avant-scène
fr proscenium
it proscenio
en apron
en apron-stage
en forestage
en forstage thrust
de Vorbühne

Part de l'escena que va del teló de boca fins al límit de les taules per la part més propera al públic.

prosceni JSG

2015 **protagonista** n m, f
<Producció i administració>

es papel principal
es protagonista
fr personnage principal
fr protagoniste
fr rôle vedette
it attore-attrice principale
it protagonista
en leading role
en principal
en protagonist
de Hauptrolle

Personatge principal d'un drama, d'un espectacle.

2016 **prou!** adv
<General. Veus, ordres>

sin. compl. **stop!** adv

es ¡alto!
fr stop!
it fermo!
en stop!
de Halt!
de Stop!

Ordre de detenir o interrompre un moviment.

NOTA: El terme més usat en català dins els escenaris és "stop!", incorporat de l'anglès.

2017 **prova de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **prova de veu** n f

es prueba de sonido
fr essai acoustique
fr essai de voix
it prova acustica
en sound check
en voice test

de Sound Check
de Tonkontrolle

Prova completa del sistema de so abans d'una representació.

NOTA: Activitat que té lloc abans d'iniciar un concert, un discurs o un esdeveniment similar, quan l'artista, intèrpret o executant i els tècnics d'àudio executen una petita part de l'espectacle per assegurar-se del bon funcionament dels altaveus del públic i els monitors d'escenari, emetent un so clar, amb un volum i freqüències tonals correctes.

2018 **prova de veu** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **prova de so** n f

2019 **públic** n m
<General. Oficis>

sin. compl. **audiència** n f

es público
fr public
it pubblico
en audience
de Publikum
de Zuschauer

Conjunt de les persones que assisteixen a un espectacle, a una conferència, etc.

2020 **publicitat** n f
<Producció i administració>

es publicidad
fr publicité
fr réclame
it pubblicità
en advertisement
en publicity
de Anzeige
de Reklame
de Werbrung

Tècnica aplicada als mitjans de comunicació de massa amb l'objecte d'induir el públic a determinats comportaments, principalment comercials.

2021 **pujada** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **encesa** n f

2022 **pujar** v tr
<Maquinària>

sin. **elevar** v tr

2023 **punt brillant** n m
<Il·luminació escènica>

es punto brillante
fr tache de lumière
it punto (centrale) più luminoso
en hot spot
de Hot Spot

Part més brillant del feix de llum d'un projector.

2024 **punt de jersei** n m

<Sastreria i caracterització>

veg. **teixit de punt llis** n m

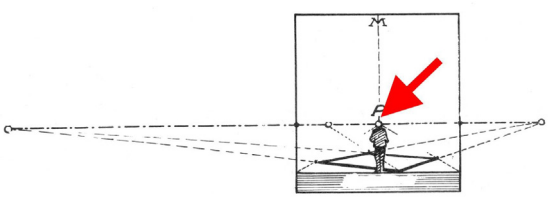
2025 **punt de suspensió** n m
<Maquinària>

veg. **posició de suspensió** n f

2026 **punt de vista** n m
<Escenografia>

es punto de vista
fr point de vue
it punto principale
en vanishing point
de Fluchtpunkt

Punt situat sobre la línia d'horitzó, on convergeixen totes les línies paral·leles en una perspectiva paral·lela.

punt de vista en un dibuix de Josep Mestres Cabanes

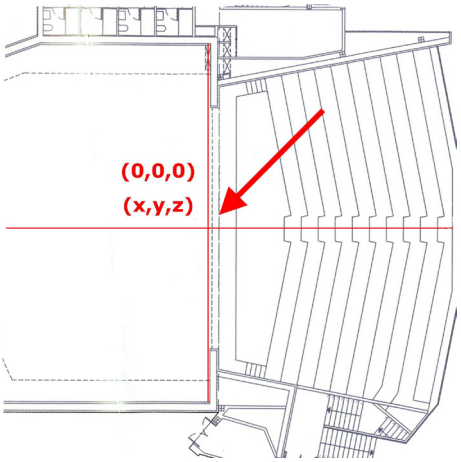
2027 **punt del centre** n m
<General. Parts del teatre>

sin. **punt zero** n m

es centro
es punto 0
es punto central
fr centre
fr point milieu
it centro
en mid point
en zero point
de Mittelpunkt
de Nullpunkt

Punt situat a l'encreuament de la línia 0 amb l'eix longitudinal de l'escenari, a nivell de les taules de l'escena.

NOTA: Punt on es troben situades les coordenades (0,0,0)

punt del centre JSG

2028 **punt focal** n m
<Il·luminació escènica>

es punto focal
fr point focal
it punto focale
en focal point (lighting)
de Brennpunkt

Punt on els rajos paral·lels de llum, després de passar per un reflector corbat o una lent, convergeixen o des d'on semblen començar a divergir.

2029 **punt mig** n m
<Maquinària>

es punto medio
fr point milieu
it punto di mezzo
en mid point
de Mid-Point

Lloc equidistant entre els dos extrem d'un segment de línia.

2030 **punt zero** n m
<General. Parts del teatre>

sin. **punt del centre** n m

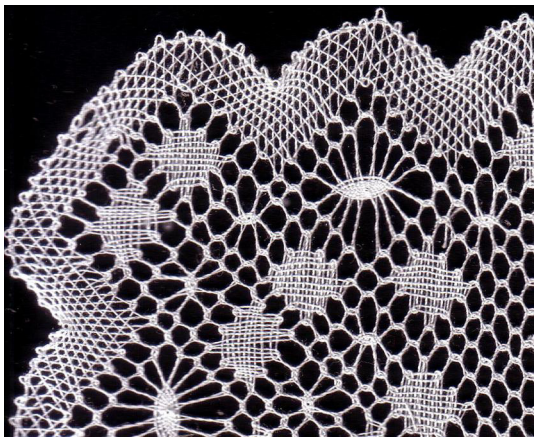
2031 **punta** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **blonda** n f

es encaje
fr dentelles
it merletto
it pizzo
en lace
de Spitze

Teixit de malla lleuger, fet al coixí o mecànicament, que s'usa com adorn

NOTA: La diferència entre punta, randa i blonda fa referència al tipus i material del fil.

detall d'un apunta feta al coixí per Maria Gràcia Ralda JSG

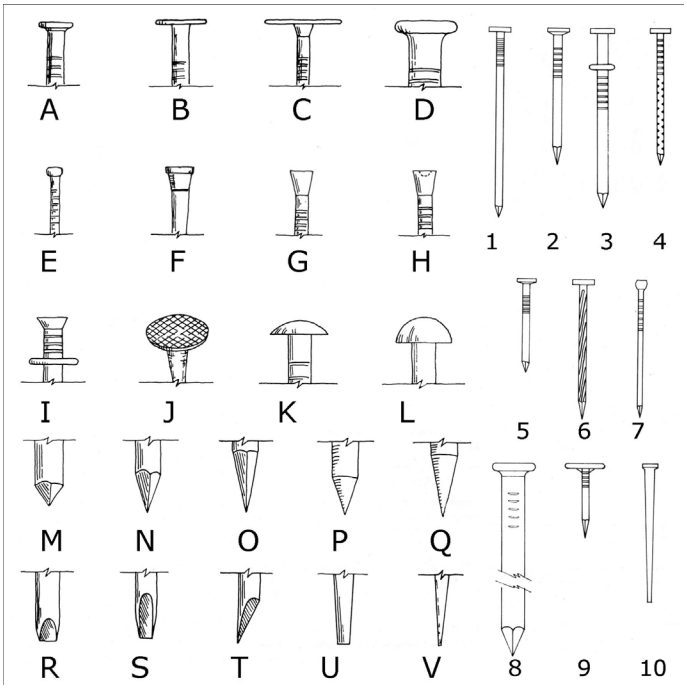
2032 **punta** n f
<Materials>

sin. compl. **clau** n m

es clavo
fr clou
it chiodo
en nail
de Nagel

Tija cilíndrica de ferro o altre metall dur fabricat mecànicament, que en un extrem acaba en punta i l'altre pren la forma apropiada a l'ús a què és destinat.

NOTA: Classificació de les puntes per la seva cabota: A. plana comú, B. plana ampla, C. plana ampla reforçada, D. escàrpia, E. sense cap, F. tallada, G. cònica, H. cònica en forma de copa, I. doble cap, J. de teulada, K. oval, L. rodona. Classificació per la forma de la punta: M. diamant forta, N. diamant, O diamant llarga, P. rodona, Q. d'agulla, R. cisellada, S. cisellada frontal, T. bisellada lateral, U. ungla (front), V. ungla (costat). Classificació pel cos: 1. de palet, 2. comuna, 3. doble cap, 4.de pues, 5. per llata (d'armar), 6. per pedra, 7. d'acabat, 8. d'espiga, 9 de teulada, 10. de pua.
La punta i el clau es diferencien per la fabricació industrial de la primera i l'artesanal de la segona. Les puntes s'usen cada cop menys als escenaris que en els darrers anys han estat substituïts pels visos, més segurs, gràcies a la facilitat pel seu muntatge que han proporcionat els trepants autònoms.

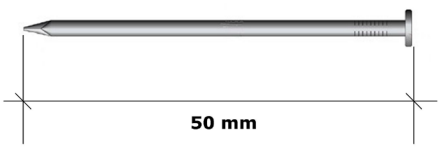

Veg. NOTA

La punta i el clau es diferencien per la fabicació industrial de la primera i l'artesanal de la segona. Les puntes s'usen cada cop menys als escenaris, que en els darrers anys han estat substituits pels visos, més segurs, gràcies a la facilitat pel seu muntatge que han proporcinat els trepants autònoms.

2033 **punta d'armar** n f
<Materials>

es punta de envarillar
fr pointe
it chiodio
en finish nail

punta d'armar JSG

en nail 6d
de Stift ohne Kopf

Punta amb el cap pla, de 50 mm de llargària (16-22), que s'utilitza per construir bastigis armats.

2034 **punta de tornavís** n f
<Eines>

es punta de destornillador
fr embout de vissage
it punta di cacciavite
en bits
en screwdriver bit
de Schrauberbit

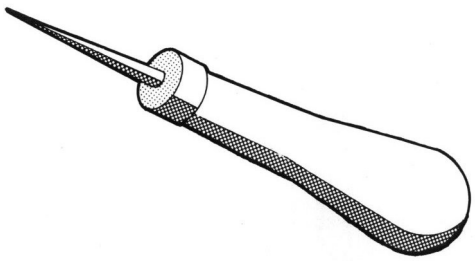

punta de tornavís de diferents tipus (www.directindustry.com)

Petita peça d'acer intercanviable que es munta a l'extrem d'un tornavís, tornavís elèctric o trepant que s'usa per cargolar els visos.

2035 **punxó** n m
<Eines>

es punzón
fr poinçon
it lesina
it punteruolo
en awl
de Ahle
de Pfriem

punxó JSG

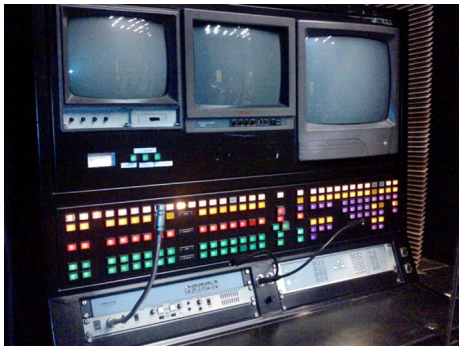
Eina consistent en una tija cònica de ferro acabada en punxa, proveïda d'un mànec de fusta o d'un altre material, emprada per fer forats petits o per senyalar.

NOTA: S'utilitza per picar els estergits.

2036 **pupitre de regidoria** n m
<Regidoria>

sin. **taula de regidoria** n f

es cónsola del director de escenario
es mesa del regidor
es pupitre del regidor
fr pupitre de régie de scène
it tavolo del direttore di scena
en stage manager's desk
de Inspizientenpult

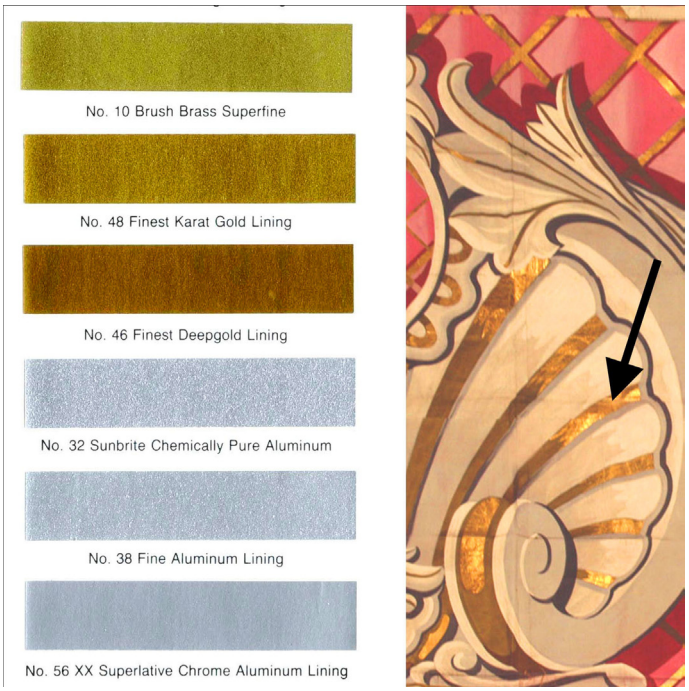

pupitre de regidoria JSG

Moble, generalment metàl·lic, proveït de diversos elements tals com interruptors, teclats, polsadors, pantalles, visualitzadors, etc., emprat per donar ordres de comandament, controlar una representació, etc. situat a un costat de la boca de l'escenari que usa el regidor.

2037 **purpurina** n f
<Materials>

es purpurina
fr poudre d'or, d'argent
it porporina
en bronze powder
en purpurine

mostrari de purpurines (www.uhlfeldergoldleaf.com) i detall de purpurina aplicada sobre un decorat pintat JSG

de Bronzepulver
de Goldbronzepulver

Pols de bronze o d'altres metalls, que s'aplica barrejada amb la pintura al tremp o amb altres adhesius per daurar o platejar els decorats.

Qq

2038 **quadern d'enfocament** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **plantilla d'enfocament** n f

2039 **quadern de direcció** n m
<Representació>

veg. **llibret del director** n m

2040 **quadre** n m
<Escenografia>

es cuadro
fr tableau
it quadro
en tableau
de Bild

Subdivisió d'un acte corresponent a un canvi de decoració.

2041 **quadre (electricitat)** n m
<Electricitat>

es cuadro
fr tableau
it tavolo di commutazione
en switchboard
de Schalttafel

Conjunt d'aparells destinats al comandament, mesura, regulació, protecció, etc. de circuits elèctrics, juntament amb les connexions corresponents i els xassís o suports necessaris.

NOTA: Terme que era usat antigament en lloc de la taula de llums. Generalment, feia referència al conjunt d'interruptors que controlaven els llums d'escena sense cap mena de regulació.

quadre d'escena en una il·lustració de Joan Salvador

2042 **quadre d'escena** n m
<General. Parts del teatre>

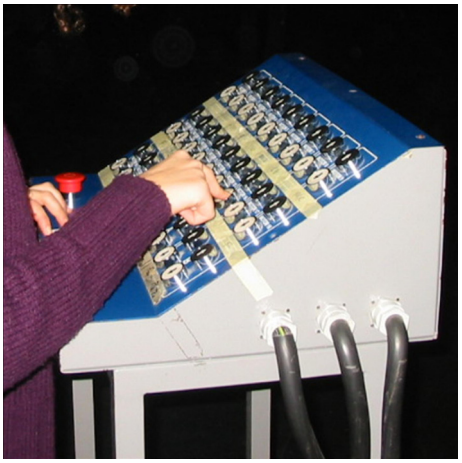
es cuadro de escena
fr cadre de scène
it inquadratura
en proscenium arch
de Bühnenrahmen
de Portal

Visió de l'escenari des del públic, com si aquest tingués tan sols dues dimensions.

2043 **quadre de comandament** n m
<Equipament aeri>

es cuadro de mando
fr tableau de commande
it quadro di comando
en control board
en swichboard
de Kontrolltish

Conjunt d'indicadors i d'altres instruments que són disposats a la vista de l'operador, que permeten controlar una màquina, un aparell.

quadre de comandament dels equips aeris motoritzats del Teatre Zorrilla de Badalona JSG

2044 **quadre de companyia convidada** n m
<Electricitat>

es conexión auxiliar
es fuente auxiliar
fr circuit auxiliaire
it circuito supplementare
en auxiliary power source
en company switch
de Zusatzstromkreis

Quadre elèctric de potència trifàsica dissenyat específicament per a la indústria de l'espectacle, que permet una connexió estàndard a potència elèctrica trifàsica segura, ràpida i convenient.

2045 **quadre de proteccions** n m
<Electricitat>

es caja de fusibles
fr boîte à fusibles
it scatola dei fusibili
en fuse box
de Sicherungskasten

Conjunt d'aparells destinats a la protecció de circuits elèctrics, juntament amb les connexions corresponents i els suports necessaris.

quadre de proteccions
(www.cirprotec.com)

2046 **qualitat de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es calidad de sonido
fr qualité du son
it qualità del suono
en sound quality
de Klangeigenschaft

Grau de precisió amb el qual un dispositiu enregistra o reprodueix les ones d'un so original.

2047 **quars** n m
<Il·luminació escènica>

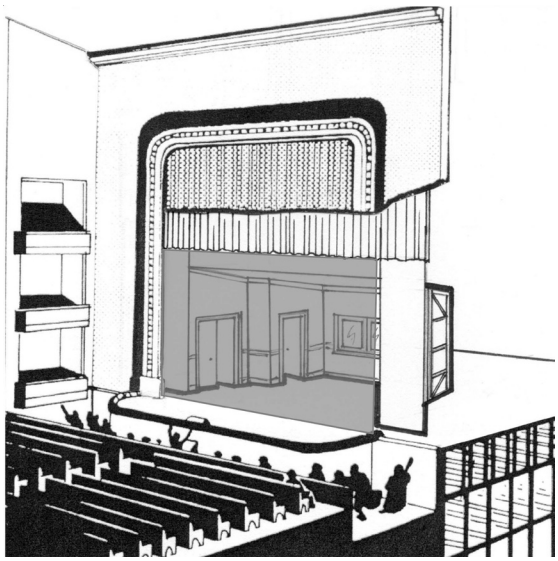
veg. **projector ciclorama** n m

2048 **quarta paret** n f
<Representació>

es cuarta pared
fr quatrième mur
it quarta parete
en fourth wall
de vierte Wand

Convenció teatral en què l'embocadura de l'escenari representa un mur que obvia als espectadors a ulls dels actors, que fan la seva feina com si aquests no hi fossin.

NOTA: Aquesta convenció s'inicià amb el naturalisme.

quarta paret JSG

2049 **quedar en blanc** v intr
<Representació>

es quedarse en blanco (1816; JSALV)
es bache
fr avoir un trou
it dimenticare la parte
en dry on your line

en dry-up, to
en up on your line
de steckenbleiben

Un actor, un artista, oblidar momentàniament el seu paper.

2050 **quilovolt** n m
<Electricitat>

abrev. **kV** n m

es kilovoltio
fr kilovolt
it chilovolt
en kilovolt
de Kilovolt

Unitat de força electromotriu i de diferència de potencial equivalent a 1.000 volts.

2051 **quilovoltampere** n m
<Electricitat>

abrev. **kVA** n m

es kilo voltio-amperio
es KVA
fr kilovoltampères
fr kVA
it chilo volt ampere
it kVA
en kilo volt-ampere
en KVA
de Kilo volt-ampere
de KVA

Unitat de potència on 1 watt és igual a un joule per segon.

NOTA: Alguns aparells elèctrics expressen les seves potències en KVA (quilo volts amper) i d'altres ho fan en kW (quilo-vats). Es parla de kW com a la quantitat d'energia - potència - que està disponible per fer la feina real. En canvi, els KVA fan referència a la capacitat aparent d'aquella font d'energia. L'exemple és clar en els generadors autònoms d'electricitat, que sovint venen marcats en KVA. Això és així perquè només una part dels kVA poden estar disponibles per fer la feina real. La resta són simplement l'excés de corrent. La diferència entre kVA i kW, realment depèn del factor de potència (PF). Quan el voltatge i la corrent estan en fase entre si en un circuit de corrent altern, el factor de potència és de 1,0 . Com més tensió cau fora de fase amb el corrent més baixa és la del factor de potència es converteix en menys "poder real" o kW que utilitza el dispositiu. Les càrregues inductives poden causar variacions del factor de potència.
kVA = Volts x A ; kW = Volts x Ampers x factor de potència

2052 **quilowatt** n m
<Electricitat>

sin. compl. **kilowatt** n m
abrev. **kW** n m

es kilovatio
es kilowatt
fr kilowatt
it chilowatt
en kilowatt
en KVA
de Kilowatt

Unitat de potència d'ús corrent, equivalent a 1000 watts.

2053 **quinqué** n m
<Equipament aeri>

veg. **brida** n f

Rr

2054 **racó de l'apuntador** n m
<General. Parts del teatre>

es rincón del apuntador
fr place du souffleur
it posto del suggeritore
en promt corner
de Inspizienplatz

Espai situat prop de l'embocadura al costat esquerra de l'actor on, en els teatres de tradició anglosaxona, se situa l'apuntador.

2055 **radiofreqüència** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

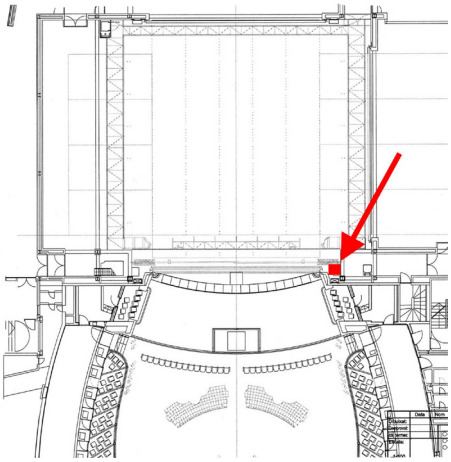
sigla **RF** n f

es radiofrecuencia
es RF
fr radiofréquence
it radiofrequenza
en radiofrequency
en RF
de Radiofrequenzband

Freqüència de les ones radioelèctriques emprades en ràdio i televisió.

2056 **raig** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **feix de llum** n m

racó de l'apuntador del Gran Teatre del Liceu quan aquest no està situat al centre del prosceni dins el coverol JSG

2057 **RAM** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

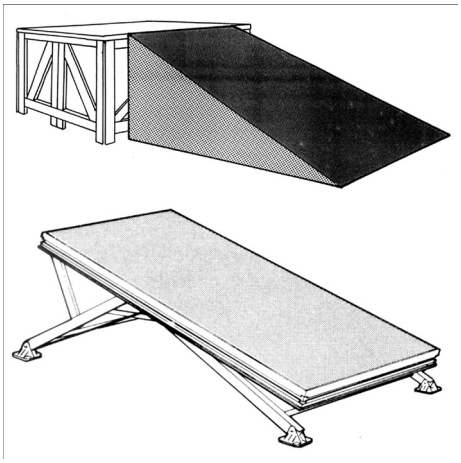
veg. **memòria viva** n f

2058 **rampa** n f
<Elements escènics>

es plano inclinado
es rampa
fr pente
fr plan incliné
fr rampe
it scivolo
en ramp
de Rampe
de Schräge

Practicable que té el pla inclinat.

NOTA: Es considera que la rampa màxima utilitzable escènicament és del 30%.

rampes (JSG, catàleg Kleu)

2059 **ràpid, més ràpid** adj
<General. Veus, ordres>

es rápido, más rápido
fr rapide, plus rapide
fr vite, plus vite
it rapido, piú rapido
en fast, faster
de schnell, schneller

Que té lloc amb una gran velocitat.

2060 **ras** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **setí** n m

2061 **raspall** n m
<Eines>

raspall JSG

es cepillo
fr brosse
it spazzola
en brush
de Bürste

Instrument que consisteix en un gran nombre de cerres, de crins, de brins rígids, etc., plantats en una placa de fusta, d'os, de vori o d'altra matèria dura, que serveix per netejar i fregar.

2062 **raspall de pues d'acer** n m
<Eines>

raspall de pues d'acer (www.abletools.co.uk)

es escobilla metálica
fr brosse métallique
it spazzola metallica
en wire brush
de Drahtbürste

Eina manual amb empunyadura de fusta o metall, que presenta una sèrie de pues d'acer, més o menys espesses i rígides, que són capaces de treure marques de rovell o de pintura sobre els metalls o d'altres materials.

2063 **RDM** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **gestió remota de dispositius** n f

2064 **realimentació acústica** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **acoblament** n f
sin. compl. **efecte Larsen** n m
sin. compl. **feedback** n m

es acople
es realimentación
es feedback
fr effet Larsen
it accopiamiento a reazione
it retroazzione
it feedback
en feedback
de Rückkoppelung

Fenomen que es produeix quan hi ha un lligam entre una entrada i una sortida d'àudio, per exemple quan el micròfon torna a recollir el seu propi so amplificat, una i altra vegada, resultant en un fort xiulet o soroll sortint per l'altaveu.

NOTA: L'anglicisme "feedback" és usat internacionalment, s'usa de forma habitual en els escenaris catalans.

2065 **realització escenogràfica** n f
<Escenografia>

sin. compl. **construcció de decorats** n f

es realización escenográfica
fr réalisation de décors
it construzione scenografica
en set construction
de Dekorationsherstellung

Part del procés de creació d'una escenografia que va des de la construcció de la maqueta fins al moment de presentar el decorat, en la qual intervenen diverses tècniques de confecció, pintura, fusteria, serralleria, escultura, modelatge, tapisseria, etc.

2066 **rebló** n m
<Materials>

es remache
es roblón
fr rivet
it rivetto
en rivet
de Niete

Clau de ferro dolç o d'un altre metall mal·leable, de grossa cabota, al qual, un cop ficat en el forat corresponent, es forma una segona cabota batent o comprimint l'altre extrem, usat per unir d'una manera definitiva entre si dues o més peces.

reblons (www.ciprotec.com)

2067 **rebló cec** n m
<Materials>

sin. compl. **rebló pop** n m

es remache pop
fr rivet pop
it rivetto cieco
en pop rivet
de Blindniet

Tipus de rebló, generalment d'alumini, que mitjançant una tija central permet un muntatge ràpid i senzill.

NOTA: És la mena de rebló més utilitzada en la construcció escenogràfica. Serveix, per exemple, per fixar taulers sobre bastidors metàl·lics.

rebló cec (www.socodima.cl)

OBSERVACIONS: En altres idiomes aquest tipus de rebló pren el nom de la marca comercial - pop rivet - dels seus fabricants nordamericans: Emhart Teknologies.

2068 **rebló pop** n m
<Materials>

veg. **rebló cec** n m

2069 **REC** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **tecla d'enregistrament** n f

2070 **recepció (festa)** n f
<Producció i administració>

es recepción (fiesta)
fr réception (party)
it ricezione
en reception (party)
de Empfang (Party)

Reunió organitzada per rebre invitats, amb caràcter de festa, celebrada en algunes cases particulars o entitats.

2071 **recepcionista** n m, f
<General. Oficis>

es recepcionista n m, f
fr réceptionniste
it custode
en receptionist
de Pförtner

Persona que, en una empresa, un teatre, acull, atén i informa en primera instància els clients o els visitants.

2072 **receptor** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es receptor
fr récepteur
it ricevitore
en receiver
de Empfänger

Aparell destinat a rebre les ones radioelèctriques procedents d'un emissor o d'una emissora.

receptor del micròfon inalàmbric SLX4 (www.shure.com)

2073 **recollidor** n m
<Eines>

es cogedor
es recogedor
fr pelle (à poussière)
it paletta
en dustpan
de Kehrblech

Pala de recollir escombraries.

diferents tipus de recollidors (www.mobypower.es ; www.promo-wholesale.com ; www.trade1st.co.uk()

2074 **rectificador** n m
<Electricitat>

es convertidor de CA a CC
es rectificador
es rectificador de CA a CC
fr redresseur
it raddrizzatore
en AC to DC converter
en rectifier
de Gleichrichter

Convertidor destinat a rectificar un corrent altern i produir un corrent continu uniforme.

2075 **reduir** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **disminuir** v tr

2076 **reenregistrar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

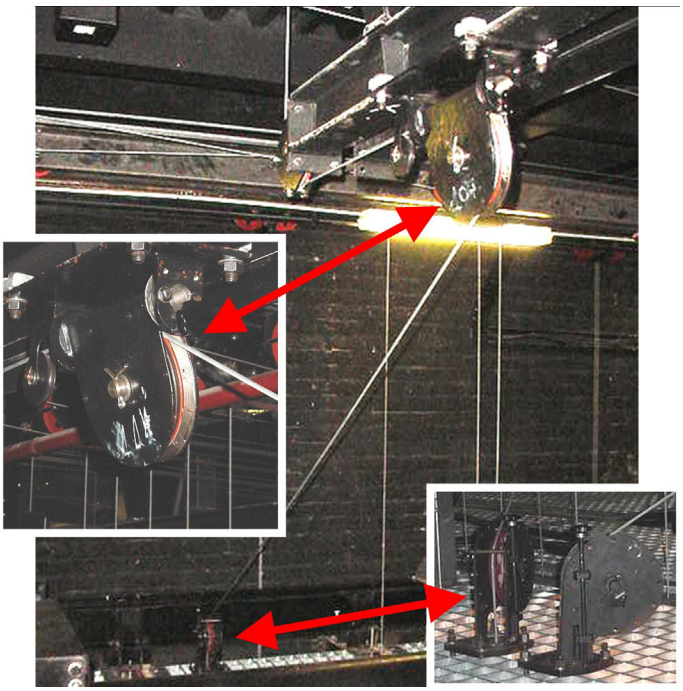
sin. compl. **bolcat** n m

es regrabar
fr réenregistrer

it copiare
en re-record, to
de Überspielen

Tornar a enregistrar en un mateix suport, generalment esborrant les dades anteriors.

NOTA: El terme sinònim de bolcat conserva i combina diferents pistes d'àudio en una de nova.

reenviaments del tir d'un equip puntual al Gran Teatre del Liceu JSG

2077 **reenregistrar** v tr
<Àudio, vídeo i control informàtic>

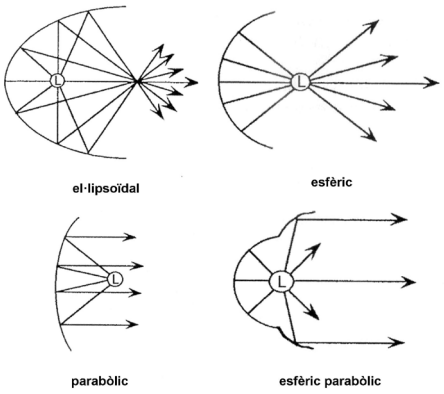
es añadir pistas a una grabación
fr overdubbing
it Overdubbing
en overdub (to)
de Overdubbing

Tècnica consistent en afegir noves pistes a un enregistrament sonor sense modificar les ja existents.

2078 **reenviament** n m
<Elements escènics>

es polea de reenvio
fr poulie à renvoie
it rimando
en mule block
de Umlenkungen Seilrollen

Politja que desvia la trajectòria rectilínia d'un cable o d'una corda canviant el sentit de la seva direcció.

quatre tipus de reflectors usats en il·luminació escènica

2079 **reflector** n m
<Il·luminació escènica>

es reflector
fr réflecteur
it riflettore a specchio
en reflector
de Reflektor

Superfície polida emprada per reflectir la llum o la calor en una direcció determinada.

2080 **reflector parabòlic** n m
<Il·luminació escènica>

es reflector parabólico
fr réflecteur parabolique
it specchio parabolico
en parabolic reflector
de Parabolspiegel

Reflector de forma corba plana que resulta de tallar una superfície d'un con de revolució per un pla paral·lel a una de les generatrius, els punts de la qual corba posseeixen tots la propietat d'equidistar d'una recta i d'un punt fixos.

reflexos pintats que representen la llum que entra pels finestrals de fòrum en un decorat per "La pregunta perduda" de l'escenògraf Josep Mestres Cabanes JSG

2081 **reflex** n m
<Il·luminació escènica>

es luz rebotada
es reflejo
fr reflet
it riflesso
en bounce
de Reflexion

Llum pintada sobre la zona d'ombra.

2082 **reforç de so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **equip de so** n m

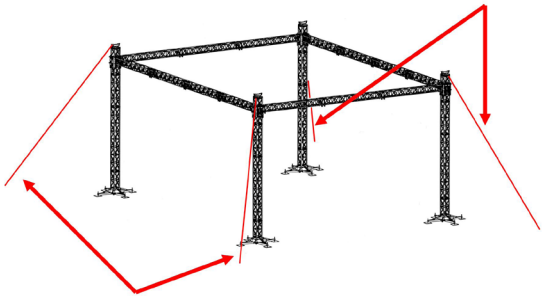
es refuerzo de sonido
fr sonorisation
it amplificazione
en sound reinforcement
de Tonverstäkning

Amplificar veus o instruments per tal que puguin ser escoltats millor pel públic.

2083 **reforçar amb tirants** v tr
<Maquinària>

fr haubaner
it fissare
it rafforzare con tiranti
en tighten, to (DADV-ENES4)
de mit Träger verstärken

Acció de mantenir per mitjà dels tirs en tensió.

reforçar amb tirants JSG

2084 **refusar** v tr
<Producció i administració>

es rechazar
fr refuser
it rifutare
en refuse, to
de ablehnen
de absagen

No acceptar.

2085 **regalia** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **cànon** n m

es regalía
fr revedance
it diritto d'autore
en royalty
de Lizenzgebühr

Pagament a canvi de contractes d'assistència tècnica, de cessió de tecnologia, per a ús d'una patent, d'una marca, etc.

2086 **regidor -a** n m, f
<General. Oficis>

es regidor -a
fr régisseur de scène
fr régisseur plateau
it direttore di scena
en stage manager
de Inspizient -in

Persona que organitza les condicions materials d'un espectacle teatral i coordina els diferents mitjans i equips tècnics, per tal de posar-los a disposició del director, els assajos i la representació d'un espectacle.

2087 **regle** n m
<Eines>

es regla
fr règle
it riga
en straightedge
de Haarlineal

Llistó de 2 x 0,10 x 0,02 m generalment, proveït d'un mànec central que hi surt perpendicularment, que serveix per poder traçar línies rectes manipulant-lo a peu dret.

NOTA: Dreta: els germans Joan i Jordi Salvador usant el regle al taller dels Germans Salvador. A dalt: regles de 3 m al taller de la Scala de Milano.

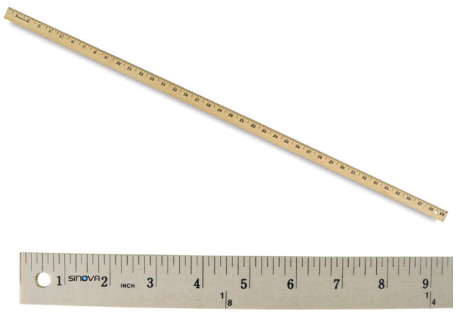

regle JSG

2088 **regle d'una iarda** n m
<Sastreria i caracterització>

es regla de una yarda
fr mesure d'un yard
it barra della lunghezza di una iarda
en yardstick
de Meterstab
de Stoffmeter

Regle graduada amb sistema imperial (peus, polzades) usada per mesurar longituds de fins 0,9144 metres de longitud (una iarda).

regle d'una iarda JSG

2089 **regulador** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **dímer** n m

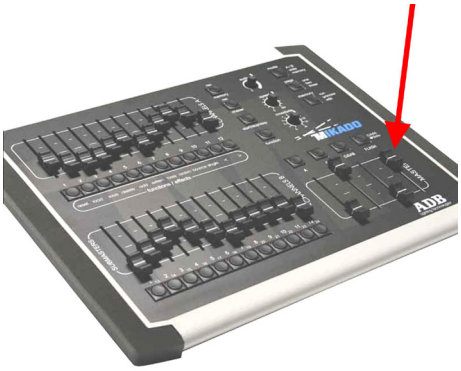
2090 **regulador mecànic** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **obturador** n m

2091 **regulador mestre** n m
<Il·luminació escènica>

es regulador general
fr dimmer principal
fr regulateur principal
it regolatore principale
en grand master
en master (dimmer)
en master console
de Hauptregler

Comandament de la taula de llums que controla simultània-

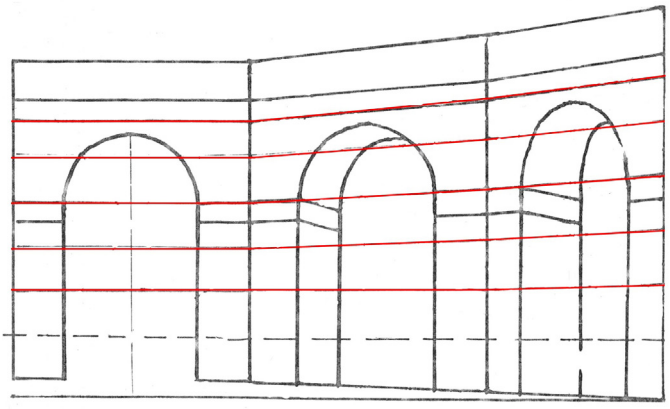
regulador mestre (www.adblighting.com)

ment diversos reguladors.

2092 **reguladors** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es regulador
fr régulateurs
it sterzatura
en steering
de Lenkung

Cadascuna de les línies que es tracen com a guia a sobre del decorat pintat en el moment de dibuixar, per poder corregir els petits errors derivats del traspàs d'un esbós a petita escala al damunt del decorat d'una perspectiva obliqua.

reguladors JSG

2093 **reixa** n f
<Elements escenogràfics>

es reja
fr grille
it grata
en grating
de Gitter

Conjunt de barres, paral·leles o entrecreuades, soldades entre si, que separen un ambient o protegeixen una obertura.

2094 **reixa protectora** n f
<Il·luminació escènica>

es rejilla de protección
fr grille de protection
it griglia di protezione
en protective grille
de Schutzgitter

Reixa que es munta davant les lents dels projectors d'il·luminació per prevenir la seva caiguda accidental, o la dels portafiltres.

reixa protectora (www.robertjuliat.fr)

2095 **REL** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **tecla de neteja** n f

2096 **relació d'aspecte** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es relación de aspecto
fr ratio d'aspecte
it rapporto di aspetto
en aspect ratio
de Seitenverhältnis

Quocient entre l'amplada i l'alçària d'una pantalla.

NOTA: La relació d'aspecte per als sistemes de televisió analògics que es troben en explotació és de 4:3, mentre que per a sistemes futurs és de 16:9.

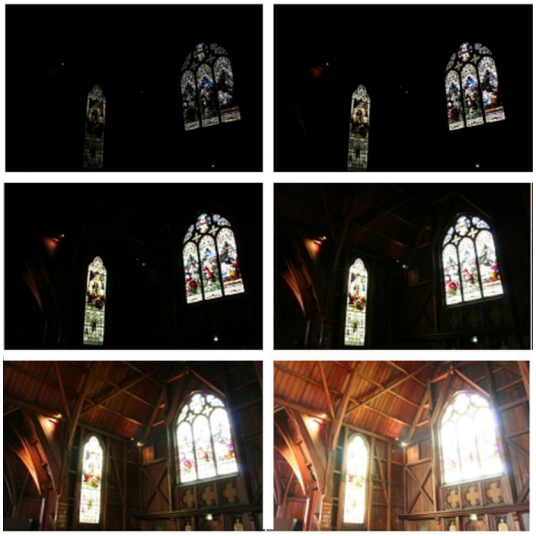

relació d'acpecte (www.mpv-filme.de)

2097 **relació de contrast** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

fr relación de contraste
it rapporto di contrasto
en contrast range
en contrast ratio
de Kontrastverhältnis

Relació entre la luminància del color més brillant (blanc) a la de color més fosc (negre) que el sistema de visualització és capaç de produir.

imatge amb diferents relacions de contrast (www.putee.de)

2098 **relacions públiques** n f pl
<Producció i administració>

es relaciones públicas
fr relations publiques
it pubbliche relazioni
en public relations
en PR
de Öffentlichkeitsarbeit
de PR

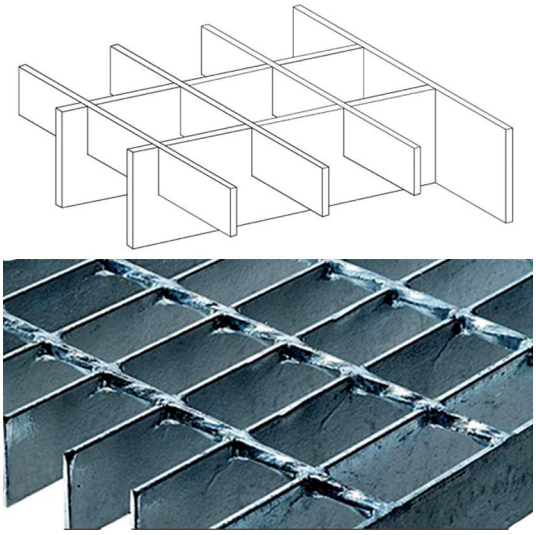
Conjunt d'activitats d'una empresa o d'una entitat de caràcter públic, ordenades a influir en l'opinió pública per tal d'atreure els individus o altres entitats com a possibles nous clients, seguidors, etc.

2099 **religa** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **engraellat electrosoldat** n m

es emparrillado
fr caillebotis
it grigliato elettroforgiato
en german grid
en grating
en gutter grid
de Gitterrosten
de Stabrost

Estructura feta amb perfils o làmines paral•leles electrosoldades entre elles, d'estructura regular, que sol formar el paviment de la pinta.

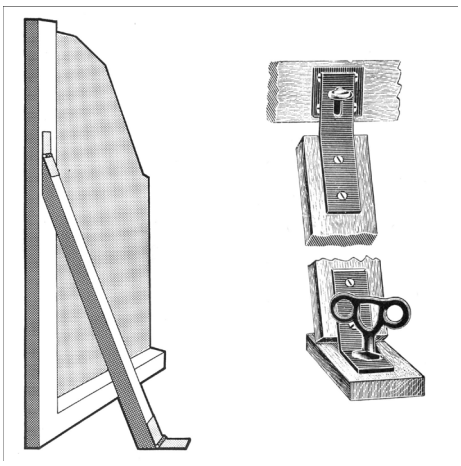
detall de diferents tipus de religues
(www.rapmet.pl i www.mazzettilamiere.com)

OBSERVACIONS: ca. religa i engraellat electrosoldat són termes que apareixen en els únics fabricants a Catalunya d'aquesta mena de material usat en la construcció de pintes: Tejidos metálicos Badenes S.A. o Fundición dúctil Benito S.A.

2100 **rem** n m
<Elements escènics>

es rema
es tirante
es tornapunta
fr béquille
fr jambe de force
fr suport en équerre
it sostegno
it squadra
it tirone en brace
en stage brace
de Stütze
de Winkelsteife, -stütze (fest)

Element de la tramoia que s'utilitza per fixar un element escènic o escenogràfic en posició vertical i que forma un escaire

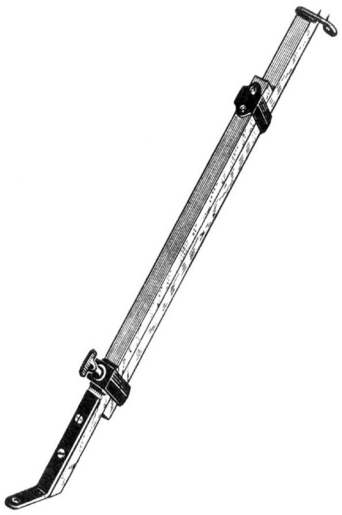
rem i elements de subjecció d'aquest JSG

entre aquest i les taules.

2101 **rem extensible** n m
<Elements escènics>

es brazo extensible
es tirante ajustable
es tornapunta ajustable
fr béquille ajustable
fr jambage ajustable
fr support ajustable
it tirone
it tirone regolabile
en brace (adjustable)
en extending brace
en extension brace
en jack (adjustable)
de Ausziehbare Stütze
de Winkelsteife, -stütze (beweglich)

Rem que incorpora un mecanisme que el permet variar la seva longitud.

rem extensible JSG

2102 **rentadora** n f
<Sastreria i caracterització>

es lavadora
fr laveuse
fr machine à laver
it lavatrice
en wascher
en wasching machine
de Waschmaschine

Màquina de rentar roba.

rentadora industrial com les que s'usen a les bugaderies dels grans teatres
(www.i00.i.aliimg.com)

2103 **rentar** v tr
<Sastreria i caracterització>

es lavar
fr laver
it fare il bucato
en launder, to
en wash, to
de auswaschen

Netejar amb aigua o un altre líquid la roba, un teixit.

2104 **rentar amb aigua calenta** v tr
<Sastreria i caracterització>

es lavado en caliente
fr laver à l'eau chaude
it lavaggio con acqua calda
en warm water wash
de Wäsche mit warmen Wasser

Rentar la roba usant aigua calenta entre 90º i 110º C.

2105 **rentar amb aigua freda** v tr
<Sastreria i caracterització>

es lavado en frio
fr laver à l'eau froide

it lavaggio con acqua fredda
en cold water wash
de Wäsche mit kalten Wasser

Rentar la roba usant aigua freda per reduir la possibilitat que el teixit s'encongeixi o perdi color.

2106 **rentar per separat** v tr
<Sastreria i caracterització>

es lavar separadamente
fr laver séparément
it lavare separatamente
en wash separately
de getrennt waschen

Advertiment que senyala que una peça de roba pot destenyir-se en ser rentada i pot tacar altres peces si són rentades conjuntament.

2107 **rentat a mà** n m
<Sastreria i caracterització>

es lavado a mano
fr lavage à la main
it lavaggio a mano
en hand washing
de Handwäsche

Advertiment que significa que una peça de roba no pot ser rentada a la rentadora perquè destenyeix o s'encongeix.

2108 **rentat en sec** n m
<Sastreria i caracterització>

es lavado en seco
fr nettoyage à sec
it lavaggio a secco
en dry cleaning
de Trockenreinigung

Procés de neteja de peces de vestir i tèxtils utilitzant un producte químic dissolvent en lloc d' aigua .

2109 **reòstat** n m
<Electricitat>

es reóstato
fr rhéostat
it reòstato
en rheostat
de Rheostat

Resistència el valor de la qual pot ser variat a voluntat i fàcilment, amb l'objecte de regular un corrent en un circuit sense necessitat d'obrir-lo.

diferents tipus de reòstats (www.sg.digikey.com; www.steadelectronics.tradeindia.com)

2110 **repartiment** n m
<Producció i administració>

es cuadro artístico
es elenco
es reparto
fr distribution
fr liste de distribution
it distribuzione
en cast
en cast list
de Besatzungsliste

Assignació dels papers als membres d'una companyia teatral, als actors d'un film, etc.

2111 **repertori** n m
<Producció i administració>

es repertorio
fr répertoire
it cartellone
en repertory
de Repertoire
de Spielplan

Conjunt de les obres teatrals, musicals, etc., que una companyia, un músic, un artista, tenen estudiades i estan preparats per representar o executar.

2112 **repetidor -a** n m, f
<General. Oficis>

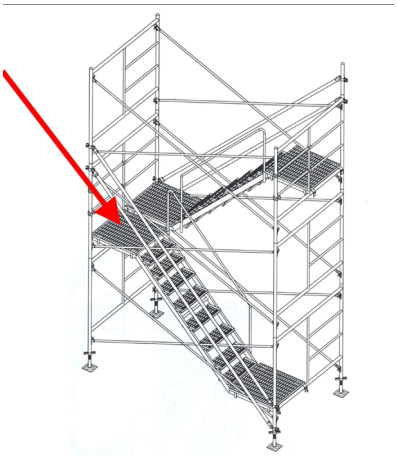
es repetidor -a
fr répétiteur
fr répétiteur de thèâtre
it asistente del regista
en dramatic coach
en repetiteur
de Abendregisseur

Persona que, en una companyia de teatre, d'òpera o de dansa, coneix el text, la música o la coreografia d'una obra i ajuda els artistes anotant i reproduint el text i els moviments coreogràfics o musicals durant els assaigs.

2113 **replà** n m
<Elements escènics>

es descanso de la escalera
es rellano
fr palier
it pianerottolo
en stair landing
de Treppenabsatz, -podest

En una escala, plataforma que hi ha, al cap d'un tram o sèrie d'esglaons, davant les portes dels pisos, als angles del buc de l'escala, etc.

replà d'una bastida (www.ulma-c.com)

2114 **reposar** v tr
<Producció i administració>

es reponer
fr reprendre
it riprendere
en revive, to (a production)
de wiederaufnehmen

Tornar a posar en escena una obra dramàtica, cinematogràfica o musical ja estrenada en una temporada anterior.

2115 **representació** n f
<Representació>

sin. compl. **funció** n f

es representación
fr représentation
it rappresentazzione
it recita
en performance
de Aufführung
de Vorstellung

Realització d'un espectacle, d'una obra teatral, etc., davant el públic.

2116 **representant** n m, f
<General. Oficis>

veg. **mànager** n m, f

2117 **reproducció** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

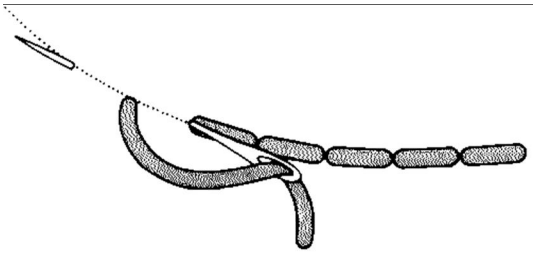
es playback
es reproducción
es reproducción de efectos sonoros
fr reproduction
it riproduzione
en playback
en reproduction
de Reproduktion

Dispositiu d'una taula de control de so que permet a l'operador reproduir seqüències prèviament enregistrades a la memòria.

2118 **repunt** n m
<Sastreria i caracterització>

es pespunte
fr point arrière
it punto indietro
en backstitch
de Hinterstich, der

Cosit en què la basteta de fil de cada punt cavalca una mica pels seus extrems amb les bastetes dels punts anterior i posterior.

repunt JSG

2119 **reserva** n f
<Producció i administració>

es reserva
es reservación
fr réservation
it prenotazione
en reservation
de Reservierung

Conveni entre l'espectador i el teatre, pel qual una o vàries entrades són retirades de la venda a nom del primer fins a un termini temporal anterior a la representació.

2120 **resina (dansa)** n f
<Materials>

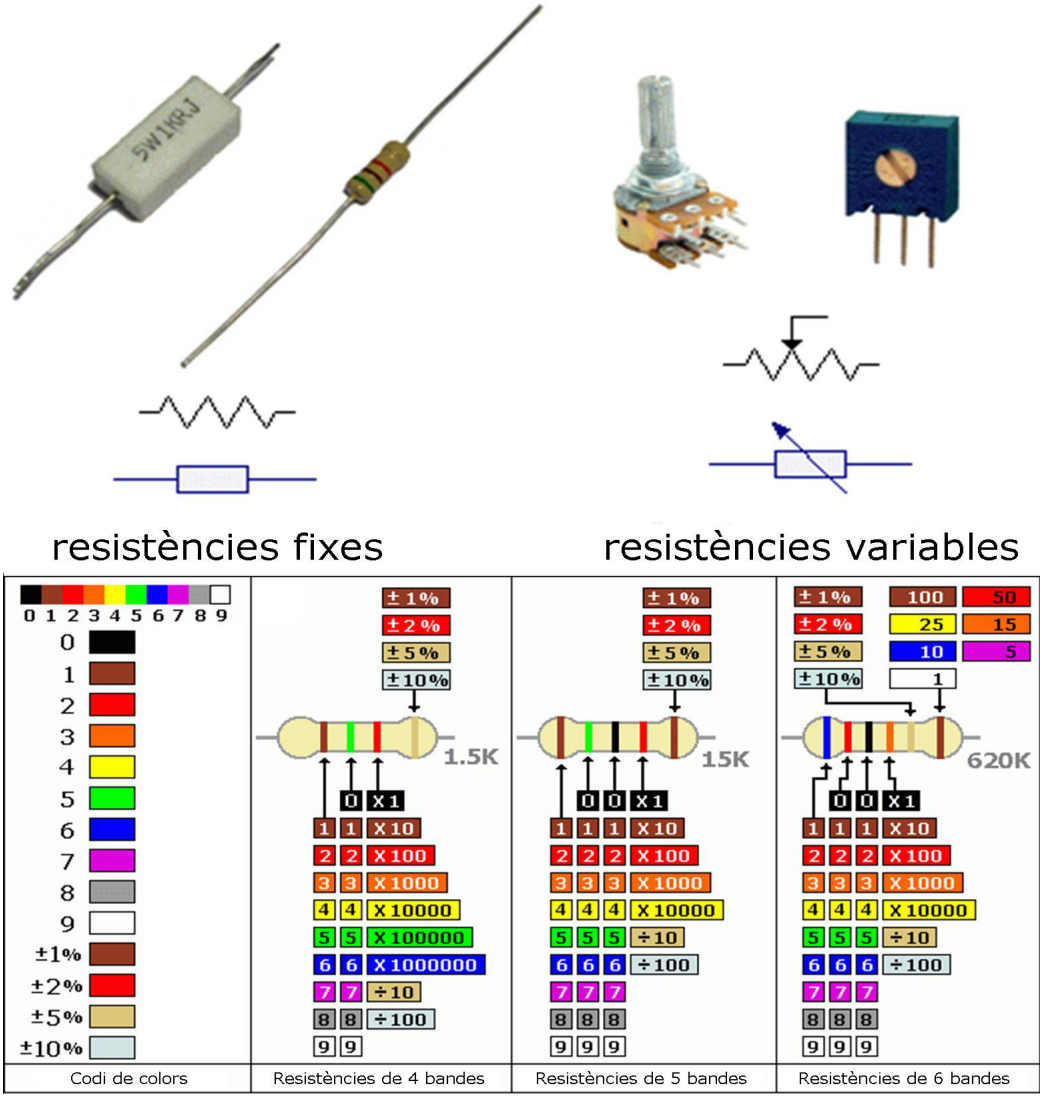
veg. **colofònia** n f

2121 **resistència** n f
<Il·luminació escènica>

es resistencia
fr résistance
it resistenza
en resistance
en resistance device
de Widerstand

Dispositiu d'un circuit elèctric que produeix calor en presentar oposició a ésser travessat per un corrent.

NOTA: Per llegir el codi de colors que tenen les resistències fixes, s'han de llegir deixant la línia o banda de color que és més a prop de la vora d'aquesta al costat esquerra. D'aquesta forma ens queda, sovint, una banda de color daurat o argentat a la dreta.

resitències fixes i variables, símbols i quadre de codis i valències (www.forosdeelectronica.com; JSG)

2122 **resistència aparent** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **impedància** n f

2123 **resistent a l'aigua** adj
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **impermeable** adj

es resistente al agua
fr résistant à l'eau
it impermeabile
en water resistant
de wasserbeständig

Es diu d'un teixit que ha estat tractat per a que no el traspassi l'aigua en mullar-se.

2124 **responsable** n m, f
<Producció i administració>

es responsable
fr reponsable
it reponsabile
en responsible
de verantwortlich (für)

Persona que dirigeix, que té al seu càrrec, alguna cosa.

2125 **ressonància** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es resonancia
fr résonance
it risonanza
en resonance
de Nachhall
de Resonanz

Prolongament o reforçament d'un so, degut a la reflexió o al fet de posar-se en vibració algun cos sota la influència de les vibracions d'un cos sonor.

2126 **retall** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector de retall** n m

2127 **retallar** v tr
<Il·luminació escènica>

veg. **perfilar** v tr

2128 **retallar** v tr
<Il·luminació escènica>

es recortar
fr couper
it sagomare
en cut, to
en shape, to
en shutter, to
de abkaschen
de abschieben

Enfosquir una part del cercle de llum d'un projector de retall, aquests projectors disposen de quatre pales de retall que permeten perfilar el contorn se la zona il·luminada amb línies rectes.

2129 **retard** n m
<Representació>

fr délai
it ritardo
en delay
en late arrival
de Verzögerung

Fet de que alguna cosa esdevingui més tard.

2130 **retolador** n m
<Eines>

es rotulador
fr crayon feutre (pour marquer)
fr marker
fr markeur
it feltro
en marker
en marking pen

diferents tipus de retoladors (www.edding.com)

de Marker
de Markierungsstift

Estri manual per escriure i dibuixar, proveït d'un dipòsit ple de tinta en contacte amb una punta de fibra tèxtil.

2131 **retroprojecció** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **besllum** n m

2132 **reunió de producció** n f
<Producció i administració>

es reunión de producción
fr réunion de production
it seduta per discutere
en production meeting
de Produktionsbesprechung

Reunió dels equips artístic, tècnic i de producció.

2133 **revelar** v tr
<General>

es revelar
fr faire apparaître
fr révéler
it svelare
en reveal, to
de erscheinen lassen

Fer visible la imatge impresa en una pel·lícula o en una placa fotogràfiques.

2134 **revertir** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es atrás
fr en arrière
it indietro
en back, to
de rückwärts

Tornar a l'estat o condició que havia tingut abans.

2135 **revista** n f
<General>

es revista
fr revue
it rivista
en revue
de Ausstattungsstück

Espectacle teatral que consisteix en una sèrie de números de varietats, sovint inspirats en temes d'actualitat i generalment amb un mínim fil argumental que serveix de lligam.

revista musical: Teatre Apolo de Barcelona "Vaya lio de hotel" (1996), escenografia de Jordi Savador

2136 **RF** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

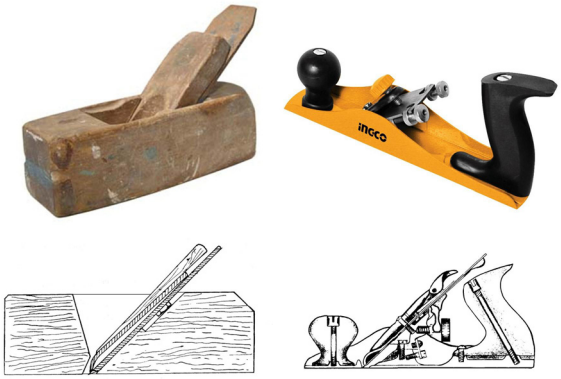
veg. **radiofreqüència** n f

2137 **ribot** n m
<Eines>

sin. compl. **plana** n f

es cepillo
es limpiadora
fr rabot
it pialla
en plane
de Hobel

Eina que consisteix en un bloc de fusta molt dura, actualment se'n fan també de metàl•lics, amb un forat o encaix per allotjar la fulla i la contrafulla, fixades amb un tascó, que serveix per aplanar, aprimar, allisar i sobretot polir tota mena de fusta massissa, emprada principalment per fusters i ebenistes.

ribot de fusta i metàl·lic amb els esquemes de cadascun
(FUST ; www.mercantiguo.com ; www.ingtools.com.ve)

2138 **rigger** n m, f
<General. Oficis>

veg. **telerista** n m, f

2139 **rínxol** n m
<Sastreria i caracterització>

es tirabuzones
fr ringlet
it boccoli
en ringlets
de Ringellocken

Floc de cabells corbats en espiral.

rínxols JSG

2140 **ris** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **rus** n m

2141 **RJ45** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **connector RJ45** n m

2142 **roba bruta** n f
<Sastreria i caracterització>

es ropa sucia
fr linge
it lavanderia
en laundry
de Wäscherei

Vestits i accessoris de vestuari que cal rentar.

2143 **roba d'assaig** n f
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **vestuari d'assaig** n m

es vestuario de ensayo
fr costume de répétition

it costume per prove
en rehearsal costume
de Probenkostüm

Peces de roba succedànies que usen els artistes durant els assajos diferents de les que portaran durant la representació.

2144 **roba interior** n f
<Sastreria i caracterització>

es ropa interior
fr sous-vêtement
it biancheria intima
en underwear
de Unterwäsche

Peces de roba que es porten sobre la pell i sota els vestits.

2145 **roba texana** n f
<Sastreria i caracterització>

es dril de algodón
es mezclilla
es tela de tejano
fr denim
it tessuto jeans
en denim
de Jeansstoff

Tela gruixuda de cotó de llarga durada de teixit de sarga.

NOTA: Generalment, és fabricada en cotó, però pot ser feta amb una mescla de fibres. Els pantalons vaquers són fets en aquest teixit.

diferents mostres de roba texana (www.abakhan.co.uk)

2146 **roda** n f
<Ferreteria escènica>

es rueda
fr roue
fr roulette
it ruota
en castor
en wheel
de Laufrolle

Peça circular rígida de poc gruix relativament al seu radi, capaç de girar al voltant d'un eix, fix o giratori, que passa pel seu centre.

diferents tipus de rodes
(www.colsoncaster.com.mx)

2147 **roda amb fre** n f
<Ferreteria escènica>

es rueda con freno
fr roue à frein
fr roulette à frein
it ruota con freno
en caster, with brake
de Laufrolle mit stopvorrichtung

Roda amb un mecanisme al seu suport que un accionat impedeix el moviment d'aquesta.

rodes amb fre
(www.ferreteriamalaga.com)

2148 **roda boja** n f
<Ferreteria escènica>

rodes boges
(www.ferreteriamalaga.com)

es rueda loca
fr galet
fr roue pivotante
fr roulette pivotante
it ruota girevole
en caster, swivel
en swivel caster
de Schwenkrolle

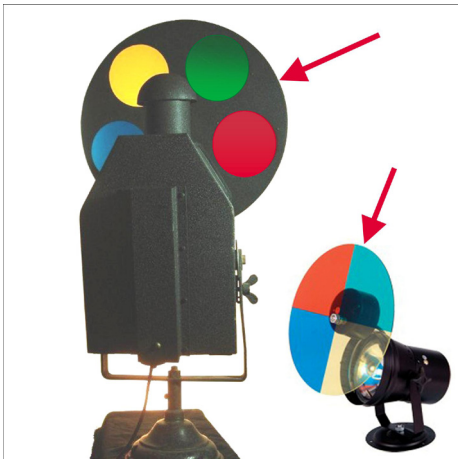
Roda amb base giratòria que un cop fixat el seu suport pot desplaçar-se en qualsevol direcció.

2149 **roda de colors** n f
<Il·luminació escènica>

es rueda de colores
fr disque de couleurs
it disco degli schermi colorati
en color wheel
de Farbenrad

Accessori que es fixa davant de la lent d'un projector, proveït de quatre a sis filtres de colors diferents, té d'un motor elèctric que el fa girar posicionant el filtre de color escollit.

NOTA: Antiga roda de colors usada a mitjans del S XX. i roda de colors de projector de baix voltatge usat sovint per la bola de miralls.

roda de colors (www.static.skynetblogs.be)
Veg. NOTA

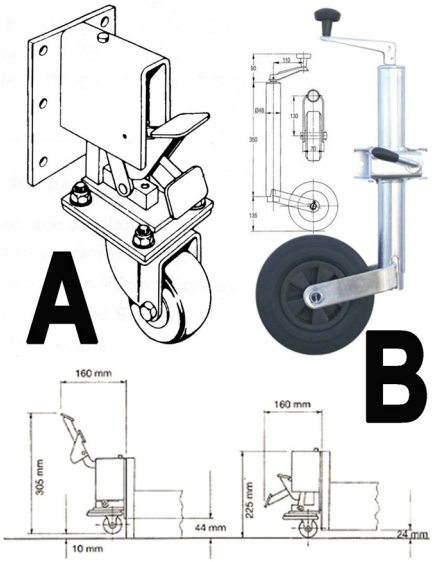
2150 **roda de gobos** n f
<Il·luminació escènica>

sin. **canviador de gobos** n m

2151 **roda elevadora** n f
<Ferreteria escènica>

es rueda levadiza
fr roue levable
fr roulette levable
it ruota rettratile
en castor, lifting
de Laufrolle, anhebbar

Roda amb un mecanisme al seu suport que, un cop fixat, permet elevar l'element on està instal·lada pel seu transport.

A. roda elevadora que actua aplicant el pes del maquinista sobre el pedal. B. roda elevadora de cargol més coneguda com a roda jockey (Catàleg Flint, Hire &Supply i www.masqueremolque.com)

2152 **roda fixa** n f
<Ferreteria escènica>

es rueda fija
fr roue fixe
fr roulette fixe
it ruota
en castor, fixed
en fixed caster
en straight caster
de Schwenkrolle, arretierbar

Roda que un cop fixat el seu suport només pot desplaçar-se longitudinalment.

roda fixa
(www.ferreteriamalaga.com)

2153 **rodament** n m
<Materials>

veg. **coixinet** n m

2154 **rodar** v intr
<Maquinària>

es rodar
fr rouler
it arrotolare
en roll, to
de rollen

Acció de moure un element al voltant d'un eix amb l'ajuda de rodes.

2155 **rodet buit** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. **bobina** n f

2156 **rompiment** n m
<Elements escenogràfics>

es rompimiento
fr pendrilon découpé
fr principale
it principale
en cut cloth
en portal
de Bogen

rompiment de bosc pintat per l'escenògraf Joan Salvador Collado JSG

Element escenogràfic que reuneix en una sola peça les característiques de dues cametes, dreta i esquerra, i una bambolina.

2157 **ruixador** n m
<Seguretat i riscos laborals>

es rociador automático
fr sprinkler
it sprinkler
en sprinkler (fire)
de Sprinkler

ruixador JSG

Aparell que, en cas d'emergència, projecta aigua en un local o sobre una superfície per evitar un escalfament excessiu o per apagar un incendi.

2158 **rus** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **ris** n m

es tela de toalla
fr tissu-éponge
it spugna
it tessuto di spugna
en terry cloth
de Frottee

rus JSG

Teixit en què un segon ordit forma baguetes o anelletes més o menys inclinades sobre el fons, com en les tovalloles russes.

Ss

2159 **S-vídeo** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **senyal super-VHS** n m

2160 **sabata** n f
<Sastreria i caracterització>

es zapato
fr chaussure
fr soulier
it scarpa
en shoe
de Schuh

Calçat que no passa del turmell, més o menys escotat a l'empenya, amb sola de cuir o de goma i la resta de pell, de feltre, etc.

OBSERVACIONS: Diferents models de sabates d'home.

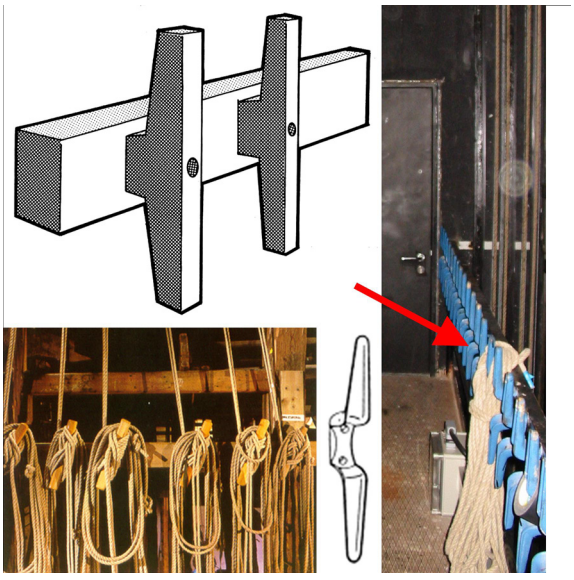
diferents models de sabates d'home JSG

2161 **sabata** n f
<Equipament aeri>

es aspa de amarre
es bastón de gavillero
es clavija
es cornamusa
es estaca
es tangón
fr lisse
fr palette
fr sauterelle
it mantegno
en clamp
en cleat
en fly-rail cleat
en lock rail
de Schaufel
de Schaufellehne

Barra de fusta, acer o fona fixada vertical o obliquament en la barana superior del pont de maniobra destinada a amollar o lligar els tirs d'un equip manual.

NOTA: It. mantegno: A itàlia tradicionalment s'ha treballat sense sabates per fixar-hi els tirs dels equips manuals. Aquests són lligats sobre un tauló horitzontal fixat sobre la barana del pont de maniobra o sobre els murs laterals dels costats de l'escenari mitjançant un nus "becco d'ucello", un " semplice scorsoio", un "di drizza" o un "dello stivatore".

diferents tipus de sabates JSG

2162 **sabater -a** n m, f
<General. Oficis>

es zapatero -a
fr cordonnier
it calzolaio
en shoemaker
de Schuhmacher

Persona que fabrica, repara, transforma el calçat usat al teatre.

2163 **sabó de sastre** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **esteatita** n f

es jabón de sastre
es jaboncillo
fr stéatite
it steatita
en soapstone
de Steatit

Varietat de talc, d'un blanc verdós, summament tou, emprat com a lubrificant, per fer senyals a les teles, etc.

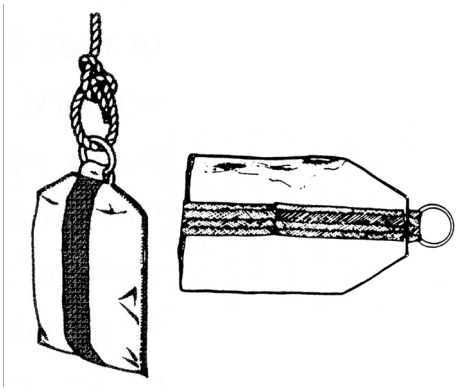

sabons de sastre (www.gosantodomingotravel.com)

2164 **sac de sorra** n m
<Elements escènics>

es saco de arena
fr sac de sable
it ciocchetto
it sacchetto di sabbia
it zucchetto
en sand bag
de Sandsack

Bossa de lona plena de sorra seca que es penja dels tirs quan aquests no estan lligats a cap element escenogràfic.

sac de sorra JSG

2165 **safata** n f
<Electricitat>

veg. **canaleta** n f

2166 **sagnat (color)** adj
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **vessat (color)** adj

es bleeding
es corrido de colores
fr saignements (couleur)
it stingere
de Ausbluten (der Farbe)

Dit d'un excés de colorant que s'escorre des d 'un teixit a la superfície de l'altra, generalment en rentar-los junts.

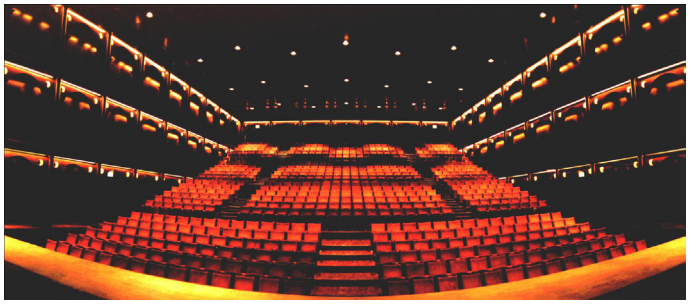

sagnat JSG

2167 **sala** n f
<General. Parts del teatre>

es auditorio
es sala
fr salle
it sala
en audience chamber
en auditorium
de Zuschauerraum

Peça espaiosa d'un edifici teatral on són els espectadors durant una representació.

sala de l'espai Fabià Puigserver del Teatre Lliure de Barcelona (www.gencat.cat)

2168 **sala d'artistes** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de artistas
es sala de espera de actores
fr foyer des artistes
it ridotto degli artisti
en greenroom
de Konversationszimmer

Espai situat prop de l'escena on els artistes esperen abans i durant la representació el seu moment d'entrar.

sala d'artistes del Teatre Alex de Glendale (USA)
(www.alextheatre.org)

2169 **sala d'assaig** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de ensayos
fr salle de répétition
it sala prove
en rehearsal room
de Proberaum

Espai de dimensions aproximades a la escena del teatre que s'usa per a la creació i els assajos d'un espectacle.

sala d'assajos del Gran Teatre de Port Aventura JSG

2170 **sala d'assaig d'orquestra** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de ensayos musicales
fr salle de répétition musicale
it sala prove per i musicisti
en music room
de Einspielraum

Espai on assaja l'orquestra.

sala d'assaig d'orquestra
(www.admissions-blog.wheaton.edu)

2171 **sala d'eines** n f
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **cambra d'eines** n f

es cuarto de herramientas
fr atelier d'outillage
it spazio per attrezzi
en tool room
de Bühnenschlosserausrüstung

Espai proper a l'escenari on es guarden les eines i materials usats durant els muntatges.

2172 **sala d'escalfament** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de calentamiento
fr salle de réchauffement
it saletta di prove
en warm-up room
de Einsingraum
de Einspielraum

Espai de què disposen alguns teatres, proper a l'escenari, condicionat per a que ballarins i cantants es preparin abans de sortir a escena.

sala de maquillatge JSG

2173 **sala de maquillatge** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de maquillaje
fr cabine de maquillage
it sala truccatori
en make-up room
de Schminkraum

Espai del teatre on es maquilla els artistes.

2174 **sala de músics** n f
<General. Parts del teatre>

es sala de los músicos
fr foyer des musiciens
it ridotto per i musicisti
en music room
en musicians' lounge
de Einspielraum
de Musiker-Aufenthalsraum

Espai situat prop de la fossa d'orquestra on els músics esperen abans de la representació i durant els descansos.

2175 **sala de tenyits** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **taller de tintura** n m

2176 **salari** n m
<Producció i administració>

veg. **sou** n m

2177 **salutacions** n f pl
<Representació>

sin. compl. **glòria** n f

es llamadas de saludo
es saludos
fr rappels
fr rideaux
it ringraciamenti
en curtain call
de Applausordnung

salutació final al Teatro alla Scala (Catàleg ACR.)

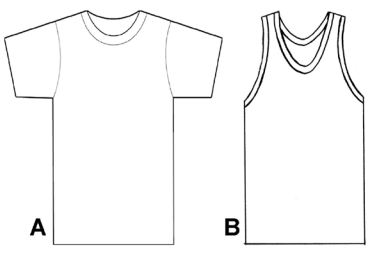
Acció de saludar en agraïment dels aplaudiments del públic per part dels artistes al finalitzar la representació, un acte, una cançó, etc.

2178 **samarreta** n f
<Sastreria i caracterització>

es camiseta
fr T-shirt
it maglietta
it T-shirt
en T-shirt
de T-shirt

Peça de gènere de punt usada com a abrigall immediat del cos.

2179 **samarreta imperi** n f
<Sastreria i caracterització>

A. samarreta màniga curta. B. samarreta imperi JSG

es camiseta imperio
fr débardeur
it canottiera
en sleeveless undershirt
en tank top
de Unterhemd

Peça de gènere de punt usada com a abrigall immediat del cos amb tirants i sense mànigues.

2180 **sarja perxada** n f
<Sastreria i caracterització>

sarja perxada JSG

es veludillo
es velvetón
fr veloutine
it vellutino
en velveteen
de Stoff mit samtartiger Oberfläche
de Velveteen

Teixit lligat de curs quadrat de tres o més fils i passades amb les evolucions dels punts d'encreuament disposades obliquament, que durant l'acabat en una de les seves cares ha sofert una o dues passades de perxa.

NOTA: La sarja perxada és usada sovint en cortinatges escènics com a substitut més econòmic del vellut.

2181 **sastre sastressa** n m, f
<General. Oficis>

es sastre
es vestidor -a
fr habilleur habilleuse
fr tailleur
it sarta serale
it sarto
it sarto serale
en dresser
en tailor
de Schneider

Persona que, en l'àmbit de les arts escèniques, confecciona el vestuari dels artistes segons els models del figurinista i en té cura, especialment l'adapta i en fa la neteja i el manteniment, i ajuda els artistes a vestir-se.

2182 **saturació** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es croma
es cromaticidad
es saturación
fr saturation
it purezza e intensità del colore
it saturazione
en chroma (saturation)
de Farbsättigung

Qualitat d'un color quan es manifesta amb les màximes intensitat i puresa.

2183 **SCART** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **euroconnector** n m

2184 **scroller** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **canviador de color lateral (il·luminació)** n m

2185 **SDTV** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **televisió de definició estàndard** n f

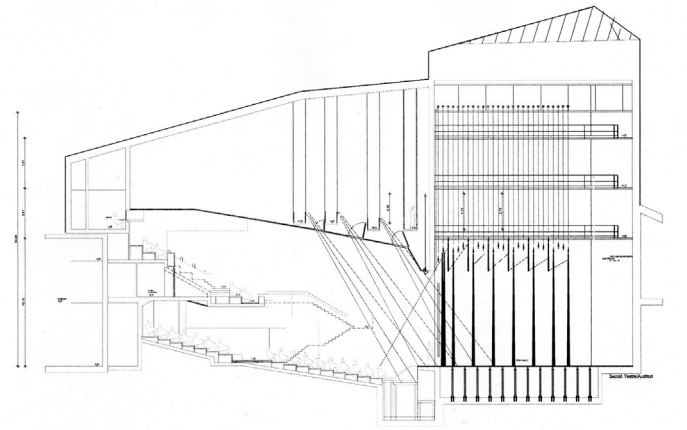
2186 **secció (frontal o posterior)** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

veg. **elevació** n f

2187 **secció longitudinal** n m
<Escenografia>

es corte longitudinal
fr coupe longitudinale
it piano longitudinale
en longitudinal section
en sectional view longitudinal
de Längsschnitt

Dibuix que representa l'aspecte d'un teatre, d'un escenari, d'una escenografia o d'un objecte qualsevol, com si hagués estat tallat segons el pla corresponent a l'eix longitudinal que talla la línia 0 perpendicularment pel seu centre.

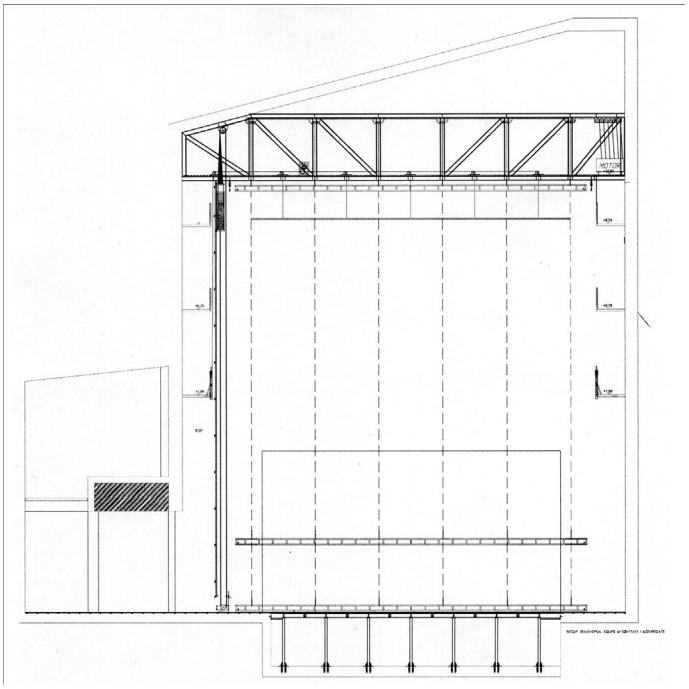

secció longitudinal JSG

2188 **secció transversal** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es corte transversal
es sección transversal
fr coupe transversale
it piano trasverso
it sezione trasversale
en cross section
de Querschnitt

Plànol d'una escenografia, o d'un teatre, tallat per l'eix transversal de la boca de l'escenari, que serveix per calcular les forades en alçada.

secció transversal JSG

2189 **segon elenc** n m
<Producció i administració>

sin. **segon repartiment** n m

es doble reparto
fr doublure
it sostituto
en double cast
de Doppelbesetzung

Conjunt d'artistes que, dins d'una companyia, fan de substituts del repartiment original, o que, per exemple, representen l'espectacle en funcions a preus populars.

NOTA: El segons repartiment és habitual actualment en el teatres d'òpera, per permetre els descansos dels cantants del repar-

timent principal i alhora fer més representacions de cada producció. Les representacions del segon repartiment són anomenades habitualment "funcions populars". Aquests segons repartiments serveixen també com a porta d'entrada a nous artistes, a qui els permet d'acumular experiència amb el treball durant els assajos amb directors musicals i escènics.

2190 **segon repartiment** n m
<Producció i administració>

sin. **segon elenc** n m

2191 **segona americana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina d'entreacte** n f

2192 **segona embocadura** n f
<General. Parts del teatre>

veg. **embocadura mòbil** n f

2193 **selector de color** n m
<Il·luminació escènica>

es selector de color
fr sélectionneur de couleur
it selettore del colore
en color picker
de Color Picker

Dispositiu, generalment en una taula de llums, que permet seleccionar el filtre de color situat a la sortida del feix de llum d'un projector de forma remota.

2194 **sense sortida** interj
<Seguretat i riscos laborals>

es sin salida
fr pas de sortie
it passaggio vietato
en no exit
de kein Ausgang

Indicació que s'utilitza per avisar/informar que una porta, corredor, espai no té sortida a l'exterior en cas d'incendi o evacuació.

2195 **senya** n f
<Representació>

veg. **marca** n f

2196 **senyal** n m
<Regidoria>

veg. **avís** n m

2197 **senyal** n m
<Regidoria>

es seña
es señal
fr signal (signe)
it segnale
en signal (sign)
de Signal

senyal normalitzat de sense sortida
(www.jmcpel.net)

de Zeichen

Gest, veu, marca de la qual ens servim per denotar quelcom, per indicar el moment de fer quelcom.

2198 **senyal digital multiplexat 512** n m
<Il·luminació escènica>

sigla **DMX512** n m

es protocolo de multiplexing digital
fr protocole de multiplexage de données DMX512
it segnale DMX512
en DMX 512
de Digitalprotokolle DMX512

Tipus de senyal de multiplexat digital que s'utilitza universalment per al control de reguladors i altres dispositius.

NOTA: El senyal digital multiplexat DMX512 és un estàndard per a la comunicació digital de xarxes que s'utilitzen per controlar la il•luminació escènica. Fou desenvolupat per l´Institut de Tecnologia de l'Espectacle dels Estats Units d'Amèrica (UISTT) l'any 1986 i revisat l'any 1990 (DMX512/1990). L'any 1998, la Fundació ESTA inicià un procés de revisió per adaptar el protocol a la norma del American National Standards Institute (ANSI). L'estàndard resultant fou el DMX512-A. Va ser pensat originalment com un mètode estàndard per al control de reguladors de llum, que fins la seva aparició havia presentat incompatibilitat entre els diversos fabricants. No obstant això, aviat es va convertir en el principal mètode per vincular no només els controladors i reguladors, sinó també instal•lacions més avançades i efectes especials dispositius com ara màquines de fum i projectors motoritzats. També s'ha ampliat a interiorisme i a il•luminació arquitectònica.
La popularitat del senyal digital multiplexat DMX512 es deu en part a la seva fiabilitat. El seu punt feble és la incapacitat de comprovació d'errors i correcció automàtica, i per tant no permet un control adequat en aplicacions que presenten riscos personals com la pirotècnia o el moviment de maquinària teatral. Una xarxa consta d'un sol controlador i un o més dispositius esclaus. Per exemple, la taula de llums s'empra sovint com el controlador d'una xarxa de dispositius esclaus com dímers, màquines de fum i projectors robotitzats. Cada xarxa de DMX es denomina univers. Les taules de llums grans poden tenir la capacitat de controlar múltiples universos, amb un connector de sortida per a cada univers. Moltes alternatives per DMX512 s'han proposat per fer front a les limitacions percebudes com el nombre de ranura màxim de 512 per cada univers, el senyal unidireccional i la manca de detecció d'errors inherents. Un protocol basat en Ethernet pot distribuir múltiples universos DMX a través d'un sol cable des d'un lloc de control de caixes de connexions més a prop dels accessoris.

2199 **senyal lluminós** n m
<Regidoria>

es señal luminosa
fr signal lumineux
it segnale luminoso
en cue light
de Signallampe

Sistema utilitzat en alguns teatres per donar els avisos de prevenció i execució per part del regidor.

senyal lluminós (www.srforums.prosoundweb.com)

2200 **senyal super-VHS** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **S-vídeo** n m

es S-VHS
es señal S-vídeo
fr S-Vidéo
it S-video
en S-VHS signal
en S-video
de S-video

Senyal de vídeo on s'envia el senyal de luminància Y i crominància C.

2201 **separador DMX** n m
<Il·luminació escènica>

es unidad de distribución y amplificación de señal DMX
fr diviseur DMX

diferents models de separadors DMX
(www.feiner-lichttechnik.de;
www.thomann.de ; www.db-lux.com)

it distributore di segnale dmx
en DMX splitter
de DMX-Splitter

Aparell divisor del senyal DMX

2202 **seqüència automàtica (il·luminació)** n f
<Il·luminació escènica>

es secuencia automática (iluminación)
fr séquence automatique (lumiére)
it sequenza automatica
en auto follow cue (light)
de automatische Folge

Ordre que s'executa de forma automàtica en una taula de control d'il·luminació escènica.

2203 **seqüència de llum** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **chase** n m
sin. compl. **seqüència lluminosa** n f

es secuencia luminosa
fr chenillard (lumière)
it corsa luce
en chase (light)
de Lauflicht

Successió ordenada d'encesa i apagada de circuits d'il·luminació.

2204 **seqüència lluminosa** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **seqüència de llum** n f

2205 **serjant** n m
<Eines>

sin. compl. **cargol d'acollar** n m
sin. compl. **cargol d'aplacar** n m
sin. compl. **cargol d'estrènyer** n m
sin. compl. **gat** n m
sin. compl. **gat d'escaleta** n m

es cárcel
es gato
es sargento
fr sergent
fr serre-joint
it morsetto
en clamp
en clamping tool
en cramp
de Schraubzwinge

diferents tipus de serjants (www.ca.plaiber.com ; www.unrealaddicts.com)

Estri de fusta o de ferro compost per un regle amb una branca en angle recte en un extrem i recorregut per una altra branca, paral·lela a la primera, amb un cargol amb mànec, que serveix, per exemple, per mantenir premudes l'una contra l'altra dues peces de fusta encolades fins que s'hagin enganxat, o per subjectar dos bastigis.

2206 **serra cinta** n f
<Eines>

sin. compl. **serra de cinta** n f
sin. compl. **serra de cinta sense fi,** n f

sin. compl. **serra sense fi** n f

es sierra de cinta
es sierra sinfín
fr scie à lame sans fin
fr scie à ruban
it sega a nastro
en band saw
de Bandsäge

Serra elèctrica proveïda d'una cinta sense fi mantinguda tibant per dos volants que la fan voltar sempre en la mateixa direcció, i d'una taula sobre la qual es fan desplaçar contra les dents de la cinta els taulons o altres peces de fusta que es volen serrar.

màquina i fulla de serra cinta (www.saws-tool.com)

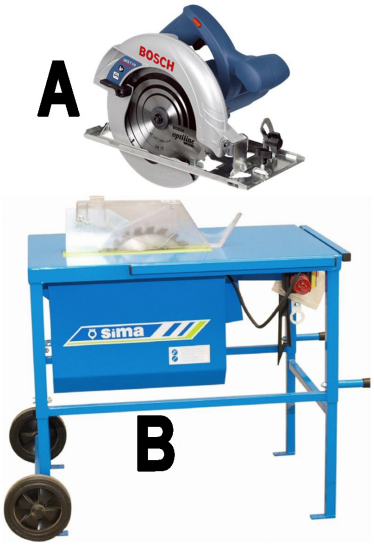
2207 **serra circular** n f
<Eines>

sin. compl. **serra de disc** n f

es sierra circular
es sierra de disco
fr scie à lame circulaire
fr scie circulaire
it sega circolare
en circular saw
de Handkreissäge

Serra elèctrica proveïda d'una fulla de disc fixada a un arbre per dues anelles laterals que l'emmordassen, i que sobresurt més o menys, a voluntat, del pla de la taula damunt la qual es fa desplaçar la peça que es vol serrar.

NOTA: Hi ha dos tipus de serra circular, la que està muntada en una taula, de la qual sobresurt la fulla de la serra que talla la fusta en fent-la lliscar per sobre, i la serra circular portàtil, que és manipulada amb una mà i que talla fent passar la màquina per damunt de la fusta que es vol tallar.

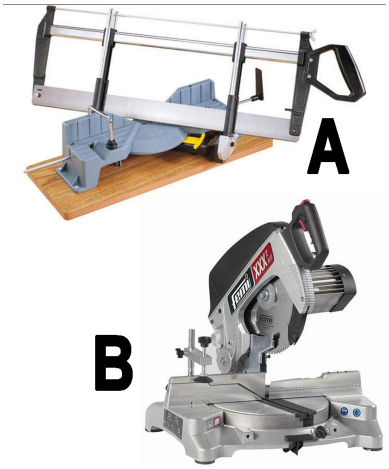
A. serra circular portàtil de mà. B. serra circular de taula (www.bricolandia.es)

2208 **serra de biaixos** n f
<Eines>

es sierra de ingletear
es sierra ingleteadora
fr scie à onglets
it segatrice per angoli
en mitre saw
en electric mitre saw
de Gehrungssäge

Serra elèctrica portàtil, que es col·loca sobre una taula o un banc de fuster, proveïda d'una fulla de disc acoblada directament a l'eix del motor, muntada sobre un braç que permet apujar-la i abaixar-la mitjançant una maneta, i que serveix per serrar a escaire, a cartabó o amb qualsevol altre biaix la testa d'una peça de fusta col·locada a la guia.

NOTA: L'orientació del braç d'una serra de biaixos es pot regular a 90º, a 45º o a qualsevol altre angle marcat en una guia situada a la taula de la serra. També existeix la mateixa versió de l'eina sense motor, manual.

A. serra debiaixos manual. B. serra de biaixos elèctrica (www.westfalia.de; www.directindustry.coom)

2209 **serra de cinta** n f
<Eines>

veg. **serra cinta** n f

2210 **serra de cinta sense fi,** n f
<Eines>

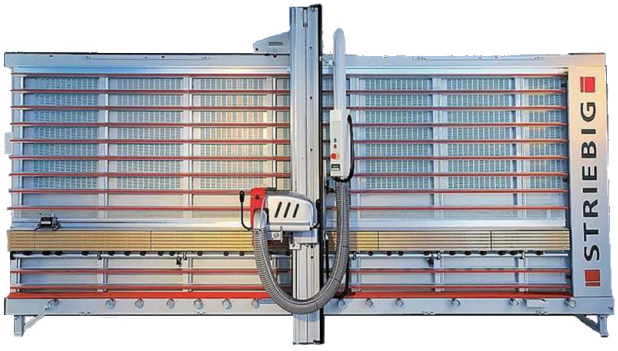
veg. **serra cinta** n f

2211 **serra de disc** n f
<Eines>

veg. **serra circular** n f

2212 **serra de taulers** n f
<Eines>

es sierra mural
fr scie à panneaux
it sega murale
en panel saw
de Elektrische Wandsäge

serra de taulers (www.directindustry.com)

Serra elèctrica proveïda d'una taula de suport gairebé vertical amb una guia de biga al costat superior, sobre la qual es desplaça horitzontalment un carro de la mateixa alçada que la taula de suport, en el qual hi ha muntada i s'hi desplaça verticalment una fulla de disc guiada per un sistema automàtic d'avançament i de retrocés en sentit horitzontal i vertical, i equipada amb un dispositiu de traçament que permet serrar els taulers sense fer estelles.

2213 **serra de vogir portàtil** n f
<Eines>

es sierra caladora portàtil
fr scie à chantourner portative
fr scie sauteuse
it seghetto alternativo
en jig saw
en saber saw
de Stichsäge

serres de vogir portàtils
(www.ferreterialafortuna.com)

Serra elèctrica portàtil constituïda per una fulla de serra prima i allargada amb dents a la vora del davant en el sentit de treball, dotada d'un moviment alternatiu vertical molt ràpid i amb una maneta que permet utilitzar-la amb una sola mà.

2214 **serra sense fi** n f
<Eines>

veg. **serra cinta** n f

2215 **serrabiaixos** n m
<Eines>

sin. compl. **serrador** n m

es caja de ingletes
es cortaingletes
es escuadra de ingletear
fr boîte à onglets
fr boîte d'onglet
en mitra scatola
en mitre box
de Gehrungslade

serrabiaixos manual de fusta i metàl·lic (www.westfalia.de)

Estri que consisteix en una canal de fusta de secció rectangular amb talls de diferent inclinació a les parets laterals que serveixen de guia a la serra per tallar, per

exemple, al biaix de cartabó, llistons, motllures i altres peces de fusta que es posen dins la canal.

NOTA: Actualment, el serrabiaixos és poc utilitzat, ja que ha estat substituït per la serra de biaixos.

2216 **serrador** n m
<Eines>

veg. **serrabiaixos** n m

2217 **serraller -a** n m, f
<General. Oficis>

es cerrajero
es metalista
fr ferronier
fr ouvrier métalurgiste
it fàbbro
en metal worker
de Schlosser

Persona que fabrica i ajusta panys, claus i tota mena d'objectes de ferro per a edificis, mobles, etc.

2218 **serrell** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es fleco
fr frange
it frangia
en fringe
de Fransen

Guarniment que es cus a tota la part inferior dels telons de boca i d'algunes peces de vestir format per cordons, sovint en teixit daurat o brillant, que units i fixats al seu element de suport pel seu extrem superior transversalment, pengen lliurament per l'inferior.

serrell JSG

2219 **sessió no numerada** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **butaques no numerades** n f pl

es aforo libre
es entradas no reservadas
es localidades no reservadas
fr places non-numérotées
it posti non numerati
en open seating
en un-reserved ticket
de unnummerierte karte

Representació que no admet la reserva prèvia d'entrades per a butaques en ubicacions concretes.

2220 **sessió numerada** n f
<Producció i administració>

sin. compl. **entrades numerades** n f pl

es sesión numerada
fr billet d'entrée numéroté
it biglietto numerato
en reserved ticket
de Platz nummeriert

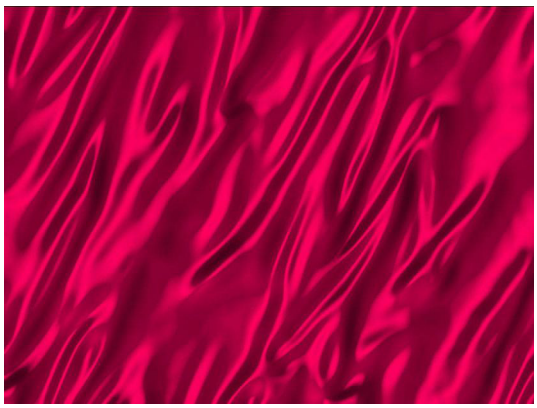
Representació que admet la reserva prèvia d'entrades per a butaques en ubicacions concretes.

2221 **setí** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **ras** n m

es raso
es satén
fr satin
it raso
it satin
en satin
de Satin

Teixit de seda, cotó, lli o fibres químiques, amb lligat de setí, sovint amb un ordit molt dens i de material lluent que forma llargues bastes d'ordit adjacents.

setí JSG

2222 **silenci!** interj
<Regidoria>

es silencio!
fr silence!
it silenzio!
en quiet!
en silence!
de Ruhe

Ordre que dóna habitualment el regidor en cas de soroll dins de l'escenari.

2223 **silueta** n f
<Elements escenogràfics>

sin. compl. **ferma de ciclorama** n f

es silueta
fr silhouette
it profilo
en silhouette
de Silhouette
de Umriss

Element escenogràfic que presenta a la vista la massa d'un objecte llunyà destacant-se habitualment sobre un panorama o ciclorama.

NOTA: Tradicionalment, ha rebut el nom de ferma de ciclorama, servint per donar continuïtat al decorat evitant la línia d'intersecció d'aquest amb les taules, que han estat usades per ocultar els projectors de ciclorama dels espectadors.

dues siluetes de diferents decorats de La Passió de Cervera de l'escenògraf Joan Salvador Collado JSG

2224 **simulacre** n m
<Representació>

es en funcionamiento
fr simulation
it funzionante
en practical (lighting)
de Practical
de Versatzgerät

Acció simulada que fa un artista a escena i que és executada realment per part de l´equip tècnic del teatre.

NOTA: Per exemple, quan un actor prem un interruptor i s'encenen els llums d'escena o quan simula fer córrer un gran cortinatge, acció realment feta pels tècnics de luminotècnia o de maquinària.

2225 **sindicat** n m
<Producció i administració>

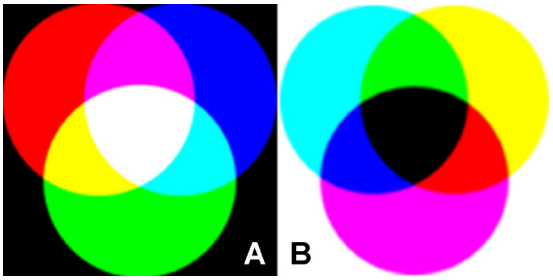
es sindicato
fr syndicat
it sindacato
en trade union
en union
de Gewerkschaft

Associació formada per a la defensa dels interessos econòmics i socials comuns a tots els associats, especialment associació obrera.

2226 **síntesi additiva** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **addició cromàtica** n f
sin. compl. **mescla additiva** n f

es síntesis aditiva del color
fr addition chromatique
fr adición cromática
fr synthèse additive des couleurs
it sintesi additiva
en additive colour-synthesis
en chromatic addition
de chromatische Addition

A. síntesi additiva. B. substracció cromàtica JSG

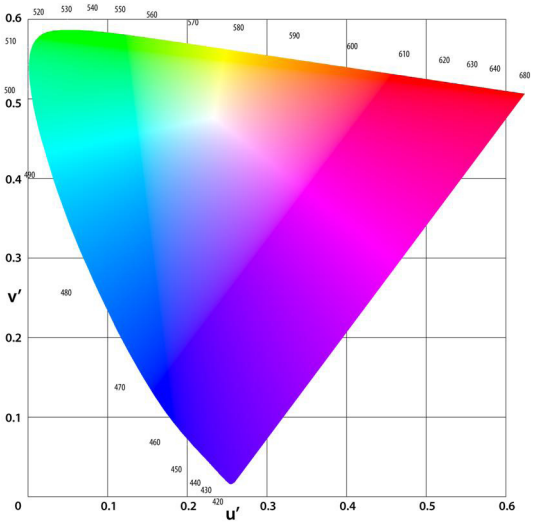
Obtenció de colors a partir de l'´addició dosificada de llum blava, verda i vermella sobre una superfície blanca.

2227 **sistema colorimètric CIE** n m
<Il·luminació escènica>

es sistema de colores CIE
es triángulo de colores
fr système CIE
it triangolo del sistema CIE dei colori
en CIE color system
de CIE-Normfarbsystem

Sistema representat en forma de diagrama, que representa la capacitat dels humans per percebre els colors en funció dels paràmetres: luminància, to i saturació, sobre un eix de coordenades.

NOTA: CIE és l'acrònim de Commission internationale de l'éclairage. En el sistema colorimètric CIE, quan més pur és un color aquest es trobarà en el límit exterior del triangle. Els valors externs al triangle fan referència a la longitud d'ona dels colors.

sistema colorimètric CIE (www.colorsysteme.com)

2228 **so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es sonido
fr son
it suono
en sound
de Laut
de Ton

Impressió produïda en l'òrgan de l'oïda per les vibracions elàstiques d'un cos que es propaguen en tots els medis materials en forma d'ones.

2229 **so** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **àudio** n m

2230 **so analògic** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **àudio analògic** n m

2231 **so digital** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **àudio digital** n m

2232 **so estèreo NICAM** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **NICAM** n m

es sonido estéreo NICAM
fr NICAM
it NICAM
en NICAM
de NICAM

Sistema primerenc de compressió amb pèrdua de l'àudio digital.

NOTA: Acrònim anglès de Near Instantaneous Companded Audio Multiplex (NICAM).

2233 **so preenregistrat** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es sonido pregrabado
fr presónorisation
it suonare una registrazione
en playback
de abspielen
de wiederholen

So enregistrat prèviament a l'emissió o l'actuació a què ha de ser incorporat.

NOTA: L'anglicisme "play-back" és l'usat internacionalment i té un fort arrelament entre els tècnics de parla catalana.

2234 **sobre** adv
<General. Veus, ordres>

veg. **damunt** adv

2235 **sobrecàrrega** n f
<Electricitat>

es sobrecarga
fr surcharge
it sovratensione
en overload
de Überlast

Excés de càrrega sobre la càrrega nominal d›una màquina, d›una instal·lació, etc.

2236 **sobrecarregar** v tr
<Maquinària>

es sobrecargar

it sovraccaricare
it surcharger
en overload, to
de überladen

Carregar amb excés, amb un pes que excedeix la càrrega ordinària.

2237 **sobremodulació** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es sobremodulación
fr surmodulation
it modulazione distorta
it sovramodulazione
en over modulation
de Übermodulierung
de Übersteuerung

Condició en què el senyal a transmetre assoleix un nivell superior al permissible per al funcionament correcte del modulador.

2238 **sobrepost** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tela sobrepuesta
es traslapo
fr chevaucher
fr imbriquer
it sovraposto
en overlapping
de überlappen

Ornamentació executada en matèria distinta de l›objecte al qual se sobreposa.

solapa d'un vestit d'home JSG

2239 **Socapex** n m
<Electricitat>

veg. **connector Socapex** n m

2240 **solapa** n f
<Sastreria i caracterització>

es solapa
fr revers
it risvolto
en lapel
de Revers, das

En l'obertura anterior d'una peça de vestir, part de la vora que es doblega enfora sobre la mateixa peça, deixant així sense cobrir una part del bust.

2241 **soldador** n m
<Eines>

es soldador
fr fer à souder
it saldatrice
en soldering iron
de Lötkolben

Estri o aparell emprat per soldar metalls.

A. soldador d'estany. B. soldador d'arc de fil continu (www.spanish.alibaba.com)

2242 **soldadura** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es soldadura
fr soudure
it materiale d'apporto
it saldatura
en solder
de Lötzinn ("Lot")

Acció de soldar o de soldar-se; l'efecte. Lloc d'unió de dues coses soldades. Metall o alliatge metàl·lic usat, quan és fos, per enganxar dues peces de metall.

2243 **soldar** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es soldar
fr souder
it saldare
en solder, to
de löten

Enganxar sòlidament (dues peces de metall) per mitjà de la fusió de les peces o d'un metall afegit.

2244 **soliloqui** n m
<Representació>

es soliloquio
fr soliloque
it soliloquio
en soliloquy
de Selbstgespräch

Obra dramàtica d'un sol actor que expressa els sentiments íntims, emocionals i sovint lírics d'un personatge.

2245 **solo** n m
<Representació>

es composición para un solo
es solo
fr solo
it a solo
it assolo
en solo
de Solo

Part d'una composició musical tocada per un sol instrument o cantada per una sola veu.

2246 **sopar** n m
<Producció i administració>

es cena
fr dîner
it cena
en dinner
de Abendessen

Àpat que es fa al vespre.

2247 **soroll** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es ruido
fr bruit
it rumore
en noise

de Geräusch

So que no és la veu humana o d'un animal ni el so d'un instrument músic, so no musical degut a impulsions irregulars i confuses.

2248 **soroll blanc** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

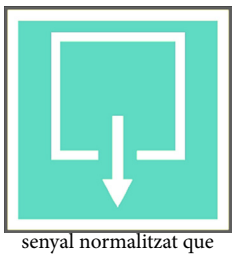
es ruido blanco
fr bruit blanc
it rumore bianco
en white noise
de weißes Rauschen

Soroll aleatori d'ampli espectre que té igual energia per freqüència.

2249 **sortida** n f
<General. Parts del teatre>

es salida
fr sortie
it uscita
en exit
de Ausgang

Part per on se surt d'un lloc.

senyal normalitzat que indica la sortida JSG

2250 **sortida (a escena)** n f
<Representació>

es entrada (a escena)
fr entrée
it entrata
en entrance (actor)
de Auftritt

Acció d'entrar a escena que fa un artista després de la corresponent ordre del regidor.

NOTA: Contràriament a la parla comú, els termes entrar i sortir que fan referència a la relació entre els artistes i l'escena tenen un sentit invers. Així es diu "sortir " al fet que l'artista passa d´entre bastidors a escena; i "entrar" al fet contrari. Així, és habitual escoltar al regidor dient "previngut per sortir?", o "en el moment que entri en X, va el canvi de decorat".

2251 **sortida d'altaveu** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es salida de altavoz
es salida de altoparlante
es salida de corneta
fr sortie de hautparleur
it uscita dell'altoparlante
en loudspeaker outlet
de Lautsprecherausgang

Punt de connexió del cablejat que uneix l'amplificador i l'altaveu.

sortides d'altaveu d'un amplificador (www.ecler.es)

2252 **sortida d'emergència** n f
<General. Parts del teatre>

es salida de emergencia
fr sortie de secours
it uscita di sicurezza
en emergency exit
en fire exit
en means of egress

senyal normalitzat que indica una sortida d'emergència JSG

de Notausgang

Porta de sortida, degudament senyalitzada, que ha d'existir tant a la sala com a l'escenari per permetre una ràpida evacuació del teatre, sala d'espectacles, etc.

2253 **sortir** v intr
<Representació>

es salir
fr sortir
it uscire
en exit, to
de abgehen

Acció de sortir d´entre caixes a escena.

NOTA: Terme contrari d'entrar.

2254 **sortir de gira** v intr
<Producció i administració>

es hacer una gira
fr faire une tournée
it fare una tornata
en tour, to
de gastieren

Sortir amb el grup o la companyia per representar un espectacle a altres teatres en altres viles o ciutats.

2255 **sostenidors** n m pl
<Sastreria i caracterització>

es sostén
fr soutien-gorge
it reggipetto
en bra
de Büstenhalter
de BH

Peça de roba interior femenina utilitzada per sostenir els pits.

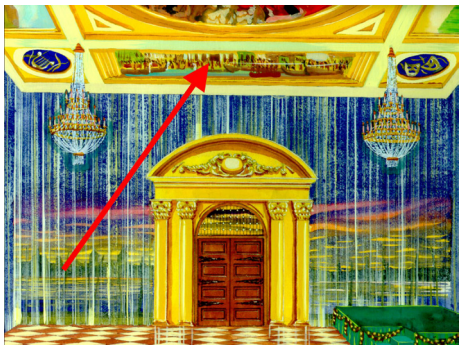
sostenidors a través dels temps JSG

2256 **sostre** n m
<Elements escenogràfics>

es cielo raso
es plafón
es techo
fr plafond
it panni
it plafone
it tende
en ceiling
de Plafond
de Zimmerdecke

Element escènic i escenogràfic que, penjat més o menys horitzontalment, cobreix totalment o parcialment la part superior de l'escena.

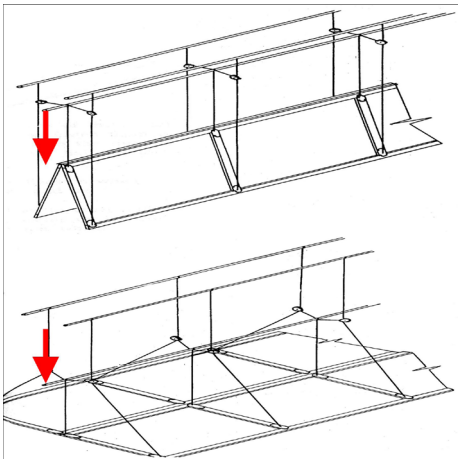
NOTA: it. tende i panni, fan referència a sostres no armats.

sostre del decorat per l'òpera "El Festino" de l'escenògraf Jordi Salvador JSG

2257 **sostre plegable** n m
<Elements escenogràfics>

es techo plegable
fr plafond pliant
it soffitto a libretto
en book-ceiling
de Klapp-Plafond

Sostre de decorat, format per dos bastidors amb frontisses per permetre la seva millor ocultació al teler quan no s'usa.

mecanisme d'un sostre plegable

2258 **sota!** interj
<General. Veus, ordres>

es cuidado arriba!
es cuidado!
fr attention ! (sur le plateau)
it attenzzione!
en heads up!
en look out!
de Achtung Köpfe!
de Achtung oben!

Expressió utilitzada pels tècnics per avisar els que treballen a sota de la caiguda d'algun element, estri o eina.

NOTA: En castellà es diferència entre: ¡Cuidado!, caiguda accidental d'un objecte; i ¡Cuidado arriba!, quan l'objecte es deixat caure voluntàriament.

2259 **sotscap de maquinària** n m, f
<General. Oficis>

es sub-jefe de maquinaria
fr machiniste responsable
it sottocapo macchinista
en chief day man
de Seitenmeister

Tècnic responsable a peu d'escenari dels treballs de maquinària d'un teatre.

2260 **sou** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **paga** n f
sin. compl. **salari** n m

es sueldo
fr salaire
it paga
it salario
en salary
de Gage
de Gehalt
de Lohn
de Vergütung

Retribució diària, setmanal o mensual, donada al treballador pel seu treball.

2261 **SPL** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **nivell de pressió sonora** n m

2262 **stop!** adv
<General. Veus, ordres>

veg. **prou!** adv

2263 **suavitzar** v tr
<Il·luminació escènica>

es foco suave
fr adoucir
it puntare le luci a sfocate
en soften (to)
de dämpfen
de unscharf stellen

Modificar la posició entre la làmpada i la lent d'un projector per produir una projecció més suau.

2264 **subgrup** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es subgrupo
fr sous-groupe
it sottogruppo
en submaster
de Untergruppe

Conjunt de línies de transmissió que serveixen per comunicar els diferents blocs que componen una taula de mescla, on es poden agrupar un conjunt de canals i controlar l'enviament cap a la mescla principal amb un sol comandament.

2265 **submàster** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es sub-máster
fr regulateur de groupe
fr sous-groupe
fr submaster
it submaster
en submaster
de Submaster

Comandament secundari d'una taula de control d'àudio, d'il·luminació o de maquinària que actua sobre un conjunt d'elements.

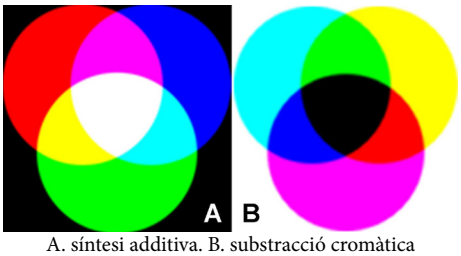
NOTA: Donada l'àmplia acceptació en tots els idiomes, es proposa com a nou terme en català.

2266 **subtracció cromàtica.** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **mescla subtractiva** n f

es sustracción cromática
fr soustraction chromatique
it sintesi sottrattiva
en chromatic subtraction
de chromatische Subtraktion

Obtenció de colors a partir de la supressió dosificada de reflectància d''una superfície blanca amb la utilització de filtres o pigments primaris corresponents als colors cian, magenta i groc.

A. síntesi additiva. B. substracció cromàtica

2267 **succí** n m
<Materials>

veg. **ambre** n m

2268 **superrealisme** n m
<Representació>

veg. **surrealisme** n m

2269 **suplent** adj
<General. Oficis>

sin. compl. **cover** n m, f

es reemplazante (actor, cantante)
es suplente
fr doublure
it fungere da doppiatore
en cover
en covering
en understudy
de einspringen

Artista que té per funció el reemplaçar-ne a un altre en cas de necessitat.

NOTA: Dins el món de l'òpera s'usen els mots cover i covering en anglès en lloc de understudy. I generalment en català, en el teatre dramàtic i musical, s'usa el mot anglès: cover, per denominar a l'artista substitut d'un personatge.

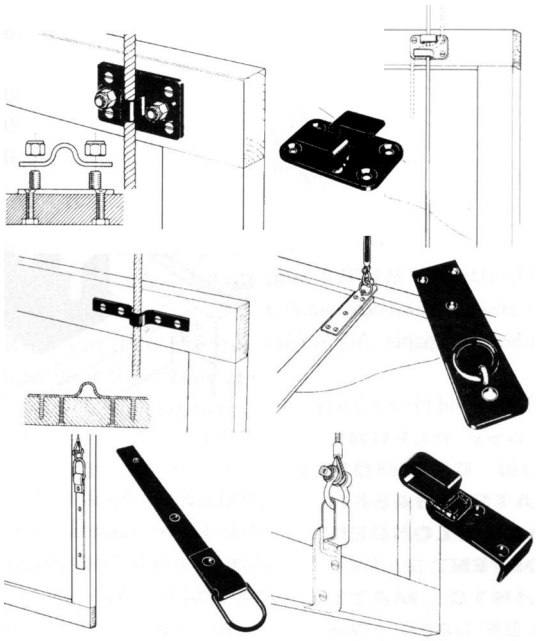
2270 **suport (prestatge)** n m
<Materials>

veg. **escaire** n m

2271 **suport d'ancoratge** n m
<Ferreteria escènica>

es piezas de anclaje
fr accessoire d'accroche
fr accessoire de suspension
it elemento di fissaggio
en anchoring hardware
en anchoring pieces
de Dübel
de Verankerung Hardware

Suport de ferreteria escènica usat per fixar-hi els rems, cables de suport, etc. als elements escenogràfics.

diferetns tipus de suports d'ancoratges (www.halstage.com)

2272 **suport de la lent** n m
<Il·luminació escènica>

es soporte de la lente
fr porte-lentille
it portalente
en lens holder
de Linsen Halterung

Suport situat a l'interior dels projectors que subjecta la lent i permet la seva dilatació per l'efecte de la calor.

2273 **suport giratori per calat** n m
<Il·luminació escènica>

es girador motorizado de gobos
fr gobo tournant
it sistema di rotazione dei gobo
en gobo rotator
de Gobo Rotator

Dispositiu motoritzat que, muntat en un projector de retall, permet controlar la direcció i el gir d'un calat i usar-lo amb

suports giratoris per calats (www.stagespot.com)

una velocitat variable de forma remota.

2274 **suport per cortina enrotllable** n m
<Ferreteria escènica>

es soporte para barra de cortina
fr support de store
it gancio per tenda avvolgibile a molle
en rollerbracket
de Rollobeschlag

Suport on es munta el cilindre d'una cortina enrotllable.

suport per cortina enrotllable JSG

2275 **surrealisme** n m
<Representació>

sin. compl. **superrealisme** n m

es surrealismo
fr surréalisme
it surrealismo
en surrealism
de Surrealismus

Moviment literari, artístic i filosòfic, sorgit a França l'any 1924, que proclama l'automatisme psíquic, la ruptura de la sintaxi, la violenta associació d'imatges incoherents i la importància del món oníric, de l'instint i de la revolta.

2276 **suspensió fixa** n f
<Equipament aeri>

es cuerda fija
fr suspension fixe
it sospeso in modo fisso
en dead hang
en spotted
de feste Aufhängung

Elements escenogràfics o d'il·luminació sospesos en una posició que no variarà ni amunt ni avall.

2277 **taca** n f
<Sastreria i caracterització>

es mancha
fr tache
it macchia
en blot
en stain
de Klecks

Senyal sobre alguna cosa degut a la presència d'una substància estranya.

Tt

2278 **talla** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es paño
fr laize
it larghezza del tessuto
en width
de Breite
de Warenbreite

Tira de paper, roba o un altre material, tallada de la mateixa amplada que la peça que ve de fàbrica i de llargada variable, que serveix per confeccionar cortines, fer decorats, etc.

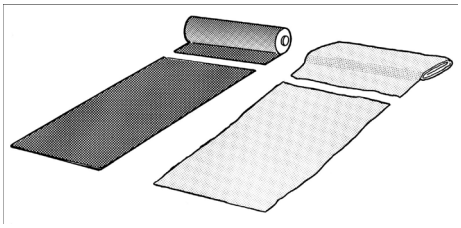
taca de tinta en una camisa JSG

2279 **tallador de varetes** n m
<Eines>

sin. compl. **tallaperns** n m

es cortavarillas
fr coupe-boulons
it troncabulloni
en bolt cutter
de Bolzenschneider

Eina utilitzada per tallar cadenes, candenats, cargols i malla de filferro.

talles JSG

2280 **tallafocs** n m
<Elements escènics>

veg. **teló tallafocs** n m

tallador de varetes JSG

2281 **tallaperns** n m
<Eines>

veg. **tallador de varetes** n m

2282 **taller d'attrezzo** n m
<General. Parts del teatre>

sin. **taller d'utilleria** n m

es taller de utileria
fr atelier d'accessoires
it attrezzeria
en property shop
de Requisitenwerkstatt

Espai del taller d'escenografia o del teatre on es construeixen i mantenen els diferents elements d'atretzo.

2283 **taller d'escenografia** n m
<General. Parts del teatre>

es taller de escenografía
fr atelier de construction de décors
it laboratorio scenografico
en scene shop
de szenografische Workshop

Taller on es realitzen els decorats d'una escenografia.

NOTA: El taller d'escenografia està format principalment per un taller de pintura amb paviment empostissat, molta llum natural i grans superfícies sense columnes, un taller de fusteria amb una zona de premuntatge de grans dimensions i amb un fàcil accés per a la càrrega i descàrrega de primeres matèries i dels decorats ja acabats i un taller de modelatge que ha de ser un espai fàcil de netejar, amb aigua corrent i portes espaioses que permetin la sortida de grans embalums.

2284 **taller d'utilleria** n m
<General. Parts del teatre>

sin. **taller d'attrezzo** n m

2285 **taller de fusteria** n m
<General. Parts del teatre>

es taller de carpintería
fr charpenterie
fr menuiserie
it falegnameria
en carpentry shop
de Schreinerei
de Tischlerei

Espai del taller d'escenografia on es construeixen els diferents elements escenogràfics de fusta.

2286 **taller de perruqueria** n m
<General. Parts del teatre>

es taller de pelucas
fr atelier de perruquier
it parruccaio
en wigmaker's shop
de Perückenmacherei

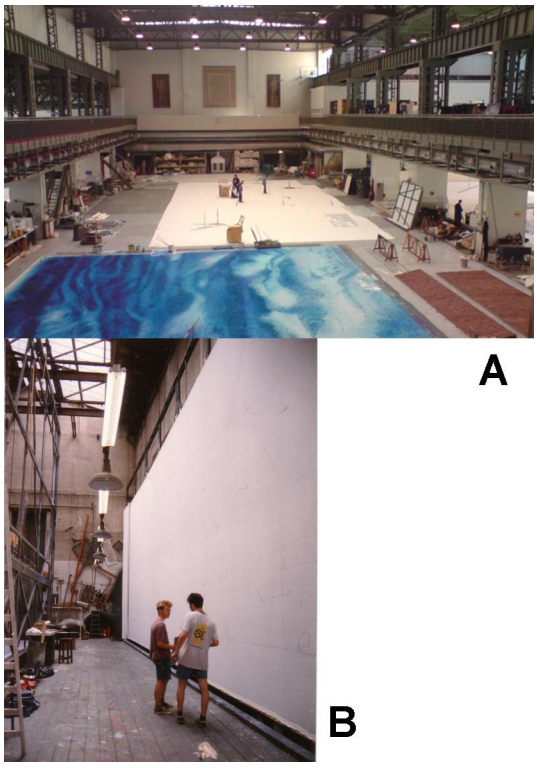
Espai del teatre on es confeccionen, mantenen, pentinen i posen les perruques.

2287 **taller de pintura** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es taller de pintura
fr atelier de peinture
it laboratorio di pittura
it sala di pittura
en paint shop
de Malersaal
de Malerwerkstatt

Espai del taller d'escenografia on es pinten els diferents elements escenogràfics.

NOTA: El taller de pintura sol ser un espai amb una superfície de grans dimensions per a permetre estendre els telons, rompiments per pintar-los. Als països anglosaxons usen un sistema de pintura vertical, el qual precisa un gran bastidor de fusta i, o bé d'un sistema de moviment vertical d'aquest o d'una bastida mòbil que permeti el treball del pintor en tota la alçada del teló o altra element.

A. taller de pintura del Teatro alla Scala de Milà, on es pinta sobre el paviment. B. Taller de pintura del Drury Lane Theater de Londres, on es pinta verticalment. JSG

2288 **taller de sastreria** n m
<General. Parts del teatre>

es taller de costura
es taller de sastrería
fr atelier de costumes
fr atelier de couture
it costumeria
it sartoria
en costume shop
en wardrobe
de Kostümabteilung

Espai del teatre on es confeccionen, netegen i mantenen els elements de vestuari.

2289 **taller de serralleria** n m
<General. Parts del teatre>

es taller de cerrajería
fr atelier de serrurerie
fr ferronerie
it bottega del fabro
en metal workshop
de Schlosserei

Espai del taller d'escenografia on es construeixen els diferents elements escenogràfics metàl·lics.

2290 **taller de tintura** n m
<General. Parts del teatre>

sin. compl. **sala de tenyits** n f

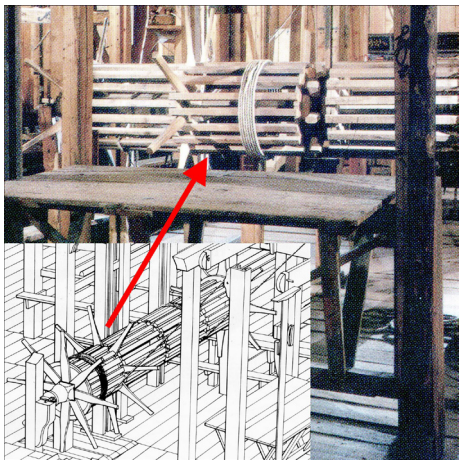
es sala de tintura
fr teinturerie
it tintoria
en dye room (cost.)
de Färberei

Espai del teatre on es tenyeixen els teixits amb que es confeccionaran els elements de vestuari.

2291 **tambor** n m
<Elements escènics>

es tambor y eje
es torno
fr tambour
fr treuil
it argano
it tamburo
en drum and shaft (ABCSTAGE)
en drum winch

Màquina constituïda per un cilindre que té una maneta o unes aspes que el fan girar sobre el seu eix, que serveix per facilitar el treball d'enrotllar una corda.

tambor (Drottningholm Court Theatre, amb fotografies de Max Plunger. Byggförlaget. Stockholm. 1993.)

2292 **tambor de vent** n m
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **màquina de vent** n m

2293 **tancament temporal** n m
<Producció i administració>

es teatro cerrado, temporal o definitivamente
fr fermé temporairement
it temporaneamente chiuso

en dark
de spielfrei
de temporär geschlossen

Tancament d'un teatre al públic durant el període definit, indefinit o mentre es munta el següent espectacle.

2294 **tancar** v tr
<Maquinària>

es cerrar
fr fermer
it chiudere
en shut, to
de schließen

Moure al voltant de llur punt d'articulació dues o més parts d'un objecte, ajuntant-les, fent que formin un angle més petit. Ajuntar les vores d'una obertura.

2295 **tancar el teló** v tr
<Maquinària>

sin. compl. **abaixar el teló** v tr

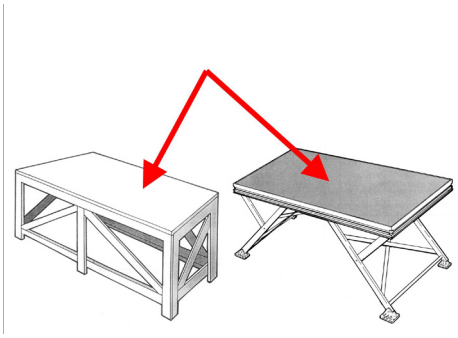
es correr el telón
fr fermer le rideau
it chiudere il sipario
en page the curtain
de Einen Vorhang aufhalten

Acció de desplaçar el teló de boca ocultant totalment l'escena de la vista dels espectadors.

2296 **tapa de practicable** n f
<Elements escènics>

es piso de practicable
es tapa de practicable
fr plancher
fr tableau de practicable
it fusto
it tavolone
en lid
en top
de Eindeckplatte
de Gerütsdeckel
de Praktikabelplatte

Part superior d'un practicable.

tapa de practicable JSG

2297 **tapís de dansa** n m
<Elements escènics>

es tapiz de danza
fr tapis de dance
it tappeto per la danza
en dance floor
de Tansboden
de Tanzbelag

Paviment de material plàstic, que es munta i desmunta sobre les taules de l'escenari per facilitar l'execució dels ballarins i ballarines a escena.

mostres de tapisos de dansa on es poden veure els dferents gruixos i textures JSG

2298 **tapisser -a** n m, f
<General. Oficis>

es tapicero -a
fr tapissier
it tappezziere
en upholsterer
de Polsterer
de Tapezierer

Persona que teixeix tapissos i catifes, entapissa mobles, etc.

NOTA: En l'àmbit de l'espectacle, s'anomena tapissers a les persones que s'encarreguen de fabricar els cortinatges.

2299 **tapisseria** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es tapicería
fr rembourrage
fr tapisserie
it tappezzeria
en upholstery fabric
de Polsterung

Teixit per a cortinatges, folre de mobles usat, generalment, en decoració.

NOTA: Dins l'àmbit teatral, la tapisseria abasta a més dels treballs sobre mobiliari, la confecció de cortinatges escènics.

2300 **taquilla** n f
<General. Parts del teatre>

es boletería
es taquilla
fr bureau de location
fr guichet
it botteghino
en box office
de Theaterkasse

Lloc, en una sala d'espectacle, en un teatre, etc., on es tenen les entrades per despatxar-les al públic.

2301 **taquilla** n f
<Producció i administració>

es ingresos por venta de entradas
es taquilla
fr recette
it incasso
en box office receipts
de Kassen-Einnahme

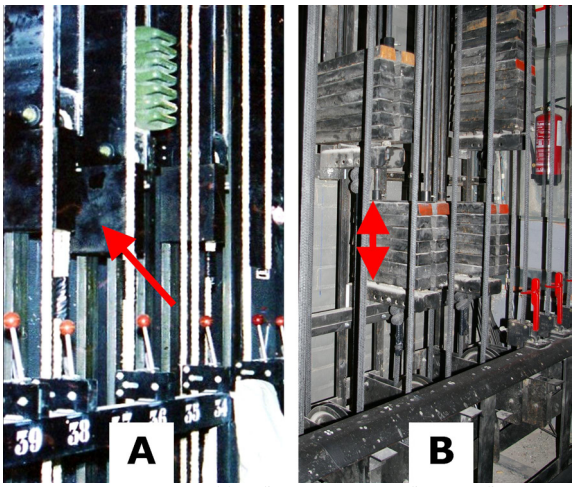
Recaptació de diners obtinguda de la venda d'entrades d'una representació.

2302 **tara** n f
<Maquinària>

es tara
fr tare
it tara
en tare
de Tara

Càrrega que queda sobre l´àncora d'un equip contrapesat per equilibrar el pes de la barra quan està buida.

NOTA: Generalment, els maquinistes (teleristes) pinten d'un color diferent els contrapesos que corresponen a la

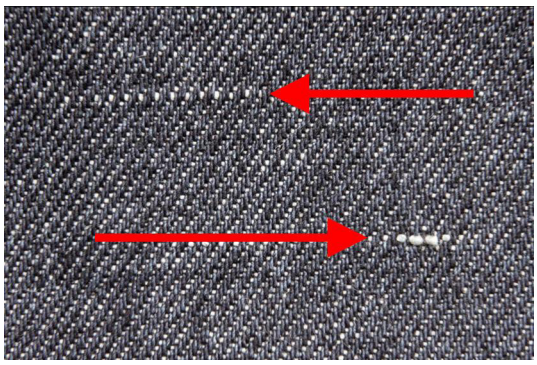
A. tara composta per un bloc d'acer sospès sota l'àncora d'un equip contrapesat al Gran Teatre de Port Aventura de Salou. B. tara formada per 7 contrapesos -el superior pintat de color vermell - d'un equip contrapesat de la Sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre de Barcelona. JSG

tara.

2303 **tara (teixit)** n f
<Sastreria i caracterització>

es defecto de fábrica
es tara
fr défauts du tissu
it difetti di un tessuto
en fabric defects
de Fehler im Stoff

Imperfecció que disminueix el valor d'una cosa, d'un teixit.

dues tares sobre un teixit de sarja (www.uster.com)

2304 **tarima** n f
<Elements escènics>

sin. compl. **podi** n m
sin. compl. **pòdium** n m

es plataforma
es tarima
fr estrade
fr tribune
fr podium
it pedane
it piataforma
it scivoli
en pedestal
en platform
en podium
en rostrum
de Podest
de Podium
de Tribüne

Taulat movible que forma una plataforma un poc més elevada que el paviment, per posar-hi una taula, un tron, etc. Plataforma elevada on se situa el director d'una orquestra, un animador, un orador, etc., cadafal.

tarima (www.musictreasures.com)

2305 **tarima** n f
<Elements escènics>

veg. **practicable** n m

tarima del director d'orquestra
(www.musictreasures.com)

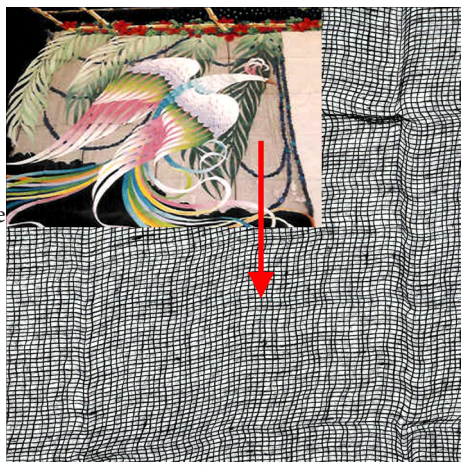
2306 **tarima del director d'orquestra** n f
<Elements escènics>

es podio del director de orquesta
fr pupitre du chef d'orchestre
it podio (del direttore d'orchestra)
en conductor's podium
de Dirigentenpult

Tarima d'alçada variable que, situada a la part frontal del centre de la fossa d'orquestra, serveix per millorar la visibilitat del director d'orquestra.

2307 **tarlatana** n f
<Materials>

es tarlatana
fr tarlatane

tarlatana JSG

it tarlantana
en tarlatan
de Tarlatan

Gasa aprestada utilitzada per reforçar els telons, els rompiments i fermes calats.

2308 **taronja** n m
<Materials>

sin. **ataronjat** n m

2309 **tartà** n m
<Sastreria i caracterització>

es tartán
es tela escocesa
fr tartan
it tartan
it tessuto scozzese
en plaid
en tartan
de Karostoff
de Schottenkaro

Tela de llana, amb lligat de plana i dibuix escocès, usada en la confecció de faldilles, robes d'abric i mantes de viatge.

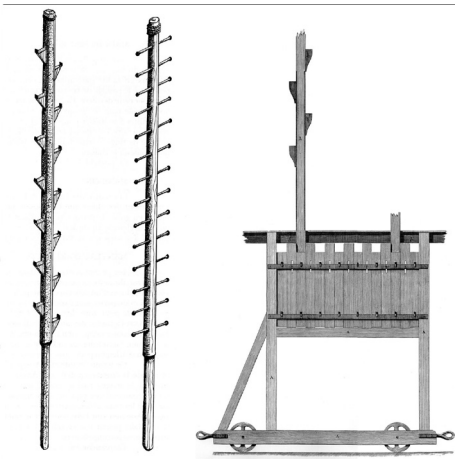

diferents mostres de tartà (www.craftmodo.com)

2310 **tascó** n m
<Elements escènics>

es mástil
fr mât
fr mât à chantignoles
fr mât de perroquet
it guide
en cleated vertical support
en ladder support

Element escènic proveït d'uns travessers per a l'ascensió i maniobra del tramoista que, col·locat a les vies, permet el muntatge de bastidors i d'altres elements lleugers.

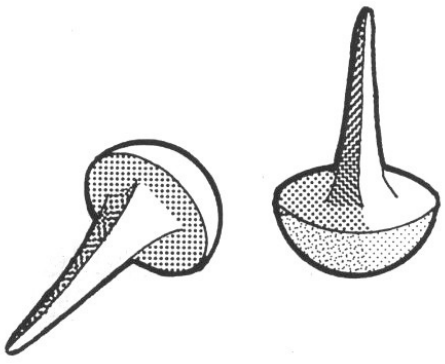

tascó (DRITI ; L'enciclopedie de Diderot et Alembert. 1965. Henry Veyrier. París.)

2311 **tatxa** n f
<Materials>

sin. compl. **gavarrot** n m

es tachuela
fr broquette
fr pointe
fr semence
it borchia
it broquette
it chiodino
en tack
de Nägelchen
de Stift
de Zwecke

tatxes JSG

Clau curt fet d'acer i en forja, de cabota grossa i semiesfèrica i amb una tija trièdrica, que s'utilitza per fixar els decorats de roba o paper sobre les barres o els bastigis armats.

2312 **taula** n f

<Materials>

veg. **post** n f

2313 **taula d'attrezzo** n f
<Elements escènics>

es mesa para la utileria
fr table d'accessoires
it tavolo deposito attrezzi
en property table
en running prop table
de Requisitentisch

Taula, generalment situada als costats d'escena, on es dipositen els petits elements d'atretzo que usen els artistes.

taula d'attrezzo (www.funwithfeydeau.blogspot.com)

2314 **taula de control** n f
<Electricitat>

es cónsola de control
fr pupitre de commande
fr pupitre de contrôle
fr table de contrôle
fr tableau de contrôle
it banco di comando
it manipolatore
en control board
en switchboard
de Kommandopult
de Schalttafel
de Steuerpult

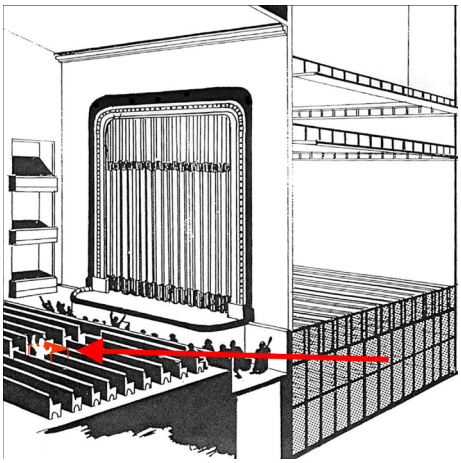
Taula o moble on hi ha els dispositius electrònics adequats per tal de regular els diferents elements que intervenen en una representació, un enregistrament o en una emissió de ràdio o de televisió.

taula de control d'equips aeris del maquinària del Palau de les Arts Reina Sofia de València JSG

2315 **taula de direcció** n f
<Elements escènics>

es pupitre del director
fr table de metteur en scène
it tavolo del regista
en production table
de Regietisch

Taula situada entre les butaques o en el corredor central de platea que usa el director escènic durant els assajos.

ubicació de la taula de direcció a la platea JSG

2316 **taula de llums** n f
<Il·luminació escènica>

es consola de iluminación
es tablero de comando de iluminación
fr console de jeu d'orgue
fr console de réglage
fr pupitre de jeu d'orgue
fr pupitre de réglage
it consolle a comando
en control board (lighting)
en lighting board
en lighting console
en lighting control board
de Lichtstellpult

Pupitre de control automatitzat dels aparells d'il·luminació

taula de llums (Les Instalacions del Gran Teatre del Liceu)

escènica.

2317 **taula de llums auxiliar** n f
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **taula esclava** n f

es cónsola auxiliar
es cónsola esclava
fr console auxiliaire
it console di controllo “slave”
en slave console
de Nebenpult
de Slave

Taula de llums, generalment més senzilla que la principal, que connectada amb els dispositius de control de l'il·luminació escènica serveix en cas d'avaria de la principal.

2318 **taula de llums manual** n f
<Il·luminació escènica>

es cónsola manual de iluminación
fr console manuelle
it consolle manuale che lavora direttamente coi faders sui canali
en manual control console
de Handpult

Taula de llums, on la gradació de la llum s'aconsegueix per l'acció directa de l'operador sobre els fader de cadascun dels canals, grups o màster.

2319 **taula de mescles (àudio)** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **mesclador** n m
sin. compl. **taula de so** n f

es consola de sonido
es mesa de control de sonido
es mesa de mezclas
es mezclador
fr console son
fr mélangeur
fr pupitre de mixage
fr table de contrôle de son
it miscelatore
it regolatoredel suono
en mixer (sound)
en sound control board
de Mischpult
de Tonsteuerpult

taula de mescles Yamaha DM2000
(www.yamahaproaudio.com)

Taula amb els recursos tècnics suficients per realitzar les barreges de so en la producció d'un espectacle, d'un programa de ràdio o de televisió.

2320 **taula de mòbils** n f
<Il·luminació escènica>

es cónsola de iluminación para focos móviles
fr consoles pour robotisés
it consolle per fari motorizzati
en moving light board
de Lichtpult für Moving Lichts bzw. “Intelligentes Licht”

Taula de llums especialitzada en el control de projectors mòbils.

2321 **taula de regidoria** n f
<Regidoria>

sin. **pupitre de regidoria** n m

2322 **taula de so** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **taula de mescles (àudio)** n f

2323 **taula esclava** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **taula de llums auxiliar** n f

2324 **tauler** n m
<Materials>

es tablero
fr panneau
it tàvola
en board
en panel
de Platte

Peça de fusta plana, llisa i de poc gruix, composta per una post o un conjunt de posts unides pel cantell, amb travessers a la cara oposada per evitar que es guerxi, o fabricada amb aglomerats, enllistonats o contraplacats, com la usada en dibuix i pintura per fixar-hi, amb xinxetes, bandes de paper engomades, etc., el paper o la tela

2325 **tauler aglomerat** n m
<Materials>

veg. **aglomerat** n m

2326 **tauler contraplacat** n m
<Materials>

sin. compl. **contraplacat** n m
sin. compl. **contraxapat** n m
sin. compl. **tauler contraxapat** n m
sin. compl. **tauler de fusta compensada** n m

es contrachapado
es madera contraenchapada
es madera terciada
es tablero contrachapado
fr contre-plaqué
fr contreplaqué
fr lamellé
fr panneau contreplaqué
fr panneau latté
it compensato
it legno compensato
it multistrato
en laminated wood
en ply
en plywood
en plywood board
de Sperrholz
de Verbundplatte

tauler contraplacat JSG

Tipus de fusta plana usada com a suport pictòric, a més d'altres aplicacions en fusteria. Està composta per un número senar de làmines de fusta prima (fullola) enganxades i ajuntades a pressió entre elles de forma que les

vetes estiguin creuades una en sentit perpendicular a l'altra. Hi ha contraplacat de diversos gruixos segons la quantitat de làmines que el componen.

2327 **tauler contraxapat** n m
<Materials>

veg. **tauler contraplacat** n m

2328 **tauler d'anuncis** n m
<Regidoria>

es cartelera de avisos
es tablilla
fr tableau (pour annonces)
fr tableau d'information
fr tableau de service
it tavola per gli affissi
en call board
en notice board
de Schwarzes Brett

tauler d'anuncis (www.flickr.com)

Tauler que es posa en un lloc visible en els teatres i sales d'espectacles, a fi de fer públiques les informacions que es consideren pertinents referents a representacions, assajos, etc.

2329 **tauler d'avisos òptics** n m
<Regidoria>

es tablero de señales
fr tableau de signalisation
it indicatore a luce
en cue board stage
en manager desk
de Signaltafel

Tauler de polsadors i llums pilots que usa el regidor, que permet la comunicació per donar avisos als diferents col·lectius tècnics durant la representació.

NOTA: Força més usat pels regidors dels països anglosaxons, també es pot trobar en els grans teatres del nostre país.

2330 **tauler de fusta compensada** n m
<Materials>

veg. **tauler contraplacat** n m

2331 **tauler de senyals lluminoses** n m
<Regidoria>

es panel de avisos de cues
es panel de señales de luz
es tablero de señales luminosas
fr panneau de signaux lumineux
fr tableau de signaux lumineux
it pannello dei segnali luminosi
en cue light panel
de Signaltafel

Moble, generalment metàl·lic, proveït de diversos elements, tals com interruptors, senyals lluminosos, polsadors, pantalles, visualitzadors, etc.

2332 **taules** n f pl
<General. Parts del teatre>

es piso del escenario

es tablas
fr plancher d'scène
fr plateau de scène
fr tréteaux
it tavolato
it tavole di palcoscenico
en boards
en boards trestle stage
en deck
en green omit
en stage floor
de Bretterbühne
de Bühnenboden

Conjunt de taulons de fusta d'uns 35 mm de gruix que, encadellats entre ells perpendicularment a la boca de l'escenari, formen el paviment de l'escena, les trapes, els carrers i les vies.

taules JSG

NOTA: Actualment, s'estan utilitzant paviments de tauler de contraplacat fenòlic carrosser en substitució dels tradicionals taulons de fusta, ja que milloren la resistència, la planimetria, el manteniment i la estabilitat dimensional de les taules. També s'usa el terme taules per parlar de l'escenari.
L'expressió "té moltes taules" significa que porta molts anys treballant dalt d'un escenari.

2333 **tauló** n m
<Materials>

es tablón
fr madrier
fr planche
it tavola
en plank
de Bohle
de Brett
de Planke

Peça de fusta de secció rectangular d'una escairada entre 5 i 10 cm de gruix i entre 15 i 25 cm d'amplada.

tauló (www.carpinteriacasablanca.com)

NOTA: Dels taulons se serren les diferents peces per construir bastiments, portes, finestres, mobles, etc. En els tallers d'escenografia, se sol treballar a partir de manipulats industrials dels taulons, com llates, llistons, etc.

2334 **teatre** n m
<General. Parts del teatre>

es teatro
fr théâtre
it teatro
en theater
en theatre
de Theater

Edifici destinat a la representació d'obres dramàtiques.

NOTA: El terme teatre prové del grec θέατρον (zeatron) que significa lloc per contemplar. També fa referència per extensió a l'art escènica relacionada amb l'actuació i la representació d'una obra dramàtica davant un públic.

teatre a l'aire lliure de Licinium a Erba (Itàlia)
(www.openjob.it)

2335 **teatre a l'aire lliure** n m
<General>

es teatro al aire libre
fr théâtre de plein air
it teatro all'aperto
en open air theater
de Freilichttheater

Teatre sense cobertura arquitectònica.

2336 **teatre a la italiana** n m
<General>

es teatro a la italiana
es teatro de enfrentamiento
fr scène à l'italienne
fr théâtre à l'italienne
fr théâtre frontal
it teatro all'italiana
en proscenium stage
de Guckkastentheater

Teatre on l'escenari i el públic estan distribuïts de forma frontal.

NOTA: La majoria dels teatres actuals són a la italiana.

2337 **teatre circular** n m
<General. Parts del teatre>

es teatro arena
es teatro circular
fr théâtre en rond
it teatro circolare
en arena stage
en theatre in the round
de Arenabühne

Teatre on el públic envolta totalment l'escena, que sol ésser rodona.

2338 **teatre d'acollida** n m
<Producció i administració>

veg. **teatre d'exhibició** n m

2339 **teatre d'exhibició** n m
<Producció i administració>

sin. compl. **teatre d'acollida** n m

es teatre anfitrión
es teatro para compañías en gira
fr thèâtre d'accueil
fr thèâtre recevant des tournées
it teatro ospite
en host theatre
en receiving house
en road house
en touring house
de Gastgebertheater
de Gastspieltheater

Sala d'espectacles que no produeix espectacles i que fa la seva programació amb companyies alienes, companyies en gira, etc.

2340 **teatre d'òpera** n m
<General>

es ópera
fr opéra
it teatro dell'opera
en opera house
de Operhaus

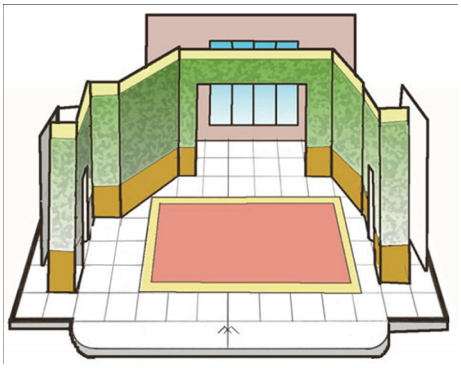
Edifici teatral especialment concebut per acollir representacions d'òpera.

2341 **teatrí** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

sin. compl. **maqueta** n f

es maqueta
es maqueta de escenografia
es teatrino
fr maquette
fr modèle
it modellino
it modello
en model
en set model
de Modell
de Bühnenbildmodell

Reproducció en miniatura d'un escenari que s'usa per assajar els decorats, la situació dels actors, etc.

teatrí en un dibuix de Joan Salvador

2342 **tecla d'enregistrament** n f
<Il·luminació escènica>

sigla **REC** n f

es tecla de grabación
fr enregistrer
it memorizzazre
it registrare
en record
en REC
de Record
de Speichern

Tecla de la taula de llums usada per emmagatzemar en un arxiu de memòria totes les posicions i valors d'una taula de llums.

2343 **tecla de @** n f
<Il·luminació escènica>

sigla **@** n f

es a
fr at
it al X %
en at
de at

Tecla d'una taula de llums que introdueix un valor numèric al nivell d'intensitat d'un canal.

2344 **tecla de neteja** n f
<Il·luminació escènica>

sigla **CLR** n f
sigla **REL** n f

es tecla de liberar canales
fr CLR (annulation)
it cancellare
it scollegare
en clear (lighting control)
en release
de Release

Tecla que esborra la darrera ordre donada a una taula de llums.

2345 **tecla de pausa** n f
<Il·luminació escènica>

es pausa
es retención
fr pause
it hold
it tenere fermo
en hold
de Hold

Tecla que atura l'execució d'una memòria en el moment de ser petjada.

2346 **tecla de retrocés** n f
<Il·luminació escènica>

es retroceso
fr touche d'arrêt et retour
it ritorno immediato alla memoria precedente
en stop back
de Anhalten und zurück

Tecla d'una taula de llums que atura la memòria en execució i inicia la immediatament anterior.

2347 **tecla de selecció** n f
<Il·luminació escènica>

den. desest. **softkey** n f

es tecla seleccionable (de función variable)
fr touche programmable (features)
it tasti con funzioni complesse
en soft key (features)
de Multifunktionstaste

Tecla d'una taula de llums a la que es pot assignar diferents funcions.

2348 **tecla rem dim** n f
<Il·luminació escènica>

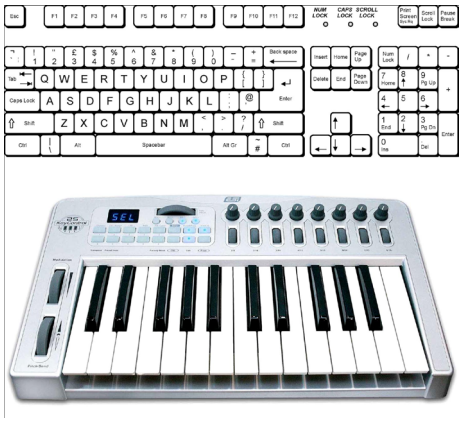
es rem dim
fr rem dim
it dimmer rimanenti
en rem dim
de Rem Dim

Tecla de les taules de control que permet canviar el nivell de tots els canals, excepte d'aquells que estan seleccionats.

2349 **teclat** n m
<General>

es teclado
fr clavier
it tastiera
en keyboard
de Tastatur
de Tastenfeld

Dispositiu constituït per un conjunt de tecles per a la introducció de dades i l'execució d'ordres de control, emprat en diversos equips electrònics, informàtics i automàtics.

distribució habitual d'un teclat informàtic i teclat Midi

(www.rodsbot.com , www.dimensionsguide.com)

2350 **tecles numèriques** n f pl

<Il·luminació escènica>

es teclas numéricas
fr pavé numérique
it testierino numerico
en numeric keys
de Nummernblock
de Nummernfeld

En un teclat d'ordinador, conjunt de tecles que inclouen els números i les operacions matemàtiques bàsiques.

2351 **tècnic -a d'àudio** n m, f
<General. Oficis>

veg. **tècnic -a de so** n m, f

2352 **tècnic -a de llums** n m, f
<General. Oficis>

veg. **luminotècnic -a** n m, f

2353 **tècnic -a de so** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **operador -a de so** n m, f
sin. compl. **tècnic -a d'àudio** n m, f

es técnico -a de audio
es técnico -a de sonido
fr technicien technicienne son
it tècnico del suòno
en audio operator
en audio technician
en sound technician
de Tontechniker -in

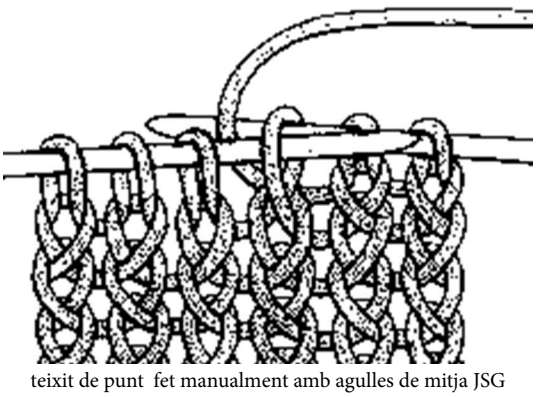
Tècnic que s'ocupa de la captació, l'enregistrament, el tractament i la reproducció del so en una producció audiovisual, radiofònica, discogràfica, teatral, etc., en un espectacle o en un acte, i de controlar-ne i d'assegurar-ne la qualitat tècnica i formal.

NOTA: El tècnic de so, en el seu treball en un espectacle en directe, s'ocupa de controlar i assegurar la qualitat tècnica de la reproducció de l´àudio.

2354 **teixit** n m
<Materials>

es tejido (TERM)
fr étoffe
fr tissu
it stoffa
en fabric
en woven fabric
de Gewebe
de Stoff

Entrellaçament del fil o fils que formen una tela o un treball anàleg.

teixit de punt fet manualment amb agulles de mitja JSG

2355 **teixit de punt llis** n m
<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **punt de jersei** n m
sin. compl. **teixit de punt pla** n m

es punto jersey

es punto liso
es punto plano
fr jersey
fr tricot-jersey
it maglia
en jersey
en single knit fabric
de Jersey Ware

Teixit de punt per trama en què el dret i el revés són diferents.

2356 **teixit de punt pla** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **teixit de punt llis** n m

2357 **teixit ignífug** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es tejido ignifugo
fr tissu ignifuge
it stoffa ignifuga
it tessuto ignifugo
en flameproof fabric
de flammschutzimprägnierter Stoff

Teixit que protegeix del foc, evitant la propagació de la flama.

senyal normalitzat que indica un producte ignífug JSG

2358 **teixit transparent** n m
<Materials>

es tela transparente
fr tissu transparent
it tela lucida
en transparency linen
de Shirting

Teixit que deixa passar la llum, de manera que es poden veure els objectes a través seu.

2359 **teixits teatrals** n m pl
<Materials>

es textiles de teatro
fr élements de décor en tissu
it tessuti
en soft goods
de Theatertextilien

Conjunt dels diferents tipus de teixits habitualment usats a l'escenari: velluts, sarges, tuls, planes, gasses,etc.

NOTA: Actualment, tots tenen com a característica comú que per ésser usats a l'escenari han d'estar ignifugats o ser-ho per ells mateixos.

2360 **tela** n f
<Materials>

es tela
fr toile
it tela
en cloth
de Stoff

Treball fet amb fils entrellaçats que té un llarg i un ample considerables i un gruix molt petit, especialment el fet amb lli o amb cànem.

2361 **tela de cotó cru** n m
<Materials>

es lienzo
es lienzo de algodón
es telatela
fr canevas de scène
fr tissu
fr toile à décor
it tela
en canvas
en scenic canvas
de Baumwollgewebe (Bühne)
de Malleindwand
de Segeltuch

Tela blanca o morena de textura aspra, usada per a la confecció de decorats sospesos i pel entapissat de bastidors que posteriorment són pintats.

tela de cotó cru JSG

2362 **tela de sac** n f
<Materials>

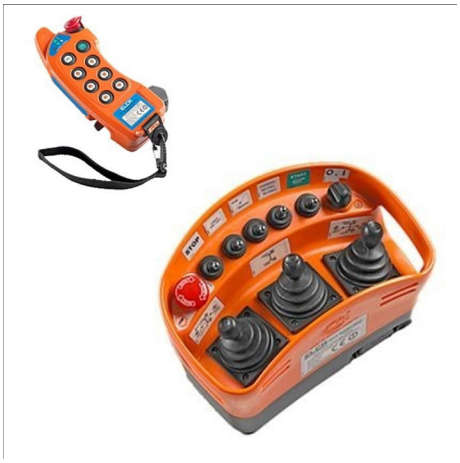
veg. **arpillera** n f

2363 **tela de tapisseria** n f
<Materials>

es tela de tapiceria
fr tissu d'ameublement
it tessuto
en upholstery fabric
de Polterstoff

Treball fet amb fils entrellaçats que té un llarg i un ample considerables i un gruix molt petit, especialment el fet amb lli o amb cànem, usada de base en mobles i altres treballs de tapisseria.

NOTA: En la tapisseria teatral, s'usen actualment teixits sintètics ignífugs per disminuir la càrrega i el risc de foc.

telecomandaments (www.directindustry.com)

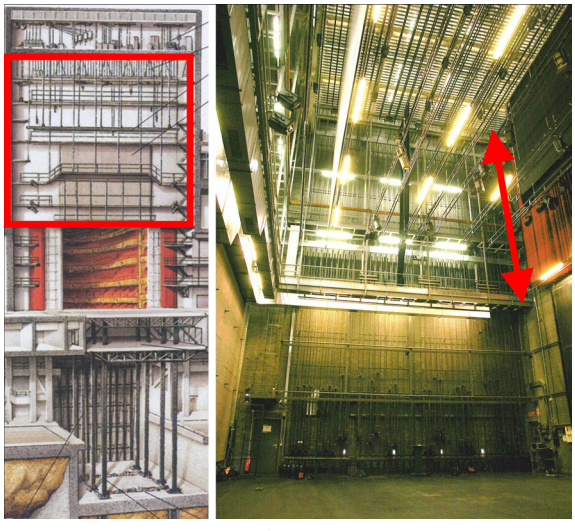
2364 **telecomandament** n m
<Electricitat>

es contro remoto
fr commande à distance
fr télécommande
it telecomando
en remote control
de Fernsteuerung

Instrument que permet comandar un aparell, un sistema, una màquina, etc., des d'un cert allunyament.

2365 **teler** n m
<General. Parts del teatre>

es telar
fr cintres
it soffitta
it soffitto scenico
en fly loft
en fly tower
en flys

teler JSG

de Bühnenturm
de Züge

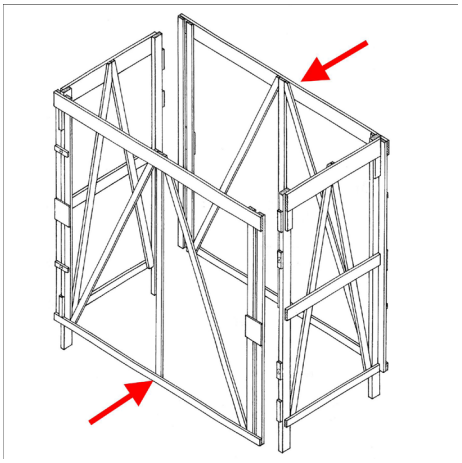
Part superior de l'escenari que va del límit superior de la boca de l'escenari a la coberta de l'edifici que inclou la pinta, els ponts de maniobra i els elements de la tramoia suspesos.

2366 **telera** n f
<Elements escènics>

es armilla
fr ferme de practicable
it americana
en frame
de Zarge

Travesser que forma part d'un practicable a l'americana i que suporta les crosses.

NOTA: En la bibliografia consultada, les llengües en, fr, de no fan distinció entre la telera i la crossa. Això és degut a l'ús de tècniques de construcció de practicables diferents.

teleres

2367 **telerista** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **rigger** n m, f

es maquinista de telar
es sofista
es telarista
fr cintrier
it macchinista di soffitta
en fly person
en flyman
en rigger
de Schnürbodenmannarbeiter

Maquinista que s'encarrega del manteniment i la maniobra de la tramoia del teler en un espectacle.

NOTA: es. sofista. Nom que rep en alguns països llatinoamericans.El terme anglès rigger en català és usat per designar als maquinistes que fan treball aeri en el muntatge d'escenaris a l'aire lliure o en grans espais, tipus palaus d'esports o espais firals.

2368 **televisió de definició estàndard** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **SDTV** n f

es SDTV
es televisión de definición estándar
fr SDTV
fr télévision en définition standard
it televisione a definizione standard
it SDTV
en standard-definition television
en SDTV
de SDTV
de Standard-Definition-Fernsehen

Sistema de televisió amb emissió en format 4:3 i de 704 x 480 píxels i amb una freqüència de 24 imatges per segon.

2369 **televisió en alta definició** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sigla **HD-TV** n f

es televisión de alta definición
es HD-TV
fr télévision à haute définition
fr TV HD
it HDTV
it televisione ad alta definizione
en high-definition television
en HD-TV
de HD-Fernseher
de HDTV

Televisió amb senyal de vídeo amb resolució substancialment més alta que els sistemes de televisió tradicionals (televisió de definició estàndard o SDTV, o SD).

2370 **teló** n m
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina** n f

2371 **teló** n m
<Elements escenogràfics>

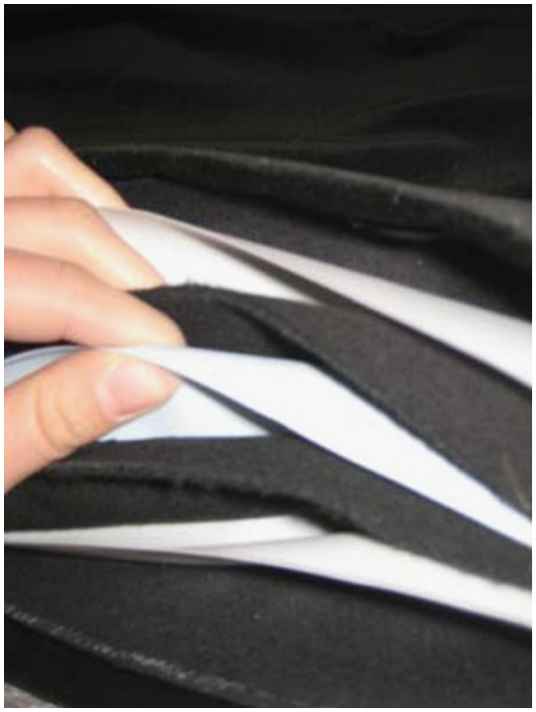
es telón
fr toile de fond
it fondale
it sfondo
en back-cloth
en backdrop
en cloth
en drop
de Prospekt

Tela gran, pintada o no, que penja verticalment a l'escenari d'un teatre, com element escenogràfic o per tapar al públic, total o parcialment, l'escena.

2372 **teló acústic** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es telón acústico
fr rideau anti-bruit
it sipario acustico
en sound curtain
de Deckvorhang
de Schallvorhang

Cortina formada per diferents capes de teixit i plàstic que absorbeix una àmplia gama de freqüències sonores.

detall de les diferents capes de diversos materials que formen un teló acústic (www.varia-int.com)

2373 **teló armat** n m
<Elements escenogràfics>

es telón armado
es telón reforzado
it pezzo armato
en framed cloth
en framed drop
de Bogenprospeckt
de Rahmenprospekt

Teló que, per mantenir la tensió superficial, està fixat sobre un bastigi armat, estructura d'alumini, etc.

2374 **teló calat** n m
<Elements escenogràfics>

es telón calado
fr fond découpé
it fondale ritagliatto
en cut drop
de applizierter Prospekt
de ausgeschnittener Prospekt
de Durchbrochener Prospekt

Teló amb forats, generalment coberts per xarxa, gasa o tarlatana, a través dels quals es poden veure elements escènics situats al darrere.

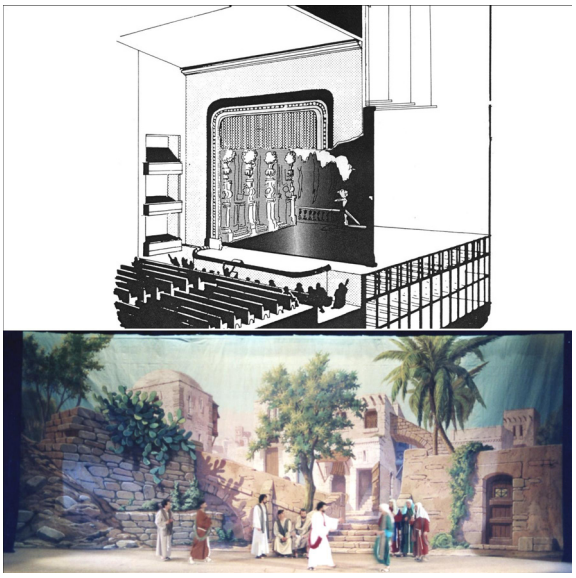
teló calat per Music-Hall del taller d'escenografia dels Germans Salvador. Teatre Arnau de Barcelona (1989) JSG

2375 **teló curt** n m
<Elements escenogràfics>

sin. compl. **teló d'entreactes** n m

es comodín
es telón chico
es telón corto
es telón de entreactos
fr rideau d'avant-scène
fr rideau de manoeuvre
fr tabs
fr taps
it comodino
it siparietto
en act curtain
en act drop
en front cloth
de Aktvorhang

Teló que hom col·loca just darrere la boca de l'escenari i que permet la representació d'una escena durant el canvi general de decoracions.

ubicació d'un teló curt i teló curt de La Passió de Cervera de l'escenògraf Joan Salvador Collado (1992) JSG

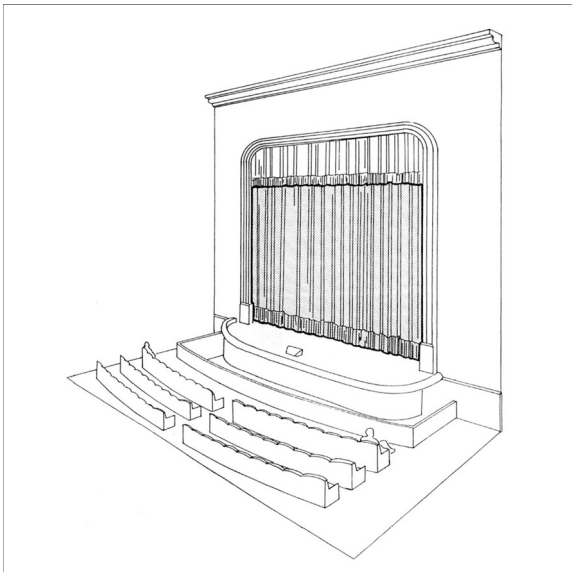
2376 **teló d'entreactes** n m
<Elements escenogràfics>

veg. **teló curt** n m

2377 **teló de boca** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es telón de boca
es telón principal
fr rideau d'avant-scène
fr rideau principal
it sipario
it telone di gala
en grand drape
en house courtain
en house tabs
en main drape
en proscenium curtain
de Hauptvorhang

Teló generalment de vellut, situat més a prop de la boca de l'escenari, que separa l'escenari del públic.

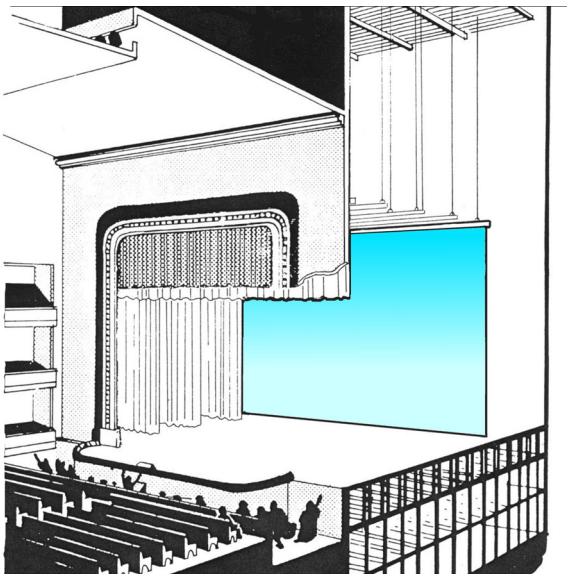
teló de boca JSG

2378 **teló de cel** n m
<Elements escenogràfics>

es foro de cielo

fr fond de ciel
it fondo cielo
en sky drop
en sky-cloth
de Luftprospekt

Teló de fons pintat de color llis o lleugerament en degradat entre dos tons que s'usava antigament per donar sensació de fondària. Actualment, ha estat substituït pels ciclorames.

teló de cel JSG

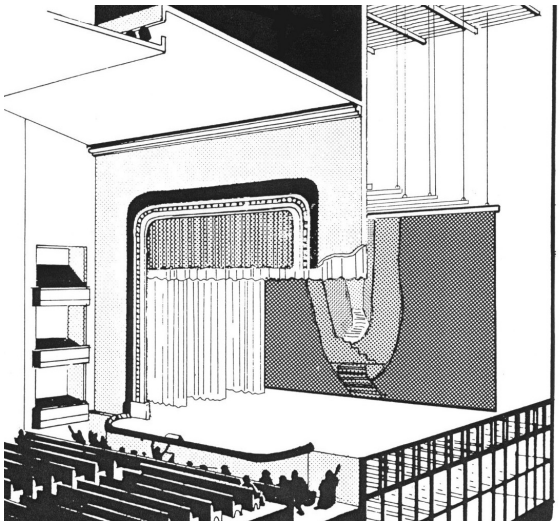
2379 **teló de ferro** n m
<Elements escènics>

veg. **teló tallafocs** n m

2380 **teló de fons** n m
<Elements escenogràfics>

es fondo
es telón de fondo
es telón de foro
fr rideau de fond
fr toile de fond
it fondale
it sfondo
en back-cloth
en backdrop
de Prospekt
de Ruckhänger

Tela gran, generalment pintada, de l'amplària de l'escenari, que es pot baixar i pujar i que, abaixada, forma part d'una decoració.

teló de fons JSG

2381 **teló de producció** n m
<Escenografia. Cortinatges>

es telón de la producción
es telón principal de la producción
fr rideau de spectacle
it sipario di tela
en show curtain
en show drop
de Spielvorhang

Teló pintat, texturat o construït d'acord amb l'estètica de la escenografia d'una producció teatral o operística que es munta immediatament darrera del teló de boca, i que sol actuar en el seu lloc.

teló de producció de "The mystery of Irma Vep" de l'escenògraf William Maser (www.jennykelchendesin.com)

2382 **teló de putxinel·li** n m
<Escenografia. Cortinatges>

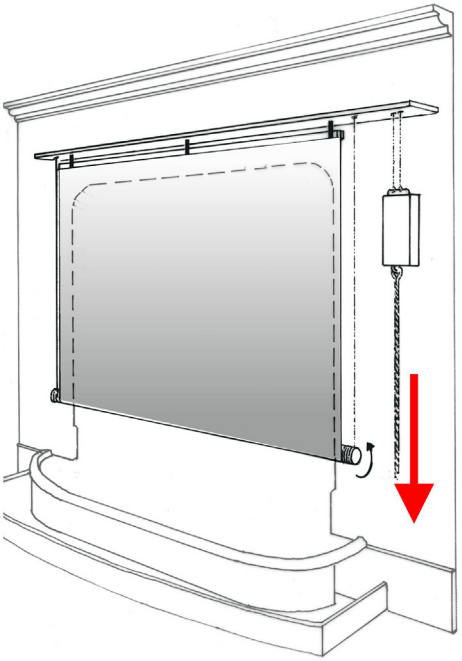
sin. compl. **cortina de putxinel·li** n f

es polichinela
es telón enrollable
fr rideau à enroullement
fr rideau à la polichinelle
fr rideau à marionnette tournante
it sipario a burattino
it sipario a rullo
it sipario burattino rotante
it sipario di tela (con rullo)
en roll drop

en roller curtain
de Rollvorhang
de Rouleau
de Wickelvorhang

Cortina o teló que pot enrotllar-se de baix a dalt , mitjançant un cilindre fixat en la seva part inferior i un sistema de cordes o cables embolicats en el sentit contrari al teló.

NOTA: Usat ocasionalment quan no es disposa de teler per amagar verticalment el decorat. I actualment per a la recollida vertical de grans pantalles de projecció.

teló de putxinel·li JSG

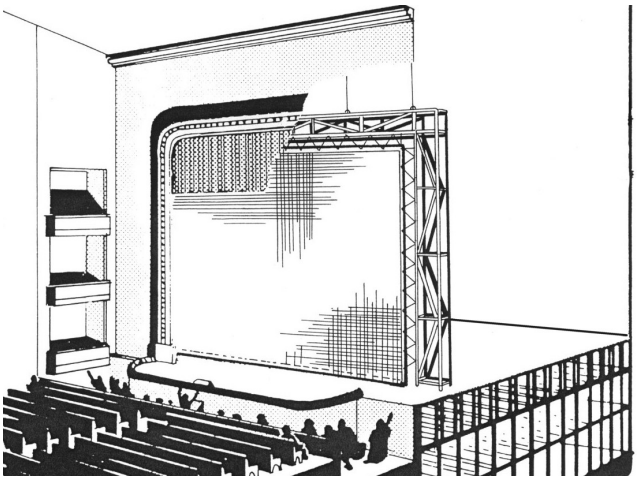
2383 **teló de quadre** n m
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina d'entreacte** n f

2384 **teló de tul** n m
<Elements escènics>

es telón de gasa
es telón de tul
es telón translúcido
es tul
es tul de embocadura
fr rideau de tulle
it fondale velo
en gauze
en gauze cloth
en scrim
en scrim drop

Teló confeccionat amb tul formant una malla poligonal, que s'utilitza en la boca dels escenaris per velar l'escena o pintar-hi efectes de transparència, fer aparicions, mutacions, etc.

teló de tul JSG

2385 **teló kabuki** n f
<Escenografia. Cortinatges>

veg. **cortina kabuki** n f

2386 **teló pintat** n m
<Elements escenogràfics>

es telón pintado
fr rideau peint
it fondale dipinto
en painted curtain
en painted drop
de gemalter Vorhang

Teló on s'ha elaborat una pintura escenogràfica.

l'escenògraf Joan Salvador Collado treballant en un teló pintat de bosc JSG

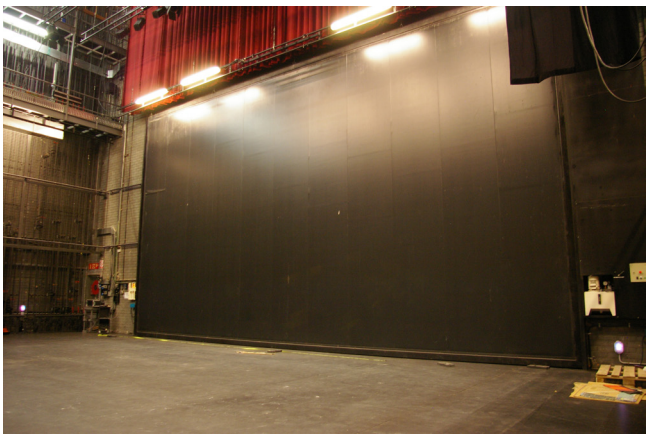
2387 **teló tallafocs** n m
<Elements escènics>

sin. compl. **tallafocs** n m
sin. compl. **teló de ferro** n m

es telón de incendios
es telón de seguridad
fr rideau de fer

it sipario anti-incendio
it sipario di ferro
it sipario di sicurezza
en asbestos curtain
en fire curtain
en iron curtain
de Eiserner Vorhang
de Sicherheitsvorhang

Teló metàl·lic d'instal·lació obligatòria als teatres, que permet aïllar l'escenari de la resta del teatre en cas d'incendi.

teló tallafocs de la Sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre de Barcelona JSG

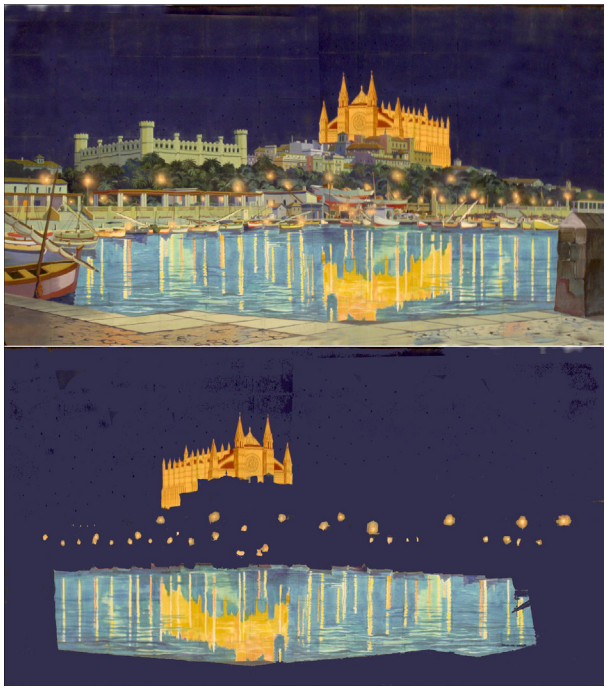
2388 **teló translúcid** n m
<Elements escènics>

sin. compl. **teló transparent** n m

es telón translúcido
fr écran translucide
it fondale traslùcido
en translucent cloth
en translucent drop
de Bühnengaze

Teló pintat en què s'han deixat uns espais recoberts amb un teixit més fi a través dels quals, i mitjançant la projecció de llum, es poden crear efectes màgics, espectaculars, etc.

NOTA: Aquest teló sol estar pintat de color negre o mangra per la part posterior, per tal d'augmentar l'opacitat de la pintura que veu el públic.

vistes anterio i posterior d'un telò translúcid pintat per l'escenògraf Amadeu Asensi JSG

2389 **teló transparent** n m
<Elements escènics>

veg. **teló translúcid** n m

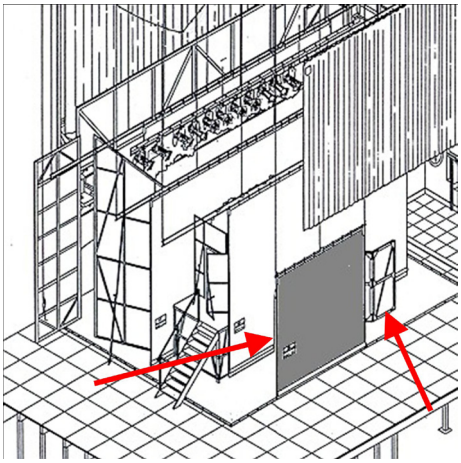
2390 **telonet** n m
<Elements escènics>

den. desest. **forillo** n m

es forillo
fr découverte
fr pantalon
it controsala
it fondino
en backing (ABCSTAGE)
en backing flat
en masking (ABCSTAGE)
de Abdeckung
de Hintersetzer
de Rücksetzer

Element escenogràfic que serveix per ocultar la descoberta provocada per algun espai obert del decorat: porta, finestra, etc.

NOTA: El terme "forillo" en català ha estat i és usat predominantment en els escenaris del país.

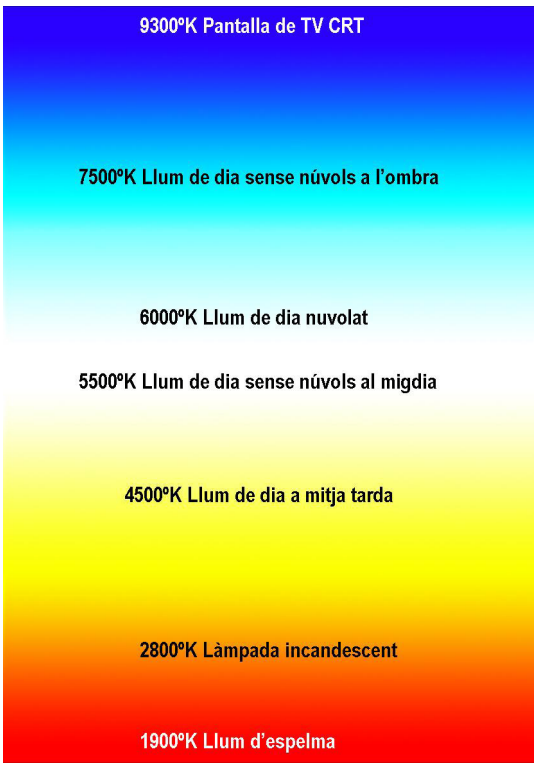

telonets JSG

2391 **temperatura de color** n f
<Il·luminació escènica>

es temperatura del color
fr température de couleur
it temperatura di colore (della luce bianca)
en color temperature
de Farbtemperatur

Característica de la llum visible que és convencionalment mesurada en unitats de temperatura absoluta: graus Kelvin.

temperatures de color JSG

2392 **temporada de repertori** n m
<Producció i administració>

es sistema de repertorio
es sistema de temporada
fr représentation en suite
it stagione, en -suite
en stock, straight run
de en -suite -System

Programació de la temporada d'un teatre o d'una companyia teatral basada en produccions ja estrenades.

NOTA: Sistema usat per alguns grans teatres, combinant-lo amb alguna nova producció, amb la finalitat d'omplir el calendari de representacions.

2393 **temps d'entrada (memòria)** n m
<Il·luminació escènica>

es tiempo de entrada (memoria/cue)
fr temps de transfert d'entrée
it tempo di salita
en up time
de Aufblendzeit

Temps, en segons i dècimes, que triga una memòria entre l'ordre d'execució i la seva completa visualització.

2394 **temps de reverberació** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es tiempo de reverberación
fr durée de réverbération
fr temps de réverbération
it durata della risonanza
en reverberation time
de Nachhallzeit

Temps necessari per a la reflexió d'un so directe en una decadència de 60 dB per sota del nivell del so directe original.

NOTA: RT60 és una mesura acústica utilitzada per calcular la descomposició temps de reverberació.
RT60 = k * (V / Sa)
k és una constant que és igual a 0,161, quan les unitats de mesura s'expressen en metres.
Sa és l'absorció de la superfície total d'una habitació, s'expressa en Sabins. És una suma de totes les superfícies a la sala multiplicades pels seus respectius coeficients d'absorció. Els coeficients d'absorció expressen el factor d'absorció dels materials en les freqüències donades. Les xifres utilitzades en aquesta fórmula provenen de la taula de coeficients d'absorció de diversos materials, que es poden trobar en qualsevol llibre que parla de l'acústica de la sala.

2395 **temps de sortida (memòria)** n m
<Il·luminació escènica>

es tiempo de salida (memoria/cue)
fr temps de transfert de sortie
it tempo di discesa
en down time

de Abblendzeit

Temps, en segons i dècimes, que triga una memòria entre l'ordre d'execució i la seva completa desaparició.

2396 **temps del canvi** n m
<General. Veus, ordres>

es tiempo necesario para el cambio (de decorado o iluminación)
fr changement de l'éclairage de scène
it cambio da un allestimento al seguente
en changeover (scenic, lights)
de Wechsel (Dekor. + Bel.)

Temps, mesurat o estimat, de duració d'un canvi de decorat o de la il·luminació escènica durant el descans d'una representació, o entre dos espectacles..

2297 **tenalles** n f pl
<Eines>

sin. compl. **estenalles** n f pl

es tenaza
fr tenaille (s)
it tenaglie
en pincers
de Kneifzange

Instrument que serveix per agafar fortament alguna cosa, arrencar-la, tallar-la, etc., que consisteix en dos alçaprems de metall encreuats que poden girar al voltant d'un eix comú situat en llur punt d'encreuament.

tenalles JSG

2298 **tenalles d'arrissar** n f pl
<Eines>

es tenacillas de rizar
fr fer à friser
it ferro arricciacapelli
en hair curling iron
de Lockenstab

Eina de perruqueria usada per arrissar els cabells per l'aplicació de calor.

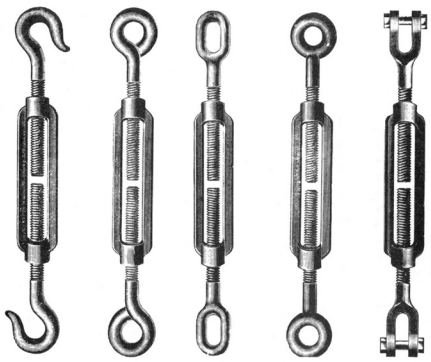

diferents tipus de tenalles d'arrissar (www.farna-fabre.com)

2399 **tensor** n m
<Ferreteria escènica>

es tensor
fr tendeur
it tenditore
en bottle screw
en strainer
en turn buckle
de Spannschloss

Aparell per incrementar la tensió dels cables d'acer, mitjançant el gir del seu cos central roscat inversament per ambdós costats a dues bagues tancades.

tensor JSG

2400 **tenyidor -a** n m, f
<General. Oficis>

veg. **tintorer -a** n m, f

2401 **tenyir** v tr

<Sastreria i caracterització>

sin. compl. **tintar** v tr

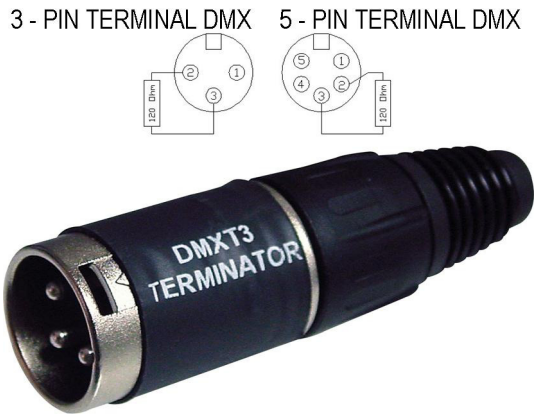
es teñir
fr teindre
it tingere
en dye, to
de färben

Impregnar d'una matèria colorant una roba.

2402 **terminal DMX** n m
<Il·luminació escènica>

es final de linea DMX
es teminador DMX
fr bouchon DMX
it resistenza di terminazione
it terminatore
en DMX termination
de Abschlusswiderstands
de Terminator

Terminal elèctric que es munta a l'extrem d'un cable o una instal·lació de senyal DMX com a final de línia, que evita els reflexos del senyals de ràdio freqüència coincidents.

terminal DMX (JSG i www.static.musiciansfriend.com)

2403 **termoconformar al buit** v tr
<Escenografia. Tècniques de taller>

es formar al vacio (plástico)
fr mouler par le vide
it sottovuoto
en vacuum form, to
de tiefziehen (vakuum-verformen)

Tècnica que ens permet donar forma i volum a una làmina de termoplàstic sobre un motlle de guix o fusta en una màquina que l'escalfa i que, per buit d'aire, la fa agafar la forma d'aquest.

NOTA: Sistema molt emprat quan cal reproduir moltes unitats d'un element en volum.

2404 **termoplàstic** adj
<Materials>

es termoplástico
fr thermoplastique
it termoformato
en thermo plastic
de Tiefziehmaterial

Que s'estova i adquireix plasticitat per escalfament, i s'endureix de nou en refredar-se, s'aplica a substàncies polímeres.

2405 **termoresistent** adj
<Escenografia. Cortinatges>

es resistente al calor
es termoresistente
fr résistant à la chaleur
it resistente al calore
en heat resistant
en hitzebeständig

Que suporta la proximitat d'una font de calor sense perdre les seves característiques ni qualitat.

2406 **terra** n f
<Electricitat>

sin. compl. **cable de terra** n m

es cable de tierra
es tierra
fr mise à la terre
it messa a terra
en earth
en ground
de Erdung

Massa de la terra utilitzada com a conductor en telecomunicacions i com a protecció en instal·lacions elèctriques de baixa tensió.

NOTA: En anglès el mot "ground" és usat als Estat Units d'Amèrica i el mot "earth" és usat a la Gran Bretanya.

presa de terra d'una instal·lació elèctrica (www.servitecweb.com)

2407 **terra de dansa** n m
<Materials>

es piso para danza
es tapiz de danza
fr piste de danse
it pavimento per danza
en ballet floor
en dance floor
en Marley floor
de Tanzboden

Paviment lleugerament elàstic, construït en fusta o material plàstic, que permet una correcta absorció dels impactes dels peus dels ballarins i ballarines.

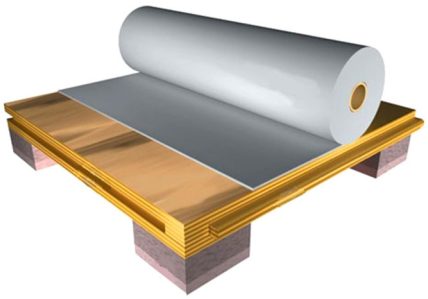

bobina de terra de dansa bicolor i esquema de composició d'un tipus de terra de dansa (www.harlequinfloors.com)

2408 **terra de dansa modular** n m
<Elements escènics>

es pista de danza desmontable
fr piste de dance
it pista da ballo componibile
en ball room floor
de Tanzparkett

Paviment desmuntable en mòduls fàcilment transportables, que reuneix les condicions tècniques adequades per a la dansa.

materials que formen un element de terra de dansa modular (www.harlequinfloors.com)

2409 **tesar** v tr
<Maquinària>

es estirar
es tensar
fr tendre
it tendere
en stretch, to
de dehnen
de spannen

Posar tes, que es manté dret, pla, ben llis, tibant.

2410 **text** n m
<Producció i administració>

es texto (de una obra)
fr scénario
fr script
it scenario
en playscript
de Textbuch

Versió escrita d'una obra de teatre o d'una composició dramàtica, que s'utilitza en la preparació d'un espectacle.

2411 **textura** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es textura
fr texture
it struttura
en texture
de Struktur
de Textur

Aspecte perceptiu visual i tàctil d'un teixit o d'un material tèxtil.

2412 **timbre** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es timbre
fr timbre
it timbro
en timbre
de Klangfarbe

Qualitat del so que fa que es distingeixin dos sons de la mateixa altura i intensitat produïts per instruments diferents, el qual depèn de les notes harmòniques que acompanyen la fonamental.

2413 **timbre d'avís** n m
<General. Parts del teatre>

es timbre de aviso
fr sonnerie
it campanello d'avviso
it segnale acustico
en chimmes
en warning bell (audience)
de Signalklingel

Aparell sonor per avisar o cridar a públic i artistes del pròxim inici de la representació, que consisteix generalment en un casquet esfèric metàl·lic que és colpit a voluntat per un martellet.

NOTA: Habitualment, es fan tres trucs de timbre. El primer - un toc d'uns cinc segons - quan falten cinc minuts per començar o reiniciar la representació. El segon - dos tocs de cinc segons separats per dos segons- quan manquen tres minuts. I el tercer - tres tocs de cinc segons separats per 2 segons - quan falta 1 minut.

2414 **tint** n m
<Materials>

sin. compl. **colorant** n m

es tinte
fr teinte
it tinte
it tinture
en dyes
de Batikfarben
de Farben

Color amb què es tenyeix.

2415 **tintar** v tr
<Sastreria i caracterització>

veg. **tenyir** v tr

2416 **tintorer -a** n m, f
<General. Oficis>

sin. compl. **tenyidor -a** n m, f

es tintorero -a
fr teinturier teinturière
it tintore
en dyer
de Färber -in

Persona que tenyeix teixits i generalment els renta i els planxa.

2417 **tipus d'escenari** n m
<General. Parts del teatre>

es tipo de escenario
fr type de scène
en stage type
en type of stage
de Architektur Stil

Tipus d'espai escènic en la seva relació amb el públic: italiana, central, elisabetià, etc...

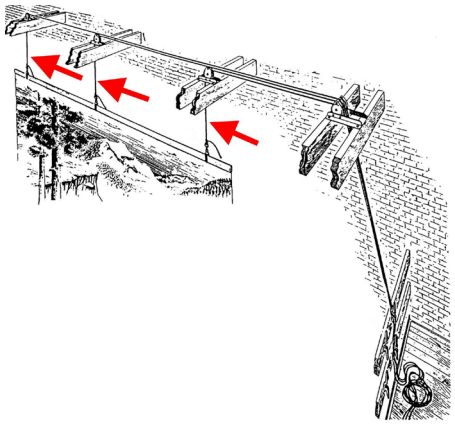
2418 **tiquet** n m
<Producció i administració>

sin. **entrada** n f

2419 **tir** n m
<Equipament aeri>

es cable de suspensión
es tiro
fr fil
it cavi
it stabili
it tiro
en fly line
en flying line
en hanging cable
en hoisting line
en lift line
en line
de Hängeseil

Cadascun dels cables o de les cordes que formen un equip aeri.

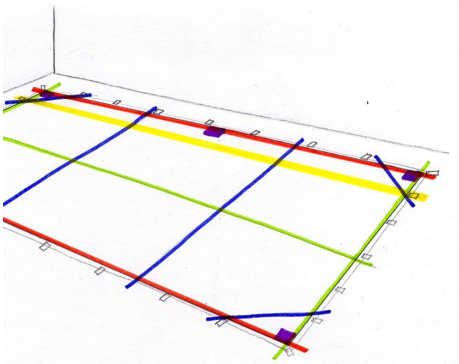

tirs d'un equip manual JSG

2420 **tir fix** n m
<Maquinària>

es tirante
fr câble-guide latéral
it corda fissa
en drift line
en hanging cable
de Einzelaufhängung
de Totgehängt

Tir que fixat a la pinta i a la barra d'un equip aeri, manual o contrapesat, limita el seu recorregut vertical.

2421 **tir puntual** n m
<Maquinària>

es maniobra puntual
fr fil mort
it ordimenti
it sospeso in modo fisso
en spot line
de Einzelaufhängung

Tir provisional sospès de la pinta per penjar algun element en una posició especial exacta.

distribució de tires en un teló i tècnic posant de tires un decorat de paper JSG

2422 **tira** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tira
fr renforts
it armatura

Tros llarg i estret de roba que porten els decorats de paper per reforçar-los i fixar-los en els bastidors o les barres.

NOTA: No s'ha trobar referència bibliogràfica de l'ús de decorats pintats sobre paper a la Gran Bretanya o Alemanya.

2423 **tira a la francesa** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tira a la francesa
it armatura alla francese

Tira col·locada de manera que el decorat de paper es pugui clavar per la part del darrere dels bastigis armats, bastidors, etc.

NOTA: No s'ha trobar referència bibliogràfica de l'ús de decorats pintats sobre paper a la Gran Bretanya o Alemanya.

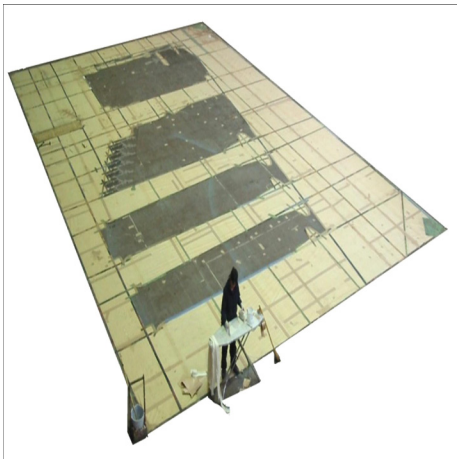
tires a la francesa en un aplic armat de paper JSG

2424 **tira a la italiana** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tira a la italiana
it armatura all'italiana
it fortezzatura

Tira col·locada de manera que no sobresurti del perfil exterior del decorats de paper, el qual haurà d'ésser clavat per davant del bastigi armat, el bastidor, etc.

NOTA: No s'ha trobat referència bibliogràfica de l'ús de decorats pintats sobre paper a la Gran Bretanya o Alemanya.

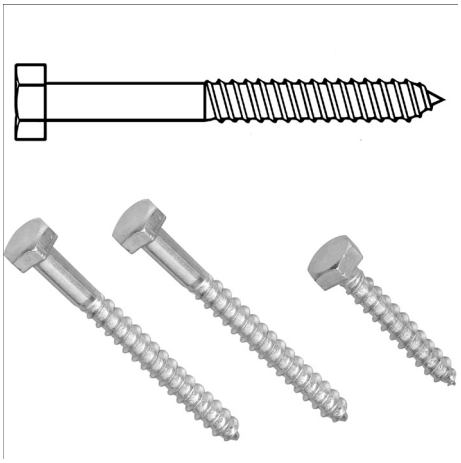

teló calat amb tires a la italiana JSG

2425 **tirafons** n m
<Materials>

es tirafondo
fr tirefond
it vite
en lag screw
de Ankerschraube

Caragol per fixar a la fusta una peça de metall, com ara un ganxo, una anella, una frontissa.

tirafons
(www.solucionferretera.com ; www.blotsdirect.com)

2426 **tiranta** n f
<Equipament aeri>

veg. **corda de maniobra** n f

2427 **tiranta d'americana** n f
<Escenografia. Cortinatges>

sin. **tiranta de cortina** n f

es cuerda de la cortina
es cuerda de maniobra de telón
es maromillo del telón de boca
fr fil de rappel du rideau (de scène)
it corda di sipario
en curtain operating line
de Vorhangzugseil

Corda de cànem o poliester de 10 a 18 mm. que maniobra l'obertura i tancament d'una cortina americana.

tiranta d'americana JSG

2428 **tiranta de cortina** n f
<Escenografia. Cortinatges>

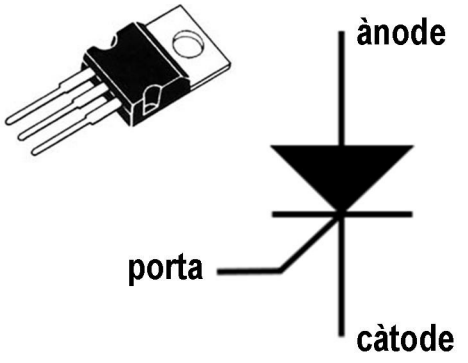
sin. **tiranta d'americana** n f

2429 **tiristor** n m
<Electricitat>

sin. compl. **triac** n m

es tiristor
es triac
fr thyristor
fr triac
it tiristore per dimmer
it SCR
en thyristor
en triac
en SCR
de Thyristor

Element semiconductor unidireccional com un díode, però que s'encén com un transistor. Un cop activada la porta, permet que el corrent flueixi fins que quedi per sota d'un llindar determinat. És àmpliament utilitzat per controlar equips de regulació d'il·luminació escènica.

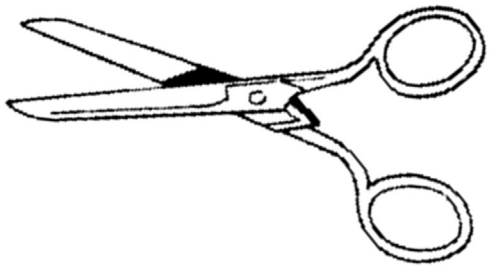
tiristor i el seu símbol gràfic JSG

NOTA: El terme triac fa referència al tiristor tríode bidireccional força usat en els dímers actuals. Triac significa triode alternating current (tríode de corrent altern).

2430 **tisores** n f pl
<Eines>

es tijera
fr ciseaux
it forbice
en scissors
de Schere

Instrument que consisteix en dues làmines tallants amb mànecs, entrecreuades i unides en el punt d'entrecreua-

tisores JSG

ment per un piu, al voltant del qual poden girar.

2431 **tisores de sastre** n f pl
<Eines>

es tijeras de sastre
fr ciseaux de tailleur
it cesoie
it forbici
en shears
en tailor shears
de Schere

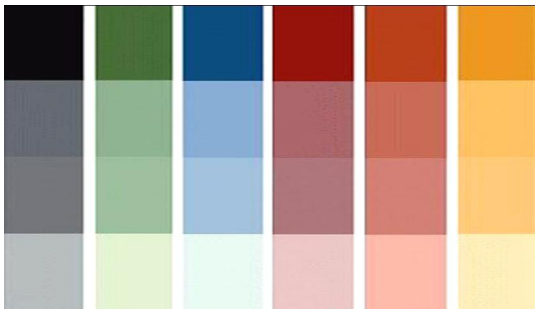
tisores de sastre (www.lameducouteau.fr)

Instrument que consisteix en dues làmines tallants amb mànecs, entrecreuades i unides en el punt d'entrecreuament per un piu, al voltant del qual poden girar; usades generalment per tallar vestits de roba. El seu disseny ergonòmic permet un tall uniforme i més senzill.

NOTA: La forma que tenen les tisores de sastre permet tallar la roba sense aixecar-la excessivament de sobre la taula.

2432 **to (color)** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es tono
fr teinte
it tinta
en shade
en tint (colors)
de Farbton

diferents tons de color JSG

Variació introduïda en un color per addicció de blanc o negre.

2433 **to (so)** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es tonalidad (sonido)
es tono
fr ton
it tono
en tone (sound)
de Tonhöhe

La sensació subjectiva associada a la freqüència de vibració d'un so i que ens permet l'ordenació dels sons en una escala que va de greus fins a aguts.

2434 **tocadiscos** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

veg. **tocadiscs** n m

2435 **tocadiscs** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

sin. compl. **giradiscs** n m
sin. compl. **tocadiscos** n m

es tocadiscos
fr élecrophone
fr tournedisque
it giradischi
en phonograph
en record player
en turntable
de Plattenspieler

tocadiscs (www.musik-produktiv.es)

Aparell per reproduir el so enregistrat en els discos fonogràfics.

2436 **tonalitat** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es tonalidad
fr tonalité
it tonalità
en tonality
de Tonart

Conjunt de relacions melòdiques i harmòniques organitzades respecte a una nota anomenada tònica.

2437 **topar** v tr
<Maquinària>

es fijar
fr fixer
it fissare
en make fast, to
de befestigen

Lligar a la sabata un element escènic o escenogràfic després d'haver-lo acoblat, de manera que si és necessari pujar-lo i tornar-lo a baixar quedi sempre en la mateixa posició.

2438 **torn** n m
<Producció i administració>

es turno
fr brigade
it squadra
en shift [of workmen]
de Arbeitschicht

En una sèrie d'actes que han de fer successivament diferents persones, moment en què qualsevol d'ells és realitzat per aquella a qui toca.

2439 **torn** n m
<Equipament aeri>

es garrucha
es tecle
fr treuil
it argano
en hoist
de Hebezeug

Màquina simple que consisteix en un cilindre tangencialment al qual s'aplica una resistència, especialment mitjançant una corda o un cable que s'hi enrotlla, i que es mou per mitja d'una roda de gran diàmetre, una maneta, etc.

2440 **torn (fusta)** n m
<Eines>

es torno
fr tour
it tornio
en lathe
de Holzdrehbank

Màquina, generalment elèctrica, utilitzada per arrodonir peces de fusta, de metall, de banya o altre material dur, o donar-los un perfil o un calibre determinat.

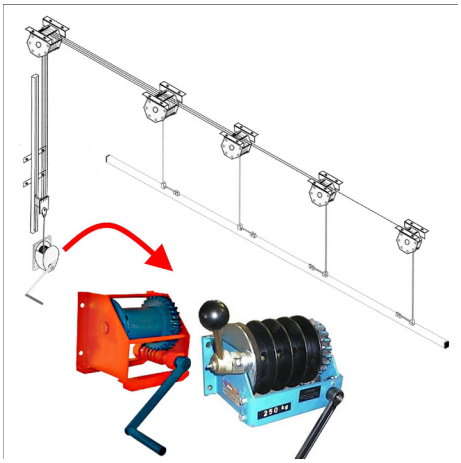
torn de fusta (www.directindustry.com)

2441 **torn mecanitzat** n m

<Maquinària>

es cabestrante
es malacate
es torno
es winche
fr treuil
it argano
en winch
de Winde

Aparell per millorar mecànicament l'esforç d'enrotllar un o varis cables sobre un tambor, usualment a través d'engranatges, amb tracció manual o motoritzada.

torn mecanitzat
(www.sercables.com ; www.expotomelloso.com)

2442 **tornada** n f
<Representació>

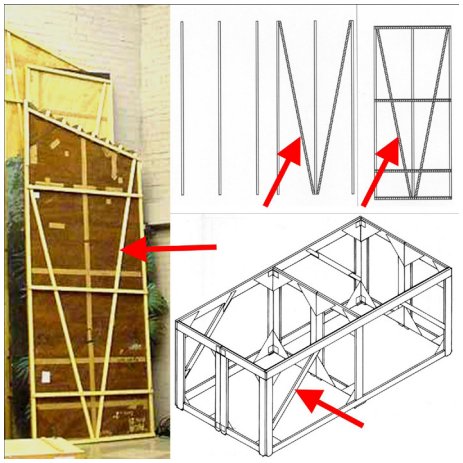
es estribillo
fr refrain
it ritornello
en chorus [of song]
de Chor

Grup de versos que es repeteixen després de cada estrofa en certes composicions poètiques.

2443 **tornapunta** n m
<Elements escènics>

es tornapunta
fr contre-fiche
fr écharpe
it diagonali
it saette
en corner brace
en diagonal brace
de Strebe

Llistó que, en un bastidor o en un bastigi armat, fixa un muntant amb un travesser.

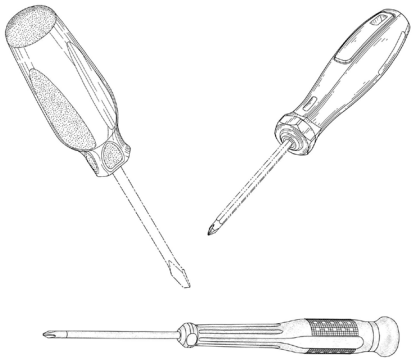

tornapuntes de bastigi armat i de practicables JSG

2444 **tornavís** n m
<Eines>

es destornillador
fr tournevis
it cacciavite
en screwdriver
de Schraubenzieher

Eina consistent en un mànec i una tija de ferro o d'acer acabada en una forma adequada per introduir-la en la ranura de la cabota d'un caragol i comunicar-li un moviment de rotació per caragolar-lo.

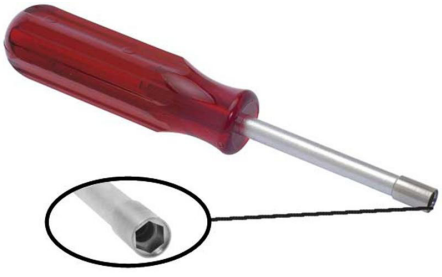

diferents tipus de tornavisos (www.askbluey.com ; www.freepatentsonline.com)

2445 **tornavís de got hexagonal** n m
<Eines>

sin. compl. **clau femella** n f
sin. compl. **clau foradada** n f

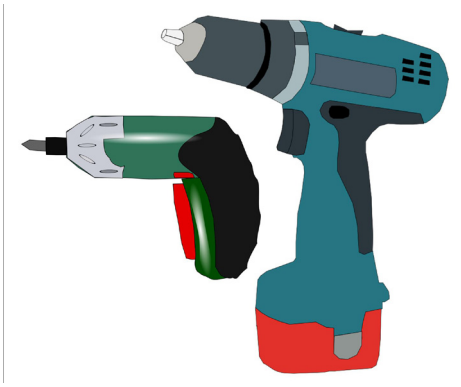
es destornillador de tuercas
fr tournevis pour écrous
it chiave a tubo giradadi
en nut driver

tornavís de got exagonal
(www.chapmanhuffman.com)

de Steckschlüssel

Clau de dent o de gorgues que té el matxó foradat.

tornavisos elèctrics JSG

2446 **tornavís elèctric** n m
<Eines>

es destornillador eléctrico
fr tournevis électrique
it avviatore ad accumulatore
en electric screwdriver
en screw-gun
de Akku-Schrauber

Tornavís proveït d'un motoret elèctric, generalment alimentat per una bateria, manejable amb una sola mà, i amb tiges canviables aptes per cargolar i descargolar cargols Allen, visos normals o de cabota d'estrella.

NOTA: El tornavís elèctric ha pràcticament substituït el manual, tant dins els escenaris com en els tallers de fusteria.

toro (www.directindustry.com)

2447 **toro** n m
<Eines>

es grúa de horquilla
es toro
fr chariot (elevateur) à fourche
it muletto
en forklift
de Gabelstapler

Carretó proveït de forca elevadora.

2448 **torre de llum** n f
<Il·luminació escènica>

es torre de iluminación
fr tour de projection (d'éclairage)
fr tourelle
it torretta
en boom
en light stand
en light tormentor
de Beleuchtungsturm

Torre metàl·lica sobre la que són muntats un o més projectors.

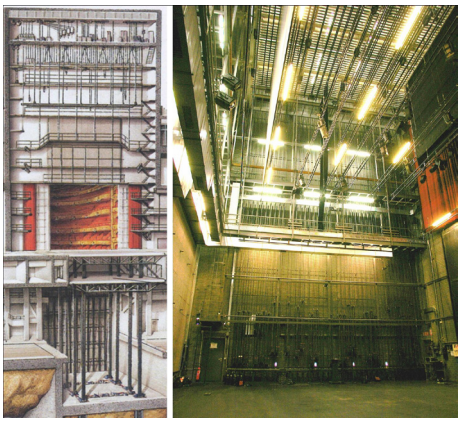

torre de llum telescòpica i per projectors laterals d'escena (JSG; www.audicentro.com)

2449 **torre escènica** n f
<General. Parts del teatre>

es caja de escenario
fr tour scénique
it palcoscenico
en fly tower
de Bühnenturm

Part de l'edifici d'un teatre que comprèn l´escena, el teler i el fossar (o l'escena i alguna de les altres dues parts)

torre escènica JSG

2450 **torre lateral** n f
<Il·luminació escènica>

veg. **trapezi** n m

2451 **tortuga** n f
<Materials>

es tortuga
fr turtles
en turtles caster
de Turtles

Aparell de tres rodes giratòries sobre un doble suport que serveix per aconseguir un moviment suau, sense desplaçaments laterals de les rodes, usat habitualment en carres escèniques.

NOTA: En italià no hi ha cap terme específic per aquesta mena d'aparell.

tortuga JSG

2452 **torxa** n f
<Attrezzo i efectes especials>

es antorcha
fr torche
it torcia
en torch [flaming]
de Fackel

Teia llarga o bastó embolicat de robes, de flocs, etc., impregnats d'una substància inflamable, que s'agafa amb la mà i que serveix per fer llum.

NOTA: Escènicament, i condicionat pels requeriments de seguretat contra el foc, es poden usar diferents tipus de torxa. Entre les fictícies, hi ha les que reprodueixen les flames amb trossos de seda de colors moguts per un ventilador elèctric incorporat i il•luminades. En cas d'utilitzar foc real, la torxa ha d'incorporar un sistema d'extinció automàtic en el cas d'obertura de la mà que la porta.

torxa (www.stxsupplies.com) Veg. NOTA

2453 **tothom fora!** interj
<Regidoria>

sin. **tots fora!** interj

es ¡despejar!
fr place au théâtre!
it fuori scena, per favore!
en clear please!
de Bühne frei!

Veu que dóna el regidor abans del començament de la representació i abans de cada acte per deixar l'escena a punt per aixecar el teló.

2454 **tots fora!** interj
<Regidoria>

sin. **tothom fora!** interj

2455 **traçabilitat** n f
<Il·luminació escènica>

den. desest. **tracking** n m

es rastreo
es tracking
es trazabilidad
fr traçabilité
it memorizzazione in "tracking mode"
en tracking
de Tracking

Mode d'edició, en una taula de llum o qualsevol canvi fet en una memòria, que un cop enregistrat ho és copiat en les futures, fins que és enregistrada una modificació del seu nivell.

2456 **tractor elèctric** n m
<Eines>

es tractor eléctrico
fr tracteur électrique
it muletto elettrico
en electric tractor
de Ameise
de Elektrokarren
de Muli

Vehicle elèctric potent, amb rodes o erugues que s'adhereixen fortament al paviment, silenciós i autònom gràcies a les bateries, que serveix per moure carres i altres elements escenogràfics.

tractor elèctric (www.linde-mh.es)

2457 **traduir** v tr
<Producció i administració>

es traducir
fr traduire
it tradurre
en translate, to
de übersetzen

Escriure o dir en un llenguatge allò que ha estat escrit o dit en un altre.

2458 **tragèdia** n f
<Representació>

es tragedia
fr tragédie
it tragedia
en tragedy
de Trauerspiel

Gènere dramàtic que presenta una acció seriosa i greu, generalment entre personatges importants i en què el protagonista és emmenat per una passió o la fatalitat a una catàstrofe.

2459 **tramoia de l'escotilló** n f
<Elements escènics>

veg. **plataforma de l'escotilló** n f

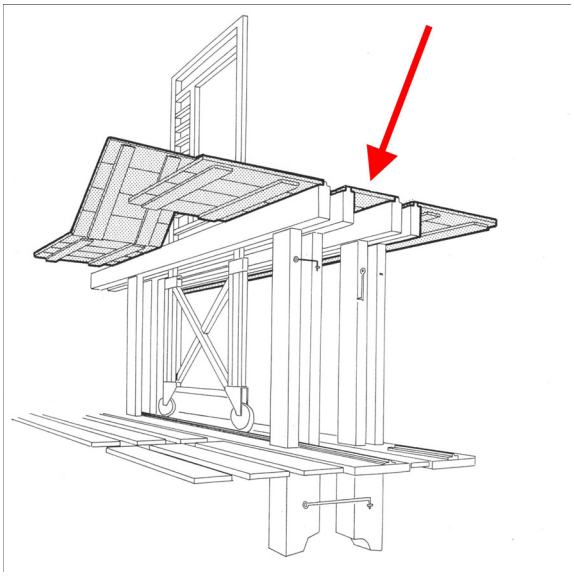
2460 **tramoista** n m, f
<General. Oficis>

veg. **maquinista** n m, f

2461 **trampilló** n m
<General. Parts del teatre>

es trampillón
fr trapillon
it apertura per sollevamento delle scene
en cut [sloat]
de Kassettenklappe

Trapa petita que es trobava entre les vies.

trampilló JSG Veg NOTA

NOTA: Els trampillons ocupaven l'espai que hi havia entre les vies, per on eren pujades a escena fermes i altres aplics des de la fossa. Habitualment articulada amb frontisses en un dels seus costats i amb algun sistema mecànic, que permetia que es tanquessin en baixar l'element escenogràfic.

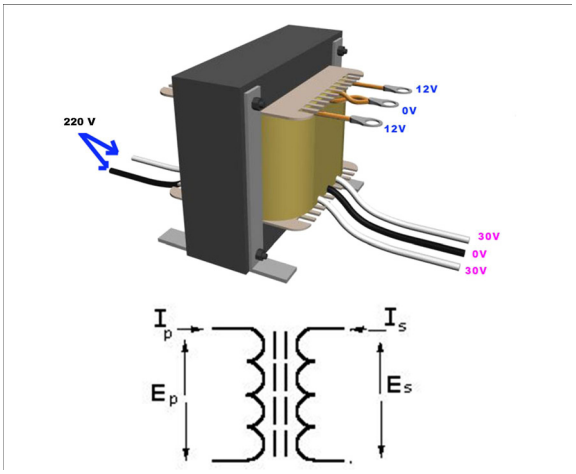
2462 **trampolí** n m
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **llit elàstic** n m

2463 **transformador** n m
<Electricitat>

es transformador
fr transformateur
it transformatore
en transformer
de Transformator
de Umspanner

Aparell estàtic d'inducció electromagnètica, destinat a transformar un sistema de corrents variables en un o diversos altres sistemes de corrents variables, d'intensitat i de tensió generalment diferents, però de la mateixa freqüència.

transformador (www.yoreparo.com)

2464 **transistor bipolar de porta aïllada** n m
<Electricitat>

sigla **IGBT** n m

es transistor bipolar de puerta aislada
es IGBT
fr transistor bipolaire à porte isolée
fr IGBT
it IGBT
it transistor bipolari a gate isolato
en insulated gate bipolar transistor
en IGBT
de bipolaren Transistoren mit isoliertem Gate
de IGBT

Tipus de transistor que conjuga els avantatges del transistor bipolar en poder de bloqueig d'altes tensions i la baixa resistència de conducció que presenta.

NOTA: És usat en els dímers ja que permet una apagada i encesa ràpida del corrent elèctric.

2465 **transitari -ària** n m, f
<Producció i administració>

sin. **agent de transport** n m

2466 **translúcid, -a** adj
<Il·luminació escènica>

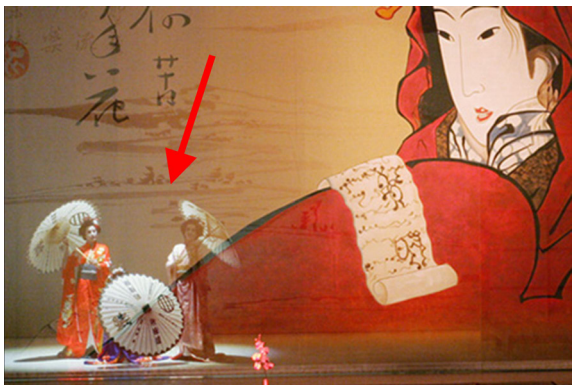
es traslúcido, -a
fr translucide
it traslucido
en translucent
de lichtdurchlässig

Que deixa passar la llum, però no deixa veure distintament els objectes a través seu.

2467 **transparència** n f
<Il·luminació escènica>

es transparencia
fr effet de transparence
it transparente
en transparency
de Durchsichtigkeit

Efecte especial escènic que s'aconsegueix encenent i apagant projectors a un costat i l'altre d'un tul.

transparencia (www.peroni.com)

2468 **transparent** adj
<Escenografia. Tècniques de taller>

es transparente
fr transparent
it trasparente
en transparent
de durchsichtig

Dit d'un color que no cobreix.

2469 **transport** n m
<Producció i administració>

es transporte
fr transport
it trasporto
en shipping
en transportation
de Transport

Acció de moure d'un lloc a un altra béns per terra, mar o aire.

2470 **transport del decorat** n m
<Maquinària>

es traslado escena
fr sortie du matériel
it transporto scenario
en get-out scenary
en take-out
de Ausräugmung

Acció de portar els decorats d'un lloc a l'altre.

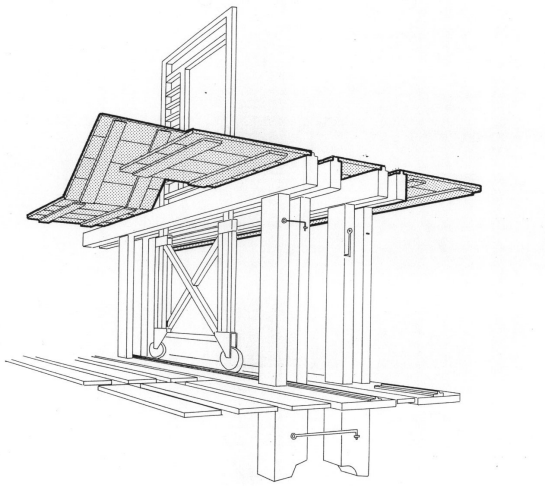
2471 **transportador de cinta** n m
<Elements escènics>

sin. **cinta transportadora** n f

2472 **trapa** n f
<General. Parts del teatre>

es trampa
fr trappe
it botola
it botole
en trap
de Versenkungsklappe
de Versenkungsöffnung

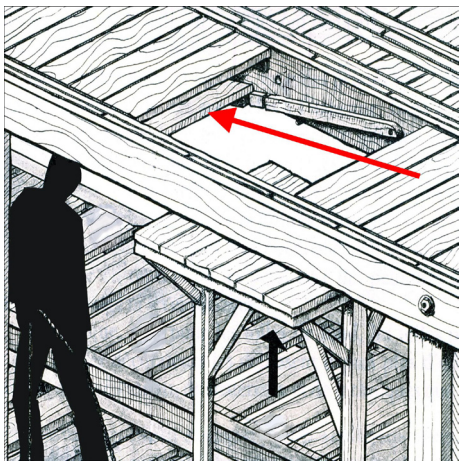
Cadascuna de les parts mòbils d'un carrer al paviment de la escena que, mitjançant la seva obertura, permet l'accés de l'escenari a la fossa.

trapa JSG

2473 **trapa de l'escotilló** n m
<Elements escènics>

es escotillón
fr trappe à tiroir
it botola a scivolo
en trap door
de Versenkung
de Versenkungsklappe

Part de l'empostissat d'un escenari que en un moment determinat pot abaixar-se o fer-se córrer i deixar, així, una obertura per on pot sortir en escena o desaparèixer-ne un personatge, un objecte, etc.

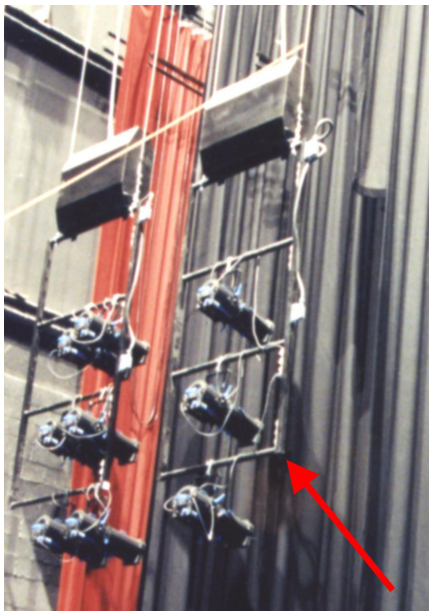
trapa de l'escotilló

2474 **trapezi** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **torre lateral** n f

es escalera de iluminación
fr échelle porte-projecteur
it portalàmpade
en ladder (lighting)
de Leiter

Estructura en forma d'escala que s'usa per penjar-hi projectors als costats de l'escena.

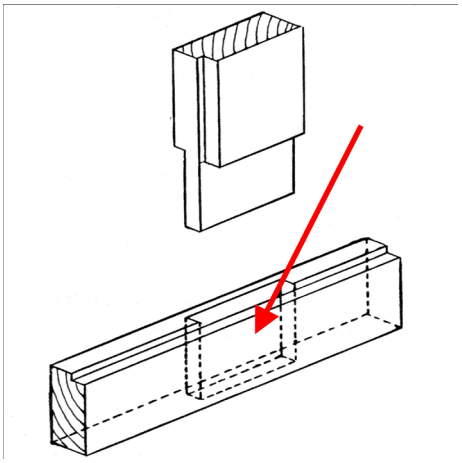

trapezis amb cistella elèctrica JSG

2475 **trau** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es caja
es cotana
es escopladura
es escopleadura
fr mortaise
it mortasa
en mortise

Forat quadrangular, a vegades amb els caires arrodonits, que es fa en una peça de fusta per encaixar-hi una metxa feta en l'extrem d'una altra peça.

trau JSG

2476 **traucador de cop** n m
<Eines>

veg. **trepant** n m

2477 **traüll** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es revuelo
fr charette
it scalpore
en flutter
en fuss
de Aufruhr

Enrenou o trasbalsos diversos que ocorren en un taller d'escenografia per acumulació de feina, nervis d'estrena, imprevistos de darrera hora, etc.

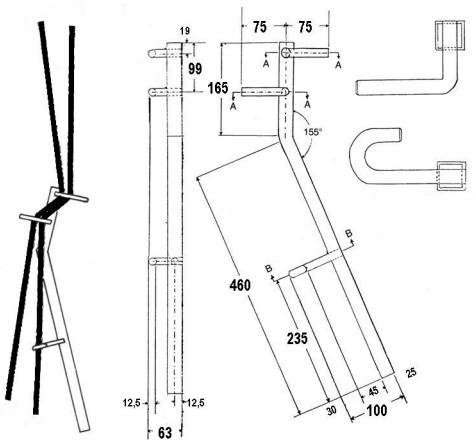
NOTA: Terme d'argot en els tallers d'escenografia, que expressa l'enrenou o el trasbalsos diversos que ocorren per acumulació

de feina, nervis d'estrena, imprevistos de darrera hora, etc.

2478 **trava** n f
<Maquinària>

es freno de tiro
fr frein d'équipe
it freno a fune
it morsa blocca funi
en fly line lock
en line lock
de Kommandoseilklemme
de Seilklammer

Dispositiu que impedeix el moviments de la corda de maniobra d'un equip contrapesat i que pot substituir provisionalment al fre.

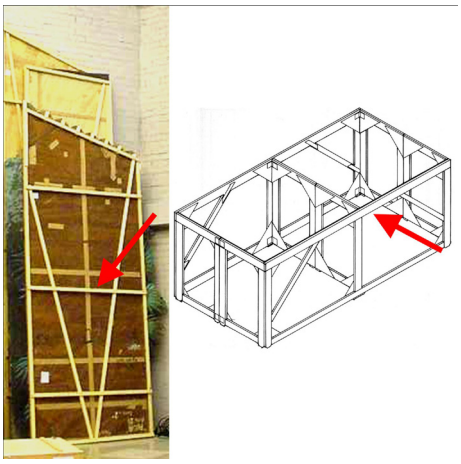

trava

2479 **travesser** n m
<Elements escènics>

es cazonete
es travesaño
fr barrage
fr barre transversale
fr contreventement
fr traverse
it cantinella di armatura
it rinforzo centrale
it traversa
en crossbar
en rail [in flat]
en toggle rail
de Aussteifungsleiste
de Querlatte
de Versteifungleiste
de Versteifungsleiste

Llata que, en un bastidor o en un bastigi armat, és paral·lela a terra i fixa dos o més muntants.

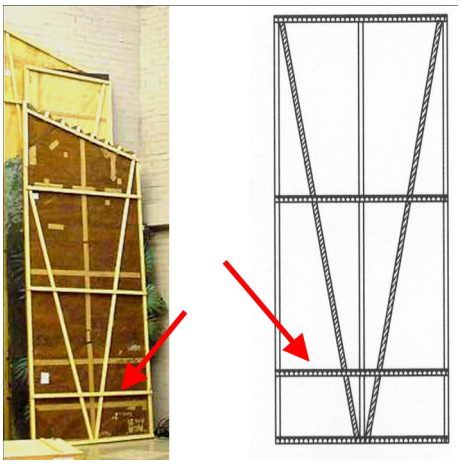

travessers en un bastigi armat i en un practicable JSG

2480 **travesser de transport** n m
<Elements escènics>

es travesaño de transporte
fr paume
fr barre à paume
it sessantino

Travesser fixat a la part posterior dels bastigis armats, a uns 70 cm de la seva part més baixa, que serveix per agafar-lo amb la mà i facil·litar-ne el transport.

NOTA: Element desconegut en la construcció escenogràfica anglosaxona.

travesser de transport en un bastigi armat JSG

2481 **treball per torns** n m
<Producció i administració>

es sistema de turnos del personal
es trabajo por turnos
fr travail par roulement
it turno di lavoro
en shift work
de Schichtsystem

Forma d'organització del treball de diferents persones de manera que successivament cadascuna fa el treball

que li pertoca.

2482 **trementina** n f
<Materials>

es trementina
fr térébenthine
it trementina
en turpentine
de Terpentine

Líquid que s'usa com a additiu en la pintura a l'oli i en algunes tècniques de restauració.

NOTA: De procedència originalment vegetal, actualment se'n fabriquen d'artificials per destil•lació de diferents resines de baixa qualitat.

2483 **tremp** n m
<Materials>

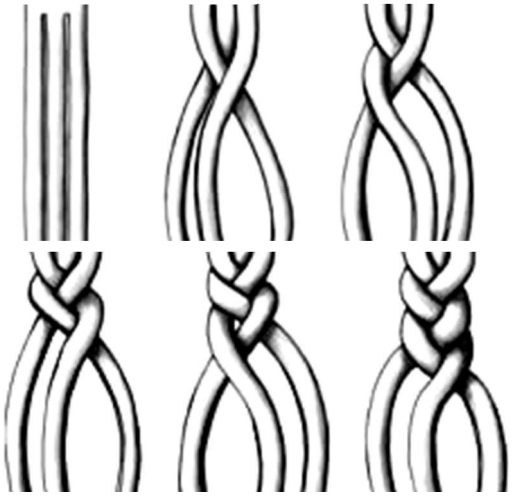
es temple
fr colle de peau
fr détrempe
it tempera
en size [for paint]
de Leim

Adhesiu utilitzat tradicionalment, que es treballa en calent i s'obté rebaixant amb aigua la cola de conill.

2484 **trempar** v tr
<Maquinària>

es templar
fr mettre en retraite
fr tremper
fr retraite
it mettere a squadra
it temprare
en temper
de verstählen

Donar una tensió natural a una corda o un cable sense moure l'element on aquest se subjecta.

manipuolació per formar una trena JSG

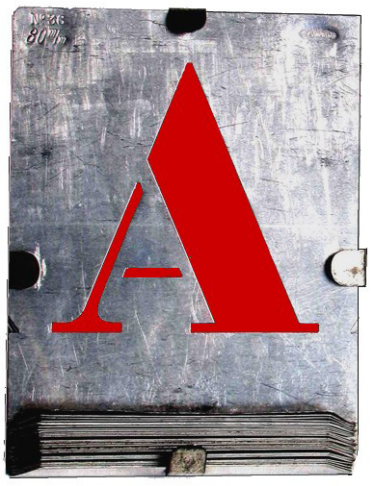
2485 **trena** n f
<Sastreria i caracterització>

es trenza
fr tresse
it treccia
en braid
en plait
en plat
de Flechte
de Zopf

Porció de cabells que, dividits en tres o més badies, s'entreteixeixen de manera que cadascuna de les badies, seguint una línia sinuosa, va entrecreuant-se amb les altres passant-los alternativament per sobre i per sota.

2486 **trepa** n f
<Escenografia. Tècniques de taller>

es plantilla

trepa de lletra JSG

fr pochoir
it stampiglia
en stencil
de Schablone

Làmina de zinc, cartó, etc., rígida, perforada adequadament, que s'empra per fer marques de pintura en una superfície.

2487 **trepant** n m
<Eines>

sin. compl. **traucador de cop** n m

es sacabocados
fr emporte pièce
it perforatrice
en hole punch
de Locheisen

diferents tipus i mesures de trepants JSG

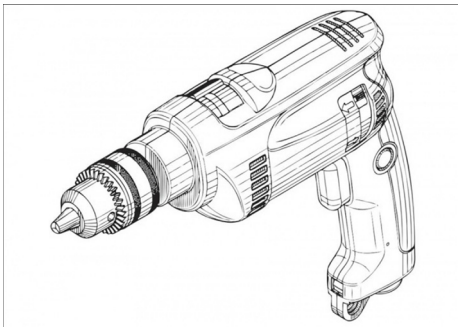
Eina que s'usa per foradar paper, cartó,
etc., consistent en una barra d'acer, un dels extrems de la qual és un cilindre buit de vora tallant, que és percudida per l'extrem cec.

NOTA: Eina usada en els tallers d'escenografia per tallar la sofra amb una forma i mida exactes i posar-hi els ullets, i també per calar els decorats de tela i paper.

2488 **trepant** n m
<Eines>

es taladro
fr chignole
fr perceuse
it trapano
en drill
de Bohrmaschine

Eina de fer forats consistent en un mecanisme accionat manualment, elèctricament o per aire comprimit, al qual s'acobla una broca que, així, gira ràpidament.

trepant elèctric (www.educima.com)

2489 **triac** n m
<Electricitat>

veg. **tiristor** n m

2490 **trípode** n m
<Electricitat>

es trípode
fr pied
fr pied de projecteur
fr support
fr trépied
it cavalletto
it stativo
it trepiedi
en tripod
de Stativ

Suport de tres cames, sovint plegables o telescòpiques per suportar projectors, altaveus, etc.

trípodes
(www.free-scores.com ;
www.themorriscompany.com)

2491 **trompe-l'oeil** n m
<Escenografia>

sin. compl. **enganyatall** n m

es trampantojo
es trompe-l'oeil
fr trompe-l'oeil
it trompe-l'oeil
en trompe-l'oeil
de Trompe-l'oeil

Obra pictòrica que, fonamentalment per mitjà dels recursos del clarobscur, la perspectiva i l'escorç, produeix la il·lusió que és composta d'objectes o figures reals.

NOTA: Tècnica pictòrica usada en la pintura escenogràfica amb què, per mitjà dels recursos del clarobscur i la perspectiva, els diferents elements escenogràfics pintats en dues dimensions fan que els objectes, els éssers o les situacions semblin reals, en tres dimensions, per a l'observador.

aplic mural pintat en trompe-l'oeil al taller d'escenografia dels Germans Salvador

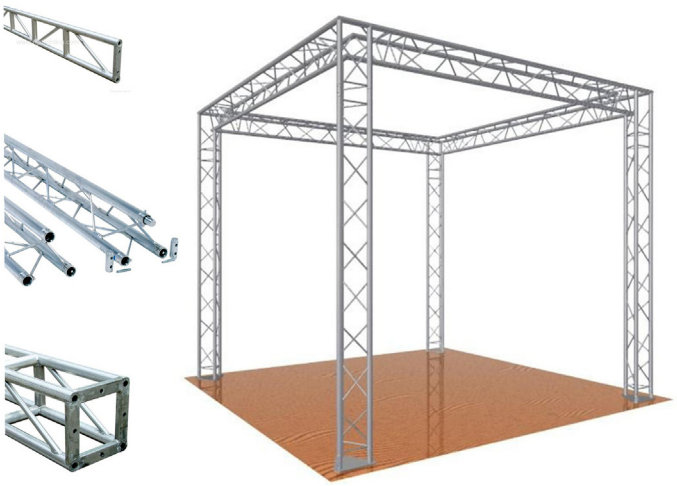
2492 **truss** n m
<Materials>

sin. compl. **biga de gelosia** n f

es celosía
es viga de celosía
fr charpentre à treillis
it americana
en truss
de Fachwerk
de Gitterwerk

Estructura, generalment construïda en alumini, formada per dos, tres o quatre tubs paral·lels fermats entre ells per d'altres de diàmetre inferior, que li confereixen una major resistència i capacitat de càrrega.

NOTA: Són usats habitualment per a la construcció d'estructures d'escenaris a l'aire lliure, per a la suspensió d'aparells d'il•luminació i so escènic, com a suport d'elements escenogràfics. Els tubs solen tenir un diàmetre normalitzat de 48 o 50 mil•límetres i disposen d'un sistema d'unió entre ells senzill i segur.
En el treball de camp 01 realitzat entre novembre de 2009 i gener de 2010, el terme "truss" ha obtingut més d'un 70% d'acceptació, front a un 30% que usava el nom comercial de l'element per referir-se a ell.
Per aquest motiu, es proposa com a terme principal "truss" en lloc de "biga de gelosia", que no empra ningú dins el món de l'espectacle.

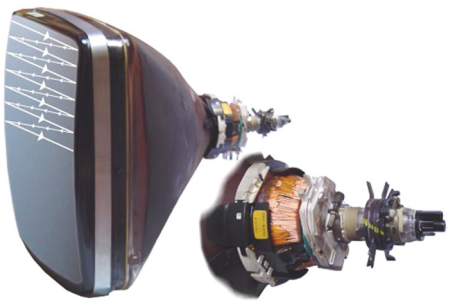

truss (www.alibada.com ; www.ligelighting.com ; www.eurolift.com ; www.best-b2b.com)

2493 **tub de raigs catòdics** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es tubo de rayos catódicos
fr tube cathodique
it tubo catodico
en cathode ray tube
en CRT
de Kathodenstrahlröhre

Tub de buit que conté un canó d'electrons (una font d'electrons) i una pantalla fluorescent, és a dir, un tipus de pantalla.

tub de rajos catòdics (www.xoomer.virgilio.it)

2494 **tub fluorescent** n m
<Electricitat>

es tubo fluorescente
fr tube fluorescent
it tubo fluorescente
en fluorescent tube
de Leuchtstoffröhe

Làmpada de descàrrega en què la llum és produïda principalment per l'excitació, mitjançant la radiació ultraviolada de la descàrrega, d'una capa de substància fluorescent dipositada a l'interior.

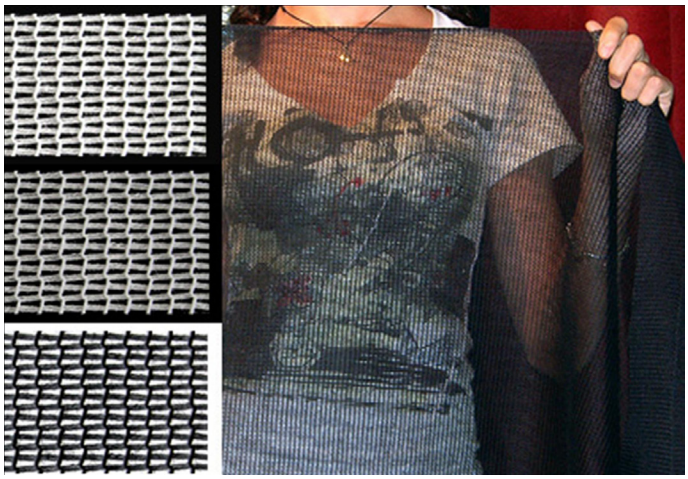
tubs fluorescents (JSG ; www.kfins.fr)

2495 **tul** n m
<Materials>

es tul
fr tulle
it tulle
en Scrim
en tulle
de Tüll

Teixit de seda, cotó o fibres sintètiques, transparent o translúcid, de malla reixada, fet generalment amb tres sèries de fils que fan, successivament, un d'ordit i dos de trama.

NOTA: El tul pot ser de malla reixada hexagonal, que és elàstic i apte per treballar sobre un bastidor en tensió, o de malla reixada rectangular o quadrada, que és estable i utilitzada com a element escenogràfic penjat, que s'utilitza en trossos de fins a 12 m d'amplada com a suport d'elements corporis, per crear determinades atmosferes i per fer aparicions.

tul de malla rectangular (Gobelin) (www.peroni)

2496 **tupí** n f
<Eines>

veg. **fresadora** n f

Uu

2497 **ubicació** n f
<General>

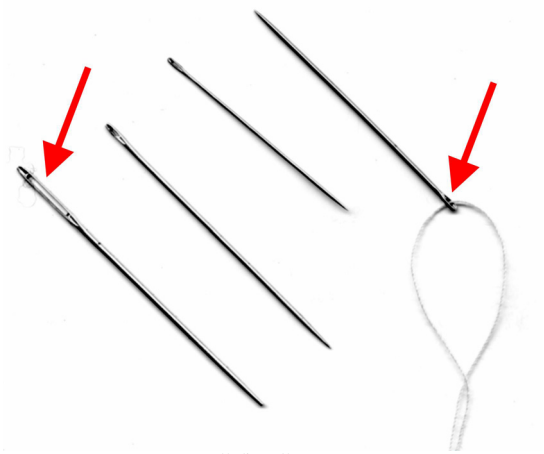
veg. **posició** n f

2498 **ull d'agulla** n m
<Sastreria i caracterització>

es ojo de la aguja
fr trou d'une aiguille
it cruna di ago
en eye of a needle
de Nadelöhr

Forat que té l'agulla de cosir en un dels seus extrem per on es fa passar el fil.

NOTA: Tot i que l'agulla de cosir té més de 20 mil anys, l'ull no va ser inventat fins l'any 1826, i difós comercialment a partir de 1885 amb el perfeccionament de les màquines estampadores per a la seva producció industrial.

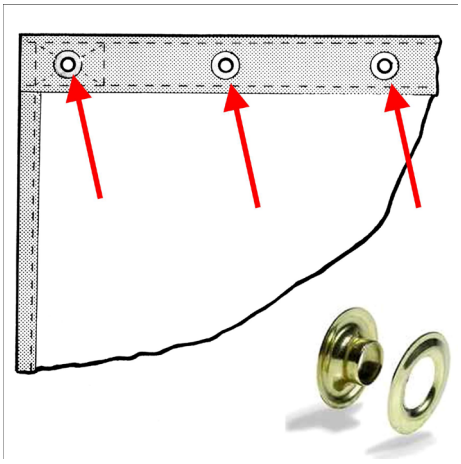
ull d'agulla JSG

2499 **ullet** n m
<Materials>

es ojetillo
es ollao
fr oeillet
it occhiello
en oyelet
de Oese

Anelleta metàl·lica amb què hom sol reforçar un forat en un teixit o altre material semblant.

NOTA: Es munta en cadascun dels forats reforçats amb una anella de metall que hi ha a la part superior de les cortines de teatre per fer-hi passar les vetes amb què es pengen.

ullet JSG

2500 **univers** n m
<Il·luminació escènica>

sin. compl. **univers DMX** n m

es universo
fr univers DMX
it universo DMX
en universe
de DMX-Linie
de Universe

Límit de 512 canals del protocol DMX512

2501 **univers DMX** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **univers** n m

2502 **USB** n m

<Àudio, vídeo i control informàtic>

es USB
fr bus USB
fr USB
it chiavetta USB
it USB
en USB
en USB connector
de USB

Estàndard de bus que, mitjançant l'ús d'un sol cable de telecomunicacions, simplifica la integració automàtica dels perifèrics que es connecten a un ordinador.

NOTA: La sigla prové de l'anglès universal serial bus (bus en sèrie universal).

2503 **utensili** n m
<Eines>

veg. **eina** n f

2504 **utilleria** n f
<Attrezzo i efectes especials>

sin. **attrezzo** n m

2505 **utilleria de mà** n f
<Attrezzo i efectes especials>

veg. **attrezzo de mà** n m

Vv

2506 **vagó** n m
<Elements escènics>

sin. **carra** n f

2507 **valor** n m
<Escenografia. Tècniques de taller>

es valor
fr valeur (couleur)
it intonazione
en value (colour)
en Wert (Farbe)

Propietat d'un color per la qual es distingeix com a clar o fosc.

2508 **vano** n m
<Attrezzo i efectes especials>

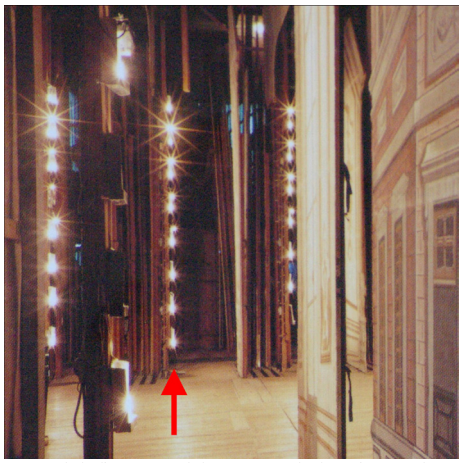
veg. **ventall** n m

2509 **varal** n m
<Il·luminació escènica>

es varal
fr portant
it barra luci verticale
en boom
en light tormentor
de Senkrechte Stange

Sèrie de làmpades equipades sobre una fusta que es munta verticalment darrera dels decorats amb l'ajuda d'un ganxo.

NOTA: Actualment, en desús.

varal de l'escenari del Drottningholm Theatre de Stockholm (The Drottninholm Court Theatre. Its advent, fate and preservation. Foto: Max Plunger. 1993. Stockholm. Byggförlaget.)

2510 **varietats** n f pl
<General>

es variedades
fr variété
it varietà
en variety
de Variété

Espectacle compost de diverses atraccions o peces que no tenen un lligam entre elles.

2511 **vedet** n f
<General. Oficis>

es vedet n f
es vedete n f
fr vedette
it vedette
en star
de Hauptdarsteller

Artista principal d'un espectacle de revista o de varietats.

2512 **vellut** n m
<Materials>

es terciopelo
fr velour
it velluto

diferents mostres de vellut (www.classactfabric.com ; www.simplesimonfabric.com)

en velour
en velvet
de Samt
de Velour

Teixit de seda, de llana, de cotó, etc., llis d'una cara i de l'altra cobert de pèl tallat o arrissat.

2513 **velocitat de canvi(control)** n f
<Il·luminació escènica>

es velocidad de cambio
fr temps de fondu
it modifica proporzionale dei tempi
it rate
en fade time (lighting)
en rate (lighting)
de Überblendgeschwindigkeit
de Überblendzeit

La velocitat de canvi d›una transició de llum.

2514 **velocitat de reproducció** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es velocidad de cinta
fr vitesse de défilement
it velocità del nastro
en tape speed
de Bandgeschwindigkeit

Velocitat de la cinta magnètica en els capçals de gravació o de lectura d'un magnetòfon.

NOTA: La gravació sobre cinta magnètica es troba en desús.
Les velocitats de gravació i reproducció d'una cinta magnètica d'àudio són:
- 2,38 cm / s - Quan interessa la durada de la gravació en detriment de la qualitat d'aquesta.
- 4,76 cm / s - Velocitat lenta, usada pels enregistraments de veu de llarga durada.
- 9,52 cm / s - Velocitat usada en la majoria dels aparells domèstics, que proporciona una qualitat raonable per la veu.
-19,05 cm / s - Velocitat lenta professional, utilitzada per la majoria d'estacions de ràdio pels anuncis comercials.
- 38,1 cm / s Velocitat usada en l'enregistrament professional de música.
- 76,2 cm / s - Velocitat més alta, usada per millorar la resposta dels aguts i per a la gravació de música clàssica.

2515 **velocitat de transmissió** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es velocidad de transmisión
fr vitesse de transmission
it velocità di trasmissione
en transmission rate
en transmission speed
de Übertragungsrate

Nombre de bits transmesos per segon, equivalent a la ^velocitat de símbol^ multiplicada pel nombre de bits que representa cada símbol.

2516 **velocitat variable** n f
<Maquinària>

es velocidad variable
fr vitesse variable
it velocitá regolabile
en variable speed
de stufenlos regelbare Geschwingigkeit

Capacitat de que disposen alguns equips aeris motoritzats de moure a diferents velocitats la barra o el tir.

2517 **venda anticipada** n f
<Producció i administració>

es venta anticipada
fr prévente des billets
it prevendita
en advance booking
de Vorverkauf

Entrades que es venen en les jornades anteriors a la representació.

2518 **vent** n m
<Elements escènics>

es cable guia
es retenida
es tirante
es viento
fr fil de gare
it cima
it trattenuta
it vento
en brail line
en breast line
en guide line
en trip line
de Geitau

Corda o joc de cordes que, lligat a un tir o a una barra, pot modificar la posició de l´esmentada barra i el lloc que el teló o l'objecte suspès d'ella té a l'escenari, o evitar el moviment lateral d'un element escenogràfic sospès.

NOTA: Són usats cables tensats entre les taules i la pinta, o bé, carrils muntats als laterals de l'escena.

2519 **ventall** n m
<Attrezzo i efectes especials>

sin. compl. **vano** n m

es abanico (de mano)
fr éventail
it ventaglio
en fan (hand)
de Handfächer

Instrument format per un tros de paper, de tela, etc., de forma semicircular muntat sobre làmines primes de fusta, de vori, etc., mòbils al voltant d'un piu situat en el centre de figura, la qual cosa permet desplegar-lo en forma de semicercle o plegar-lo, emprat per fer-se aire.

ventalls (www.mercatus.usal.es)

2520 **ventar** v tr
<Maquinària>

es atirantar
es ventear
fr faire bouger
it spostàre
en trip, to
de auslösen

Acció de modificar la posició d'algun element sospès de la seva plomada natural.

2521 **ventilació** n f
<General. Parts del teatre>

es ventilación
fr ventilation
it ventilazione

en ventilation
de Ventilation

Obertura que serveix per ventilar una cambra.

2522 **ventilador** n m
<Attrezzo i efectes especials>

es ventilador
fr ventilateur
it ventilatore
en fan
de Ventilator

Màquina o instrument per refrescar o renovar l'aire d'un lloc tancat.

NOTA: Usat escènicament per efectes especials, com moure roba, neu, etc…

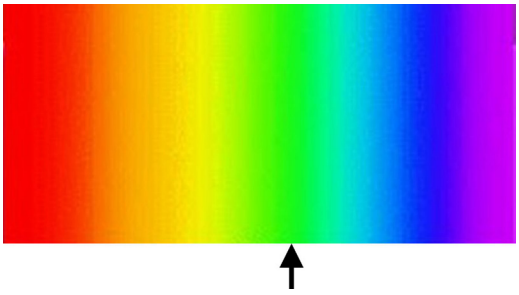

diferents tipus de ventiladors usats al teatre
(www.solerpalau.com)

2523 **verd** n m
<General>

es verde
fr verd
it verde
en green
en grün

Color que es troba en l'espectre electromagnètic visible situat entre el groc i el blau amb una longitud d'ona aproximada de 5000 A.

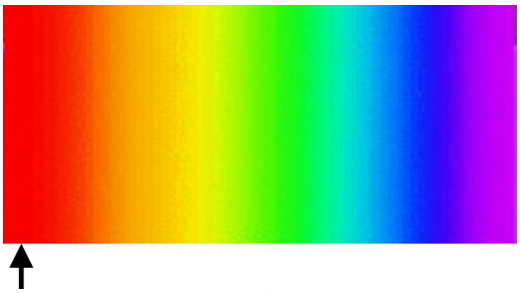

verd JSG

2524 **vermell** n m
<General>

es rojo
fr rouge
it rosso
en red
de rot

Color que es troba en l'espectre electromagnètic visible al final de la banda i al costat de l'ataronjat, amb una longitud d'ona aproximadament de 7.000Aº

vermell JSG

NOTA: Es considera un dels tres colors primaris de la mescla additiva.

2525 **vernís** n m
<Materials>

es barniz
fr vernis
it smalto
it vernice
en glaze
de Glanzlasur

Dissolució d'una o més resines en un oli o líquid volàtil que hom aplica a una superfície i que, una vegada seca, forma una capa que li dóna brillantor, resistència a l'aire i a la humitat, aïllament elèctric, etc.

NOTA: Substància usada en els tallers d'escenografia, que serveix per modificar les tintes per tal de donar més brillantor, més adherència o per protegir alguns materials.

aplicació de vernís amb brotxa
(www.gharexpert.com)

2526 **vernís sintètic** n m
<Materials>

veg. **esmalt sintètic** n f

2527 **versió** n f
<Representació>

es versión
fr version
it versione
en version
de Version

Manera de referir una cosa contraposada a una altra manera, manera d'interpretar els fets.

2528 **vespre** n m
<General>

es noche
fr soir
it sera
en evening
de Abend

Part del dia compresa entre la tarda i la nit.

2529 **vessat (color)** adj
<Sastreria i caracterització>

veg. **sagnat (color)** adj

2530 **vestíbul** n m
<General. Parts del teatre>

es foyer
es vestíbulo
fr foyer
it ridotto del pubblico
en foyer
en lobby
de Foyer

Cambra situada a l'entrada d'una sala d'espectacle, que serveix de zona d'espera pel públic abans d'entrar a l'interior de la sala.

2531 **vestidor -a** n m, f
<Sastreria i caracterització>

veg. **ajudant -a de vestuari** n m, f

2532 **vestit** n m
<Sastreria i caracterització>

es traje
es vestido
fr costume
it costume
en costume
de Kostüm

Peça o conjunt de peces amb què es cobreix el cos i els membres amb exclusió de la roba blanca o interior.

diferents vestits pel figurí de Julieta
de "Romeo i Julieta" de W. Shakespeare JSG

NOTA: Els vestits expressen les característiques d'un personatge, l'època històrica i estan d'acord amb la dramatúrgia d'una producció particular.

2533 **vestuari** n m
<Sastreria i caracterització>

es vestuario
fr costume
it costumi
en costume
de Kostüm

Conjunt dels vestits que té una persona, especialment un actor per portar-los en escena.

2534 **vestuari d'assaig** n m
<Sastreria i caracterització>

veg. **roba d'assaig** n f

2535 **vestuari d'assaig** n m
<Sastreria i caracterització>

es vestuario de ensayo
fr costume pour la répétition
it costume per prove
en rehearsal costume
de Probenkostüm

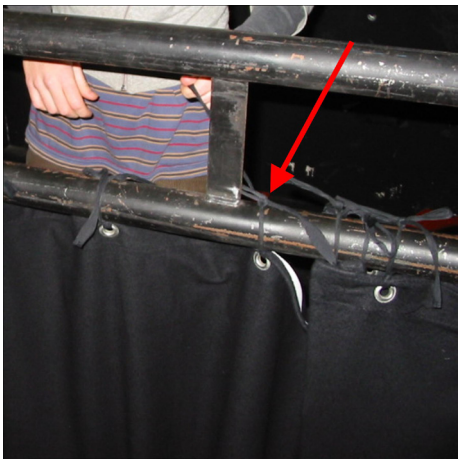
Peces de roba que simulen els vestits que portaran en la representació usats durant els assajos

2536 **veta** n f
<Escenografia. Cortinatges>

es cinta
es veta
fr nouette
fr lacette
it laccetto
en ribbon
de Bindeband

Corda prima o cinta que serveix per lligar les cortines o els decorats penjats de les barres o de les guies.

OBSERVACIONS: de. www.gerriets.com

veta d'un cortinatge negre JSG

2537 **VGA** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es VGA
fr VGA
it VGA
en Video Graphics Array
en VGA
de Video Graphics Array
de VGA

Estàndard de vídeo amb una resolució de 640 x 480 píxels.

2538 **VHS** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es VHS
fr VHS
it VHS
en VHS
en Vídeo Home System
de VHS

Sistema de vídeo domèstic que empra videocassets amb cinta magnètica de mitja polzada, comercialitzat com a marca registrada per l'empresa JVC.

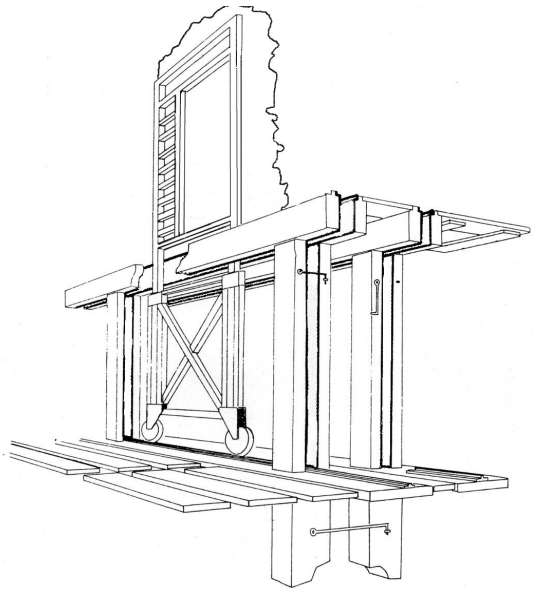
NOTA: VHS és l'acrònim anglès de Vídeo Home System.

2539 **via** n f
<General. Parts del teatre>

es ranura para bastidor
fr costière
it strada
it tagli
en grooves
de Freifahrt
de Freifahrtschlitz

Espai de 5 a 8 cm d'amplada sobre les taules d'un escenari, per on es fan córrer els falsos bastidors i els tascons.

NOTA: Actualment, en desús.

via JSG

2540 **vídeo** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es vídeo
fr vidéo
it video
en video
de Video

Tècnica d'enregistrament i de reproducció, mitjançant suport magnètic, de la imatge i del so.

2541 **vídeo compost (NTS, PAL, SECAM)** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es video compuesto
fr video composite
it video composito
en composite video
de Composite Video

Format de senyal d'un televisor analògic (només imatge) abans que es combina amb un senyal sonor i modulada en una radio freqüència (RF) portadora.

2542 **videocasset** n f
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es video casete
fr cassette video
fr K7-video
it videocassetta
en video cassette
de Videokasette

Casset per a l'enregistrament i la reproducció de senyals de vídeo i d'àudio.

2543 **videocasset,** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

videocasset JSG

veg. **magnetoscopi de casset** n m

2544 **violat** n m
<General>

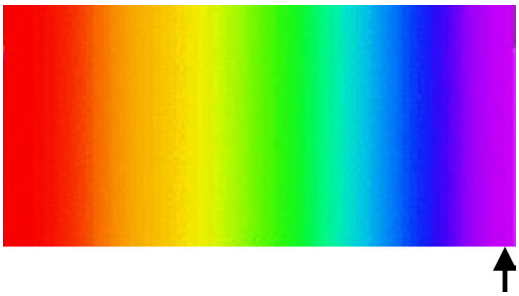
veg. **violeta** n m

2545 **violeta** n m
<General>

sin. compl. **violat** n m

es violeta
fr violet
it violetto
en violet
de violett

Color morat de to clar que es troba en l'espectre en una longitud d'ona de 4.000Aº aproximadament i és l'última de les vibracions visibles.

violeta JSG

2546 **vis** n m
<Materials>

sin. compl. **caragol** n m

es tirafondo
fr vis
it vite
en screw
de Schraub

Tija cilíndrica o cònica, proveïda o no de cabota, que té a la perifèria un filet helicoïdal continu que permet d'introduir-la, en fer-la voltar, en un material menys dur.

NOTA: Hi ha diferents tipus de cargols segons com sigui la forma de la cabota, el gruix de la tija, la secció del filet, el pas de rosca o la longitud. Els cargols cònics -per a fusta- són introduïts encaixant per les espires en buit que ells mateixos obren per l'acció combinada de la pressió exercida damunt d'ells amb el tornavís i de la rotació que aquest els imprimeix.

visos JSG

2547 **viseres** n f pl
<Il·luminació escènica>

es visera
fr coupe flux
fr volet
it alette paraluce
it bandiere
it saracinesca
en barndoor
de Torblende

Dispositiu ajustat a la boca del projector per emmarcar o reduir el feix de llum i evitar que la llum inundi accidentalment zones de l'escena que no s'han il·luminar.

viseres (www.fullwave.com)

2548 **visual** n f
<Escenografia>

es visual
fr ligne de visibilité

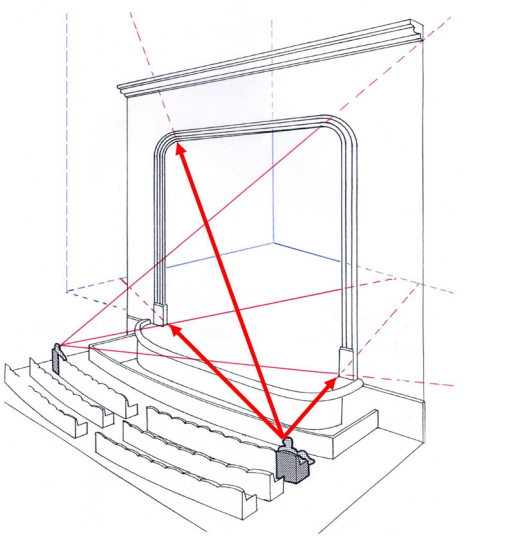
it traguardo
en line of sight
en line of vision
en sight line
de Sitchlinie

Línia recta imaginària que va des de l'ull de l'espectador fins a un objecte dins l'escenari.

2549 **visual descoberta** n f
<Escenografia>

es línea de visión
fr ligne de visibilité
it traguardo
en sight line
de Sichtlinie

Línia imaginària que permet a tots els espectadors de veure correctament l´escena, amb ella es determina el desnivell de la sala, la distribució de les butaques, la posició de bambolines, cametes, telonets, …

visuals de descoberta JSG

2550 **vol** n f
<Maquinària>

es tramoya para vuelos
es vuelo
fr vol
it apparecchio per volare
en flying equipment
de Flugwerk

Evolució aèria per sobre les taules de l´escena de personatges o elements de decorat sospesos d'un equip muntat al teler.

NOTA: Actualment, es defineixen bàsicament tres tipus de vol: vertical, pendular i de moviment combinat.

vol (www.pastoretsdecalaf.cat)

2551 **volada** n f
<General. Parts del teatre>

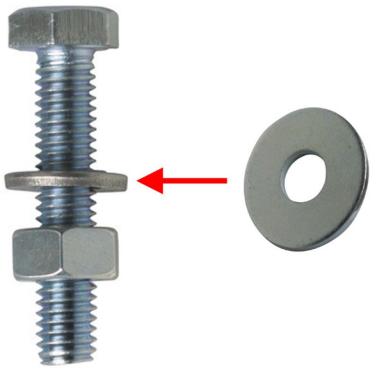
es voladizo
es volado
fr cantilever
fr console
it morsa a gambo
en cantilever
de Ausleger
de Kragarm

Part d'un edifici que surt enfora del mur que la sosté, sense tenir altre aguant

NOTA: Dins el teatre, trobem volades, habitualment, en els ponts del teler i el prosceni.

2552 **volandera** n f
<Materials>

es arandela
es golilla
fr rondelle
it rondella
en washer

volandera JSG

de Unterlgscheibe

Peça en forma de corona circular que es posa al voltant d'un eix, com la que es posa a l'extrem de l'eix d'un carro entre la roda i la clavilla.

OBSERVACIONS: Mal anomenada habitualment amb el castellanisme "arandela".

2553 **voltatge** n m
<Electricitat>

es tensión
es voltaje
fr voltage
it voltaggio
en voltage
de Spannung

Tensió elèctrica expressada en volts.

2554 **voltatge d'entrada** n m
<Electricitat>

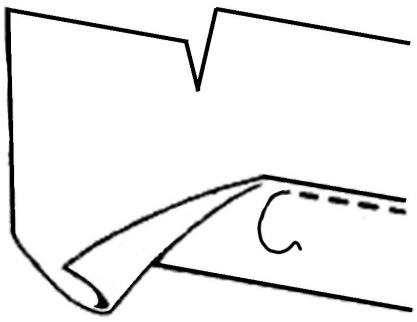
es voltaje de entrada
fr tension à l'entrée
it tensione a l'entrata
en input voltage
de Eingangsspannung

Tensió elèctrica expressada en volts que entra en un aparell, una màquina, etc.

2555 **voltatge de sortida** n m
<Electricitat>

es voltaje de salida
fr tension de sortie
it tensione d'uscita
en ouput voltage
de Ausgansspannung

Tensió elèctrica expressada en volts que produeix un generador, una bateria, etc.

vora.jpg

2556 **vora** n f
<Sastreria i caracterització>

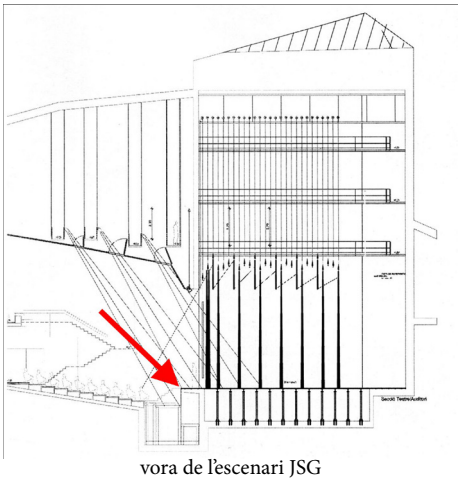
es dobladillo
fr ourlet
it orlo
en hem
de Saum

Part extrema d'una peça de roba doblegada i cosida.

2557 **vora (de l'escenari)** n f
<General. Parts del teatre>

es borde (del escenario)
fr bord de scène
it limite (del palco)
en lip (of stage)
de Rand (der Bühne)
de Vorderkrante (der Bühne)

Part extrema de la superfície de l'escenari, allà on es produeix un canvi de nivell.

vora de l'escenari JSG

Xx

2558 **xapa metàl·lica** n f
<Materials>

es chapa metálica
es lámina metálica
es metal laminado
fr tôle
it lamiera
en sheet metal
de Blech

Planxa o placa prima de metall.

2559 **xaperton** n m
<Materials>

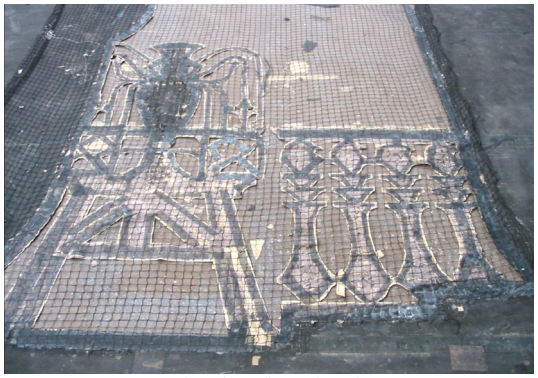
veg. **cinta americana** n f

2560 **xarnera** n f
<Ferreteria escènica>

veg. **frontissa** n f

2561 **xarpellera** n f
<Materials>

veg. **arpillera** n f

xarxa de reforç d'un teló calat JSG

2562 **xarxa** n f
<Materials>

es red
fr filet
it rete
en net
de Netz

Teixit, amb fils nuats formant una retícula de malles quadrades o rombals, fet amb fils de cànem, cotó o fibres artificials en forma de malla, que forma uns quadrats de 2 a 5 cm, que s'utilitza per mantenir els calats dels telons i rompiments.

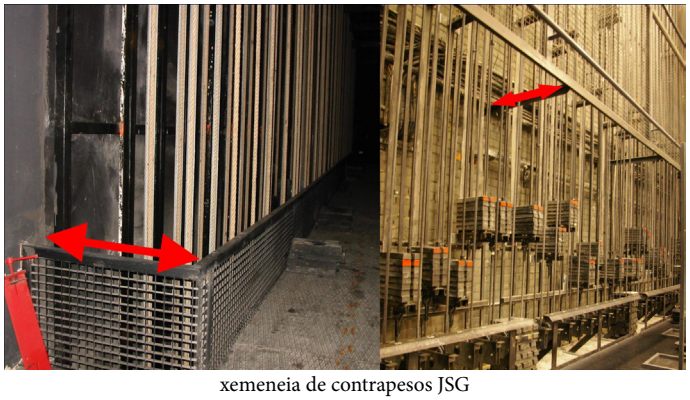

xarxa protectora (www.incord.com)

2563 **xarxa protectora** n f
<Seguretat i riscos laborals>

es malla de protección
fr filet de protection
it rete di securezza
en protective mesh
en protective netting
de Schutznetz

Sobre la fossa d'orquestra, xarxa desplegada sota, sobre els músics, per amortir caigudes accidentals d'objectes o persones des del prosceni.

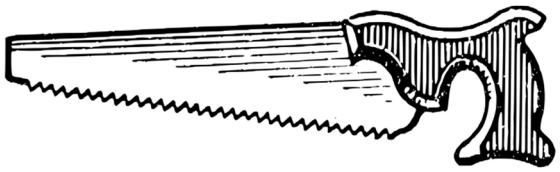
NOTA: Element de seguretat encara no generalitzat, és usat en alguns teatres d'òpera europeus.

xemeneia de contrapesos JSG

2564 **xemeneia de contrapesos** n f
<General. Parts del teatre>

es chimenea
fr cheminée de contrepoids
it trombe dei contrapesi
en cradle duct

Espai que es troba entre la paret lateral interior de l'escenari i el pont de maniobra, per on pugen i baixen les guies, les àncores i els contrapesos dels equips.

xerrac JSG

NOTA: Per aquest costat del pont de maniobra, es troben fixats els frens de les cordes de maniobra..

2565 **xerrac** n m
<Eines>

es serrucho
fr scie
it sarracco
it sega
it segaccio a mano
en saw
de Säge

Eina que consisteix en una fulla d'acer d'aproximadament 1 mil·límetre de gruix, d'una certa rigidesa, però alhora amb una mica de flexibilitat, amb dents en un dels cantells, i amb agafador o mànec, per ésser agafat amb una mà, fixat a l'extrem més ample de la fulla.

2566 **XGA** n m
<Àudio, vídeo i control informàtic>

es XGA
fr XGA
it XGA
en Extended Graphics Array
en XGA
de XGA

Estàndard de visualització d'ordinador introduït per IBM el 1990, que ofereix una resolució de 1024x768 píxels amb 256 colors, o 640x480 amb color de 16 bits.

NOTA: XGA és l'acrònim anglès de eXtended Graphics Array.

2567 **xocolatina** n f
<Elements escènics>

veg. **contrapès** n m

Zz

2568 **zenital** n m
<Il·luminació escènica>

veg. **projector zenital** n m

2569 **zona de públic i sala** n f
<General. Parts del teatre>

es recintos del público
fr zone publique
it spazi per il pubblico
en front of house
en FOH
de Publikumsbereich
de Vorderhaus

L'espai públic utilitzat pel públic, com ara auditoris, sales de descans i el vestíbul.

2573 **zona fosca** n f
<Il·luminació escènica>

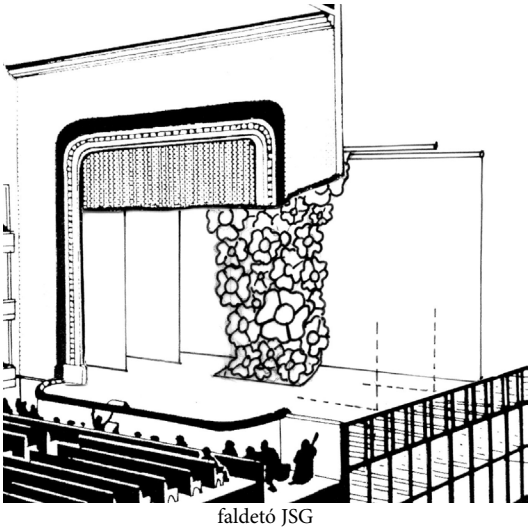
es punto muerto (iluminación)
fr zone sombre
it punto morto non ben illuminato
en dead spot
de Dead Spot
de Tote Ecke

Àrea insuficientment il·luminada.

ANNEX DE TERMINOLOGIA CATALANA.

En la versió final de la tesi ha estat dolorós de suprimir alguns termes en català que no tenen traducció en altres llengües. Alguns fan referència bàsicament a escenografia i maquinària escènica i han estat usats bàsicament en els tallers d'escenografia i teatres barcelonins. Entre ells es troben els que fan referència a decorats de repertori: sala blanca, sala mitjana, sala moderna, sala rica i saló. Tots ells fan referència a una mena de decorat que representa una cambra d'una casa o d'un palau. Els adjectius que acompanyen al terme principal estereotipava la decoració d'aquest espai. Aquesta mena de decorats foren molt emprats durant més de mig segle per companyies professionals i amateurs, sovint eren pintats sobre paper i arrendats als tallers d'escenografia, o bé formaven part de l'estoc de decorats d'alguns teatres on se solien representar drames i comèdies de repertori.

D'altres termes com passar de tinta, netejar color o pot del tremp són de l'argot dels tallers d'escenografia. També hi són aquells que donen nom a elements escenogràfics d'acord amb la seva posició a escena: front, lateral, obliqua; i les tires usades pel reforç dels antics decorats pintats sobre paper. Referents a la maquinària escènica s'hi troben termes com el practicable a l'alemanya o a la italiana que diferencien dues formes de practicables plegables. Termes inexistents en la totalitat de les llengües de la tesi com el travesser de transport només usat en els països mediterranis.

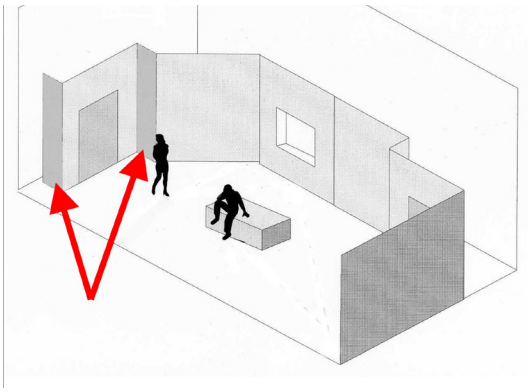

faldetó JSG

faldetó n m

Taller d'escenografia

Element escenogràfic de roba o de paper que, suspès del teler, arrossega la seva part inferior sobre les taules perquè no es vegi la línia de contacte amb l'escenari i faci la sensació de sens fi.

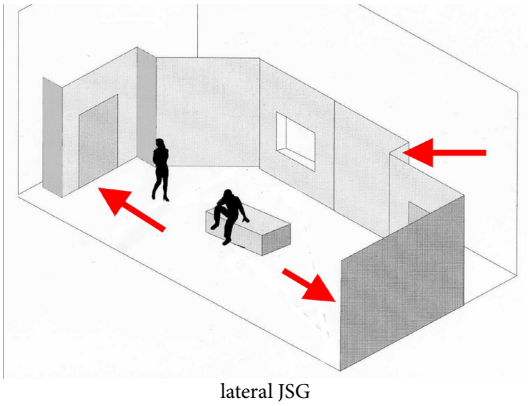

front JSG

front n m

Taller d'escenografia

Bastidor armat que se situa paral·lelament a la boca de l'escenari, de cara a l'espectador, a dreta o esquerra de l'escena.

lateral JSG

lateral n f

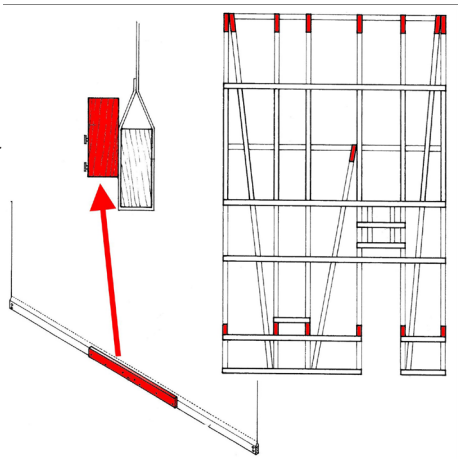
Taller d'escenografia

Element escenogràfic situat perpendicularment a la boca de l'escenari.

llepassa n f

Tècniques de maquinària

Llata que s'utilitza per a fixar amb puntes els muntants, travessers i tornapuntes d'un bastigi armat.

llepassa JSG

màquina de llamps n m

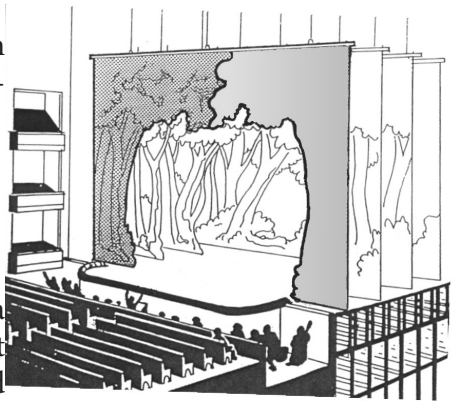
Tècniques de maquinària

Caixa equipada amb làmpades flash o pols de magnesi.

meu! meva! interj

Tècniques de maquinària

Veu usada pel maquinista, significant que té ben agafat un element de decorat, un element escènic passat per un company.

mig_rompiment JSG

mig rompiment n m

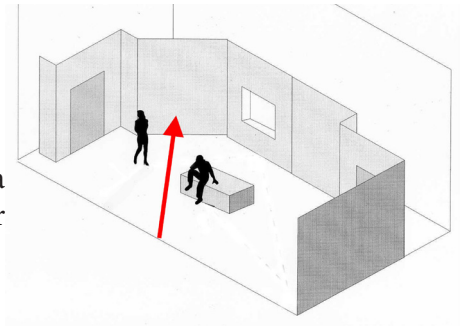
Taller d'escenografia

Element escenogràfic que reuneix les característiques d'una cameta i d'una bambolina en una sola peça i que, combinat amb un altre element, permet la major o menor amplitud d'un rompiment.

netejar el color v tr.

Taller d'escenografia

En un decorat pintat, repassar un color sobre la primera mà de la campida, principalment en decorats de tinta plana, per tal que aquest quedi ben llis.

obliqua JSG

obliqua n f

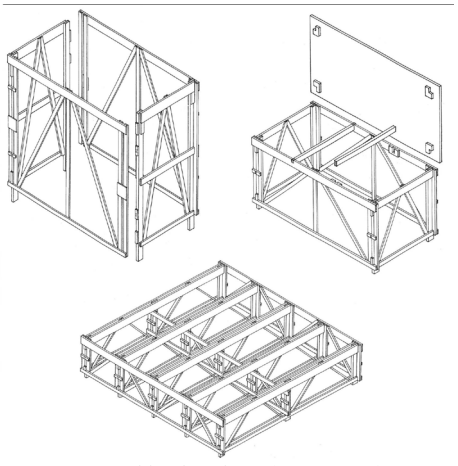
Taller d'escenografia

Element escenogràfic armat que se situa en una posició intermèdia entre la visual i el front, obliquament a l'escenari.

passar de tinta v tr

Taller d'escenografia

En un decorat pintat, passar una línia de tinta pel perfil del dibuix al carbó, per tal que aquest no desaparegui en les primeres mans de pintura.

practicable a la italiana (MPSNENO)

picar un decorat v tr

Tècniques de maquinària

Tibar lleugerament i deixar anar de cop els tirs de corda d'un equip manual perquè l'augment de càrrega dinàmica els dilati lleugerament i el decorat penjat baixi de nivell uns centímetres.

pot del tremp nm

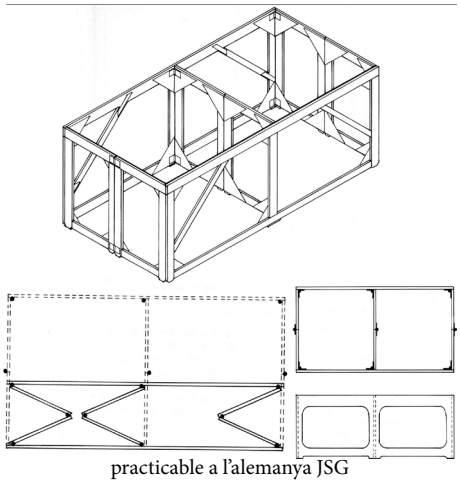
Taller d'escenografia

Olla de fang o pot metàl·lic on es diposita el tremps per pintar a la paleta.

practicable a la italiana n m

Tècniques de maquinària

Practicable que es munta amb crosses, teleres i trapes, els elements del qual queden separats en desmuntar-se.

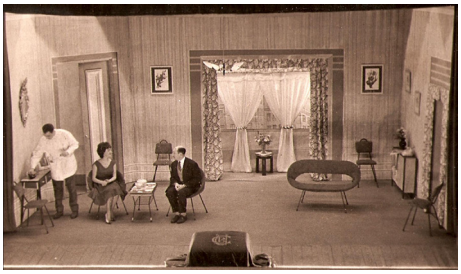

practicable a l'alemanya JSG

practicable a l'alemanya n m

Tècniques de maquinària

Practicable que no augmenta les seves dimensions en ser plegat.

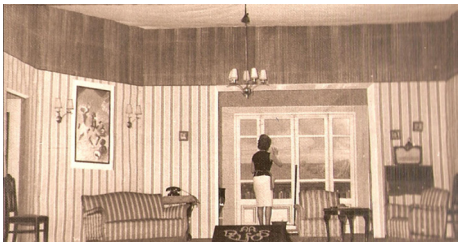

sala blanca JSG

sala blanca n f

Taller d'escenografia

Decorat que representa l'interior d'una casa amb parets en tons llisos i predominantment modesta, que s'utilitza en el decorat de repertori.

sala mitjana JSG

sala mitjana n f

Taller d'escenografia

Decorat que representa l'interior d'una casa amb parets pintades llistades, portes amb llinda, arrambadors de fusta i una decoració corresponent a la primera meitat del segle XX, que s'utilitza en el decorat de repertori.

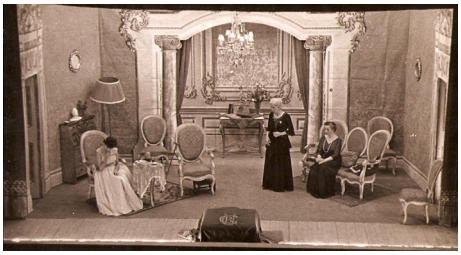

sala moderna JSG

sala moderna n f

Taller d'escenografia

Decorat que representa l'interior d'una casa amb una decoració actual, que s'utilitza en el decorat de repertori.

sala rica JSG

sala rica n f

Taller d'escenografia

Decorat que representa l'interior clàssic d'una casa amb parets endomassades, llindes neoclàssiques i elements que denoten riquesa, que s'utilitza en el decorat de repertori.

saló JSG

saló n m

Taller d'escenografia

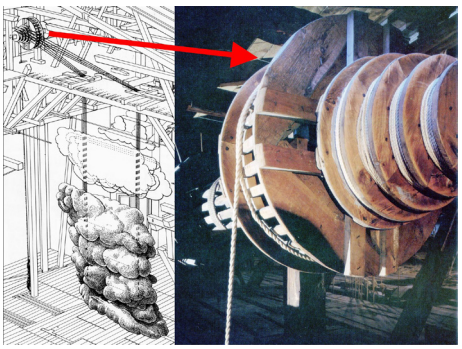
Decorat que representa l'interior d'un palau habitualment en estil barroc, rococó o neoclàssic, que s'utilitza en el de-

corat de repertori.

tambor desmultiplicador n m

Tècniques de maquinària

Tambor compost per una sèrie de cilindres de diferent diàmetre disposats sobre un mateix eix, utilitzat en els moviments escènics, trucs o mutacions quan es necessari moure els tirs a diferents velocitats simultàniament.

tambor desmultiplicador del Drottningholm Court Theatre d'Stockholm (Foto de Max Plunger)

ÍNDEX CASTELLÀ

a, 2343
a boca, 4
¡a escena!, 5
a la derecha de embocadura, 293
a la vista, 403
¡a sus puestos!, 5
aac, 560
abajo, 3, 4
abajo centro, 291
abajo derecha, 293
abalorio, 1804
abanico (de mano), 2519
abono de temporada, 13
abrazadera, 1264
abrazadera C, 1266
abrazadera de manguera, 15
abrazadera de presión, 14
abrazadera de resorte, 1838
abrazadera de vara, 311
abrazadera G, 1267
abrazadera Nicopress, 14
abrazadera para cable, 1275
acabar, 16
accesorios, 179
acción simultánea, 1049
aceite de linaza, 1707
aceitera, 1933
acento, 1501
acento (iluminación), 17, 1081, 1180
acero, 18
acoblar las varas, 118
acometida, 630
acomodador -a, 21
acoplar, 118
acople, 2064
acotaciones, 24
acto, 25
actor actriz, 26
actuación, 27
actuación especial, 153
actuar, 29
acuerdo, 663
acuerdo de cooperación, 23
acústica, 32
acústica variable, 33
acústico, ca, 31
adaptador, 34
adaptar, 35
ADB 65.2, 36
adelante del escenario, 4, 290
adhesivo, 38
adjetivo, 39
adjuntar, 40
administración, 41
administrador, 42
administrador -a, 830
advertencia de prevención, 1957
afinador -a, 45
afinar, 46
afirmar las varas, 118
aforada, 784
aforar, 48
aforo, 438
aforo libre, 2219
agencia de transportes, 49
agencia de venta de entradas, 50
agencia de venta de localidades, 50
agente, 1524
agente de transportes, 51
aguja (de coser), 53
aguja de máquina de coser, 56
ahora!, 107
aire acondicionado, 63
aislante, 62
ajustar, 70
ajustar el ángulo, 1148
al máximo, 1563
alambre, 1163
alargador eléctrico corto, 85
alarma de incendio, 73
aletilla, 80
alfiler, 54
alfombra, 1111
alicate, 82
alicates de corte, 83
alimentación de aire comprimido, 1950
alimentación principal (electricidad), 84
alma, 117
almacén, 1515
almacén de decorados de repertorio, 1518
almacenar, 933
alojamiento, 87
alquilar, 1466
alta definición, 88
altavoz, 89
altavoz de escenario, 93
altavoz de retorno, 1625
altavoz de sala, 92
¡alto!, 2016
altoparlante, 89
altura, 74
alzado frontal, 77
alzado posterior, 78
alzar, 967
amarillo, 1277
ámbar, 97
americana, 704
amianto, 101
amollar, 102
amortiguar, 124
ampere, 103
amperio, 103
ampliar, 913
amplificador, 105
amplificar (sonido), 106
análisis del libreto, 877
análisis del texto, 877
anaranjado, 175
ancho, 104

anchura, 104
áncora, 109
andamio, 249
andén de decorados, 1517
andén de escenografía, 1517
anexo técnico al contrato, 1176
anfiteatro, 99, 100
ángulo de apertura, 114
ángulo de campo, 113
ángulo de inclinación, 111
ángulo de paneo, 115
ángulo de panorámica, 115
ángulo de proyección, 112
ángulo del haz luminoso, 114
anhídrido carbónico, 826
anilina, 116
anotador -a de ballet, 1681
ante, 120
anteescena, 2014
anteescena avanzada, 1059
antorcha, 2452
añadir pistas a una grabación, 2077
apagado gradual (sonido), 1196
apagar, 10, 123, 1079
apagar el volumen, 12
aparcar un canal, 125
aparejo, 1733
aparejo de poleas, 1733
aparición, 127
apertura de la embocadura, 1694
aplauso, 129
apoyos laterales de baterías (para piso), 1034
apresto, 388
apuntador -a, 134
apuntar, 135
apunte, 134
arandela, 2552
araña, 136
archivo de sonido, 1177
arco de proscenio, 137
arco del proscenio, 930
arco voltaico, 1394
área de actuación, 1048
área de descarga, 1623
área de público de pie, 139
área del regidor, 330
áreas del piso del escenario, 140
argolla, 311
argolla de plafón, 110
arlequín, 143
armazón de practicable, 740
armazón del vestuario, 726
armella abierta, 202
armella cerrada, 203
armero, 146
armilla, 740, 2366
armónico, 1304
arnés de seguridad, 148
arnés de trabajo, 148
arnés para vuelos, 147
arpillera, 149
arreglar (música), 151
arreglo musical, 150
arriba, 6, 750
arriba centro, 1193
arriba derecha, 1194
arriba el telón!, 107
arriba izquierda, 1195
arrojes, 723
artefacto de iluminación, 855
artefacto para efecto de olas, 356
artista, 152
artista invitado, 153
ArtNet, 154
as de guia, 1237
asbesto, 99
ascensol del personal, 157
ascensor, 156
asistencia, 173
asistente -a del regidor, 68
asistente de coreografía, 445
asistente de vestuario, 65
asistente del director, 174
asistente del director técnico, 67
aspa de amarre, 2161
aspiradora, 158
assistente de dirección, 66
atar, 1151, 1448
atenuar, 124, 1079
atiesador, 974
atirantar, 2520
atrás, 2134
atrecista, 178
atrezzo, 179
atril, 1133
atril de director, 1134
audición, 183
audífonos, 190
audio, 186
auditorio, 2167
aumentar, 189
aumentar (sonido), 132
auriculares, 190
auriculares de casco, 1595
automàtico, 307
autor - a teatral, 191
autoridad, 192
autorización, 1446
aviso, 195, 200
aviso al telar, 197
aviso de ensayo, 196
aviso de sala abierta, 198
aviso en tablilla, 196
ayuda de cámara, 65
ayudante de vestuario, 65
ayudante del director de escena, 174
azul, 284
bache, 2049
bailarín -ina, 213
bajar, 9, 207
bajar a escena, 207
bajar el volúmen, 10

balanceado, 1001
balaustrada, 218
balcon, 99
balcón lateral, 209
balde, 1229
ballestrinque, 214
ballet, 215
ballet clásico, 216
ballet contemporàneo, 217
balustre, 219
bambalina, 220
bambalina cortafuegos, 224
bambalina de aire, 222
bambalina de follaje, 221
bambalina de la embocadura, 225
bambalinón, 225
banco de carpintero, 226
banco de luces, 227
banco de trabajo, 228
bañera, 229
baño, 1406
baranda, 230, 1777
barandilla, 230
barniz, 2525
barnizar, 997
barra (ballet), 236
barra colectora, 928
barra de balcón para reflectores, 233
barra de distribución, 928
barra de protección, 239
barra para cortina, 235
barrena, 244
barrer, 1070
base de bayoneta, 486
base de la lámpara, 485
base roscada, 487
bastidor, 250
bastidor abisagrado, 252
bastidor con aletilla, 251
bastidor de contrachapado, 257
bastidor de dimers, 145
bastidor de ensayo, 254
bastidor de libro, 252
bastidor de lienzo, 258
bastidor metálico, 259
bastidor plegable, 252
bastidores laterales, 383
bastón de gavillero, 2161
bata, 262
batimento, 1023
baúl, 204, 537
baul de viaje, 1179
bayoneta, 205
beneficio bruto, 266
beneficio neto, 267
berbiquí, 1158
Beta SP, 272
Betacam (cinta, grabador, formato), 271
Betamax, 273
bífido, 274
birdie, 278
bis, 279
bisagra, 1212
bisagra combinable, 1808
bisagra de pasador suelto, 1214
bisagra de pomel, 1214
bisoñé, 1932
blanco, -a, 282
bleeding, 2166
bobina vacia, 289
boca, 290
boceto a la acuarela, 1028
boceto de decorado, 1027
boceto de escenografía, 1027
boceto de iluminación, 1026
bodega, 1515
bodega de utilería, 1516
bola de espejos, 296
boletería, 2300
bolina, 1237
bolo, 298
bolsa de maquinista, 526
bolsa para cadena, 302
bolsillo del faldetón, 303
bombero, 299
bombilla, 1393
bombilla incandescente, 1396
borde (del escenario), 2557
bosquejo, 1025
botón, 1902
botón de aviso de cue, 1903
botón de emergencia, 306
botón de llamada, 1903
braga, 1114
bragas, 370
brazo extensible, 2101
brida, 309
brida de amarre, 310
brida de plástico, 310
brillante, 312
brillo, 313
brillo absoluto, 1511
brincar, 1147
broca, 314
brocha, 316
broche de presión, 307
burlesco, 320
bus del sistema, 322
butaca de aforar, 323
butaca de platea, 324
CA, 688
caballete, 493
cabestrante, 2441
cabestrillo, 1298
cabeza de corcho, 1916
cabeza de efectos, 441
cabeza de escritura, 443
cabeza móvil (proyector/foco montado en horquilla móvil), 414
cabezal de borrado, 442
cabezal de grabación, 443
cabezal de lectura, 444

cabezal de reproducción, 444
cabina de pintura, 328
cabina de sonido, 327
cable adaptador, 34
cable antigiratorio, 333
cable Categoría 5, 341
cable de acero, 332
cable de alimentación, 335
cable de aviación, 333
cable de cinta, 345
cable de control, 337
cable de extensión, 86
cable de suspensión, 2419
cable de tierra, 2406
cable DMX de 3 clavijas, 346
cable DMX de 5 clavijas, 339
cable eléctrico, 340
cable guia, 342, 2518
cable multipar, 343
cable par trenzado apantallado, 344
CAD, 857
cadena, 348
cadena de ajuste, 349
cadena de seguridad, 351
cadena del telón, 350
cafetería, 400
caida, 353, 354
caja, 355, 2475
caja de conexiones, 360
caja de contrapesos, 109
caja de destellos, 446
caja de disyuntores, 361
caja de efectos especiales, 366
caja de escenario, 2449
caja de estallidos, 366
caja de flash, 446
caja de fusibles, 361, 2045
caja de ingletes, 2215
caja de interruptores automáticos, 361
caja de la luna, 362
caja de piso, 954
caja de registro en pared, 359
caja de resina, 363
caja de truenos, 364
caja de vestuario, 365
caja del apuntador, 728
cajero -a, 367
cajón, 1741
cajón de viaje, 1179
cajón guardarropa, 1741
calcetín, 1614
calcetin zapatilla, 1615
calendario de producción, 372
calentamiento, 1043
calidad de sonido, 2046
calle, 467
calle pequeña, 469
calzoncillos, 371
cama elástica, 1465
cámara cerrada, 377
cámara de cortinas, 375
cámara negra, 376
cambiador automático de filtros, 410
cambiador de colores, 411
cambiador de gobos, 412
cambiar, 413
cambio, 402
cambio de iluminación sin tiempo de dimeo, 406
cambio a la vista, 403
cambio de color automático, 409
cambio de escena, 404, 405
cambio rápido (escenografía), 408
camerino, 378
camerino de cambio rápido, 379
camión, 384
camiseta, 2178
camiseta imperio, 2179
camlock, 628
campana d'alarma, 72
campana de extracción, 387
campo elèctromagnètico, 386
canal, 390
canal independiente, 1118
canal para cables, 391
canalización para cables, 391
canasta, 1741
canasto, 537
cáncamo, 203
càncamo abierto, 202
cáncamo cerrado, 203
candela, 392
candelabro, 394
candilejas, 263
cantante, 399
cantina del personal, 400
cantonera, 401
cáñamo, 395
cañón, 397
cañón de proyección, 396
capa de imprimación, 1347
capacidad de la sala, 438
capataz, 440
capitán -ana de ballet, 445
carboncillo (pintura), 448
cárcel, 2205
carga, 460
carga (peso), 461
carga de trabajo, 463
carga nominal, 463, 464
cargador -a, 465
cargar, 466
cargo, 459
carpintero, 1225
carra, 456
carra esclava, 458
carrera, 471
carrete, 476
carretel, 476
carretel de descarga, 787
carretilla, 472
carril de americana, 474
carro, 475

carro con ruedas retráctiles, 457
carro de americana, 477
carro para riel de cortina, 477
carta de ajuste, 479
cartabón, 1032
cartelera de avisos, 2328
cartón piedra, 481
casco, 482
casco microauricular, 1595
cascos, 1595
casete, 488, 1520
casetón de desembarco, 787
casquillo, 485
casquillo de rosca, 487
castaña, 1628
casting, 490
CAT 5, 341
cazonete, 2479
cazuela, 1726
CC, 689
CD, 846
CD-R, 847
cegadoras, 950
celosía, 1701, 2492
cena, 2246
centro, 498, 2027
centro centro, 499
centro corto, 500
centro derecha, 501
centro izquierda, 502
centro largo, 503
cepillo, 317, 2061, 2137
cercha de techo, 277
cerrajero, 2217
cerrar, 2294
cesta, 537, 1741
cesta eléctrica, 538
chácena, 1385
chapa metálica, 2558
chapa metálica para truenos, 1879
chasis de contrapeso, 109
chasis de pintura, 256
chásis de poleas, 476
chaveta, 1775
chaveta de dos patas, 1776
chimenea, 609, 1435, 2564
ciclorama, 507
ciclorama fijo, 508
cielo raso, 2256
cilindros salomónicos, 1711
cincha, 510, 696
cinta, 2536
cinta adhesiva, 511
cinta adhesiva (para piso), 512
cinta adhesiva de protección, 521
cinta adhesiva de tela, 515
cinta adhesiva transparente, 513
cinta aisladora, 514
cinta aislante, 514
cinta americana, 515
cinta de Alicia, 519
cinta de audio digital, 489
cinta de cabeza, 519
cinta de embalaje, 516
cinta de empalme, 517
cinta de enmascarar, 521
cinta de medir, 523
cinta Duck, 515
cinta magnética, 522
cinta métrica, 523
cinta para marcar, 520
cinta transportadora, 524
cinturón de herramientas, 526
cinturón de seguridad, 148
circuito (eléctrico), 528
circuito abierto, 534
circuito cerrado de televisión, 533
circuito en paralelo, 529, 632
circuito en serie, 530, 633
circuito impreso, 531
circuito independiente de escenario, 532
circuito interno de televisión, 533
circuito no dimeable, 822
circuito principal, 535
circuito sin regulación, 822
cizalla, 536
claro de luna, 539
claro, más claro, 540
clavar, 553
clavija, 554, 1084, 2161
clavijero, 556
clavo, 2032
clip, 557
clip de peluca, 558
coaxial, 334
cobertor, 1532
codificación avanzada de audio, 560
codificador, 561
cogedor, 2073
cojín neumático, 562
cola, 38, 565, 1157
cola blanca, 567
cola de acetato de polivinilo, 567
cola de caballo, 742
cola de carpintero, 567
cola de conejo, 568
colchón neumático, 562
colgador, 1797
colgar, 1798
colofonia, 571
color, 572
color cálido, 573
color complementario, 574
color frio, 576
color no desteñible, 577
color sólido, 577
colores primarios, 580, 581
colorímetro, 579
columna, 583
comedia, 585
comedia musical, 1654
comentarios del director, 1682

comienzo de la jornada de trabajo, 1314
comodín, 708, 2375
compañía, 588
compañía ambulante, 590
compañía comercial, 591
compañía de la comunidad, 1285
compañía en gira, 590
compañia itinerante, 590
compañia profesional, 593
compañia universitaria, 592
comparación, 594
comparsa, 595
comparsada, 596
compás, 597
compás de calibres, 599
compás de escenógrafo, 598
compás de interiores, 599
compás de puntas, 600
componer (un papel), 29
composición para un solo, 2245
compositor -a, 601
compresor, 602
comunicación (control de iluminación), 607
comunicado de prensa, 608
concentrado, 1182
concentrador, 610
concepto, 1322
concha, 728
concha acústica, 357
concha de orquesta, 357
concierto, 613
conductor plano (electricidad), 345
conectado -a, 619
conectado a tierra, 620
conectado en paralelo, 621
conectado en serie, 622
conectar, 618
conector coaxial BNC, 623
conector de potencia unipolar, 628
conector doble de clavijas, 274
conector hembra, 953
conector macho, 555
conector múltiple, 1641
conector RJ45, 626
conector Socapex, 627
conexión a la red de agua, 629
conexión auxiliar, 2044
conexión balanceada, 1426
conexión electrónica, 1740
conexión en paralelo, 632
conexión en serie, 633
conexión no balanceada, 1425
conferencia de prensa, 615
congelar, 616
conjunto de poleas, 476
conjunto óptico, 617
cono anti-halo, 609
cónsola auxiliar, 2317
cónsola de control, 2314
consola de iluminación, 2316
cónsola de iluminación para focos móviles, 2320
consola de sonido, 2319
cónsola del director de escenario, 2036
cónsola esclava, 2317
cónsola manual de iluminación, 2318
constructor -a de atrezo, 635
constructor -a de utilería, 635
consueta, 134
contable, 604
contacto, 636
contactos, 1460
contador, 604
contenedor de basura, 637
contrachapado, 2326
contrafoso, 641
contrahuella, 645
contraluz, 642
contrapesar, 644
contrapeso, 643
contrarampa, 648
contraste, 649
contratar, 639
contrato, 640
contro remoto, 2364
control, 651
control de agudos, 652
control de bajos, 654
control de fundido encadenado, 1939
control de grupo, 655
control de intensidad, 653
control de luces, 656
control de sonido, 657
control de volumen, 658
control del tejido, 659
control electrónico, 660
control general de volumen, 661
control submaestro, 655
controlador de eventos, 662
convenio, 663
conversión, 664, 665
convertidor, 666
convertidor de CA a CC, 2074
convertidor de escaneo, 667
copia de seguridad, 670
copia impresa, 1343
copyright, 671
corbata, 2014
corchete, 1226
cordel de tiza, 1451
cordón, 681
coreografía, 683
coreógrafo -a, 682
corista, 684
cornamusa, 2161
corneta, 89
cornisa, 685
coro, 672
correa, 695, 696
correr el telón, 1700, 2295
correrlo, 1638
corrido de colores, 2166
corriente, 690

corriente alterna, 688
corriente continua, 689
corriente eléctrica, 690, 1937
corriente primaria, 691
corriente secundaria, 692
corriente trifásica, 693
corsé, 726
corta, 748
cortaingletes, 2215
cortar, 123
cortavarillas, 2279
corte, 406, 1002
corte de paje, 1800
corte longitudinal, 2187
corte motorizado (eléctrico), 1016
corte transversal, 2188
cortina, 698
cortina a la francesa, 700
cortina a la griega, 704
cortina a la romana, 703
cortina americana, 704
cortina Brecht, 705
cortina corredera, 704, 706
cortina de agua, 707
cortina de una hoja, 706
cortina festoneada, 713, 716
cortina veneciana, 716
cortina!, 107
cortinajes, 718, 879
cortinas del teatro, 718
cortocircuito, 747
cosedor -a, 719
costura, 724, 977
costurero -a, 719
cotana, 2475
cote, 1605
CPU, 1967
crear (un papel), 29
crear un personaje, 1369
créditos, 732
cremallera, 733
crepe de china, 735
crespón, 734
crítica, 737
crítico, 736
croma, 2182
cromaticidad, 2182
crominancia, 738
croquis, 1025
cruce del escenario, 1774
cuaderno de colores (iluminación), 1442
cuaderno de gelatinas, 1442
cuaderno de mercancías, 1806
cuadrícula de enfoque, 1876
cuadro, 2040, 2041
cuadro artístico, 2110
cuadro de escena, 2042
cuadro de mando, 2043
cuarta pared, 2048
cuarto de baño, 1406
cuarto de costura, 720
cuarto de herramientas, 2171
cuarto de trampas, 1199
cuba de tintar, 1809
cubo, 1229
cubrir visual, 48
cuchilla, 1731
cuchillo cartonero, 749
cuchillo Stanley, 749
cue de iluminación, 1569
cue de maquinaria, 197
cue de sonido, 1570
cue de tramoya, 197
cue encadenado, 1571
cue only, 1677
cuenta, 605, 1804
cuerda, 675
cuerda de cáñamo, 676
cuerda de la cortina, 2427
cuerda de maniobra, 677
cuerda de maniobra de telón, 2427
cuerda de piano, 678
cuerda de seguridad, 679
cuerda elástica, 680, 1912
cuerda fija, 2276
cuero, 743
cuidado arriba!, 2258
cuidado!, 2258
cuna, 492
cuña, 1130
cúpula Fortuny, 746
cúter, 749
damasco, 873
danza, 752
danza moderna, 753
DAO, 857
dar la capa de fondo, 389
dar la capa de pintura, 389
dar letra, 135
dar pátina, 996
dar pie, 135
DAT, 489
dB SPL, 1670
de grado en grado, 1261
decorado, 759
decorado armado, 760
decorado cerrado, 775
decorado colgado, 769
decorado corpóreo, 761
decorado de alquiler, 764
decorado de interior, 775
decorado de repertorio, 765
decorado exterior, 762
decorado fijo, 766
decorado interior, 763
decorado múltiple, 773
decorado pintado, 770
decorado portátil, 771
decorado proyectado, 772
decorado simultáneo, 773
decorado transformable, 776
decorado único, 766

decorador -a, 1062
decorados estándar en depósito, 765
decorat provisional, 774
dedal, 811
defecto de fábrica, 2303
degradado, 779
degradar, 778
delante, 71
depósito, 1515
derecha, 881
derecha de actor, 722
derecha del actor, 882
derecho de autor, 671
derecho de representación, 885
derechos de autor (música), 880
desafore, 784
desarmar, 780
desarmar el decorado, 794
descanso de la escalera, 2113
descolgar, 799
desconectar, 786, 788
descubierta, 784
descuento para la tercera edad, 785
desenfocado, 789
desenlace, 790
desenvarillar, 780
desmagnetizar, 793
desmontaje (de la escenografia), 795
desmontar, 794
desnivel, 796
despacho aduanero, 798
despacho de dirección, 797
despejar, 794
¡despejar!, 2453
despiece, 860
destello, 1431
destornillador, 2444
destornillador de tuercas, 2445
destornillador eléctrico, 2446
desvanecer, 12, 1196
detector de calor, 801
detector de humo, 802
detrás, 755
dia de función, 803
diabla, 1306
diablito, 1810
diafragma, 804
diagonal, 805
diagrama de bloques, 806
diálogo, 807
diapositiva, 808
dibujante, 809
dibujar, 810
dieta, 813
difusor, -a, 814
dimer, 817
dimer de onda sinusoidal, 821
dimer de resistencia, 818
dimer por canal, 820
dimer por circuito, 820
dintel, 1450
díodo electroluminiscente, 823
diodo emisor de luz, 823
diodo LED, 823
dióxido de carbono, 826
dirección, 44, 827
dirección de actores, 828
dirección de base, 43
dirección inicial, 43
director -a, 833
director -a administrativo -a, 830
director -a artístico -a, 831
director -a asistente de ensayos, 832
director -a de compañia, 842
director -a de escena, 833
director -a de orquesta, 835
director -a de producción, 837
director -a de taquillas, 431
director -a general, 838
director -a musical, 839
director -a teatral, 840
director -ra de iluminación, 834
director administrativo, 42
director de iluminación, 419
director técnico, 841
dirigir [luz], 843
dirigir las luces, 957
disco, 844
disco compacto grabable, 847
disco de efectos, 848
disco de estroboscópico, 850
disco duro, 849
diseñador -a de maquillage, 862
diseñador -a de sonido, 863
diseñador -a de vestuario, 1155
diseñador -a teatral, 1062
diseñador de iluminación, 1335
diseño asistido por ordenador, 857
diseño de escenografía, 1027
diseño de la iluminación, 858
disminuir, 9, 853
disolvente, 816
dispositivo de nieve, 492
disquete, 856
distancia de proyección, 865
distorsión, 867
distorsión trapezoidal, 868
distribuir los papeles, 1143
disyuntor, 852
dobladillo, 2556
doblador de tubos, 673
doblar, 1891
doble reparto, 2189
documentos de aduana, 872
downstage center, 291
drama, 874
dramaturgia, 877
dramaturgo -a, 875
drapear, 878, 1963
drapería, 879
dril de algodón, 2145
duración del espectáculo, 886

eco, 888
ecualizador, 1000
edificio, 889
editar, 890
editora teatral, 891
efecto de iluminación, 894
efecto de portazo, 669
efecto de proximidad, 895
efecto de relámpagos, 1431
efecto de sonido, 1570
efecto especial de luces, 894
efecto sonoro, 892
efectos especiales, 897
ejecución, 1119
ejecutante, 1368
elástico -a, 914
electricista, 919
eléctrico, 1513
eléctrico,-a, 918
elemento colgado, 922
elemento escénico, 920
elemento escenográfico, 921
elemento suspendido, 922
elenco, 923, 2110
elevación (frontal o posterior), 924
elevación frontal, 77
elevador de orquesta, 1886
elevador de trabajo portàtil, 1887
eliminar memoria, 1024
embalar, 927
embarrado eléctrico, 928
embocadura, 930
embocadura regulable, 931
emisora, 932
empalmadora de cinta magnètica, 935
empaquetar, 927
emparrillado, 2099
empujar, 937
emulador DMX, 942
en alto, 750
en banda, 943
en escena, 944
en funcionamiento, 945, 2224
encaje, 2031
encargado -ada de la lavandería, 949
encender, 951
encendido gradual, 952
enchufar, 955
enchufe, 555, 1951
enchufe de piso, 954
enchufe hembra, 953, 1951
enchufe múltiple, 246
enchufe para micrófono, 1953
encima, 751
enfocar, 843, 957
enfocar las luces, 957
enfoque, 956
engancharse, 962
engranaje, 966
engrudo, 1780
enrollar, 975
ensambladura, 947
ensamble, 947
ensamble de media madera, 1613
ensanchar, 913
ensayar, 169
ensayo, 159
ensayo a la italiana, 160
ensayo con escenografía provisoria, 161
ensayo con vestuario, 162
ensayo de iluminación, 163
ensayo de los actores en el escenario, 164
ensayo de luces, 163
ensayo de movimientos, 164
ensayo de vestuario, 792
ensayo general, 165
ensayo marcado, 160
ensayo musical, 167
ensayo técnico, 168
entonación, 978
entrada, 979
entrada (a escena), 2250
entrada de artistas, 981
entrada de cortesía, 1381
entrada de estudiante, 982
entrada gradual, 952
entrada infantil, 986
entrada reservada, 987
entradas agotadas, 1122
entradas no reservadas, 2219
entre bastidores, 991
entreacto, 993
entretela, 994
entrevista, 995
envarillado, 260
envarillar, 144
epílogo, 999
EQ, 1000
equilibrado, 1001
equipo, 1002
equipo a la alemana, 1003
equipo de producción, 1009
equipo de protección individual, 1010
equipo de soldadura, 1012
equipo de soldadura a gas, 1013
equipo lógico, 1977
equipo manual, 1014
equipo mecanizado, 1015
equipo puntual, 1018
equipo técnico, 1019
equipo técnico de escenario, 1008
equipo técnico de funciones, 1008
equipos de iluminación, 1020
esbatimento, 1023
esbozar, 1029
escala, 1036
escala (iluminación), 1041
escala triangular, 1044
escalera, 1035
escalera (iluminación), 1041
escalera de caracol, 1038
escalera de desembarco, 1039

escalera de iluminación, 2474
escalera de incendios, 1037
escalera de mano, 1040
escalera de tijera, 1041
escalera doble, 1041
escalera extensible, 1042
escaleras de emergencia, 1037
escalímetro, 1044
escalón, 1073
escarcha, 1243
escena, 1047, 1048
escena giratoria, 1058
escenario, 1051
escenario a la italiana, 1052
escenario con elevadores, 1053
escenario corredizo, 1050
escenario de alas, 1057
escenario de ensayo, 1060
escenario experimental, 1054
escenario giratorio, 1058
escenario inclinado, 796
escenario múltiple, 1054
escenario polivalente, 1061
escenario tipo arena, 1055
escenas simultáneas, 773, 1049
escenografía, 1065
escenografía colectiva, 1066
escenografia de ensayos, 767
escenográfico, 1067
escenógrafo -a, 1062
escenógrafo -a del teatro, 1063
escenógrafo -a realizador -a, 1064, 1844
escenógrafo -a residente, 1063
escenotécnica, 1068
escoba, 1069
escobilla metálica, 2062
esconder, 95
escopladura, 2475
escopleadura, 2475
escoplo, 959
escotillón, 2473
escuadra, 480, 1032, 1033
escuadra de ingletear, 2215
escuadradora, 1030
escuadrar, 1031
eslinga, 1114
eslinga plana, 1075
esmalte sintético, 1078
espacio de servicio, 991
espacio escénico, 1080
especial, 1081
espectáculo, 1082
espectador, ra, 1083
espectro de colores, 575
espejo, 1608
espejo motorizado, 1609
espesor, 1279
espiga, 1084, 1085, 1590
esponja, 1087
esponjado, 1089
esponjar, 1088
espray, 1090
espray anti olores, 1091
espray Febreze, 1091
estabilizador, 1098
estaca, 554, 2161
estar de gira, 1099
estilizar, 1106
estirar, 1882, 2409
estopilla, 1110
estribillo, 2442
estrobo, 1114
estudio de grabación, 1115
ethernet, 1116
Euroconector, 1117
exención fiscal, 1121
extintor, 1124
extra, 595
exutorio de humo, 1126
fabricante de pelucas, 1812
falcaceado, 1447
faldeta, 1131
falla del programa, 354
falla del soporte físico, 353
falsa embocadura, 931
falso bastidor, 1132
farsa, 1135
fase, 1136
feedback, 2064
felpa, 1792
ferma (escenografia), 1149
festonear, 1963
fibra óptica, 1152
ficha técnica, 1176
fieltro, 1139
figurante, 595
figurín, 1154
figurinista, 1155
fijar, 1151, 1448, 2437
fijar en cota de escena, 118
fila, 1162
fila de asientos, 1162
filamento (iluminación), 1159
filtro, 1165
filtro de corrección, 1166
filtro de frequencia, 1167
filtro dicroico, 1168
filtro difusor, 814
filtro incoloro, 1352
fin de la jornada de trabajo, 1317
final de línea, 1171
final de linea DMX, 2402
Firewire, 1175
flash, 1178, 1431
fleco, 2218
flexómetro, 523
foco, 855, 1986
foco Fresnel, 1998
foco cenital, 2011
foco de recorte de haz variable, 1996
foco en el extremo de la vara, 1999
foco fijo, 1995

foco PARNel (ETC), 2005
foco suave, 2263
focos convencionales, 2012
focos de deslumbramiento, 950
fondear, 389
fondo, 2380
fondo de platea, 1188
fondo musical, 1650
forillo, 2390
formar al vacio (plástico), 2403
formón, 959
fórmulas de electricidad, 1190
foro, 1192
foro de cielo, 2378
forro, 1186
foso, 1199
foso de la orquesta, 1200
foso de orquesta levadizo, 1886
fotocopia, 1201
fotografía, 1202
foyer, 2530
franela, 1204
frase final, 1829
frecuencia, 1208
frecuencia de muestreo, 1209
freno, 1205
freno de tiro, 2478
freno de tiros, 1206
freno para cuerda, 1206
fresadora, 1210
frontal, 1211
fuente auxiliar, 2044
fuera de escena, 991
fuera de foco, 789
fuga, 1215
función de tarde, 1220
función diurna, 1560
funda termoretráctil, 1221
fundido de salida, 1196
fundido encadenado, 1197
fusible, 1222
gabardina (tejido), 1240
gabardina (vestuario), 1241
gabinete de dimers, 145
gag, 1227
galería, 1231
galería de carga, 1907
galería de maniobras, 1910
galga, 1228
gallinero, 1231
ganancia de amplificación, 439
gancho, 1234
gancho de colgar, 142
gancho de elevación, 142
gancho de guindar, 1232
garganta de polea, 570
garrucha, 2439
garrucha simple, 305
gasa, 1235
gasto, 800
gastos imprevistos, 1346
gato, 2205
gelatina, 1165, 1796
gelatina difusora de calor, 815
Genie, 1887
gerente de la compañia, 1246
gestión de residuos, 1247
gira, 1249
girador motorizado de gobos, 2273
girar, 1251
gloria, 1255, 2014
gobo, 369
golilla, 2552
goteado, 1097
gotelé, 1097
grabación, 969
grabación digital, 489, 1271
grabación para archivo, 971
grabar, 973
grada, 1073, 1257
gradas, 1259
graderia, 1257
graderia provisional, 1258
graderia provisoria, 1258
graderías, 1259
graderias retráctiles, 1260
grado, 779, 1269
gradualmente, 1261
grampa, 1265
gran final, 1170
grande / más grande, 1278
grande, más grande, 1262
grapa, 311, 1265
grapadora, 1268
grillete, 1274
gris, 1276
grúa de horquilla, 2447
grupo, 1245, 1283
grupo de altavoces, 92
grupo de teatro, 1284
grupo de teatro amateur, 1285
grupo electròrgeno, 1245
guardacabo, 1289
guardamalleta, 1290
guardarropa, 1288
guia, 473
guía, 21, 1293
guía de americana, 474
guía del ciclorama, 1296
guindaleta, 1297
guindar, 960
guión general del espectáculo, 1444
hacer el reparto, 1143
hacer oscuro, 122
hacer pie, 1146
hacer pliegues, 878
hacer un zoom (iluminación), 1148
hacer una gira, 1099, 2254
hacia delante del escenario, 4
hacia el fondo del escenario, 6
hacia el foro, 6
hacia el proscenio, 4, 290

halar, 1107
halógeno, 1303
haz de luz cerrado, 611
haz luminoso, 1138
HD-TV, 2369
herce, 1306
herraje de colgar, 142, 1264
herraje de piso, 1555
herramienta, 899
herramienta de abrasión, 900
herramienta de atornillar, 902
herramienta de corte, 911
herramienta de enroscar, 902
herramienta de medir, 905
herramienta de percusión, 906
herramienta de soldar, 910
herramienta de sujetar, 901
herramienta para agujerear, 903
herramienta para marcar, 904
herrramientas de aire comprimido, 912
herse, 1306
Hi-8, 1307
hidrante de incendio, 1308
hidráulico, 1309
hidrófugo, 1310
hielo seco, 1663
hilo de nylon, 1156
hilo de pescar, 1156
hilván, 248
hilvanar, 929
himno nacional, 1311
hombro, 721
hombro derecho, 722
hombro izquierdo, 723
honorarios, 1313
hora de finalización de la función, 1315
hora de la función, 1316
horario, 1319
horizonte, 1320
horquilla, 55, 557, 1428
horquilla de peluca, 558
hotel, 1321
huella, 1105
humo, 1217
humo bajo, 295
idea, 1322
IEEE1394, 1175
IGBT, 2464
ignifugar, 1326
ignífugo, 1324
iluminación, 1512
iluminación cenital, 1334
iluminación de la sala, 1486
iluminación del área de actuación, 1329
iluminación del ciclorama, 1330
iluminación del telón de boca, 1331
iluminación especial, 1501
iluminación frontal, 1332
iluminación lateral, 468
iluminación prefijada, 1478
iluminación principal, 1475
iluminador, 1335
iluminar, 1336
imagen, 1338
imagen proyectada, 1982
iman, 1337
imitación de ante, 121
imitación de cuero, 744
impedancia, 1339
imperdible, 60
impresión, 1343
impreso, 1343
impresora, 1345
imprevistos, 1346
imprimir, 1348
impuesto sobre el valor añadido, 1342
inactividad, 1349
inclinar, 1351
indicaciones del director, 1354
indicador de salida de emergencia, 1477
índice, 1353
infrarrojo, 1357
ingresos por venta de entradas, 2301
insignia de solapa, 58
inspección de la tela, 659
instrucciones de lavado, 1359
instrumento de iluminación, 855
instrumento de medición, 1360
instrumento musical, 1361
intensidad (sonido), 1363
intensidad luminosa, 1364
intensificar, 1362
intercom, 1365
intercomunicador, 1365
interfaz, 1367
interfaz digital para instrumentos musicales, 1603
interfaz no balanceado, 1425
interferencia, 1366
intermedio, 993
interpretar, 1369
interpretar (un papel), 29
interprete, 26
intérprete, 1368
interruptor, 1370
interruptor automático, 852
interruptor de emergencia, 306
interruptor de protección, 852
interruptor diferencial de tierra, 1373
interruptor general, 1374
interruptor magnetotérmico, 1375
interruptor miniatura, 1375
interuptor de oscuro total, 1371
intervalo, 993
inventario, 1377
inventario de equipos de iluminación, 1379
inventario de iluminación, 1380
inventario de utilería, 1457
invitación, 1381
isometria, 1382
IVA, 1342
izquierda, 1094
izquierda abajo, 294

izquierda del actor, 723, 1095
jabón de sastre, 2163
jaboncillo, 2163
jalar, 1107
jareta del telón, 303
jareta para cadena, 302
jefe -a de sonido, 416
jefe -a de utilería, 415
jefe -a realización del vestuario, 948
jefe -a de bomberos, 420
jefe -a de eléctricos, 417
jefe -a de luminotécnicos, 417
jefe -a de maquinaria, 422
jefe -a de prensa, 424
jefe -a de sala, 426
jefe -a de sofistas, 432
jefe -a de taller, 430
jefe -a de telar, 432
jefe -a de telaristas, 432
jefe -a de tramoyistas, 422
jefe -a de transportes, 434
jefe -a de vestuario, 427
jefe de vestidores, 427
juego de cuerdas, 1014
juego de tiros contrapesados, 1003
juego limpiador de boquillas, 1017
junta, 1386
kilo voltio-amperio, 2051
kilovatio, 2052
kilovoltio, 2050
kilowatt, 2052
KVA, 2051
laca, 1392
ladrón, 1430
lámina metálica, 2558
lámpara, 1393
làmpara, 855
lámpara de arco, 1394
lámpara de arco voltaico, 1394
lámpara de bajo voltaje, 1397
lámpara de color, 1398
lámpara de descarga, 1399
lámpara de escritorio, 1400
lámpara de xenón, 1401
lámpara halógena, 1395
lámpara HMI, 1402
lámpara incandescente, 1396
lámpara PAR GE (Aero), 1403
lámpara para atril, 1480
lámpara piloto, 1499
làmpara portátil, 1500
lancero, 595
lapicero, 1434
lápiz, 1433
larga, 1436
lasca, 943
láser, 1404
lastre de telón, 350
lata, 1437
lateral de piso (iluminación), 470
latiguillo de cable, 85
lavadero, 319
lavado a mano, 2107
lavado en caliente, 2104
lavado en frio, 2105
lavado en seco, 1660, 2108
lavadora, 2102
lavandería, 319
lavar, 2103
lavar separadamente, 2106
lazo, 1429
lazo corredizo, 1429
LCD, 1752
lectura escenificada, 1408
LED, 823
lejía, 1438
lentamente, 1416
lente, 1410
lente convexa, 1411
lente difusora, 1413
lente Fresnel, 1412
lente plano-conveva, 1415
lentejuela, 1469
levantar, 64, 95, 926
léxico teatral, 1417
liberación de aduana, 798
libreto, 1441
libreto de iluminación de archivo, 155
libreto del director, 1445
libro de regiduría, 1444
licencia, 1446
licopodio, 1418
lienzo, 2361
lienzo de algodón, 2361
ligar, 1448
lija, 1762
lima, 1449
limite delantero del decorado, 1419
limpiador -a, 1661
limpiadora, 2137
limpieza en seco, 1660
línea 0, 1419
línea balanceada, 1426
línea central, 1604, 1604
línea de base, 1419
línea de cuadro, 1419
linea de embocadura, 1419
línea de horizonte, 1320
línea de origen, 1419
línea de proscenio, 1419
línea de telón, 1419
línea de tierra, 1422
línea de visión, 2549
línea del medio, 1604
linea no balanceada (sonido), 1425
lino, 1440
linterna, 1432
linterna de ciclorama, 1988
líquido para niebla, 1427
lira (iluminación), 1428
lista, 1454
lista con el orden de saludos, 1462

lista de accesorios, 1457
lista de contactos, 1460
lista de utileria, 1457
lista de vestuario, 1464
listado de canales, 1459
listado de corte, 1461
listado de dimers, 1459
listado de equipos de iluminación, 1379
listado de memorias, 1458
listado de telar, 1463
llamadas de saludo, 2177
llave Allen, 543
llave de trinquete, 546
llave de tubo, 548
llave inglesa, 544
llave para tubos, 552
llevar, 1924
localidad de estudiante, 982
localidad infantil, 986
localidad reservada, 987
localidades agotadas, 1122
localidades no reservadas, 2219
logical, 1977
lona impermeable, 1507
lubricante, 1509
luces azules, 1473
luces de ciclorama, 1988
luces de horizonte, 1988
luces de sala, 1486
luces de seguridad, 1473
luces de seguridad (público), 968
luces sicodélicas, 1472
lumen, 1510
luminotécnico -a, 1513
luz, 1471, 1512
luz blanca, 1352
luz cálida, 1474
luz cenital, 1334, 1503
luz de alarma, 1476
luz de atril, 1480
luz de guardia, 1291
luz de mesa, 1485
luz de pupitre, 1485
luz de servicio, 1490
luz del apuntador, 1482
luz dispersa, 1498
luz estroboscópica, 1491
luz fantasma, 1492
luz fluorescente, 1493
luz fría, 1494
luz indirecta, 1495
luz inteligente, 2001
luz lateral alta, 1999
luz negra, 1497
luz paràsita, 1498
luz rebotada, 2081
luz ultravioleta, 1497
madera, 1223
madera contraenchapada, 2326
madera laminada, 1224
madera terciada, 2326
maestro, 835
maestro -a de baile, 1582
maestro -a de ceremonias, 1583
maestro de ballet, 1582
maestro de peleas, 836
magnetófono, 1519
magnetófono de casete, 1520
malacate, 2441
malla de cable, 1748
malla de protección, 2563
malla de revestimiento, 1748
mancha, 2277
mando a distancia, 584
manga de incendio, 1526
manga de ventilación, 1358
mango, 1529
manguera, 1525
manguera de incendio, 1526
manguera eléctrica, 340
manguera multifilar, 1528
manguito oval, 14
manija, 1529
maniobra puntual, 2421
maniquí, 1530
manivela, 1529
mansión, 1531
manta, 1139, 1532
manta ignífuga, 1533
mantenimiento, 1534
manual, 1535
manubrio, 1529
maqueta, 2341
maqueta de escenografia, 2341
maquillador -a, 1537
maquillaje, 1539
maquillar, 1538
máquina de coser, 1540
máquina de humo, 1541
máquina de lluvia, 1544
máquina de nieve, 1543
máquina de viento, 1547
máquina para poner ojetillos, 1545
maquinaria, 1548
maquinaria olas, 1711
maquinista, 1549
maquinista de telar, 2367
marca, 1550
marcar, 1551
marco de puerta, 253, 261
maromillo, 677
maromillo del telón de boca, 2427
martillo, 1552
martillo de carpintero, 1553
martillo de orejas, 1553
más nítido, 1666
más nítido / nítido, 958
máscara, 1556
màscara contra el polvo, 1557
máster general, 661
mástil, 2310
mate, 1558

material publicitario, 1575
matiz, 1561
matriz, 1562
matriz de enfoque, 1876
mazo, 1522
mazo de goma, 1514
MCB, 1375
mecanismo de apariciones, 1884
mecanismo de doble polea, 1733
mecanismo de engranaje, 966
mecanismo de liberación, 854
mechamecha, 314
media, 1612
medio nudo, 1605
medir, 1585
megafonía, 1564
memoria, 1565, 1566
memoria actual, 1567
memoria de iluminación, 1569
memoria de sonido, 1570
memoria encadenada, 1571
memoria inestable, 1572
memoria volátil, 1572
menú (iluminación), 1574
mercadeo, 1554
merchandising, 1554
mesa de control de sonido, 2319
mesa de mezclas, 2319
mesa del regidor, 2036
mesa para la utileria, 2313
metal, 1586
metal laminado, 1864, 2558
metalista, 2217
metro de carpintero, 1589
metro plegable, 1589
mezcla de sonido, 1579
mezclador, 2319
mezclilla, 2145
mica, 1165
micro, 1596
microauricular, 1595
micrófono, 1596
micròfono de llamada, 1597
micrófono de solapa, 1600
micrófono direccional, 1599
micrófono inalámbrico, 1602
micrófono Lavalier, 1600
micròfono multidireccional, 1601
MIDI, 1603
miembro del coro, 684
mini DV, 1606
mini foco PAR, 278
minidisc, 1607
¡mio! ¡mia!, 1592
miriñaque, 1610
miscelánea, 1611
modelar, 1620
modisto -a, 1621
modo de control por canales, 1617
modo escena, 1618
modo grabación ciega, 970
modo playback, 1618
modo vista previa, 970
molde de pelucas, 1916
moldear, 934
moldura, 1635
monitor de escenario, 1625
monitor de vídeo, 1624
monitor tv, 1624
monólogo, 1626
montacargas, 1642
montaje, 1645
montaje (dels decorado, en el escenario), 1874
montaje de iluminación, 1646
montante, 1643
montar, 1644
montar el decorado, 1644
montar la escena, 1954
moño, 1628
moño de cornetas, 92
morado, 1630
morcilla, 1227
mosquetón, 1631
motón, 305
motor, 1636
mover, 1924
MP3, 1639
MSR, 1402
mucha mierda!, 1576
mueble de escena, 1616
muestra, 1632
muestrario, 1633
multi-cable (electricidad), 343
muñeca, 1103
muñón, 1629
muro del proscenio, 930
muselina, 1655
music hall, 1648
música de acompañamiento, 1650
música de escena, 1650
música de fondo, 1650
música en directo, 1651
música en vivo, 1651
música incidental, 1650
musical, 1654
músico -a, 1647
mutación, 405
mutis, 1145
napa, 744, 1657
naranja, 175
naturalismo, 1658
neblina, 1218
negro, -a, 1659
neumático, 1895
neutro, 1664
nítido, 1666
nivel, 1667
nivel (iluminación), 1668
nivel de escena, 1669
nivel de presión sonora, 1670
nivel del piso, 1669
nivel del piso del escenario, 1669

nivel sonoro, 1671
nivelado, -a, 119
no lavar, 1673
no reflectante, 1558
no transparente, 1712
noche, 2528
noche de estreno, 1112
nodo, 1674
nota de prensa, 1678
notación (danza), 1679
NTSC, 1683
nudo, 1687
nudo ballestrinque, 214
nudo corredizo, 1429, 1689
nudo de ocho, 1692
nudo de rizo, 1690
nudo de vara, 1429
nudo fijo, 214
nudo llano, 1690
nudo plano, 1690
nudo simple, 1605
número cardinal, 1675
número de dimer, 1686
número de identificación, 1685
número de la memoria de iluminación, 1684
número del cue de iluminación, 1684
número ordinal, 1676
obertura, 1693
objetivo, 1696
oblicua, 1697
obra de teatro, 1698
obturador, 1701
ocupación, 1702
oficial, 1703
oficial de bomberos, 420
oficina, 1704
oficina de prensa, 1705
ohm, 1706
ohmio, 1706
ojetillo, 2499
ojo de la aguja, 2498
olas, 893
ollao, 2499
onda sonora, 1709
opaco, 1712
ópera, 1713, 2340
ópera cómica, 1715
ópera rock, 1716
operación manual, 1717
operador -a de la cónsola, 1720
operador de cabina, 1718
operario eventual, 173
opereta, 1722
ordenador, 1723
orquesta, 1724
oscurecer totalmente, 122
oscuro, más oscuro, 1198
pabellón, 711
padelón, 1726
paellera, 1726
pagar, 1728
páginas de submaestros, 1729
PAL, 1730
palanca, 75, 1732
palco, 1467
palco de procenio, 1468
palco de viudas, 229
palco lateral, 209
paleta, 1734
paleta de colores (iluminación), 1735
paletina, 1736
pana, 1737
panel aglomerado, 52
panel de avisos de cues, 2331
panel de madera aglomerada, 52
panel de señales de luz, 2331
panel lateral de embocadura, 143
paneo fino, 69
panorama, 1744
panorámica, 1746
panoramica fina, 69
panorámico ajustable de 800W, 2007
panorámicos, 1988
panorámicos colgados, 2009
panorámicos de arriba, 2009
panoramícos superiores de ciclorama, 2009
pantalla, 1747
pantalla curva, 1749
pantalla de cristal líquido, 1752
pantalla de proyección, 1747
pantalla enrollable motorizada, 1754
pantalla para retroproyección, 1750
pantalla retráctil, 1755
pantalla táctil, 1756
pantufla, 1615, 1877
pantuflo, 1877
paño, 2278
papel, 1757
papel carbón, 1758
papel de aluminio negro, 94
papel de calco (dibujo), 1759
papel de caràcter, 1760
papel de lija, 1762
papel de seda, 1759
papel engomado, 1763
papel Kraft, 1765
papel mural, 1766
papel principal, 2015
papel tapiz, 1766
papel vegetal, 1767
papeles de aduana, 872
paquete de datos del DMX, 1768
PAR (Iluminación), 2003
paraiso, 1231
parar, 182
parchear, 128
parpalina, 75
parrilla, 1839
partitura de orquesta, 1770
partitura para piano, 1771
pasada, 1772
pasada de iluminación, 1773

pasador, 1775
pasador de chaveta, 1776
pasamanos, 230, 1777
pasaporte de mercancías, 1806
pasarela, 1779, 1906
pasarela de iluminación, 1908
pasarela de servicio, 1779
pasillo (en la sala), 687
paso de gato, 1779
pata, 380
pata de cabra, 1810
pata de gallo, 1935
pata de la embocadura, 143
pata estabilizadora, 1098
patas a la alemana, 381
patas a la italiana, 382
patas laterales, 383
patch electrónico, 1740
patín de mueble, 1781
patinar, 996
patio, 1889
patio de butacas, 1889
patrón, 1783
patrón a tamaño natural, 1784
patrón de testeo, 479
pausa, 993, 1786, 2345
pavimento flotante, 1789
pegado, 961
peinar, 1799
peinazo, 1129
peine, 1839, 1840
peldaño, 1073
película, 1795
peligro, 1803
peluca, 1811
peluquero -a, 1812
peluquín, 1932
penca de cola de conejo, 1796
pendiente, 796
pequeño, más pequeño, 1823
perchero, 321
perfilar, 1801
periacto, 1802
periodo de descanso, 782
perlina, 1804
permiso, 1446, 1805
permiso de aduana, 798
pernio, 1808
perno, 1807
perrillo, 1275
perro, 1275
persona de carga, 465
persona de limpieza, 1661
personaje, 1817
personal, 1814
personal administrativo, 1815
personal asociado, 1816
personal de producción, 1009
personal de sala, 21
personal sindicalizado, 1816
perspectiva, 1818
pértiga, 1819
pespunte, 2118
pestañas postizas, 1820
pestillo, 210, 1453
petaca, 1822
picar, 1351
pié, 1825
pie de amigo, 1033
pié de final de obra, 1826
pie de micrófono, 1828
pie de pelucas, 1831
pie-bujía, 393
piel, 1793
pieza, 1698
piezas de anclaje, 2271
pigmento (en polvo o líquido), 1835
pilar, 1836
pincel, 1853, 1855
pincel corto, 1854
pintar, 1842
pintor -a, 1843
pintor -a escenógrafo -a, 1844
pintura, 1845
pintura al óleo, 1846
pintura al temple, 1847
pintura de caucho, 1852
pintura en aerosol, 1090
pintura látex, 1852
pintura para decorados, 1850
pintura preparada, 1851
pintura vinílica, 1852
pinza, 1838
pinza cocodrilo, 1837
pinza sencilla, 1838
pirotecnia, 1856
piso, 1787
piso de pintura, 938
piso de practicable, 2296
piso del escenario, 2332
piso elástico para danza, 1789
piso para danza, 2407
piso resiliente para danza, 1789
pista, 1857
pista de danza desmontable, 2408
pistola, 1858
pistola de encolar, 1859
pistola pulverizadora (pintura), 1858
pistola rociadora, 1905
píxel, 1860
placa base, 1863
plafón, 2256
plan de evacuación, 1862
plancha, 1878
plancha de vapor, 1880
planchado, 1881
plano, 1866
plano de aforo, 1868
plano de iluminación, 1869
plano de la sala, 1868
plano de montaje de luces, 1869
plano de montaje en varas (iluminación, escenogra-

fia), 1463
plano del decorado, 1873
plano inclinado, 2058
planos de construcción, 860
planos de taller, 860
planta, 1872
planta a nivel de piso, 1873
plantilla, 1875, 2486
plantilla de estarcido, 1104
plástico, 1883
plataforma, 1942, 2304
plataforma de descarga, 1623
plataforma deslizante, 456
plataforma elevadora (de decorados), 1885
plataforma elevadora de personal, 1887
plataforma esclava, 458
plataforma giratoria, 1058
plataforma hidràulica, 1888
platea, 1889
platea alta, 99, 208
playback, 1890, 2117
plegar, 1891
pletina base, 1863
plomada, 1893
podio del director de orquesta, 2306
polea, 1899
polea apoyada, 476
polea colectora, 787
polea de cabeza, 787
polea de reenvio, 2078
polea de tiro, 476
polichinela, 2382
polipasto, 1733
polipasto eléctrico de cadena, 1898
polvo de tiza, 1901
poner en cota de escena, 207
portacarboncillo, 1046
portafiltro, 1920
portagobos, 1918
portalámpara, 1917
portalámparas, 1917
portalámparas de bayoneta, 486
portero -a, 1925
portero -a de escenario, 1926
portón del andén de carga, 1915
posición, 1928
posición de suspensión, 1929
potencia, 1937
potencia de amplificación, 1936
potenciómetro, 1938
practicable, 1941, 1942
practicable plegable, 1943
pre-calentamiento (del filamento), 1945
preamplificador, 1944
precio de la entrada, 1956
precio de la localidad, 1956
prefijados (controles), 1948
preludio, 1946
premontaje, 1947
prender, 951
prensa cables, 1275
preparación, 1948
prepararse, 1949
preset, 1955
presionar, 937
prevención, 1957
prevenido!, 176
primer término, 4, 290
primer término izquierda de la escena, 294
primera lectura, 1961
primera vara de iluminación, 1960
primeros auxilios, 1962
prisma, 1964
probador, 941
probador de línea, 603
problemas técnicos, 1965
proceso de producción, 1966
proceso productivo, 1966
producción, 1968
productor, 1969
productor -a asociado -a, 1970
profundidad (del escenario), 1971
programa, 1972, 1973
programa de la temporada, 1974
programa de mano, 1973
programa de producción, 372
programa del espectáculo, 1973
programar (software), 1976
prohibida la entrada, 1978
prohibido, 1979
prohibido el paso, 1980
prohibido fumar, 1981
prólogo, 2013
propiedad intelectual, 671
proscenio, 2014
proscenio avanzado, 1059
protagonista, 2015
protección de seguridad, 1010
protocolo de comunicación bidireccional, 1248
protocolo de multiplexing digital, 2198
proyección horizontal, 1872
proyección isométrica, 1382
proyeccionista, 1718
proyector, 1986
proyector (diapositivas,cine, videos), 1987
proyector automatizado, 2001
proyector de efectos, 1989
proyector de nubes, 1992
proyector de recorte, 1994
proyector de recorte de haz ajustable, 1996
proyector digital, 396
proyector elipsoidal, 1994
proyector escénico, 1997
proyector Fresnel, 1998
proyector LCD, 396
proyector móvil, 2001
proyector parabólico, 2004
proyector plano convexo, 2006
proyector robotizado, 2001
proyector Svoboda, 2010
proyectores convencionales, 2012
proyectores de iluminación frontal, 1990

proyectores de sala, 1332
prueba de sonido, 2017
prueba de vestuario, 939
publicidad, 2020
público, 2019
puente, 1906
puente de carga, 1907
puente de iluminación, 1908
puente de iluminación de embocadura, 1909
puente de maniobras, 1910
puente de servicio, 1911
puente volante, 1911
puerta, 1914
puerta de carga del escenario, 1915
puerta de escenario, 981
puerto de entrada/salida, 1913
puesta en pie, 1354
puesto a foco, 1182
pulsador, 1902
pulsador de emergencia, 306
pulverizador, 1905
punta de destornillador, 2034
punta de envarillar, 2033
puntal, 1830
punto 0, 2027
punto brillante, 2023
punto central, 2027
punto de suspensión de tramoya, 1929
punto de vista, 2026
punto focal, 2028
punto jersey, 2355
punto liso, 2355
punto medio, 2029
punto muerto (iluminación), 2570
punto plano, 2355
puntos por pulgada, 1861
punzón, 2035
pupitre del director, 2315
pupitre del regidor, 2036
purpurina, 2037
quedarse en blanco, 2049
quedarse rígido, 616
quicio, 1900
quitamanchas en seco, 1439
quitamiedos, 1778
radiofrecuencia, 2055
rampa, 2058
rango de frecuencias medias, 1233
ranura para bastidor, 2539
rápido, más rápido, 2059
rasgar, 1096
raso, 2221
rastreo, 2455
RDM, 1248
realimentación, 2064
realización escenográfica, 2065
recepción (fiesta), 2070
recepcionista, 2071
receptor, 2072
rechazar, 2084
recintos del público, 2569
recogedor, 2073
recortar, 2128
recorte, 1994
recorte de óptica fija, 1995
rectificador, 2074
rectificador de CA a CC, 2074
red, 2562
Red Head, 2007
reducir, 853
reemplazante (actor, cantante), 2269
reflector, 2079
reflector de recorte de haz variable, 1996
reflector parabólico, 2080
reflejo, 2081
refuerzo, 974
refuerzo de sonido, 2082
regalía, 2085
regidor -a, 2086
regla, 2087
regla de una yarda, 2088
regrabar, 2076
regrueso, 1279
regulador, 817, 2092
regulador de la apertura, 1173
regulador general, 2091
regular, 70
reimprimir, 871
reja, 2093
rejilla de protección, 2094
relación de aspecto, 2096
relaciones públicas, 2098
relàmpago, 1431
rellano, 2113
rem dim, 2348
rema, 2100
remache, 2066
remache pop, 2067
remendar, 128
remuneración, 1313
reóstato, 2109
reparto, 2110
repelente al agua, 1310
repertorio, 2111
repetidor -a, 2112
repetidor -a (danza), 445
réplica, 1825
reponer, 2114
representación, 2115
representante, 1524
representar, 29, 1369
reproducción, 2117
reproducción de efectos sonoros, 2117
reseña, 737
reserva, 2119
reservación, 2119
resina (danza), 571
resistencia, 2121
resistente al agua, 2123
resistente al calor, 2405
resistente al encogimiento, 1356
resonancia, 2125

responsable, 2124
responsable de la prevención de riesgos laborales, 425
resposable de seguridad del trabajo, 425
retardador de fuego, 1325
retención, 2345
retenida, 2518
retroceso, 2346
retroproyección, 268
reunión de producción, 2132
revelar, 2133
revista, 2135
revista musical, 1654
revuelo, 2477
RF, 2055
riel, 473, 474
riel (de piso), 1295
riel de vestuario, 204
riel del ciclorama, 1296
riel para cortina, 474
rincón del apuntador, 2054
roblón, 2066
rociador automático, 2157
rodamiento, 563
rodar, 2154
rodillo (pintura), 697
rojo, 2524
rol, 1757
roldana, 1733, 1899
rompimiento, 2156
ropa interior, 2144
ropa sucia, 2142
rotulador, 2130
rueda, 2146
rueda con freno, 2147
rueda de colores, 2149
rueda de prensa, 615
rueda fija, 2152
rueda levadiza, 2151
rueda loca, 2148
ruido, 2247
ruido blanco, 2248
S-VHS, 2200
saca-clavos, 1810
sacabocados, 2487
sacaclavos, 783
sacar, 96
sacar de cartelera, 1203
sacar la producción del escenario, 1662
saco de arena, 2164
sacudidor, 1086
sala, 2167
sala de artistas, 2168
sala de calentamiento, 2172
sala de ensayos, 2169
sala de ensayos musicales, 2170
sala de espera de actores, 2168
sala de grabación, 1115
sala de los músicos, 2174
sala de maquillaje, 2173
sala de tintura, 2290
salida, 2249
salida de altavoz, 2251
salida de altoparlante, 2251
salida de corneta, 2251
salida de emergencia, 2252
salida para micrófono, 1953
salir, 990, 1145, 2253
saludos, 2177
salvatelones, 1919
sangrar (iluminación), 1216
sanitario, 1406
sargento, 2205
sastre, 2181
satén, 2221
saturación, 2182
scroller, 410
SDTV, 2368
secadora de ropa, 170
secar, 171
sección transversal, 2188
secuencia automática (iluminación), 1571, 2202
secuencia luminosa, 2203
seguidor, 397
segunda embocadura, 931
seguro, 172
selección de actores, 490
selector de color, 2193
seña, 2197
señal, 195, 1825, 2197
señal de entrada/salida de micrófono, 988
señal de prevención, 1957
señal luminosa, 2199
señal para el telón, 199
señal S-vídeo, 2200
serrucho, 2565
servicio, 1406
sesión de comentarios, 1682
sesión numerada, 2220
sierra caladora portàtil, 2213
sierra circular, 2207
sierra de cinta, 2206
sierra de disco, 2207
sierra de ingletear, 2208
sierra ingleteadora, 2208
sierra mural, 2212
sierra sinfín, 2206
silencio!, 2222
sillín de enfoque, 352
silueta, 2223
silueta de proyección, 369
sin salida, 2194
sindicato, 2225
síntesis aditiva del color, 2226
sistema contrapesado de aparejo simple, 1006
sistema contrapesado de doble arrollamiento, 1004
sistema contrapesado de doble efecto, 1004
sistema contrapesado de doble recorrido, 1004
sistema contrapesado de tiro directo, 1006
sistema contrapesado simple, 1006
sistema de alarma de incendio, 73
sistema de audífonos, 1007

sistema de colores CIE, 2227
sistema de contrapesos, 1003
sistema de intercomunicación, 1365
sistema de repertorio, 2392
sistema de temporada, 2392
sistema de turnos del personal, 2481
sobre, 751
sobrecarga, 2235
sobrecargar, 2236
sobremodulación, 2237
sofista, 2367
software, 1977
soga, 675
soga de accionamiento, 677
soga de cáñamo, 676
sol, 1726
solapa, 2240
soldador, 2241
soldadura, 2242
soldar, 2243
soliloquio, 2244
solo, 2245
solo memoria, 1677
solvente, 816
sombra, 1708
sombrerero -a, 242
sonido, 186, 2228
sonido a luz, 1472
sonido acústico, 31
sonido analógico, 187
sonido digital, 188
sonido estéreo NICAM, 2232
sonido pregrabado, 2233
soporte de la lente, 2272
soporte para barra de cortina, 2274
soporte para entrepaño, 1033
sostén, 2255
SPL, 1670
stock de decorados, 765, 1518
stock de materiales, 1108
stock de vestuario, 1109
sub-jefe de maquinaria, 2259
sub-máster, 2265
subcanal de datos, 846
subgrupo, 2264
subir, 64, 95, 189, 926
subir (una vara), 95
subir a esconder, 95
subir a perder, 95
subir gradualmente las luces, 133
submaestro sin dimeo, 1940
sueldo, 2260
suelo del escenario, 1669
suplente, 2269
surrealismo, 2275
suspender (representaciones), 1203
sustracción cromática, 2266
tabla, 1930
tabla de planchar, 1931
tablas, 2332
tablero, 2324
tablero aglomerado, 52
tablero contrachapado, 2326
tablero de comando de iluminación, 2316
tablero de conexiones, 1738
tablero de distribución, 1738
tablero de señales, 2329
tablero de señales luminosas, 2331
tablero repartidor, 1738
tablilla, 2328
tablilla de ensayos, 1455
tablón, 2333
tachuela, 2311
taladro, 2488
talco, 1165
talle alto, 525
taller de carpintería, 2285
taller de cerrajería, 2289
taller de costura, 2288
taller de escenografía, 2283
taller de pelucas, 2286
taller de pintura, 2287
taller de sastrería, 2288
taller de utileria, 2282
tambor y eje, 2291
tangón, 2161
tanque de presión, 30
tapa de practicable, 2296
tapete, 1111
tapicería, 2299
tapicero -a, 2298
tapiz de danza, 2297, 2407
tapizar, 976
taquilla, 2300, 2301
tara, 2302, 2303
tarima, 1942, 2304
tarima con armilla plegable, 1943
tarlatana, 2307
tartán, 2309
teatre anfitrión, 2339
teatrino, 2341
teatro, 2334
teatro a la italiana, 2336
teatro al aire libre, 2335
teatro arena, 2337
teatro cerrado, temporal o definitivamente, 2293
teatro circular, 1055, 2337
teatro de caja negra, 1054
teatro de enfrentamiento, 2336
teatro en redondo, 1055
teatro para compañías en gira, 2339
techo, 2256
techo plegable, 2257
tecla de grabación, 2342
tecla de liberar canales, 2344
tecla seleccionable (de función variable), 2347
teclado, 2349
teclas numéricas, 2350
tecle, 2439
técnico -a de audio, 2353
técnico -a de luces, 1513
técnico -a de sonido, 2353

técnico sindicalizado, 440
tejido, 2354
tejido ignifugo, 2357
tela, 2360
tela de tapiceria, 2363
tela de tejano, 2145
tela de toalla, 2158
tela escocesa, 2309
tela sobrepuesta, 2238
tela transparente, 2358
telar, 2365
telarista, 2367
telatela, 2361
telemando, 584
televisión de alta definición, 2369
televisión de definición estándar, 2368
telón, 698, 2371
telón a la alemana, 710
telón a la italiana, 711
telón acústico, 2372
telón armado, 2373
telón Brecht, 705
telón calado, 2374
telón chico, 2375
telón corto, 2375
telón de boca, 2377
telón de entreactos, 708, 2375
telón de fondo, 2380
telón de foro, 2380
telón de gasa, 2384
telón de guillotina, 710
telón de incendios, 2387
telón de la producción, 2381
telón de seguridad, 2387
telón de tul, 2384
telón enrollable, 2382
telón festoneado, 713
telón francés, 700
telón griego, 704
telón kabuki, 714
telón negro, 715
telón pintado, 2386
telón principal, 2377
telón principal de la producción, 2381
telón reforzado, 2373
telón translúcido, 2384, 2388
telón Wagner, 717
teminador DMX, 2402
témpera, 1847
temperatura del color, 2391
templar, 2484
temple, 1847, 2483
tenacillas de rizar, 2398
tenaza, 2397
tenazillas, 82
tendedero, 1102
tenedor de libros, 604
tensar, 1882, 2409
tensión, 2553
tensor, 2399
teñir, 2401
terciopelo, 2512
terminador, 1171
terminar, 16
termoplástico, 2404
termoresistente, 2405
terraja, 1161
textiles de teatro, 2359
texto (de una obra), 2410
texto del apuntador, 1443
textura, 2411
tiempo de cambio de producción, 887
tiempo de entrada (memoria/cue), 2393
tiempo de reverberación, 2394
tiempo de salida (memoria/cue), 2395
tiempo necesario para el cambio (de decorado o iluminación), 2396
tierra, 2406
tijera, 2430
tijera para metales, 536
tijeras de sastre, 2431
timbre, 2412
timbre de aviso, 2413
tinte, 2414
tinte a la anilina, 116
tintorero -a, 2416
tintura a la anilina, 116
tipo de escenario, 2417
tira, 2422
tira a la francesa, 2423
tira a la italiana, 2424
tirabuzón, 244
tirabuzones, 2139
tirafondo, 2425, 2546
tirante, 2100, 2420, 2518
tirante ajustable, 2101
tirantes, 915
tirar, 1107
tiristor, 2429
tiro, 2419
tiro contrapesado, 1003
tirro, 521
tiza, 1302
tocadiscos, 2435
toma de agua, 629
tomacorriente, 953, 1951
tonalidad, 2436
tonalidad (sonido), 2433
tono, 2432, 2433
tono claro (color), 1470
tontillo, 504
topes, 722
tornapunta, 2100, 2443
tornapunta ajustable, 2101
tornillo, 449
tornillo Allen, 450
tornillo con pitón abierto, 202
tornillo con pitón cerrado, 203
torno, 2291, 2440, 2441
toro, 2447
torre de iluminación, 2448
tortuga, 2451

traba, 1298
trabajo por turnos, 2481
trabarse, 962
tracking, 2455
tractor eléctrico, 2456
traducir, 2457
tragaluz, 1126
tragedia, 2458
traje, 2532
tramoya, 1002, 1548
tramoya para vuelos, 2550
tramoyista, 1549
trampa, 2472
trampa de humo, 1126
trampantojo, 2491
trampillón, 2461
trampolín, 1465
transformador, 2463
transistor bipolar de puerta aislada, 2464
transparencia, 808, 2467
transparente, 2468
transporte, 2469
trapear, 1207
tras-escena, 1192
traslado escena, 2470
traslapo, 2238
traslúcido, -a, 2466
trasto, 130, 920
trasto de ensayo, 254
trasto recortado, 131
travesaño, 2479
travesaño de transporte, 2480
trazabilidad, 2455
trementina, 2482
trenza, 2485
triac, 2429
triángulo de colores, 2227
trípode, 2490
trompe-l'oeil, 2491
tubo de rayos catódicos, 2493
tubo fluorescente, 2494
tuerca, 1140
tuerca de mariposa, 1141
tul, 2384, 2495
tul de embocadura, 2384
turno, 2438
ubicación, 1928
ubicación sin asiento, 139
última réplica, 1829
umbral, 1555
unidad central de procesamiento, 1967
unidad de distribución y amplificación de señal DMX, 2201
unidad portátil de cintura, 1822
unión, 947
universo, 2500
uña, 1191
uñeta, 783
USB, 2502
utensilio, 899
utileria, 179
utilería de ensayo, 180
utilería de mano, 181
utilería de personaje, 181
utilero -a, 178
vagón, 456
vaina, 303
valor, 2507
vara (madera o metal), 231
vara de abajo, 234
vara de colgar, 231
vara de contrapesada, 232
vara de iluminación, 238
vara de iluminación auditorio, 241
vara inferior, 234
vara para colgar el tapete, 237
vara tambor, 234
varal, 2509
varales de palco, 1333
variedades, 2510
vedet, 2511
vedete, 2511
velo, 1235
velocidad de cambio, 2513
velocidad de cinta, 2514
velocidad de transmisión, 2515
velocidad variable, 2516
veludillo, 2180
velvetón, 2180
venta anticipada, 2517
ventana, 1172
ventear, 2520
ventilación, 2521
ventilador, 2522
verde, 2523
verdugo, 504
verificación de los reflectores, 1773
versión, 2527
vestíbulo, 2530
vestido, 2532
vestidor -a, 65, 2181
vestuario, 2533
vestuario de ensayo, 2143, 2535
vestuario en depósito, 1109
veta, 2536
VGA, 2537
VHS, 2538
vídeo, 2540
video casete, 2542
video compuesto, 2541
videocasete, 1521
videograbador, 1272
videoproyector, 396
viento, 2518
viga, 275
viga de carrera, 331
viga de celosía, 2492
viga de techo, 277
violeta, 2545
visera, 2547
visual, 2548
voladizo, 2551

volado, 2551
voltaje, 2553
voltaje de entrada, 2554
voltaje de salida, 2555
vuelo, 2550
winche, 2441
XGA, 2566
¡ya!, 107
yeso, 1301
yute, 149
zapatero -a, 2162
zapatilla, 246
zapato, 2160
zòcalo de la lámpara, 1917
zumbido, 318

ÍNDEX FRANCÈS

5 broches câble DMX, 339
à air comprimé, 1895
à la face, 4
à pleine puissance, 1563
aac, 560
abonnement, 13
accent (éclairage), 1180
accent lumineux, 17
accesoire dècor, 131
accessoire (individuel), 181
accessoire d'accroche, 2271
accessoire de répétition, 180
accessoire de suspension, 2271
accessoires, 179
accessoiriste, 178
accomoder, 35
accord, 663
accord de coopération, 23
accorder, 46
accordeur de piano, 45
accrocher, 1798
acier, 18
acoustique, 31, 32
acoustique variable, 33
acte, 25
acteur actrice, 26
adapter, 35
adapteur, 34
ADB 65.2, 36
addition chromatique, 2226
adhésif, 38
adición cromática, 2226
adjectif, 39
adjoindre, 40
administrateur, 42
administration, 41
adoucir, 957, 2263
adresse de base, 43
adresse DMX, 44
agence de billeterie, 50
agence de transport, 49
aggloméré, 52
agrafe, 1265
agrafeuse, 1268
agreement, 663
aiguille, 53
aiguille de machine à coudre, 56
aile laterale, 380
aileron, 80
aimant, 1337
aire de chargement, 1623
aire de jeu, 1048
ajuster, 70, 118
alerte au feu, 73
allez-y!, 107
allumer, 951
ambre, 97
âme, 117

amiante, 101
amortir, 1079
ampère, 103
amphithéâtre, 100
ampli, 105
amplificateur, 105
amplifier, 106
ampoule à basse tension, 1397
angle d'ouverture de faisceau, 114
angle de champ, 113
angle de déplacement pan, 115
angle de déplacement tilt, 111
angle de faisceau, 112
anneau de plafond, 110
annexe technique (contrat), 1176
apothéose, 1170
appareil à eclairs, 446
appareil à tonnerre, 1879
appareil de projection, 1987
apparition, 127
appel, 200
appel à cintre, 197
applaudissements, 129
apprêt, 1957
apprêter la couche du fond, 389
appuyer, 95
arche de proscenium, 137
arlequin, 931
armoire de distribution, 1738
armurier, 146
arrangement, 150
arranger (musique), 151
arrêt, 353
arrêt (logiciel), 354
arrière-scène, 1192
artiste, 152
ArtNet, 154
ascenseur, 156
ascenseur à décors, 1885
ascenseur de scène, 157
aspirateur, 158
assambler, 118
assemblage (joint), 947
assistant du metteur en scène, 66
assistant du régisseur, 68
assourdir, 1079
assurance, 172
at, 2343
atelier d'accessoires, 2282
atelier d'outillage, 2171
atelier de construction de décors, 2283
atelier de costumes, 2288
atelier de couture, 2288
atelier de peinture, 2287
atelier de perruquier, 2286
atelier de serrurerie, 2289
attache, 557
attache de câble, 310
attaché de presse, 424
attache de suspente, 1264
attacher, 1448
attention ! (sur le plateau), 2258
attention!, 176
attention! (avant top), 1957
atténuer, 124
au dessus, 751
audition, 183
augmenter, 189, 1123, 1362
augmenter le volume, 132
autorisation, 1446
autorité, 192
autorization, 1805
avant-scène, 290, 2014
avertissement, 195
avertissement (signal), 1957
aveugleur, 950
avis d'ouverture de salle, 198
avoir un trou, 2049
bâche, 1507
back up, 670
baignoire, 229
baionnette, 205
baisser, 9
baisser le volume, 10
baladeuse, 1291, 1500, 1919
balai, 317, 1069
balayer, 1070
balcon, 99
balconata, 99
ballet, 215, 216
ballet classique, 216
ballet contemporain, 217
balustrade, 218
balustre, 219
banc d'éclairage, 227
bande adhésive, 511
bande adhésive pour tapis de danse, 512
bande audionumérique, 489
bande de recouvrement, 511
bande de terrain, 1149
bande magnétique, 522
bandeau cheveux, 519
bander, 1151
barrage, 2479
barre, 236
barre à paume, 2480
barre de distribution, 928
barre transversale, 2479
bas, 1612
bâtiment, 889
battant, 1437
battant pour tapis (de scène), 237
bavette, 1131
beltpack, 1822
bénéfice brut, 266
bénéfice net, 267
benne à ordures, 637
béquille, 1935, 2100
béquille ajustable, 2101
berceau (de contrepoids), 109
Beta SP vidéo, 272
Bétacam, 271

Betamax, 273
billet, 979
billet d'entrée numéroté, 2220
billet de faveur, 1381
billet enfant, 986
bis, 279
black box, 1054
blackwrap, 94
blanc, 282
blanchisserie (linge), 319
blindage commun, 1748
blue, 284
BNC, 623
Bob coiffure, 1800
bobine vide, 289
bois, 1223
bois lamellé, 1224
bois lamellé-collé, 1224
boïte à colophane, 363
boîte à éclairs, 446
boîte à effet, 366
boîte à fusibles, 2045
boîte à neige, 492
boîte à onglets, 2215
boîte à résine, 363
boîte à souffleur, 728
boîte à tonnerre, 364
boîte d'onglet, 2215
boîte de lune, 362
boîte de raccordement, 360
boîte du disjoncteur, 361
boitier de raccordement, 246
boitier mural, 359
bord de scène, 2557
bouche d'incendie, 1308
bouchon DMX, 1171, 2402
boulon, 1807
bourdonnement, 318
bouton du submaster, 1940
bouton-poussoir, 1902
bouton-pression, 307
boutton de signal (lumineux), 1903
branché en série, 622
branché in parallel, 621
branchement, 630
brancher, 618
brancher sur, 955
bras, 1935
bras de support, 1034
bras double, 1428
bretelles, 915
brigade, 2438
brillance, 1511
brillant, 312
broquette, 2311
brosse, 316, 2061
brosse à main, 1854
brosse métallique, 2062
brosse spalter, 1736
brouette, 472
brouillard, 1218
bruit, 2247
bruit blanc, 2248
bruitage, 892
bureau, 1704
bureau de la direction (du thèâtre), 797
bureau de location, 2300
burette d'huile, 1933
burlesque, 320
bus systeme, 322
bus USB, 2502
buste de couturière, 1530
cabas, 537
cabine d'essayage, 941
cabine de maquillage, 2173
cabine de régisseur, 330
cabine eclairage, 656
cabine lumière, 656
cabine son, 327
cabine vestiaire, 379
cabinets, 1406
câble, 332
câble à paire torsadée, 344
câble acier, 332
câble antigiratoire, 333
câble coaxial, 334
câble d'alimentation, 335
câble de contrôle, 337
câble de direction, 342
câble DMX XLR 3, 346
câble élastique, 680
câble électrique, 340
câble Ethernet, 341
câble multiconducteurs, 1528
câble multiple, 343
câble-guide, 342
câble-guide latéral, 2420
câbles plat, 345
câbles ruban, 345
cache latérale, 383
cacher le découverte, 48
cachet, 1313
cadre de scène, 930, 2042
cage de scène, 930
cageot, 365
cahier technique éclairage, 1876
caillebotis, 2099
caïorne, 305
caisse des costumes, 365
caissier caissière, 367
cale, 1130
calendrier des répétitions, 1455
camion, 384
canal, 390
canal des câbles, 391
canal indépendant, 1118
candela, 392
candela par pied, 393
candélabre, 394
canevas de scène, 2361
canon de projection, 396
cantilever, 2551

cantine, 400
CAO, 857
capacité de l'amplificateur, 439
capacité de la salle, 438
capitain de danse, 445
caractère, 1817
carnet de passage en douane, 1806
carrousel, 524
carton-pâte, 481
casque, 190, 482, 1595
casserole, 1726
cassette, 488
cassette video, 2542
casting, 490
CD enregistrable, 847
ceinture de sécurité, 148
ceinture porte-outils, 526
centre, 499, 2027
centre cour, 502
centre jardin, 501
cerceau, 504
chaîne, 348
chaîne de plomb, 350
chaîne de réglage, 349
chaîne de sécurité, 351
chaîne de sûrete, 351
chambranle, 253, 261
chambre de pulverisation, 328
champ électromagnétique, 386
changement, 402
changement à vue, 403
changement de couleur automatique, 409
changement de décor à scène ouverte, 403
changement de l'éclairage de scène, 2396
changement de tableau, 404
changement du décor, 405
changement instantané, 408
changement rapide, 408
changer, 413
changeur de couleur, 410, 411
changeur de gobos, 412
chanteur chanteuse, 399
chanvre, 395
chapelier chapelière, 242
charbon de bois, 448
charette, 2477
charge, 460
charge (poids), 461
charge électrique, 464
charge maximale, 463
charge maximale avant rupture, 462
charger, 466, 799
chargeur chargeuse, 465
chariot (elevateur) à fourche, 2447
chariot à roue relevable, 457
chariot de costière, 475
chariot de dessous, 475
chariot de patience, 477
chariot de scène, 456
charnière, 1212
charnière à goupille, 1214
charnière degondable, 1214
Charnière détachable, 1808
charpenterie, 2285
charpentier, 1225
charpentre à treillis, 2492
châssis, 130, 250, 991
châssis de contre-plaqué, 257
châssis de coulisse, 250
chassis de peintre, 256
châssis de porte, 253, 261
châssis de practicable, 740
chassis de répétition, 254
châssis de toile, 258
châssis métalliques, 259
chaussette, 1614
chaussons-chaussettes, 1615
chaussure, 2160
chef accessoiriste, 415
chef cintrier, 432
chef costumier costumière, 427
chef couturier couturière, 427
chef d'atelier, 430
chef d'équipe, 440
chef d'orchestre, 835
chef de ballet, 445
chef de transport, 434
chef des pompiers, 420
chef du service de presse, 424
chef éclairagiste, 1335
chef éclaraigiste, 419
chef électrique, 417
chef électro, 417
chef machiniste, 422
chef-électricien, 417
cheminée, 1435
cheminée d'appel, 1126
cheminée de contrepoids, 2564
chenillard (lumière), 2203
chevaucher, 2238
cheville en bois, 1084
chevron, 331
chief du son, 416
chignole, 2488
chignon, 1628
choeur, 672
choix d'échantillon, 1633
chorégraphe, 682
chorégraphie, 683
choréologue, 1681
choriste, 684
chrominance, 738
cintre, 1797
cintres, 2365
cintreuse, 673
cintrier, 2367
circuit, 528
circuit auxiliaire, 2044
circuit de puissance, 535
circuit électrique indépendant de la scène, 532
circuit en parallèle, 529
circuit en série, 530, 633

circuit imprimé, 531
circuit ouvert, 534
circuit parallèle, 632
circuit principal, 535
cisaille, 536
ciseau, 959
ciseaux, 2430
ciseaux de tailleur, 2431
clair de lune, 539
clair, plus clair, 540
clapet, 854
clavier, 2349
clé à cliquet, 546
clef à douille, 548
clef à molette, 544
clef à pipe, 548
clef à tube, 548, 552
clef anglaise, 544
climatisation, 63
clou, 2032
clouer, 553
CLR (annulation), 2344
Codage audio avancé, 560
codeur, 561
coiffeur coiffeuse, 1812
coin, 1130
colle, 565
collé, 961
colle à bois, 567
colle blanche, 567
colle d'acétate de polyvinyle, 567
colle de pâte, 1780
colle de peau, 568, 2483
colle de polyvinyle, 567
colleuse, 935
collier, 311
collier d'accroche, 311
collier de fixation, 1264
collier de serrage, 15
colonne, 583
colonne de mer, 1711
colophane, 571
colorimètre, 579
comédie, 585
comédie musical, 1654
comédie musicale, 1722
comédien, 26
commande à distance, 584, 2364
communication (commande de l'éclairage), 607
communication du metteur en scène, 1682
communiqué de presse, 608, 1678
commutateur antipanique, 306
compagnie, 588
compagnie de théâtre commerciaux, 591
compagnie de théâtre professionnelle, 593
compagnie de théâtre universitaire, 592
comparaison, 594
compas, 597
compas à deux pointes, 600
compas d'intérieur, 599
compas du peintre décorateur, 598
compensé, 1001
complet, 1122
compositeur, 601
compresseur, 602
comptable, 604
compte, 605
concentrateur, 610
concentré, 956, 1182
concept, 1322
concepteur conceptrice de son, 863
concepteur de costumes, 1155
concepteur de maquillage, 862
conception assistée par ordinateur, 857
concert, 613
concierge, 426
conditionnement d'air, 63
conduit, 1444
conduite de la pièce, 1443
conduite de service, 1463
conduite des accessoires, 1457
conduite générale, 1444
cône anti-halo, 609
conférence de press, 615
connecteur, 555
connecteur d'alimentation, 85
connecteur de puissance unipolaire, 628
connecteur RJ45, 626
connecteur Socapex, 627
console, 1033, 2551
console auxiliaire, 2317
console de jeu d'orgue, 2316
console de réglage, 2316
console manuelle, 2318
console son, 2319
consoles pour robotisés, 2320
construire un armaçon, 144
contact (électrique), 636
contraste, 649
contrat, 640
contre-fiche, 2443
contre-pente, 648
contre-plaqué, 2326
contre-rampe, 648
contremaître, 440
contremarche, 645
contreplaqué, 2326
contrepoids, 643
contreventement, 2479
control general de nivel, 661
contrôle, 651
contrôle d'éclairage, 1773
contrôle de l'intensité, 653
contrôle de lumière, 1773
contrôle de volume général, 661
contrôle des aigus, 652
contrôle des basses, 654
contrôle du groupe, 655
contrôle du son, 657
contrôle du volume, 658
contrôle électronique, 660
contrôleur -euse de billets, 21

convention, 663
conversion, 664, 665
convertisseur, 666
convertisseur de balayage, 667
copie, 1343
coquille d'orchestre, 357
corde à piano, 678
corde de chanvre, 676
corde de sûreté, 679
corde élastique, 680
cordon, 340
cordonnier, 2162
corniche, 685
corset, 726
cosse, 1289
costière, 2539
costume, 2532, 2533
costume de répétition, 2143
costume pour la répétition, 2535
costumier, 1155, 1621
côté cour, 723, 1095
côté jardin, 722, 882
couche d'apprêt, 1347
coudée (pour vis a sis pans creux), 543
couleur, 572, 1845
couleur chaude, 573
couleur complémentaire, 574
couleur froide, 576
couleur résistant, 577
couleur spectral, 575
couleurs elementaires, 580
couleurs secondaries, 581
coulisseau, 477
coulisses, 991
couloir, 687
coupe flux, 2547
coupe longitudinale, 2187
coupe transversale, 2188
coupe verticale, 924
coupe-boulons, 2279
couper, 123, 2128
couplage en parallèle, 632
couplage en série, 633
couplet, 1214
coupole d'horizon, 746
cour, 723, 1095
courant alternatif, 688
courant continu, 689
courant électrique, 690
courant primaire, 691
courant secondarie, 692
courroie, 695
court-circuit, 747
cousseur, 719
coussin d'air (pneumatique), 562
couteau, 1731
couteau Stanley, 749
couteau universel, 749
couture, 724
couturier, 1621
couturier -ière, 719
couturière, 162
couverture, 376
couverture antifeu, 1533
couverure (de protection), 1532
craie, 1302
crayon, 1433
crayon feutre (pour marquer), 2130
createur des costumes, 1155
crêpe de chine, 735
crépon, 734
crinoline, 1610
critique, 736, 737
crochet, 142, 1234, 1264
crochet C, 1266
crochet G, 1267
crossfader, 1939
cue, 1565
cue actuelle, 1567
cue d'éclairage, 1569
cue only, 1677
cuir, 743
cuir suédé, 120
culot, 485
culot à vis, 487
culot baïonnette, 486
culotte, 370
cutch, 1044
cuve de couleur, 1809
cycloides, 1988
cyclorama, 507
cyclorama fixe, 508
damas, 873
dance moderne, 753
danger, 1803
danse, 752
danseur, 213
DAT, 489, 1271
dB SPL, 1670
dé à coudre, 811
débardeur, 2179
déblayer, 780
débrancher, 786, 788
déchirer, 1096
déclencher, 123
décor, 759
décor (de chambre/de pièce), 775
décor a l'ancienne, 769
décor à louer, 764
décor à transformations, 776
décor construit, 761
décor d'extérieur, 762
décor d'intérieur, 763
décor de chambre, 763
décor de pièce, 763
décor équipé au cintre, 769
décor fermé, 775
décor marquée, 767
décor peint, 770
décor practicable, 760
décor projeté, 772
décor simultané, 773

décor unique, 766
décor-répertoire, 765
décorateur, 1062
décorateur exécutant, 1064
décoration, 1065
découpe, 369
découpé, 1994
découper, 1801
découverte, 784, 2390
dédouanement, 798
défauts du tissu, 2303
défendu, 1979
défense de fumer, 1981
défilé de costumes, 792
défonceuse, 1210
dégrader, 778
degré, 779
DEL, 823
délai, 2129
démagnétiser, 793
demi-clé (noeud), 1605
démontage, 795
démonter, 794
denim, 2145
dénouement, 790
dentelles, 2031
déplacer plus, 1638
derrière, 755
désaimanter, 793
déscendre, 207
dessin de construction, 860
dessin technique, 860
dessinateur, 809
dessinateur de lumières, 1335
dessiner, 810
dessous, 641
dessous de scène, 1199
détachant à sec, 1439
détecteur de chaleur, 801
détecteur de fumée, 802
détendre, 102
détrempe, 2483
devant, 71
diagonale, 805
dialogue, 807
diaphragme, 804
diaphragme à iris, 804
diapo, 808
diapositive, 808
didascalie, 24
diffusant, 814
dilater, 1123
diminuer, 853
diminuer (son), 10
dimmer mecanique, 1701
dimmer principal, 2091
dîner, 2246
diode électroluminescente, 823
diode photoémissive, 823
dioxyde de carbone, 826
directeur administratif, 830
directeur adminitratif, 42
directeur artistique, 831
directeur d'éclairage, 834
directeur de compagnie, 842
directeur de production, 837
directeur de répétition, 832
directeur de théâtre, 840
directeur de troupe, 842
directeur des combats, 836
directeur directrice artistique musique, 839
directeur directrice général, 838
directeur du service de press, 424
directeur technique, 841
directeur technique adjoint, 67
direction, 827
direction des acteurs, 828
directive de mise en scène, 1354
diriger [lumière], 843
disjoncteur, 852, 1375
disjoncteurs de fuite à la terre, 1373
dispatch, 1738
dispositif, 966
dispositif à faire la pluie, 1544
dispositif à fumée, 1541
dispositif à vent, 1547
disque, 844, 856
disque à effets, 848
disque compact, 846
disque de couleurs, 2149
disque dur, 849
disque souple, 856
disque stroboscopique, 850
disquette, 856
dissolvant, 816
distance d'éclairage, 865
distorsion, 867
distribuer les rôles, 1143
distribution, 2110
ditribution des rôles, 490
diviseur DMX, 2201
documents de douane, 872
dôme de silence, 1781
donner du mou à, 102
donner la couche de fond, 389
doublure, 2189, 2269
doublure (costume), 1186
douche, 1334, 2011
douille, 1917
dramaturge, 191, 875
dramaturgie, 877
drame, 874
draper, 878
draperie, 143, 375, 718
draperies, 376, 879
drapètte, 80
droite, 881
droits d'auteur, 671
droits de représentation, 885
droits musicaux, 880
durée de réverbération, 2394
durée du changement de décor, 887

durée du spectacle, 886
échafaudage, 249
échalier de meunier, 1039
échantillon, 1632
écharpe, 2443
échelle, 1040
échelle (plan), 1036
échelle à coulisse, 1042
échelle d'éclairage, 1041
échelle double, 1041
échelle porte-projecteur, 2474
êcho, 888
éclair, 1178, 1431
éclairage, 1512
éclairage à l'entrée du public, 1478
éclairage au sol (de ballet), 470
éclairage d'horizon, 1330
éclairage d'orchestre, 1480
éclairage de l'aire de jeu, 1329
éclairage de secours, 1477
éclairage de sécurité, 1477
éclairage de service, 1490
éclairage du périmètre, 1329
éclairage du rideau d'avant-scène, 1331
éclairage du souffleur, 1482
éclairage en contre-jour, 642
éclairage frontal, 1332
éclairage indirect, 1495
éclairage latéral d'avant-scène, 1333
éclairage ponctuel, 1501
éclairage principal, 1475
éclairage vertical, 1334
éclairage zénithal, 1334
éclairagiste, 1335
éclairer, 1336
éclat, 312
écléraige de sécurité, 968
économe, 1925
écoute de scène, 93
écouteur, 190
écran à cristaux liquides, 1752
écran de projection, 1747
écran de projection arrière, 1750
écran incurvé, 1749
écran motorisé, 1754
écran rétractable, 1755
écran tactile, 1756
écran translucide, 2388
écrou, 1140
écrou papillon, 1141
éditer, 890
effacer une mémoire, 1024
effet d'éclairage, 894
effet de lumière, 894
effet de proximité (son), 895
effet de transparence, 2467
effet de vagues, 893
effet Larsen, 2064
effet sonore, 892
effet trapèze, 868
effets spéciaux, 897
égaliseur, 1000
élargir, 913, 1123
élastique, 914
élecrophone, 2435
électricien électricienne, 919
électricien électricienne (de plateau, d'spectacle), 1513
électrique, 918
électro, 1513
élément de décor, 130, 920, 921
elémént suspendu, 922
élements de décor en tissu, 2359
élévateur, 156
elevateur à décors, 1885
elevateur d'orchestre, 1886
élingue, 1114, 1298
élingue plate, 1075
emballer, 927
embout de vissage, 2034
émetteur, 932
emmagasiner, 933
empaqueter, 927
employer, 639
emporte pièce, 2487
émulateur DMX, 942
en arrière, 755, 2134
en bas, 3
en haut, 750
en place, svp!, 5
en scène!, 5
enboîtement, 947
encadré, 260
enceinte acoustique, 89
enclencher, 618, 951
engager, 639
engrenage, 966
enlever, 96
enregistrement, 969
enregistrement digital, 1271
enregistrement pour les archives, 971
enregistrer, 973, 2342
enregistreur de cassette vidéo, 1272
ensemble, 588
entoilage, 994
entr'acte, 993
entracte, 993
entrée, 2250
entrée des artistes, 981
entrée des décors, 1915
entrée interdite, 1978
entrée/sortie de micro, 988
entreposer, 933
entrepôt, 1515
entrêpot à décors, 1517
entretien, 1534
epaisseur, 1279
épilogue, 999
épingle, 54
épingle à cheveux, 55, 557
épingle de perruquier, 558
épingle de sûrété, 60

épinglette, 58
épissure, 14, 977
éponge, 1087
épongé, 1089
époussetoir, 1086
épreuve, 1343
équarrisseuse, 1030
équerre, 1032, 1033
équerre de dessin 45°, 480
équilibrer, 118, 644
équipe, 231, 1002
équipe (porteuse) électrique, 238
équipe à contrapoids (à l'allemande), 1004
équipe à contrepoids, 1003
équipe a main, 1014
équipe à treuil, 1015
équipe de production, 1009
équipe de roulement, 1008
equipe palanquée, 1004
equipe ponctuelle, 1018
équipe technique, 1019
équipement d'éclairage, 1020
équipement de protection individuelle, 1010
équipement de soudage à gaz, 1013
escabeau, 1040
escalier, 1035
éscalier d'evacuation, 1037
escalier en colimaçon, 1038
escalier en hélice, 1038
escalier en spirale, 1038
espace derrière la scène, 1385
espace entre deux chevrons au gril, 471
espace latérale de la scène, 721
espace scénique, 1080
esquisse, 1025
esquisse de costumes, 1154
esquisse de l'éclairage de scène, 1026
esquisse du décor, 1027
esquisse peinte, 1028
esquisser, 1029
essai acoustique, 2017
essai de voix, 2017
essayage des costumes, 939
estrade, 1942, 2304
estrope, 1298
établi, 226
éteindre, 123
étendoir, 1102
Ethernet, 1116
étoffe, 2354
étouffer, 1079
être en tournée, 1099
éventail, 2519
exécutant exécutante, 1368
exemption d'impôts, 1121
exonération fiscale, 1121
extincteur, 1124
exutoire de fumée, 1126
exutoire de toiture, 1126
fabricant d'accessoires, 635
façade arrière, 78
face centre, 291
face cour, 294
face jardin, 293
faire appareître, 2133
faire bouger, 2520
faire de la goutte, 1097
faire la mise, 1772
faire le noir, 122
faire sauter, 1147
faire tourner, 1251
faire un blackout, 122
faire un panoramique, 1746
faire un zoom, 1148
faire une tournée, 1099, 2254
faisceau, 1138
fantôme, 1023
farce, 1135
faufiler, 929
fause rue, 469
fauteil de réference, 323
fauteuil d'orchestre, 324
faux châssis, 1132
faux cils, 1820
faux cuir, 744
faux manteau, 931
faux portique, 931
faux suede, 121
fenêtre, 1172, 1173
fer à friser, 2398
fer à repasser, 1878
fer à souder, 2241
fer à vapeur, 1880
ferme, 130, 1149
ferme de practicable, 740, 2366
fermé temporairement, 2293
fermer, 2294
fermer le rideau, 2295
fermeture éclair, 733
fermoir, 1226, 1631
ferronerie, 2289
ferronier, 2217
feu, 596
feutre, 1139
feux de la rampe, 263
fibre optique, 1152
fiche, 1951
fiche mâle, 555
fiche Scart, 1117
fichier sonore, 1177
fichiers audio, 1177
figurant -e, 595
fil, 340, 675, 2419
fil à plomb, 1893
fil central, 498
fil court, 748
fil de chanvre, 676
fil de commande, 677
fil de fer, 1163
fil de gare, 2518
fil de nylon, 1156
fil de rappel, 677

fil de rappel du rideau (de scène), 2427
fil de sûreté, 679
fil long, 1436
fil mort, 2421
filament, 1159
file en bande, 943
filet, 2562
filet de protection, 2563
filière, 1161
filière de filetage, 1161
film, 1795
filtre anti-calorique, 815
filtre correcteur, 1166
filtre de couleur, 1165
filtre de fréquence, 1167
filtre dichroïque, 1168
fin de travail, 1317
fin du spectacle (heure), 1315
finir, 16
Firewire, 1175
fixer, 1448, 2437
flanelle, 1204
flasque, 476
flight case, 1179
flou, 789
focaliser, 957
foco plano-convexo, 2006
fonctionnant (elec.), 945
fonctionnement manuel, 1717
fond de ciel, 2378
fond découpé, 2374
fond du parterre, 1188
fond musical, 1650
fondu, 12
fondu avant, 952
fondu enchainé, 1197
fondu enchaîné, 1196
foret, 314
formules elèctiques, 1190
fosse, 1199
fosse d'orchestre, 1200
fourreau, 303, 1085
foyer, 2530
foyer des artistes, 2168
foyer des musiciens, 2174
frais d'explotation hebdomadaires, 800
fraiseuse portative, 1210
frange, 2218
frein, 1205, 1206
frein d'équipe, 1206, 2478
frein de fil, 1206
fréquence, 1208
frise, 220, 331
frise de amiante, 224
frise de ciel, 222
frise de feuillage, 221
frise de rideau, 1290
frise du manteau d'Arlequin, 225
frise verdure, 221
fromage, 643
frontal, 1211
fuite de lumière, 1216
fumée, 1217
fumée bas, 295
fusain, 448
fusible, 1222
gabardine, 1240, 1241
gabillot, 1298
gaffeur toilé, 515
gag, 1227
gaine thermo rétractable, 1221
galerie de chargement, 1907
galerie de servie, 1910
galerie latérale, 209
galet, 477, 2148
galette, 643
gamelle, 1726
garde-corps, 230, 1778
garer, 1448, 1799
gauche, 1094
gaz carbonique, 826
gaze, 1235
gaze de coton, 1110
gelatine de couleur, 1165
gélatine technique en plaques, 1796
générale, 165
generateur, 1245
générique, 732
gestion des déchets, 1247
gestion des périphériques à distance, 1248
giron, 1073, 1105
glace, 1608
glace carbonique, 826
glace sêche, 1663
glacer, 616
glissiére, 1295
glissière, 477
gloire, 1255
gobo, 369
gobo tournant, 2273
goujon, 1084
goupille, 1775, 1776
gouvernante, 1925
gradateur, 817
gradateur en rack, 145
gradateur onde sinusoïdale, 821
gradateur par circuit, 820
grade, 1269
gradin, 1257, 1885
gradin rétractable, 1260
gradins, 1259
graduellement, 1261
grand, plus grand, 1262
gril, 1839
grille, 2093
grille de protection, 2094
gris, 1276
gros / plus gros, 1278
groupe, 1245
groupe (éclairage), 1283
groupe de théâtre amateur, 1285
gueuse, 643

guichet, 2300
guide, 473
guidon technique, 1300
guinde, 1297
guinder, 960
habilleur habilleuse, 2181
habilleur habilleusse, 65
halogène, 1303
harmonique, 1304
harnais, 148
harnais (pour machine à voler), 147
haubaner, 2083
haut-parleur, 89
haut-parleur de renvoi, 1625
haut-parleur de salle, 92
haut-parleur de scène, 1625
haute définition, 88
hauteur, 74
herse (cloisonnée), 1306
heure de début du spectacle, 1316
heurtoir, 1833
Hi-8, 1307
homme en service de jour, 173
honoraires, 1313
horaire, 1319
horizon, 1320
hôtel, 1321
hotte d'aspiration, 387
houppe, 1628
HP, 89
huile de lin, 1707
hydraulique, 1309
hydrofuge, 1310
hymne nationale, 1311
IGBT, 2464
ignifuge, 1324
ignifuger, 1326
image, 1338
image projectée, 1982
imbriquer, 2238
impédance, 1339
impedenza, 1339
imprimante, 1345
imprimer, 1348
inactif, 1349
incliner (vers le haut, ver les bas), 1351
incolore, 1352
indemnité journalière, 813
index, 1353
indications scéniques, 1354
infrarouge, 1357
ingénieur (lumière, son,..), 1720
ingenieur du son, 416
inspecteur du feu, 420
inspection du tissu, 659
instaler, 1798
instal•lation d'aspiration, 1358
installer, 1644
instructions de lavage, 1359
instrument (de travail), 899
instrument de mesure, 1360
instrument de nusique, 1361
inteference, 1366
intensifier, 1362
intensité lumineuse, 1364
intensité sonore, 1363
intercom, 1365
interdit, 1979
interface, 1367
intermittent, 173
interphone, 1365
interphonie, 1365
interprète, 1368
interpréter (un rôle), 29
interrupteur, 1370
interrupteur de blackout, 1371
interrupteur principal, 1374
interview, 995
intonation, 978
introduction musicale, 1946
inventaire, 1377
invitation, 1381
invité, 153
isolant, 62
isométrique, 1382
jambage ajustable, 2101
jambe de force, 2100
jardin, 722
jauge, 438, 1279
jauge d'épaisseur, 1228
jaune, 1277
jersey, 2355
jeu, 27
joint, 1386
joint à mi-bois, 1613
jouer, 29, 1369
joug, 1428
jour de la représentation, 803
jute, 149
K7-video, 2542
kilovolt, 2050
kilovoltampères, 2051
kilowatt, 2052
kit de nettoyage de buses, 1017
kVA, 2051
l'inventaire d'éclairage, 1380
labourde, 1437
lacette, 2536
lâche, 943
laisser filer, 102
laize, 2278
lambrequin, 1290
lamellé, 2326
lampe, 1393
lampe à arc, 1394
lampe à basse tension, 1397
lampe à décharge, 1399
lampe d'avertissement, 1476
lampe de bureau, 1400
lampe de poche, 1432
lampe halogène, 1395
lampe HMI, 1402

lampe incandescente, 1396
lampe vernie, 1398
lampe Xenon, 1401
lampe-torche, 1432
lampes à gaz à décharge, 1399
lanterne d'horizon, 1988
laque, 1392
largeur, 104
laser, 1404
latte, 231
lavage à la main, 2107
lavande, 1630
laver, 2103
laver à l'eau chaude, 2104
laver à l'eau froide, 2105
laver séparément, 2106
laveuse, 2102
LCD, 1752
lecture, 1961
lecture à la table, 1961
lecture théâtralisée, 1408
leko, 1994
lentement, 1416
lentille, 1410
lentille convexe, 1411
lentille diffusante, 1413
lentille Fresnel, 1412
lentille plan convexe, 1415
lessive, 1438
lever, 64, 926
levier, 75, 1732, 1810
lexique de théâtre, 1417
libretto, 1441
licence, 1446
ligne asymétrique (son), 1425
ligne d'horizon, 1320
ligne de base, 1419
ligne de proscénium, 1419
ligne de rappel, 1419
ligne de rideau, 1419
ligne de terre, 1422
ligne de visibilité, 2548, 2549
ligne médiane, 1604
ligne symétrique (son), 1426
lime, 1449
lin, 1440
linge, 2142
linteau, 1450
liquide à fumée, 1427
lise, 230
lisse, 2161
lisse de commande, 556
liste, 923, 1377, 1454
liste de distribution, 2110
liste de filtres, 1461
liste de l'ordre des rappels (des saluts), 1462
liste des accessoires, 1457
liste des canaux, 1459
liste des contacts, 1460
liste des costumes, 1464
liste des mémoires, 1458
liste matériel éclairage, 1379
livre de conduite, 1300
livre de régie, 1444
loge, 1467
loge (d'acteur, d'artiste), 378
loge d'artiste, 378
loge d'avant-scène, 1468
loge rapide, 379
logement, 87
logette, 728
logiciel, 1977
lontain, 1192
lontain centre, 1193
lontain cour, 1195
lontain jardin, 1194
loquet, 210
louer, 1466
lubrifiant, 1509
luisant, 312
lumen, 1510
lumière, 1471, 1512
lumière (éclairage) de la salle, 1486
lumière bleue (sécurité), 1473
lumière chaude, 1474
lumière concentrée, 611
lumière d'alarme, 1476
lumière de base, 1475
lumière de Wood, 1497
lumière fluorescente, 1493
lumière froide, 1494
lumière latérale, 468
lumière latérale haute, 1999
lumière noire, 1497
lumière parasite, 1498
lumière rasante, 470
lumière ultraviolette, 1497
lumières psychédéliques, 1472
luminaire, 855
luminosité, 313
lustre, 136
lycopode, 1418
machine à coudre, 1540
machine à fumée, 1541
machine à laver, 2102
machine à neige, 1543
machine à oeillets, 1545
machine à vent, 1547
machinerie, 1548
machiniste, 1549
machiniste responsable, 2259
machino, 1549
madrier, 2333
magasin, 1515
magasin à décors, 1517
magasin d'accessoires, 1516
magnétophone, 1519
magnétophone à cassettes, 1520
magnétoscope à cassette, 1272, 1521
maillet, 1522
maillet caoutchouc, 1514
main courante, 1777

maintenance, 1534
maison d'édition théâtrale, 891
maître de ballet, 1582
maître de cérémonie, 1583
malle de transport, 1179
manager, 1246, 1524
manchon, 14
manille, 1274
mannequin, 1530
mansion, 1531
manteau d'arlequin, 143, 225
manuel, 1535
maquette, 2341
maquillage, 1539
maquiller, 1538
maquilleur maquilleuse spectacle, 1537
marchandisage, 1554
marchandise, 1575
marker, 2130
markeur, 2130
marque, 1550
marquer, 1551
marteau, 1552
marteau à panne fendue, 1553
masque, 1556
masque de protection antipoussière, 1557
masquer, 48
mât, 2310
mat (e), 1558
mât à chantignoles, 2310
mât de perroquet, 2310
matériel de publicité, 1575
matinée, 1560
matrice, 1562
MD, 1607
mecanisme, 966
mécanisme de mise en marche, 854
mèche, 314
mélange du son, 1579
mélanges, 1611
mélangeur, 2319
mémoire, 1566
mémoire non rémanente, 1572
mémoire vive, 1572
menu, 1574
menuiserie, 2285
menuisier, 1225
merchandising, 1554
merde!, 1576
mère de famille, 787
mesure d'un yard, 2088
mesurer, 1585
métal, 1586
métre à ruban, 523
mètre pliant, 1589
metteur en scène, 833
mettre au point, 843, 957
mettre en retraite, 2484
MEV, 1572
mezzanine, 99
mi-bois, 1613
micro, 1596
micro directionnel, 1599
Micro H.F., 1602
micro sans fil, 1602
micro-casque, 1595
microphone, 1596
microphone d'appel, 1597
microphone lavallière, 1600
microphone omnidirectionnel, 1601
MIDI, 1603
milieu, 1604
Minidisc, 1607
minidisque, 856, 1607
MiniDV, 1606
mire de télévision, 479
miroir, 1608
miroir mobile, 1609
mis à la terra, 620
miscellanées, 1611
mise, 1772
mise à la terre, 2406
mise en place du décor provisoire, 774
mixage, 1579
mobilier de scène, 1616
mode aveugle, 970
mode de contrôle des canaux, 1617
mode direct, 1618
modèle, 2341
modeler, 1620
moignon, 1629
moniteur (video), 1624
monologue, 1626
montage, 1645
montant, 1643, 1830
montants du faux manteau, 143
monte-charge, 1642
monter, 95, 133, 1798
monter le volume, 132
mortaise, 2475
mortier (dispositif pyrotechnique), 446
mot de la fin, 1826, 1829
moteur, 1636
mouchoir, 401
moufle, 476
moufle de renvoi, 476
moufles, 1733
moulage, 1635
mouler, 934
mouler par le vide, 2403
moulure, 1635
mousqueton, 1631
mousse (plastique), 1071
mousseline, 1655
mousseline de soie, 1235
moyenne gamme, 1233
MP3, 1639
MSR, 1402
multi connecteur, 1641
multiprise, 246, 274
music-hall, 1648
musical, 1654

musicien, 1647
musique d'atmosphère, 1650
musique de scène, 1650
musique en direct, 1651
nœud coulant, 1429
nappa, 1657
naturalisme, 1658
neige carbonique, 1663
nero, 1659
net, 1666
nette/plus nette, 958
nettoyage à sec, 1660, 2108
nettoyage de scène, 1662
nettoyeur, 1661
neutre, 1664
NICAM, 2232
niveau, 1667
niveau (éclairage), 1668
niveau de pression sonore, 1670
niveau de scène, 1669
niveau sonore, 1671
nivelé, 119
noeud, 1674, 1687
noeud coulant, 1689
noeud de cabestan, 214
noeud de chaise, 1237
noeud droit, 1690
noeud en huit, 1692
noeud pat, 1690
noir, 1659
nombre cardinal, 1675
nombre ordinal, 1676
notation choréographique, 1679
nouer, 1448
nouette, 2536
NTSC, 1683
nuance, 1561, 1708
numéro d'identification, 1685
numéro de gradateur, 1686
numéro de position d'éclairage [de lumière], 1684
objectif, 1696
oblique, 1697
occupation, 1702
oeil, 1236
oeillet, 2499
office, 459, 1704
ohm, 1706
onde sonore, 1709
opaque, 1712
opéra, 1713, 2340
opéra bouffe, 1715
opéra rock, 1716
opérateur de cabine, 1718
opérateur projectionniste, 1718
orange, 175
orchestre, 1724, 1889
ordinateur, 1723
orienter, 118
orienter [lumière], 843
ourlet, 724, 2556
outil, 899
outil à percussion, 906
outil d'abrasion, 900
outil de coupe, 911
outil de marquage, 904
outil de mesure, 905
outil de perçage, 903
outil de soudage, 910
outil de vissage, 902
outil pour serrer, 901
outils à air comprimée, 912
outrigger, 1935
ouverture, 784, 1693
ouverture de scène, 930, 1694
ouvreur ouvreuse, 21
ouvrier métalurgiste, 2217
ouvrier qualifié, 1703
overdubbing, 2077
pages de submaster, 1729
paillette, 1243, 1469
pain, 643
PAL, 1730
palan, 1733
palan électrique à chaîne, 1898
palette, 1734, 2161
palette (de contrepoids), 109
palette de couleurs, 1735
palier, 2113
paneau d'interconnection, 1738
paneau dur, 52
paneau stratifié, 52
panier, 537, 1741
panier à costumes, 204
panier de câble, 538
panière, 537
panneau, 2324
panneau contreplaqué, 2326
panneau d'agglomeré, 52
panneau de particules, 52
panneau de signaux lumineux, 2331
panneau latté, 2326
panorama, 1744
pantalon, 2390
pantofle, 1877
pantoufle, 1877
papier abrasif, 1762
papier carbone, 1758
papier de verre, 1762
papier Kraft, 1765
papier kraft gommé, 1763
papier peint, 1766
papier pelure, 1767
papier verré, 1762
papier-calque, 1759
paquet de données DMX, 1768
PAR, 1403
PAR (projecteur), 2003
paradís, 1231
parasites, 1366
PARNel, 2005
parterre, 1889
partition, 1770

partiture pour piano, 1771
pas de sortie, 2194
pas laver, 1673
passage, 1774
passage interdit, 1980
passer la
serpillière, 1207
passerelle, 1906, 1910
passerelle de projection (d'éclairage), 1908
passerelle de service, 1779
passerelles de service, 1911
patience, 474
patience (rail) de cyclorama, 1296
patiner, 996
patron, 1783
patron en taille réelle, 1784
patte d'attache, 309
patte d'oie, 309
paume, 2480
paumelle, 1808
pause, 1786, 2345
pause (d'entracte), 993
pause obligatoire, 782
pavé numérique, 2350
payer, 1728
PC, 2006
peau, 1793
peigne, 1840
peindre, 1842
peintre, 1843
peintre décorateur, 1844
peinture, 1845
peinture à l'huile, 1846
peinture à la détrempe, 388
peinture à la tempera, 1847
peinture au latex, 1852
peinture d'aniline, 116
peinture de scène, 1850
peinture en bombe, 1090
peinture laquée, 1078
peinture préparée, 1851
pelle (à poussière), 2073
peluche, 1792
pendrillon, 380
pendrillonnage à l'allemande, 381
pendrillonnage à l'italienne, 382
pendrillons de coulisse, 991
pendrilon découpé, 2156
pente, 796, 2058
penture, 1900
perceuse, 2488
perche, 231, 1819
perche électrique, 1016
perche de pied, 234
perche pare-chocs, 239
périacte, 1802
périmètre d'action, 1048
perle, 1804
permis, 1446
permission, 1805
perruque, 1811
perruquier perruquière, 1812
personnage principal, 2015
personnel, 1814
personnel administratif, 1815
personnel syndiqué, 1816
perspective, 1818
petit à petit, 1261
petit, plus petit, 1823
phase, 1136
photocopie, 1201
photographie, 1202
pièce, 1698
pièce de théâtre, 1698
pièce de thèâtre, 874
pied, 2490
pied à l'anglaise, 1555
pied de biche, 1555, 1810
pied de micro, 1828
pied de projecteur, 2490
pied-de-biche, 783
pigment (en poudre ou liquide), 1835
pillier, 1836
pince, 82
pince à cyclo, 1837
pince à dénuder, 83
pince borniol, 1838
pince coupante, 83
pince-monseigneur, 75
pinceau, 1853, 1855
piste, 1857
piste de dance, 2408
piste de danse, 2407
pistolet (à peinture), 1858
pistolet à colle, 1859
piton fermé, 203
piton ouvert, 202
piton rond fermé, 203
pixel, 1860
place au théâtre!, 2453
place du souffleur, 2054
places debout, 139
places non-numérotées, 2219
placeur placier, 21
plafond, 2256
plafond pliant, 2257
plafonnier, 1503
plan, 355, 1866, 1872, 1972
plan d'éclairage, 1869
plan d'ensemble (de la scène), 1873
plan d'évacuation, 1862
plan de location, 1868
plan de production, 372
plan incliné, 796, 2058
planche, 1930, 2333
planche à repasser, 1931
plancher, 2296
plancher d'scène, 2332
plancher de danse, 1789
plancher flottant, 1789
plantation, 1873, 1874
planter, 1644, 1954

plaque de base, 1863
plaque de metal, 1864
plastique, 1883
plateau, 1048, 1051
plateau coulissant esclave, 458
plateau coulissante, 456
plateau de scène, 2332
plateau hydraulique, 1888
plateaux mobiles, 456
plateforme de chargement, 1623, 1907
plateforme de travail hydraulique, 1887
plateforme hydraulique, 1888
plateforme roulante, 456
plâtre, 1301
playback, 1890
plier, 1891
plisser, 1963
plomb, 1893
plus net, 1666
pneumatique, 1895
pocher, 1088
pochoir, 1104, 2486
podium, 1885, 1942, 2304
poignée, 1529
poinçon, 2035
point arrière, 2118
point de bâti, 248
point de charge, 142
point de fuite, 1215, 1293
point de vue, 2026
point focal, 2028
point milieu, 1604, 2027, 2029
pointe, 2033, 2311
points par pouce carré, 1861
pompier, 299
ponce, 1103
poncif, 1104
pont d'éclairage, 1909
pont d'orquestre, 1886
pont mobile (de scène), 1053
pont volant, 1911
port d'entrée/sortie, 1913
portant, 2509
porte, 1914
porte cintres, 321
porte de chargement (de service), 1915
porte fusain [ensemble], 1434
porte qui claque, 669
porte-filtre, 1920
porte-gobos, 1918
porte-habit, 321
porte-lentille, 2272
portefusain, 1046
porter, 1924
porteuse, 231, 232, 1002
porteuse contrebalancée, 1006
portier, 1926
portique, 931
position, 1928
position d'éclairage, 894
position suspendue, 1929
poste de soudage, 1012
postiche, 1932
poteau, 1830
potentiomètre, 1938
poudre d'or, d'argent, 2037
poulailler, 1231
poulie, 305, 1899
poulie à renvoie, 2078
poupée, 305
poursuite, 397
pousser, 937
poutre, 275
poutre de plafond, 277
ppp, 1861
practicable à ciseaux, 1943
praticable, 1941, 1942
pratique théâtrale, 1068
pré-montage, 1947
préamplificateur, 1944
préchauffage, 1945
premier balcon, 208
premier montage, 1874
première, 1112
première équipe (porteuse) électrique, 1960
premiers secours, 1962
prendre la raide, 1151
prépa (lumière-jeu), 1955
préréglages, 1948
preset, 1955
presónorisation, 2233
pression, 307
prêt!, 176
prévente des billets, 2517
prime de feu, 596
principale, 2156
prise (elec.), 555, 1951
prise (électrique), 953
prise au sol, 954
prise d'air, 1950
prise d'eau, 629, 1308
prise de micro, 1953
prise de plateau, 954
prise femelle, 1951
prise multiple, 1430
prise Péritel, 1117
prisme, 1964
prix d'entrée, 1956
problèmes techniques, 1965
procédures d'évacuation, 1862
processus de production, 1966
producteur, 1969
producteur exécutif, 1970
production, 1968
profile, 1994
profiler, 1801
profit brut, 266
profit net, 267
profondeur, 1971
programme, 1972, 1973
programme de la saison, 1974
programme des répétitions, 1455

programmer (logiciel, software), 1976
projecteur, 1986, 1987
projecteur à découpe, 1994, 1995
projecteur à découpe zoom, 1996
projecteur à effets, 1989
projecteur à miroir asservi, 1991
projecteur asservi, 2001
projecteur conventionnel, 2012
projecteur cyclorama suspendu, 2009
projecteur d´images, 1997
projecteur de nuages, 1992
projecteur de poursuite, 397
projecteur de salle, 1990
projecteur de vagues, 356
projecteur Fresnel, 1998
projecteur PAR 16, 278
projecteur parabolique, 2004
projecteur plan-convexe, 2006
projecteur profile, 1994
projecteur vidéo, 396
projection frontale, 1983
projection horizontale, 1872
projection par transparence, 268
projectionniste, 1718
projectionniste de cinéma, 1718
prologue, 2013
prolong, 86
proscenium, 2014
proscénium, 930
protagoniste, 2015
protocole de multiplexage de données DMX512, 2198
proyección frontal, 1983
public, 2019
publicité, 2020
puissance, 1937
puissance (électrique), 84
puissance de l'amplificateur, 1936
pulvérisateur anti odeurs, 1091
pupitre, 1133
pupitre de chef d'orchestre, 1134
pupitre de commande, 2314
pupitre de contrôle, 2314
pupitre de jeu d'orgue, 2316
pupitre de mixage, 2319
pupitre de régie de scène, 2036
pupitre de réglage, 2316
pupitre du chef d'orchestre, 2306
pyrotechnique, 1856
quadrature, 1031
quai de chargement, 1623
qualité du son, 2046
quatrième mur, 2048
queue de cheval, 742
queue de cochon, 244
queue de more, 1854
rabot, 2137
raccordé, 619
raccorder, 618
radiofréquence, 2055
raidisseur, 974
rail, 473, 1295
rail-guide, 1295
rallongue, 86
rampe, 230, 263, 1777, 2058
rampe cloisonnée, 263, 1306
rampe de chargement, 1623
range de fauteils, 1162
rangée, 1157
rangée de sièges, 1162
rapide, plus rapide, 2059
rappels, 2177
râtelier, 556
ratio d'aspecte, 2096
RDM, 1248
réa, 570
realisateur, 833
réalisation de décors, 2065
realisation de l'éclairage, 858
récepteur, 2072
réception (party), 2070
réceptionniste, 2071
recette, 2301
réclame, 2020
recouvrir, 976
recueil, 1611
rédiger, 890
redresseur, 2074
réduction senior, 785
réduire, 853
réenregistrer, 2076
réflecteur, 2079
réflecteur parabolique, 2080
reflet, 2081
refrain, 2442
refuser, 2084
régie lumière, 656, 858
régie son, 327
régisseur, 174
régisseur de scène, 2086
régisseur lumière, 417
régisseur plateau, 2086
règle, 2087
règle d'architecte, 1044
régler, 70, 957, 1728
regulateur de groupe, 2265
regulateur principal, 2091
régulateurs, 2092
relâcher, 102
relación de contraste, 2097
relations publiques, 2098
relevé, 1300
rem dim, 2348
rémanence, 1492
rembourrage, 2299
rendre net, 957
renforcé, 260
renforts, 2422
réparer, 128
repassage, 1881
repère, 1550
répertoire, 2111

répéter, 169
répétiteur, 1582, 2112
répétiteur de thèâtre, 2112
répétition, 159
répétition avec un substitut de decor, 161
répétition d'éclairage, 163
répétition d'orchestre, 167
répétition générale, 165
répétition marquée, 160
répétition principale, 162
répétition technique, 168
réplique, 1825
réplique finale, 1829
reponsable, 2124
repos, 1317
reprendre, 2114
représentation, 1082, 2115
représentation en suite, 2392
représenter, 29
reprise du travail, 1314
reproduction, 2117
réservation, 987, 2119
réserve, 1108
réserve de costumes, 1109
réserve de décors, 1518
réserve pour éventualités, 1346
réservoir pression, 30
résistance, 2121
résistant à l'eau, 2123
résistant à la chaleur, 2405
résistant au retrait, 1356
résonance, 2125
responsable de la blanchisserie, 949
responsable de la confection de costumes, 948
responsable de la sécurité du travail, 425
responsable du bureau de location, 431
rester crocher, 1798
retardateur de feu, 1325
retour de châssis, 252
retraite, 2484
rétroprojection, 268
retrousse, 231
retrousser le rideau, 1700
réunion de production, 2132
revedance, 2085
révéler, 2133
revenu brut, 266
revenu net, 267
revers, 2240
revue, 2135
rhéostat, 2109
rideau, 698
rideau à enroullement, 2382
rideau à l'allemande, 710
rideau à l'italienne, 711
rideau à la française, 700
rideau à la grecque, 704
rideau à la guillotine, 710
rideau à la polichinelle, 2382
rideau à la romaine, 703
rideau à la vénitienne, 716
rideau à marionnette tournante, 2382
rideau anti-bruit, 2372
rideau bouillonée, 716
rideau Brecht, 705
rideau brechtien, 705
rideau d'avant-scène, 2375, 2377
rideau d'eau, 707
rideau d'entracte, 708
rideau de fer, 2387
rideau de fond, 2380
rideau de manoeuvre, 2375
rideau de spectacle, 2381
rideau de tulle, 2384
rideau drapé, 713
rideau kabuki, 714
rideau noir, 715
rideau peint, 2386
rideau principal, 2377
rideau tiré horizontalement, 706
rideau Wagner, 717
rideau wagnérien, 717
rideaux, 2177
ringlet, 2139
ripolin, 1078
rivet, 2066
rivet pop, 2067
robinet, 787
rôle, 1757
rôle de composition, 1760
rôle de genre, 1760
rôle vedette, 2015
rondelle, 2552
roue, 2146
roue à frein, 2147
roue fixe, 2152
roue levable, 2151
roue pivotante, 2148
rouge, 2524
rouleau à peinture, 697
roulement à billes, 563
rouler, 975, 2154
roulette, 2146
roulette à frein, 2147
roulette fixe, 2152
roulette levable, 2151
roulette pivotante, 2148
ruban adhésif, 511
ruban adhesif transparent, 513
ruban d'emballage, 516
ruban de marquage, 520
ruban de masquage, 521
ruban de montage, 517
ruban de recouvrement, 511
ruban Gaffer, 511
ruban isolant, 514
ruban métrique, 523
rue, 467
rullo per pittore, 697
s'accrocher., 962
s'apprêter, 1949
S-Vidéo, 2200

sac à chaine, 302
sac à neige, 492
sac de sable, 2164
saignements (couleur), 2166
salaire, 2260
salle, 2167
salle de couture, 720
salle de réchauffement, 2172
salle de répétition, 2169
salle de répétition musicale, 2170
sangle, 510, 696
sangle élastique, 1912
sans gradation, 822
sarrau, 262
satin, 2221
saturation, 2182
sauterelle, 1232, 2161
scénario, 1445, 2410
scène, 1047, 1048, 1051
scène à l'italienne, 1052, 2336
scène centrale, 1055
scène coulissante, 1050
scène de répétition, 1060
scène élisabéthaine, 1059
scène latérale, 1057
scène portative, 771
scène simultanée, 773, 1049
scène tournante, 1058
scène transformable, 1061
scénique, 1067
scénographe, 1062
scénographe attaché à un seul thèâtre, 1063
scènographie, 1065
scénographie de group, 1066
schéma bloc, 806
scie, 2565
scie à chantourner portative, 2213
scie à lame circulaire, 2207
scie à lame sans fin, 2206
scie à onglets, 2208
scie à panneaux, 2212
scie à ruban, 2206
scie circulaire, 2207
scie sauteuse, 2213
script, 2410
scroller, 410
SDTV, 2368
se figer sur place, 616
se réchauffer, 1043
seau, 1229
sèche-linge, 170
sécher, 171
sélection seulement, 1677
sélectionneur de couleur, 2193
sellette, 352
semence, 2311
séquence automatique (éclairage), 1571
séquence automatique (lumiére), 2202
sergent, 2205
serre-câbles, 1275
serre-joint, 2205
serre-tube, 552
servante, 1291
service de presse, 1705
services, 1906
show, 1082
show contrôleur, 662
signal, 195, 1119
signal (signe), 2197
signal d'attention, 1957
signal de rideau, 199
signal lumineux, 2199
silence!, 2222
silhouette, 251, 2223
simulation, 2224
slip, 371
soft-patch, 1740
soir, 2528
soirée d'ouverture, 1112
soirée-spectacle, 1220
sol, 1787
sol de l'atelier de peinture, 938
soleil, 1726
soliloque, 2244
solive, 275
solo, 2245
solvant, 816
sombre, plus sombre, 1198
son, 186, 2228
son analogique, 187
son digital, 188
son témoin, 93
sonnerie, 2413
sonnerie d'alarme, 72
sonnette d'alarme, 72
sonorisation, 1564, 2082
sortie, 2249
sortie (elec.), 1951
sortie de hautparleur, 2251
sortie de secours, 2252
sortie du matériel, 2470
sortie en fondu, 1196
sortir, 990, 1145, 2253
souder, 2243
soudure, 2242
souffler, 135
souffleur soufleuse, 134
soulever, 926, 967
soulier, 2160
sous-groupe, 2264, 2265
sous-vêtement, 2144
sous-vetement baleiné, 726
soustraction chromatique, 2266
soutien-gorge, 2255
spéciaux (éclairage), 1081
spectacle, 1082
spectateur, 1083
sphère à miroir, 296
sprinkler, 1124, 2157
stabilisateur (échafaudages), 1098
stéatite, 2163
stencil, 1104

stock, 1108
stop!, 2016
stroboscope, 1491
studio d'enregistrement, 1115
styliser, 1106
submaster, 2265
sunlight, 1394
suport en équerre, 2100
suport pour perruque, 1831
support, 1033, 2490
support ajustable, 2101
support de perruquier, 1916
support de store, 2274
sur, 751
sur de devant de scène, 4
sur scène, 944
surcharge, 2235
surimprimer, 871
surliure, 1447
surmodulation, 2237
surréalisme, 2275
suspendre, 1798
suspendre le représentations, 1203
suspension fixe, 2276
Svovoda, 2010
syndicat, 2225
synthèse additive des couleurs, 2226
système audiophone, 1007
système CIE, 2227
système d'equipe à l'allemande, 1003
système de communication, 1365
T-shirt, 2178
T.V.A., 1342
table à travail, 228
table d'accessoires, 2313
table de contrôle, 2314
table de contrôle de son, 2319
table de metteur en scène, 2315
tableau, 2040, 2041
tableau (pour annonces), 2328
tableau d'information, 2328
tableau de commande, 2043
tableau de contrôle, 2314
tableau de practicable, 2296
tableau de service, 2328
tableau de signalisation, 2329
tableau de signaux lumineux, 2331
tabs, 2375
tache, 2277
tache de lumière, 2023
taille haute, 525
tailleur, 2181
tailleur tailleuse, 749
tambour, 2291
tampon, 1884
tapis, 1111
tapis de dance, 2297
tapis de scène, 1111
tapisserie, 2299
tapissier, 2298
taps, 375, 2375
taps noir, 376, 377
taquet, 554
tare, 2302
tarlatane, 2307
tartan, 2309
tasseau, 554
taux d'échantillonnage, 1209
taxe sur la valeur ajoutée, 1342
technicien technicienne son, 2353
techniques du spectacle, 1068
teindre, 2401
teinte, 2414, 2432
teinturerie, 2290
teinturier teinturière, 2416
télécommande, 584, 2364
télévision à circuit fermé, 533
télévision à haute définition, 2369
télévision en définition standard, 2368
température de couleur, 2391
temps de fondu, 2513
temps de réverbération, 2394
temps de transfert d'entrée, 2393
temps de transfert de sortie, 2395
temps nécessaire à l'installation de l'éclairage, 1646
tenaille (s), 2397
tendeur, 2399
tendre, 1882, 2409
tenir le bas de l'échelle, 1146
tenon, 1590
tension à l'entrée, 2554
tension de sortie, 2555
tentures, 376
térébenthine, 2482
terrain, 1149
testeur de tension, 603
tête d'effacement, 442
tête d'enregistrement, 443
tête de lecture pour magnetophone, 444
tète mobile, 414
texture, 2411
théâtre, 499, 2334
théâtre à l'italienne, 2336
thèâtre d'accueil, 2339
théâtre de plein air, 2335
théâtre en rond, 1055, 2337
théâtre frontal, 2336
thèâtre recevant des tournées, 2339
thermoplastique, 2404
thyristor, 2429
ticket, 979
ticket étudiant, 982
tige, 109
timbre, 2412
tirefond, 2425
tirer, 1107
tissu, 2354, 2361
tissu d'ameublement, 2363
tissu ignifuge, 2357
tissu transparent, 2358
tissu-éponge, 2158
toile, 2360

toile à décor, 2361
toile de fond, 2371, 2380
toile de lin, 1440
toile de sac, 149
toile élastique, 1465
toilettes, 1406
tôle, 2558
tôle à tonnerre, 1879
ton, 2433
ton (plus clair), 1470
tonalité, 2436
top son, 1570
top!, 107
torche, 2452
toron, 681
touche d'arrêt et retour, 2346
touche programmable (features), 2347
toupet, 1932
toupie, 1210
tour, 2440
tour de projection (d'éclairage), 2448
tour scénique, 2449
tourelle, 2448
tourillon, 1085
tournedisque, 2435
tournée, 298, 1249
tourner, 1251
tournette, 1058
tournevis, 2444
tournevis électrique, 2446
tournevis pour écrous, 2445
tout!, 1592
traçabilité, 2455
tracé, 1875
tracteur électrique, 2456
traduire, 2457
tragédie, 2458
train optique, 617
trampoline, 1465
trangle, 1451
transformateur, 2463
transistor bipolaire à porte isolée, 2464
transitaire, 51
translucide, 2466
transparent, 2468
transport, 2469
transporteur, 51
trapillon, 2461
trappe, 2472
trappe à apparitions, 1884
trappe à tiroir, 2473
travail par roulement, 2481
traverse, 2479
traverse intermédiaire, 1129
traverse médiane, 1129
tremper, 2484
trépied, 2490
trépigneuse, 524
tresse, 2485
tréteau, 493
tréteaux, 2332
treuil, 2291, 2439, 2441
treuil ponctuelle, 1018
triac, 2429
tribune, 1942, 2304
tribune temporaire (pour le public), 1258
tricot-jersey, 2355
tringle à rideaux, 235
trompe-l'oeil, 2491
trou d'une aiguille, 2498
trou du souffleur, 728
troupe, 588, 1284
troupe itinérante, 590
truc, 897
tube cathodique, 2493
tube fluorescent, 2494
tulle, 2495
turtles, 2451
tuyau, 231, 1525
tuyau d'incendie, 1526
TV HD, 2369
type de scène, 2417
unité centrale d'ordinateur, 1967
univers DMX, 2500
USB, 2502
valeur (couleur), 2507
vantail à fumée, 1126
vaporisateur, 1905
variateur à résistance, 818
variété, 2510
vedette, 2511
velour, 2512
velour côtelé, 1737
veloutine, 2180
ventilateur, 2522
ventilation, 2521
verboquet, 1114
verd, 2523
vernir, 997
vernis, 2525
vernisser, 997
verrou, 1453
verrou à bascule, 210
vers de devant de scène, 4
vers le bas, 4
vers les fond de la scène, 6
version, 2527
vestiaire, 1288
VGA, 2537
VHS, 2538
vidéo, 2540
video composite, 2541
vieillir artificiellement, 996
vilebrequin, 1158
violet, 2545
vis, 449, 2546
vis Allen, 450
vite, plus vite, 2059
vitesse de défilement, 2514
vitesse de transmission, 2515
vitesse variable, 2516
voilevoile, 1235

vol, 2550
volet, 2547
volet numérique, 1701
voltage, 2553
volumineux/ plus volumineux, 1278
voyant lumineux, 1499
vrille foret, 244
vue de face, 77
W.-C., 1406
XGA, 2566
zone publique, 2569
zone sombre, 2570
zoom, 1148

ÍNDEX ITALIÀ

8, 1307
a bordo netto, 958
a destra, 723, 1095
a destra del palcoscenico, 882
a sinistra, 722
a solo, 2245
a spot, 611
a vista, 403
a vita alta, 525
aac, 560
abbaino, 1503
abbassare, 9, 207
abbassare il volume, 10
abbonamento, 13
abito, 262
abozzare, 1029
accecanti, 950
accendere, 951
accento delle luce, 1180
acciaio, 18
accludere, 40
accompagnare il movimento del sipario che s'apre, 1700
accopiamiento a reazione, 2064
accordare, 46
accordatóre, 45
accordo di cooperazione, 23
acustica, 32
acustica variabile, 33
acùstico, 31
ad aria compressa, 1895
adattare, 35
adattatore, 34
ADB 65.2, 36
addetto -a alla lavanderia, 949
addetto all'amministrazione, 1815
agente artistico, 1524
agenzie vendita di biglietti, 50
aggettivo, 39
aggiustare, 70, 118
ago, 53, 56
ago de parruca, 558
aiuto del direttore delle scene, 174
al X %, 2343
al massimo, 1563
albergo, 1321
alette paraluce, 2547
ali (principale), 380
allacciamento in serie, 622
allacciamento parallelo, 621
allacciare, 1448
allacciatura, 1798
allargare, 913, 1123
allarme antincendio, 73
allentare, 102
allestimento, 759
allestire, 1954
allestire una quinta, 144

alloggio, 87
alogeno, 1303
alta definizione, 88
altezza, 74
altoparlante, 89
altoparlante fase, 1625
altoparlante in sala, 92
alzare, 64, 95, 926, 967
alzare el volume, 132
alzata, 645
ambrato, 97
americana, 2366, 2492
americana di sala, 241
amianto, 101
amministratore, 42
amministrazione, 41
ampère, 103
amplificare, 106, 1362
amplificatore, 105
amplificazione, 2082
andare in tournée, 1099
anello di plafone, 110
anello di sospensione, 1264
anfiteàtro, 100
angolo di apertura del fascio di luce al 50% del valore del picco, 114
angolo di luce che raggiunge il 10% del valore di picco, 113
angolo di raggio, 112
angolo di rotazione orizzontale, 115
angolo di rotazione verticale, 111
angolo per rapido cambiamento di costume, 379
anime, 117
annotazione per coregrafia, 1679
annotazioni, 1682
apertura de boccascena, 1694
apertura per sollevamento delle scene, 2461
apparecchiatura elettrica di scena, 532
apparecchiature per saldatura a gas, 1013
apparecchio, 855
apparecchio di illuminazione, 855
apparecchio per volare, 2550
appendiabiti, 321
applauso, 129
arancio, 175
architrave, 1450
arco scenico, 137
area del palcoscenico, 140
argano, 2291, 2439, 2441
aria, 221, 222
aria compressa (attacco), 1950
aria compressa (macchinario), 912
aria condicionata, 63
arlecchino, 1290
arlecchino mobile, 225
armaiòlo, 146
armatura, 260, 974, 2422
armatura all'italiana, 2424
armatura alla francese, 2423
armonico, 1304
arrangiamento musicale, 150
arresto, 353, 354
arrotolare, 2154
art net, 154
artiglio martello, 1553
artista, 152
ascensore, 156, 157
ascensore di servizio, 1642
asciugare, 171
ascolto (impianto audio palcoscenico), 93
asistente del regista, 2112
aspirapolvere, 158
aspirazione, 1358
asse da stiro, 1931
assicurazione, 172
assistente alla regia, 66
assistente degli direttore di scena, 68
assistente del direttore dell'allestimento, 67
assistente di camerino, 65
assolo, 2245
assumere, 639
attaccàre, 1151
attaccare la spina, 955
attacco a baionetta, 486
attenuatore, 1938
attenzzione!, 2258
atto, 25
attore attrice, 26
attore-attrice principale, 2015
attrezzeria, 2282
attrezzi, 179
attrezzista, 178, 635
attrezzista capo, 415
attrezzo, 181
attrezzo da saldatura, 910
attrezzo di serraggio, 902
attrezzo per probe, 180
Auditorium sedia, 324
audizione, 183
audizióne, 490
aumentare, 189
autocarro, 384
autore di commedie, 191
autorità, 192
autorizzazione, 1805
avanscena centrale, 291
avanscena destro, 293
avanscena sinistro, 294
avvertimento, 195
avviatore ad accumulatore, 2446
avviso alla soffitta, 197
avviso di sala aperta, 198
azione!, 107
azzurro, 284
back up, 670
bagno, 1406
baionetta, 205
balaustra, 218
balaustro, 219
ballatoio, 1907, 1910, 1911
ballerino, 213
balleto, 216

balletto, 215
banca, 1162
banco da lavoro, 228
banco de falegname, 226
banco di comando, 2314
bandiere, 2547
barcaccia, 1468
barra, 236
barra della lunghezza di una iarda, 2088
barra di contrappeso, 232
barra di distribuzione, 928
barra luci verticale, 2509
bastone per tende, 235
bastone unciato, 1819
battacchio, 1833
battente, 1833
battuta finale, 1826
baule, 537, 1741
baule per costumi, 204, 1741
Beta SP, 272
betacam, 271
Betamax, 273
biancheria intima, 2144
bianco, 282
biglietti prenotazione, 987
biglietto bambini, 986
biglietto d'ingresso, 979
biglietto gratuito, 1381
biglietto numerato, 2220
biglietto studente, 982
bilancia, 309, 1306
bilanciare, 644
bilancio [settimanale], 800
bis, 279
black box, 1054
bloccare un canale, 125
blocco a griglia, 476
blu, 284
bobina vuota, 289
bocca antincendio, 1308
boccascena, 290, 930
boccascena armato, 931
boccascena mobile, 931
boccoli, 2139
bombonetta, 1090
borchia, 2311
bordo a fogliame, 221
botola, 2472
botola a scivolo, 2473
botole, 2472
bottega del fabro, 2289
botteghino, 2300
bottone automatico, 307
bottone con chiodo per mobile, 1781
bozzello, 305
bozzetista costumi, 1155
bozzetiste scene, 1062
bozzetto, 1025
bozzetto che simula l'effetto luci, 1026
bozzetto de costumi, 1154
bozzetto dipinto, 1028
bozzetto teatrale, 1027
braccio, 1935
bretèlla, 915
brillantini, 1243
broquette, 2311
buca d'orchestra, 1200
buca del suggeritore, 728
bucato da stirare, 1881
buio, 122
bullone, 1807
burlesco, 320
burlone, 1711
bus di sistema, 322
bussola, 1191
cabina di suono, 327
cabina ellettrica, 656
cabina per lavori a spruzzo, 328
cacciavite, 2444
cachet, 1313
CAD, 857
calamita, 1337
calare, 799
calza, 1612
calzino, 1614
calzolaio, 2162
calzóni, 371
cambi, 402
cambia colore, 411
cambiacolori a rullo, 410
cambiamento di scena, 405
cambiare, 413
cambio, 966
cambio da un allestimento al seguente, 2396
cambio della scena, 405
cambio di colore automatico, 409
cambio di scena, 404
cambio di scenografia, 405
cambio veloce, 408
camera alla tedesca, 377, 381
camerino, 378
camerino di prova, 941
camerone di fondo, 1385
camerone laterale, 721
caminetto, 1435
camion, 384
camlock, 628
campanello, 72
campanello d'avviso, 2413
campionario, 1633
campione, 1632
campo elettrico, 386
canale, 390
canale dimmer che funziona solo in on-off, 822
canale indipendente da altri comandi, 1118
canale via cavo, 391
cànapa, 395
canapo, 677
cancellare, 2344
cancellare una memoria, 1024
cancellazione del "patch", 788
Candela, 392

candelabro, 394
canna a carbone, 1434
canna di carbone, 1046
canottiera, 2179
canovaccio, 1354
cantante, 399
cantare in playback, 1890
cantinella, 1437
cantinella di armatura, 2479
cantinella per tappeto, 237
cantinelle, 1643
capacità dell'amplificatore, 439
capienza, 438
capo, 440
capo costumista, 948
capo de la Salute e sicurezza, 425
capo dell'ufficio stampa, 424
capo di trasporto, 434
capo laborattorio, 430
capo macchinista, 422
capo macchinista di soffitta, 432
capo sàrto, 427
caposquadra, 440
cappa aspirante, 387
cappellàio, 242
cappio, 1689
capre, 740
caprette, 740
carattere, 1817
carboncino, 448
carica elettrica, 464
caricare, 466
carico, 460, 461
carico di rottura, 462
carnet de passage en douanes, 1806
carré, 1800
carrello, 147, 477
carrello (con strada) per lavoro, 352
carrello per costumi, 321
carretto per le quinte, 475
carriola, 472, 524
carro, 456
carro schiavo, 458
carrucola multipla, 787
carta abrasiva, 1762
carta carbone, 1758
carta da pacco, 1765
carta di lucido, 1759
carta gommata, 1763
carta oleata, 1767
carta vetrata, 1762
cartamodello, 1783
cartamodello a grandezza naturale, 1784
cartapesta, 481
cartellone, 2111
casa editatrice di libri di teatro, 891
caschetto, 1800
casco, 482
cassa, 365, 1741
cassa de viaggio, 1179
cassa degli attrezzi, 537
cassetta, 488
cassière, 367
cassonetto, 637
catena, 309, 348
catena di assetto, 349
catena di sicurezza, 351
catenaccio, 1453
cavalla, 740
cavalletto, 2490
cavallétto, 493
cavi, 2419
cavicchio, 1084
cavo, 332
cavo antigiro, 333
cavo coassiale, 334
cavo di prolunga, 86
cavo elettrico, 340
cavo ethernet, 341
cavo multiplo, 343
cavo multipolare, 1528
cavo piatto multipolare, 345
cavo principale di alimentazione, 335
cavo schermato a doppino intrecciato, 344
CD scrivibile, 847
cena, 2246
centro, 2027
centro scena centrale, 499
centro scena destro, 501
centro scena sinistro, 502
cerchietto, 519
cerniera, 1212
cernièra, 1900
cerniera a spina, 1214
cerniera staccabile, 1808
cervello (principale), 220
cervello elettronico, 1723
cesoia per lamiera, 536
cesoie, 2431
chiamata, 1462
chiara, 1796
chiaro, 1666
chiaro di luna, 539
chiavarda, 244
chiave a bussola, 543
chiave a crichetto con bussola, 546
chiave a tubo, 548
chiave a tubo giradadi, 2445
chiave per viti, 544
chiavetta USB, 2502
chiavistello, 210
chignon, 1628
chilo volt ampere, 2051
chilovolt, 2050
chilowatt, 2052
chiodino, 2311
chiodio, 2033
chiodo, 2032
chiudere, 2294
chiudere il sipario, 2295
chiusura lampo, 733
ciclorama, 507, 1744

cieletto, 220
cielo, 222
ciglia finte, 1820
cima, 2518
cima centrale, 1604
cimosa, 510
cinghia, 510, 695
cìnghia, 696
cintone, 510
cintùra di arresto, 148
ciocchetto, 2164
circuito, 528
circuito aperto, 534
circuito di alimentazione, 535
circuito en parallelo, 632
circuito in parallelo, 529
circuito parallelo, 632
circuito stampato, 531
circuito supplementare, 2044
circuito televisivo interno, 533
citofono, 1365
coda, 380
coda di cavallo, 742
codifica audio avanzata, 560
codificatóre, 561
cola lapin, 568
colla, 38, 1780
còlla, 565
colla bianca, 567
colla da pelle di coniglio, 568
colla di coniglio, 568
collegamento, 630
collegamento in serie, 530, 633
collegare, 618
collegato, 619
colofonia, 571
colonna, 583
color complementari, 574
color lavanda, 1630
colore, 572, 1845
colore a base anilinica, 116
colore caldo, 573
colore di correzione lampada, 1166
colore freddo, 576
colori premiscelati, 1851
colori primari, 580
colori secondari, 581
colorimetro, 579
coltello Stanley, 749
comento, 1386
commedia brillante, 585
commediografo, 191
communicazione interna, 1365
comodino, 2375
compagnia in giro, 590
compagnia teatrale, 588
compagnia teatrale (in viaggio), 590
compagnia teatrale commerciale, 591
compagnia teatrale professionale, 593
compagnia teatrale universitaria, 592
comparsa, 595
comparsada, 596
compassi per interni, 599
compasso, 597
compasso a due punti, 600
compasso di scenografo, 598
compensato, 2326
componenti cromatiche di ciascun colore, 575
compositore, 601
compressore, 602
computer, 1723
comune, 1748
comunicato stampa, 608, 1678
comunicazione luminosa, 607
concentrato, 956, 1182
concerto, 613
concetto, 1322
conchiglia acustica per orchestra, 357
conferenza stampa, 615
confronto, 594
connettore BNC, 623
connettore di potenza, 85
connettore di potenza unipolare, 628
connettore RJ45, 626
connettore Socapex, 627
connettore XLR a 3 poli x DMX, 346
connettore XLR a 5 poli x DMX, 339
cono paraluce, 609
console di controllo “slave”, 2317
consolle a comando, 2316
consolle manuale che lavora direttamente coi faders sui canali, 2318
consolle per fari motorizzati, 2320
construzione scenografica, 2065
contabile, 604
contatto, 636
contemporanea balletto, 217
conto, 605
contrappeso, 643
contrasto, 649
contratto, 640
contro luce, 642
controdeclivio, 648
controfodera interna, 994
controlle dei bassi, 654
controlle dei suoni, 657
controllo, 459, 651
controllo automatico di spettacolo, 662
controllo degli alti, 652
controllo dei canali con patch su dimmer, 1617
controllo del volume, 658
controllo dell’intensita luminosa, 653
controllo elettronico, 660
controllo principale del volume, 661
controllo qualità tessile, 659
controsala, 2390
controscivolo, 648
convenzione, 663
conversione, 664, 665
convertitore, 666
coperta, 1532
coperta antincendio, 1533

copiare, 871, 2076
copione, 1443
copione tecnico, 1300
coppiglia, 1776
coprire lo sforamento, 48
corda, 675
corda 1, 748
corda 2, 500
corda 4, 503
corda di canapa, 676
corda di pianoforte, 678
corda di sipario, 2427
corda elastica, 680
corda fissa, 2420
corda-fermo, 1298
cordina (per unire telai), 1297
cordino, 1451
coreografia, 683
coreografo, 682
coreografo di combattimento, 836
coreologo, 1681
corista, 684
cornicione, 685
coro, 672
corrente, 690
corrente alternata, 688
corrente continua, 689
corrente del primario (trasf), 691
corrente del secondario (trasf), 692
corrente elettrica, 690
corrente trifase, 693
correnti di graticciata, 1839
corrimano, 1777
corrimàno, 1778
corsa luce, 2203
corta, 748
corto-circuito, 747
costruzione indicativa (di scenografie), 774
costume, 2532
costume per prove, 2143, 2535
costumeria, 2288
costumi, 2533
CPD, 1806
cravatta serracavi, 310
crepi il lupo!, 1576
crépon, 734
crinolina, 1610
critica, 737
critico, 736
crocchia, 1628
crominanza, 738
crossfader, 1939
cruna di ago, 2498
cucitore -trice, 719
cucitura, 724
cuffia, 190, 728
cuffia a microfono, 1595
culottes, 370
cuneo, 1130
cuneo piramidale, 205
cuoio, 743
cupola Fortuny, 746
cuscinetto a sfere, 563
cuscino pneumatico, 562
custode, 2071
cut, 406
dado a farfalla, 1141
damasco, 873
danza, 752
danza moderna, 753
dare la patina, 996
davanti, 4
dB SPL, 1670
debutto, 298
declivio, 796
depositare, 933
deposito, 1517
destre, 881
deus ex machina, 1255
di fronte, 71
diafragma, 804
diaframma, 804
diaframma a iride, 804
diagonale, 805
diagonali, 2443
diagramma a blocchi, 806
dialogo, 807
diapositiva, 808
didascalìa, 24
difetti di un tessuto, 2303
diffusore di allarme visivo, 1476
Digital8, 1307
digitale, 811
diluente, 816
dimenticare la parte, 2049
diminuire, 853
diminuzione graduale del suono, 1196
dimmer, 817
dimmer a resistenza, 818
dimmer meccanico, 1701
dimmer per ogni canale, 820
dimmer rimanenti, 2348
dimmer sinusoidale, 821
diodi elettroluminescenti, 823
direttive del regista, 1354
direttore amministrativo, 830
direttore artistico, 831
direttore d' orchestra, 835
direttore dell'allestimento e ingegneria, 841
direttore della illuminazione, 834
direttore delle luci, 1335
direttore di palcoscenico, 833
direttore di produzione, 837
direttore di sala, 426, 431
direttore di scena, 833, 2086
direttore musicale, 835, 839
direttore tecnico, 841
direttori reparto luci, 419
direzione, 827
diritti d'auttore, 885
diritti musicali, 880
diritto d'autore, 2085

diritto d'auttore, 671
dischetto, 856
disco, 844
disco compatto, 846
disco degli schermi colorati, 2149
disco per effetti, 848
disco rigido, 849
disco stroboscopico, 850
disegnatóre, 809
disegno assistito dal computer, 857
disegno tecnico, 860
display a cristalli liquidi, 1752
disponibilita di costumi in magazzino, 1109
dispositivi di protezione individuale, 1010
dissegnare, 810
dissolvenza, 127
dissolvenza incrociata, 1197, 1939
distanza fra lanterna e superficie illuminata, 865
distorsione, 867
distorsione trapezoidale, 868
distributore di segnale dmx, 2201
distribuzione, 2110
DMX emulatore, 942
documenti (per dogana), 872
dramma, 874
drammaturgìa, 877
drammatùrgo, 875
drappeggiàre, 1963
durata della risonanza, 2394
durata dello spettacolo, 886
eco, 888
ecopelle, 744
edificio, 889
effetti speciali, 897
effetto di onde, 893
effetto luce, 894, 1684
effetto luminoso già preparato "preset", 1478
effetto prisma, 1964
effetto sonoro, 892
effetto speciale (luce), 894
egualizzatore, 1000
elastico, 1912
elastico -a, 914
elemento della scena, 920
elemento di fissaggio, 2271
elenco, 923
elenco degli attrezzi, 1457
elettrica, 84
elettriche formule, 1190
elettricista, 919, 1513
elettricista capo, 417
elettrico, 918
elevazione posteriore, 78
emittente, 932
entrata, 2250
entrata del microfono, 988
entrata per gli artisti, 981
entrata progressiva (di memoria), 952
entrate per le scene, 1915
epilogo, 999, 1829
equilibràto, 1001
equilibrio indifferente, 1001
esaurito, 1122
esente da tase, 1121
esenzione fiscale, 1121
essiccatore, 170
estintore, 1124
Ethernet, 1116
exutoire de chaleur, 1126
fàbbro, 2217
facchìno, 465
falegname, 1225
falegnameria, 2285
falsi telai, 1132
falso proscenio, 931
far saltare, 1147
fare il bucato, 2103
fare la distribuzione, 1143
fare lo zoom, 1148
fare un arrangiamento musicale, 151
fare una tornata, 2254
faretto com Par 16, 278
fari tradizionali (non telecomandati), 2012
fari motorizzati, 2001
faro ETC tra il Par e il fresnel, 2005
faro a lente pinoconvessa, 2006
farsa, 1135
fascetta, 15
fascetta di fissaggio, 310
fascia, 1930
fascia per capelli, 519
fascia transversale, 1129
fascio di luce, 1138
fase, 1136
fazzolletto, 401
feedback, 2064
feltro, 1139, 2130
fermo!, 2016
ferro arricciacapelli, 2398
ferro da stiro, 1878
ferro da stiro a vapore, 1880
fianco, 1149
fibra ottica, 1152
fibre ottiche, 1152
figuranti, 595
fila, 1157
fila di poltrone, 1162
filamento (di lampada), 1159
filare (di luce), 1216
file sonoro, 1177
filièra, 1161
film, 1795
filo a piombo, 1893
filo d'accaio, 332
filo de nylon, 1156
filo di canapa, 676
filo metallico, 1163
filtro anticalore, 815
filtro dei suoni, 1167
filtro di colore, 1165
filtro dicroico, 1168
finale, 790

finàle, 1170
fine del lavoro, 1317
finestra, 1172
FireWire, 1175
fissare, 2083, 2437
flanella, 1204
flessimetro, 523
fodera, 1186
foglio di alluminio nero per mascherature, 94
fondale, 2371, 2380
fondale dipinto, 2386
fondale ritagliatto, 2374
fondale traslùcido, 2388
fondale velo, 2384
fondino, 2390
fondo (preparazione tela), 388
fondo cielo, 2378
fondo della platea, 1188
fondo palcoscenico, 6, 1192
fondo scena centrale, 1193
fondo scena destro, 1194
fondo scena sinistro, 1195
fonico capo, 416
fonorivelatore, 444
foot candle, 393
forbice, 2430
forbici, 2431
forcina, 557
forcine, 55
fortezzatura, 2424
fossa d'orchestra, 1200
fossa d'orchestra ad elevatore, 1886
fotocopia, 1201
fotografia, 1202
frangia, 2218
fratine, 1039
freno, 1205
freno a fune, 2478
freno per fune, 1206
frequenza, 1208
frequenza di campionamento, 1209
fresatrice portatile, 1210
frontale, 1211
frontone, 1290
fuga, 1215
fumo, 1217
fumo ambiente, 1218
fumo basso, 295
fune, 675
fune dai spaghi intrecciati, 1297
fune di manovra, 677
fune di sicurezza, 679
fune supplementare da guida, 342
fungere da doppiatore, 2269
funzionamento manuale, 1717
funzionante, 945, 2224
fuoco fisso, 1995
fuori scena, per favore!, 2453
fusibile, 1222
fusto, 2296
gabardina, 1240
gabardine, 1241
gabbia, 504
gabbie, 109
gabinetto, 1406
gaffetta, 1265
galleria, 1910
gallerie, 99
gamma media, 1233
gancietto, 1226
gancio, 1234
gancio a C, 1266
gancio a G, 1267
gancio per elemento sospeso, 142
gancio per tenda avvolgibile a molle, 2274
garza, 1110, 1235
gassa, 1236
gassa d'amante, 1237
gatto a nove code, 1086
gelatine a colori, 1165
gerente, 1246
gessetto, 1302
gesso in polvere, 1901
gestione dei rifiuti, 1247
gestione remota dei dispositivi, 1248
ghiaccio secco, 1663
giadenza di magazzino, 1108
giallo, 1277
giorno di rappresentazione, 803
girabacchino, 1158
giradischi, 2435
girare, 1251, 1746
girevole, 1058
giù, 3
giuntura, 947, 1386
gobo, 369
golfo mistico, 1200
gradazione, 779
gradi, 1269
gradinata, 1257, 1259
gradinata ausiliare, 1258
gradino, 1105
graduare aumentando, 133
graffa, 1191
grande, piú grande, 1262
grata, 2093
graticcia, 1839
graticciata, 1839
graticcio, 1839
grigio, 1276
griglia di protezione, 2094
grigliato elettroforgiato, 2099
grosso/ piu grosso, 1278
gru a ponte sorrevole, 1887
gruccia, 1797
gruppo, 1245, 1283
gruppo di cime, 1002
gruppo di dimmer montati a rack, 145
gruppo di luci, 227
gruppo di produzione, 1009
gruppo elettrico, 1245
gruppo teatrale amatoriale, 1285

guaina (laccio fermaglio), 14
guaina termorestringente, 1221
guardaroba, 1288
guida, 473, 474, 1293, 1295
guide, 2310
HDTV, 2369
Hi8, 1307
hold, 2345
hotel, 1321
hub, 610
idea, 1322
idrante, 1308
idrorepellente, 1310
IGBT, 2464
ignifugante, 1325
ignifugo, 1324
il ridotto per gli addetti allo spettacolo, 991
il tempo per montare le luci, 1646
illuminare, 1336, 1773
illuminazione, 1512
illuminazione dall'alto, 1334
illuminazione del sipario, 1331
illuminazione dell'orizzonte, 1330
illuminazione frontale, 1990
illunazione della scena, 1329
imballare, 927
imbastire, 929
imbasto, 248
imbotte, 1279
imbracatura rotonda, 1114
imbragatura piatta, 1075
immagine, 1338
immagine proiettata, 1982
impermeabile, 2123
impianto audio, 1564
impianto elettrico, 1020
impianto generico, 382
impianto idraulico, 1309
impianto idraulico (attacco), 629
impianto relativo, 131
imposta di valore aggiunto, 1342
imprevisti, 1346
in bocca al lupo! crepi il lupo!, 1576
in fronte, 4
inattivo, 1349
incasso, 2301
incastro, 947
incastro a mezzo legno, 1613
inchiodare, 553
incidere, 973
incisione, 969
incisione digitale, 1271
inclinare, 1351
incollatrice, 935
incollatrice a caldo, 1859
incollatúra, 961
incolore, 1352
indennizzo, 813
indicatore a luce, 2329
indice, 1353
indietro, 2134
indirizzi DMX, 44
indirizzo di base, 43
infrarosso, 1357
ingegnere del suono, 863
ingranaggio, 966
inizio, 1314
inno nazionale, 1311
inquadratura, 375, 2042
inquadratura nera, 376
inquadratura neutra, 376
inserzione o esclusione brusca della memoria, 406
installare, 1798
intensitá, 1363
intensità della luce, 1364
interfaccia, 1367
interferenza, 1366
interpretare, 29
interprete, 1368
interrompere, 786
interruttore, 1370
interruttore a bottone, 1902
interruttore automatico, 852
interruttore di panico, 306
interruttore di protezione, 1375
interruttore differenziale, 1373
interruttore generale di buio, 1371
interruttore principale, 1374
intervallo, 993
intervista, 995
intonazione, 2507
intonazione (luce), 17
intonazione (suono), 978
intonazione principale (luce), 1475
intradosso, 1279
intugliatura, 977
invito, 1381
irrestringibile, 1356
irrigidirsi, 616
isolante, 62
isometrico -a, 1382
istruzione, 828
istruzioni di lavaggio, 1359
itinerario, 372, 1972
iuta, 149
kit per pulizia ugelli, 1017
kVA, 2051
l'effetto di prossimità (audio), 895
laboratorio di pittura, 2287
laboratorio scenografico, 2283
lacca, 1392
laccetto, 2536
laccio per pacco, 516
lamelle sagomatrici (ghigliottine), 1731
lamiera, 1864, 2558
lamiera del tuono, 1879
lampada a bassa tensione, 1397
lampada a incandescenza, 1396
lampada a scarica (per es HMI), 1399
lampada allo xenon, 1401
lampada alogena, 1395
lampada che "fila", 1492

lampada colorata, 1398
lampada d'ispezione, 603, 1500
lampada da tavolo, 1400
lampada HMI, 1402
lampada PAR, 2003
lampada PAR ACL (28 V), 1403
lampadario, 136
lampade, 1393
lampadina, 1393
lampo, 1178, 1431
lanterna, 855
lanterna per superficie verticali, 2011
larghezza, 104
larghezza del tessuto, 2278
laser, 1404
lato corte, 1095
lato del palcoscenio, 721
lato giardino, 722
lattina di olio lubrificante, 1933
lavaggio a mano, 2107
lavaggio a secco, 1660, 2108
lavaggio con acqua calda, 2104
lavaggio con acqua fredda, 2105
lavanderia, 319, 2142
lavare separatamente, 2106
lavatrice, 2102
LCD, 1752
LED, 823
legare, 1448
leggio, 1133
legno, 1223
legno compensato, 2326
legno laminato, 1224
lentamente, 1416
lente, 1410
lente convessa, 1411
lente diffondente, 1413
lente Fresnel, 1412
lente piano-convessa, 1415
lenza, 1156
lesina, 2035
lessico teatrale, 1417
letto elastico, 1465
lettura a tavolino, 1961
lettura scenica, 1408
leva, 1732
libretto, 1441
licenza, 1446
licopodio, 1418
lima, 1449
limite (del palco), 2557
linea asimmetrica (suono), 1425
linea centrale, 1604
linea d'orizzonte, 1320
linea di terra, 1419, 1422
linea simmetrica (suono), 1426
lino, 1440
liquido per fumo, 1427
liquido per nebbia, 1427
lisciva, 1438
lista, 1454
lista canali, 1459
lista degli apparecchi disponibili, 1380
lista dei contatti, 1460
lista dei costumi, 1464
lista delle apparecchiature, 1379
lista inventario, 1377
lista memorie per elettricisti, 1458, 1461
listato delle memorie registrate, 155
listello della graticcia, 331
livellato, 119
livello, 1667
livello del comando, 1668
livello di pressione sonora, 1670
loggione, 99, 1231
lubrificante, 1509
lucciola, 1081, 1501
luce, 1471
luce blu (di sicurezza), 1473
luce calda, 1474
luce concentrata, 611
luce d'orchestra, 1480
luce del leggio, 1485
luce della buca suggeritore, 1482
luce di emergenza, 1477
luce di passaggi, 1291
luce di servicio, 1490
luce diffusa, 1495
luce fluorescente, 1493
luce freda, 1494
luce guida, 1499
luce indiretta, 1495
luce laterale, 468
luce laterale dall'alto, 1999
luce radente, 470
luce stroboscopica, 1491
luce wood, 1497
luci frontali, 1332
luci di panorama (dall'alto), 2009
luci di sala, 1486
luci di sala (per illuminazione palcoscenico), 233
luci psichedeliche, 1472
lucido, 312
lùmen, 1510
lumetto, 312
luminanza, 1511
luministica, 858
luminosita, 1470
luminosità, 313
lunga, 1436
luoghi deputati, 773, 1049
luogo di rappresentazione, 1048
lustrino, 1469
luz fantasma, 1492
macchia, 2277
macchina da cucire, 1540
macchina da fumo, 1541
macchina occhielli, 1545
macchina per effetto onde, 356
macchina per il vento, 1547
macchina per imitare il rumore del truono, 364
macchina per la pioggia, 1544

macchina per le nubi, 1992
macchinista, 1549
macchinista di soffitta, 2367
madrevite, 1140
maestro, 839
maestro del corpo di ballo, 1582
maestro delle cerimonie, 1583
magazzino, 1515
magazzino per attrezzi, 1516
maglia, 2355
maglietta, 2178
maglio, 1522
magnete, 1337
manichetta antincendio, 1526
manichino, 1530
maniglia in ferro, 1810
manine, 1837
manipolatore, 2314
mansione, 1531
mantegno, 556, 2161
mantovana, 220, 1290
mantovana drappeggiata, 713
mantovàna festonata, 713
mantovane mobile, 225
manuale, 1535
manubrio, 1529
manutenzione, 1534
marca, 1550
marcatura indicativa per probe, 767
marchiatura, 1550
martello, 1552
martello de falegname, 783
martello di gomma, 1514
maschera, 21, 1556
maschera profilata, 369
maschera protectiva, 1557
mascherare, 48
master che controlla un gruppo di canali o di faders, 655
materiale d'apporto, 2242
materiale disponibile a magazzino, 1518
matinée, 1560
matita, 1433
matrice, 1562
mazzetta dei colori, 1442
mazzetta di legno, 1522
mazzuola, 1522
mazzuolo, 1522
memoria, 1565, 1566
memoria attiva, 1567
memoria volatile, 1572
memorizzazione in "tracking mode", 1677, 2455
memorizzazre, 2342
mènsa, 400
menu, 1574
merce, 1575
merchandising, 1554
merletto, 2031
mescolanza, 1611
messa a punto, 1772
messa a terra, 2406
messa in tinta, 389
messo a terra, 620
metallo, 1586
metro, 1589
metro flessibile, 523
metro rigido, 1589
mettere a foco, 843, 957
mettere a squadra, 2484
mettere in bando, 943
mezza, 498
mezzacorta, 500
mezzalunga, 503
mezzo, 1604
microfono, 1596
microfono a trasmissione, 1602
microfono di chiamata, 1597
microfono direzionale, 1599
microfono Lavalier, 1600
microfono sferico, 1601
MIDI, 1603
mini DV, 1606
MiniDisc, 1607
minidisco, 856
mio! mia!, 1592
miscelatore, 2319
miscelazione, 1579
miscellanea, 1611
misurare, 1585
mobili di scena, 1616
modellare, 934, 1620
modellino, 2341
modello, 1784, 2341
modifica proporzionale dei tempi, 2513
modista, 242
modulazione distorta, 2237
molla del supporto, 311
monatare le scene, 1644
moncherìno, 1629
moncóne, 1629
monologo, 1626
monoscopio, 479
montacarichi, 1885
montaggio, 1645
montante, 1643
montare, 1644, 1798
morsa a gambo, 673, 2551
morsa blocca funi, 1206, 2478
morsetti a pinza, 1838
morsetto, 2205
morsetto per cavo, 1275
morssetto, 311
morssetto per tubo, 1264
mortasa, 2475
moschettone, 1631
motore, 1636
MP3, 1639
MSR, 1402
muletto, 2447
muletto elettrico, 2456
multipresa, 1430
multistrato, 2326

musica dal vivo, 1651
musica di fondo, 1650
musica per teatro, 1650
musical, 1654
musicìsta, 1647
musselina, 1655
mutamenti, 402
nappa, 1657
nastro, 681
nastro adesivo, 511, 517
nastro adesivo per marchazioni, 520
nastro adesivo per tappeto da ballo, 512
nastro adesivo telato ultraresistente, 515
nastro adesivo trasparente, 513
nastro di piombi per tenda, 350
nastro isolante, 514
nastro magnetico, 522
nastro per mascheratura, 521
naturalismo, 1658
neutro, 1664
NICAM, 2232
nicchio, 1942
nodo, 1674, 1687
nodo del barcaiolo, 214
nodo di savoia, 1692
nodo parlato, 214
nodo piano, 1690
nodo scorsoio, 1429
nodo semplice, 1605
noleggiare, 1466
non lavare, 1673
NTSC, 1683
nuance, 1708
numerazione della memoria, 1569
numero cardinale, 1675
numero d'identificazione, 1685
numero del canale dimmer, 1686
numero ordinale, 1676
obiettivo, 1696
occhiello, 1232, 2499
occupazione, 1702
ognuno al suo posto!, 5
Ohm, 1706
olio di lino, 1707
ometto, 1797
onda sonora, 1709
opaco, 1558, 1712
opera, 1713
opera comica, 1715
opera rock, 1716
operaio del turno di giorno, 173
operazioni direttamente in scena, 1618
operetta, 1722
ora di fine dello spettacolo, 1315
oràrio, 1319
orario di inizio dello spettacolo, 1316
orchestra, 1724
ordimenti, 2421
organizzatore teatrale, 842
orientare [luce], 843
orizzonte, 1320
orlo, 2556
oscurare, 122
ouverture, 1693
Overdubbing, 2077
pacchetto DMX, 1768
paga, 2260
pagare, 1728
PAL, 1730
palanchino, 75
palchetto di proscenio, 1468
palchi, 99
palchi di proscenio, 1468
palco, 1467
palco laterale, 209
palcoscenico, 1048, 1051, 2449
palcoscenico girevole, 1058
palcoscenico laterale, 721
palcoscenico mobile meccanico a settori, 1053
palcoscenico polivalente, 1061
palcoscenico scorrevole, 1050
palcoscenio secondario per prove, 1060
paletta, 2073
pameggio, 879
panneggiare, 878
pannello dei segnali luminosi, 2331
panni, 2256
panno fisso di boccascena, 1290
panorama fisso, 508
panorama rigido, 508
pantofola, 1877
pantofole, 1615
parabola, 1726
parabola del panorama, 1988
paranco, 1733
paranco a catena, 1898
parapettata, 775
parruca, 1811
parruccaio, 2286
parrucchiere, 1812
parrucchino, 1932
partitura, 1770
passaggio, 687, 1774
passaggio vietato, 2194
passerella, 1774
passerella di servizio, 1779
passerella mobile di boccascena, 1909
passo a vite per lampadine, 487
patinare, 996
pausa, 993, 1786
pausa obbligatoria, 782
pavimento, 1787
pavimento galleggiante, 1789
pavimento per danza, 2407
pavimento sala pittura, 938
PC, 2006
pedana, 1073
pedane, 2304
pèlle, 1793
pelle scamosciata, 120
pellicola, 1795
peluche, 1792

pendenza, 796
penello, 316
penello corto, 1854
penello scenografici, 1855
pennelléssa, 317
pennello, 1853
pennello piatto, 1736
perforatrice, 2487
periaktòi, 1802
periattí, 1802
pericolo, 1803
perlina, 1804
personale, 1814
personale organizzato (con sindacato), 1816
personale richiesto, 1008
pertica, 231
peso massimo, 463
pettinatura, 1799
pettine, 1840
pezzo, 130, 920, 921
pezzo a soggetto, 1227
pezzo armato, 2373
pezzo che sale in soffitta, 922
pezzo teatrale, 1698
pialla, 2137
pianerottolo, 2113
piano caricatore, 1623
piano longitudinale, 2187
piano palcoscenico, 1419, 1669
piano prospettico, 924
piano rotante, 1058
piano trasverso, 2188
pianta, 1872
pianta del palcoscenico, 1873
pianta della sala, 1868
pianta di puntamanto luci, 1876
pianta luci, 1869
piastra di base, 1863
piataforma, 2304
piattaforma girevole, 1058
piattaforma idraulica, 1888
piattaforme mobili orchestre, 1886
piccolo, piú piccolo, 1823
piede del microfono, 1828
piede di porco, 1810
piegare, 1891
pigmento (polvere o liquido), 1835
pilastro, 1836
pinoconvessa, 2006
pinza, 82
pinza coccodrillo, 1837
pinza tronchese, 83
pinzatrice, 1268
piombatura, 1447
piombino, 1893
pirotecnica, 1856
pìsta da ballo, 1789
pista da ballo componibile, 2408
pista sonora, 1857
pistola a spruzzo, 1858
pittore, 1843
pittura al lattice, 1852
pitturare, 1842
piu chiaro, 1666
pixel, 1860
pixel per pollice quadrato, 1861
pizzo, 2031
plafone, 2256
plastica, 1883
platea, 1889
poco a poco, 1261
podio, 1134, 1942
podio (del direttore d'orchestra), 2306
poltrona laterale di traguardo, 323
polvere di gesso, 1901
pompa, 1905
pompiere, 299
pompiere capo, 420
ponte, 1906
ponte dei volanti, 1911
ponte luci, 1908
ponte luci (sopra arco scenico), 1909
ponte mobile, 1053
ponte mobile di boccascena, 1909
porporina, 2037
porta, 1914
porta che sbatte, 669
porta fusibili, 361
porta pesi, 109
porta vasi, 1919
portagobo, 1918
portalamapade a vite, 487
portalàmpade, 1917, 2474
portalàmpade a baionetta, 486
portalente, 2272
portar via, 96
porte di Input/Output, 1913
portinaio, 1926
portone di carico, 1915
portone di scarico (per le scene), 1915
posizione, 1928
posizione sospesa, 1929
posti in piedi, 139
posti non numerati, 2219
posto del suggeritore, 2054
posto di caricamento, 1623
posto di comando elettrico, 656
potenza, 1937
potenza dell'amplificatore, 1936
practicable cernierato (di corredo), 1943
praticabile, 1941
praticabile a cannocchiale, 1885
praticabile cernierato, 1942
praticable pieghevole, 1943
pre-montaggio, 1947
preamplificatore, 1944
preludio, 1946
prenotazione, 2119
preparare la tela, 389
prepararsi, 1949
preregolazione, 1955
preriscaldamento (di lampade), 1945

presa, 555
presa da pavimento, 954
presa di collegamento, 34
presa di corrente, 953, 1951
preselezione, 1948
pressa scart, 1117
prevendita, 2517
prezzi dei biglietti, 1956
prima, 1112
prima americana, 1960
prima balconata, 208
primo ballerino, 445
primo montaggio, 1874
principale, 2156
principianti, per favore, 5
problemi tecnici, 1965
procedure per l'evacuazione, 1862
processo produttivo, 1966
prodotto spray elimina odori, 1091
produttore, 1969
produttore esecutivo, 1970
produttori, 1009
produzione, 1968
profilato, 1994
profilo, 1994, 2223
profondità del palcoscenico, 1971
programma, 1973
programma di prove, 1455
programmare, 1976
programmazione, 1974
proibito, 1979
proiettore, 1986, 1987
proiettore a raggi profilati, 1994
proiettore ad arco, 1394
proiettore con lente Fresnel, 1998
proiettore dall'alto, 2011
proiettore dalla sala, 1990
proiettore parabolico a fascio stretto, 2004
proiettore per effetti, 1989
proiettori immagini, 1997
proiettori motorizzati, 2001
proiezione da dietro, 268
proiezione frontale, 1983
proiezionisti, 1718
Projector Svoboda, 2010
prologo, 2013
pronto soccorso, 1962
pronto!, 176
proscenio, 2014
prospettiva, 1818
prospetto, 1866
prospetto frontale, 77
protagonista, 2015
protezione, 239
protocollo eternet di comando, 154
prova, 159
prova con scenario sostituto, 161
prova acustica, 2017
prova con orchestra, 167
prova costumi, 939
prova generale, 165
prova luci, 163
prova principale, 162
prova tecnica, 168
provare, 169
pubbliche relazioni, 2098
pubblicità, 2020
pubblico, 2019
puleggia, 787, 1899
pulire, 1207
pulitóre, 1661
pulizia al palcoscenico, 1662
Pulsante del segnale luminoso, 1903
punta di cacciavite, 2034
punta per trapano, 314
puntare, 957
puntare le luci a fuoco, 957
puntare le luci a sfocate, 2263
punteggiare, 1088
punteruolo, 2035
punti per pollice quadrato, 1861
punto (centrale) più luminoso, 2023
punto di inserzione del gobo o del diaframma, 1173
punto di mezzo, 2029
punto focale, 2028
punto indietro, 2118
punto morto non ben illuminato, 2570
punto principale, 2026
purezza e intensità del colore, 2182
quadro, 2040
quadro di comando, 2043
qualità del suono, 2046
quarta parete, 2048
quinta, 380
quinta (armata) per pitturare, 256
quinta (armata) per prove, 254
quinta armata, 250
quinta di proscenio, 143
quinta mobile, 1132
quinta mobile del boccascena mobile, 143
quinte, 250
quinte di boccascena, 143
raddrizzatore, 2074
radiofrequenza, 2055
radiotelefono con cintura, 1822
rafforzare con tiranti, 2083
raggio, 1138
ramazza, 1069
rammendare, 128
rapido, piú rapido, 2059
rapporto di aspetto, 2096
rapporto di contrasto, 2097
rappresentazzione, 2115
raso, 2221
rate, 2513
rattoppare, 128
RDM, 1248
recipiente per il fuoco, 446
recita, 27, 2115
recita straordinaria, 153
recitare, 29, 1369
redancia, 1289

reddito lordo, 266
reddito netto, 267
redigere, 890
reggipetto, 2255
regista, 833
regista teatrale, 840
registrare, 2342
registratore, 1519
registratore a cassetta, 1520
registrazione audio digitale, 489
registrazione d'archivio, 971
registrazione digitale, 1271
regolatore principale, 2091
regolatoredel suono, 2319
regolazione fine del puntamento orizzontale (secondo canale), 69
rendere ignifugo, 1326
reòstato, 2109
reponsabile, 2124
resistente al calore, 2405
resistenza, 2121
resistenza di terminazione, 2402
rete, 2562
rete di securezza, 2563
retroazzione, 2064
retropalco, 1385
retroproiezioni, 268
retroscena, 1192
riagganciare, 962
ribalta, 263, 1306
ribalta di boccascena, 263
ricevitore, 2072
ricezione, 2070
ridotto degli artisti, 2168
ridotto del pubblico, 2530
ridotto per i musicisti, 2174
riflesso, 2081
riflettore a pinza con corpo colore rosso, 2007
riflettore a specchio, 2079
rifutare, 2084
riga, 2087
rigido, 130
rilevatore di calore, 801
rimando, 2078
rimanere attacato per sbaglio, 1798
rimanere immobile, 616
rinforzo centrale, 2479
rinfrescante, 1091
ringhiera, 230, 1777
ringraciamenti, 2177
ripasso veloce, 160
riprendere, 2114
riproduzione, 2117
riscaldarsi, 1043
risonanza, 888, 2125
risvolto, 2240
ritagliare, 1801
ritardo, 2129
ritornello, 2442
ritorno immediato alla memoria precedente, 2346
riva, 1149
rivelatore di fumo, 802
rivetta, 1149
rivetto, 2066
rivetto cieco, 2067
rivista, 2135
rocchetti, 476
rocchetto di testa, 787
rochetti, 477
rondella, 2552
ronzio, 318
rosso, 2524
rotella, 477
rotolare, 975
rullo, 477
rumore, 2247
rumore bianco, 2248
ruolo, 1757
ruolo di caratterista, 1760
ruota, 2146, 2152
ruota cambia gobo, 412
ruota con freno, 2147
ruota girevole, 2148
ruota rettratile, 2151
ruote retrattili, 457
S-video, 2200
sacca, 303, 538
sacca di maquinista, 526
sacca finta, 303
sacca per catena, 302
sacchetto di sabbia, 2164
sacco a polvere, 1103
saette, 2443
sagomare, 1801, 2128
sagomatore, 1994
sagomatore a fuoco fisso, 1995
sagomatore a zoom, 1996
sagomatore a zoom a specchio ellittico, 1996
sala, 2167
sala di pittura, 2287
sala di prova, 941
sala prove, 2169
sala prove per i musicisti, 2170
sala registrazione, 1115
sala truccatori, 2173
salario, 2260
saldare, 2243
saldatrice, 1012, 2241
saldatura, 2242
saletta di prove, 2172
saltare, 1147
saracinesca, 2547
sarracco, 2565
sarta serale, 2181
sarto, 2181
sarto -a, 719, 1621
sarto serale, 2181
sartoria, 2288
satin, 2221
saturazione, 2182
sbattimento, 1023
scala, 1035, 1036, 1040

scala doppia, 1041
scala fratina, 1039
scala telescopica, 1042
scaldàrsi, 1043
scale antincendio, 1037
scalimetro, 1044
scalpello, 959
scalpore, 2477
scan converter, 667
scanalatura, 570
scanner, 1609, 1991
scarpa, 2160
scatola con prese incassate a muro, 359
scatola con prese multipla, 246
scatola de distribuzione, 1738
scatola dei fusibili, 2045
scatola di raccordo, 360
scatola nera, 376
scatola per creazione della luna in scena, 362
scatola per effetti speciali, 366
scatola per resina, 363
scàtola prese per gruppi di fari in sala, 1333
scatto, 854
scena, 759, 1047, 1048
scena a l'italiana, 1052
scena all'italiana, 770
scena construita, 761
scena di camera, 775
scena di externo, 762
scena fissa, 766
scena parapettata, 763, 775
scena portatile, 771
scena semi circolare, 1059
scena simultanea, 773, 1049
scena transformabile, 776
scena volante, 769
scenario, 759, 2410
scenario proietato, 772
scene su guide, 1057
sceneggiatùra, 1445
scenografia, 759, 1065
scenografia collettiva, 1066
scenografia di repertòrio, 765
scenografia in noleggio, 764
scenografico, 1067
scenografo, 1062
scenografo realizzatore, 1064, 1844
scenògrafo residènte, 1063
scenotecnica, 1068
scheda tecnica, 1176
schema dei tiri adoperati, 1463
schermo a cristalli liquidi, 1752
schermo curvo, 1749
schermo di mica, 1165
schermo di proiezione, 1747
schermo diffondente, 814
schermo motorizzato, 1754
schermo per retroproiezione, 1750
schermo porte-filtri, 1920
schermo retrattile, 1755
schermo tattile, 1756
schiuma (per modellare), 1071
sciablona, 1104
scivoli, 2304
scivolo, 1942, 2058
scollegare, 2344
sconto senior, 785
scopa, 1069
scopare, 1070
SCR, 2429
scroscia, 1935
scuro, piú scuro, 1198
sdoganamento, 798
sdoppino, 274
SDTV, 2368

secchiello, 1229
seduta per discutere, 2132
sega, 2565
sega a nastro, 2206
sega circolare, 2207
sega murale, 2212
segaccio a mano, 2565
segatrice per angoli, 2208
seghetto alternativo, 2213
segnale, 195, 200, 1119, 2197
segnale acustico, 2413
segnale acustico analogico, 187
segnale acustico digitale, 188
segnale d'avvertimento, 1957
segnale DMX512, 2198
segnale luminoso, 2199
segnale per sipario, 199
segnare, 1551
seguipersona, 397
selettore del colore, 2193
sequenza automatica, 2202
sequenza automatica di memoria con tempo di attesa, 1571
sera, 2528
serata spettacolo, 1220
serbatóio, 30
serie di colori, 1735
serpente luminoso (per danza), 470
sessantino, 2480
settore, 355, 467
settore di picole botole, 469
sezione trasversale, 2188
sfera poliedrica a specchi, 296
sfilata (costumi), 792
sfocato, 789
sfondo, 2371, 2380
sforo, 784
sforo (luce), 1498
sfumare, 12
sfumatùra, 778, 1561
sguainacavi, 83, 337
silenzio!, 2222
similpelle, 744
similpelle scamosciata, 121
sindacato, 2225
sinistra, 1094

sintesi additiva, 2226
sintesi sottrattiva, 2266
sipari all'austriaca, 716
sipari alla veneziana, 716
siparietto, 2375
sipario, 698, 704, 2377
sipario tirato orizzontalmente, 706
sipario a burattino, 2382
sipario a caduta, 710
sipario a cortinaggio, 704
sipario a rullo, 2382
sipario a tenda, 710
sipario a tende laterali, 711
sipario acustico, 2372
sipario all'imperiale, 711
sipario all'italiana, 711
sipario alla francese, 700
sipario alla greca, 704
sipario alla romana, 703
sipario alla tedesca, 710
sipario anti-incendio, 2387
sipario brechtiano, 705
sipario burattino rotante, 2382
sipario di boccascena, 708
sipario di ferro, 2387
sipario di sicurezza, 2387
sipario di tela, 2381
sipario di tela (con rullo), 2382
sipario di un foglio, 706
sipario kabuki, 714
sipario nero, 715
sipario wagneriano, 717
sistema a contrappeso, 1003
sistema di rotazione dei gobo, 2273
sistema uditivo di aiuto, 1007
smacchiare, 1439
smagnetizzare, 793
smalto, 2525
smontaggio, 795
smontare, 794
smorzare, 1079
soffitta, 2365
soffitto, 220
soffitto a libretto, 2257
soffitto scenico, 2365
soft-patch, 1740
software, 1977
soliloquio, 2244
solvente, 816
sopra, 751
sospendere le rappresentazioni, 1203
sospeso in modo fisso, 2276, 2421
sostegno, 1830, 2100
sostegno dei contrappesi, 109
sostegno per mensola, 1033
sostituto, 2189
sottanina, 1131
sottocapo macchinista, 2259
sottogruppo, 2264
sottopalco, 641, 1199
sottovuoto, 2403
sovraccaricare, 2236
sovramodulazione, 2237
sovraposto, 2238
sovratensione, 2235
sovvraintendente, 838
spanga di metallo, 1555
spartito, 1771
spazi per il pubblico, 2569
spazio per attrezzi, 2171
spazio scenico, 1080
spazzare, 1070
spazzola, 2061
spazzola metallica, 2062
specchio, 1608
specchio parabolico, 2080
spedizionere, 49, 51
spegnere, 123, 182
spessimetro, 1228
spessore, 1279
spettacolo, 874, 1082
spettatore, 1083
spezzato, 130
spezzato a cerniera, 252
spezzato armato, 260
spezzato mobile a cerniera, 251
spezzato obliquo, 1697
spilla, 58
spilla da balia, 60
spillatura, 714
spillo, 54, 1775
spillo a T, 558
spillo di sicurezza, 60
spina, 555
spina per cerniera, 1775
spinatura, 714
spingere, 937
spolvero, 1103, 1104
spostàre, 2520
spostare su (a), 1638
sprinkler, 2157
spugna, 1087, 2158
spugnatura, 1089
spunto, 1825
squadra, 1032, 1935, 2100, 2438
squadra a triangolo, 480
squadra tecnica, 1019
squadratrice, 1030
squadratura, 1031
stabili, 2419
staffa, 142, 1264, 1428
staffa a vite, 1274
staffe di sostegno, 1034
stagione, en -suite, 2392
stagnone luci, 1306
stamigna, 1110
stampa, 1343
stampante, 1345
stampare, 1348
stampiglia, 2486
stampo, 1635
stanga, 231

stangone, 231, 234
stanza del cucito, 720
stativo, 2490
steatita, 2163
stencil, 1875
stendibiancheria, 1102
sterzatura, 2092
stilizzare, 1106
stingere, 2166
stock di costumi in magazzino, 1109
stoffa, 2354
stoffa che non stinge, 577
stoffa ignifuga, 2357
strada, 2539
strada panorama, 1296
strade, 467
stringere, 1448
strolare, 1097
strumento, 899
strumento abrasivo, 900
strumento di cintura, 526
strumento di marcatura, 904
strumento di misura, 905
strumento di misurazione, 1360
strumento di perforazione, 903
strumento musicale, 1361
strumento per stringere, 901
struttura, 2411
stucco, 1301
su, 750
submaster, 2265
submaster con pagine multiple di memorie, 1729
successione delle scene, 1444
suggerire, 135
suggeritore, 134
sulla scena, 944
suonare una registrazione, 2233
suono, 186, 2228
suono capo, 416
suono off, 124
surcharger, 2236
surrealismo, 2275
svelare, 2133
T-shirt, 2178
tagli, 2539
tagliare le strisce, 1096
taglio, 471
tamburo, 2291
tapetto elastico, 1465
tappeto, 1111
tappeto per la danza, 2297
tappezzare, 976
tappezzeria, 1766, 2299
tappezziere, 2298
tara, 2302
tarlantana, 2307
tartan, 2309
tassèllo, 401
tasti con funzioni complesse, 2347
tastiera, 2349
tasto per ingresso diretto di una memoria in preset, 1940
tavola, 2333
tàvola, 2324
tavola per gli affissi, 2328
tavolato, 2332
tavole di palcoscenico, 2332
tavolo del direttore di scena, 2036
tavolo del regista, 2315
tavolo deposito attrezzi, 2313
tavolo di commutazione, 2041
tavolone, 2296
tavolozza, 1734
teatro, 2334
teatro all'aperto, 2335
teatro all'italiana, 2336
teatro circolare, 1055, 2337
teatro dell'opera, 2340
teatro di varietà, 1648
teatro ospite, 2339
tecnico, 1720
tècnico del suòno, 2353
tecnico luci, 1513
tela, 2360, 2361
tela di sacco, 149
tela indiana, 1110
tela lucida, 2358
telaio, 253, 258, 260, 261
telaio alla macchinista, 260
telaio compensato, 257
telaio in metallo, 259
telaio per le gelatine, 1920
telaio per praticabile, 740
telecomando, 584, 2364
teletta, 380
teletta traguardo, 383
telette, 80, 380
televisione a definizione standard, 2368
televisione ad alta definizione, 2369
telletta di traguardo, 80
telone, 698
telone [per coprire], 1507
telone d'acqua, 707
telone di gala, 2377
tempera, 1847, 2483
temperatura di colore (della luce bianca), 2391
tempo di discesa, 2395
tempo di salita, 2393
tempo per cambiare, 887
temporaneamente chiuso, 2293
temprare, 2484
tenaglia per tubi, 552
tenaglie, 2397
tendaggi, 879
tende, 2256
tendere, 1882, 2409
tenditore, 2399
tenere fermo, 2345
tenere puntellate la estremità inferiori della scala, 1146
tensione a l'entrata, 2554
tensione d'uscita, 2555

terminare, 16
terminatore, 2402
terminatore DMX, 1171
termoformato, 2404
tessuti, 718, 2359
tessuto, 2363
tessuto crespo (leggero), 735
tessuto crespo (pesante), 734
tessuto di spugna, 2158
tessuto ignifugo, 2357
tessuto jeans, 2145
tessuto scozzese, 2309
testa manichino, 1916
testa per proiezione effetti, 441
testiera (legno o polistirolo), 1831
testierino numerico, 2350
testina del registratore, 443
testina per cancelare, 442
tetone, 1590
tewste mobili, 414
timbro, 2412
tingere, 2401
tino, 1809
tinta, 2432
tinta di imprimazione, 1347
tinte, 2414
tintore, 2416
tintoria, 2290
tinture, 2414
tirare, 1107
tiri, 1002
tiri a contrappeso, 1004
tiristore per dimmer, 2429
tiro, 2419
tiro a argano manuale, 1015
tiro a mano, 1014
tiro a verricello manuale, 1015
tiro contrappesato, 1003, 1006
tiro elletrico, 1016
tiro meccanico, 238
tiro per punti, 1018
tirone, 2100, 2101
tirone regolabile, 2101
titoli (di coda, di testa), 732
togliere, 780
toilette, 1406
toletta, 1406
tonalità, 2436
tono, 2433
torcia, 2452
torcia elettrica, 1432
tornio, 2440
torretta, 2448
toupet, 1932
tournée, 1249
trabattello, 249
trabocchetto, 1884
tradurre, 2457
tragedia, 2458
traguardare, 48
traguardo, 2548, 2549
traliccio, 238
tramoggia, 492
trampolino, 1465
transformatore, 2463
transistor bipolari a gate isolato, 2464
transparente, 2467
transporto scenario, 2470
trapano, 2488
traslucido, 2466
trasparente, 2468
trasportare un fianco, 1924
trasporto, 2469
trattenuta, 2518
trave, 275
traversa, 2479
travi, 277
treccia, 2485
trementina, 2482
treno ottico, 617
trepiedi, 2490
triangolo del sistema CIE dei colori, 2227
tribune retrattili, 1260
trombe dei contrapesi, 2564
trompe-l'oeil, 2491
troncabulloni, 2279
troupe, 1284
truccare, 1538
truccatóre, 1537
truccatore capo, 862
trucco, 897, 1539
truciolato, 52
tubo, 1525
tubo catodico, 2493
tubo fluorescente, 2494
tulle, 2495
turbine di neve, 1543
turno di lavoro, 2481
ufficiale, 1703
ufficio, 1704
ufficio del direttore, 797
ufficio stampa, 1705
unire i telai a mezzo il cordino, 960
unita centrale microprocessore, 1967
universo DMX, 2500
USB, 2502
uscire, 990, 1145, 2253
uscita, 2249
uscita (el.), 1951
uscita a connettori multipli, 1641
uscita del microfono, 1953
uscita dell'altoparlante, 2251
uscita di sicurezza, 2252
utensili a percussione, 906
utensili da taglio, 911
valvola di sicureza, 1222
valvola fusibile, 1222
varietà, 2510
vedette, 2511
vellutino, 2180
velluto, 2512
velluto a coste, 1737

velo (a nido di vespa, di mussola (rado)), 1235
velo di amianto, 224
velocità del nastro, 2514
velocità di trasmissione, 2515
velocitá regolabile, 2516
ventaglio, 2519
ventilatore, 2522
ventilazione, 2521
vento, 2518
ventola, 1126
verde, 2523
vernice, 1846, 2525
vernice a smalto, 1078
vernice sceniche, 1850
verniciare, 997
verricello, 476
versione, 2527
VGA, 2537
VHS, 2538
via!, 107
video, 2540
video composito, 2541
videocassetta, 2542
videomonitore, 1624
videoproiettore, 396
videoregistratore, 1272, 1521
vietato, 1979
vietato fumare, 1981
vietato il passaggio, 1980
vietato l'ingresso, 1978
violetto, 2545
vista preliminare su schermo, 970
vite, 449, 2425, 2546
vite a gancio, 202
vite ad ochiello, 203
vite Allen, 450
vite per legare, 1232
voltaggio, 2553
volume del suono, 1671
voluminoso/ piu voluminoso, 1278
XGA, 2566
zeppa, 1130
zerbino, 1111
zoccolo della lampada, 485
zucchetto, 2164

ÍNDEX ANGLÈS

30° set square, 1032
45° set square, 480
a vista, 403
aac, 560
above, 751
abrasive tool, 900
AC, 688
AC to DC converter, 2074
accent (light.), 17
accent (lighting), 1180
accomodation, 87
account, 605
accountant, 604
ACL, 1403
acoustic, 31
acoustic shell, 357
acoustics, 32
ACS, 33
act, 25
act change, 405
act curtain, 2375
act drop, 708, 2375
act, to, 29, 1369
acting, 27
acting area, 1048
acting area lights, 1329
active (lighting cue), 1567
actor, 26
adapt, to, 35
adaptable stage, 1061
adapter, 34
adaptor, 1430
adaptor (electic), 34
ADB 65.2, 36
additive colour-synthesis, 2226
addresses, 44
adhesive, 38
adjective, 39
adjust, to, 70
adjustable proscenium, 931
administration, 41
administrative manager, 830
administrative personnel, 1815
administrator, 42
advance booking, 2517
Advanced Audio Coding, 560
advertisement, 2020
advertising material, 1575
agent, 1524
agreement, 663
ahdesive, 1780
ahead, 71
air caster, 562
air conditioning, 63
air line supply, 1950
air tools, 912
aircraft cable, 333
aircraft landing lamp, 1403

aisle, 687
alarm bell, 72
aliceband, 519
all for me, 1592
allen key, 543
Allen screw, 450
allen wrench, 543
alternating current, 688
amber, 97
Amp, 103
ampere, 103
amphitheatre, 100
amplifier, 105
amplifier gain, 439
amplifier power, 1936
amplify, to (sound), 106
analog sound, 187
anchoring hardware, 2271
anchoring pieces, 2271
aniline dye, 116
animation disc, 848
aperture, 804
appareance money, 596
apparition, 127
applause, 129
apron, 2014
apron boxes, 229
apron-stage, 2014
arbor, 109
arc lamp, 1394
architect's scale rule, 1044
archive recording, 971
arena stage, 1055, 2337
armorer, 146
arrange, to (music), 151
arrangement (music), 150
artist, 152
artistic director, 831
ArtNet, 154
asbestos, 101
asbestos border, 224
asbestos curtain, 2387
aspect ratio, 2096
assistant director, 174
assistant stage manager, 68
assistant technical director, 67
assitant director, 66
associate producer, 1970
associated theater staff, 1816
at, 2343
at rise, 1772
attach. to, 40
audience, 2019
audience chamber, 2167
audience earphone hearing system, 1007
audio, 186
audio operator, 2353
audio technician, 2353
audition, 183
auditorium, 2167
auditorium attendant, 21
authority, 192
auto follow cue (light), 2202
auto follow cue (lighting), 1571
automated fixture, 2001
automatic color-change, 409
auxiliary power source, 2044
awl, 2035
back of the orchestra, 1889
back stage, 1192
back up, 670
back, to, 2134
back-cloth, 2371, 2380
back-projection, 268
backdrop, 2371, 2380
background music, 1650
backing, 784, 2390
backing (costume), 994
backing flat, 2390
backlighting, 642
backstage crew, 1008
backstage light, 1473
backstitch, 2118
baffle (sound), 89
balanced connection, 1426
balanced interface, 1426
balanced line (sound), 1426
balcony, 99
balcony front, 233
balcony rail, 233
ball bearing, 563
ball room floor, 2408
ballet, 215
ballet floor, 2407
balletmaster balletmistress, 1582
baluster, 219
balustrade, 218, 230
band saw, 2206
bank of lights, 227
bar, 231
barndoor, 2547
barre (ballet), 236
barrel clamp, 311
base address, 43
base line, 1419
base plate, 1863
base, to, 389
bass control, 654
baste, to, 929
basting stitch, 248
bathroom, 1406
batten (metal or wood), 231
batten light, 1306
batten lights, 1306
bayonet, 205
bayonet cap, 486
bayonet socket, 486
Bayreuth curtain, 717
bead, 1804
beam, 275, 1908
beam (lighting), 1138
beam angle, 114

beam light, 1726
beam projector, 2004
before, 71
beginners, please!, 5
behind, 755
below pocket, 302
beltpack (sound), 1822
BETA SP, 272
Betacam, 271
Betamax, 273
big, bigger, 1262
birdie, 278
bit, 314
bit-stock, 1158
bits, 2034
black, 1659
black box, 377
black box theatre, 1054
black foil, 94
black leg and border settint, 382
black light, 1497
black masking, 376
black-out, to, 122
blackout drop, 715
blackout switch, 1371
blackout, to, 122
blacks, 376, 377
blackwrap, 94
blanket (protective), 1532
bleach, 1438
Blech, 1864
bleed (to) (lighting), 1216
blind, 970
blinders, 950
block, 476
block amb tackle, 1733
block and fall, 1733
block diagram, 806
blocking, 1354
blot, 2277
blue, 284
blue light, 1473
BNC, 623
board, 1930, 2324
board operator (light, sound,...), 1720
boards, 493, 2332
boards trestle stage, 2332
bob, 1800
bolt, 1807
bolt cutter, 2279
book flat, 252
book-ceiling, 2257
boom, 2448, 2509
border (curtain), 220
boss plate, 244
bosun's chair, 352
bottle screw, 2399
bounce, 2081
bow, 1429
bow knot, 1429, 1689
bowline, 1236, 1237
bows list, 1462
box [in auditorium], 1467
box boom, 1333
box office, 2300
box office manager, 431
box office receipts, 2301
box set, 763, 775
bra, 2255
brace, 2100
brace (adjustable), 2101
bracket, 1033, 1034
braid, 1297, 2485
brail curtain, 716
brail line, 1018, 2518
brake, 1205
break, 1786
break a leg!, 1576
break your leg!, 1576
break-even, 800
break-up, 369
breaker box, 361
breaker panel, 361
breaking load, 462
breakout, 1641
breast line, 342, 2518
Brecht curtain, 705
bridge, 1906
bridge cout, 467
bridle, 309
briefs, 371
bright, brighter, 540
brightness, 313, 1511
bring it, to, 1924
bristle brush, 317
bronze powder, 2037
broom, 1069
broom-like brush, 317
brush, 316, 1853, 2061
bucket, 1229
build, 1645
build the set, 1954
build, to, 144
building, 889
bulb (lighting), 1393
bulb base, 485
bulldog, 1275
bump (lighting), 406
bump button, 1940
bump in, 1947
bumper bar, 239
bungee cord, 1912
bungie cord, 680
burlap, 149
burlesque, 320
burned up, 747
bus and truck, 298
bus bar, 928
business manager, 42, 830
butt hinge, 1214
C clamp (lighting), 1266
cable, 340

cable channel, 391
cable clamp, 1275
cable duct, 391
cable grip, 1275
cable tie, 310
CAD, 857
call, 196, 200
call a show, 1957
call board, 2328
camlock, 628
candela, 392
candelabrum, 394
cans, 1595
canteen, 400
cantilever, 2551
canvas, 2361
canvas estorage hamper, 537
capstan winch, 1015
carabiner (rigging), 1631
carbon dioxide, 826
carbon paper, 1758
cardinal number, 1675
carnet, 1806
carousel, 524
carpenter, 1225
carpenter's rule, 1589
carpenter's square, 1032
carpentry shop, 2285
carpet, 1111
carpet batten, 237
carriers (drapery), 477
cashier, 367
cassete tape recorder, 1520
cassette, 488
cast, 2110
cast list, 2110
cast, to, 1143
caster, swivel, 2148
caster, with brake, 2147
casting, 490
castor, 477, 2146
castor, fixed, 2152
castor, lifting, 2151
CAT 5, 341
cathode ray tube, 2493
catwalk, 1779, 1911
CD, 846
ceiling, 2256
ceiling beam, 277
ceiling joist, 277
ceiling plate, 110
ceiling truss, 277
cellar, 641
center stage, 499
center stage left, 502
center stage right, 501
central computer unit, 1967
centre line, 498, 1604
centre mark, 1604
centre stage, 1055
chain, 348
chain bag, 302
chain pocket, 303
chalk, 1302
chalk line, 1451
chalk powder, 1901
chandelier, 136
change over time, 887
change, to, 413
changeover (scenic, lights), 402, 2396
channel (lighting), 390
channel control mode, 1617
channel data, 846
channel schedule, 1459
character, 1757, 1817
character role, 1760
charcoal holder, 1046
charcoal stick, 448
charworker, 1661
chase (light), 2203
cheese cloth, 1110
cherry picker, 1887
chiaro, piú chiaro, 540
chief carpenter, 422
chief day man, 2259
chief electrician, 417
chiffon, 1235
chignon, 1628
children ticket, 986
chimmes, 2413
chipboard, 52
chisel, 959
choir, 672
choir singer, 684
choreographer, 682
choreography, 683
choreologist, 1681
chorister, 684
chorus [of song], 2442
chorus boy, 684
chorus girl, 684
chorus member, 684
chroma (saturation), 2182
chromatic addition, 2226
chromatic subtraction, 2266
chrominance, 738
ciclorama, 507
CIE color system, 2227
cinema projectionist, 1718
circuit, 528
circuit breaker, 852, 1370
circular saw, 2207
clamp, 2161, 2205
clamp (scenery), 1264
clamp tool, 901
clamping tool, 2205
classic ballet, 216
claw hammer, 1553
cleaner, 1661
cleaning stains, 1439
clear (color), 1352
clear (lighting control), 2344

clear please!, 2453
clearing stick, 1819
cleat, 554, 2161
cleat line, 1297
cleat, to, 960
cleated vertical support, 2310
clips, 557
closed circuit TV, 533
cloth, 2360, 2371
clother hanger, 321
clothes dryer, 170
clotheshorse, 1102
cloud projector, 1992
clove hitch, 214
coaching, 828
coat check, 1288
coat room, 1288
coaxial, 334
cold color, 576
cold water wash, 2105
collective scenery, 1066
college company, 592
colophony, 571
color, 572
color book, 1442
color changer, 411
color correction, 1166
color cut list, 1461
color dichroic, 1168
color frame, 1920
color meter, 579
color picker, 2193
color rendering, 1028
color scroller, 410
color spectrum, 575
color temperature, 2391
color wheel, 2149
colorfast, 577
colorless, 1352
colour filter, 1165
colour-dipped lamp, 1398
colourless, 1352
column, 583
com line, 1365
comb, 1840
combing, 1799
come down, 1315
comedy, 585
comic opera, 1715
commercial company, 591
common shield, 1748
communication (lighting control), 607
communication system, 1365
community company, 1285
community theatre, 1285
comp, 1381
company, 588
company (on tour), 590
company manager, 842, 1246
company switch, 2044
comparison, 594
compass, 597
compass scenographer, 598
complementary color, 574
complimentary ticket, 1381
composer, 601
composite video, 2541
compression sleeve, 14
compressor, 602
computer, 1723
computer software, 1977
computer-aided design, 857
computer-assisted design, 857
concept, 1322
conception, 1322
concert, 613
concert shell, 357
conductor [musical], 835
conductor's desk, 1134
conductor's podium, 2306
connect up, 618
connect with, 618
connect, to, 618
connected in parallel, 621
connected in series, 622
connector box, 360
connector female (plug), 1951
connector male (elec.), 555
constructed set, 761
contact (elec.), 636
contact list, 1460
contemporany ballet, 217
contingency, 1346
continous current, 689
contract, 640
contrast, 649
contrast range, 2097
contrast ratio, 2097
control, 651
control board, 2043, 2314
control board (lighting), 2316
control cable, 337
conventional lighting instrument, 2012
conventional lights, 2012
conversion, 664, 665
converter, 666
convertible set, 776
convex lens, 1411
cool light, 1494
copyright, 671
cord, 340
cord with chalk, 1451
corduroy, 1737
core, 117
corn push broom, 317
corner block, 401
corner brace, 2443
cornice, 685
corset, 726
costume, 2532, 2533
costume design, 1154
costume designer, 1155

costume fitting, 939
costume master mistress, 427
costume plot, 1464
costume production manager, 948
costume rack, 204
costume rendering, 1154
costume shop, 2288
costume shop manager, 427
cotterpin, 1776
counter rake, 648
counterweight, 643
counterweight arbor, 109
counterweight bar, 232
counterweight fly line, 1003
counterweight flying system, 1003
counterweight, to, 644
cover, 2269
covering, 2269
CPU, 1967
cradle, 109
cradle duct, 2564
craft paper, 1765
cramp, 2205
crash (hardware), 353
crash (software), 354
crashbox, 366
crate, 365, 1741
crepe de chine, 735
crepon, 734
crinoline, 1610
critic, 736
Crosby clamp, 1275
cross bar, 1908
cross over, 1774
cross section, 2188
crossbar, 2479
crossfade, 1197
crossfader, 1939
crossover light, 1291
crow bar, 1810
crowd, 595
CRT, 2493
cube tap, 274
cue, 195, 1119, 1565, 1825
cue (lighting), 1567
cue board stage, 2329
cue button, 1903
cue light, 2199
cue light panel, 2331
cue line, 1825
cue microphone, 1597
cue only, 1677
cue running, 1567
current, 690
curtain, 698
curtain border, 220
curtain call, 2177
curtain call list, 1462
curtain chain, 350
curtain cue, 199
curtain cue line, 1829
curtain music, 1946
curtain operating line, 2427
curtain rod, 235
curtain set [setting], 375
curtain time, 1316
curtain track, 474
curtain up!, 107
curtain warmer, 1331
curtains, 380
curved screen, 1749
customs clearance, 798
customs papers, 872
cut (lighting), 406
cut [sloat], 2461
cut cloth, 2156
cut drop, 2374
cut list (lighting), 1461
cut strich, 1096
cut, to, 2128
cut-out, 131
cutter, 749
cutting tool, 911
Cyc set, 377
cyclorama, 507
cyclorama lantern, 1988
cyclorama light, 1988
cyclorama lighting, 1330
cyclorama lights (top row), 2009
cyclorama track, 1296
cyke, 507
D.C., 689
damask, 873
dance, 752
dance captain, 445
dance floor, 2297, 2407
dance notation, 1679
dancer, 213
danger, 1803
dark, 2293
dark, darker, 1198
DAT, 489, 1271
data channel, 846
day of performance, 803
dayman, 173
dB SPL, 1670
dead flying, 1550
dead hang, 2276
dead spot, 2570
dead, to, 118
deck, 2332
decor, 759
degrade, to, 778
degree, 779, 1269
delay, 2129
delete cue, 1024
demagnetize, to, 793
demand, 1937
denim, 2145
denouement, 790
depth (of stage), 1971
deputy technical director, 67

desk lamp, 1485
desk light, 1485
desklamp, 1400
detachable hinge, 1808
diagonal, 805
diagonal brace, 2443
dialogue, 807
diaphragm, 804
diapositive, 808
dichroic color filter, 1168
die hand, 1161
diffusion, 814
diffusion fogge, 1218
diffusion lens, 1413
Digital Audio Tape, 489
digital recording, 489, 1271
digital sound, 188
Digitalaufnahne, 1271
dim, to, 9
dimmer, 817
dimmer number, 1686
dimmer per circuit, 820
dimmer rack, 145
dimmer schedule, 1459
dimming shutter, 1701
dinner, 2246
dips (elec.), 954
direct current, 689
direct, to [lampbeam], 843
direct, to (lighting), 957
direction, 827, 1354
directional microphone, 1599
director, 833, 840
director general, 838
disc, 844
discharge lamp, 1399
disconnect, to, 786
disk (computer), 856
diskette (computer), 856
distemper painting, 1847
distortion, 867
distress, to (scenery, costumes), 996
distribution panel, 1738
distro, 1738
dividers, 600
DMX 3pin cable, 346
DMX 5pin cable, 339
DMX 512, 2198
DMX data packet, 1768
DMX emulator, 942
DMX splitter, 2201
DMX termination, 2402
do not enter, 1978
do not wash, 1673
dock doors, 1915
dog grip, 1275
door, 1914
door frame, 261
door slam, 669
door-frame, 253
doorknocker, 1833
doorman, 1926
dots per square inch, 1861
double cast, 2189
double purchase counterweight system, 1004
douser, 1701
dowell, 1084
down, 3
down center, 291
down light, 1503
down time, 2395
downlight, 2011
downstage, 4, 290
downstage left, 294
downstage right, 293
DPI, 1861
draft, to, 810
drafting (scenic), 860
drafting paper, 1759
drafting triangle, 1032
draftsman, draftswoman, 809
drama, 874
dramatic coach, 2112
dramaturg, 875
drape (to), 1963
drape, to, 878
draperies, 879
drapery, 718, 879
drapes, 879
draughtsman, draughtswoman, 809
draw curtain, 704
drawing (scenic), 860
drawing sheet, 1866
drawing, to, 810
drencher, 707
dress circle, 99, 208
dress form, 1530
dress parade, 792
dress rehearsal, 162
dress rehearsal (final), 165
dresser, 65, 2181
dressing room, 378
dressmaker, 719, 1621
dribble, 1097
drift line, 2420
drill, 314, 2488
drill bit, 314
drilling tool, 903
drop, 2371
drop curtain, 710
drop in, to, 799
drum and shaft, 2291
drum winch, 2291
dry cleaning, 1660, 2108
dry ice, 1663
dry on your line, 2049
dry, to, 171
dry-up, to, 2049
dryer, 170
drying rack, 1102
duck tape, 511, 515
dummy, 1530

dumpster, 637
dust mask, 1557
dustpan, 2073
dye room (cost.), 2290
dye vat, 1809
dye, to, 2401
dyer, 2416
dyes, 2414
earphones, 190
earth, 2406
echo, 888
edit, to, 890
effect head, 441
effects disk, 848
effects projector, 1989
effects wheel, 848
elastic, 914
elastic strap, 1912
electric, 238, 918
electric bar, 238
electric chain hoist, 1898
electric current, 690
electric load, 464
electric mitre saw, 2208
electric pipe, 238
electric plugging box, 246
electric screwdriver, 2446
electric tractor, 2456
electric, first, 1960
electrical fly, 1016
electrical formulas, 1190
electrician, 919, 1513
electroluminescent diode, 823
electromagnetic field, 386
electronic control, 660
elevacion posterior, 78
elevating stage, 1053
elevation front, 77
elevation, front o rear, 924
elevation, rear, 78
elevator, 156
elevator (stage), 157
elisabethan stage, 1059
ellipsoidal spotlight, 1994
emergency exit, 2252
emergency light, 1477
employ, to, 639
enamel paint, 1078
encoders, 561
encore!, 279
end of working day, 1317
end seat of front row, 323
entrance (actor), 2250
epilogue, 999
EQ, 1000
equalizer, 1000
equipment lift (stage), 1642
equity light, 1291
eraser head (sound), 442
ERS, 1994
escape stairs, 1037
Ethernet, 1116
Ethernet cable, 341
evacuation plan, 1862
evening, 2528
evening performance, 1220
evening show, 1220
exchange courtesy, 23
exhaust hood, 387, 1358
exit, 2249
exit (to), 990
exit, to, 1145, 2253
expand, to, 1123
Extended Graphics Array, 2566
extending brace, 2101
extension brace, 2101
extension cord, 86
extension ladder, 1042
exterior set, 762
exteriors, 762
extra, 595
eye of a needle, 2498
F.O.H. (lighting), 1990
fabric, 1783, 2354
fabric defects, 2303
fabric inspection, 659
fade down, to, 9
fade down, to (sound), 10
fade in, 952
fade in (to) (lighting), 133
fade out (sound), 1196
fade out, to (sound), 12
fade time (lighting), 2513
fade up (to) (lighting), 133
fader, 1732
fake leather, 744
fake suede, 121
fall arrest, 148
false eyelashes, 1820
false proscenium, 931
fan, 2522
fan (hand), 2519
farce, 1135
fast, faster, 2059
Febreze, 1091
Febreze spray, 1091
fee, 1313
feedback, 2064
feeder cable, 335
felt, 1139
female connector, 953
festoon curtain, 703, 716
fiber optics, 1152
field (electromagnetic), 386
field angle, 113
fight director, 836
figure eight knot, 1692
filament, 1159
file, 1449
fillet, 469
film, 1795
filter holder, 1920

final dress rehearsal, 165
finale, 1170
finish nail, 2033
finish, to, 16
fire alarm, 73
fire alarm system, 73
fire blanket, 1533
fire chief, 420
fire curtain, 2387
fire exit, 2252
fire extinguisher, 1124
fire hose, 1526
fire hydrant, 1308
fire inspector, 420
fire marshall, 420
fire plug, 1308
fire retardant, 1325
fire stairs, 1037
fireman, 299
fireplace, 1435
fireproof, 1324
fireproof, to, 1326
Firewire, 1175
first aid, 1962
first balcony, 208
first electric, 1960
first reading, 1961
first vanishing point, 1215
fish line, 1156
fitting, 939, 1917
fitting room, 941
fixed caster, 2152
fixed focused, 1995
fixture, 855
flag (spike), 1550
flag, to, 1551
flameproof, 1324
flameproof fabric, 2357
flameproof, to, 1326
flannel, 1204
flash, 1178, 1431
flash button, 1940
flash pot, 446
flashlight, 1432
flat, 130, 250
flexible disc, 856
flexible theatre, 1054
flight case, 1179
flight-case, 537
flipper, 80, 251
fllor tape, 512
floats, 263
flock, 595
flogger, 1086
floor, 1787
floor pocket, 954
floor square, 1032
floor triangle, 1032
floppy disk, 856
flown set, 769
fluorescent light, 1493
fluorescent tube, 2494
flutter, 2477
fly , to, 95
fly cue, 197
fly curtain, 710
fly facilities, 1002
fly gallery, 1910
fly in, to, 207
fly line, 2419
fly line lock, 1206, 2478
fly loft, 2365
fly out, to, 95
fly person, 2367
fly schedule, 1463
fly tower, 2365, 2449
fly-bridge, 1911
fly-floor, 1779
fly-galery, 1779
fly-rail cleat, 2161
flybar, 231
flying equipment, 2550
flying harness, 147
flying iron, 142
flying line, 2419
flyloft, 1839
flyman, 2367
flys, 2365
foam (plastic), 1071
focal point (lighting), 2028
focus chart, 1876
focus, to, 843, 957
fog juice, 1427
fogger, 1541
FOH, 2569
fold (to), 1203, 1891
foldback, 1625
folding ladder, 1041
folding rule, 1589
foliage border, 221
follow spot, 397
foot iron, 1555
foot light, 263
foot, to, 1146
footcandle, 393
forbidden, 1979
foreman -woman, 440
forestage, 290, 2014
forklift, 2447
form, 1530
forstage thrust, 2014
Fortuny's dome cyclorama, 746
forwarding agent, 51
foul. to, 962
foundation garments, 726
fourth wall, 2048
foyer, 2530
frame, 2366
frame (rostrum), 740
framed scenery, 760
framed (scenery), 260
framed cloth, 2373

framed drop, 2373
freeze, 616
freight elevator, 1642
freight forwarder, 49
freight forwarding agency, 51
french brace, 1935
French curtain, 700, 703
frequency, 1208
frequency filter, 1167
Fresnel lens, 1412
fresnel light, 1998
fresnel spotlight, 1998
friction tape, 514
fringe, 2218
front cloth, 2375
front light, 1332
front of house, 2569
front of house electric, 1332
front of house lights, 1990
front of house loudspeaker, 92
front of house management, 426
front projection, 1983
front-axis projection, 1983
front-screen projection, 1983
frontal, 1211
frost, 814
full, 1563
full size pattern, 1784
funnel, 609
fur, 1793
furniture glid, 1781
fuse, 1222
fuse box, 361, 2045
fuss, 2477
fuzz light, 1476
FX, 897
G Clamp, 1267
gabardine, 1240
gaberdine, 1241
gaffer, 417
gaffer tape, 511
gaffers tape, 515
gag, 1227
gallery, 1231, 1906
gap between two beams, 471
gap in the masking, 784
gas welding equipment, 1013
gate (lighting), 1173
gate leg, 1943
gauge, 1228
gauze, 1235, 2384
gauze cloth, 2384
gear, 966
gel, 1165
gel book, 1442
gel frame, 1920
generator, 1245
generic lighting instrument, 2012
Genie lift, 1887
german grid, 2099
get in, 795, 1874
get out, to, 794
get-out financial, 800
get-out scenary, 2470
GFI, 1373
ghost light, 1291
ghosting, 1492
glaze, 2525
glitches, 1965
glitter, 1243
glory, 1255
gloss, 312
glossy (texture), 312
glue, 38, 565
glue gun, 1859
go button, 1903
go!, 107
gobo, 369
gobo changer, 412
gobo holder, 1918
gobo rotator, 2273
gown, 262
gradually, 1261
grand drape, 2377
grand master, 2091
grand valence, 1290
grating, 2093, 2099
gray, 1276
grease-proof paper, 1767
green, 2523
green omit, 2332
greenroom, 2168
grey, 1276
grid, 1839
grid block, 476
gridiron, 1839
grip clip, 1838
gripping tool, 901
grommet machine, 1545
grommet set (tool), 1545
groove, 570
grooves, 2539
gross income, 266
gross profit, 266
ground, 2406
ground cloth, 1111
ground cloth batten, 237
ground fault interrupter, 1373
ground line, 1422
ground plan, 1872, 1873
ground row (lights), 263
ground row (scenery), 1149
grounded (elec.), 620
group, 1245, 1283
group master, 655
grouping (acting), 1354
grün, 2523
guard rail, 230
guest appearance, 153
guest performer, 153
guide, 473
guide line, 2518

guillotine curtain, 710
gumming paper, 1763
gutter grid, 2099
Haarreif, 519
hair curling iron, 2398
hair pins, 55, 557
hairdresser, 1812
half hitch, 1605
half lap, 1613
half-lapped joint, 1613
halogen, 1303
halogen lamp, 1395
hammer, 1552
hammer mallet, 1522
hand prop, 181
hand washing, 2107
handbook, 1535
handle, 1529
handrail, 1777
handy clamp, 1838
hang up, to, 962, 1798
hanger, 1797
hanger iron, 142
hanging cable, 2419, 2420
hanging iron, 142
hanging item, 922
hanging piece, 922
hanging plot, 1463
hanging points, 1929
hanging position, 1929
hard drive, 849
hard flat, 257
hard hat, 482
hardboard, 52
hardgrave, 1838
hasp, 210
hat maker, 242
hatter, 242
hazer, 1218
HD, 88
HD-TV, 2369
head block, 787
head electrician, 417
head fly man, 432
head of healt amb safety, 425
head of sound, 416
head of transport, 434
head of wardrobe, 427
headband, 519
headblock, 787
header block, 787
heads up!, 2258
headset, 1595
headset microphone, 1595
hearing aid system, 1007
heat detector, 801
heat resistant, 2405
heatshield, 815
height, 74
helmet, 482
hem, 2556
hem pocket, 303
hemp, 395
hemp line, 676
hemp rope, 676
hemp system, 1014
Hi-8, 1307
hide, 743
hide glue, 568
high definition, 88
high hat, 609
high side, 1999
high waisted, 525
high-definition television, 2369
hinge, 1212
hinge pin, 1775
hitzebeständig, 2405
HMI lamp, 1402
hoist, 1636, 2439
hoisting line, 2419
hold, 2345
hole punch, 2487
hook, 1234
hook and eye (costume), 1226
hoop, 504
hoop skirt, 504
horizon, 1320
hose, 1525
hose clamp, 15
host theatre, 2339
hot spot, 2023
hotel, 87, 1321
house courtain, 2377
house keeper, 1661
house lights, 1486
house manager, 426
house open, 198
house pipe, 241
house tabs, 2377
house technician, 440
hub, 610
hue, 1561
hum, 318
hydraulic, 1309
hydraulic lift, 1888
I-Cue, 1609
I/O port, 1913
identification number, 1685
idle, 1349
IGBT, 2464
image, 1338
imitation leather, 744
imitation suede, 121
impedance, 1339
in front of, 71
in view, 403
in-the-round, 1055
incandescent lamp, 1396
incidental music, 1650
increase, to, 189
independent (channel), 1118
index, 1353

indicator light, 1499
indirect light, 1495
infrared, 1357
infrarouge, 1357
input voltage, 2554
input-output port, 1913
inside caliper, 599
insulated gate bipolar transistor, 2464
insulating tape, 514
insulation, 62
insurance, 172
intelligent light, 2001
intensify, to, 1362
intensity, 1364
intensity (sound), 1363
intensity control, 653
intercom, 1365
interface, 1367
interference, 1366
interior, 763
interior set, 763
interlining, 994
intermission, 993
interval, 993
interview, 995
intonation, 978
inventory, 1377
invitation, 1381
IR, 584
iris, 804
iron, 18
iron (wardrobe), 1878
iron curtain, 2387
ironing, 1881
ironing board, 1931
isometric, 1382
italian curtain, 713
italian stage, 1052
jack, 1935
jack (adjustable), 2101
janitor, 1661
jersey, 2355
jig saw, 2213
jimmy, 75
job, 459
joint, 947, 1386
joint pin, 1085
joist, 275
kabuki curtain, 714
key electrician, 417
key light, 1475
keyboard, 2349
keystone, 868
kill (to), 182
kilo volt-ampere, 2051
kilovolt, 2050
kilowatt, 2052
knocker, 1833
knot, 1687
KVA, 2051, 2052
lace, 2031
lacquer, 1392
ladder, 1040
ladder (lighting), 2474
ladder support, 2310
lag screw, 2425
laminated veneer lumber, 1224
laminated wood, 1224, 2326
lamp, 1393
lamp base, 485
lamp check, 1773
lamp socket, 1917
lantern slide, 808
lapel, 2240
lapel pin, 58
large / larger, 1278
large, larger, 1262
laser, 1404
lash screw, 1232
lashline, 1297
latch, 1453
late arrival, 2129
latex, 1852
lathe, 2440
launder, to, 2103
launderer, 949
laundry, 319, 2142
laundry instructions, 1359
laundry room, 319
Lavalier microphone, 1600
lavender, 1630
LCD, 1752
LCD projector, 396
lead, 340
leading role, 2015
leak, 1498
leap, to, 1147
leather, 743, 1793
LED, 823
left, 1094
leg, 380
leg drop, 380
leko, 1994
lekolite, 1994
lens, 1410
lens holder, 2272
lens hood, 609
level (height), 1667
level (lighting), 1668
leveled, 119
lever, 75
libretto, 1441
license, 1446
lid, 2296
lift jack, 457
lift line, 2419
lift, to, 64, 926
light, 1471
light bulb, 1393
light check, 1773
light curtain, 950
light equipment list, 1379

light hang, 1646
light plot, 1869
light stand, 2448
light test, 1773
light tormentor, 2448, 2509
light, to, 1336
light-emitting diode, 823
lighting, 1512
lighting archive plot, 155
lighting bar, 238
lighting batten, 238
lighting board, 2316
lighting bridge, 1908
lighting bridge (proscenium), 1909
lighting console, 2316
lighting control, 656
lighting control board, 2316
lighting cue, 894, 1569
lighting cue number, 1684
lighting design, 858
lighting designer, 1335
lighting director, 419, 834
lighting effect, 894
lighting electrician's cue sheet, 1458
lighting equipment, 1020
lighting instrument schedule, 1379
lighting inventory, 1380
lighting pipe, 238
lighting plot, 1869
lighting rehearsal, 163
lighting rendering, 1026
lighting technician, 1513
lightning, 1431
line, 1157, 2419
line lock, 2478
line of sight, 2548
line of vision, 2548
line set, 1003
line set plot, 1463
linen, 1440
lining (costume), 1186
linseed oil, 1707
lintel, 1450
lip (of stage), 2557
liquid crystal display, 1752
list, 923, 1454
listing's knot, 1692
live music, 1651
load (elec.), 464
load (electric), 619
load (weight), 460, 461
load in, 1874, 1947
load out, 1662
load out, to, 794
load, to, 466
loading bay platform, 1623
loading dock, 1623
loading door, 1915
loading gallery, 1907
loading platform, 1907
lobby, 2530
lobsterscope, 850
lock rail, 1129, 2161
locking rail, 556
lodging, 87
loft block, 476
long drawing stick charcoal, 1434
long line, 1436
long-center, 503
longitudinal section, 2187
look out!, 2258
loop, 1236
loose pin hinge, 1214
loosen, 943
loudspeaker, 89
loudspeaker outlet, 2251
louvers, 1701
low smoke, 295
low voltage lamp, 1397
lower in, to, 799
lower, to, 207
lubricant, 1509
lumen, 1510
luminaire, 855
luminarie, 1126
luminous intensity, 1364
lycopodium, 1418
Macbeth trap, 157
machinery, 1548
magnet, 1337
magnetic tape (audio, video), 522
main circuit breaker, 1374
main drape, 2377
main switch, 1374
mains, 1374
mains power, 535
maintenance, 1534
make fast, to, 2437
make-up, 1539
make-up artist, 1537
make-up designer, 862
make-up room, 2173
makeup, to, 1538
male connector, 555
mallet, 1522
man lift, 1887
manager, 1524
manager desk, 2329
mansion, 1531
mansonite, 52
manual, 1535
manual control console, 2318
manual operation, 1717
mark, 1550
mark (rehearsal), 160
marker, 2130
marking pen, 2130
marking tape, 520
marking tool, 904
Marley floor, 2407
mask, 1556
mask, to, 48

masking, 2390
masking tape, 521
master (dimmer), 2091
master carpenter, 422
master console, 2091
master electrician, 417
master of ceremony, 1583
master volume control, 661
matinée, 1560
matrix, 1562
matte (texture), 1558
MBL, 462
MC, 1583
MCB, 1375
means of egress, 2252
measure, to, 1585
measurement tool, 905
measuring instrument, 1360
media relations officer, 424
megaphony, 1564
memory, 1566
mend, to, 128
menu (lighting), 1574
merchandise, 1575
merchandising, 1554
metal, 1586
metal frame flat, 259
metal worker, 2217
metal workshop, 2289
mic, 1596
microphone, 1596
microphone outlet, 1953
microphone stand, 1828
mid point, 2027, 2029
mid range, 1233
middle rail, 1129
MIDI, 1603
milliner, 242
mini DV, 1606
minidisc, 1607
mirophone input/ - output, 988
mirror, 1608
mirror ball, 296
miscellanea, 1611
miscellaneous, 1611
miscellany, 1611
mitra scatola, 2215
mitre box, 2215
mitre saw, 2208
mixer (sound), 2319
mock up rehearsal, 161, 774
mock-up, 767
model, 2341
modern dance, 753
molding, 1635
monofilament, 1156
monologue, 1626
montage staging, 1049
moon box, 362
moonlight, 539
mop (to), 1207
mortise, 2475
motion-picture projectionist, 1718
motor, 1636
motorized rigging, 1016
motorized rolldown screen, 1754
mould (to), 1620
mould, to, 934
moulding machine, 1210
move it over (to), 1638
moving head, 414
moving light, 2001
moving light board, 2320
moving mirror, 1609, 1991
MP3, 1639
MSR, 1402
muffle (to), 124
muffle, to, 1079
mule block, 2078
multi-cable, 343, 1528
multi-connector, 1641
multi-cord, 343
multi-core, 1528
multiple setting, 773
music director, 839
music rehearsal, 167
music room, 2170, 2174
music stand, 1133
music stand light, 1480
music-hall, 1648
musical, 1654
musical comedy, 1654, 1722
musical director, 839
musical instrument, 1361
Musical Instrument Digital Interface, 1603
musical rights, 880
musician, 1647
musicians' lounge, 2174
muslin, 1655
nail, 2032
nail 6d, 2033
nail puller, 783
nail, to, 553
nappa, 1657
national anthem, 1311
naturalism, 1658
needle, 53
needle (machine), 56
net, 2562
net income, 267
net profit, 267
neutral (elec.), 1664
NICAM, 2232
nicopress sleeve, 14
no admittance, 1978
no exit, 2194
no passage, 1980
no smoking, 1981
node, 1674
noise, 2247
non-dim, 822
notes, 1682

notice board, 2328
NTSC, 1683
number one spot bar, 1960
numeric keys, 2350
nut (bolt), 1140
nut driver, 2445
nylon thread, 1156
O ring, 110
O.P., 722, 882
objective lens, 1696
occupation, 1702
office, 1704
ohm, 1706
oil bottle (costume), 1933
oil can (costume), 1933
oil paint, 1846
omnidirectional microphone, 1601
on-stage, 944
onstage, 1048
onstage electrical, 532
onstage furniture, 1616
opaque, 1712
open air theater, 2335
open circuit, 534
open seating, 2219
opening, 784
opening night, 1112
opera, 1713
opera house, 2340
operating light, 1485
operating line, 677
operator's line, 677
opposite prompt [O.P.], 722
opposite prompt side, 882
opposite rake, 648
optic fibre, 1152
optical fibers, 1152
optical train, 617
orange, 175
orchestra, 1724
orchestra circle, 1188
orchestra conductor, 835
orchestra lift, 1886
orchestra light, 1480
orchestra pit, 1200
orchestra seating, 324, 1889
orchestra shell, 357
ordinal number, 1676
ouput voltage, 2555
out of focus, 789
outdoors, 762
outlet (elec.), 1951
outlet (electric), 953
outrigger, 1098
over, 751, 1638
over modulation, 2237
overdub, 871
overdub (to), 2077
overdubbing, 871
overhead light, 1503
overlapping, 2238
overload, 2235
overload, to, 2236
overtone, 1304
overture, 1693
oyelet, 2499
P.S., 723, 1095
PA system, 1564
pack, to, 927
page the curtain, 1700, 2295
paging, 93
paillete, 1469
paint, 1845
paint brush, 1855
paint caddy, 1919
paint floor, 938
paint frame, 256
paint roller, 697
paint shop, 2287
paint size, 388
paint spray booth, 328
paint, to, 389, 1842
painted curtain, 2386
painted drop, 2386
painted set, 770
painter, 1843
painter's ladder, 1041
painting trolley, 1734
PAL, 1730
palette (lighting), 1735
pan, 69, 1746
pan angle, 115
pan fine, 69
panel, 2324
panel saw, 2212
panic switch, 306
panorama, 1744
papier-mâché, 481
PAR can, 2003
PAR lamp, 1403
PAR light, 2003
parabolic reflector, 2080
parallel, 1943
parallel circuit, 529, 632
parallel connection, 632
parallel platform, 1943
parapet, 1778
park a channel, 125
Parkett, 324
Parnel, 2005
particle board, 52
paste, 961, 1780
patch board, 1738
patch panel, 1738
patina, to, 996
pattern, 369, 1783
pause, 1786
pay, to, 1728
PC (spotlight), 2006
pearl, 1804
pedestal, 2304
pencil, 1433

per diem, 813
percussion tool, 906
performance, 2115
performance rights, 885
performer, 1368
periact, 1802
permanent cyclorama, 508
permanent set, 766
permission, 1446, 1805
personal protective equipment, 1010
personnel, 1814
personnel lift, 1887
perspective, 1818
phase, 1136
3-phase current, 693
phonograph, 2435
photocopy, 1201
photography, 1202
piano tuner, 45
piano wire, 678
pig tail, 340
pigment (dry o liquid), 1835
pillar, 1836
pilot light, 1499
pin, 54
pin hinge, 1808
pin rail, 554, 556
pincers, 2397
pinch dog, 1191
pipe, 231
pipe batten, 231
pipe bender, 673
pipe clamp, 311
pipe end, 1999
pipe pocket, 303, 538
pipe wrench, 552
pit, 1889
pixel, 1860
pixels per inch, 1861
places please!, 5
plaid, 2309
plait, 2485
plan, 1872
plan view, 1872
plane, 2137
plank, 1930, 2333
plano-convex lens, 1415
plaster, 1301
plastic, 1883
plat, 2485
plates, 1796
platform, 1942, 2304
platform (stage), 1051
play, 1698
play a part or a role, to, 29
play, to [a role], 29
playback, 1890, 2117, 2233
playback head, 444
playbill, 1973
player, 26
playing time, 886
playscript, 2410
playwright, 191
pliers, 82
plug, 555
plug in, to, 955
plugging box, 360
plumb bob, 1893
plumb line, 1893
plummet, 1893
plush, 1792
ply, 2326
plywood, 2326
plywood board, 2326
pneumatic, 1895
pocket, 359
podium, 2304
point hoist, 1018
points, 1929
police beacon, 1476
polyvinyl acetate glue, 567
ponytail, 742
pop rivet, 2067
portable set, 771
portal, 2156
portal opening, 931
portray (to), 1369
portray, to, 29
position, 1928
potentiometer, 1938
pounce bag, 1103
power, 1937
power (electric), 84
power circuit, 535
PR, 2098
practical, 1941
practical (elec.), 945
practical (lighting), 2224
preamplifier, 1944
preheat, 1945
prepare (to), 1949
preset, 1772
preset (control), 1948
preset (lighting), 1478
preset light, 1955
press clamp, 1837
press conference, 615
press departament, 1705
press manager, 424
press officer, 424
press release, 608, 1678
pressure tank, 30
preview, 970
primary color, 580
primary current, 691
priming, 1347
primming brush, 317
principal, 2015
print, to, 1348
printed circuit board, 531
printer (computer), 1345
printout, 1343

prism (lighting), 1964
procenium box, 1468
producer, 1969
production, 1968
production book, 1444
production calendar, 372, 1974
production crew, 1009
production manager, 837
production meeting, 2132
production process, 1966
production schedule, 372, 1319
production staff, 1009
production table, 2315
professional company, 593
profile [scenic], 1994
profile spot, 1994
profile spotlight, 1994
program sound, 93
program, to (software), 1976
programme, 1973
projected scenery, 772
projection angle, 112
projection image, 1982
projection screen, 1747
projectionist, 1718
projectionist operator, 1718
projector (slide, film, video), 1987
projector Svoboda, 2010
Projektionleinwand, 1747
prologue, 2013
promp book, 1444
promp copy, 1300
prompt book, 1443
prompt side, 1095
prompt side [P.S.], 723
prompt, to, 135
prompter, 134
prompter's box, 728
prompter's light, 1482
promt corner, 2054
prop man woman, 178
properties, 179
property builder, 635
property inventory, 1457
property list, 1457
property maker, 635
property man girl, 178
property master, 415
property room, 1516
property shop, 2282
property table, 2313
props, 179
proscenium, 930
proscenium arch, 137, 930, 2042
proscenium border balance, 225
proscenium curtain, 2377
proscenium opening, 930, 1694
proscenium stage, 2336
protagonist, 2015
protective grille, 2094
protective mesh, 2563
protective netting, 2563
proximity effect, 895
public address system, 1564
public relations, 2098
publicity, 2020
pull, to, 1107
pulley, 1899
pulley block, 305
purchase line, 677
purpurine, 2037
push button, 1902
push, to, 937
pyrotechnics, 1856
quick change (scenery), 408
quick change booth, 379
quick-change scenery, 776
quiet!, 2222
rabbit hutch, 364
radio microphone, 1602
radiofrequency, 2055
rail, 474
rail [in flat], 2479
rain machine, 1544
raise, to, 967
rake, 796
rake, to, 1351
raked stage, 796
RAM, 1572
ramp, 2058
ratchet wrench, 546
rate (lighting), 2513
rated load, 463
RDM, 1248
re-record, to, 2076
ready mix paint, 1851
rear elevation, 78
rear projection, 268
rear projection screen, 1750
rear stage, 1192, 1385
REC, 2342
receiver, 2072
receiving house, 2339
receptacle, 953
reception (party), 2070
receptionist, 2071
record, 844, 2342
record player, 2435
record, to, 973
recording, 969
recording head (sound), 443
recording studio, 1115
rectifier, 2074
red, 2524
Red Head, 2007
reduce, to, 853
reef knot, 1690
reel, 289
reflector, 2079
refuse, to, 2084
rehearsal, 159
rehearsal costume, 2143, 2535

rehearsal director, 832
rehearsal flat, 254
rehearsal mark, 160
rehearsal prop, 180
rehearsal room, 2169
rehearsal stage, 1060
rehearse, to, 169
release, 2344
release mechanism, 854
rem dim, 2348
remote commander, 584
remote control, 584, 2364
remote device management, 1248
remove, to, 96
rendering, 1025
rent, to, 1466
repertory, 2111
repertory set, 765
repetiteur, 2112
reproduction, 2117
reservation, 2119
reserved seat ticket, 987
reserved ticket, 2220
resident set designer, 1063
resin (dance), 571
resin box, 363
resistance, 2121
resistance device, 2121
resistance dimmer, 818
resonance, 2125
responsible, 2124
restroom, 1406
retractable screen, 1755
retractable seating, 1260
return [scenic], 252
reveal [scenic], 1279
reveal, to, 2133
reverberation time, 2394
review, 737
revive, to (a production), 2114
revolve, to, 1251
revolving stage, 1058
revue, 2135
RF, 2055
rheostat, 2109
ribbon, 2536
ribbon cable, 345
ribbon conductor, 345
rig, to, 1798
rigger, 2367
right, 881
rim light, 642
ring plate, 110
ringlets, 2139
riser, 645, 1885, 1942
riserboard, 645
rivet, 2066
RJ45 connector, 626
road house, 2339
rock opera, 1716
role, 1757
roll drop, 2382
roll, to, 975, 2154
roller, 234
roller curtain, 2382
rollerbracket, 2274
roof hatch, 1126
roof vent, 1126
rope, 675
rope lock, 1206
rostrum, 2304
round sling, 1114
round tenon, 1085
router, 1210
row of seats, 1162
royalty, 2085
rubber maillet, 1514
rumble box, 364
runner, 477, 704
running crew, 1008
running order, 1444, 1455
running prop table, 2313
running time, 886
S-VHS signal, 2200
S-video, 2200
saber saw, 2213
sackloth, 149
safe working load, 463
safety armor, 1010
safety cable, 351
safety chain, 351
safety light, 968
safety line, 351, 679
safety pin, 60
safety rail, 230, 1778
salary, 2260
sampling frequency, 1209
sampling rate, 1209
sand bag, 2164
sandpaper, 1762
sash cord, 1297
satin, 2221
saw, 2565
scaffold, 249
scale, 1036
scan converter, 667
scanner, 1991
scantling, 331
scape stairs, 1039
scarfing joint, 1613
SCART, 1117
scatter, 1498
scene (in play), 1047
scene (on stage), 1048
scene change, 404, 405
scene dock, 1517
scene painter, 1844
scene shop, 2283
scenery, 759
scenery designer, 1062
scenery elevator, 1642
scenery rental, 764

scenic, 1067
scenic artist, 1064, 1844
scenic canvas, 2361
scenic element, 920
scenic paint, 1850
scenic projector, 1997
scenographer, 1062
scenography, 1065
schärfer (Bel.), 1666
schedule, 1319, 1972
scissors, 2430
score (orchestra), 1770
score (piano), 1771
SCR, 2429
screen, 1747
screw, 449, 2546
screw base, 487
screw eye, 203
screw tool, 902
screw-gun, 2446
screw-hook, 202
screwdriver, 2444
screwdriver bit, 2034
scribe, 904
scrim, 2384
Scrim, 2495
scrim drop, 2384
script, 1445
script analysis, 877
SDTV, 2368
seam, 724
seamstress, 719
season ticket, 13
seating capacity, 438
seating chart, 1868
seating plan, 1868
seating tier (temporary), 1258
second vanishing point, 1293
secondary colors, 581
secondary current, 692
sectional view longitudinal, 2187
security light, 968
senior discount, 785
separate pipe pocket behind hem, 1131
series circuit, 530, 633
series connection, 633
serve a scurvy trick, to, 128
service line, 630
set, 759
set construction, 2065
set constructor, 1064
set design, 1027
set designer, 1062
set in profile, to, 1801
set line, 1419
set model, 2341
set of conterweight lines, 1003
set of lines, 1002, 1014
set piece, 130, 921
set square, 480
set unit, 921
set up, 1645
set up, to, 1644
sets of legs, 382
setting line, 1419
sewing machine, 1540
sewing pattern, 1784
sewing room, 720
SFX, 897
shackle, 1274
shade, 1023, 1708, 2432
shape, to, 2128
sharp (lighting) / sharper (lighting), 958
sharp (lights), 1666
sharpen,to (lighting), 957
sharper (lights), 1666
shears, 2431
sheet metal, 1864, 2558
shelf bracket, 1033
shielded twisted pair, 344
shift [of workmen], 2438
shift work, 2481
shin buster, 470
shipping, 2469
shipping agency, 49
shipping agent, 51
shoe, 2160
shoemaker, 2162
short circuit, 747
short line, 748
short pencil, 1854
short-center, 500
shorted out, 747
shotgun mic, 1599
show, 1082
show controler, 662
show curtain, 2381
show drop, 2381
shrink-resistant, 1356
shut, to, 2294
shutter, 1701, 1731
shutter, to, 2128
SIAP, 33
side balcony, 209
side boxes, 209
side ligthing, 468
side masking, 383
side panels (surrounding with taps), 381
sidestage, 721
sight line, 2548, 2549
signal (sign), 2197
silence!, 2222
silhouette, 2223
silhouette, to, 1801
simulated leather, 744
simulated suede, 121
simultaeous montage, 1049
simultaneous set, 773
simultaneous setting, 1049
sine wave dimmer, 821
sing back, 1890
singer, 399

single knit fabric, 2355
single pole power connector, 628
single purchase, 1006
size, 568
size [for paint], 2483
sizing, 388
sketch, 1025, 1029
skilled worker, 1703
skip (storage), 537
sky border, 222
sky dome, 746
sky drop, 2378
sky-cloth, 2378
slacken, 102
slacken off, 943
slave console, 2317
slave truck, 458
sleeper, 1437
sleeved steel, 1221
sleeveless undershirt, 2179
slide, 808
slide wing panel, 1132
slider cut, 469
sliding stage, 1050
sliding table saw, 1030
sling, 1114
slip stage, 1050
slipper, 1877
slipper socks, 1615
slowly, 1416
small, smaller, 1823
smoke, 1217
smoke detector, 802
smoke extract, 1126
smoke fluid, 1427
smoke hatch, 1126
smoke hole, 1126
smoke machine, 1541
smoke outlet, 1126
smoke vent, 1126
smoke venting unit, 1126
snap, 307
snap line, 1451
snap(lighting), 406
snoot, 609
snow bag, 492
snow cradle, 492
snow machine, 1543
soapstone, 2163
Socapex, 627
sock, 1614
socket, 953, 1917
socket wrench, 546, 548
soft flat, 258
soft goods, 718, 2359
soft key (features), 2347
soften (to), 2263
softpatch, 1740
software, 1977
sold out, 1122
solder, 2242
solder, to, 2243
soldering iron, 2241
soliloquy, 2244
solo, 2245
solvent, 816
sound, 186, 2228
sound check, 2017
sound control, 657
sound control board, 2319
sound control booth, 327
sound cue, 1570
sound curtain, 2372
sound designer, 863
sound effect, 892
sound file, 1177
sound intensity, 1363
sound level, 1671
sound loop, 1007
sound mixing, 1579
sound pressure level, 1670
sound quality, 2046
sound reinforcement, 2082
sound technician, 2353
sound to light, 1472
soundwave, 1709
speaker (loud-speaker), 89
speaker cluster, 92
spear carrier, 595
special (light), 1501
special (lighting), 1081
special effects, 897
spectator, 1083
spider, 274
spike, 1550
spike tape, 520
spike, to, 1551
spill light, 1498
spiral staircase, 1038
SPL, 1670
splatter, 1097
splice, 977
splicer, 935
splicing tape, 517
sponge, 1087
sponging, 1089
spot, 956, 1986
spot (lighting), 611
spot line, 2421
spot winch, 1018
spoted, 1182
spotlight, 1986
spotted, 611, 956, 2276
spray gun, 1858, 1905
spray paint, 1090
sprayer (pressure), 1905
spring clamp, 1838
sprinkler, 707
sprinkler (fire), 2157
sprung floor, 1789
square knot, 1690
square, to, 1031

staff dining room, 400
stage, 1051
stage area, 1048
stage box, 1468
stage brace, 2100
stage cloth batten, 237
stage crew, 1019
stage designer, 1062
stage directions, 24, 1354
stage director, 833
stage door, 981
stage door man, 1926
stage electric, 238
stage elevator, 1053
stage floor, 2332
stage floor areas, 140
stage hand, 1549
stage house, 930
stage lantern, 1126
stage left, 723, 1095
stage level, 1669
stage lift, 1053
stage manager, 2086
stage manager's booth, 330
stage manager's desk, 2036
stage monitor speaker, 1625
stage opening, 930
stage right, 722, 882
stage screw, 244
stage section, 355
stage type, 2417
stage wagon, 456
stage weight, 643
stage, scenery elevator, 1885
stage-hand [full time], 173
stage-krafts, 1068
stage-live, 1618
staged reading, 1408
staging, 1354
stain, 2277
stair landing, 2113
stairs, 1035
stanchion, 1830
stand-by, 1957
stand-by cue, 1957
stand-by!, 176
standard-definition television, 2368
standing room, 139
stanley knife, 749
staple gun, 1268
staples, 1265
star, 2511
start, 43
start (of work day), 1314
steamer, 1880
steel (rigging), 332
steering, 2092
stencil, 1104, 1875, 2486
step lens, 1412
sticky tape, 513
stiffener, 974
stile, 1643
stipple, to, 1088
stitcher, 719
stitching machine, 1540
stock costumes, 1109
stock materials, 1108
stock scenery, 765, 1518
stock, straight run, 2392
stocking, 1612
stop back, 2346
stop!, 2016
storage (scenery), 1517
storage room, 1515
store, to, 933
STP, 344
straight caster, 2152
straight pin, 54
straight sashes, 1736
straightedge, 2087
strainer, 2399
strands, 681
strap, 695, 696, 1114
strap hinge, 1900
stretch, to, 1882, 2409
strike, to, 780, 794
striplight, 1306
strobe light, 1491
student ticket, 982
stump, 1629
stylize, to, 1106
submaster, 2264, 2265
submaster bump, 1940
submaster pages, 1729
suede, 120
sunday (short rope), 1298
supernumerary, 595
surrealism, 2275
suspenders, 915
suspension of performances, 1203
suspension points, 1929
swag and fly french curtain, 700
swag border, 1290
swag curtain, 713
swatch, 1632
swatch book, 1633
swatch book (lighting), 1442
sweep, to, 1070
swichboard, 2043
switch, 1370
switchboard, 2041, 2314
swivel caster, 2148
SWL, 463
system bus, 322
T-shirt, 2178
table saw, 1030
tableau, 2040
tableau curtain, 711
tabs, 711
tack, 2311
tag line, 1826
tailor, 2181

tailor shears, 2431
tails, 85
take-out, 2470
tallylight, 1499
tank top, 2179
tannoy, 93
tape (sound), 522
tape measure, 523
tape recorder, 1519
tape speed, 2514
tare, 2302
tarlatan, 2307
tarp, 1507
tarpaulin, 1507
tartan, 2309
taut line, 1451
tax exemption, 1121
teaser, 225
technical director, 841
technical gallery, 1906
technical rehearsal, 168
technical rider, 1176
technical stage manager, 841
telecontrol, 584
telescope, 1887
telescopic ladder, 1042
temper, 2484
template, 369, 1875
temporary seating bank, 1258
temporary set, 774
tenon, 1590
terminator, 1171
terry cloth, 2158
test light, 603
test pattern, 479
texture, 2411
theater, 2334
theater words, 1417
theatre, 2334
theatre building, 889
theatre in the round, 1055, 2337
theatre management office, 797
theatrical publisher, 891
theatrical space, 1080
thermo plastic, 2404
thickness, 1279
thickness gauge, 1228
thimble, 1289
thimble (w'robe), 811
threading die, 1161
three phase current, 693
Three-dimensional scenery, 761
throw distance (projection), 865
throwline, 1297
thrust, 1059
thrust stage, 1059
thunder box, 364
thunder roller, 364
thunder run, 364
thunder sheet, 1879
thyristor, 2429
ticket, 979
ticket agency, 50
ticket collector, 1925
ticket price, 1956
tie , to, 1448
tie wrap, 516
tie-off screw, 1232
tier, 1257
tiers, 1259
tight, 1151
tighten, 1151
tighten, to, 2083
tilt angle, 111
tilt, to (down, up), 1351
timbre, 2412
tin snips, 536
tint (colors), 2432
tint (colours), 1470
tip cleaner set, 1017
title, 459
titles, 732
toggle rail, 2479
toilet, 1406
tonality, 2436
tone (sound), 2433
tool, 899
tool belt, 526
tool room, 2171
top, 2296
top hat, 609
top light, 1503
top lighting, 1334, 2011
top view, 1872
topknot, 1628
torch, 1432
torch [flaming], 2452
tormentor, 143
touch screen, 1756
toupee, 1932
tour, 1249
tour, to, 1099, 2254
touring case, 1179
touring company, 590
touring house, 2339
touring show, 298
tracing paper, 1767
track, 473, 474, 1295
track (sound), 1857
tracking, 2455
trade union, 2225
tragedy, 2458
trampoline, 1465
transformation, 403
transformer, 2463
translate, to, 2457
translucent, 2466
translucent cloth, 2388
translucent drop, 2388
transmission rate, 2515
transmission speed, 2515
transmitter, 932

transparency, 808, 2467
transparency linen, 2358
transparent, 2468
transportation, 2469
trap, 2472
trap door, 2473
trap room, 1199
traveler, 474, 704
traveler curtain, 704
traveler track, 474
traverse curtain, 704
tread, 1105
tread (stairs), 1073
treadmill, 524
treble control, 652
trestle, 493
triac, 2429
trim, 1001
trim chain, 349
trim, to, 118
trimmer saw, 1030
trip light, 1476
trip line, 2518
trip, to, 2520
tripod, 2490
tripping, 1891
trompe-l'oeil, 2491
trouble lamp, 1500
troupe, 1284
truck, 384
truck loader, 465
trunk, 204
trunnion arm, 1034
truss, 2492
tubular ripple machine, 356
tubular wave ripple, 356
tulle, 2495
tumbler, 234
tune, to, 46
turn around time, 887
turn buckle, 2399
turn off, to, 123
turn off, to (sound), 12
turn on, to, 951
turn up (sound), 132
turn, to, 1251
turntable, 1058, 2435
turpentine, 2482
turtles caster, 2451
TV monitor, 1624
two fold, 252
twofer, 274
type of stage, 2417
U clamp, 1275
ultra violet light, 1497
un-reserved ticket, 2219
unbalanced connection, 1425
unbalanced interface, 1425
unbalanced line (sound), 1425
understage, 1199
understudy, 2269
underwear, 2144
union, 2225
union break, 782
union steward, 440
unionized theatre staff, 1816
universe, 2500
unpatch, 788
up, 750
up on your line, 2049
up stage center, 1193
up stage left, 1195
up stage right, 1194
up time, 2393
upholster, to, 976
upholsterer, 2298
upholstery fabric, 2299, 2363
upstage, 6
USB, 2502
USB connector, 2502
usher usherette, 21
utility knife, 749
UV, 1497
vacuum cleaner, 158
vacuum form, to, 2403
valance, 1290
value (colour), 2507
value added tax, 1342
vanishing point, 2026
variable acoustics, 33
variable focal length ERS, 1996
variable speed, 2516
variety, 2510
varnish, to, 997
VAT, 1342
velour, 2512
velvet, 2512
velveteen, 2180
ventilation, 2521
version, 2527
VGA, 2537
VHS, 2538
video, 2540
video cassette, 1521, 2542
video cassette recorder, 1272, 1521
Video Graphics Array, 2537
Vídeo Home System, 2538
videoprojector, 396
violet, 2545
visible scene-change, 403
voice test, 2017
volatile, 1572
volatile memory, 1572
volatile storage, 1572
voltage, 2553
volume control, 658
Wagner curtain, 717
wait cue, 1571
walk on, 595
walk through, 164
walkway, 1779
wall box, 359

wallpaper, 1766
Wand, 130
wardrobe, 2288
wardrobe crate, 1741
wardrobe dummy, 1530
wardrobe manager, 427
wardrobe master mistress, 427
wardrobe plot, 1464
wardrobe rack, 204, 321
warehouse, 1515
warm color, 573
warm light, 1474
warm up, 1043
warm water wash, 2104
warm-up room, 2172
warning, 195
warning (cue), 1957
warning bell (audience), 2413
wascher, 2102
wasching machine, 2102
wash separately, 2106
wash, to, 2103
washability, 1359
washer, 2552
washing instructions, 1359
waste management, 1247
water closet, 1406
water connection, 629
water repellent, 1310
water resistant, 2123
wattage, 1937
wave effect, 893
wave rollers, 1711
3-way socket outlet, 1430
webbing, 510
webbing sling, 1075
wedge, 1130
welding equipment, 1012
welding tool, 910
Wert (Farbe), 2507
wheel, 2146
wheelbarrow, 472
whell brace, 1158
whip knot, 1447
white, 282
white glue, 567
white noise, 2248
widen (to), 913
width, 104, 2278
wig, 1811
wig block, 1916
wig pin, 558
wig stand, 1831
wiggle light, 1991
wigglies, 1991
wigmaker, 1812
wigmaker's shop, 2286
winch, 2441
winch personal lift, 157, 1884
wind machine, 1547
window, 1172
wing carriage, 475
wing nut, 1141
wing space, 991
wing stage, 721, 1057
wings, 380, 991
wipe curtain, 706
wire, 340, 1163
wire brush, 2062
wire cutter (tool), 83
wire rope, 332
wire rope grip, 1275
wire rope thimble, 1289
wire stripper, 83
wireless microphone, 1602
wireless mike, 1602
wiring duct, 391
woman briefs, 370
wood, 1223
wood chisel, 959
wood glue, 567
work light, 1490
workbench, 228
workbrench, 226
worker lift, 1887
working drawing, 860
working light, 1490
workshop master, 430
woven fabric, 2354
wrench, 544
writable CD, 847
write head, 443
xenon lamp, 1401
XGA, 2566
yardstick, 2088
yellow, 1277
yoke, 1428
zero point, 2027
zip, 733
zipper, 733
zoom ellipsoidal, 1996
zoom profile, 1996
zoom, to, 1148

ÍNDEX ALEMANY

3 polige DMX Leitung, 346
3 Seitig geschlossene Bühnendekoration, 775
5 polige DMX Leitung, 339
100%, 1563
AAC, 560
abaspielkopf, 444
abbauen, 780, 794, 1662
Abbild, 1338
Abblendzeit, 2395
abdämpfen, 1079
Abdeckband, 511, 521
abdecken, 48
Abdeckung, 377, 1215, 2390
Abend, 2528
Abendessen, 2246
Abendregie, 330
Abendregisseur, 2112
Abendshow, 1220
Abendspielleiter, 832
Abfallwirtschaft, 1247
abgehen, 990, 1145, 2253
abgestüzte Dekoration, 252
abkaschen, 2128
Abklopfer, 1086
Ablaufplan, 1455
ablehnen, 2084
abräumen, 96
abrichten (Licht), 843
absagen, 2084
Absaugvorrichtung, 387, 1358
Abschaltung (der Hardware), 353
abschieben, 2128
abschließen, 182
Abschlusswiderstands, 2402
absenken, 9
abspielen, 2233
absschalten, 786
Abstecherkiste, 1179
Abstecherkiste (Kostüm), 204, 1741
Abstellraum, 1517
abvieren, 1031
Abweiser, 239
Achtknoten, 1692
Achtung, 1957
Achtung (für einen bestimmten Einsatz), 176
Achtung Anfangen!, 5
Achtung Köpfe!, 2258
Achtung oben!, 2258
Achtungsignal, 1957
Achtungzeichen, 1957
ACL, 1403
Adapter, 34
ADB 65.2, 36
Adjektive, 39
Administration, 41
Advanced Audio Coding, 560
Ahle, 2035
Aircraft Landing Lamp, 1403
Akku-Schrauber, 2446
Akt, 25
Aktuelle Stimmung, 1567
Aktvorhang, 2375
akustichem, 31
Akustik, 32
Akzent, 1180
akzentuiert (Bel.), 17
Alarmglocke, 72
alle für mich, 1592
Ameise, 2456
Ampere, 103
Amphitheater, 100
Analogton, 187
Analyse des Buches, 877
anfangen (Arbeit), 1314
Anfangszeit, 1316
Angelschnur, 1156
Anhalten und zurück, 2346
anheben, 64
Anilinfarbe, 116
Ankerschraube, 2425
Ankleidaraum, 378
Ankleider -in, 65
anpassen, 35
Anprobe, 939
Anproberaum, 941
Anrechtskarte, 13
Anschlageisen, 554
anschließen, 618
Anschlusskabel, 340
Anschlussleitung, 630
anstellen, 639
Ansteuerungsmodus für Kreise, 1617
Anti-Halo-Zylinder, 609
Anzahl der Plätze, 438
Anzeige, 2020
Apllausordnung, 1462
Applaus, 129
Applausordnung, 2177
applizierter Prospekt, 2374
Arbeitsbrücke, 1911
Arbeitschicht, 2438
Arbeitsgalerie, 1779
Arbeitslicht, 1490
Arbeitslift, 1887
Arbeitssitz, 352
Arbeitsunterbrechung, 1786
Architecktur-Proszenium, 930
Architektur Stil, 2417
Archivaufnahme, 971
Arenabühne, 1055, 2337
Arrangement (Musik), 150
arrangieren (Musik), 151
Artist, 152
ArtNet, 154
Asbest, 101
Asbeststreffen, 224
Assistent (Direktor), 174
Assistent des Inspizienten, 68

asymetrische Leitung, 1425
at, 2343
Audio rhythmische psychedelischen Lich, 1472
Audition, 183
auf, 750
Auf sie Plätze!, 5
Aufbau, 1947
aufbauen, 1644, 1954
aufblende, 133
aufblenden, 952
Aufblendzeit, 2393
aufführen, 27
Aufführung, 2115
Aufführungsrechte, 885
Aufhängebügel, 1428
Auflösung, 790
Aufnahmestudio, 1115
aufnehmen, 973
Aufriss, 1872
Aufruhr, 2477
Aufstellung, 1972
Auftritt, 1047, 2250
Auftrittsprämie, 596
Auftrittszeichen, 1119
aufziehen, 967
aufziehen (Ton), 132
Aufzug, 157
Ausblenden, 12
Ausbluten (der Farbe), 2166
Ausdruck (Kopie), 1343
Ausführender Produzent, 1970
Ausgaben, 800
Ausgang, 2249
Ausgang (elektr.), 1951
Ausgang (elektrischer), 953
Ausgangskapacität, 439
Ausgangsleistung, 1936
Ausgangssituation, 1772
Ausgansspannung, 2555
ausgekontert, 1001
ausgeschnittener Prospekt, 2374
ausgesteift, 760
Aushang, 196
auslasten, 644
Auslaufen, 1216
Ausleger, 1098, 1935, 2551
Auslösemechanismus, 854
auslösen, 2520
Ausräugmung, 2470
ausschalten, 123, 182
ausschneiden, 1801
Ausserdekoration, 762
Aussetzung der Vorstellungen, 1203
Ausstattung, 759
Ausstattungsleiter, 1063
Ausstattungsstück, 2135
Aussteiflatte (über mehrere Teile), 974
Aussteifungsleiste, 2479
ausverkauft, 1122
auswaschen, 2103
Auswechseln, 413
Ausziehbare Stütze, 2101
automatische Folge, 2202
automatische folgende Stimmung, 1571
Azufhänge-Verdopplung, 309
Back-up Pult, 670
Bajonett, 205
Bajonettfassung, 486
Balkon (erster Rang; zweiter Rang; dritter Rang; Galerie), 99
Balkon-Geländer, 233
Balletstange, 236
Ballett, 215, 216
Ballettänzer Balletttänzin, 213
Ballettmeister -erin, 1582
Balustrade, 218
Bandgeschwindigkeit, 2514
Bandkabel, 345
Bandmaß, 523
Bandsäge, 2206
Basisadresse, 43
Bass.Regler, 654
Batikfarben, 2414
Baumwollgaze, 1110
Baumwollgewebe (Bühne), 2361
Baumwollmull, 1110
Bayreuth-Vorhang, 717
bearbeiten, 890
Bedienungsanleitung, 1535
beenden, 16, 182
befestigen, 2437
Befestigungsklemme, 1266, 1267
Befestigungsseisen, 1555
beginnen (Arbeit), 1314
Begleitmusik, 1650
Begriff, 1322
Behelfsbühnenbild, 774
Behörde, 192
Beifall, 129
beilegen, 40
Belastung (elektr.), 464
Belastung (elektrischer), 619
Belastung (Gewicht), 461
Beleuchstungsbrücke, 1908
Beleuchstungssausstattung, 1020
beleuchten, 1336
Beleuchter, 919, 1513
Beleuchtung, 1512
Beleuchtung aus den Logen, 1333
Beleuchtungkabine, 656
Beleuchtungsabstand, 865
Beleuchtungsgerät, 855
Beleuchtungsgerüst, 1041
Beleuchtungsmeister, 417
Beleuchtungsmeister (Tourproduktion), 834
Beleuchtungsplan, 1869
Beleuchtungsturm, 2448
Beleuchtungszug, 238
Beleuhstungsprobe, 163
Beltpack, 1822
Bereich ausserhalb de Szene, 1385
bernsteingelb, 97

Beruf, 459
berufsmäßige Theaterorganisation, 593
Besatzungsliste, 2110
beschäftigen, 639
Beschäftigung, 1702
beschreibbare CD, 847
Beschwerungskette, 350
Besen, 1069
Besen Pinsel, 317
bestandige Dekoration, 766
Beta SP Video-Format, 272
Betacam (Camcorder, Video-Format,...), 271
Betamax, 273
Bewegter Spiegel, 1609
bezahlen, 1728
BH, 2255
Bild, 1338, 2040
Bindeband, 2536
Bindemittel, 38
binden, 1448
Bindeseil, 1298
bipolaren Transistoren mit isoliertem Gate, 2464
Birdie, 278
Birne, 1393
blaß-lila, 1630
Black-Box-Theater, 1054
black-out-schalten, 122
Blackout-Knopf, 1371
Blackwrap, 94
Blattstoß, 1613
blau, 284
Blech, 2558
Blechshere, 536
Bleiband, 350
Bleistift, 1433
Bleistifthalter, 1434
Blende, 804, 950
Blende (Dekor.), 250
Blendenschieber, 1731
Blind Mode, 970
Blinder, 950
Blindniet, 2067
Blitz, 1178, 1431
Blitztaster, 1940
Blockdiagramm, 806
BNC-Stecker, 623
Bob, 1800
Bodenblende, 1149
Bodennebel, 295
Bodenplatte, 1863
Bodenversatzsteckdose, 954
Bogen, 2156
Bogen Knoten, 1429
Bogenlampe, 1394
Bogenprospeckt, 2373
Bohle, 2333
Bohrer, 314
Bohrmaschine, 2488
Bohrwerkzeug, 903
Bohrwinde, 1158
Bolzen, 1807
Bolzenschneider, 2279
Box Boom, 1333
Brandmeldeanlagen, 73
Brandschtzbeauftragter, 420
Brecheisen, 75
Brechstange, 1810
Brecht- Gardine, 705
Brecht-Vorhang, 705
Breite, 104, 2278
Breite des Strahlenbündels, 112
Breitsrahl-Scheinwerfer, 1726
Bremse, 1205
Brennpunkt, 2028
Brett, 1930, 2333
Bretterbühne, 493, 2332
Bronzepulver, 2037
Bruchlast, 462
Brücke, 1906
Brüstung, 218
Brutto Verdienst, 266
Bruttoerträge, 266
Buchhalter, 604
Buchse, 953
Bügelbrett, 1931
Bügeleisen, 1878
Bügeln (das), 1881
Bügeltisch, 1931
Bühne, 1051
Bühne frei!, 2453
Buhnenbild (Dekoration), 759
Bühnenbildentwurf, 1027
Bühnenbildkunst, 1065
Bühnenbildmodell, 2341
Bühnenbildner, 1064
Bühnenbildner -in, 1062
Bühnenbildprojektion, 772
Bühnenbildumbau, 405
Bühnenboden, 2332
Bühnenbohrer, 244
Bühneneingang, 981
Bühnenfarbe, 1850
Bühnengaze, 2388
Bühnengrundriss, 1873
Bühnenhandwerker -in, 1549
Bühnenhaus, 930
Bühneniveau, 1669
Bühnenlautsprescher, 1625
Bühnenloge, 1468
Bühnenmalerei, 1850
Bühnenmaschinerie, 1548
Bühnenmeister, 422
Bühnenmöbel, 1616
Bühnenmond, 362
Bühnenmusik, 1650
Bühnenöffnung, 930
Bühnenpförtner, 1926
Bühnenprojektoren, 1997
Bühnenrahmen, 2042
Bühnenraum, 1080
Bühnenschlosserausrüstung, 2171
Bühnenschräge, 796

Bühnensektion, 355
Bühnensteckdose, 954
Bühnentechnik, 1068
Bühnenteppich, 1111
Bühnenturm, 2365, 2449
Bühnenwagen, 456
Bulin, 1236
Bump, 406
Burleske, 320
Büro, 1704
Bürste, 2061
Büstenhalter, 2255
C-Haken, 1266
CAD, 857
Camlock, 628
Candela, 392
Carnet, 1806
Casting, 490
CAT 5, 341
Charakter, 1817
Charakterrrolle, 1760
Chef Rigger, 432
Chefbeleuchter, 417
Chefmaskenbildner -in, 862
Chor, 672, 2442
Choreograph -in, 682
Choreographie, 683
Choreologe, 445, 1681
Choreologic (Laban-Natation), 1679
Chorsänger, 684
Chorsängerin, 684
chromatische Addition, 2226
chromatische Subtraktion, 2266
Chromatomether, 579
Chrominanz, 738
CIE-Normfarbsystem, 2227
clear, 1352
Color Picker, 2193
Compact Disc, 846
Composite Video, 2541
Computer, 1723
Computer Aided Design, 857
Contemporany Ballet, 217
Copyright, 671
Cord (-samt), 1737
CPU, 1967
Crepe de Chine, 735
Crepon, 734
Cue Only, 1677
Cut, 406
Damast, 873
Damenslip, 370
Dampfbügeleisen, 1880
dämpfen, 2263
dämpfen (Sie den Klang), 124
darstellen, 27, 29
Darsteller, 26
Darsteller -erin, 1368
Darstellung einer Lichtsituation, 1026
DAT-Recorder, 489
Dateikonvertierung, 665
Datenübertragung, 607
davor, 71
dB SPL, 1670
Dead Spot, 2570
Decke (Schutzabdeckung), 1532
Deckenarmatur, 1503
Deckenbalken, 277
Deckvorhang, 715, 2372
degradieren, 778
dehnen, 1882, 2409
Dekoration, 759
Dekoration mieten, 764
Dekorationlager, -magazin, 1515
Dekorationsfundus, 765, 1518
Dekorationsherstellung, 2065
Dekorationsmagazin, 1517
Dekorationsstück, 921
Dekorationsteil, 130, 920
den Brennpunkteinstellen, 843, 957
Der Austritt von unerwünschtem Streulicht., 1216
der Reif (die Reifen), 504
Der Saal ist geöffnet, 198
Deutscher Vorhang, 710
Diagonale, 805
Diakopie, 808
Dialog, 807
Diapositiv, 808
Diäten, 813
Dichroitische Farbfilter, 1168
Dichtung, 1386
Dicke, 1279
Dickung, 1279
die Waschbarkeit, 1359
Diffusions- Linse, 1413
Digital-Audioband, 489
Digitalprotokolle DMX512, 2198
Digitalton, 188
Dimmer Koffer, 145
Dimmer Schrank, 145
Dimmerbelegungsplan, 817, 1459
Dimmernummer, 1686
Dimmerverteilungsschema, 820
Direktor, 42
Dirigent, 835
Dirigentenpult, 1134, 2306
Diskette, 856
DMX Datenpaket, 1768
DMX-Abschlusswiderstand, 1171
DMX-Adresse, 44
DMX-Emulator, 942
DMX-Linie, 2500
DMX-Splitter, 2201
Donnerblech, 1879
Donnerkasten, 364
Doppelbesetzung, 2189
doppelseitiges Klebeband, 513
doublierter Prospekt, 711
doublierter Vorhang, 711
Doublierzug-System, 1004
Draht, 1163
Drahtbürste, 2062

drahtloses Mickofon, 1602
Drahtseil, 332
Drahtseilklemme, 1275
Dramatiker, 191, 875
Draperie, 375, 718, 879
drapieren, 878, 1963
Drehbewegung, 69
Drehbuch, 1445
Drehbühne, 1058
drehen, 1251
Drehscheibe, 1058
Drehstrom, 693
Dreiphasenwechselstrom, 693
drittes Tragseil, 498
drucken, 1348
Drucker (Comp.), 1345
Druckgasbehälter, 30
Druckknopf, 1902
Druckknopf (Nähzeug), 307
Druckluft, 1895
Drucklufttank, 30
Drucktaste, 1902
Dübel, 1084, 2271
dunkel, dunkler, 1198
Durchbrochener Prospekt, 2374
Durchgang (Bühne), 687, 1774
Durchgang verboten, 1980
durchsichtig, 2468
Durchsichtigkeit, 2467
Durchstellprobe, 164
Düsenreinigungsset, 1017
Dutt, 1628
Echo, 888
Eckplatz, 323
Eckschrauk, 401
Effekapparat, 1989
Effektaufsatz, 441
Effektrad, 441
Effektscheibe, 848
Eimer, 1229
einblenden, 133, 952
Eindeckplatte, 2296
Eine Kreis parken, 125
Einen Patch (Zwischen Simmern und Kreisen), 788
Einen Vorhang aufhalten, 2295
einfädeln, 962
Eingangsports/Ausgangsports, 1913
Eingangsspannung, 2554
Einlage, 994
Einlandung, 1381
Einlassstimmung, 1478
einlaufbeständig, 1356
einpacken, 927
Einpoliger Leistungssteckverbinder, 628
einrichten, 799, 1798
Einrichtungsplan, 1876
Einrichtungszeit, 1646
Einruf, 196, 200
Einsatzzeichen (für das Fliegen von Bühnenbildteilen oder Menschen), 197
Einsatzzeichen für einen Lichtwechsel, 1569
einschalten, 951, 955
Einschub, 1173
Einsingraum, 2172
Einspielraum, 2170, 2172, 2174
einspringen, 2269
einstellen, 70
Eintrittskarte, 979
Eintrittspreis, 1956
Einzelaufhängung, 2420, 2421
Einzelzug, 1018
Einzug (einer Produktion in das Theater), 1947
Eiserner Vorhang, 2387
Elastikband, 680
Elastikleine, 680
Elastikseil, 680
Electrische Begriffe, 1190
Elektriker, 919
elektrisch, 918
elektrische Ladung, 464
Elektrische Wandsäge, 2212
Elektrische Winde, 1016
elektrischer Kabel, 340
elektrischer Strom, 689, 690
elektrisches Gerät auf der Bühne, 532
Elektro-Formeln, 1190
Elektrokarren, 2456
elektronische Kontrolle, 660
Elektrozug, 1016
elisabethanische Bühne, 1059
Empfang (Party), 2070
Empfänger, 2072
en -suite -System, 2392
Ende (Uhrzeit), 1315
endgültiger Abbau, 794, 1662
Ensemble, 588
Entwurf, 1025
Entzerrer, 1000
Equalizer, 1000
erbautes Buhnenbild, 761
Erdung, 2406
erhöhen, 189
Erlaubnis, 1805
erscheinen lassen, 2133
Erscheinungseffeckt, 127
Ersetzen, 413
erstarren, 616
Erste Hilfe, 1962
erster Aufbau, 1645
Erster Beleuchtungszug, 1960
Erster Rang, 208
erstes Tragseil, 748
Erstmontage, 1874
erweitern, 913, 1123
Ethernet, 1116
Ethernet-Kabel, 341
etwas aufstellen, 144
Evakuierungsmaßnahmen, 1862
Faberscheibenmagazin, 409
Fachwerk, 2492
Fackel, 2452
Fade-Out, 1196

Fahrstuhl, 156, 157
Fall-Stop-Seil, 148
Fallvorhang, 710
falsch eingestellt, 789
falsche Wimpern, 1820
falten, 1891
Farbe, 572, 1845
Farbe (trocken oder flüssig), 1835
Färbebecken, 1809
farbecht, 577
Farben, 2414
färben, 2401
Farbenrad, 2149
Farbenwechler, 411
Farbenwechsel, 409
Färber -in, 2416
Färberei, 2290
Färbewanne, 1809
Farbfilter, 1165
Farbfilterliste, 1461
Farbkorrektur, 1166
Farblos, 1352
Farbmesser, 579
Farbpinsel, 1853
Farbroller, 697
Farbsättigung, 2182
Farbspektrum, 575
Farbtemperatur, 2391
Farbton, 1561, 2432
Farbton abdunkein, 1708
Farbton aufhellen, 1470
Farbwalze, 697
Farbwechsler, 410
Fassung, 953, 1917
Federklammer, 1838
Fehler im Stoff, 2303
Fehlerstromschutzschalter, 1373
Feierabend, 1317
Feile, 1449
Feld (elektrisches), 386
Feldwinkel, 113
Fell, 743
Fenster, 1172
Fensterkantel, 331
Fernsteuerung, 584, 2364
Fertigmischung Farbe, 1851
feste Aufhängung, 2276
feste Brennweite, 1995
festknüpfen, 1448
festlegen, 1448
Festplatte, 849
festshender Rundhorizont, 508
feststehende Dekoration, 766
Feueralarm, 73
feuerbeständig machen, 1326
FEuerdecke, 1533
feuerhemmend, 1324
feuerhemmende, 1325
Feuerhydrant, 1308
Feuerlöscher, 1124
Feuerlöschschlauch, 1526
Feuermelder, 73
Feuertopf, 446
Feuertreppe, 1037
Feuerwehrmann, 299
FI-Schutzschalter, 1373
fieren, 943
Figurinen, 1154
Film, 1795
Filter-Scheibe, 1165
Filterrahmen, 1920
Filz, 1139
Finale, 1170
Fingerhut, 811
FireWire, 1175
Flachbandleitung, 345
Flachpinsel, 1736
Flachzange, 82
flammhemmende, 1325
flammschutzimprägnierter Stoff, 2357
Flannel, 1204
Flaschenzug, 305, 1733
Flechte, 2485
Fleckenentferner, 1439
flicken, 128
Fluchpunk, 1293
flüchtigen Speicher, 1572
Fluchtpunkt, 2026
Flügel, 251
Flügelmutter, 1141
Flugkorsett, 147
Flugwerk, 2550
Flüssigkristallanzeige, 1752
Fokusplan, 1876
fokussieren, 957
Formatkreissäge, 1030
formen, 934
Formteil, 1635
Foto, 1202
Fotokopie, 1201
Foyer, 2530
Fransen, 2218
Französischer Vorhang, 700
Freifahrt, 2539
Freifahrtschlitz, 2539
Freikarte, 1381
Freilichttheater, 2335
Frequenz, 1208
Fries, 1643
Friseur Friseuse, 1812
frontal, 1211
Frottee, 2158
Fußbleleuchtung (Tanz), 470
Fußrampe, 263
Fuge, 724
Fühlerlehre, 1228
führen, 1448
Führung, 473
Führungsleine, 342
Führungsschiene, 1295
Führungsseil, 342
Full, 1563

fünftes Tragseil, 1436
funktionierend (el.), 945
Fussboden, 1787
Futterstoff, 1186
Futterstufe, 645
G-Haken, 1267
Gabardine, 1240, 1241
Gabel, 1191
Gabelstapler, 2447
Gaffertape Gewebeband, 515
Gage, 2260
Galerie (Zuschauerraum), 1231
Garderobe, 1288
Garderobe für schnelles Umkleiden, 379
Garderobe Inspizient, 427
Garderobenständer, 321
Gardinenstange, 235
Gasentladungslampe, 1399
Gasschmelzschweißen, 1013
Gassenausang, italienisch, 382
Gassenaushang, detsch, 381
Gassenversenkung, 469
Gast-Auftritt, 153
Gastgebertheater, 2339
gastieren, 2254
gastieren auf Tournee gehen, 1099
Gastspiel, 298
Gastspieltheater, 2339
Gebäude, 889
Gedanke, 1322
geduckte Schaltung, 531
geerdet, 620
Gefahr, 1803
gefärbte Lampe, 1398
geflochtene Leine, 1297
Gegengewicht, 643
Gegengewichtsführung, 1003
Gegengewichtsrahmen, 109
Gegengewichtsschlitten, 109
Gegengewichtsstange, 232
Gegengewitcht, 648
Gegensatz, 649
Gegensprechanlage, 1365
Gehalt, 2260
Gehrungslade, 2215
Gehrungssäge, 2208
Geistereffekt, 1023
Geitau, 2518
gekrümmten Leinwand, 1749
Geländelinie, 1422
Geländer, 230
Geländersaule, 219
Gelatine, 1165
Gelatine Platten, 1796
gelb, 1277
gemalter Entwurf, 1028
gemalter Vorhang, 2386
gemaltes Bühnenbild, 770
gemeinsamer Abschirmung, 1748
Gemeinschaftsbühnenbild, 1066
Gemisch, 1611
Genehmigung, 1446
General direktor, 838
Generalintendant, 838
Generalprobe, 165
Generator, 1245
gerahmte Prospekte, 760
Gerät, 855
Geräusch, 2247
Geräuscheffekt, 892
Gerüst, 249
Gerüst (Practikabel), 740
Gerütsdeckel, 2296
gesang mit Playback, 1890
Geschäftsführer, 42
Geschlossene Dekoration, 775
Gesims (Arch.), 685
gestalten, 29
getrennt waschen, 2106
Getriebe, 966
Gewand, 262
Gewandmeisterin, 427
Gewebe, 2354
gewerbliches (Theater) Unternehmen, 591
Gewerkschaft, 2225
gewerkschaftlich organisiertes Belegschaft, 1816
gewerkschaftlich organisiertes Personal, 1816
Gewindeschneider, 1161
Gewischtsgalerie, 1907
Ghosting, 1492
Gips, 1301
Giraffe, 1887
Gitter, 2093
Gitterrosten, 2099
Gitterwerk, 2492
glänzend, 312
Glanzlasur, 2525
Glasfaser (kabel), 1152
Glasfaserkabel, 1152
Gleichrichter, 2074
Gleichstrom, 689
Gleitbahn, 473
Glitzer, 1243
Glorienschein, 1255
glued-laminated timber, 1224
Glühlampe, 1396
Go Ton, 1570
Gobo Rotator, 2273
Gobohalter, 1918
Goborad, 412
Gobowechsler, 412
Goldbronzepulver, 2037
Grad, 779, 1269
grau, 1276
Greifwerkzeug, 901
Grieschischer Vorhang (horizontal), 704
grieschisher Zug, 704
groß / größer, 1278
groß, größer, 1262
Grundfarbe, 388
Grundfarben, 580
grundieren, 389

Grundierung, 388, 1347
Grundlinie, 1419
Grundriss, 1872
Gruppe, 1245, 1283
Gruppenregler, 655
Guckkastentheater, 2336
Gummi Bänder, 914
Gummi(band), 914
Gummierung Papier, 1763
Gummihammer, 1514
Gummiseil, 1912
Gurt, 510
Haarband, 519
Haarknoten, 1628
Haarlineal, 2087
Haarnadel, 55, 557
Haken, 1234
Haken (und Oese), 1226
Halbarenabühne, 1059
Halber Schlag, 1605
Halogen, 1303
Halogenlampe, 1395
Hals und Beinbruch, toi toi toi, 1576
Halt!, 2016
Halzhammer, 1522
Hammer, 1552
Handbedienung, 1717
Handbuch, 1535
Handelsgut, 1575, 1575
Handfächer, 2519
Handfeger, 1069
Handgriff, 1529
Handkonterzug (nicht eingeschert), 1006
Handkreissäge, 2207
Handlampe, 1500
Handlauf, 1777
Handpult, 2318
Handrequisit, 181
Handwäsche, 2107
Handwinde-System, 1015
Handzug, 1014
Hanf, 395
Hanfseil, 676
Hängedekoration, 769
Hängeeisen, 142
hängen, 1798
hängenbleiben, 962
hängenbleiben (im Zugsystem), 1798
Hängeplan, 1463
Hängeposition, 1929
Hängeseil, 2419
Hängestück, 80
Hängeteil, 922
Hartfaserplatte, 52
Harzkiste, 363
Haspe, 210
Häufigkeit der Probenahme, 1209
Hauplicht, 1475
Haupt-Laütsärkeregelung, 661
Hauptanschlusskabel, 335
Hauptdarsteller, 2511
Hauptprobe, 162
Hauptregler, 2091
Hauptrolle, 2015
Hauptschalter, 1374
Hauptstromkreis, 535
Hauptstromversorgung, 535
Hauptvorhang, 2377
Hausinspektor, 426
Hausinterne Bildübertragung, 533
Hausmeister, 1925
Havariepult, 670
HD-Fernseher, 2369
HD-Format, 88
HDTV, 2369
Hebeband, 1075
Hebebühne, 1053
Hebebühne Lift, 1888
Hebel, 1732
Hebelrolle, 457
heben, 926, 967
heben (hochfahren), 95
Hebezeug, 2439
heften, 929
Hefter, 1268
Heftklammer, 1265
Heftpistole, 1268
Heftstich, 248
hell, heller, 540
Helligkeit, 313
Helligkeitsregelung, 653
herunter, 3
herunterzichen (Ton), 10
HI 8, 1307
High Hat, 609
High Side, 1999
hinten, 755
Hinten links, 1194
Hinten mitte, 1193
Hinten rechts, 1195
hinter, 755
Hinterbühne, 1192
Hintersetzer, 784, 2390
Hinterstich, der, 2118
hinunter, 3
Hitzeschutzfilter, 814, 815
HM L-lampe, 1402
Hobel, 2137
hochfestes Drahtseil, 333
Hochfrequenz-Mikrofon, 1602
hochziehen, 64
Höhe, 74
Höhenregelung, 652
Hohlsteck-schüssel, 548
Hold, 2345
Holz, 1223
Holzdrehbank, 2440
Holzkasten mit Stiel, 1919
Holzwand, 257
Honorar, 1313
Horizon-Laterne, 1988
Horizont, 1320

Horizontbeleuchtung, 1330, 2009
Horizontfluter, 2009
Horizontlaufbahn, -schiene, 1296
Höschen, 370
Hosenträger, 915
Hot Spot, 2023
Hotel, 87, 1321
Hub, 610
Hülse, 1545
hüpfen, 1147
Hüttenschuh, 1615
Hydraulik, 1309
Idee, 1322
IGBT, 2464
Impedanz, 1339
improvisierte Dekoration oder Kostume, 774
in der Tiefe der Bühne, 6
Inbusschlüssel, 543
Index, 1353
indirekte Beleuchtung, 1495
Infrarot, 1357
Innentaster, 599
ins Profil setzen, 1801
Inspizienplatz, 2054
Inspizient, 841
Inspizient -in, 2086
Inspizientenplatz, 330, 723
Inspizientenpult, 2036
Instandhaltung, 1534
Intelligentes Licht, 2001
Intendant, 42
Intensität, 1363, 1364
Interferenzfilter, 1168
Interview, 995
Intonation, 978
Inventarliste der Beleuchtung, 1380
Inventarverzeichnis, 1377
Irisblende, 804
Isolierband, 514
Isolierung, 62
isometrische, 1382
italianische Bühne, 1052
Italienischer Vorhang (gerafft), 713
Jalousie-Blende, 1701
Janebeam, 2007
Jeansstoff, 2145
Jersey Ware, 2355
Jute, 149
Kabelbinder, 310, 516
Kabelkanal, 391
Kabuki-Vorhang, 714
Kalte Farben, 576
kaltes Licht, 1494
Kamin, 1435
Kamm, 1840
Kämmen, 1799
Kampf Trainer, 836
Kanal, 390
Kandelaber, 394
Kantine, 400
Karabinerhaken, 1631
Kardinalzahl, 1675
Karostoff, 2309
Kassen-Einnahme, 2301
Kassenleiter, 431
Kassette-Stempel, 117
Kassetten, 488
Kassettenklappe, 2461
Kassettenrecorder, 1520
Kassierer -in, 367
Kathodenstrahlröhre, 2493
Kattentasche, 302
Kausche, 1289
Kehle (Arch.), 685
Kehrblech, 2073
kehren, 1070
Keil, 1130
kein Ausgang, 2194
kein Zutritt, 1978
Kennzahl, 1685
Kette, 348
Kettenkürzer, 349
Kettenzug, 1898
Keystone Effekt, 868
Kilo volt-ampere, 2051
Kilovolt, 2050
Kilowatt, 2052
Kinder-Tickets, 986
Kino Filmvorführer, 1718
kippen, 1351
Kiste, 365
Klammer, 311
Klangeigenschaft, 2046
Klangfarbe, 2412
Klapp-Plafond, 2257
Klappgerüst, 249
Klappgerüst (Praktikabel), 1943
Klauenhammer, 1553
Klavierauszug, 1771
Klaviersaite, 678
Klaviertimmer, 45
Klebeband, 517
Klebeband (z.B.f. Tanzteppiich), 512
Klebeband zum Markieren, 520
Kleben, 961
Klebepistole, 1859
Klebepresse (f. Bänder u. Filme), 935
Kleber, 565
Klebstoff, 38, 1780
Klecks, 2277
Kleiderbügel, 1797
klein, kleiner, 1823
Kleister, 1780
Klemmbuchse, 14
Klimatiserung, 63
Kloben, 305
Klosett, 1406
Knacke, 1232
Kneifzange, 2397
Knoten, 1687
Knüpfnadel, 558
Koaxialkabel, 334

Koffergerät, 771
Kohlehalter, 1046
Kohlendioxid, 826
Kohlepapier, 1758
Kollophoniumkiste, 363
Kolophonium, 571
Kommandomickofon, 1597
Kommandopult, 2314
Kommandoseil, 677
Kommandoseilklemme, 2478
Kommandotau, 677
Kommunicationssystem, 1365
Komparse, 595
Komplementär Farben, 574
Komponist, 601
Kompressor, 602
Konsolträger, 1033
Kontakt (el.), 636
Kontakt-Liste, 1460
Konto, 605
Kontrakt, 640
Kontrastverhältnis, 2097
Kontrolle, 651
Kontrolltish, 2043
Konventionelle Scheinwerfer, 2012
Konversationszimmer, 2168
Konverter, 666
Konvertierung, 664
Konvex Linse, 1411
konzentriert, 956, 1182
Konzeption, 1322
Konzert, 613
Konzertmuschel, 357
Kooperationsvereinbarung, 23
Kopfbewegter Scheinwerfer, 414
Kopfhörer, 190
Kopfhörer-System, 1007
Kopfhörergarnitur, 1595
Korb, 537
Körnerhautleim, 568
Korsett, 726
korskopplingsmatris, 1562
korskopplingspanel, 1562
Kostüm, 2532, 2533
Kostümabteilung, 2288
Kostümbeschau, 792
Kostümbildner Kostümbildnin, 1155
Kostümdirektor, 427
Kostume Assistant -tentin, 948
Kostume Produktionsassistent -tentin, 948
Kostümfundus, 1109
Kostümliste, 1464
Kraftpapier, 1765
Kragarm, 2551
Kreide, 1302
Kreidepulver, 1901
Kreuzknoten, 1690
Krinoline, 1610
Kritik, 737
Kritiker, 736
Krokodilklemme, 1837
Kronleuchter, 136
Kugellager, 563
Kugelmikrofon, 1601
Kulissenrahmen, 260
Kulissenwagen, 475
Kunskslenscher Leiter, 831
Kunstleder, 744
Künstler-Agent, 1524
Künstlergarderobe, 378
Kunststoff, 1883
Kuppelhorizont, 746
Kurz Pinsel, 1854
Kurzschluß, 747
KVA, 2051
Lack, 1392
Lackfarbe, 1078
lackieren, 997
Ladebereicht, 1623
laden, 466
Laderampe, 1623
lagern, 933
Lampenfassung, 1917
Lampensockel, 485
langsam, 1416
Längsschnitt, 2187
langstieliger Kohlestift, 1046
Laser, 1404
Last (Schwere), 460
Lastenaufzug, 1642
Lastsange, 231
Lastwagen, 384
Latexfarbe, 1852
Latte, 1129, 1437
Laubsoffitte, 221
laudschaftlich, 1067
Laufband, 524
Laufende Stimmung, 1567
Lauflicht, 2203
Laufrolle, 476, 2146
Laufrolle mit stopvorrichtung, 2147
Laufrolle, anhebbar, 2151
Lauge, 1438
Laut, 2228
Lautsprecher, 89
Lautsprecheranlage, 1564
Lautsprecherausgang, 2251
Lautstärke, 1671
Lautstärkekontrolle, 658
Lavalier-Mikrofon, 1600
LED, 823
Leder, 1793
Lederimitat, 744
Leerspule, 289
Leim, 2483
Leimfarbe, 1847
Leimklemme, 1838
Leinen, 1440
Leinöl, 1707
Leistung, 84, 1937
Leistung (elektr.), 690
Leiter, 1040, 2474

Leiter der Beleuchtungsabteilung, 419
Leiter der Truppe, 842
Leitergerüst, 1041
Leiterplatte, 531
Leitungsschutzschalter, 1375
Lenkung, 2092
Leseprobe, 1961
letzter Abbau, 795
Leuchtdichte, 1511
Leuchtstofflampenlicht, 1493
Leuchtstoffröhe, 2494
Level, 1668
Libretto, 1441
Lichstellung, 894
Licht, 1471
Licht-Designer, 1335
Licht-Voreinstellung, 1955
Lichtbank, 227
Lichtblock, 227
Lichtcheck, 1773
lichtdurchlässig, 2466
Lichteffekt, 894
Lichteinstellungs-Nummer, 1684
Lichtgestaltung, 858
Lichtleiter, 1152
Lichtplan für das Archiv, 155
Lichtpult für Moving Lichts bzw. "Intelligentes Licht", 2320
Lichtrampe, 1306
Lichtsetzender Kameramann (Fernsehproduktionen), 834
Lichtspektrum, 575
Lichtstärke, 1364
Lichtstellpult, 2316
Lichtstimmung, 1569
Lichtstrahl, 1138
lichtundurchlässig, 1712
Lichtzerhacker, 1491
Light Emitting Diode, 823
Linie, 1157
Links, 723
links, 1094
Links [vom Publikum gesehen], 722
Linse, 1410
Linsen Halterung, 2272
Liste, 1454
Litze, 681
Live Mode, 1618
Livemusik, 1651
Lizenz, 1446
Lizenzgebühr, 2085
LKW, 384
Locheisen, 2487
Lockenstab, 2398
locker machen, 102
lockern, 102
Loge, 1467
Lohn, 2260
Los!, 107
Lösbares Scharnier, 1808
Löschkopf, 442
Lösungsmittel, 816
Lot, 1893
löten, 2243
Lötkolben, 2241
Lötzinn ("Lot"), 2242
Lücke, 784
Luftkissen, 562
Luftprospekt, 2378
Luftsoffitte, 222
Lumen, 1510
Lustspiel, 585
Lycopodium, 1418
Magnet, 1337
Magnetband (Audio, Video), 522
Malbürste, 316
malen, 1842
Maler, 1843
Malersaal, 2287
Malerwerkstatt, 2287
Malfläche, 256, 938
Malleindwand, 2361
Malpinsel, 1855
Malrahmen, 256
Manager, 842, 1246
Mansion, 1531
Manueller Betrieb, 1717
Marker, 904, 2130
markieren, 1551
Markierte Probe (für Künstler), 160
Markierung, 1550
Markierungsstift, 2130
Markierungszeichen, 1550
Maske, 1556
Maske (Bel.), 369
Maskenbildner, 1537
Masstab, 1036
Material-Lagerbestand, 1108
Materialliste, 1379
Matinée, 1560
matt, 1558
max. zulässige Belastung, 463
Mechanischer Dimmer, 1701
Mehrfachsteckdose, 246, 274
Mehrleiterkabel, 343, 1528
Mehrwertigbühne, 1061
Mehrwertsteuer, 1342
Meißel, 959
Meister, 440
Melodie, 46
Menü, 1574
Merchandising, 1554
messen, 1585
Messinstrument, 1360
Messwerkzeuge, 905
Messwertgeber, 561
Metall, 1586
Metallrahmenwand, 259
Metermass ("Zollstock"", 1589
Meterstab, 2088
Mickofoningang, 988
Mickrofoninutgång, 988

Microfonanschuß, 1953
Mid-Point, 2029
MIDI, 1603
Midrange, 1233
mieten, 1466
Mikrofon, 1596
Mikrofonstativ, 1828
Mini-DV, 1606
MiniDisc, 1607
Mischfarben, 581
Mischpult, 2319
mit erhöhter Taille, 525
mit Febreeze einsprühen, 1091
mit Träger verstärken, 2083
Mithöranlage, 93
Mitte, 499
Mitte links, 501
Mitte rechts, 502
Mittellage (Ton), 1233
Mittellinie, 1604
Mittelpunkt, 2027
Möbelgleitnagel, 1781
Modell, 2341
modellieren, 1620
Moderator, 1583
Modern Dance, 753
Moderner Tanz, 753
Modistin, 242
Mondkasten, 362
Mondlicht, 539
Monitor (Video), 1624
Monolog, 1626
Montagewinkel, 1034
moppen, 1207
Motor, 1636
Motorleinwand, 1754
Moving Light, 2001
Moving_Head Projektor, 2001
MP3, 1639
MSR, 1402
Muli, 2456
Müllbeseitigung, 1247
Müllcontainer, 637
Multicore, 1528
Multifunktionstaste, 2347
Musical, 1654
Musikalische Probe, 167
Musikalischer Direktor, 839
musikalischer Hintergrund, 1650
Musiker, 1647
Musiker-Aufenthalsraum, 2174
Musikinstrument, 1361
Musselin, 1655
Muster, 1632
Musterbuch (Materialien), 1633
Mustermappe für Lichtfilter, 1442
nach und nach, 1261
nach unten, 4
nach vorn, 4
Nach vorne, 290
Nachhall, 2125
Nachhallzeit, 2394
Nadel, 53, 56
Nadelöhr, 2498
Nagel, 2032
Nägelchen, 2311
Nagelheber, 783
Nagelknoten, 1447
nageln, 553
Näherin, 719
Nähmaschine, 1540
Naht, 724, 1386
Nappaleder, 1657
Nationalhymne, 1311
Naturalismus, 1658
Nebel, 1217, 1218
Nebelmaschine, 1541
nebenberufliche Theatergruppen, 1285
Nebenpult, 2317
neigen, 1351
Neigung, 796
Neonlicht, 1493
Nessel, 1655
Netto Verdienst, 267
Netz, 2562
NICAM, 2232
nicht waschen, 1673
Nichtmetrische Maßeinheit für die Beleuchtungsstärke, 393
Niedervoltlampe, 1397
Niedervoltscheinwerfer, 2004
Niete, 2066
Niveau, 1667
nivelliert, 119
Node, 1674
Non-Dim, 822
Notausgang, 2252
Notbeleuchtung, 1477
Notenpult, 1133
NTSC, 1683
Nuance, 1561
Null-Leiter, 1664
Null-Linie, 1419
Nullpunkt, 2027
Nummernblock, 2350
Nummernfeld, 2350
Nylonfaden, 1156
oben, 751
Oberlicht, 1306
Oberton, 1304
Objectiv, 1696
Oese, 1545, 2499
offene Bühne, 403
offene Verwandlung, 403
Offener, 534
offener Umbau, 403
Öffentlichkeitsarbeit, 2098
Offizier, 1703
Ohm, 1706
Ölfarbe, 1846
Ölkännchen, 1933
Oper, 1713

Opéra Rock, 1716
Operateur für die Lichtgelanlage oder für die ELA-Anlage, 1720
Operette, 1722
Operhaus, 2340
Operrette, 1715
optische Faser, 1152
optischen Zug, 617
orange, 175
Orchester, 1724
Orchester Estrade, 1188
Orchestergraben, 1200
Orchesterlicht, 1480
Orchestermusiker, 1647
Orchesterpodium (Versenkung), 1886
Ordnungszahl, 1676
Ösenring, 110
Ouvertüre, 1693
Overdubbing, 2077
Paillette, 1469, 1804
PAL, 1730
Palette, 1734, 1735
Palstek, 1236
Pan, 69
Panik-Schalter, 306
Pantoffel, 1877
Papiermaché, 481
PAR-Leuchte, 2003
Parabolscheinwerfer, 2004
Parabolspiegel, 2080
Parallelchaltung, 632
Parallelschaltung, 621
Parallelstromkreis, 529, 632
Parnel, 2005
Parterrevordersitze, 324
Partitur, 1770
patinieren, 996
Pause, 993
Pause, künstlerische, 1786
Pausenvorhang, 708
PC Scheinwerfer, 2006
Pegel, 1668
Periakt, 1802
Perle, 1804
Permanentbühnenbild, 766
Persenning, 1507
Personal, 1814
Personalbedarf, 1008
Personen-Versenkung, 1884
Persönliche Schutzausrüstung, 1010
Perspektive, 1818
Perücke, 1811
Perückenkopf, 1831, 1916
Perückenmacher, 1812
Perückenmacherei, 2286
Pfahlstich, 1237
Pfeiler, 1836
Pferdeschwanz, 742
Pförtner, 2071
Pfriem, 2035
Phase, 1136
Pipe End, 1999
Pixel, 1860
Plafond, 2256
Plan, 1319, 1972
Plan Convexen Scheinwerfern, 2006
Planke, 1930, 2333
plano-konvexe Linse, 1415
Plastik, 1883
Platte, 2324
Plattenspieler, 2435
Platz nummeriert, 2220
Platzanweiser, 21
Plüsch, 1792
Podest, 1885, 1942, 2304
Podium, 1942, 2304
Polsterer, 2298
polstern, 976
Polsterung, 2299
Polterstoff, 2363
Portal, 2042
Portal (auch. i. d. Dekoration), 930
Portalbrücke, 1909
Portalöffnung, 931
Portalseiten, 143
Position, 1928
Posse, 1135
PPI, 1861
PR, 2098
Practical, 2224
Praktikabel, 1942
Praktikabelplatte, 2296
praktisch, 945
Präludium, 1946
Preßluft, 1895
Preßluftsverktyg, 912
Premiere, 1112
Premiereplan, 1974
Presseabteilung, 1705
Pressekonferenz, 615
Pressemitteilung, 608, 1678
Pressereferent, 424
pressluftsanslutning, 1950
Preview Mode, 970
Primärstrom, 691
Prisma, 1964
Probe, 159
Probe in markierter Dekoration, 161
Probe mit markierter Dekoration, 767
Probebühne, 1060
proben, 169
Probenblende, 254
Probenkostüm, 2143, 2535
Probenrequisit, 180
Proberaum, 2169
probieren, 169
Produktion, 1968
Produktionsbesprechung, 2132
Produktionsleiter, 837, 841
Produktionsplan, 372
Produktionsprozeß, 1966
Produktionsteam, 1009

Produzent, 1969
Profil, 1994
profilieren, 1801
Profilscheinwerfer, 1994, 1996
Profilscheinwerfer mit Zoom, 1996
Programm (Comp.), 1976
Programmheft, 1973
Projektionbild, 1982
Projektionsapparat (Dia, Film, Video), 1987
Projektionswand Retractable, 1755
Prolog, 2013
Prosceniumsrahmen, 225
Prospeckstange, -ohr, 231
Prospecktlatte (-rohr), 231
Prospekt, 2371, 2380
Prospekte, gerahmte, 760
Prospektklammer, 1264
Prospekttasche, 538
Proszeniumblende, 143
Proszeniumbogen (-rahmen), 137
Proszeniumdecke, 1290
Proszeniumsloge, 229
Proximity-Effekt (Ton), 895
Prozeniumslinie, 1419
Prozeniumsöffnung, 1694
PSA, 1010
Publikum, 2019
Publikumsbereich, 2569
Pultbeleuchtung, 1485
Punkte pro Quadratzoll, 1861
Punktlichtbeleuchtung, 1501
Punktzug, 1018
Pyrotechnik, 1856
Qualitätskontrolle (Stoff-), 659
Querlatte, 2479
Querschnitt, 2188
Radiofrequenzband, 2055
Raffvorhang, 704, 711, 716
Rahmen, 1643
Rahmenprospekt, 260, 2373
Rampe, 263, 2058
Rand (der Bühne), 2557
Randgreihe, 1257
Rang-Geländer, 233
Rauch, 1217
Rauchen verboten, 1981
Rauchklappe, -schieber, 1126
Rauchmelder, 802
Rauchöl, 1427
RDM, 1248
Rechner, 1723
Rechnung, 605
Rechts, 722
rechts, 881
Rechts, 882
Rechts (vom Publikum gesehen), 1095
Record, 2342
Recording, 443
Red Head, 2007
redigieren, 890
reduzieren, 853
Reflektor, 2079
Reflexion, 2081
regeln, 957
Regenmaschine, 1544
Regenvorrichtung, 707
Regieanweisung, 1354
Regieanweisungen, 24, 1682
Regieassistent, 66, 174, 832
Regiebuch, 1300, 1444
Regietisch, 2315
Regisseur, 833, 840
Regler, 1938
regulieren, 70
Reifrock, 504
Reihe, 1157, 1162
Reihenschaltung, 530, 622, 633
Reinigungskraft, 1661
Reissverschulß, 733
Reklame, 2020
Release, 2344
Rem Dim, 2348
Remote Device Management, 1248
Rendering, 1026
Repertoire, 2111
Repertoiredekoration, 765
Reproduktion, 2117
Requisiten, 179
Requisiten Maker, 635
Requisitenliste, 1457
Requisitenmeister, 415
Requisitenraum, 1516
Requisitentisch, 2313
Requisitenwerkstatt, 2282
Requisiteur -euse, 178
reservierte Karte, 987
Reservierung, 2119
Resonanz, 2125
Retroprojektionsleiwand, 1750
Revers, das, 2240
Revers-nadel, 58
Rheostat, 2109
richten [Licht], 843
Richtmikrofon, 1599
Richtstange, 1819
Richtung, 827
Riegel, 1453
Riemen, 695, 696
Ring, 311
Ringellocken, 2139
Ritzmarkierer, 904
RJ45-Stecker, 626
Rohrbieger, 673
Rohrklammer, 1264
Rohrschelle, 311
Rohrzange, 552
Rolle, 305, 477, 1899
Rolle (Schauspieler), 1757
rollen, 975, 2154
Rollen besetzen, 1143
Rollenblock, 476
Rollenboden, 1839

Rollobeschlag, 2274
Rollvorhang, 2382
rot, 2524
Rouleau, 2382
Rückansicht, 78
Ruckhänger, 2380
Rückkoppelung, 2064
Rücklicht, 642
Rückprojektion, 268
Rücksetzer, 2390
Rückstellungen, 1346
rückwärts, 2134
Ruhe, 2222
runden Zapfen, 1085
Rundhorizont, 507, 1744
Rundschlinge, 1114
Rundumlicht, 1476
Rüstmeister, 146
S-video, 2200
Saalbeleuchtung, 1486
Saallautsprecher, 92
Saalöffnung, 198
Sackleinen, 149
Säge, 911, 2565
Sammelrolle, 787
Sammelschiene, 928
Sammlung, 1611
Samt, 2512
Sandpapier, 1762
Sandsack, 2164
Sänger -in, 399
Satin, 2221
Säule, 583
Saum, 724, 2556
Sauschwanz, 244
Scan Converter, 667
Scanner, 1991
SCART-Kabel, 1117
Scene, 1048
Schablone, 1104, 1875, 2486
Schablone (Bel.), 369
schablonieren, 1088
Schäkel, 1274
Schal, 380
Schalkasten, 1374
Schalldruckpegel, 1670
Schallplatte, 844
Schallvorhang, 2372
Schallwelle, 1709
Schalter, 1370
Schaltpult, 556, 1738
Schalttafel, 2041, 2314
Schaltung, 966
scharf / schärfer, 958
scharf (Bel.), 1666
scharf stellen, 957
Scharnier, 1212, 1900
Schaufel, 2161
Schaufellehne, 2161
Schauspiel, 874
Schauspieler, 26
Schauspieler-Anleitung, 828
Scheinwerfer, 855
Scheinwerfer (fokussierbar), 1986
Scheinwerfer Svoboda, 2010
Scheneiderpuppe, 1530
Schere, 2430, 2431
Schichtsystem, 2481
Schiebebühne, 458, 1050
Schieben, 937
Schieber, 380
Schieberblende, 1731
Schiene, 474
schlagleine, 960
Schlagleine, 1232, 1297
Schlagschnur, 1451
Schlagschnüre, 1232
Schlagwerkzeug, 906
Schlauch, 1525
Schlauchbinder, 15
Schlauchklemme, 15
Schleier (Tüll o.ä.), 1235
Schleierstoff, 1235
Schleifenknoten, 1689
Schleifwerkzeug, 900
schließen, 2294
schliessen, 16
Schlinge, 1689
Schlosser, 2217
Schlosserei, 2289
Schlußwort, 1826
Schlubwort, 999
Schlüpfer, 370
Schlusswort, 1829
Schmiermittel, 1509
Schminke, 1539
schminken, 1538
Schminkraum, 2173
Schneemaschine, 1543
Schneesack, 492
Schneider, 2181
Schneider -erin, 1621
Schneiderei, 720
Schneidewerkzeug, 911
schnell, schneller, 2059
schnelle Verwandlung, 408
Schnittmuster, 1783, 1784
Schnittstelle, 1367
Schnürboden, 1839
Schnürboden-Galerie, 1910
Schnürbodenmannarbeiter, 2367
Schnürbodenschlitz, 471
Schnürmeister, 432
Schnurrolle, 570
Schottenkaro, 2309
Schräge, 2058
schrägstellen, 1351
Schraub, 2546
Schraube, 449
Schraubenallen, 450
Schraubenmutter, 1140
Schraubenschlüssel, 544

Schraubenzieher, 2444
Schrauberbit, 2034
Schraubgewinde (Edis.), 487
Schrauböse, 203
Schraubshaken, 202
Schraubwerkzeug, 902
Schraubzwinge, 2205
Schreinerei, 2285
Schrumpfschlauch, 1221
Schubkarren, 472
Schuh, 2160
Schuhmacher, 2162
Schüler Theatergruppe, 592
Schürze-Vorhang, 1131
Schutzgeländer, 1778
Schutzgitter, 2094
Schutzhelm, 482
Schutzmaske, 1557
Schutznetz, 2563
Schwamm, 1087
schwarz, 1659
schwarzer Aushang, 376
Schwarzes Brett, 2328
Schweißtechnische Vorrichtung, 1013
Schweißwerkzeug, 910
Schweissgerät, 1012
Schwenk (Kamera oder Scheinwerfer), 1746
Schwenkbereich für Drehbewegungen, 115
Schwenkbereich für Kippbewegungen, 111
Schwenkrolle, 2148
Schwenkrolle, arretierbar, 2152
Schwingboden, 1789
SDTV, 2368
Secundärstrom, 692
Segeltuch, 1507, 2361
Seil, 675
Seilbefestigung, 554
Seilbremse, 1206
Seilführung, 342
Seilklammer, 2478
Seitenabdeckung, 383
Seitenbühne, 1057
Seitenhänger, 380
Seitenlicht, 468
Seitenlicht-Scheinwerfer, 1994
Seitenmeister, 2259
Seitenrang, 209
Seitenschals, 380
Seitenschneider, 83
Seitenverhältnis, 2096
seitliche Abstellfläche, 721
seitliche Umgänge, 991
Selbstgespräch, 2244
Sender, 932
Seniorenermäßigung, 785
Senklot, 1893
Senkrechte Stange, 2509
Serienschaltung, 622, 633
Setzstufe, 645
Shirting, 2358
Show Controler, 662
Showprojektor, 1997
Shutter, 1701
sich erwärmen, 1043
Sicherheitsbeleuchtung, 968
Sicherheitsingenieur, 425
Sicherheitskette, 351
Sicherheitsnadel, 60
Sicherheitsvorhang, 2387
sichern (mit einem Fuß), 1146
Sicherung, 852, 1222
Sicherungskasten, 361, 2045
Sicherungsleine, 679
Sicht (Dekor.), 403
Sichtlinie, 2549
Signal, 2197
Signalklingel, 2413
Signalknopf, 1903
Signallampe, 2199
Signaltafel, 2329, 2331
Silhouette, 251, 2223
Simultanbühne, 773, 1049
Simultandekoration, 773
Sinusdimmer, 821
Sitchlinie, 2548
Sitzparterre, 1889
Sitzplan, 1868
Sitzreihe, 1257
Skizze, 1025
skizzieren, 1029
skumplast (frigolit), 1071
Slave, 2317
Slip, 371
Snap, 406
Sneidermeister, 427
Socapex, 627
Socke, 1614
Sockel, 953
Soffite+Soffitte, 225
Soffitte, 220
Soft Patch, 1740
Software, 1977
Solo, 2245
Souffleur -euse, 134
Souffleurkasten, 728
Souffleurlicht, 1482
soufflieren, 135
Sound Check, 2017
Sound-Datei, 1177
Spalte, 784
spannen, 1882, 2409
Spannrolle, 305
Spannschloss, 2399
Spannung, 2553
Spanplatte, 52
Special, 1081
Spediteur, 49, 51
Speicher, 1565, 1566
Speichern, 2342
Sperrholz, 2326
Spezialeeffekte, 897
Spiegel, 1608

Spiegelkugel, 296
spielen, 1369
spielen (eine Rolle), 29
Spielfläche, 1048
Spielflächenlicht, 1334, 2011
spielfrei, 2293
Spielleiter, 833, 840
Spiellicht, 1329
Spielplan, 1974, 2111
Spielproszenium, 931
Spieltag, 803
Spielvorhang, 2381
Spitze, 2031
spleibstelle, 977
Splint, 1775, 1776
Spot, 611
Sprechanlage, 1365
springen, 1147
Sprinkler, 2157
Spritzgerät (manuell), 1905
Spritzpistole, 1858
Spritzraum, 328
Sprühfarbe, 1090
Spur (Ela), 1857
Stabrost, 2099
Stahtseil, 332
Stand, 1668
Standard-Definition-Fernsehen, 2368
Stärke (Mass), 1279
Starkstromverteilung, 85
Statist, 595
Stativ, 2490
Staubsauger, 158
Steatit, 2163
Stechzirkel, 600
Steckbox, 1641
Steckbrett, 274
Steckbuchse, 1951
Steckdose, 360
steckenbleiben, 2049
Stecker (el.), 555
Stecknadel, 54
Steckscharnier, 1214
Steckschlüssel, 2445
Steckschlüssel-Satz, 546
Steckstift, 1775
Stehplätze, 139
Steigung, 645
Stellung, 1928
Stellvertretender Technischer Direktor, 67
stempelkissen, 1103
Steuerbefreiung, 1121
Steuerleitung, 337
Steuerpult, 2314
Sthal, 18
Stichsäge, 2213
Stichwort, 195, 1825
Stiel, 1643
Stift, 2311
Stift ohne Kopf, 2033
stilisieren, 1106
Stillstand (Software), 354
Stimmung, 1569
Stimmung löschen, 1024
Stimmungsliste, 1458
Stoff, 2354, 2360
Stoff mit samtartiger Oberfläche, 2180
Stoffmeter, 2088
Stop!, 2016
stopfen, 128
Störung, 1366
Stossen, 937
Strahlungswinkel, 114
Strebe, 2443
streichen, 1842
streichfertige Farbe, 1851
Streiflicht, 470
Streulicht, 1498
Streuscheibe, 814
Strobe-Scheibe, 850
Stroboscop, 1491
Strom, 690
Stromerzeuger, 1245
Stromkreis, 528, 690
Stromschiene, 928
Stropp, 1298
Struktur, 2411
Strumpf, 1612
Studentenkarte, 982
Studentische Theatergruppe, 592
Stufenaufbau, 1257, 1259
Stufenlinse, 1412, 1998
Stufenlinsenscheinwerfer, 1998
stufenlos regelbare Geschwingigkeit, 2516
stufenweise, 1261
Stuhlreihe, 1162
Stummel, 1629
Stupftechnik, 1089
sturz, 1450
Stützbalken, 1830
Stütze, 2100
Stützfuß, 1098
Submaster, 2265
Submaster Seiten, 1729
Summen, 318
Surrealismus, 2275
Swatch Book, 1442
symmetrische Leitung, 1426
Systembus, 322
Szene, 1047
Szenenfolge, 1444, 1455
Szenenwechsel, 404, 405
Szenische Lesung, 1408
Szenograf, 1062
Szenografie, 1065
szenografische Workshop, 2283
T-shirt, 2178
Tagegeld, 813
Tagesarbeiter, 173
Tails, 85
Tansboden, 2297
Tanz, 752

Tanzbelag, 2297
Tanzboden, 2407
Tanzmeister, 682
Tanzparkett, 2408
Tapete, 1766
Tapezierer, 2298
Tara, 2302
Tarifliche Pausenregelung, 782
Tarlatan, 2307
Tasche, 303
Taschenlampe, 1432
Tastatur, 2349
Tastenfeld, 2349
Tauschen, 413
Techniker, 1019
Technische Probe, 168
technische Probleme, 1965
Teleskopleiter, 1042
Teleskoptribünen, 1260
temporär geschlossen, 2293
temporäre Dekoration, 774
Teppich, 1111
Teppichlatte, 237
Termin (Proben), 196
Terminator, 2402
Terpentine, 2482
Testkarte, 479
Testleuchte, 603, 1499
Textbuch, 2410
Textbuch (Inspizient), 1443
Textil-Klebeband, 511
Textilwand, 258
Textur, 2411
Theater, 2334
Theater Vereine, 1285
Theaterbegriffe, 1417
Theaterbüro, 797
Theaterkasse, 2300
Theaterlexikon, 1417
Theatermaler, 1844
Theatermeister, 422
Theaterstück, 1698
Theatertextilien, 718, 2359
Theaterverlag, 891
Theatrermanager, 42
Thyristor, 2429
Ticket-Agentur, 50
Tiefe (vertikal u horizontal), 1971
tiefziehen (vakuum-verformen), 2403
Tiefziehmaterial, 2404
Tierleim, 568
Tischfräsmachine, 1210
Tischlampe, 793, 1400
Tischler, 1225
Tischlerei, 2285
Tischlerhammer, 1553
Tischsäge, 1030
Tischversenkung, 467
Titel, 732
Toilette, 1406
Ton, 186, 2228
Tonart, 2436
Tonaufnahme, 969
Tonband, 522
Tonbandgerät, 1519
Tonfilter, 1167
Tonhöhe, 2433
Toningenieur -in, 863
Toningenieur, -in, 416
Tonkabine, 327
Tonkontrolle, 657, 2017
Tonkopf, 443, 444
Tonmeister -in, 863
Tonmischung, 1579
Tonspur, 522
Tonsteuerpult, 2319
Tonsteuerung, 657
Tontechniker -in, 2353
Tonverstäkning, 2082
Top Hat, 609
Torblende, 2547
Tote Ecke, 2570
Totgehängt, 2420
Touchscreen, 1756
Toupet, 1932
Tournee, 1249
Tracking, 2455
Träger, 275, 1908
Trampolin, 1465
Transformator, 2463
Transparentpapier, 1767
Transport, 2469
transportables Bühnenbild, 771
Transportarbeiter, 465
Transporteingang, 1915
Transportkorb, 537
Transportmeister, 434
Transportunternehmen, 49
Trapezierermesser, 749
Trauerspiel, 2458
Trennschalter, 1370
Treppe, 1035
Treppenabsatz, -podest, 2113
Treppenpodest, 1039
Tretmühle, 524
Tribüne, 2304
Trickkiste, 366
trimmen, 118
Tritt, 1105
Trittstufe, 1073
trocken, 171
Trockeneis, 1663
Trockenreinigung, 1660, 2108
Trompe-l'oeil, 2491
tropfen, 1097
Truppe, 588, 590, 1284
Tüll, 2495
Tupf-Technik, 1089
Tür, 1914
Türklopfer, 1833
Türknallen, 669
Türrahmen, 253, 261

Turtles, 2451
Twisted-Pair-Kabel, 344
über, 751, 1638
Überblendgeschwindigkeit, 2513
Überblendregler, 1939
Überblendung, 1197
Überblendzeit, 2513
Übereinkommen, 663
Übergang (Bühnenbild, Beleuchtung), 402
überladen, 2236
überlappen, 2238
Überlast, 2235
Übermodulierung, 2237
übersetzen, 2457
Übersicht, 1574
überspielen, 871
Überspielen, 2076
Übersteuerung, 2237
Übertragungsrate, 2515
Übertragungsweg, 607
Umbauzeit, 887
Umgang (Bühne), 687, 1774
Umgangslicht, 1291
Umkeidekabine für schnelle Umzüge, 379
Umlenkungen Seilrollen, 2078
Umrechnungstabelle, 776
Umriss, 251, 2223
Umspanner, 2463
umwickeln, 1151
Unabhängiger Kreis, 1118
Universe, 2500
unnummerierte karte, 2219
unscharf, 789
unscharf stellen, 2263
untätig, 1349
Unterbrechtung, 1786
unterbrochener Stromkreis, 534
Unterbühne, 641, 1199
Untergruppe, 2264
Unterhemd, 2179
Unterhose, 371
Unterkunft, 87
Unterlatte, 234
Unterlgscheibe, 2552
Unterputzt-Schaltkasten oder -Gerät., 359
Unterwäsche, 2144
Unterzug, 275
Urheberrecht für Musik, 880
USB, 2502
UV-Licht, 1497
Variable Akustik, 33
Variété, 1648, 2510
Velour, 2512
Velveteen, 2180
venezianischer Vorhang, 703
Ventilation, 2521
Ventilator, 2522
Verankerung Hardware, 2271
verantwortlich (für), 2124
verbinden, 618
Verbindung (Holtz or Metall), 947
verboten, 1979
Verbundplatte, 1224, 2326
Verdunkelungsvorhang, 715
Vereinbarung, 663
Verfolger (Scheiwerfer), 397
Vergleiche, 594
Vergütung, 2260
Verhangplan, 1463
verladen, 1662
Verlängerungskabel, 86
vermindern, 853
Versatzgerät, 2224
Versatzklappe, 954
Versatzstück, 130, 131
Verschlag, 365, 1741
Versenkung, 2473
Versenkungsklappe, 2472, 2473
Versenkungsöffnung, 2472
Versicherung, 172
Version, 2527
verstählen, 2484
verstärken, 133, 1362
verstärken (Ton), 106, 132
Verstärker, 105
Versteifungleiste, 2479
Versteifungsleiste, 2479
Verteilerkasten, 1738
Verteilerschiene, 928
Verteilersteckdose, 1430
Verteilertafel, 1738
Vertrag, 640
Vertrags-Annex, 1176
Verwaltungs-Personal, 1815
Verwaltungsdirektor, 42
Verwandlung, 993
Verwandlungsdekoration, 776
Verwandlungsszenerie, 776
Verzeichnis, 923
Verzerrung, 867
Verzögerung, 2129
VGA, 2537
VHS, 2538
Video, 2540
Video Graphics Array, 2537
Video-Kasettenrecorder, 1272
Videokasette, 2542
Videoprojektor, 396
Videorecorder, 1521
vierte Wand, 2048
viertes Tragseil, 503
violett, 2545
Voll, 1563
völling verdunkeln, 122
Vom mitte, 291
Vorarbeiter -erin, 440
vorbereiten, 1949
Vorbühne, 290, 2014
Vorbühnen-beleuchtung, 1990
Vorbühnenzug, 241
Vorderansicht, 77
Vorderhaus, 2569

Vorderkrante (der Bühne), 2557
Vorderlicht, 1332
Voreinstellen, 1948
Vorglühen, 1945
Vorhang, 698
Vorhang aufhalten, -öffnen, 1700
Vorhang, horizontal gezogener, 706
Vorhang-Laufrolle, 477
Vorhangbeleuchtung, 1331
Vorhangschiene, 474
Vorhangschürze, 225
Vorhangszugstange, 474
Vorhangzeichen, 199
Vorhangzugseil, 2427
vorn, 71
Vorn links, 293
Vorn rechts, 294
Vorne, 290
Vorsingen, 183
Vorspiel, 1946
Vorsprechen, 183
Vorstellung, 1082, 2115
Vorstellung vorbereiten, 1772
Vorstelungsdauer, 886
Vortanzen, 183
Vorverkauf, 2517
Vorverstärker, 1944
W (elektrischer), 84
Wagner-Vorhang, 717
Wand, 250
Ware, 1575
Warenbreite, 2278
Warme Farben, 573
Wärmemelder, 801
warmes Licht, 1474
Warnung, 195
Warnung (Signal), 1957
Wartung, 1534
Wäsche mit kalten Wasser, 2105
Wäsche mit warmen Wasser, 2104
Wäscher -rei, 949
Wäscherei, 319, 2142
Wäschetrockner, 170, 1102
Waschmaschine, 2102
wasserabweisend, 1310
wasserbeständig, 2123
Wasserranschulss, 629
Wasserwalzen, 1711
WC, 1406
Webeleinstek, 214
Wechsel, 402
Wechsel (Dekor. + Bel.), 2396
Wechselstrom, 688
wegziehen, 95
weißes Rauschen, 2248
Weißleim, 567
weiss, 282
Weite, 104
Welleneffeckt, 893
Welleneffektgerät, 356
Wendel, 1159
Wendeltreppe, 1038
Werbrung, 2020
Werkbank, 226, 228
Werkstattmeister, 430
Werkzeuge, 899
Werkzeuggürtel, 526
Wickellatte, 234
Wickelvorhang, 2382
Widerstand, 2121
Widerstand Dimmer, 818
wiederaufnehmen, 2114
wiederholen, 2233
Wildleder, 120
Wildlederimitat, 121
Winde, 2441
Windmaschine, 1547
Winkel, 480
Winkelmab, 1032
Winkelsteife, -stütze (beweglich), 2101
Winkelsteife, -stütze (fest), 2100
Winkelstütze, 1935
Witz, 1227
Wolkenprojektor, 1992
Wolkenvorhang, 716
Xenon Lampe, 1401
XGA, 2566
Zapfen, 1590
Zarge, 2366
Zeichen, 195, 1565, 2197
Zeichenkohle, 448
Zeichenkohle mit Halter, 1434
Zeichenmaßstab, 1044
Zeichnen, 810
Zeichner, 809
Zeichnung, 860
Zeichnung (Ansicht), 77, 78, 924
Zeichnungsblatt, 1866
zeitgenössiches Ballet, 217
Zentralbühne, 1055
zentrale Prozessor Einheit, 1967
zerlegbares Podest, 1943
zerreißen, 1096
Zichenpapier, 1759
ziehen, 1107
Zimmerdecke, 2256
Zimmerdekoration, 763, 775
Zimmermann, 1225
Zinke, 1590
Zirkel, 597
Zirkel des Bühnenmaler, 598
Zollbegleitschein, 1806
Zollgenehmigung, 798
Zollpapiere, 872
zoomen (m. Varioobjektiv), 1148
Zopf, 2485
Zuchneider, 749
Zuchneidin, 749
Zug nach unten bewegen, 207
Zugabe, 279
Züge, 2365
Zugeinritchungen, 1002

Zugfeststellvorrichtung, 1206
Zugleinen, 1002
Zugseil, 677
Zugstange, 231
Zugstange hochfahren, 95
zunehmen, 189
zur Mitte, 944
Zurückspringende Wand, 252
zusammenbauen, 1644
Zusatz, 86
Zusatzstromkreis, 2044
Zuschauer, 1083, 2019
Zuschauerraum, 2167
Zuschauertribune (fest), 1258
Zwecke, 2311
zweckmäßig, 1941
zweites Tragseil, 500
Zwischenakt, 993
Zwischenvorhang, 708

TERMINOLOGIA PENDENT D'ESTUDI PER LA SECRETARIA DEL CONSELL SUPERVISOR DEL TERMCAT.

El següent llistat incorpora els 50 termes que en el moment de l'edició de la tesi estan pendents de revisió pel Consell Supervisor de Terminologia de Catalunya , els quals han de ser revisats a la tardor de 2012 i seran ratificats abans de finalitzar l'any en curs.

1 aforar v tr
2 aleta n f
3 anivellar v tr
4 apagar v tr
5 aplic n m
6 aplic retallat n m
7 arlequí n m
8 assistència n m, f
9 banyera n f
10 birdie n m
11 bolo n m
12 burro n f
13 caixa de concerts n f
14 calat n m
15 canviador de color lateral (il•luminació) n m
16 cinta americana n f
17 comparsada n f
18 contrapès n m
19 decorat corpori n m
20 dímer n m
21 dímer de resistència n m
22 dímer per canal n m
23 dímer sinusoïdal n m
24 dímer tot o res n m
25 drapejar v tr
26 escenari black box n m
27 ferma n f
28 flight case n m
29 gebre n m
30 jàssera n f
31 línia no simètrica n f
32 línia simètrica n f
33 mansió n f
34 mitjó-sabatilla n m
35 music-hall n m
36 només memòria n m
37 obturador n m
38 onades de columna n f pl
39 paella [il•luminació] n f
40 palanca de comandament n f
41 periacte n m
42 petaca d›intercomunicador n f
43 portagobo n m
44 potenciòmetre de l›encadenat n m
45 preset n m
46 religa n f
47 sagnat (color) adj
48 submàster n m
49 tecla rem dim n f
50 tortuga n f

Vint-i-vuit anys de recerca de documentació i set anys d'investigació han permès d'elaborar un Diccionari d'escenografia i escenotècnia que abasta en forma de diccionari terminològic les denominacions usades als nostres teatres i escenaris en la vida professional, i, per què no, també dels afeccionats de les arts escèniques. La fase d'investigació també ha estat testimoni de la incorporació de la llengua catalana en un treball d'abast universal com és el Digital Theatre Words (DTW). Ambdós estudis han estat paral·lels, simbiòtics. Alimentant-se l'un de l'altre recíprocament. I creant una base que podrà servir per a posteriors tasques lingüístiques vinguin tant del sector de l'espectacle, com del món literari o acadèmic.

El Diccionari d'escenografia i escenotècnia és un gra de sorra més a la consolidació d'una llengua que ha patit, i encara pateix a diari, agressions externes d'índole bàsicament política. La tesi arriba potser en un moment clau de la història de Catalunya. Just quan tot fa preveure que el país recuperarà les seves llibertats. És potser per això que tota tasca que ajudi a preservar el tret d'identitat més important d'un poble ha de ser benvinguda. Restarà encara molta feina a fer en molts sectors professionals que veuen l'anglès com a llengua de comunicació internacional globalitzada i el català només com una llengua d'àmbit domèstic. Sectors on allò que preval és l'economia per sobre de les persones, i per tant obvien evidentment el significat d'un concepte que està estretament lligat a la condició humana: la Cultura.

Incorporar a una tesi doctoral terminologia que mai havia estat recollida en d'altres referències bibliogràfiques i que ha estat en imminent perill de desaparició és un dels objectius d'aquest treball acadèmic. La pràctica desaparició dels tradicionals tallers d'escenografia catalans -concretament s'haurien de dir barcelonins -, que havien esdevingut durant 150 anys un referent a nivell europeu, hauria significat la pèrdua d'un important patrimoni immaterial com ho és el lèxic específic d'un ofici. Sortosament, el fet que l'autor de la tesi fóra amb diferència el membre actiu més jove d'una nissaga escenogràfica, que havia viscut els anys d'esplendor d'aquests tallers; i la seva relació amb escenògrafs que havien iniciat la seva professió a principis del segle XX, li permeté recollir noms, tècniques i maneres de fer que altrament haurien desaparegut un parell de generacions enrere. La seva vocació pedagògica també ha estat un esperó important no només per transmetre uns coneixements adquirits des de l'aprenentatge del taller, sinó també des de l'anàlisi necessària per incorporar-los en un procés d'aprenentatge d'aquelles tècniques, algunes centenàries, que havien passat de mestre a aprenent de la mateixa forma durant decennis.

Actualitzar una llengua és una responsabilitat que aquesta investigació ha estat capaç de consensuar amb persones especialistes de cadascuna de les tècniques escèniques. La creació dels equips per l'elaboració del DTW tant en català com en castellà, han estat una bona eina de treball tranversal. El bucle de revisió en cadascuna d'elles ha permès una revisió a fons de la realitat de molts d'aquells termes que han anat apareixent en els darrers anys amb motiu de la gran revolució tecnològica que ha sofert la societat i de la qual no s'ha exclòs el teatre. Durant

prop de tres-cents anys l'escenotècnia gairebé no havia evolucionat des dels grans invents del barroc. Tant sols les aparicions de la il·luminació primer a gas i després elèctrica havien modificat en els darrers cent anys la tècnica. Però l'aparició de l'electrònica i la informàtica han estat capaces de capgirar la història més recent de la humanitat. De tal manera que avui s'imposa una actualització constant de les eines de treball tant dels creadors - escenògrafs i directors - , com dels tècnics - luminotècnia, àudio, maquinària,...- per gaudir dels avenços constants que imposa la societat. Una tecnologia que ens permet d'usar o no com a part de la creació d'un espectacle, que pot ser obviada voluntàriament, però que contràriament, serà absolutament necessari de conèixer per utilitzar-la. Per tant, un treball terminològic com aquest ens permetrà establir una comunicació amb altres persones en un mateix codi - la llengua- conegut. Sigui aquesta la llengua comuna o bé podrà ser usat per cercar-hi l'equivalència correcta i precisa en un altre idioma.

El Diccionari ha volgut incorporar de forma indestriable la imatge de forma ostensiva. La imatge és segurament la base de la cultura occidental de la segona meitat del segle XX i de l'inici de l'actual. Les noves generacions s'eduquen des de ben petits amb una capacitat d'observació i assimilació d'imatges impensable per als nostres avis. El cinema, la televisió i sobretot la publicitat han estat capaces d'educar la ment humana a rebre impactes visuals de dècimes de segon que queden perfectament enregistrats en el disc dur del nostre cervell. Per tant, en una obra com aquesta era molt important la presència d'imatges, il·lustracions, dibuixos, que permetessin a més de confirmar la definició, cercar en molts casos el terme. Els diccionaris visuals són una eina d'incalculable valor quan hom desconeix com s'anomena un objecte que sí que és capaç d'ubicar en un àmbit concret. De fet, en el DTW ha estat incorporada aquesta eina de recerca directa com un dels camins d'accés per la recerca d'un terme, a més de l'alfabètica i la de l'arbre de camp. I aquesta eina ha estat fins ara una de les millor valorades pels usuaris.

Per a un escenògraf emprendre una tasca com la redacció d'un diccionari ha significat immergir-se en un món aliè. Li ha significat entre d'altres coses haver d'estudiar una llengua diferent, tot i ser la pròpia, d'aquella amb la que es formà d'infant i adolescent degut a la situació política de l'estat: la dictadura franquista. També ha estat necessari conèixer més a fons algunes de les tècniques escèniques, en les quals mai havia tingut cap mena d'experiència. Entrar a l'àmbit de la filologia ha estat possible gràcies a la col·laboració dels professionals que treballen al TERMCAT que en tot moment han donat suport al projecte: formant, ajudant, aclarint dubtes, proposant alternatives, enraonant propostes. Alhora, també, la reincorporació al món universitari per cursar el postgrau després de més de vint-i-cinc anys d'haver-lo abandonat ha servit per obrir vies de coneixement i portes a una realitat força desconeguda des de la societat aliena. Una experiència vital que li ha permès superar una discapacitat física mai esperada que de cop l'apartà tant dels escenaris, com de l'escenografia, que havia estat fins aquell moment no només la seva professió, sinó també una passió i una forma de viure. El Diccionari d'escenografia i escenotècnia satisfarà una necessitat existent a la terminologia teatral catalana.

A la memòria del meu pare, Joan Salvador Collado
i al meu germà, Joan Salvador Gràcia,
als qui agraeixo haver viscut dins el món del
teatre i l'escenografia des que vaig néixer.

(Palamós, juny de 2012)